

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2019	3371/2019. (XII. 16.) AB végzés	12/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D86686319E010B68C1258384005ECCFC?OpenDocument	Szabó Marcel Dr.	unanimous	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[16] Az egyéniség kialakulása, megtalálása során nagy jelentőséggel bír a származás, amely a személyiség részeként fontos támpontot nyújt az egyéniség fejlődéséhez és megtalálásához. A vérségi származáshoz való jog azonban két pólusú jog, egyik pólusán a gyermek, a másikon a szülő, az alkotmányjogi panasszal érintett esetben az apa áll. Az Alkotmánybíróság a vérségi származáshoz való jog apai pólusát vizsgálva osztja a német Szövetségi Alkotmánybíróság azon megközelítést, miszerint „[a] gyermek személyiségi jogán alapuló, származása megismeréséhez való jogához hasonlóan, a férfi öazonosságát is érinti azon szándéka, hogy megtudja, egy gyermek tőle származik-e. Mindez érinti azt a lehetőséget is, hogy individuusként nem csak szociális, hanem genetikai kapcsolatban álljon másokkal, [...]” [BVerfGE 108, 82 [105]].
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Austria	[30] Az Állami Számvevőszék 1870. évi felállítását előtt az állami szerveket érintő elszámoltatásra és számvitelre utaló törekvések a királyi kamarák irataiban lehetők fel, a legkorábbi 1528-ból származik. Az Országgyűlést a költségvetés elfogadásával összefüggésben megillető jogait elsőként a független magyar felelős minisztérium alakításáról szóló 1848. évi II. törvény cikk 37. §-a tartalmazza a következőképpen: „A minisztérium az Ország jóvelmeinek és szükségének kimutatását – s a multra nézve az általa kért jóvelmekről számadást országgyűlési megvizsgálás, s illetőleg jóváhagyás végett – évenként az alsó táblánál bemutatni köteles.” Ezt követően ezen törvényhely végrehajtására 1849 márciusában létrehozott az Országos Számadóvizsgáló Bizottmányt, amelynek feladatát képezte a származásd felülvizsgálata, a kormány pénzügyi ellenőrzése, illetve az állami pénzügyek vizsgálata. A neobolszovizmus idején Ausztria és Magyarország állami pénzügyi ellenőrzési rendszere azonos volt, 1867. január 1-jéig az Oberste Rechnungskontroll-behörde végezte Magyarország tekintetében is a származadást, majd 1867. december 3-án a Pénzügyminisztérium berkein belül felállították az „Állam-főkönyvelési osztályt”, amely a kormánynak alárendelten elkészítette az 1868. és az 1869. évi származadást. 1869. november 16-án Lónyay Menyhért pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő „országos főszámvevőszék” felállítására érdekében, mivel az Országgyűlés felépítésénél és funkciójánál fogva nem volt képes a kormány feletti ellenőrzést teljes mértékben önállóan elvégezni. Ezt követően az állami számvéveszék felállításáról s hatásköréről szóló 1870. évi XVII. törvény cikk elfogadásával megkezdte működését a kormánytól szervezettileg független, önálló hatáskörrel rendelkező Állami Számvevőszék, az 1870-es év származadást már ezen új intézmény készítette el. Az 1870. évi XVII. törvényikkkel felállított Állami Számvevőszék azonban jelentéseit, illetve észrevételeit – a 16. § és a 21. § értelmében – a kormány illetőleg az Állami Számvevőszék elnöke útján juttatta el az Országgyűléshez, önálló hatóság döntési jogkörrel nem rendelkezett, azonban a 17. § értelmében jogosult volt az általa végzett ellenőrzés során minden kúrt és kimutatás megtekintésére. 32) Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékére irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszék ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszék szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmányai), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszék jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarája, hogy a számvéveszék a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentéseit a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszék parlamentnek való alárendeltségét nem deklarája, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodásának törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszék ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszék a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámok és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Croatia	32) Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékére irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszék ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszék szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmányai), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszék jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarája, hogy a számvéveszék a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentéseit a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszék parlamentnek való alárendeltségét nem deklarája, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodásának törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszék ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszék a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámok és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Cyprus	32) Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékére irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszék ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszék szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmányai), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszék jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarája, hogy a számvéveszék a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentéseit a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszék parlamentnek való alárendeltségét nem deklarája, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodásának törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszék ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszék a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámok és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Denmark	32) Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékére irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszék ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszék szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmányai), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszék jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarája, hogy a számvéveszék a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentéseit a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszék parlamentnek való alárendeltségét nem deklarája, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Finland	[33] A számvéveszék ellenőrzés eredményének bírósági úton történő jogorvoslatáról csak két tagállami alkotmány rendelkezik: a román alkotmány 140. cikke tartalmazza, hogy a Számvevőszék tevékenységéből származó jogvitákat szakosodott bírói hatóságok oldják meg, ezzel szemben a görög alkotmány 98. cikke kifejezetten azt tartalmazza, hogy a Számvevőszék hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseit a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nem vizsgálhatja felül. Következésképpen a tagállamok alkotmányai a román és a görög alkotmány kivételével egyáltalán nem tartalmaznak arra vonatkozó rendelkezést, miszerint a számvéveszék ellenőrzés csak bírósági, vagy csak hatósági jellegű modellben végezhető. A svéd alkotmány, illetve az Egyesült Királyság történelmi alkotmánya példának okáért nem tesz említést a számvéveszék ellenőrzéséről. A tagállamok alkotmányai közül egyedül a finn, a dán és a málta alkotmány rögzíti, hogy a számvéveszék ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférést kell adni az ellenőrzött szervezet irataihoz. A pártok gazdálkodásának ellenőrzéséről a tagállamok alkotmányai kifejezett rendelkezést tartalmaznak. A Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezetének (International Organisation of Supreme Audit Institutions, röviden INTOSAI) égisze alatt elfogadott Limai Nyilatkozat alapján a legfőbb ellenőrző intézmény alapítását a tagországoknak az alkotmány szintjén kell rögzíteniük, a Limai és a Mexikói Nyilatkozat is kiemelten kezeli a függetlenség kérdését, valamint egyéb alapelveket tartalmaz a számvéveszék ellenőrzés vonatkozásában. A Limai Nyilatkozatot 1977-ben fogadták el az INTOSAI IX. Kongresszusának küldöttei, amely dokumentumot 1998-ban újra kiadták. [62] Az Alaptörvény, ellentétben a finn, a dán és a málta alkotmánnyal, kifejezetten nem rögzíti, hogy a számvéveszék ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférést kell adni az ellenőrzött szervezet irataihoz, ugyanakkor a határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] kifejtettekre visszautalva az Alkotmány-bíróság a történelmi alkotmány vámyánaként azonosította a számvéveszék ellenőrzés során – beleértve a pártok gazdálkodásának ellenőrzését is – az ellenőrzött szervezetek közreműködési kötelezettségét a szükséges dokumentumok rendelkezésre bocsátásával összefüggésben. Alkotmányos jelentősége van ugyanis annak, hogy a számvéveszék ellenőrzés során az ÁSZ valamennyi szükséges információ és dokumentum birtokában legyen annak érdekében, hogy jelentésében, amely a nyilvánosság számára is hozzáférhető, hiteles és pontos tények alapján tegyen megállapításokat, amelyek alapján az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok előtt eljárás indulhat a jogsértések kiküszöbölésére érdekében.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	France	32) Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékére irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszék ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszék szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmányai), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszék jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarája, hogy a számvéveszék a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentéseit a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszék parlamentnek való alárendeltségét nem deklarája, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodásának törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszék ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszék a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámok és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Germany	[60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodásának törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszék ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszék a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámok és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Greece	[33] A számvéveszéki ellenőrzés eredményének bírósági úton történő jogorvoslatáról csak két tagállami alkotmány rendelkezik: a román alkotmány 140. cikke tartalmazza, hogy a Számvéveszéki tevékenységéből származó jogvitákat szakosodott bírói hatóságok oldják meg, ezzel szemben a görög alkotmány 98. cikke kifejezetten azt tartalmazza, hogy a Számvéveszéki hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseit a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nem vizsgálhatja felül. Következésképpen a tagállamok alkotmányai a román és a görög alkotmány kivételével egyáltalán nem tartalmaznak arra vonatkozó rendelkezést, miszerint a számvéveszéki ellenőrzés csak bírósági, vagy csak hatósági jellegű modelben végezhető. A svéd alkotmány, illetve az Egyesült Királyság történeti alkotmánya példának okáért nem tesz említést a számvéveszéki ellenőrzésről. A tagállamok alkotmányai közül egyedül a finn, a dán és a máltai alkotmány rögzíti, hogy a számvéveszéki ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférése joga van az ellenőrzött szervezet irataihoz. A pártok gazdálkodásának ellenőrzéséről a tagállamok alkotmányai kifejezett rendelkezést nem tartalmaznak. A Legfőbb Ellenőrző Intézménynek Nemzetközi Szervezetének (International Organisation of Supreme Audit Institutions, röviden INTOSAI) égisze alatt elfogadott Limai Nyilatkozat alapján a legfőbb ellenőrző intézmény alapítását a tagországoknak az alkotmány szintjén kell rögzíteniük, a Limai és a Mexikói Nyilatkozat is kiemelten kezeli a függetlenség kérdését, valamint egyéb alapeveket tartalmaz a számvéveszéki ellenőrzés vonatkozásában. A Limai Nyilatkozatot 1977-ben fogadták el az INTOSAI IX. Kongresszusának küldöttei, amely dokumentumot 1998-ban újra kiadták. [34] A fentebb kifejtettek alapján megállapítható, hogy Magyarországon alkotmányos hagyományai vannak annak, hogy a mindenkor Állami Számvéveszéki hatósági jogkör nélküli hivatali típusú intézményként működik.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Ireland	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodását törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszéki ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszéki a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámlel és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Italy	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Malta	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Netherlands	[60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodását törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszéki ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszéki a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámlel és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Poland	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő. [60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodását törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszéki ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszéki a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámlel és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Portugal	[60] Az ÁSZ a Párttv. 10. §-a és az ÁSZ tv. 5. § (11) bekezdése alapján a pártok gazdálkodását törvényességi szempontból ellenőrző, amely ellenőrzési jogkört az Alaptörvény 43. cikke nem nevesíti, annak szabályozását külön törvényre utalja. A határozat indokolásának IV/2. pontjában [Indokolás [28] és köv.] ismertetett nemzetközi kitekintésre visszautalva megállapítható, hogy a tekintetben Magyarország Alaptörvénye nem különbözik az -Európai Unió tagállamainak alkotmányaitól, hogy az Alaptörvény sem tartalmaz kifejezett rendelkezést a pártok gazdálkodásának számvéveszéki ellenőrzéséről. Mindazonáltal a magyar szabályozás európai viszonylatban is szigorú rendelkezéseket tartalmaz, hiszen 15 tagállamban csak formálisan ellenőrzik a pártok közpénz felhasználását. Az Európai Unió tagállamai közül csak Magyarország, Ciprus, Horvátország és Lengyelország esetében végzi számvéveszéki a pártok gazdálkodásának ellenőrzését, Németországban ezen jogkör a parlament, Franciaországban a Kampányszámlel és Politikai Finanszírozás Nemzeti Bizottsága, míg Portugáliában az Alkotmánybíróság végzi, ugyanakkor Ausztria, Hollandia és Írország csak a külső könyvvizsgálói ellenőrzést követeli meg.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Romania	[33] A számvéveszéki ellenőrzés eredményének bírósági úton történő jogorvoslatáról csak két tagállami alkotmány rendelkezik: a román alkotmány 140. cikke tartalmazza, hogy a Számvéveszéki tevékenységéből származó jogvitákat szakosodott bírói hatóságok oldják meg, ezzel szemben a görög alkotmány 98. cikke kifejezetten azt tartalmazza, hogy a Számvéveszéki hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseit a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nem vizsgálhatja felül. Következésképpen a tagállamok alkotmányai a román és a görög alkotmány kivételével egyáltalán nem tartalmaznak arra vonatkozó rendelkezést, miszerint a számvéveszéki ellenőrzés csak bírósági, vagy csak hatósági jellegű modelben végezhető. A svéd alkotmány, illetve az Egyesült Királyság történeti alkotmánya példának okáért nem tesz említést a számvéveszéki ellenőrzésről. A tagállamok alkotmányai közül egyedül a finn, a dán és a máltai alkotmány rögzíti, hogy a számvéveszéki ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférése joga van az ellenőrzött szervezet irataihoz. A pártok gazdálkodásának ellenőrzéséről a tagállamok alkotmányai kifejezett rendelkezést nem tartalmaznak. A Legfőbb Ellenőrző Intézménynek Nemzetközi Szervezetének (International Organisation of Supreme Audit Institutions, röviden INTOSAI) égisze alatt elfogadott Limai Nyilatkozat alapján a legfőbb ellenőrző intézmény alapítását a tagországoknak az alkotmány szintjén kell rögzíteniük, a Limai és a Mexikói Nyilatkozat is kiemelten kezeli a függetlenség kérdését, valamint egyéb alapeveket tartalmaz a számvéveszéki ellenőrzés vonatkozásában. A Limai Nyilatkozatot 1977-ben fogadták el az INTOSAI IX. Kongresszusának küldöttei, amely dokumentumot 1998-ban újra kiadták. [34] A fentebb kifejtettek alapján megállapítható, hogy Magyarországon alkotmányos hagyományai vannak annak, hogy a mindenkor Állami Számvéveszéki hatósági jogkör nélküli hivatali típusú intézményként működik.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Slovakia	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Spain	[32] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Európai Unió tagállamainak állami számvéveszékeire irányadó alkotmányos szabályozásokat is. Ennek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió tagállamainak alkotmányai nem egységesek a számvéveszéki ellenőrzés modellje terén, némely tagállami alkotmány részletes számvéveszéki szabályozást tartalmaz (például Ausztria és Málta alkotmánya), azonban a tagállami alkotmányok alapvetően szűkszavúak, lényegében csak a számvéveszéki jogállását és hatáskörét rögzítik, a részletszabályokat külön -törvényi szabályozásra utalják. Több tagállam (Ausztria, Lengyelország, Málta, Spanyolország) azt a megoldást követi, hogy az alkotmány deklarálja, hogy a számvéveszéki ellenőrzést a parlamentnek alárendelt, kormánytól független szerv, amely jelentést a parlamentnek nyújtja be. A tagállamok többségének alkotmánya (Ciprus, Dánia, Franciaország, Horvátország, Írország, Olaszország, Szlovákia) a számvéveszéki parlamentnek való alárendeltségét nem deklarálja, ugyanakkor az általa végzett ellenőrzésekről készített jelentések parlament elé terjesztését írja elő.
2019	32/2019. (Xl. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7588F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánygy gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Sweden	[33] A számvéveszéki ellenőrzés eredményének bírósági úton történő jogorvoslatáról csak két tagállami alkotmány rendelkezik: a román alkotmány 140. cikke tartalmazza, hogy a Számvéveszéki tevékenységéből származó jogvitákat szakosodott bírói hatóságok oldják meg, ezzel szemben a görög alkotmány 98. cikke kifejezetten azt tartalmazza, hogy a Számvéveszéki hatáskörébe tartozó ügyekben hozott döntéseit a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nem vizsgálhatja felül. Következésképpen a tagállamok alkotmányai a román és a görög alkotmány kivételével egyáltalán nem tartalmaznak arra vonatkozó rendelkezést, miszerint a számvéveszéki ellenőrzés csak bírósági, vagy csak hatósági jellegű modelben végezhető. A svéd alkotmány, illetve az Egyesült Királyság történeti alkotmánya példának okáért nem tesz említést a számvéveszéki ellenőrzésről. A tagállamok alkotmányai közül egyedül a finn, a dán és a máltai alkotmány rögzíti, hogy a számvéveszéki ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférése joga van az ellenőrzött szervezet irataihoz. A pártok gazdálkodásának ellenőrzéséről a tagállamok alkotmányai kifejezett rendelkezést nem tartalmaznak. A Legfőbb Ellenőrző Intézménynek Nemzetközi Szervezetének (International Organisation of Supreme Audit Institutions, röviden INTOSAI) égisze alatt elfogadott Limai Nyilatkozat alapján a legfőbb ellenőrző intézmény alapítását a tagországoknak az alkotmány szintjén kell rögzíteniük, a Limai és a Mexikói Nyilatkozat is kiemelten kezeli a függetlenség kérdését, valamint egyéb alapeveket tartalmaz a számvéveszéki ellenőrzés vonatkozásában. A Limai Nyilatkozatot 1977-ben fogadták el az INTOSAI IX. Kongresszusának küldöttei, amely dokumentumot 1998-ban újra kiadták. [34] A fentebb kifejtettek alapján megállapítható, hogy Magyarországon alkotmányos hagyományai vannak annak, hogy a mindenkor Állami Számvéveszéki hatósági jogkör nélküli hivatali típusú intézményként működik.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2019	32/2019. (X. 15.) AB határozat	11/15/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/758F8D387ADF70CC125835F005E7C63?OpenDocument	Horváth Attila Dr.	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	United Kingdom	[33] A számvérszéki ellenőrzés eredményének bírósági úton történő jogorvoslatáról csak két tagállami alkotmány rendelkezik: a román alkotmány 140. cikke tartalmazza, hogy a Számvérszéki tevékenységéből származó jogvitákat szakosodott bírói hatóságok oldják meg, ezzel szemben a görög alkotmány 98. cikke kifejezetten azt tartalmazza, hogy a Számvérszéki hatáskörökbe tartozó ügyekben hozott döntéseket a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nem vizsgálhatja felül. Következésképpen a tagállamok alkotmányai a román és a görög alkotmány kivételével egyáltalán nem tartalmaznak arra vonatkozó rendelkezést, miszerint a számvérszéki ellenőrzés csak bírósági, vagy csak hatósági jellegű modelben végezhető. A svéd alkotmány, illetve az Egyesült Királyság történeti alkotmánya példának okáért nem tesz említést a számvérszéki ellenőrzésről. A tagállamok alkotmányai közül egyedül a finn, a dán és a máltai alkotmány rögzíti, hogy a számvérszéki ellenőrzés során az ellenőrzést végzőknek hozzáférése joga van az ellenőrzött szervezet irataihoz. A pártok gazdálkodásának ellenőrzéséről a tagállamok alkotmányai kifejezetten rendelkezést nem tartalmaznak. A Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezetének (International Organisation of Supreme Audit Institutions, röviden INTOSAI) égisze alatt elfogadott Limai Nyilatkozat alapján a legfőbb bírósági intézmény alapítását a tagországoknak az alkotmány szintjén kell rögzíteniük, a Limai és a Mexikói Nyilatkozat is kiemelten kezeli a függetlenség kérdését, valamint egyéb alapeleket tartalmaz a számvérszéki ellenőrzés vonatkozásában. A Limai Nyilatkozatot 1977-ben fogadták el az INTOSAI IX. Kongresszusának küldöttei, amely dokumentumot 1998-ban újra kiadták. [34] A fentebb kifejtettek alapján megállapítható, hogy Magyarországon alkotmányos hagyományai vannak annak, hogy a mindenkor Állami Számvérszéki hatósági jogkör nélküli hivatali típusú intézményként működik.
2019	3251/2019. (X. 30.) AB határozat	10/30/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5F6D6C30E5CE06AC1258358005E4C3F?OpenDocument	Czine Ágnes Dr.	unanimous	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	France	[64] A jogalkotó már a Vt. megalkotása során kifejezetten felhívta a figyelmet arra, hogy „[a] védjegy jogi újrászabályozása során meg kellett vizsgálni azokat a felvetéseket, amelyek szerint a védjegy törleszt – legalább részben – bírósági eljárásért, perként volna helyes szabályozni.” A jogalkotó az európai és a jogösszehasonlító (pl. francia és angol szabályozás) elemzésének eredményeként kialakított álláspontja szerint azonban „nem volna helyes a védjegytorlési pert bevezetni az új törvényben. Erdemben azért nem, mert a lajstromozás feltételei és a törési okok e körben kizödzödtö azonosak, s az egyes ügyekben ugyanúgy jelentkeznek és ugyanúgy kell megítélni azokat, függetlenül attól, hogy a lajstromozási vagy a törési eljárásban kerülnek terítékre, ezért a magyar törvényalkotás hagyományosan és minden iparjogvédelmi területen egyformán alkalmazza azt a megoldást, hogy ezek az ügyek államigazgatási úton indulnak el, a [...] Hivatal hatáskörébe tartoznak. Az adott esetben valóban szükséges bírói judicium és a törvényességi garanciák érvényesülésének – nemzetközi összehasonlítást kiálló – megoldását a kétfokú bírósági jogorvoslati rendszer megfelelően képes biztosítani, az államigazgatási hatáskör átvétele nélkül is.”
2019	3251/2019. (X. 30.) AB határozat	10/30/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5F6D6C30E5CE06AC1258358005E4C3F?OpenDocument	Czine Ágnes Dr.	unanimous	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	United Kingdom	[64] A jogalkotó már a Vt. megalkotása során kifejezetten felhívta a figyelmet arra, hogy „[a] védjegy jogi újrászabályozása során meg kellett vizsgálni azokat a felvetéseket, amelyek szerint a védjegy törleszt – legalább részben – bírósági eljárásért, perként volna helyes szabályozni.” A jogalkotó az európai és a jogösszehasonlító (pl. francia és angol szabályozás) elemzésének eredményeként kialakított álláspontja szerint azonban „nem volna helyes a védjegytorlési pert bevezetni az új törvényben. Erdemben azért nem, mert a lajstromozás feltételei és a törési okok e körben kizödzödtö azonosak, s az egyes ügyekben ugyanúgy jelentkeznek és ugyanúgy kell megítélni azokat, függetlenül attól, hogy a lajstromozási vagy a törési eljárásban kerülnek terítékre, ezért a magyar törvényalkotás hagyományosan és minden iparjogvédelmi területen egyformán alkalmazza azt a megoldást, hogy ezek az ügyek államigazgatási úton indulnak el, a [...] Hivatal hatáskörébe tartoznak. Az adott esetben valóban szükséges bírói judicium és a törvényességi garanciák érvényesülésének – nemzetközi összehasonlítást kiálló – megoldását a kétfokú bírósági jogorvoslati rendszer megfelelően képes biztosítani, az államigazgatási hatáskör átvétele nélkül is.”
2019	23/2019. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B2496CA2D6F068C0C12582F800593934?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	France	[87] Mindezt figyelembe véve úgy gondolom, hogy a tisztességes eljárás általános érvényű biztosítása önmagában is kellőképpen indokolta azt az alapügyben irányadó büntetőeljárás törvényi előírást, hogy a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a bíróság tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a régi Bt. 74/B. § (1) bekezdését. Több országban ennél is szigorúbban tiltják a tárgyalótermi hang-, illetve képfelvétel készítését és felhasználását, mint pl. az USA Legfelső Bíróságán; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénale 308. cikke stb.] Ha pedig a törvényhozó a fair eljárás védelmében általános érvényű korlátozta a tárgyalótermi hang- vagy képfelvétel készítését, akkor kétfelm, hogy e rendelkezést (és annak alkotmányos indokát) az Alkotmánybíróság teljesen figyelmen kívül hagyhatja. Nem érték ezért egyet az azzal, hogy az alkotmányos alapon nyugvó kifejezett törvényi tilalom ellenére a tárgyalótermi képfelvétel készítését, illetve a sajtó szabadsága alapján az Alkotmánybíróság megengedhetővé tette. A jogállam védőbástyája nem fordulhat szembe credojával [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 82.], és nem valíthatja azt, hogy a jogállamot akár a jogállam ellenében is meg szabad valósítani.
2019	23/2019. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B2496CA2D6F068C0C12582F800593934?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Germany	[87] Mindezt figyelembe véve úgy gondolom, hogy a tisztességes eljárás általános érvényű biztosítása önmagában is kellőképpen indokolta azt az alapügyben irányadó büntetőeljárás törvényi előírást, hogy a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a bíróság tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a régi Bt. 74/B. § (1) bekezdését. Több országban ennél is szigorúbban tiltják a tárgyalótermi hang-, illetve képfelvétel készítését és felhasználását, mint pl. az USA Legfelső Bíróságán; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénale 308. cikke stb.] Ha pedig a törvényhozó a fair eljárás védelmében általános érvényű korlátozta a tárgyalótermi hang- vagy képfelvétel készítését, akkor kétfelm, hogy e rendelkezést (és annak alkotmányos indokát) az Alkotmánybíróság teljesen figyelmen kívül hagyhatja. Nem érték ezért egyet az azzal, hogy az alkotmányos alapon nyugvó kifejezett törvényi tilalom ellenére a tárgyalótermi képfelvétel készítését, illetve a sajtó szabadsága alapján az Alkotmánybíróság megengedhetővé tette. A jogállam védőbástyája nem fordulhat szembe credojával [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 82.], és nem valíthatja azt, hogy a jogállamot akár a jogállam ellenében is meg szabad valósítani.
2019	23/2019. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B2496CA2D6F068C0C12582F800593934?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	USA	[87] Mindezt figyelembe véve úgy gondolom, hogy a tisztességes eljárás általános érvényű biztosítása önmagában is kellőképpen indokolta azt az alapügyben irányadó büntetőeljárás törvényi előírást, hogy a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a bíróság tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a régi Bt. 74/B. § (1) bekezdését. Több országban ennél is szigorúbban tiltják a tárgyalótermi hang-, illetve képfelvétel készítését és felhasználását, mint pl. az USA Legfelső Bíróságán; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénale 308. cikke stb.] Ha pedig a törvényhozó a fair eljárás védelmében általános érvényű korlátozta a tárgyalótermi hang- vagy képfelvétel készítését, akkor kétfelm, hogy e rendelkezést (és annak alkotmányos indokát) az Alkotmánybíróság teljesen figyelmen kívül hagyhatja. Nem érték ezért egyet az azzal, hogy az alkotmányos alapon nyugvó kifejezett törvényi tilalom ellenére a tárgyalótermi képfelvétel készítését, illetve a sajtó szabadsága alapján az Alkotmánybíróság megengedhetővé tette. A jogállam védőbástyája nem fordulhat szembe credojával [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 82.], és nem valíthatja azt, hogy a jogállamot akár a jogállam ellenében is meg szabad valósítani.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Austria	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Bulgaria	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Croatia	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Czech Republic	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Denmark	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Finland	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.
2019	3191/2019. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0DF7DD8808F54D49C12583F60038A146?OpenDocument	Horváth Attila	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol l eljárás)	R	not specified	Germany	[33] A közbizserezekekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások vonatkozásában a 89/665/EGK irányelv, a 92/13/EGK irányelv és az ezeket módosító 2007/66/EGK irányelv koordinatív jelleggel csak a tagállamok jogorvoslati eljárásainak kereteit, alapelveit határozzák meg, ekként a tagállamoknak tág mozgásteret biztosítanak a tekintetben, hogy a jogorvoslati rend során monista vagy dualista felfogást követnek. A monista közbizserezi jogorvoslati rendszert működtető tagállamokban a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos panaszokat egységesen vagy csak közigazgatási szerv (Bulgária, Lettország, Málta), vagy csak bíróság végi (Egyesült Királyság, Írország, Hollandia, Litvánia, Portugália). Horvátországban és Szlovákiában példának okáért a közbizserezi ügyekben döntő közigazgatási szerv dönt a szerződések érvénytelenségének megállapításáról és annak jogkövetkezményeiről. A dualista közbizserezi jogorvoslati rendszerű tagállamokban (Ausztria, Csehszország, Dánia, Finnország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovénia) a közigazgatási és bírósági eljárás kombináltan érvényesül, a közbizserezi eljárásokkal kapcsolatos jogserést közigazgatási hatóság tárja fel, azonban az ebből eredő érvénytelenségi és kárigényeket polgári perben bíróság előtt lehet érvényesíteni.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Pókol Béla	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		USA	[182] Ha meg akarjuk érteni az ezérvevény alkotmányra alapozott érvelés szerepét, akkor azt kell szem előtt tartani, hogy maga az alkotmány eszméje csak az 1750-es években keletkezett elsősorban francia földön, Rousseau társadalmi szerződés eszméjének jegyis alakba öltöztetésével. Ez az eszmé akkor – Althusius, Spinoza majd különösen Rousseau társadalmi szerződés elméleté nyomán – a francia felvilágosodás idején fennálló állapotokkal való gyökeres leszámolás eszközeként fejtette ki először a hatást. (Az ugyanevkor létrejövő Egyesült Államokban pedig az államiség megteremtésének alapja lett a világ első alkotmányának a megteremtése.) Az 1800-as évek elejétől aztán, ahol a fennállót fel akarták borítani, ott bukkant fel rögtön az alkotmány követelése, és épp ezzel a „francia virágussal” szemben erődsdött fel Angliában akkor, hogy nekik mindig is megvoltak azok a közjogi törvények (trónutódsítási törvény stb.), amelyeket most alkotmányként reklámlálnak a francia forradalomért, és náluk nem kell ezért felborítani az egész állami berendezkedést. Ez volt reagálásként az alkotmányeszmé megjelenése után a történeti alkotmány eszméjének a megszületése az 1800-as évek elejétől, és ez jelent meg nálunk jóval később, inkább csak az 1850-es évekktől kezdve. De nálunk ez ekkor már nem a fennálló állam felbontása ellen adott védelmet jelentett, hanem inkább az 1848 utáni Habsburg-birodalomban való feloldódás ellen fogalmazódott meg. A magyar történeti alkotmány eszméjének középpontjába így a nemzeti önállóság és az önálló államiség védelme áll. A magyar közjogi irodalomban ezt az eszmét az 1800-as években – úgy, ahogy korábban a Szent Korona tant – a magyar nemzeti és állami függetlenség alátámasztására használták fel a Habsburgokkal szembeni függetlenségi törekvésekben. Ma tehát én az alaptörvényi utalást a történeti alkotmány vívmányainak értelmezési keretként felhasználására e körben látom iránymutatónak. [183] Így miközben ellenzem, hogy történeti anekdotákat vett példázatokkal igyekezzünk alátámasztani a mai, demokrácián nyugvó alaptörvényi rendelkezéseink értelmezését az egyes államszervezetünk érintő törvényeink vizsgálatánál, addig a történeti alkotmányunknak az állami és nemzeti függetlenséget érintő uniós jogi és más hatáskori aktsuokkal szembeni védelmében a legnagyobb szerepet látom biztosíthatónak. Példákért felhozva lehet említeni az európai integrációt illetően a politikailag újabbban felvetett Európai Egyesült Államok létrehozásának a sürgetését az ekkor federatív szerkezetbe beolvazott tagállamok. Ez megítélésem szerint összeegyeztethetetlen lenne a történeti alkotmányunk vívmányainak középpontját jelentő önálló állami-sz-gunkkal, és így egy ilyen csatlakozó törvény alaptörvényi-ellenességének kimondása a
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Czech Republic	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Denmark	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Estonia	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Finland	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Ireland	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Lithuania	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írországban, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságügyi minisztériumnak részben vagy egészen alárendelt bírósági hivatal végzi a bíróságok igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok általi igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájúlag szolgáló Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangsúly ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működtetni, milyen létszámmal) érintse, a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a bírói igazgatásra. ahonnan azt Magyarországon vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megemlíthette (linkdőlés [117]).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2019	22/2019. (VII. 5.) AB határozat	7/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1FFF3A097A029452C1258398005F4EA2?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Sweden	[20] A miniszteri igazgatás vonatkozásában hangsúlyozza, hogy nemzetközi viszonylatban is bevett módszert követett, miniszteri igazgatás érvényesül Ausztria, Csehország, Észtország, Finnország, Németország esetében, míg Litvániában, Dániában, Írorszában, vagy éppen Svédországban független, vagy az igazságszolgáltatási minisztériumnak részben vagy egészben alárendelt bírósági hivatal végzi a bírósági igazgatását. [75] 4. A külföldi és a magyarországi igazgatási megoldásokat vizsgálva megállapítható, hogy több igazgatási modell létezik, ismert a miniszteri modell, a bírói tanácsok által igazgatás, illetve a vegyes modell és ezek különböző alfajai. A miniszteri modell lényege, hogy a bíróságokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat egy külső szerv, az igazságügyi miniszter látja el (ilyen van pl. a magyar törvény mintájára Ausztriában is, illetve -1997-ig ez a modell érvényesült Magyarországon is), a választott bírói tanácsok által ellátott igazgatás nagyobb változatosságot mutat az összetételt illetően, a kizárólag bírókból álló szerv mellett léteznek olyan szervek is, ahol nem bírói tagok is részt vesznek az igazgatási feladat ellátásában, míg a vegyes modellben az igazgatási feladatok megoszlanak az igazságügyi miniszter és a választott bírói testületek között. Az igazgatási modell kiválasztása hátterében mindig az adott ország sajátosságai állnak, csak a külföldi példák nyomán nem lehet kijelenteni, hogy valamelyik modell hatékonyabb, illetve kevésbé hatékony, mint a többi. A hangszól ezért nem is azon van, hogy egy adott ország melyik modellt kövesse, hanem hogy az igazgatás kizárólag a bíróságok szervei működését (pl. mely településeken indokolt bíróságok működését, milyen létszámmal bírni a szakmait, vagyis az ítélkezési tevékenységet, illetve ehhez kapcsolódóan a bíró, bírósági szervezet függetlenségét érdemben ne befolyásolja. Ez a követelmény pedig ugyanúgy irányadó mind a külső mind a belső igazgatásra, ahogyan azt Magyarország vonatkozásában a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat is megerősítette (indokolás [117]).
2019	3/2019. (III. 7.) AB határozat	3/7/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DB659534A12560D4C12583300058B33D?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	C	CC decision	France	[84] A követelmény megfogalmazása során az alkotmányos párbeszédre vonatkozó gyakorlati (22/2016. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33]) alapján figyelembe vette, hogy más Európai Unió tagállam bírósága hasonló ügyben milyen következtetéseire jutott. Megállapította, hogy Franciaországban a Conseil constitutionnel 2018/717-718-as számú ügyében a Cour de cassation büntetőjogi tanácsa kezdeményezésére a 2012-1560. számú törvényben található (a Btk-hoz hasonló tényállású) külföldi irreguláris belépésének, közbiztonságának és tartózkodásának segítése büncselekmény vonatkozásában több szempontból hasonló következtetésre jutott. A Conseil constitutionnel – esetjogában először – a francia alkotmány preambulumban és 2. cikkében olvasható „testvériség” jelszavának tulajdonított alkotmányos jelentőséget. Megállapította, hogy „semmilyen év illetve alkotmányos értékkel bíró szabály sem jelenti azt, hogy a külföldieknek általános és abszolút joguk lenne a Franciaországra való tartózkodásra. Egyebekben, az illegális bevándorlás elleni harc célja, hogy a közrendet védje, amely alkotmányos értékű cél”. Megállapította továbbá, hogy a francia törvény kizárta az önkéntes alapon, humanitárius okokból történő segítségnyújtást, ezért a Conseil constitutionnel a jogszabályt mozaikosan megsemmisítette.
2019	2/2019. (III. 5.) AB határozat	3/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A69AEC612BA90BAEC125830C005216DB?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC decision	Germany	[21] Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése alapján történő hatáskörtranszfer alapján a tagállamok által megkötött – annak sajátosságaira tekintettel az Alkotmánybíróság gyakorlatában belső jogként kezelt – nemzetközi szerződések képezik, amelyek ratifikálásához alkotmányozó többségre van szükség az Alaptörvény E) cikk (4) bekezdése alapján. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatban megerősítette, hogy „minden olyan szerződéshez, amely Magyarország Alaptörvényben megjelölt hatáskörének további átadásához vezet a Európai Unió intézményei útján történő közös hatáskörgyakorlás révén, az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával adott felhatalmazás szükséges. Vagyis az E) cikk (2) és (4) bekezdése nemcsak a csatlakozási szerződésre, és az alapító szerződésekre, vagy ezek módosítására vonatkozik, hanem minden olyan szerződésre, amelynek kidolgozásában – a Európai Unió reformjában – Magyarország már tagállamként vesz részt. [...] Azt, hogy milyen szerződést kell ilyenek tekinteni, a szerződés alanyai, tárgyai, a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek alapján lehet esetenként megállapítani” (indokolás [50]–[51]). Az Alaptörvény E) cikk (2) és (4) bekezdésének lényeges tartalma tehát az, hogy garanciális előírást tartalmaznak a hatáskörök unions intézményekre történő telepítése esetére. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az E) cikk (4) bekezdésében meghatározott alkotmányozó többség igényével kooperatív jogértelmezési kötelezettség következik. Ez alapján az unions jog alkalmazási elsőbbséggel bír a hazai jogalkotó által alkotott belső joggal szemben, hiszen ahogy arra a német Szövetségi Alkotmánybíróság is rámutatott, „az Európai Unió sikere szempontjából kiemelt jelentőségű az európai jog egységes érvényesítése a tagállamokban” (vö. BVerfGE 73, 339, 368). A jelenleg 28 tagból álló közösség nem tudná túlélni, ha az európai jognak nem volna egységes érvényesítése és hatálya a tagállamokban. Vö. BVerfGE – 2 BvR 7235/14, 371.
2019	2/2019. (III. 5.) AB határozat	3/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A69AEC612BA90BAEC125830C005216DB?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC practice	Poland	[4] Az első kérdés vonatkozásában az indítványozó kifejtette, hogy az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése értelmében „[a]z Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.” Ebből kifolyólag az egyes, a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolt hatáskörök keretei között megállapított általánosan kötelező magatartási szabályok (azaz lényegében az Európai Unió joga) belső jogi érvényessége az Alaptörvényből következik. Ezen állítás alátámasztására az indítványozó a magyar Alkotmánybíróság vonatkozó határozatainak egyes megállapításai mellett idézi a lengyel Alkotmánybíróság és a francia Alkotmánytanács egyes határozatait is.
2019	2/2019. (III. 5.) AB határozat	3/5/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A69AEC612BA90BAEC125830C005216DB?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC practice	France	[4] Az első kérdés vonatkozásában az indítványozó kifejtette, hogy az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése értelmében „[a]z Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.” Ebből kifolyólag az egyes, a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolt hatáskörök keretei között megállapított általánosan kötelező magatartási szabályok (azaz lényegében az Európai Unió joga) belső jogi érvényessége az Alaptörvényből következik. Ezen állítás alátámasztására az indítványozó a magyar Alkotmánybíróság vonatkozó határozatainak egyes megállapításai mellett idézi a lengyel Alkotmánybíróság és a francia Alkotmánytanács egyes határozatait is. [33] A magyar alkotmányozó ezen döntést összhangban állnak az indítványozó által előadott francia gyakorlati állást, amely szerint „[a]z elsődleges unions jog és a francia Alkotmány összeütöztetésének elkerülése érdekében az előbbi elfogadását megelőzően ki kell kérni a francia Alkotmánytanács álláspontját, és ha ellentétnek találja azt a francia Alkotmánnyal, akkor csak annak módosítását követően fogadható el Franciaország részéről az unions jogi rendelkezés.”
2019	1/2019. (II. 13.) AB határozat	2/13/2019	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DCB12C4CA8736F72C12581A00058E8C5?OpenDocument	Schanda Balázs	majority	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	USA	[34] 3. Fontos azonban, hogy annak megítélésére, hogy az adott kommunikatív cselekmény valóban a szólásszabadság hatálya alá tartozik-e, több tényező összetett értékelése alapján dönthető csak el (így pl. a véleménynyilvánítás szabadságának más alapjokkal való ütközése esetén az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében kijelölt szempontok szerint). E tényezők meghatározásakor az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy a felletti demokráciák meghatározó bírói fórumai hasonló fordulatokkal igyekeznek megragadni a minősítő szempontjait. [35] 3.1. Elsőként az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága mutatott rá arra, hogy a szólásszabadságot minden esetben alkalmazni kell, amikor a cselekvőt egy meghatározott üzenet közlése vezérli, és a körülmények alapján valószínűsíthető, hogy az üzenet értelmezhető a vele találkozik számára (Spence v. Washington, 418 U.S. 405 (1974) 410–411). Az Alkotmánybíróság előtt fekvő jelen ügy szempontjából különösen is figyelemre méltó, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EIEB) épp akkor tekintette át a kommunikatív tettek szólásszabadság alá vonásának kérdését, amikor szobrokat festékek meggyalázó személy eltiltéséről kellett döntenie. Az EIEB széles körben elismerve bizonyos tetteges cselekedetek véleménynyilvánításként kezelésének lehetőségét, a konkrét cselekmény természetének értékelésekor alapvetően két tényezőt emelt ki: egyrészt objektív nézőpontból meg kell vizsgálni a cselekmény véleménnyilvánító karakterét, másrészt értékelni kell a cselekményt elkövető szándékát vagy célját is. Az adott tényállás keretei között az EIEB a szobrokat festékek meggyalázó jellegét és a szólásszabadság hatálya alá eső véleménynyilvánításként tekintette. Megjegyzendő továbbá, hogy a véleménynyilvánítás jogának sérelmét az EIEB az alkotmányozó szankció aránytalanságára, valamint arra tekintettel állapította meg, hogy az elkövetővel szemben milyen célból léptek föl. [EIEB, Murat Vural contra Törökország, 9540/07, 2014. október 21-i ítélet, 54–55. és 65–68. bekezdések.]
2018	23/2018. (XII. 28.) AB határozat	12/28/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BF8CA51485F3B88BC125829D00597AB3?OpenDocument	Czine Ágnes	dissenting	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	Germany	[54] Az Alkotmánybíróságnak a 3091/2016. (V. 12.) AB határozatával egyet értettem, ugyanakkor az ahhoz fűzött párhuzamos indokolásomban fontosnak tartottam kiemelni azt is: a „modern alkotmányos gondolkodás egyik alapvető sarokpontja az, hogy az alapvető, illetve emberi jogok az egyéneket (természetes és jogi személyeket) megillető jogosultságcsoportok a szuverenitásból eredő jogokat gyakorló állammal szemben. Az alapjogok elsődleges célja ugyanis az államhatalom korlátozása. Az egységes szakirodalmi álláspont mellett ezt tükrözi az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának, a Német Szövetségi Alkotmánybíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának a joggyakorlata is.” Erre tekintettel a konkrét ügyben – amelyben az indítványozó egy magánjogi jogvitában érdekelt állami tulajdonban álló kórház volt – az alapjogi jogalanyiság feltételeit kizárólag azért láttam megállapíthatónak, mert az indítványozó (i) nem közhatalmi hatáskörben járt el, és (ii) az abszolút karakterű tisztességes eljárásról való jog sérelmét vetette fel.
2018	23/2018. (XII. 28.) AB határozat	12/28/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BF8CA51485F3B88BC125829D00597AB3?OpenDocument	Czine Ágnes	dissenting	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	C	not specified	USA	[54] Az Alkotmánybíróságnak a 3091/2016. (V. 12.) AB határozatával egyet értettem, ugyanakkor az ahhoz fűzött párhuzamos indokolásomban fontosnak tartottam kiemelni azt is: a „modern alkotmányos gondolkodás egyik alapvető sarokpontja az, hogy az alapvető, illetve emberi jogok az egyéneket (természetes és jogi személyeket) megillető jogosultságcsoportok a szuverenitásból eredő jogokat gyakorló állammal szemben. Az alapjogok elsődleges célja ugyanis az államhatalom korlátozása. Az egységes szakirodalmi álláspont mellett ezt tükrözi az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának, a Német Szövetségi Alkotmánybíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának a joggyakorlata is.” Erre tekintettel a konkrét ügyben – amelyben az indítványozó egy magánjogi jogvitában érdekelt állami tulajdonban álló kórház volt – az alapjogi jogalanyiság feltételeit kizárólag azért láttam megállapíthatónak, mert az indítványozó (i) nem közhatalmi hatáskörben járt el, és (ii) az abszolút karakterű tisztességes eljárásról való jog sérelmét vetette fel.
2018	24/2018. (XII. 28.) AB határozat	12/28/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5A472E2B77DA6D98C12581EF005E2F7C?OpenDocument	Salamon László	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	R	constitution	France	[33] Halmi Gábor és Tóth Gábor Attila a formai követelmény történeti gyökereit és nemzetközi beágyazottságát hangsúlyozva, nemzetközi kiteiktetésben a normákhoz kötöttséget az alapjogi korlátozás nélkülözhetetlen követelményeként jelöli meg. „Az emberi jogok korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korlátait csak törvény állapíthatja meg.«. Emberi jogok különböző katalógusai ma is tartalmaznak ehhez hasonló formai szabályokat. Például az Emberi jogok európai egyezményének több cikke is magában foglal olyan kitételt, mely szerint a jogkorlátozásnak »törvényben meghatározottnak«, »törvény által elrendeltnek«, illetve »a törvénnyel összhangban lévőknek« (»prescribed by laws, illetve »in accordance with the laws«) kell lennie.
2018	3375/2018. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0FA27150169A525BC125835C0035053C?OpenDocument	Szabó Marcel	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[80] Ez a megközelítés nem példa nélküli az alkotmánybíróságok gyakorlatában: a Német Szövetségi Alkotmány-bíróság (Bundesverfassungsgericht) is következetesen valjha, hogy „[a]z alapjogvédelem messzemenően befolyásolja az eljárási jogok kialakítását és alkalmazását is. Az eljárásnak alapvetően alkalmazni kell lennie arra, hogy a lehető legmegbízhatóbb alapot szolgáltatssa egy, a gyermek legjobb érdekét szem előtt tartó döntéshez” (lásd pl. 1 BvR 1140/03, [11]).
2018	3348/2018. (XI. 12.) AB határozat	11/12/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/18BEBDC42A70F0B7C125804F00589192?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	France	[67] Mindezek alapján a tisztességes eljárásról való jog önmagában is kellőképpen indokolja azt a büntetőeljárás törvényi előírását, hogy a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 108. § (2) bekezdését, illetve a régi Be. 74/B. § (1) bekezdését.] Kétféle így azt, hogyha korlátozzák a perben résztvevőkről, különösen pedig a vádlottáról a tárgyalótermet hang-, illetve képfelvétel készítését (s ennek közzétételét), akkor ez sérthetné a véleménynyilvánítás, illetve a saját szabadságát. (Mellesleg ha ez így lenne, akkor a saját szabadságának sérelmét megvalósulva látnánk az összes olyan országban, ahol szigorúan – szigorúban – tiltják a tárgyalótermi hang-, illetve képfelvételt, és ennek felhasználását, mint pl. az USA Legfelsőbb Bíróságnak; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénale 308. cikk stb.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regul ations	Countries	Quotes
2018	3348/2018. (XI. 12.) AB határozat	11/12/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/18BEBCD42A70F0B7C125804F00589192?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Germany	[67] Mindezek alapján a tisztességes eljárásról való jog önmagában is kellőképpen indokolja azt a büntetőeljárás törvényi előírást, hogy a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 108. § (2) bekezdését, illetve a régi Be. 74/B. § (1) bekezdését.] Kétféle így azt, hogyha korlátozzák a perben résztvevőkről, különösen pedig a vádlottáról a tárgyalótermi hang, illetve képfelvétel készítését (s ennek közzétételét), akkor ez sérthetné a véleménynyilvánítás, illetve a sajtó szabadságát. (Mellesleg ha ez így lenne, akkor a sajtó szabadságának sérelmét kellene megvalósulva látnunk az összes olyan országban, ahol szigorúan – szigorúban – tiltják a tárgyalótermi hang, illetve képfelvételt, és ennek felhasználását, mint pl. az USA Legfelső Bíróságán; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénal 308. cikke stb.)
2018	3348/2018. (XI. 12.) AB határozat	11/12/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/18BEBCD42A70F0B7C125804F00589192?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[65] Lényegesen tehát, hogy amikor a véleménynyilvánítás, illetve a sajtó szabadságát a tárgyalóteremben korlátozzák, akkor ezt a perben résztvevőknek az igazságszolgáltatás működését biztosító alanyi alapelve, mégpedig abszolút érvényű jog, a pártatlan bíróság való jog a fair eljárásról való jog vagy a magánszféra általánosan való védelme az egyedüli indok.) Az Európai Emberi jogi Egyezmény 10. cikk 2. bekezdése kifejezetten nevezi is, hogy „a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását teheti szükségessé. Mindenekelőtt azért, mert a perben résztvevők jogainak védelme révén válik a bíróság olyan intézménnyé, ami megalkalmas a közbizalom védelmére, hogy alkalmas a jogok és kötelezettségek megállapítására, a jogviták eldöntésére, képes lesz elfogulatlan bírói döntéseket meghozatalára. Továbbá azért, amire a Német Szövetségi Alkotmánybíróság is hivatkozik egy 2001-es ítéletében: A tárgyalótermi hang- és képfelvétel készítése a tisztességes eljárás és a ténnyális felderítésnek zavarlanosága érdekében is kizárható. Sok ember megkérdőjelezte a kamerák és hangrögzítők jelenlétében. Az eljárás tisztességes veszélyeztetett, ha – különösen a büntetőeljárásban – a vádlottak és a tanúk a médiafelvétel következtében tartózkodnak attól, hogy olyan intim, kínos vagy tisztességesen körülményeket adjanak elő, amelyek a ténnyális tisztázása szempontjából fontosak. Az eljárás külső lefolyását is befolyásolhatja egy forgatócsoport jelenléte és tevékenysége, kamerák felállítása, működtetése. [Lásd: BVerfGE 103, 44, 68–69. E döntésre hivatkozik: Gellér Balázs – Bárányos Bernadett – Gondi Anilla: A sajtó szerepe a büntetőeljárásban. In: Csehi Zoltán – Koltyai András – Navrátil Zoltán (szerk.): A személyiség és a média a polgári és a büntetőjogban. Az új Európai Törvénykönyvről és az új Büntető Törvénykönyvről tekintettel. Budapest: Wolters Kluwer. 2014. 457. oldal.]
2018	3348/2018. (XI. 12.) AB határozat	11/12/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/18BEBCD42A70F0B7C125804F00589192?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	USA	[67] Mindezek alapján a tisztességes eljárásról való jog önmagában is kellőképpen indokolja azt a büntetőeljárás törvényi előírást, hogy a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. [Lásd a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 108. § (2) bekezdését, illetve a régi Be. 74/B. § (1) bekezdését.] Kétféle így azt, hogyha korlátozzák a perben résztvevőkről, különösen pedig a vádlottáról a tárgyalótermi hang, illetve képfelvétel készítését (s ennek közzétételét), akkor ez sérthetné a véleménynyilvánítás, illetve a sajtó szabadságát. (Mellesleg ha ez így lenne, akkor a sajtó szabadságának sérelmét kellene megvalósulva látnunk az összes olyan országban, ahol szigorúan – szigorúban – tiltják a tárgyalótermi hang, illetve képfelvételt, és ennek felhasználását, mint pl. az USA Legfelső Bíróságán; Németországban: § 169 Satz 2 des Gerichtsverfassungsgesetzes; Franciaországban: Code de procédure pénal 308. cikke stb.)
2018	3332/2018. (X. 26.) AB határozat	10/26/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D4CD2E7F1984EE1AC12582F800596892?OpenDocument	Sulyok Tamás	unanimous	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	Germany	[24] Az Alkotmánybíróság az ABh1.-ben tekintettel volt a Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlatára is, amely az Alkotmánybíróság védelembe részesíti a spontán és a gyors gyűléseket (Elverssammlung) (Vö. ABh1., ABH 2008, 651, 663.). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a „béks célú spontán gyűlések fogalmakörébe többféle közéleti gyűlések sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre tervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. [...] A spontán gyűlésekkel megkülönböztethető azok a szervezett rendezvények, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna” (ABh1., ABH 2008, 651, 663.). Ezen rendezvények esetében az Alkotmánybíróság – az EJEH gyakorlatára utalással – megállapította, hogy a be nem jelentett, de béks célú és lefolyású rendezvények felhasználása sérti a gyűlékezési szabadságot (Vö. ABh1., ABH 2008 651, 663.).
2018	13/2018. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/CBB2386065131E71C12582DA004720CB?OpenDocument	Czine Ágnes	concurring	Előzetes normakontrol l eljárás	F	0	Germany	[90] A fentiek alapján megállapítható, hogy a jogi szabályozás további liberalizációja a jelen és a közeli jövő generációk tisztá ivóvizhez való hozzáférést kockáztatná helyrehozhatatlan módon. Tekintettel a sekély talajvizek már meglevő szennyezettségére. Alternatíváként elképzelhető a legfeljebb 20–30 m mélységű viz kutak engedély nélküli telepítése a vízvédelmi véddimókos területen kívül, de még ezek esetében is megfontolandó az egyszerűsített bejelentési kötelezettség a hatóság felé. Megfontolandó továbbá egyszerű „közlekedési lámpa” térkép elkészítése és közzététele (piros: abszolút tiltás, zöld: szabad bejelentéssel, sárga: szabad engedéllyel), amint arra számos németországi tartományban van önzáró jelző póló a talajvizet hőszivattyúk esetében.
2018	3263/2018. (VII. 20.) AB határozat	7/20/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CF02CF91345CA89C1257F4F005D2F4?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practive	Germany	[66] Ezzel párhuzamosan ugyanakkor a morálifilozófiai diskurzusokban absztraktnak megfogalmazások is létrejöttek, és itt az emberi lényregegel vagy más absztrakt formulával azonosították az emberi méltóságot, és ezzel elszakították a megállatás találmánák közemberek számára is jól azonosítható tartalmától. Ez a morálifilozófusok körében elterjedt eszméi irányt választotta a német alkotmánybírók az 1950-es években, és hatásukra később több alkotmánybíró – így a '90-es évekbeli magyar alkotmánybírói többség is – ezen az úton haladt. Az emberi lényregegel azonosított, morálifilozófiai emberi méltóság fel fogás azonban a megállatás tilamtól elszakítva elveszté értelmi kontúrjait, és csak a mindenkiért értelmezhető tudja azonban a valamelyik morálifilozófiára alapozva, hogy mi az, ami megítélés szerint az emberi lényregehez tartozik, és amelynek érintése így sérelemként fogalmazható meg. Így jött létre e kitagított és így parttalanul a '90-es évek hazai alkotmánybírói gyakorlatában (szintén a németből átveve) az emberi méltóságból levezetett „általános cselekvési szabadság” anyajoga, melyből aztán egy sor további alkotmányos jogot olvasztott ki az akkori alkotmánybírói többség. Ez alkotás aztán a sokat vitatott „játhatatlan alkotmány” tartalmát, mely az írott alkotmány helyére lépve kezdte betölteni a tényleges, az „igazi” alkotmány szerepét. Mivel azonban az alkotmány védelmére vannak rendelkezé, és nem ennek lecsökkentésére, így a kritikák hatására a későbbi alkotmánybírói többség az ezredforduló éveitől egyre inkább a háttérbe táolta a láthatatlan alkotmány formulát, és ezzel az emberi méltóság kitagított fel fogásától létezőt „anyajogok” és belőlük kiolvastott jogok is kezdtek eltűnni az alkotmánybírói érvelésből. Különösen jellemző volt az a 2012 utáni években, amikor az Alaptörvény és az ezt védő, kibővített alkotmánybírói többség kezdte megvárakozni az alkotmánybírói körökön.
2018	3264/2018. (VII. 20.) AB határozat	7/20/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/73C16F5669CC8CFEC125804F0058A6D3?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Germany	[45] Az igazságügyi tárca korábbi ítéletei alátámasztják a fentiekben leírtakat. Ezen túlmenően még az az elv is érvényes egy 2015-es cikkében, hogy a már végrehajtott igazságtétel mellett az elbűnbocsátás gazdaságilag tevékenységet folytató alapítványok támogatása is egy további lehetőség lehet. „Külföldi adósságon német – szabályozás minták figyelembevételével alapján a gazdaságilag, vagyonnekítő alapítvány jogi szabályozása megteremtendő [...] Az ugyanakkor jogalkotói döntést igényel, hogy az elsődleges gazdasági célú lehetőségek valamennyi alapítvány vagy csak a közalapítvány esetén legyen biztosított” (Bodszái Balázs: A Ptk. hatálybalépése után felmerült gazdasági igények hatása, Fontes iuris 2015/3–4. szám, 60. p.)
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F59983CE25DC12580E3005E784B?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Belgium	[57] Végül az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor tekintetbe vette azt is, hogy az Európai Unió több tagállamában külön törvény foglalkozik a nem jogi elismerésének kérdésével. [Például, Belgium: Loi réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d’une modification de l’enregistrement du sexe dans les actes de l’état civil et ses effets (2017. június 25.); Finnország: Laki transsexuualiin sukupuoien vahvistamisesta (2003. január 1.); Írország: Gender Recognition Act 2015 (2015. július 22.); Németország: Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen (1980. szeptember 10.)] E jogszabályok nem pusztán a tagállami állampolgárok esetében teszik lehetővé a nem jogi elismerését, hanem külföldiek esetében is: utóbbiak tekintetében figyelembe veszik a tartózkodás jogcímét, illetve azt is, hogy a származási országban van-e a nem jogi elismerésére vonatkozó megfelelő eljárás. Ehhez kapcsolódóan a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2006. július 18-án hozott határozatában megállapította, hogy a transzsexuális személyekre vonatkozó törvény sérti a német Alaptörvényt, mivel annak hatálya nem terjedt ki a jogszűren és huzamosan Németországban tartózkodó nem német állampolgárokat, amennyiben azok származási országában nincs lehetőség a nemváltoztatásra (1 BvL 1 és 12/04, 2006. július 18., BVerfGE 116, 243). A német jogalkotó ezt követően terjesztette ki a szabályozás személyi hatályát.
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F59983CE25DC12580E3005E784B?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmányó gi panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Finland	[54] Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy bizonyos részkérdések tekintetében továbbra sincs konszenzus a nem jogi elismerése vonatkozásában. Így az EJEH arányos korlátozását fogadta el a fenn szabályozás azon előírását, amely a nem jogi elismerését összekapcsolta a házasság regisztrált élettársi kapcsolattá történő változtatásával [Hämäläinen kontra Finnország (37359/09), 2014. július 16.], és szemben a német Szövetségi Alkotmánybíróság szerint ez indokolatlan korlátozásnak minősül azon személyek esetében, akik továbbra is házasságban kívánnak élni egymással. A döntésben a Szövetségi Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a szexuális önrendelkezéshez és a szexuális identitáshoz fűződő jog a személyiség létezéséhez, legitimebb sáfárjához tartozik. Az ember nemet ugyan szülői életkorától a külső nem jelleg alapján állapítja meg, de a nem a későbbiekben semmiképpen sem korlátozódik pusztán azokra, hanem azt az ember pszichikai felépítése is meghatározza. Ha a saját nem-felfogás eltér a külső nem jellemzőitől, az emberi méltóság és a személyiségi jog védelme megköveteli, hogy a transzsexuális rendelkezésnek fizikai és pszichikai felépítése összhangba hozásáról, mind a műtétet, mind pedig nemek nemek nemek jogi következményeit illetően (1 BvL 10/05, 2006. május 27., 37–38. bekezdés).
										[55] A kapcsolódó regionális nemzetközi jogi dokumentumok közül az Alkotmánybíróság utal az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének „A transznemű emberekkel szembeni diszkrimináció Európában” című, 2015-ben elfogadott határozatára (a továbbiakban: ET Hat.). A határozatban a Közgyűlés felkérte a tagállamokat, hogy a nem jogi elismerésének tekintetében vezessenek be önmeghatározáson alapuló, gyors, átlátható és hozzáférhető eljárásokat, amelyek lehetővé teszik a transznemű emberek számára a név és a regisztrált nem megváltoztatását a születési anyakönyvi kivonatokban, személyi igazolványokban, útlevelekben, oktatási bizonyítványokban és más hasonló iratokban (ET Hat. 6.2.1. pont). A Közgyűlés hangsúlyozta annak szükségességét is, hogy a tagállamok töröljék el a név és regisztrált nem megváltoztatást szabályozó törvényekben feltételek előtt sterilizációs és egyéb kötelező orvosi beavatkozásokat, beleértve a mentális betegség diagnózisát (ET Hat. 6.2.2. pont).
										[56] Az Alkotmánybíróság utal az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) 1996-os döntésére, amely alapján az EUB a nem szerinti hátrányos megkülönböztetésnek egyik esetének tekintti a nemváltoztatás átesett személyek közti megkülönböztést. A döntés az EUB emberi méltósághoz való jogot védő feladatával kapcsolta össze a diszkriminatív helyzet elleni fellépést (C-13/94 P. kontra S & Cornwall County Council ECR 1996-I-02143, 22. bekezdés).
										[57] Végül az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor tekintetbe vette azt is, hogy az Európai Unió több tagállamában külön törvény foglalkozik a nem jogi elismerésének kérdésével. [Például, Belgium: Loi réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d’une modification de l’enregistrement du sexe dans les actes de l’état civil et ses effets (2017. június 25.); Finnország: Laki transsexuualiin sukupuoien vahvistamisesta (2003. január 1.); Írország: Gender Recognition Act 2015 (2015. július 22.); Németország: Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen (1980. szeptember 10.)] E jogszabályok nem pusztán a tagállami állampolgárok esetében teszik lehetővé a nem jogi elismerését, hanem külföldiek esetében is: utóbbiak tekintetében figyelembe veszik a tartózkodás jogcímét, illetve azt is, hogy a származási országban van-e a nem jogi elismerésére vonatkozó megfelelő eljárás. Ehhez kapcsolódóan a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2006. július 18-án hozott határozatában megállapította, hogy a transzsexuális személyekre vonatkozó törvény sérti a német Alaptörvényt, mivel annak hatálya nem terjedt ki a jogszűren és huzamosan Németországban tartózkodó nem német állampolgárokat, amennyiben azok származási országában nincs lehetőség a nemváltoztatásra (1 BvL 1 és 12/04, 2006. július 18., BVerfGE 116, 243). A német jogalkotó ezt

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F599B3CE25DC12580E3005E7848?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[54] Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy bizonyos részkérdések tekintetében továbbra sincs konszenzus a nem jogi elismerése vonatkozásában. Így az EJEB arányos korlátozásként fogadta el a finn szabályozás azon előírását, amely a nem jogi elismerését összekapcsolta a házasság regisztrált élettársi kapcsolattá történő változtatásával [Hämäläinen kontra Finnország (37359/09), 2014. július 16.], ezzel szemben a német Szövetségi Alkotmánybíróság szerint ez indokolatlan korlátozásnak minősül azon személyek esetében, akik továbbra is házasságban kívánnak élni egymással. A döntésben a Szövetségi Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a szexuális önrendelkezéshez és a szexuális identitáshoz fűződő jog a személyiség legszűkebb, legintimébb szférájához tartozik. Az ember nemét ugyan születéskor a külső nem jelleg alapján állapítják meg, de a nem a későbbiekben semmiképpen sem korlátozódik pusztán azokra, hanem azt az ember pszichikai felépítése is meghatározza. Ha a saját nem-felfogás eltér a külső nem jellemzőktől, az emberi méltóság és a személyiségi jog védelme megköveteli, hogy a transzszexuális rendelkezessen fizikai és pszichikai felépítése összhangba hozásáról, mind a műtétet, mind pedig ennek személyi jogi következményeit illetően (1 BvL 10/05, 2008. május 27., 37–38. bekezdés). [57] Végül az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor tekintetbe vette azt is, hogy az Európai Unió több tagállamában külön törvény foglalkozik a nem jogi elismerésének kérdésével. [Például, Belgium: Loi réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d'une modification de l'enregistrement du sexe dans les actes de l'état civil et ses effets (2017. június 25.); Finnország: Laki transseksuaalin sukupuoli vahvistamiseksi (2003. január 1.); Írország: Gender Recognition Act 2015 (2015. július 22.); Németország: Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen (1980. szeptember 10.)] E jogszabályok nem pusztán a tagállami állampolgárok esetében teszik lehetővé a nem jogi elismerését, hanem külföldiek esetében is: utóbbiak tekintetében figyelembe veszik a tartózkodás jogcímét, illetve azt is, hogy a származási országban van-e a nem jogi elismerésére vonatkozó megfelelő eljárás. Ehhez kapcsolódóan a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2006. július 18-án hozott határozatában megállapította, hogy a transzszexuális személyekre vonatkozó törvény sérti a német Alaptörvényt, mivel annak hatálya nem terjedt ki a jogszerűen és huzamosan Németországban tartózkodó nem német állampolgárokra, amennyiben azok származási országában nincs lehetőség a nemváltoztatásra (1 BvL 1 és 12/04, 2006. július 18., BVerfGE 116, 243). A német jogalkotó ezt követően terjesztette ki a szabályozás személyi hatályát.
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F599B3CE25DC12580E3005E7848?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Germany	[54] Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy bizonyos részkérdések tekintetében továbbra sincs konszenzus a nem jogi elismerése vonatkozásában. Így az EJEB arányos korlátozásként fogadta el a finn szabályozás azon előírását, amely a nem jogi elismerését összekapcsolta a házasság regisztrált élettársi kapcsolattá történő változtatásával [Hämäläinen kontra Finnország (37359/09), 2014. július 16.], ezzel szemben a német Szövetségi Alkotmánybíróság szerint ez indokolatlan korlátozásnak minősül azon személyek esetében, akik továbbra is házasságban kívánnak élni egymással. A döntésben a Szövetségi Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a szexuális önrendelkezéshez és a szexuális identitáshoz fűződő jog a személyiség legszűkebb, legintimébb szférájához tartozik. Az ember nemét ugyan születéskor a külső nem jelleg alapján állapítják meg, de a nem a későbbiekben semmiképpen sem korlátozódik pusztán azokra, hanem azt az ember pszichikai felépítése is meghatározza. Ha a saját nem-felfogás eltér a külső nem jellemzőktől, az emberi méltóság és a személyiségi jog védelme megköveteli, hogy a transzszexuális rendelkezessen fizikai és pszichikai felépítése összhangba hozásáról, mind a műtétet, mind pedig ennek személyi jogi következményeit illetően (1 BvL 10/05, 2008. május 27., 37–38. bekezdés). [57] Végül az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor tekintetbe vette azt is, hogy az Európai Unió több tagállamában külön törvény foglalkozik a nem jogi elismerésének kérdésével. [Például, Belgium: Loi réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d'une modification de l'enregistrement du sexe dans les actes de l'état civil et ses effets (2017. június 25.); Finnország: Laki transseksuaalin sukupuoli vahvistamiseksi (2003. január 1.); Írország: Gender Recognition Act 2015 (2015. július 22.); Németország: Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen (1980. szeptember 10.)] E jogszabályok nem pusztán a tagállami állampolgárok esetében teszik lehetővé a nem jogi elismerését, hanem külföldiek esetében is: utóbbiak tekintetében figyelembe veszik a tartózkodás jogcímét, illetve azt is, hogy a származási országban van-e a nem jogi elismerésére vonatkozó megfelelő eljárás. Ehhez kapcsolódóan a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2006. július 18-án hozott határozatában megállapította, hogy a transzszexuális személyekre vonatkozó törvény sérti a német Alaptörvényt, mivel annak hatálya nem terjedt ki a jogszerűen és huzamosan Németországban tartózkodó nem német állampolgárokra, amennyiben azok származási országában nincs lehetőség a nemváltoztatásra (1 BvL 1 és 12/04, 2006. július 18., BVerfGE 116, 243). A német jogalkotó ezt követően terjesztette ki a szabályozás személyi hatályát.
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F599B3CE25DC12580E3005E7848?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Ireland	[57] Végül az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor tekintetbe vette azt is, hogy az Európai Unió több tagállamában külön törvény foglalkozik a nem jogi elismerésének kérdésével. [Például, Belgium: Loi réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d'une modification de l'enregistrement du sexe dans les actes de l'état civil et ses effets (2017. június 25.); Finnország: Laki transseksuaalin sukupuoli vahvistamiseksi (2003. január 1.); Írország: Gender Recognition Act 2015 (2015. július 22.); Németország: Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen (1980. szeptember 10.)] E jogszabályok nem pusztán a tagállami állampolgárok esetében teszik lehetővé a nem jogi elismerését, hanem külföldiek esetében is: utóbbiak tekintetében figyelembe veszik a tartózkodás jogcímét, illetve azt is, hogy a származási országban van-e a nem jogi elismerésére vonatkozó megfelelő eljárás. Ehhez kapcsolódóan a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2006. július 18-án hozott határozatában megállapította, hogy a transzszexuális személyekre vonatkozó törvény sérti a német Alaptörvényt, mivel annak hatálya nem terjedt ki a jogszerűen és huzamosan Németországban tartózkodó nem német állampolgárokra, amennyiben azok származási országában nincs lehetőség a nemváltoztatásra (1 BvL 1 és 12/04, 2006. július 18., BVerfGE 116, 243). A német jogalkotó ezt követően terjesztette ki a szabályozás személyi hatályát.
2018	6/2018. (VI. 27.) AB határozat	6/27/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C69D7F599B3CE25DC12580E3005E7848?OpenDocument	Sulyok Tamás	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	statute	Germany	[70] Fentiek alapján, álláspontom szerint a jogalkotónak meg kellene fontolnia az egész kérdéskörnek a magyar állampolgárokra is tekintettel lévő megfelelő jogorvoslati szinten történő eljárás szabályozását, és hasonlóan a Németországban több évtizede elfogadott törvényhez (Gesetz über die Änderung der Vornamen und die Feststellung der Geschlechtszugehörigkeit in besonderen Fällen), fontolóra kellene vennie egy külön törvény elfogadását a nem jogi elismeréséről.
2018	3093/2018. (III. 26.) AB határozat	3/26/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4EAA33170F129D46C125824C005EE8F5?OpenDocument	Czine Ágnes	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §) (Ve. 233. § -- választási ügyben a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés ellen)	R	not specified	Greece	[55] 3.1. Az Európai Unió országaiban a képviselőket megillető mentelmi jog egységes szabályozási koncepciót tükröz. A jogintézmény célja ugyanis minden érintett országban az, hogy a képviselők személyén keresztül védje a legfőbb népképviselői szerv függetlenségét. A mentelmi jog a képviselők függetlenségének közjogi biztosítéka. Az ezzel kapcsolatos nemzetközi szakirodalom jellemzően a mentelmi jog két elemét különbözteti meg: a felelősségmentességet (non-liability, non accountability) és a sérthetlenséget (inviolability). Míg a felelősségmentesség intézménye a képviselők szólásszabadságát és szavazati jogát védi, a sérthetlenség a képviselőt ezen tevékenységében gátló büntetőeljárás megindításának képei akadályát. Különbőség a két elem között, hogy amíg a felelősségmentesség feltétlen, vagyis a mandátum megszűnésétől függetlenül áll fenn, addig a sérthetlenség általában csak annak felfüggesztését nyújt a képviselő számára védelem. [56] Az Európai Unió országaiban túlnyomó többségében az immunitás a képviselőt parlamenti munkájának a megkezdésétől (ez a jellemző megoldás) vagy a választási eredmények kihirdetésétől, illetve a mandátum elfogadásától kezdve illeti meg (Olaszország, Görögország). Ez azonban nem általános, mert az Európai Unió orszái közül például Litvániában a felelősségmentesség (tehát a szólásszabadság védelmének) joga a képviselőjelöltet a választási kampányban is megilleti (lásd Velencei Bizottság jelentése, Study No. 714/2013, Strasbourg, 14 May 2014, 60. pont)
2018	3093/2018. (III. 26.) AB határozat	3/26/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4EAA33170F129D46C125824C005EE8F5?OpenDocument	Czine Ágnes	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §) (Ve. 233. § -- választási ügyben a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés ellen)	R	not specified	Italy	[56] Az Európai Unió országaiban túlnyomó többségében az immunitás a képviselőt parlamenti munkájának a megkezdésétől (ez a jellemző megoldás) vagy a választási eredmények kihirdetésétől, illetve a mandátum elfogadásától kezdve illeti meg (Olaszország, Görögország). Ez azonban nem általános, mert az Európai Unió orszái közül például Litvániában a felelősségmentesség (tehát a szólásszabadság védelmének) joga a képviselőjelöltet a választási kampányban is megilleti (lásd Velencei Bizottság jelentése, Study No. 714/2013, Strasbourg, 14 May 2014, 60. pont)
2018	3093/2018. (III. 26.) AB határozat	3/26/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4EAA33170F129D46C125824C005EE8F5?OpenDocument	Czine Ágnes	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §) (Ve. 233. § -- választási ügyben a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés ellen)	R	not specified	Lithuania	[55] 3.1. Az Európai Unió országaiban a képviselőket megillető mentelmi jog egységes szabályozási koncepciót tükröz. A jogintézmény célja ugyanis minden érintett országban az, hogy a képviselők személyén keresztül védje a legfőbb népképviselői szerv függetlenségét. A mentelmi jog a képviselők függetlenségének közjogi biztosítéka. Az ezzel kapcsolatos nemzetközi szakirodalom jellemzően a mentelmi jog két elemét különbözteti meg: a felelősségmentességet (non-liability, non accountability) és a sérthetlenséget (inviolability). Míg a felelősségmentesség intézménye a képviselők szólásszabadságát és szavazati jogát védi, a sérthetlenség a képviselőt ezen tevékenységében gátló büntetőeljárás megindításának képei akadályát. Különbőség a két elem között, hogy amíg a felelősségmentesség feltétlen, vagyis a mandátum megszűnésétől függetlenül áll fenn, addig a sérthetlenség általában csak annak felfüggesztését nyújt a képviselő számára védelem. [56] Az Európai Unió országaiban túlnyomó többségében az immunitás a képviselőt parlamenti munkájának a megkezdésétől (ez a jellemző megoldás) vagy a választási eredmények kihirdetésétől, illetve a mandátum elfogadásától kezdve illeti meg (Olaszország, Görögország). Ez azonban nem általános, mert az Európai Unió orszái közül például Litvániában a felelősségmentesség (tehát a szólásszabadság védelmének) joga a képviselőjelöltet a választási kampányban is megilleti (lásd Velencei Bizottság jelentése, Study No. 714/2013, Strasbourg, 14 May 2014, 60. pont)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2018	3093/2018. (III. 26.) AB határozat	3/26/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4EAA33170F129D046C125824C005EE8F5?OpenDocument	Czine Ágnes	majority	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §) (Vé. 233. § -- választási ügyben a választási szerv határozatáva kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés ellen)	R	not specified	Members of the EU	[56] Az Európai Unió országainak túlnyomó többségében az immunitás a képviselőt parlamenti munkájának a megkezdésétől (ez a jellemző megoldás) vagy a választási eredmények kihirdetésétől, illetve a mandátum elfogadásától kezdve illeti meg (Olaszország, Greece). Ez azonban nem általános, mert az Európai Unió országai közül például Litvániában a felelősségmentesség (tehát a szólás szabadság védelmének) joga a képviselőjelöltet a választási kampányban is megilleti (lásd Velencei Bizottság jelentése, Study No. 714/2013, Strasbourg, 14 May 2014, 60. pont)
2018	3082/2018. (III. 5.) AB végzés	3/5/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A57EC9909820307EC125804F00588F3D?OpenDocument	Varga Zs. András	dissenting	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	C	CC decision	Germany	[26] Nem véletlen a német Alkotmánybíróság 2009. január 12-ei 1 BvR 2857/07 és 1 BvR 2858/07 ügyszámú határozataiban foglalt döntés a vasárnap nyíltvartatás alkotmányossági vizsgálatáról. A német Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vallásszabadság alapjából, valamint az Grundgesetz 140. cikkéből (ez beemelte a Grundgesetz-be a Weimari Birodalmi Alkotmány 139. cikkét, amely a vasárnapok védelméről rendelkezett) a vasárnapok védelmének egy minimális szintje mindenképpen következik. A határozat a testi épséghez való jogra és a házasság, család védelmére is hivatkozott. Sőt összefüggésbe hozta a vasárnap védelmét az emberi méltósággal is, mert az határt szab a gazdasági haszonzelvésségnek (ökonomisches Nutzendenken) és önmagáért az emberért van vagy az embert önmagáért szolgálja (dem Menschen um seiner selbst Willen dient, 144 margószám). Azt is kimondta, hogy mindez nem ellentétes az állam semlegességének elvével.
2018	3054/2018. (II. 20.) AB végzés	2/20/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/26512E5A8E966AEAC1258217005DF06B?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	G	0 continental legal systems		[38] A kötőerő a korábbi bírósági döntések esetén a kontinentális jogban csak akkor jön létre – szemben a szigorúbb angol precedensjogi kötőerővel –, ha azonos ügyekben a legfelsőbb bírói fórum több döntésben végig gondolta a felmerült esetek összefüggéseit, és ezekkel fokozatosan egy egyetlen irányba mutató értelmezési normatívával zárta le a többféle értelmezési lehetséges irányait, egyet a középpontba emelve, és ezt kötelező erővel ellátva. Egy döntés a kontinentális jogrendszerben nem hoz létre kötőerővel rendelkező bírósági gyakorlatot. A '90-es évek végén mintegy kétezer bírósági döntést elemezve a hazai felsőbbbíróságok esetében én is ezt tudtam megállapítani (lásd: Pokol Béla: Felsőbírói jogértelmezés Magyarországon. Jogtudományi Közlöny 1999/11. szám, illetve „A bírói precedensjog”. Magyar Jog 1999/4. szám és „A jogértelmezés alapjai”. Magyar Jog 1999/11. szám) A szigorúbb angol precedensjogi kötőerőtől eltérés, ahol már egyetlen korábbi döntés kötőerővel bír, azért megfelelőbb a kontinentális európai országokban az egyetlen döntéssel szemben a tágabb bírósági gyakorlatot a középpontba emelni, mert itt alapvetően a törvényi rendelkezésektől várjuk el a jogi rendezés megadását. Az eseti bírói érvelés törvényekből származtatását követeli meg a kontinentális jogi kultúra az absztrakt és dogmatikailag rendszerezett kódexszerűbb törvényeivel, és ha az utóbbi évtizedekben ismét engedetté is vált a bírói jog az itteni országokban, az csak kivételesen jelenhet meg a kontinentális kiegészítőjeként. Ugyanennek kell érvényesnek lenni az Alaptörvény és az ezt értelmező alkotmánybírói döntések vonatkozásában is, noha az egyszerű törvényekhez képest általánosabb normatívákat és elveket tartalmazó Alaptörvény esetében – az e jellegből fakadó értelmezési kényszer miatt – az alkotmánybírói döntések sürűbben emelkednek fel kötőerővel rendelkező alkotmányjoggá.
2018	3054/2018. (II. 20.) AB végzés	2/20/2018	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/26512E5A8E966AEAC1258217005DF06B?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	G	0 United Kingdom		[38] A kötőerő a korábbi bírósági döntések esetén a kontinentális jogban csak akkor jön létre – szemben a szigorúbb angol precedensjogi kötőerővel –, ha azonos ügyekben a legfelsőbb bírói fórum több döntésben végig gondolta a felmerült esetek összefüggéseit, és ezekkel fokozatosan egy egyetlen irányba mutató értelmezési normatívával zárta le a többféle értelmezési lehetséges irányait, egyet a középpontba emelve, és ezt kötelező erővel ellátva. Egy döntés a kontinentális jogrendszerben nem hoz létre kötőerővel rendelkező bírósági gyakorlatot. A '90-es évek végén mintegy kétezer bírósági döntést elemezve a hazai felsőbbbíróságok esetében én is ezt tudtam megállapítani (lásd: Pokol Béla: Felsőbírói jogértelmezés Magyarországon. Jogtudományi Közlöny 1999/11. szám, illetve „A bírói precedensjog”. Magyar Jog 1999/4. szám és „A jogértelmezés alapjai”. Magyar Jog 1999/11. szám) A szigorúbb angol precedensjogi kötőerőtől eltérés, ahol már egyetlen korábbi döntés kötőerővel bír, azért megfelelőbb a kontinentális európai országokban az egyetlen döntéssel szemben a tágabb bírósági gyakorlatot a középpontba emelni, mert itt alapvetően a törvényi rendelkezésektől várjuk el a jogi rendezés megadását. Az eseti bírói érvelés törvényekből származtatását követeli meg a kontinentális jogi kultúra az absztrakt és dogmatikailag rendszerezett kódexszerűbb törvényeivel, és ha az utóbbi évtizedekben ismét engedetté is vált a bírói jog az itteni országokban, az csak kivételesen jelenhet meg a kontinentális kiegészítőjeként. Ugyanennek kell érvényesnek lenni az Alaptörvény és az ezt értelmező alkotmánybírói döntések vonatkozásában is, noha az egyszerű törvényekhez képest általánosabb normatívákat és elveket tartalmazó Alaptörvény esetében – az e jellegből fakadó értelmezési kényszer miatt – az alkotmánybírói döntések sürűbben emelkednek fel kötőerővel rendelkező alkotmányjoggá.
2017	3341/2017. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2DE41180FB7713C3C1257ADA005247FF?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	C	CC practice	neighbouring countries	[53] A régi alkotmány szabályozás és az Alaptörvény ettől eltérő elrendezésének azonosítása, illetve az új alaptörvényi szabályozás régi Alkotmányra való visszametszése azért is jelent fokozott problémát, mert a hazai alkotmánybírói gyakorlat – a környező országok alkotmánybíróisaitól mesze meghaladó mértékben – a mindenkorai új döntéseket elsősorban a régi alkotmánybírói döntésekre alapozza, és sokszor csak formálisan vonja oda a vonatkozó alaptörvényi rendelkezés megemlítését, ahogy itt is. Így a mindenkorai alkotmánybírói döntések indoklásába bekerült érvelési formulák lényegében alaptörvényi kiegészítéseket és hallgatóságos módosításokat tartalmaznak (lásd ennek problémáit összehasonlítva empirikus alapon is feltárva: Pokol Béla: Alkotmánybírói döntési stílusok Európában. Jogelméleti Szemle 2015/3. szám). Ezért nem lehet fontosabb annál, hogy az ilyenfajta, hallgatóságos alaptörvényi módosítások vezető döntési indoklásokra felhívjuk a figyelmet.
2017	3328/2017. (XII. 8.) AB határozat	12/8/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/64140EB60AFBC91C1257D5C00587FD?OpenDocument	Czine Ágnes	majority	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	G	0 European states		[48] A valóságbizonyítás nemzetközileg elfogadott jogi megoldás, más európai államokban is alkalmazzzák. Az Európa Tanács (a továbbiakban: ET) jelentése szerint a szervezet 47 tagországának egyharmadában – amelyben az Európai Unió egyes tagországa is szerepelnek – alkalmaznak olyan büntetőjogi rendelkezést, amely szerint a tények valóságtartalmának, a közérdeknek, illetve a jóhiszeműségnek a bizonyításával az elkövető kimentheti magát (ET Emberi Jog és Jog igazgatóságának CDMSI(2012)Misc11 számú jelentése, 7–8. oldal). Az EJEH a McVicar kontra Egyesült Királyság ügyben rögzítette, hogy az a jogi megoldás, amely a bizonyítási terhet a szólás szabadságot gyakorló terheltre telepti, nem ellentétes az EJEH 10. cikkével (McVicar kontra Egyesült Királyság, 46311/99), 2002. május 7-i ítélet, 83–87. pontok). [77] A nemzetközi tendenciák arra mutatnak, hogy az európai államok nem a büntetőjog, hanem inkább más jogágak segítségével biztosítják a méltóság védelmét, és ezáltal nagyobb teret engednek a közügyekben történő véleménynyilvánításhoz való jognak.
2017	33/2017. (XI. 6.) AB határozat	12/6/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B8B4A549C5C37B1FC1257F0005876C0?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	USA	[171] A közjogi érvénytelenség egész szabályozása kimondása mellett én fontosnak tartottam volna, hogy tartalmilag is válaszoljunk a bírói jogállást és ítélkezési függetlenséget alapjaiban érintő integritási szabályozás lehetőségeire és ennek korlátaira. Ugyanis ha a közjogi érvénytelenség kimondása mellett jelezük, hogy ez a szabályzat megfelelő kihátrásokkal újra kiadható a bírónak kívüli igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában, még felvetődhet, hogy ha a bírókra vonatkozó szabályozási részt belefoglalnánk a bírói jogállásra vonatkozó szaklatos törvénybe, akkor az nem sértene-e a bírói függetlenséget? Meggátolna-e a bírói joglátom, hogy a mostani koncepció a közigazgatásban dolgozók tipikusan alárendeltségi viszonyú jogállására szabott megoldást vitte át a bírókra is, ami elfogadhatatlan. Ez a folyamatos belső figyelem és integritásfelelősné való feljelentési és bejelentési kötelezettség, majd szankcionálás a bírák felé nem fér össze megítélésem szerint a bírói függetlenséggel. Mint egy alternatív koncepció által is lehetne ezzel összeegyeztethető, ha a bírói jogállási törvénybe átkerülő tilalmak betartását inkább egy külső folyamatos ellenőrzés biztosítaná, pl. ahogy az Egyesült Államokban a Federal Bureau of Investigation fedelt nyomonkötő állandó kíséretével a képviselők és bírák korrupciót illető ellenálló-képességének ellenőrzésére. Ez lehetne minden belső megkeresés nélkül is, de a bírósági vezetőket törvényi előírásai a gyano felmerülésekor ennek kötelező kérésével is.
2017	3312/2017. (XI. 30.) AB határozat	11/30/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E3DF9ADC0C755FC9C1257CE000586F54?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Austria	[51] Szeretném még jelezni, hogy a német alkotmánybírák korai döntései nyomán, melyek a horizontális hatályt elismerték az alapjogi vonatkozásában, néhány alkotmánybírósg követte őket ezen az úton, szemben az első európai alkotmánybíróssággal, az osztrákokkal, akik nem léptek erre az útra. Ezt az eltérést én nem tartom véletlennek. Ugyanis míg a német alkotmánybíráknak az egyharmadát a Bundestag köteles mindenkor a legfelsőbb bíróságok bírái közül választani (ott ott ilyen van), addig az osztrákok esetében a főszabályt szerint volt közigazgatási főhivatalnokok, ügyvédek és egyetemi tanárok válnak alkotmánybíróvá. Emellett a németeknél szilárd szokásjogi szabállyá vált, hogy az összes törzskari munkatárs néhány éves gyakorlattal rendelkező fiatal bírák közül válasszák ki, akik a néhány éves itteni munka után egyvel magasabb bírósági szintre kerülnek vissza a rendes bírói karba. Itt tehát a horizontális hatály elismerése révén lényegében volt legfelsőbb bíróság bírák és bíró-munkatársak döntései a rendes bíróságok ítéleteit ezreit (évi kb. ötezeret) megtagadó alkotmányjogi panaszok felett, és ez egy további, legfelsőbb jogorvoslati fórummá teszi az alkotmányjogi panaszt és az alkotmánybírák munkáját. Nos, nem kell valószínű, hogy nálunk az alkotmánybírák és a törzskari stábjuk nem a német minta szerinti kiválasztási szabályok szerint kerülnek a pozícióba – inkább az osztrákokhoz áll ez közel –, és akik hajlanak a német minta követésére, azoknak figyelembe kell venni, hogy nálunk jórészt teoretikus egyetemi oktatók, jogász-politológusok, teoretikus jogtörténészek, kriminológusok és ügyvédek jelentik az alkotmánybírák kiválasztásának a fő bázisát már negyed évszázada.
2017	3312/2017. (XI. 30.) AB határozat	11/30/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E3DF9ADC0C755FC9C1257CE000586F54?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	R	CC pratice	Germany	[51] Szeretném még jelezni, hogy a német alkotmánybírák korai döntései nyomán, melyek a horizontális hatályt elismerték az alapjogi vonatkozásában, néhány alkotmánybírósg követte őket ezen az úton, szemben az első európai alkotmánybíróssággal, az osztrákokkal, akik nem léptek erre az útra. Ezt az eltérést én nem tartom véletlennek. Ugyanis míg a német alkotmánybíráknak az egyharmadát a Bundestag köteles mindenkor a legfelsőbb bíróságok bírái közül választani (ott ott ilyen van), addig az osztrákok esetében a főszabályt szerint volt közigazgatási főhivatalnokok, ügyvédek és egyetemi tanárok válnak alkotmánybíróvá. Emellett a németeknél szilárd szokásjogi szabállyá vált, hogy az összes törzskari munkatárs néhány éves gyakorlattal rendelkező fiatal bírák közül válasszák ki, akik a néhány éves itteni munka után egyvel magasabb bírósági szintre kerülnek vissza a rendes bírói karba. Itt tehát a horizontális hatály elismerése révén lényegében volt legfelsőbb bíróság bírák és bíró-munkatársak döntései a rendes bíróságok ítéleteit ezreit (évi kb. ötezeret) megtagadó alkotmányjogi panaszok felett, és ez egy további, legfelsőbb jogorvoslati fórummá teszi az alkotmányjogi panaszt és az alkotmánybírák munkáját. Nos, nem kell valószínű, hogy nálunk az alkotmánybírák és a törzskari stábjuk nem a német minta szerinti kiválasztási szabályok szerint kerülnek a pozícióba – inkább az osztrákokhoz áll ez közel –, és akik hajlanak a német minta követésére, azoknak figyelembe kell venni, hogy nálunk jórészt teoretikus egyetemi oktatók, jogász-politológusok, teoretikus jogtörténészek, kriminológusok és ügyvédek jelentik az alkotmánybírák kiválasztásának a fő bázisát már negyed évszázada.
2017	3312/2017. (XI. 30.) AB határozat	11/30/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E3DF9ADC0C755FC9C1257CE000586F54?OpenDocument	Varga Zs. András	concurring	Alkotmány jogi panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Germany	[71] A konkrét ügy tekintetében azt kellett megfontolni, hogy a házasságlek (a család tagjai) egymással szemben mennyire illeti meg a magántörvény védelme. Ennek során célszerű különbséget tenni a magántörvény és a titkolózás, sőt, a titkolózás célja tekintetében is. A kérdés értékelésekor a magántörvény összetevőire bontása sem kerülhető el [például német mintára: a személyiség társadalmi vetülete (pl. üzleti megbeszélés), egyszerű privátszféra (pl. magánjellegű beszélgetés séta közben), intimszféra (hálószobai)].
2017	30/2017. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/82B83BCF908EF18C1257BE3001B8DC0?OpenDocument	Balsai István	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	[111] Nem értek egyet továbbá a határozat azon részével sem, mely a magyar Alkotmánybíróság megállapításaként tünteti fel az amerikai Legfelsőbb Bíróság egyik döntésének ismertetését. A 13/2016. (VII. 18.) AB határozat indoklásának [43] bekezdése csupán ismerteti az amerikai ügyben elfoglalt bírósági álláspontot, de nem tartalmaz a magyar Alkotmánybíróságtól eredő megállapítást.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2017	30/2017. (X. 14.) AB határozat	11/14/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/82B83BCF908E6F18C1257BE3001B8DC0?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	[74] A 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azt is megállapította: „[a]z amerikai Legfelsőbb Bíróság szerint az otthon nyugalma (»a fáradt emberek utolsó mentővára«) az a tér, ahova az emberek visszahúzódnak a mindennapi nyüzgés elől, és ez kiemelten fontos érték. Attól, hogy a köztereken szinte bárhol foglul ejtett közönségé lehet válni, nem jelenti azt, hogy ezt mindenhol el kell fogadni: miközben a közterületeken ugyanis általában ki lehet térni a meghallgatni nem kívánt gyülekezés elől, az otthon e tekintetben speciális helyszínek minősül, amit az államnak jogi védelemmel kell részesítenie” (Indokolás [131]).
2017	29/2017. (X. 31.) AB határozat	10/31/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1D39C3E0AF8C7B03C12581D9005169AC?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice + SC practice	Germany	[45] 1.2. az a kérdés, hogy egyes társadalombiztosítási szolgáltatások vagy a másik oldalról nézve a személyek közjogi követelései milyen mértékben esnek tulajdonvédelem alá, illetve egyáltalán oda tartoznak-e, vitatott. [46] A magyar alkotmánybíráskodásra jelentős hatást gyakoroló német joggyakorlat bizonyos feltételek teljesülése esetén a közjogi követeléseket, várományokat a tulajdonhoz hasonló módon védi. A Szövetségi Bíróság már 1952. június 10-én abból indult ki, hogy a német Alaptörvény (Grundgesetz) 14. cikkében rögzített tulajdonvédelemnek alkotmányjogi értelemben vett tárgya minden vagyonról érkező jog, attól függetlenül, hogy az polgári jogi vagy közjogi jellegű. [47] A német alkotmánybíróság is osztja ezt a véleményét. 1980. február 20-i határozata szerint a biztosítottak nyugdíjai és a biztosítottak kötelező nyugdíjbiztosításból eredő várományai a tulajdongarancia (alaptörvény 14. cikk) védelmét élvezik (BVerfGE 53, 257 [289 ff.]; 55, 114 [131]). A tulajdon állagára vonatkozó garancia konkrét terjedelme a tulajdon tartalmától és korlátaitól függ, aminek meghatározása a törvényhozára tartozik (BVerfGE 37, 132 [140]; 50, 290 [339 ff.]; 53, 257 [292]). Ha a jogalkotó csak a jövőben keletkező biztosítási viszonyokra kiterjedően változtat, akkor ez semmilyen alkotmányjogi problémát nem vet fel. Amennyiben egyidejűleg már fennálló várományokba avatkozik be, figyelemmel kell lennie arra, hogy a változtatások lehetősége csak bizonyos keretek között lehetséges. Ugyanakkor a keletkezőben lévő igényekre vonatkozó feltételek megváltoztathatlansága ellentmondana a nyugdíjbiztosítási viszonnak, amely – szemben a magánbiztosítási jogviszonnyal – kezdetől fogva nem tisztán biztosítási elven alapul, hanem a szolidaritás és szociális kiegyenlítés gondolatán nyugszik (BVerfGE 11, 221 [226]; 22, 241 [253]). A törvényhozió beavatkozásának azonban megfelelő indokokkal kell nyugodnia (BVerfGE 31, 275 [290]). Ilyen ok lehet a kötelező nyugdíjbiztosítási rendszer működésének és teljesítőképeségének a megőrzése, javítása mindenki érdekében vagy a megváltozott gazdasági feltételekhez való igazodás (BVerfGE 53, 257 [293]). A német alkotmánybíróság gyakorlatára értelemben a közjogi igények védelme tulajdonként a kötelező nyugdíjbiztosításból származó szolgáltatásokra támasztott követelésekre vonatkozik, valamint a nyugdíjbiztosítási viszony alapján a biztosított egyetemes oltalmára, amelyek további feltételek teljesítése esetén, pl. a várakozási idő leteltével vagy a biztosításra okot adó esemény bekövetkeztével, teljes joggal (Vollrecht) érkeződik.
2017	24/2017. (X. 10.) AB határozat	10/10/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D1A884C8062B1417C12580A6003F5E3B?OpenDocument	Varga Zs. András	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Germany	[17] 2. Alkotmányjogi és öröklési jog szempontból hasonló ügyben az 5/2016. (III. 1.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) indokolásának [14] bekezdése megállapította: „Az indítvány megfelel az Abtv. 29. §-ában támasztott tartalmi követelménynek: a haszonélvezeti jog korlátozott dologi jog, amelyet a tulajdonos alapít hat a dolgán a jogosult számára. A haszonélvezeti jog végintézkedés által adta mint a tulajdon fölötti rendelkezés egy sajátos módja, valamint ennek az örökléshez való joghoz fűződő kapcsolata alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bír.” [18] Az indokolás [22] bekezdése megállapította: „Az Alkotmánybíróság érvéslését elsősorban az Alaptörvény szövege, másodsorban az Alaptörvény szövegét értelmező alkotmánybírói gyakorlat határozza meg. Az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésben tesz említést az örökléshez való jogról: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.” Az Alaptörvény tehát a tulajdonhoz való alapvető jogról szóló rendelkezésben szabályozza az örökléshez való jogot is, ez a kontextus pedig arra enged következtetni, hogy az alkotmányozó a tulajdonhoz való jog egy speciális részjogviszonyaként tekintett erre a jogra. A magyar Alaptörvénynek ez a megoldása az európai alkotmányok közül mindegyikétől a német Grundgesetz-éétől is eltér.”
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Baltic states	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Monaco	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	C	lower-level court decision	Canada	[27] 2. Az Alkotmánybíróság felfogása szerint az állami szuverenitás lényegi ismérvei közé sorolható a végrehajtási joghatóság gyakorlása [36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [39]]. Ezzel egyezően a természete és célja alapján a nemzetközi jog a végrehajtási funkció gyakorlását egyértelműen az úgynevezett acta iure imperii, vagyis az állami szuverenitásból fakadó közhatalmi tevékenységek között tartja számon, függetlenül attól, milyen szervezeti keretek között teljesítik. Ezt igazolja a nemzetközi szokásjogot rögzítő, az államok és tulajdonuk joghatóság alóli mentességéről szóló ENSZ Szerződésrészlet 2. Cikk b) pont (iv) alpontjának meghatározása, amely szerint az állam fogalma átfogja az állam minden területét, megbízottját és egyéb szervezet addig a mértékig, amíg azok az állami szuverén funkcióit (prerogative de la puissance public) teljesítik. Az ENSZ Nemzetközi Jog Bizottság e ponthoz fűzött kommentárja szerint ez a fogalom kivétel esetekben a nem állami szereplőket, így magánszemélyeket, társaságokat és vállalkozásokat is felöleli, amennyiben és ameddig azok olyan állami funkciókat teljesítenek, amelyek szuverenitásból fakadnak. Nem magának a szervezeti keretnek, hanem annak van jelentősége, hogy az a feladat, amelyet az adott szerv ellát, a természetét és a jellegét tekintve szuverén hatalomgyakorláshoz tartozik-e, vagy olyan cselekvésnek számít, amely általában magánszemélyekhez kapcsolható. A kommentár az állami funkció példjaként a kereskedelmi bankok export és import engedélyezési tevékenységeit és hatáskörét idézi, amennyiben e bankok felhatalmazást kapnak ilyen gazdasági tevékenység engedélyezésére (Yearbook of International Law Commission A/CN.4/SER.A/1991/Add.1, Vol. 1, (2) p. 17–18, §§ 14–16). Ezt a felfogást képviseli a Nemzetközi Bíróság is, melynek ítéletét a végrehajtási bíróság, mint a szuverenitás egyik ismertetőjévé tekintették a konzuli joggal összefüggő úgynevezett Avena és LaGrande ügyekben hozott döntésekben [LaGrande (Germany v. United States of America) Judgment I.C.J. Reports 2001, p. 466, § 125; Avena and Other Mexican Nationals (Mexico v. United States of America) Judgment, I.C.J. Reports 2004, p.12., § 131.] és ez a felfogás jelenik meg Ahmadou Sadio Diallo kiltitási ügyében [Ahmadou Sadio Diallo (Guinea v. Democratic Republic of Congo) Merits Judgment, I.C.J. Reports 2010, p. 639, §§ 70–74.], illetve a letartóztatási parancsról szóló döntésben [Arrest Warrant of 11 April 2000 (Democratic Republic of the Congo v. Belgium) Judgment, I.C.J. Reports 2002, p.3., §§ 70–71.], valamint a joghatóság alóli immunitásról szóló döntésben [Jurisdictional Immunities of the State (Germany v. Italy: Greece Intervention) Judgment, I.C.J. Reports 2012, p. 99, § 57, §§ 60–61. és §§ 128–131.]. Emellett szintén ez a felfogás jelenik meg az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJBH) gyakorlatában [lásd pl. EJBH Al-Adsani kontra Egyesült Királyság [GC] (35763/97) 2001. november 21.]. Végül ez a felfogás jelenik meg a nemzetközi jogot értelmező állami bíróságokon is, amelyek a rendőri, a katonai-védelmi és végrehajtási funkciók gyakorlását egyaránt érdekelően az állami szuverenitás gyakorlásának értéklik [lásd például: Court of Appeal for Ontario, Canada, 238206, 2002, 6501.].
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	France	[37] Az Alkotmánybíróság itt utal arra, hogy az európai végrehajtási rendszerek egységességének hiánya nem azt jelenti, hogy a végrehajtási jog és a végrehajtói szervezetretnak tekintetében nincsenek közös európai minimumszenderek. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának (2003) 17. számú ajánlása (a továbbiakban: Ajánlás) a jogállamiság értékeinek részeként ismeri el a bírói döntések hatékony és idősrű végrehajthatóságát. Az Ajánlás számos minimális követelményt fogalmaz meg a végrehajtási eljárások kialakítása tekintetében (Ajánlás III. 17. pontok). A végrehajtási szervezetretnak illetően elvárásunk fogalmazza meg továbbá a bírósági végrehajtók kiegészítését: az önálló státust élvező végrehajtók kiválasztása során mérlegelni kell erkölcsi tartásukat, valamint a releváns jogban és eljárásokban való jártasságukat. E követelmények érvényre juttatása érdekében kiválasztásuk iskolai végzettséghez köthető, valamint további tanulmányok folytatására és vizsgákra kötelezhetők (Ajánlás IV. 3. és 8. pontok). Az Ajánlásban előírtak minimális követelmények, amelyek teljesítését a tagországok eltérő módon valósítják meg. Így Franciaországban például egyetemi jogi végzettség és kellő gyakorlat megszerzése a végrehajtói működés feltétele, míg az Egyesült Királyságban nincsen formális iskolai követelmény.
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Luxemburg	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Netherlands	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Romania	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).
2017	3076/2017. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2017	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92EF284E2EC1D030C1257F41005E4487?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Slovakia	[35] Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom megőrzését elősegítő végrehajtási szervezetretnak azonban számos különböző modellje ismert világszerte. Európában sem érvényesül egységes modell. Az Európa Tanács igazságszolgáltatás hatékonyaságával foglalkozó európai bizottságának (a továbbiakban: CEPEJ) összehasonlító felmérése szerint az európai államok többségében, 26 államban a végrehajtók közzszolgálati jogviszony keretében látják el feladataikat. Ehhez képest 11 európai államban a végrehajtók önálló státust élveznek, míg 9 államban a végrehajtók vegyes jogállásúak. Az önálló jogállást élvező végrehajtók működésén alapuló végrehajtási rendszert bevezető államok között Magyarországon kívül a balti államok, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Szlovénia, Románia és Szlovákia találhatók. Az önálló státus bevezetését legtöbb alkalommal a végrehajtás idősrőségének megőrzése, hatékonyaságának növelése, valamint a végrehajtási szervezet forrásigényének kielégítése indokolta (lásd: CEPEJ: Les exécutions des décisions de justice en Europe, elérhető: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/execution/default_FR.asp?).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	R	SC decision	Estonia	[34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörnyagkorlási korlátoiról. (Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9,8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, EuR 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, EuR 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, EuR 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Frago; Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunal Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, EuR 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92) Vo. 2 BvR 2735/14. [47]]
										[35] Az Észt Legfelsőbb Bíróság szerint „[a]z észt alkotmány szuverenitási klauzulájának egyértelmű rendelkezése szerint Észtország függetlensége és szuverenitása időtlen és elidegeníthetetlen. [...] Ha nyilvánvalóvá válik, hogy az Európai Unió új alapító szerződése vagy az Európai Unió alapító szerződésének módosítása révén Észtországnak szélesebb körben kell hatáskörrel az Európai Unióra ruházni, valamint az Alkotmány szélesebb körben érintett, szükséges ehhez a főhatalom birtokosának, vagyis a népek a jóváhagyását kérni, valamint valószínűleg az Alkotmány újabb módosítására is sort kell keríteni.” [Vo. 3-4-1-6-12. számú döntés (2012. július 12.), 128. és 223. pontok] [34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörnyagkorlási korlátoiról. (Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9,8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, EuR 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, EuR 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, EuR 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Frago; Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunal Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, EuR 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92) Vo. 2 BvR 2735/14. [47]]
										[35] Az Észt Legfelsőbb Bíróság szerint „[a]z észt alkotmány szuverenitási klauzulájának egyértelmű rendelkezése szerint Észtország függetlensége és szuverenitása időtlen és elidegeníthetetlen. [...] Ha nyilvánvalóvá válik, hogy az Európai Unió új alapító szerződése vagy az Európai Unió alapító szerződésének módosítása révén Észtországnak szélesebb körben kell hatáskörrel az Európai Unióra ruházni, valamint az Alkotmány szélesebb körben érintett, szükséges ehhez a főhatalom birtokosának, vagyis a népek a jóváhagyását kérni, valamint valószínűleg az Alkotmány újabb módosítására is sort kell keríteni.” [Vo. 3-4-1-6-12. számú döntés (2012. július 12.), 128. és 223. pontok]
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	R	constitution	France	[32] 5. Az Alkotmánybíróság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az uniós jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vo. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülésiről szóló aktusai határozzák meg, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az uniós jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybírói értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, ld. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra.
										[33] Az Alkotmánybíróság mellett kiemelt jelentőségűnek tartja az Európai Unió belüli alkotmányos párbészédet [Vo. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat], ezért megvizsgálta, hogy az ultra vires aktusok, illetve az alapjogi fenntartás tekintetében mi a tagállamok álláspontja.
										[34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörnyagkorlási korlátoiról. (Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9,8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, EuR 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, EuR 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, EuR 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Frago; Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunal Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, EuR 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92) Vo. 2 BvR 2735/14. [47]]
										[35] Az Észt Legfelsőbb Bíróság szerint „[a]z észt alkotmány szuverenitási klauzulájának egyértelmű rendelkezése szerint Észtország függetlensége és szuverenitása időtlen és elidegeníthetetlen. [...] Ha nyilvánvalóvá válik, hogy az Európai Unió új alapító szerződése vagy az Európai Unió alapító szerződésének módosítása révén Észtországnak szélesebb körben kell hatáskörrel az Európai Unióra ruházni, valamint az Alkotmány szélesebb körben érintett, szükséges ehhez a főhatalom birtokosának, vagyis a népek a jóváhagyását kérni, valamint valószínűleg az Alkotmány újabb módosítására is sort kell keríteni.” [Vo. 3-4-1-6-12. számú döntés (2012. július 12.), 128. és 223. pontok]
										[36] A Francia Alkotmánytanács egy döntése értelmében „egy irányelv átültetése nem ütközhét Franciaország alkotmányjogi identitását kifejezésre juttató rendelkezésbe vagy alapelvébe, kivéve, ha ahhoz az
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC decision	France	[32] 5. Az Alkotmánybíróság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az uniós jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vo. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülésiről szóló aktusai határozzák meg, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az uniós jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybírói értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, ld. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra.
										[33] Az Alkotmánybíróság mellett kiemelt jelentőségűnek tartja az Európai Unió belüli alkotmányos párbészédet [Vo. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat], ezért megvizsgálta, hogy az ultra vires aktusok, illetve az alapjogi fenntartás tekintetében mi a tagállamok álláspontja.
										[34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörnyagkorlási korlátoiról. (Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9,8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, EuR 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, EuR 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, EuR 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Frago; Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunal Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, EuR 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92) Vo. 2 BvR 2735/14. [47]]
										[35] Az Észt Legfelsőbb Bíróság szerint „[a]z észt alkotmány szuverenitási klauzulájának egyértelmű rendelkezése szerint Észtország függetlensége és szuverenitása időtlen és elidegeníthetetlen. [...] Ha nyilvánvalóvá válik, hogy az Európai Unió új alapító szerződése vagy az Európai Unió alapító szerződésének módosítása révén Észtországnak szélesebb körben kell hatáskörrel az Európai Unióra ruházni, valamint az Alkotmány szélesebb körben érintett, szükséges ehhez a főhatalom birtokosának, vagyis a népek a jóváhagyását kérni, valamint valószínűleg az Alkotmány újabb módosítására is sort kell keríteni.” [Vo. 3-4-1-6-12. számú döntés (2012. július 12.), 128. és 223. pontok]
										[36] A Francia Alkotmánytanács egy döntése értelmében „egy irányelv átültetése nem ütközhét Franciaország alkotmányjogi identitását kifejezésre juttató rendelkezésbe vagy alapelvébe, kivéve, ha ahhoz az

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	22/2016. (VII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26B84C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC practice	Germany	[18] Ezzel összefüggésben utalt az indítványozó a német és a cseh alkotmánybírásgokra, valamint a dán Legfelsőbb Bíróság Maastricht-ítéletére, továbbá arra, hogy a német Alkotmánybíráóság 2014-ben az Európai Központi Bank Kormányzatának határozatának ultra vires jellegéről előzetes döntést kért az Európai Unió Bíróságától (a továbbiakban: EUB). [32] 5. Az Alkotmánybíráóság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az unió jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vö. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülésről szóló aktuális határozataik meg, hogy az unió jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerfGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az unió jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, Id. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra. [43] Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága egy döntésében – a tagállamok közti alkotmányos párhuzás követelményének eleget téve – felhívta a német Alkotmánybíráóság egy döntését: „Továbbá, sok érv szól azon felfogás mellett, amelyet a Német Szövetségi Alkotmánybíráóság fejtett ki a terrorizmusellenes adatbázisról szóló törvényről hozott, 1 BvR 1215/07. számú, 2013. április 24-i határozatának 91. pontjában, amely szerint az együttműködési kapcsolat részeként a Bíróság határozatát a nemzeti bíróság nem értelmezheti akként, hogy az megkérdőjelezné a nemzeti alkotmányos rend identitását [Im Sinne eines kooperativen Miteinanders zwischen dem Bundesverfassungsgericht und dem Europäischen Gerichtshof ... darf diese Entscheidung keine Lesart unterlegt werden, nach der diese offensichtlich als Ultra-vires-Akt zu beurteilen wäre oder Schutz und Durchsetzung der grundgesetzlichen Grundrechte in einer Weise gefährdet ... dass dies die Identität der durch das Grundgesetz errichteten Verfassungsordnung in Frage stellt] (A Szövetségi Alkotmánybíráóság és az Európai Bíróság közötti együttműködési kapcsolat értelmezése). – e határozatnak nem tulajdonítható olyan olvasat, amely alapján e határozat nyilvánvalóan ultra vires aktusnak minősülne vagy a tagállami alapjogok védelmét és érvényesítését oly módon veszélyeztetné [...] , hogy ez az Alaptörvény révén kialakított alkotmányos rend identitását megkérdőjelezné)” (Lásd Állam kontra közlekedésszügyi miniszter, 2014. január 22.) Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága a Pham kontra belügyminiszter ügyben (2015. március 25.) amellett foglalt állást, hogy „[...] e problémák elkerülésének az a receptje, hogy az érintetteknek kölcsönös tisztelettel és megfontoltan kell eljárniuk azokon a területeken, ahol a tagállamok nemzeti (alkotmányos) identitása szerephez jut vagy szerephez juthat, különösen, ha – mint ebben az esetben – ennek hangsúlyozására nagy gondot fordítottak a Szerződésekben foglalt vonatkozó kötelezettségekhez kapcsolódó nyilatkozatok útján. Ez tükrözi az együttműködés szellemét, amelyről mind a [Német] Szövetségi Alkotmánybíráóság, mind a bíróság szót ejtett a korábbiakban.” [44] A Német Szövetségi Alkotmánybíráóság a Lisszaboni Szerződésről szóló döntésében kifejtette: „[a]z európai egyesülést mint a szuverén államok szerződési unióját nem lehet úgy megvalósítani, hogy a tagállamokban a gazdasági, kulturális és szociális életviszonyok politikai alakítására ne maradjon elegendő mozgáster. Ez különösen azokra az életterületekre vonatkozik, amelyek a polgárok életfeltételeit, főként az alapjogok által védett magánélethez és személyi illetve szociális biztonságukat illető önálló döntési felelősségüket érintik, valamint azokra a politikai döntésekre vonatkozik, amelyek különös erővel a nyelvi, a történelmi és a kulturális hagyományokra vannak ráutalva, és melyek a politikai közvéleményben pártpolitikai és parlamentáris úton folyamatosan diskurzív vitákban fejlődnek. [...] A szövetségi alkotmánybíráóság mindig megvizsgálja, hogy az európai egyesülés szerveinek jogi aktuális és intézményei a közösségi és unió jogi szubsidiaritás betartása mellett a nekik juttatott felségjogok korlátozása és egyedi felhatalmazások keretei között születtek-e meg a Lisszaboni Szerződés 5. cikkének (3) bekezdésbe foglalt első és második mondatának megfelelően. Ezen belül a szövetségi alkotmánybíráóság mindig megvizsgálja, hogy ezen unió aktusok folyamán az alkotmányidentitás érinthetetlen magva nem sérült-e meg, mely a Grundgesetz 23. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatából következik, összefüggésben az Grundgesetz 79. cikkének (3) bekezdésével. Ennek az alkotmányjoggal levezetett vizsgálati jognak a gyakorlása követi a Grundgesetz európai-jog-barátságának az elvét, és ezért nem mond ellen a lojális együttműködés alapelveinek. Ezen vizsgálati kompetencia nélkül nem lehetne megőrizni a folytatódó európai integráció menetében a szuverén tagállamok alapvetően önálló politikai és alkotmányi struktúráit, melyet a Lisszaboni Szerződés 4. cikke (2) bekezdésének első mondata is rögzített. Így módon az alkotmányidentitás és ennek unió jog általi szavatolása egymással összhangban vannak.” (BverfG, 2 BvE 2/08, 2009. június 30.) [49] Ahogyan azt a német Alkotmánybíráóság az ún. Solange-határozatokban kifejtett álláspontja is mutatja, az Európai Unió az intézményi reformok, az Alapjogi Charta és az EUB révén az alapvető jogoknak többnyire a nemzeti alkotmányok által biztosított szintjével azonos, vagy legalább kielégítő mértékű védelmet képes biztosítani [vö. a német Alkotmánybíráóság ún. Solange II. döntésével (1987) 3 CMLR 225]). Ennek következtében az Alkotmánybíráóság részére fennmaradt felülvizsgálati lehetőséget az együttműködési kötelezettségre tekintettel, az európai jog lehetőség szerinti érvényesülését sem előtt tartva kell alkalmazni (lásd a német Alkotmánybíráóság 2015. december 15-én meghozott, 2 BvR 2735/14. számú határozatát). Az Alkotmánybíráóság ugyanakkor nem mondhat le az emberi méltóság és az alapvető jogok lényeges tartalmának ultima ratio jellegű védelméről, és biztosítania kell, hogy az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése alapján megvalósuló közös hatáskörgyakorlás nem jár az emberi méltóság vagy más alapvető jogok lényeges tartalmának sérelmével.”
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26B84C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	SC decision	Ireland	[34] Számos más európai unió tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátaival. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'État, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eur 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196, 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thornburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [37] Írország Legfelsőbb Bírósága a Crotty kontra An Taoiseach ügyben (1987. április 9.) kifejtette, hogy „[t]ül szűk értelmezés lenne az, hogy a 29. cikk 4. szakasza harmadik bekezdésének első mondata a Szerződések 1973 utáni módosítását az Alkotmány további módosítása nélkül semmilyen formában nem adna felhatalmazást; ugyanakkor az az olvasat, hogy a felhatalmazás korlátlán, és a Szerződések bármilyen módosításának elfogadását lehetővé teszi az Alkotmány további módosítása nélkül, túl tág
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26B84C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	R	CC practice	Italy	[32] 5. Az Alkotmánybíráóság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az unió jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vö. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülésről szóló aktuális határozataik meg, hogy az unió jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerfGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az unió jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybíráósági értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, Id. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra. [33] Az Alkotmánybíráóság emellett jelentőségének tartja az Európai Unióban belüli alkotmányos párhuzást [Vö. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat], ezért megvizsgálta, hogy az ultra vires aktusok, illetve az alapjogi fenntartás tekintetében mi a tagállamok álláspontja. [34] Számos más európai unió tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátaival. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'État, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eur 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196, 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thornburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [39] A Lengyel Alkotmánybíráóság több döntésében is foglalkozott a jelen ügyben érintett problémával. Egy határozatában kimondta, hogy „Lengyelországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása nem csorbította az Alkotmány teljes jogrendben belvő érvényesülő felelősségét a Lengyel Köztársaság szuverenitása alá tartozó területeken. Az Alkotmány mint a nemzet akaratát kifejező legfőbb jogszabály rendelkezései nem vesztenek el hatályukat, és tartalmuk nem módosulna pusztán attól, ha feloldhatatlan ellentmondás állna fenn e normák és valamely közösségi rendelkezés között. Ilyen esetben a lengyel alkotmányozó feladata, hogy önálló döntést hozzon az ellentmondás megfelelő módon történő feloldásáról, illetve adott esetben az alkotmánymódosítás szükségességéről. Az európai integráció folyamata, amelyhez kapcsolódóan bizonyos ügykörökben hatáskör-átruházásra kerül sor közösségi (unions) szervek, az Alkotmányon alapul. Lengyelország Európai Unióhoz való csatlakozásának mechanizmusa kifejezett alkotmányos rendelkezéseken alapul, és a csatlakozás érvényessége és hatákonysága az integrációs folyamat alkotmányos elemeinek teljesülésétől függ, ideértve a hatáskör-átruházási eljárást is.” (K 18/04, 2005. május 11.) Egy más alkalommal kifejtette, hogy a „nemzetközi kötelezettségek vállalása és ezek ezekre nem vezet sem az állam szuverenitásának elvesztéséhez, sem annak korlátozásához, hanem annak megerősítését jelenti, az európai szervezetekben való tagság pedig valóban nem az állami szuverenitás korlátozása, hanem annak megnyilvánulása. [...] Az Európai Unióról Szóló Szerződés [a továbbiakban: EUSZ] 4. cikkének (1) bekezdése és 5. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el, minden olyan hatáskör, amelyet nem ruháztak az Unióra, a tagállamoknál marad. [...] Az EUMSZ 352. cikkének (1) bekezdése nem értelmezhető jogalapként olyan hatásköröknek az Unió számára történő biztosítására, amelyeket még nem ruháztak rá, és így az EUMSZ 352. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott rendelkezések nem hozhatnak létre még át nem ruházott hatásköröket. [...] A Parlament feladata, hogy megfelelő megoldást találjon az állami szuverenitás védelméből fakadóan az európai integráció folyamatában elengedhetetlen alkotmányossági követelmények teljesítését illetően, valamint hogy olyan követelményeket dolgozzon ki, amelyek lehetővé teszik a kormány és a Parlament közötti e téren meglévő nézetkülönbségek következményeinek elkerülését.” (Lásd K 32/09. számú ügy, 2010. november 24.) Egy harmadik döntésben a lengyel Alkotmánybíráóság azt rögzítette, hogy „[a]z Alkotmány 91. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az Európai Unió rendeleti elsőbbséget élveznek, amennyiben nincsenek összhangban a törvényekkel. Ezzel szemben az Alkotmány fenntartja fensőbbbbséget és elsőbbséget a lengyel alkotmányos rendszerben hatályban lévő minden jogi aktussal szemben, ideértve az Európai Unió jogi aktusait is. Az Alkotmány e pozícióját az Alkotmány 8. cikkének (1) bekezdése mondja ki, és megerősítette az Alkotmánybíráóság korábbi ítélezési gyakorlata. [...] A Csatlakozási Szerződéssel kapcsolatos (K 18/04. számú) határozatában az Alkotmánybíráóság hangsúlyozta, hogy az Alkotmány, különös jelentősége folytán, na Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye marad a Lengyel Köztársaságra néve kötelező erővel bíró minden nemzetközi szerződéssel kapcsolatban. Ez azokra a ratifikált nemzetközi szerződésekre is vonatkozik, amelyek bizonyos ügykörökben hatásköröket ruháznak át. Az Alkotmánynak elsőbbsége van a Lengyel Köztársaság területén a hatályosulás és alkalmazás tekintetében. [...] Tekintettel arra, hogy az Alkotmány, státusát tekintve, a Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye, helyénvaló megvizsgálni, hogy az Európai Unió rendleteinek rendelkezései összhangban vannak-e az Alkotmánnyal.” (Lásd 2011. november 16., SK 45/09. számú ügy)
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26B84C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC decision	Latvia	[34] Számos más európai unió tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátaival. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'État, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991, Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eur 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196, 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thornburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [39] A Lengyel Alkotmánybíráóság több döntésében is foglalkozott a jelen ügyben érintett problémával. Egy határozatában kimondta, hogy „Lengyelországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása nem csorbította az Alkotmány teljes jogrendben belvő érvényesülő felelősségét a Lengyel Köztársaság szuverenitása alá tartozó területeken. Az Alkotmány mint a nemzet akaratát kifejező legfőbb jogszabály rendelkezései nem vesztenek el hatályukat, és tartalmuk nem módosulna pusztán attól, ha feloldhatatlan ellentmondás állna fenn e normák és valamely közösségi rendelkezés között. Ilyen esetben a lengyel alkotmányozó feladata, hogy önálló döntést hozzon az ellentmondás megfelelő módon történő feloldásáról, illetve adott esetben az alkotmánymódosítás szükségességéről. Az európai integráció folyamata, amelyhez kapcsolódóan bizonyos ügykörökben hatáskör-átruházásra kerül sor közösségi (unions) szervek, az Alkotmányon alapul. Lengyelország Európai Unióhoz való csatlakozásának mechanizmusa kifejezett alkotmányos rendelkezéseken alapul, és a csatlakozás érvényessége és hatákonysága az integrációs folyamat alkotmányos elemeinek teljesülésétől függ, ideértve a hatáskör-átruházási eljárást is.” (K 18/04, 2005. május 11.) Egy más alkalommal kifejtette, hogy a „nemzetközi kötelezettségek vállalása és ezek ezekre nem vezet sem az állam szuverenitásának elvesztéséhez, sem annak korlátozásához, hanem annak megerősítését jelenti, az európai szervezetekben való tagság pedig valóban nem az állami szuverenitás korlátozása, hanem annak megnyilvánulása. [...] Az Európai Unióról Szóló Szerződés [a továbbiakban: EUSZ] 4. cikkének (1) bekezdése és 5. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el, minden olyan hatáskör, amelyet nem ruháztak az Unióra, a tagállamoknál marad. [...] Az EUMSZ 352. cikkének (1) bekezdése nem értelmezhető jogalapként olyan hatásköröknek az Unió számára történő biztosítására, amelyeket még nem ruháztak rá, és így az EUMSZ 352. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott rendelkezések nem hozhatnak létre még át nem ruházott hatásköröket. [...] A Parlament feladata, hogy megfelelő megoldást találjon az állami szuverenitás védelméből fakadóan az európai integráció folyamatában elengedhetetlen alkotmányossági követelmények teljesítését illetően, valamint hogy olyan követelményeket dolgozzon ki, amelyek lehetővé teszik a kormány és a Parlament közötti e téren meglévő nézetkülönbségek következményeinek elkerülését.” (Lásd K 32/09. számú ügy, 2010. november 24.) Egy harmadik döntésben a lengyel Alkotmánybíráóság azt rögzítette, hogy „[a]z Alkotmány 91. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az Európai Unió rendeleti elsőbbséget élveznek, amennyiben nincsenek összhangban a törvényekkel. Ezzel szemben az Alkotmány fenntartja fensőbbbbséget és elsőbbséget a lengyel alkotmányos rendszerben hatályban lévő minden jogi aktussal szemben, ideértve az Európai Unió jogi aktusait is. Az Alkotmány e pozícióját az Alkotmány 8. cikkének (1) bekezdése mondja ki, és megerősítette az Alkotmánybíráóság korábbi ítélezési gyakorlata. [...] A Csatlakozási Szerződéssel kapcsolatos (K 18/04. számú) határozatában az Alkotmánybíráóság hangsúlyozta, hogy az Alkotmány, különös jelentősége folytán, na Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye marad a Lengyel Köztársaságra néve kötelező erővel bíró minden nemzetközi szerződéssel kapcsolatban. Ez azokra a ratifikált nemzetközi szerződésekre is vonatkozik, amelyek bizonyos ügykörökben hatásköröket ruháznak át. Az Alkotmánynak elsőbbsége van a Lengyel Köztársaság területén a hatályosulás és alkalmazás tekintetében. [...] Tekintettel arra, hogy az Alkotmány, státusát tekintve, a Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye, helyénvaló megvizsgálni, hogy az Európai Unió rendleteinek rendelkezései összhangban vannak-e az Alkotmánnyal.” (Lásd 2011. november 16., SK 45/09. számú ügy)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation/General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC decision	Poland	[34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátairól. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass.>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60sk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991; Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eu 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont; HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [39] A lengyel Alkotmánybíróság több döntésében is foglalkozott a jelen ügyben érintett problémával. Egy határozatában kimondta, hogy „Lengyelországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása nem csorbította az Alkotmány teljes jogrenden belül érvényesülő felsőbbbségét a Lengyel Köztársaság szuverenitása alá tartozó területeken. Az Alkotmány mint a nemzet akaratát kifejező legfőbb jogszabály rendelkezései nem veszítenék el kötelező erejüket, és tartalmuk nem módosulna pusztán attól, ha feloldhatatlan ellentmondás állna fenn e normák és valamely közösségi rendelkezés között. Ilyen esetben a lengyel alkotmányozó feladata, hogy önálló döntést hozzon az ellentmondás megfelelő módon történő feloldásáról, illetve adott esetben az alkotmánymódosítás szükségességéről. Az európai integráció folyamata, amelyhez kapcsolódóan bizonyos ügykörökben hatáskör-átruházásra kerül sor közösségi (uniós) szervekre, az Alkotmányon alapul. Lengyelország Európai Unióhoz való csatlakozásának mechanizmusa kifejezett alkotmányos rendelkezéseken alapul, és a csatlakozás érvényessége és hatékonyasága az integrációs folyamat alkotmányos elemeinek teljesülésétől függ, ideértve a hatáskör-átruházási eljárást is.” (K 18/04, 2005. május 11.) Egy más alkalommal kifejtette, hogy a „nemzetközi kötelezettségek vállalása és ezek kezelése nem vezet sem az állam szuverenitásának elvesztéséhez, sem annak korlátozásához, hanem annak megerősítését jelenti, az európai szervezetekben való tagság pedig valójában nem az állami szuverenitás korlátozása, hanem annak megnyilvánulása. [...] Az Európai Unióról Szóló Szerződés [a továbbiakban: EUSz] 4. cikkének (1) bekezdése és 5. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el, minden olyan hatáskör, amelyet nem ruháztak az Unióra, a tagállamoknál marad. [...] Az EUMSZ 352. cikkének (1) bekezdése nem hozhatná létre még át nem ruházott hatásköröket. [...] A Parlament feladata, hogy megfelelő megoldást találjon az állami szuverenitás védelméből fakadóan az európai integráció folyamatában elengedhetetlen alkotmányossági követelmények teljesítését illetően, valamint hogy olyan követelményeket dolgozzon ki, amelyek lehetővé teszik a kormány és a Parlament között a téren meglévő nézetkülbségek következményeinek elkerülését.” (Lásd K 32/09, számú ügy, 2010. november 24.) Egy harmadik döntésben a lengyel Alkotmánybíróság azt rögzítette, hogy „[a]z Alkotmány 91. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az Európai Unió rendeletet elsőbbséggel élveznek, amennyiben nincsenek összhangban a törvényekkel. Ezzel szemben az Alkotmány fenntartja fensőbbbségét és elsőbbségét a lengyel alkotmányos rendszerben hatályban lévő minden jogi aktussal szemben, ideértve az Európai Unió jogi aktusait is. Az Alkotmány e pozícióját az Alkotmány 8. cikkének (1) bekezdése mondja ki, és megerősítette az Alkotmánybíróság korábbi ítélkezési gyakorlatát. [...] A Csatlakozási Szerződéssel kapcsolatos (K 18/04. számú) határozatában az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy az Alkotmány, különös jelentősége folytán, a Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye” maradt a Lengyel Köztársaságra nézve kötelező erővel bíró minden nemzetközi szerződéssel kapcsolatban. Ez azokra a ratifikált nemzetközi szerződésekre is vonatkozik, amelyek „bizonyos ügykörökben” hatásköröket ruháznak át. Az Alkotmánynak elsőbbsége van a Lengyel Köztársaság területén a hatályosulás és alkalmazás tekintetében. [...] Tekintettel arra, hogy az Alkotmány, státusát tekintve, a Lengyel Köztársaság legfőbb törvénye, helyénvaló megvizsgálni, hogy az Európai Unió rendleteinek rendelkezései összhangban vannak-e az Alkotmánnyal.” (Lásd 2011. november 16., SK 45/09. számú ügy).
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	R	constitution	Spain	[32] 5. Az Alkotmánybíróság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az uniós jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vö. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülései szülő aktusai határozzák meg, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az uniós jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybírósági értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, ld. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra. [33] Az Alkotmánybíróság emellett kiemelt jelentőségűnek tartja az Európai Unión belüli alkotmányos párbeszédet [Vö. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat], ezért megvizsgálta, hogy az ultra vires aktusok, illetve az alapjogi fenntartás tekintetében mi a tagállamok álláspontja. [34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátairól. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass.>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60sk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991; Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eu 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont; HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [40] A spanyol Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „a hatáskörök gyakorlásának az Európai Unióra való átruházása és ennek következtében a közösségi jogszabályok integrálása a hazai joganyagba elkerülhetetlenül korlátozza az állam szuverén hatalmát, ami csak akkor elfogadható, ha az európai jogszabályok összhangban vannak a nemzeti Alkotmány által létrehozott szociális és demokratikus jogállam alapelveivel. Következésképpen, a spanyol alkotmány 93. cikke által lehetővé tett alkotmányos szuverenitásátrászfert is korlátozzák az átruházás tartalmi korlátai. Az említett tartalmi korlátokat, amelyek az alkotmányos rendelkezés kifejezetten nem tartalmaz, amelyek azonban követve az Alkotmányból, valamint annak rendelkezéseiből következnek, úgy kell értelmezni, hogy azok az állam szuverenitását, avagy az alapvető alkotmányos intézményeinket és az Alkotmányunkban rögzített alapelveket és értékeket tiszteletben tartják, ahol az Alkotmányban az alapvető jogoknak saját tartalmi természeté van [...] Az EUSz preambuluma szerint »a emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oshozhatlan [...] értékein alapul valamint az abban foglalt rendelkezések egyikét sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyek [...] a tagállamok alkotmányai [...] elismernek [...] Következésképpen, az Európai Alkotmányt létrehozó Szerződésben kihirdetett elsőbbség olyan jogalkotásra vonatkozik, amely az Európai Unióba integrálódott államok alkotmányainak
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	CC decision	Spain	[32] 5. Az Alkotmánybíróság tudatában van annak, hogy az EUB nézőpontjából az uniós jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (Vö. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések urai, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülései szülő aktusai határozzák meg, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az uniós jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybírósági értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, ld. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra. [33] Az Alkotmánybíróság emellett kiemelt jelentőségűnek tartja az Európai Unión belüli alkotmányos párbeszédet [Vö. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat], ezért megvizsgálta, hogy az ultra vires aktusok, illetve az alapjogi fenntartás tekintetében mi a tagállamok álláspontja. [34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátairól. [Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9, 8; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8., Nr. 287110 <Ass.>, Société Arcelor Atlantique et Lorraine, Eur 2008, 57, 60sk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, Eur 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, Eur 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1989, Fragi, Nr. 168/1991; Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2 pont, Eu 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont; HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B.; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69; UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92] Vö. 2 BvR 2735/14. [47]] [40] A spanyol Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „a hatáskörök gyakorlásának az Európai Unióra való átruházása és ennek következtében a közösségi jogszabályok integrálása a hazai joganyagba elkerülhetetlenül korlátozza az állam szuverén hatalmát, ami csak akkor elfogadható, ha az európai jogszabályok összhangban vannak a nemzeti Alkotmány által létrehozott szociális és demokratikus jogállam alapelveivel. Következésképpen, a spanyol alkotmány 93. cikke által lehetővé tett alkotmányos szuverenitásátrászfert is korlátozzák az átruházás tartalmi korlátai. Az említett tartalmi korlátokat, amelyek az alkotmányos rendelkezés kifejezetten nem tartalmaz, amelyek azonban követve az Alkotmányból, valamint annak rendelkezéseiből következnek, úgy kell értelmezni, hogy azok az állam szuverenitását, avagy az alapvető alkotmányos intézményeinket és az Alkotmányunkban rögzített alapelveket és értékeket tiszteletben tartják, ahol az Alkotmányban az alapvető jogoknak saját tartalmi természeté van [...] Az EUSz preambuluma szerint »a emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oshozhatlan [...] értékein alapul valamint az abban foglalt rendelkezések egyikét sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyek [...] a tagállamok alkotmányai [...] elismernek [...] Következésképpen, az Európai Alkotmányt létrehozó Szerződésben kihirdetett elsőbbség olyan jogalkotásra vonatkozik, amely az Európai Unióba integrálódott államok alkotmányainak

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	C	SC decision	United Kingdom	[34] Számos más európai uniós tagállam alkotmányjogában találhatóak rendelkezések a közös hatáskörgyakorlás korlátairól. (Ld. például Dán Királyság: Højesteret, 1998. április 6., 1361/1997, 9; Észt Köztársaság: Riigikohus, 2012. július 12., 3-4-1-6-12, 128, 223; Francia Köztársaság: Conseil Constitutionnel, Nr. 2006-540 DC 2006. július 27., 19 és Nr. 2011-631 DC 2011. június 9., 45; Conseil d'Etat, 2007. február 8. Nr. 287110 <Ass., Société Arcelor Atlantique et Lorraine, EuR 2008, 57, 60skk; Írország: Supreme Court of Ireland, Crotty v. An Taoiseach, <1987>, I.R. 713 <783>; S.P.U.C. <Ireland> Ltd. v. Grogan, <1989>, I.R. 753 <765>; Olasz Köztársaság: Corte Costituzionale, Nr. 98/1965, Acciaierie San Michele, EuR 1966, 46; Nr. 183/1973, Frontini, EuR 1974, 255; Nr. 170/1984, Granital, EuGRZ 1985, 98; Nr. 232/1988, Fragi, Nr. 168/1991; Nr. 117/1994, Zerini; Lett Köztársaság: Satversmes tiesa, 2009. április 7., 2008-35-01, 17; Lengyel Köztársaság: Trybunał Konstytucyjny, 2005. május 11., K 18/04, 4.1., 10.2.; 2010. november 24., K 32/09, 2.1. skk.; 2011. november 16., SK 45/09, 2.4., 2.5.; Spanyol Királyság: Tribunal Constitucional, 2004. december 13., DTC 1/2004, 2. pont, EuR 2005, 339 <343> és 2014. február 13., STC 26/2014, 3. pont, HRLJ 2014, 475, 477sk; Cseh Köztársaság: Ústavní Soud, 2006. március 8., Pl. ÚS 50/04, VI.B; 2006. május 3., Pl. ÚS 66/04, 53; 2008. november 26., Pl. ÚS 19/08, 97, 113, 196; 2009. november 3., Pl. ÚS 29/09, 110skk; 2012. január 31., Pl. ÚS 5/12, VII.; Egyesült Királyság: High Court, 2002. február 18, Thoburn v. Sunderland City Council, <2002> EWHC 195 <Admin>, 69 UK Supreme Court, 2014. január 22., R v. The Secretary of State for Transport, <2014> UKSC 3, 79, 207; 2015. március 25., Pham v. Secretary of State for the Home Department, <2015> UKSC 19, 54, 58, 72 bis 92) Vö. 2 BvR 2735/14. [47] [43] Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága egy döntésében – a tagállamok közti alkotmányos párbeszéd követelményének eleget téve – felhívta a német Alkotmánybíróság egy döntését: „Továbbá, sok évről az évre azon felfogás merült fel, amelyet a Német Szövetségi Alkotmánybíróság fejtett ki a terrorizmusellenes adatbázisról szóló törvényről hozott, 1 BvR 1215/07. számú, 2013. április 24-i határozatának 91. pontjában, amely szerint az együttműködési kapcsolat részeként a Bíróság határozatát a nemzeti bíróság nem értelmezheti akként, hogy az megkérdőjelezné a nemzeti alkotmányos rend identitását [Im Sinne eines kooperativen Miteinanders zwischen dem Bundesverfassungsgericht und dem Europäischen Gerichtshof ... darf dieser Entscheidung keine Lesart unterlegt werden, nach der diese offensichtlich als Ultra-vires-Akt zu beurteilen wäre oder Schutz und Durchsetzung der mitgliedstaatlichen Grundrechte in einer Weise gefährdet ...], dass dies die Identität der durch das Grundgesetz errichteten Verfassungsordnung in Frage stellte (A Szövetségi Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság közötti együttműködési kapcsolat értelmezése... e határozatnak nem tulajdonítható olyan olvasat, amely alapján e határozat nyilvánvalóan ultra vires aktusnak minősülne vagy a tagállami alapjogok védelmét és érvényesítését oly módon veszélyeztetné [...], hogy ez az Alaptörvény révén kialakított alkotmányos rend identitását megkérdőjelezné)” (Lásd Állam kontra közlekedésügyi miniszter, 2014. január 22.) Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága a Pham kontra belügyminiszter ügyben (2015. március 25.) emellett foglalt állást, hogy [...] e problémák elkerülésének az a receptje, hogy az érintetteknek kölcsönös tisztelettel és megfontoltan kell eljárniuk azokon a területeken, ahol a tagállamok nemzeti (alkotmányos) identitása szerephez jut vagy szerephez juthat, különösen, ha – mint ebben az esetben – ennek hangsúlyozására nagy gondot fordítottak a Szerződésben foglalt vonatkozó kötelezettségekhez kapcsolódó nyilatkozatok útján. Ez tükrözi az együttműködés szemelét, amelyről mind a [Német] Szövetségi Alkotmánybíróság, mind e bíróság szövegében a korábbiakban.”
2016	22/2016. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1361AFA3CEA26884C1257F10005DD958?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Az Alaptörvény értelmezése	R	statute	United Kingdom	[32] 5. Az Alkotmánybíróság tudatában van annak, hogy az EUB megítéléséből az uniós jog mint független, autonóm jogrend került meghatározásra (vö. C-6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585). Az Európai Unió azonban egy olyan, az alapító szerződésekben a tagállamok által meghatározott körben és keretek között önálló jogalkotásra és a saját nevében történő nemzetközi szerződés létrehozására is felhatalmazott jogközség, amelynek végső alapját ezek a tagállamok által kötött nemzetközi szerződések képezik. Mint ezen szerződések ura, végső soron a tagállamok nemzeti, érvényesülésről szóló aktuális határozak meg, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben (vö. BVerfGE 75, 223 [242]). E tekintetben nincs különbség abban a vonatkozásban, hogy az uniós jog érvényesülésének mikéntjét meghatározó norma az adott tagállam alkotmányában, illetve alkotmányjogában (pl. Franciaország, az Alkotmány 55. cikkelye; Ausztria, Szövetségi Alkotmánytörvény Ausztria Európai Unióba történő belépéséről, 744/1994; Spanyolország, Alkotmány 96. cikk (1) bekezdés), a belépés megerősítéséről szóló törvényben (pl. Nagy-Britannia, European Communities Act 1972), a belépés megerősítéséről szóló törvény alkotmánybírósági értelmezése során (pl. Németországban), vagy esetjogi megoldásokon keresztül (pl. Olaszországban, ld. Corte Costituzionale, 170/1984) került kialakításra. [42] Anglia és Wales Törvényszékének Közigazgatási Bírósága egyik döntésében így fogalmaztak: „A »szuverenitás korlátozása«, [...] csupán a közösségi jog anyagi jogi rendelkezéseinek kontextusában merül fel. Az így ezen anyagi jogi rendelkezések elsőbbségével foglalkozik. Nem vonatkozik arra az esetre, ha a kérdés az, mi az a jogi alap, amelyre támaszkodva ezek az anyagi jogi rendelkezések elsőbbséget élveznek, és amelyen az Európai Unió Uniója épül.”
2016	3195/2016. (X. 11.) AB határozat	10/11/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B7F8B1AD0F186065C1257FB100486A44?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC prattice	Germany	[42] Az indítvány helyes megítélése érdekében érdemes lett volna figyelemmel lenni arra a német joggyakorlatra, amit a 3091/2016. (V. 12.) AB határozathoz fűzött különvélemény, illetve a 3179/2016. (IX. 26.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indoklás már bemutatott. Így – eltérően a többségi határozattól – az alkotmányjogi panasz befogadásának kérdését az alapjogi jogképeség alapján kellett volna megítélni. (A Német Szövetségi Alkotmánybíróság – külön erre vonatkozó szabályozás hiányában – szintén maga állapítja meg [jogértelmezés útján], hogy ki jogosult indítványozásra, ki „képes” alkotmányjogi panasz elterjesztésére [Beschwerdefähigkeit]. Az állandó gyakorlat szerint csak a felhívott alapjog alanya nyújthat be alkotmányjogi panaszt [„wer Träger der angeblich verletzten Grundrechte oder grundrechtähnlichen Rechte sein ... kann”; BVerfGE 3, 383 (391f); 6, 273 (277)]; 12, 6 (8); 21, 362 (367)].)
2016	3179/2016. (IX. 26.) AB végzés	9/26/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C032AD5359286A9CC1257FB100486C3F?OpenDocument	Stumpf István	concurring	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC prattice	Germany	[20] A jelen indítvány helyes megítélése érdekében érdemes lett volna figyelemmel lenni arra a német joggyakorlatra, amit a 3091/2016. (V. 12.) AB határozathoz fűzött különvéleményünkben már ismertetünk: „[a] Német Szövetségi Alkotmánybíróság határozatában (BVerfG, Urt. v. 22. 2. 2011 – 1 BvR 699/06) a frankfurti repülőtér üzemeltető Fraport-AG. (résztvényes 52%-a Hessen tartomány és Frankfurt a. M. város tulajdonosa, a maradék magántulajdonban áll) kapcsán foglalt állást az alkotmányjogi alapjogvédelmi kötelezettség terjedelméről. A vizsgálat alapján a Német Grundgesetz 1. cikkének (3) bekezdése képezte, melyhez hasonló tartalmú az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, hiszen lényegében azonosak abban, hogy az alapvető jogok védelme »az állam elsőrendű kötelezettsége«. Ebből kiindulva a német alkotmánybírák kifejtették, hogy a többségben közvagyonba tartozó részvénytársaságot is közvetlenül kötelezik az alapjogok. Az államhatalom a magánjogi eszközök használatá során sem mentesül az alapvető jogok védelmére irányuló kötelezettsége alól, sem magánjogi eljárások, sem magánjogi szervezeti, illetve társasági formák igénybevetelénél. A vegyes tulajdonosi háttérű gazdasági társaságok épügy közvetlenül kötelesek az alapvető jogok védelmére, mint a kizárólagos állami tulajdonban álló gazdasági társaságok. A jelen ügy szempontjából különösen lényeges a német alkotmányvédő testületnek az a megállapítása, hogy az állam alapjogvédelmi kötelezettsége nem korlátozható bizonyos te-rületekre, funkciókra vagy tevékenységi formákra; az az államhatalom teljeseen és egészében kötelezi. Az állam[hatalom] nem merül ki tehát a kötelező intézkedések meghozatalában. A különböző állami döntéshozatali szintek döntései, megnyilvánulásai, cselekményei, amelyeket a polgárok nevében hoztak meg, alapjogvédelmi kötelezettség alá esnek. Tehát az alapjogvédelmi kötelezettség kiterjed az állami szervek vagy szervezetek minden cselekményére, hiszen ezek révén valósul meg a közös szolgáltatásra irányuló kötelező [köz]feladat teljesítése. A fentiekben tülmönösen megállapította a német alkotmánybíróság, hogy az alapjogok tekintetében lényegesen eltér az állam és polgári szerepe: miközben a polgár alapvetően szabad, az állam alapvetően kötelezett. Az alapjogok révén az egyén szabad személyisége biztosított, személyiségének megnyilvánulását érintően önálló és csak önmagáért felelős. Az egyének, s az általuk alapított egyesületek, szervezetek subjektív preferenciák szerint szabadon alakíthatják cselekedeteiket, alapvetően anélkül, hogy felelősséget viselnének a döntéseikért. Ezzel szemben az állam rábizott feladatokat teljesít az egyének javára és velük szemben felelős. Cselekedetei nem fogtak fel tehát a személyiség szabad és subjektív megnyilvánulásként, tevékenysége az alkotmány révén átfogóan alapjogokhoz kötött. Az alapjogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség nem függ sem hasznosságtól, sem funkcionális feltételektől. Miután az állam az adott feladatot magára vállalta, annak teljesítésénél kötelezik az alapjogok, függetlenül attól, hogy milyen jogi formában cselekszik. Ez érvényes azokra az esetekre is, amikor feladatát a magánjog eszközeivel teljesíti. Az alapjogokból származó kötelezettsége elől a magánjog világába menekíteni nincs lehetősége, legalábbis olyan módon nem, hogy az elsőleges alkotmányi kötelezettsége alól mentesített magánjogi jogalanyra váljon (lásd az indokolás vonatkozó részét: [45]–[48]).” (Indokolás [72])
										[21] A fentieket figyelembe véve – eltérően a tárgyibeli végzéstől – az alkotmányjogi panasz befogadásának kérdését az alapjogi jogképeség alapján kellett volna megítélni. (A Német Szövetségi Alkotmánybíróság – külön erre vonatkozó szabályozás hiányában – szintén maga állapítja meg [jogértelmezés útján], ki „képes” alkotmányjogi panasz elterjesztésére [Beschwerdefähigkeit]. Az állandó gyakorlat szerint csak a felhívott alapjog alanya nyújthat be alkotmányjogi panaszt [„wer Träger der angeblich verletzten Grundrechte oder grundrechtähnlichen Rechte sein ... kann”; BVerfGE 3, 383 (391f); 6, 273 (277)]; 12, 6 (8); 21, 362 (367)].)
										[22] Figyelemmel a német gyakorlatra is, az Alkotmánybíróságnak azt kellett volna tehát a jelen alkotmányjogi panasz kapcsán vizsgálnia, hogy az indítványozó (állami tulajdonban álló gazdasági társaság) az általa hivatkozott alapjognak lehet-e egyáltalán alanya, hordozója. Az alkotmányjogi panasz benyújtására való jogosultság szempontjából közelítette meg egyébként korábban is az Alkotmánybíróság azt a kérdést, hogy az állam, illetve az ahhoz tartozó szerv, szervezet jogosult-e alapjogi jogvédelemre. Ha pedig az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem, akkor indítványozó jogosultság hiánya miatt utasította vissza az alkotmányjogi panaszt (lásd: 23/2009. (III. 6.) AB határozat, ABH 2009, 174, 188–189.; 240/D/2009. AB végzés, ABH 2010, 2947.; 3307/2012. (XII. 12.) AB végzés, Indokolások [8]–[9]; 3317/2012. (XII. 12.) AB határozat, Indokolások [8]–[9].)
2016	3147/2016. (VII. 22.) AB végzés	7/22/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/130F03635225F6D7C1257F41005DE818?OpenDocument	Stumpf István	concurring	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC prattice	Germany	[40] Ha maga a büntetőigény érvényesítése, illetve annak hiánya, kiválthatna pedig a vád alól felmentő ítélet (azt helybenhagyó végzés) alapjogszérelmet nem is okozhat, egyéb okból persze sértheti a magánadvádó Alaptörvényben biztosított jogát a büntetőbíróság döntése (annak indoklása, vagy a bíróság eljárása). Ennek kapcsán javasolom (most is) a vonatkozó nemzeti gyakorlat figyelembe vételét.
										[41] A Német Szövetségi Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint három feltételtől függ az alkotmányjogi panasz elterjesztésére való képesség (Beschwerdebefugnis) megállapítása: magát az indítványozót, aktuálisan és közvetlenül sérti a támadott aktus („selbst, gegenwärtig und unmittelbar betroffen ist”; Benda/Klein: Verfassungsprozessrecht. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2012. Rdn. 556). Ez érintettség e hármas feltételére („Betroffenheitstrias”) vezetik vissza, a panaszos érintettségének megállapítása szempontjából a bírói döntések ellen elterjesztett panaszoknál lényegében csak a támadott döntés rendelkező része, a döntés tenorja mérvado („Maßgeblich für die Beschwer ist grundsätzlich allein die Urteilsformel, also der Tenor der angegriffenen Erwägungen beruht”; Benda/Klein: Verfassungsprozessrecht. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2012. Rdn. 560). Kizárólag a bírói döntés indoklásával, eljárásával szemben, anélkül, hogy az ítéletnek a panaszost érintő rendelkezését is támadná, alkotmányjogi panasz elterjesztési csak nagyon kivételesen lehet. Pont emiatt kizárt általában az, hogy a vád alól felmentő ítélettel (rendelkező részével) szemben, melynek rendelkező része a vád képsvételét szélesen nem érinti, s így alapjogát sértő döntést nem is tartalmaz, a magánadvádó alkotmányjogi panaszt terjessen elől.
										[42] A bírói jogalkalmazást, konkrétan pedig a vád alól felmentő ítélet indoklását illetően a magánadvás eljárásokban egyedül az ún. Willkürverbot lehet az alkotmányjogi panasz elterjesztésének, s ezáltal az alkotmányjogi vizsgálatnak az alapja. („Verfassungsrechtlicher Prüfungsmaßstab für die Rechtsanwendung der Fachgerichte im Privatigungsverfahren ist deshalb allein das aus Art. 3 Abs. 1 GG folgende Willkürverbot.” Jahn/Krehl/Löffelmann/Güntge: Die Verfassungsbeschwerde in Strafsachen. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2011. Rdn. 791) E követelményt a Német Szövetségi Alkotmánybíróság a törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményéből (Art. 3 Abs. 1 GG) alakította ki. Egy bírói döntés anyagi jogi értelemben akkor önkényes („willkürlich”), ha a döntés semmilyen elképzelhető szempontból sem igazolható jogilag, s ezért megállapítható, hogy tárgyidegen megfontolásokon alapul („unter keinem denkbaren Aspekt rechtlich vertretbar ist und sich daher der Schluss aufdrängt, dass es auf sachfremden Erwägungen beruht”; Rüdiger Zuck: Das Recht der Verfassungsbeschwerde. München 2006)3 Rn. 407). Ez objektív kritériumok szerint ítéendő meg. Önkényes a döntés, ha az úgy jogi megítélése feltűnően rossz [BVerfGE 4, 1 (7); 62, 189 (192); 80, 48 (51); 86, 59 (62); 87, 273 (278); 67, 90 (94)]. Nem lehet azonban önkényes a döntés, ha a bíróság behatárol vizsgálja az ügy jogi megítélését, a jogi helyzetet, s álláspontja nem nélkülöz minden tárgyilagosságot (Rüdiger Zuck: Das Recht der Verfassungsbeschwerde. München 2006)3 Rn. 407). Egy pusztán hibás jogértelmezés még nem önkényes (Pieroth/Silberkuhl (Hrsg.): Die Verfassungsbeschwerde. Münster 2008. Art. 3 GG Rn. 11). Önkényessé csak akkor válik, ha a bíróság a jogesetre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normát nem alkalmazza, az alkalmazott jogi normát félreemagyarázza, vagy az ellentétes magasabb fokú bírósági gyakorlatot abszolút figyelem nélkül vizsgálja (Jahn/Krehl/Löffelmann/Güntge: Die Verfassungsbeschwerde in Strafsachen. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2011. Rn. 791; Pieroth/Silberkuhl (Hrsg.): Die
2016	13/2016. (VII. 22.) AB határozat	7/18/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C073647433A343387C1257E06005DE170?OpenDocument	Salamon László	dissenting	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 27. §)	G	0	common law	[83] Halmai Gábor és Tóth Gábor által a formai köztörvényi gyökereket és nemzetközi beágyazottságot hangsúlyozva, nemzetközi kitekintésben a normákhoz kötöttséget az alapjogi korlátozás nélkülözhetetlen követelményeként jelöli meg. „Az emberi jogok korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korláitait csak törvény állapíthatja meg«. Az emberi jogok különböző kategóriái ma is tartalmaznak ehhez hasonló formai szabályokat. Például az Emberi jogok európai egyezményének több cikke is magában foglal olyan kitélt, mely szerint a jogkorlátozásnak »törvényben meghatározottnak«, »törvényi alál elrendeltnek«, illetve »a törvényekkel összhangban levőnek« (»prescribed by laws, illetve »in accordance with the laws») kell lennie. Ennek a formai követelménynek kettős jelentése van: az európai standard szerint azt fejezi ki, hogy az emberek csak akkor kötelesek alávetni magukat a jogkorlátozó intézkedéseknek, ha azokat nyilvános, előre megismerhető és közérthető normatív rendelkezésekben írták elő számkura. Vagyis egyfajta minőségi követelményről van szó, amely a jog uralkának (rule of law) elvéből vezethető le. A »törvény« ebben a megközelítésben valójában jogszabályt jelent, és a hangsúly a norma lehetőségén van, hogy magatartásukat a norma hoz igazíthatassák. Eppen ezért az Emberi Jogok Európai Bírósága a kodifikált joggal egyenrangúnak tartja a common law normákat, mivel azok jogforrásai mindenki számára megismerhetők a bírói döntésekből, jogi könyvekben és más publikációkból. A common law bíróságok által kialakított esetjogi alapokon az emberek ugyanúgy megismerhetik a jogszervi cselekvés határait, mint a törvények alapján. A kodifikált jogon alapuló jogrendszerek esetében pedig a bíróságok által elfogadott jogértelmezést kell alapul venni a normák tartalmának megállapításakor.
										A legfőbb követelmény tehát ebből a formai szempontból az, hogy a norma az emberek számára megismerhető és egyértelmű legyen és ne nyíljon ter a jogalkalmazó hatóságok diskrecionális döntéshozatalára akár a norma hiánya, akár annak titkossága miatt.” (Halmai G.–Tóth G. A. (szerk.): Emberi jogok, Osiris Kiadó Budapest, 2003, 117–118.) (Az idézethez tartozó hivatkozásokat lásd az eredeti szövegben.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	13/2016. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C07367433A343387C1257E06005DE170?OpenDocument	Salamon László	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	R	constitution	France	[83] Halmi Gábor és Tóth Gábor Attila a formai követelmény történeti gyökereit és nemzetközi beágyazottságát hangsúlyozva, nemzetközi kitekintésben a normákhoz kötöttséget az alpolgári korlátozás nélkülözhetetlen követelményeként jelöli meg. „Az emberi jogok korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korlátait csak törvény állapíthatja meg«. Az emberi jogok különböző katalógusai ma is tartalmaznak ehhez hasonló formai szabályokat. Például az Emberi jogok európai egyezményének több cikke is magában foglal olyan kitélet, mely szerint a jogkorlátozásnak »törvényben meghatározottnak«, »törvény által elrendeltnek«, illetve »a törvényekkel összhangban lévőnek« (»prescribed by laws, illetve »in accordance with the laws») kell lennie. Ennek a formai követelménynek kettős jelentése van: az európai standard szerint azt fejezi ki, hogy az emberek csak akkor kötelesek alávetni magukat a jogkorlátozó intézkedéseknek, ha azokat nyilvános, előre megismerhető és közerthető normatív rendelkezésekben írták elő számukra. Vagyis egyfajta minőségi követelményről van szó, amely a jog uralmának (rule of law) elvéből vezethető le. A »törvény« ebben a megközelítésben valójában jogszábitást jelent, és a hangsúly a norma hozzáférhetőségén és az emberek azon lehetőségén van, hogy magatartásukat a normához igazíthassák. Eppen ezért az Emberi Jogok Európai Bírósága a kodifikált joggal egyenrangúnak tartja a common law normákat, mivel azok jogforrással mindenki számára megismerhetők és bírói döntésekből, joggyakorlatból, jognyilvánításból. A common law bíróságok által kialakított esetjog alapján az emberek ugyanúgy megismerhetik a jogszerező cselekvés határait, mint a törvények alapján. A kodifikált jogon alapuló jogrendszerek esetében pedig a bíróságok által elfogadott jogértelmezést kell alapul venni a normák tartalmának megállapításakor. A legfőbb követelmény tehát ebből a formai szempontból az, hogy a norma az emberek számára megismerhető és egyértelmű legyen és ne nyíljon ter a jogalkalmazó hatóságok diskrecionális döntéshozatalára akár a norma hiánya, akár annak titkossága miatt.” (Halmi G.–Tóth G. A. (szerk.): Emberi jogok, Osiris Kiadó Budapest, 2003, 117–118.) (Az idézethez tartozó hivatkozásokat lásd az eredeti szövegben.)
2016	13/2016. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C07367433A343387C1257E06005DE170?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	USA	[43] 6.2. Az otthon nyugalomának kérdése speciális elbírálás alá kerül az Egyesült Államokban is. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság a Carey v. Brown [447 U.S. 455 (1980)] és a Frisby v. Schultz [487 U.S. 474 (1988)] ügyben is foglalkozott a kérdéssel. Amellett, hogy a magyar szabályozáshoz hasonlóan arra az álláspontra jutott, hogy a közutak és járdák még a lakóövezetekben is közterületnek számítanak, különösen az otthonukban foglyul ejtett közönségre tekintettel különbséget tett a felvonulások és a statikus, adott helyszínrre szervezett rendezvények között. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság szerint az otthon nyugalma [„a faradt emberek utolsó menetszára”] az a tér, ahova az emberek visszahúzódnak a mindennapi nyüzgés elől, és ez kiemelten fontos érték. Attól, hogy a köztereken szinte bárhol foglyul ejtett közönség lehet válni, nem jelenti azt, hogy ezt mindenhol el kell fogadni: miközben a közterületeken ugyanis általában ki lehet térni a meghallgatás nem kívánt gyűlékezés elől, az otthon e tekintetben speciális helyszínnek minősül, amit az államnak jogi védelemben kell részesítenie. [44] Mindez ugyanakkor nem jelentheti azt, hogy a békés és ideiglenes jellegű gyűlékezések súlytalan indokokkal korlátozhatók lennének. Ennek megfelelően az EJEF nem fogadta el a Patyi és mások kontra Magyarország ügyben, hogy a miniszterelnök háza elé szervezett rendezvényeket a rendőrség olyan hivatkozásokkal tiltotta meg, hogy háza tüntető számára, a járda nem elég széles”, illetve „november 1-jén, Mindezenek napján, erősebb forgalomra kell számítani” [EJEF, Patyi és mások kontra Magyarország [5529/05], 2008. október 7., 12. bekezdés]. Ugyanabban az ügyben egy másik állomással háza peresére tervezett, hűsítő gyűlékezést a rendőrség egyebek mellett az utcában közeledő rendszeres autóbusszajrára, valamint arra hivatkozással tiltott meg, hogy „sokan az utcán keresztül utaznak a Budapest környéki színdhelnyekre” [15. bekezdés].
2016	14/2016. (VII. 18.) AB határozat	7/18/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/82946CC3988F74A5C1257CB600588A28?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	USA	[61] 7.1. Az államot az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján elsősorban az a kötelezettség terheli, hogy az alapjog gyakorlóját megfelelő eszközökkel megvédi annak érdekében, hogy gyakorolni tudja a békés gyűlékezéshez való jogát. A rendezvény békés jellege elvesztésének egyértelműnek és közvetlenül küszöbön állónak kell lennie. Ez a vizsgálati szempont az amerikai egyesült államokbeli clear and present danger mérőjével rokonítható [Dennis v. U.S., 341 U.S. 494 (1951)], amelynek továbbfejlesztett változata, a lawless imminent action tesztje a békés gyűlékezéshez való jog anyajoga, a véleménynyilvánítás szabadsága körében már hivatkozott. [V.ö. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992 167, 179; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000 117, 127–8; 18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 303, 309.]
2016	3090/2016. (V. 12.) AB határozat	5/12/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EDA7F1879C642C39C1257E06005DE458?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	C	CC practice	Germany	[87] Ha maga a büntetőügy érvényesítése, illetve annak hiánya, kiváltképpen pedig a való alól felmentésről rendelkező ítélet (azt helybenhagyó végzés) alapjogszérelmet nem is okozhat, egyéb okból persze sértheti a magánvádoló Alaptörvényben biztosított jogát a büntető bíróság döntése (annak indoklása, vagy a bíróság eljárása). Ennek kapcsán javaslom (most is) a vonatkozó nem gyakorlati figyelembe vételét. A bírói jogalkalmazással szemben a magánvádis eljárásokban egyedül az ún. Willkürverbot lehet az alkotmányügyi vizsgálat alapja. („Verfassungsrechtlicher Prüfungsmaßstab für die Rechtsanwendung der Fachgerichte im Privatklageverfahren ist deshalb allein das aus Art. 3 Abs. 1 GG folgende Willkürverbot.“) Jahn/Krehl/Löffelmann/Güntge: Die Verfassungsbeschwerden in Strafsachen. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2011. Rn. 791) E követelményt a Német Szövetségi Alkotmánybíróság a törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményéből (Art. 3 Abs. 1 GG) alakította ki. Egy bírósági döntés anyagi jogi értelemben akkor önkényes („willkürlich”), ha a döntés semmilyen elképzelhető szempontból sem igazolható jogilag, s ezért megállapítható, hogy tárgyidegen megfontolásokon alapul [Lunter kiemelt gondolatok Aspekt rechtlich vertretbar ist und sich daher der Schluss afrängt, dass er auf sachfremden Erwägungen beruht”; Rüdiger Zuck: Das Recht der Verfassungsbeschwerden. München 2006 Rn. 407]. Ez objektív kritériumok szerint ítélendő meg. Önkényes a döntés, ha az ügy jogi megítélésé feltűnően rossz [BVerfGE 4, 1 (7); 62, 189 (192); 80, 48 (51); 86, 59 (52); 87, 273 (278); 67, 50 (94)]. Nem lehet azonban önkényes a döntés, ha a bíróság behatárolt vizsgálja az ügy jogi megítélését, a jogi helyzetet, s álláspontja nem különbözik minden tárgyilagosságot [Rüdiger Zuck: Das Recht der Verfassungsbeschwerden. München 2006 Rn. 407]. Egy pusztán jogi jogértelmezés még nem önkényes [Pieroth/Silberhuber] (Hrsg.): Die Verfassungsbeschwerden. Münster 2008. Art. 3 GG Rn. 11). Önkényessé csak akkor válik, ha a bíróság a jogszere nyilvánvalóan vonatkozó jogi normát nem alkalmazza, az alkalmazott jogi normát teljesen félreemagyarázza, vagy az ellentétes magasabb fokú bírósági gyakorlatot abszolút figyelmen kívül hagyja [Jahn/Krehl/Löffelmann/Güntge: Die Verfassungsbeschwerden in Strafsachen. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2011. Rn. 791; Pieroth/Silberhuber/Hrsg.): Die Verfassungsbeschwerden. Münster 2008. Art. 3 GG Rn. 11.]
2016	3091/2016. (V. 12.) AB határozat	5/12/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/90C11EBCAF24DAD6C1257EC4005844AA?OpenDocument	Czine Ágnes	concurring	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	Canada	[62] Ennek alapján a többségi döntés az alapjogok horizontális hatályát tovább bővíti, amennyiben a magánfelek közötti (itt közház-beteg viszonyban felmerülő kártérítési-polgári jogi jogutódlási) jogviszonyokban felhívható a tisztességes eljárásról való jog is. Mind a szakirodalomban [például Sajó András-Uitz Renáta (szerk.): Constitutions in Private Relations. Eleven International Publishing, 2010.], mind szerzte a világon a joggyakorlatban [lásd például az angolozs országokban: Shelley v. Kraemer, 334 U.S. 12 (1948); New York Times v. Sullivan, 376 U.S. 254 (1964); R.W.D.S.U. v. Dolphin Delivery Ltd., [1986] 2 S.C.R. 573; Hill v. Church of Scientology of Toronto, [1995] 2 S.C.R. 1130; a német gyakorlatban Soraya hercegnő ügye: 34 BVerfGE 269 (1973)] vitatott, de egyre inkább elfogadottá válik az alapjogok horizontális hatálya. A mostani többségi alkotmánybírósági döntés – az emberi méltósághoz való jog, illetve az egyenlőségi szabály közvetlen hatása után (lásd az Abh.-t) – újabb alapjogra terjesztette ki az Alaptörvény közvetlen hatását, alkalmazhatóságát. Reményeim szerint ez az ítélkezési irány, amennyiben gyakorlat válik belőle, az alkotmányosság szintjét növeli majd a magánjog területén is.
2016	3091/2016. (V. 12.) AB határozat	5/12/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/90C11EBCAF24DAD6C1257EC4005844AA?OpenDocument	Czine Ágnes	concurring	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	Germany	[50] 1. A felvilágosodás eszmerendszerében gyökerező modern alkotmányos gondolkodás egyik alapvető sarokpontja az, hogy az alapvető, illetve emberi jogok az egyéneket (természetes és jogi személyeket) megillető jogosultságscsoportok a szuverenitástól eredő jogokat gyakorló állammal szemben. Az alapjogok elsődleges célja ugyanis az államhatalom korlátozása. Az egységes szakirodalmi álláspont mellett ezt tükrözi az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának, a Német Szövetségi Alkotmánybíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának a joggyakorlata is. Megjegyzem, a többségi indoklás által idézett magyar alkotmánybírósági döntések is ezt az álláspontot erősítik. [51] 2. Egyetérték dr. Dienes-Oehm Egon és dr. Stumpf István alkotmánybírók különvéleményének azon részével, amelyben amellett érvelnek: a német szövetségi Alaptörvény és azt értelmező alkotmánybírói gyakorlat releváns az ügyben, hiszen a német alkotmánybírói jog törvény alapvető hatással volt a magyar Abtv.-re is annak kodifikációja során. [52] Ezt az összefüggést azzal a megjegyzéssel egészítem ki, hogy a Robert Alexy alapjog-elméletéhez köthető szubjektív jog-objektív norma közötti megkülönböztetés különösen a német Alaptörvény Art. 93. § (1) bekezdés 4a. pontjának értelmezésekor, vagyis az alkotmányjogi panasz intézményének alkalmazásakor válik gyakorlati jelentőségűvé. Az idézett rendelkezés alapján, amely a magyar Abtv. 27. §-a szerint, „valódi alkotmányjogi panasz” eljárás mintája is volt, ha valamely állami szerv (akár a jogalkotó, akár a bíróságok) megsérti valamely más személy alapvető jogi jogosultságát, akkor az adott aktus ellen védelmet kérhet az érintett (a szövetségi) Alkotmánybíróságnál. Ez a védelem elméleti és gyakorlati szempontból is különbözik az „objektív alkotmányjogi jog”, hiszen ez utóbbi, bár kötelezettségeket ró az államra, de azok nem adnak alapvető egyszersmind az egyéni jogérvényesítésre, ennek a jogterületnek tehát nem célja a jogvédelem nyújtása (lásd Robert Alexy: Theorie der Grundrechte. Frankfurt, 1986.) [62] Ennek alapján a többségi döntés az alapjogok horizontális hatályát tovább bővíti, amennyiben a magánfelek közötti (itt közház-beteg viszonyban felmerülő kártérítési-polgári jogi jogutódlási) jogviszonyokban felhívható a tisztességes eljárásról való jog is. Mind a szakirodalomban [például Sajó András-Uitz Renáta (szerk.): Constitutions in Private Relations. Eleven International Publishing, 2010.], mind szerzte a világon a joggyakorlatban [lásd például az angolozs országokban: Shelley v. Kraemer, 334 U.S. 12 (1948); New York Times v. Sullivan, 376 U.S. 254 (1964); R.W.D.S.U. v. Dolphin Delivery Ltd., [1986] 2 S.C.R. 573; Hill v. Church of Scientology of Toronto, [1995] 2 S.C.R. 1130; a német gyakorlatban Soraya hercegnő ügye: 34 BVerfGE 269 (1973)] vitatott, de egyre inkább elfogadottá válik az alapjogok horizontális hatálya. A mostani többségi alkotmánybírósági döntés – az emberi méltósághoz való jog, illetve az egyenlőségi szabály közvetlen hatása után (lásd az Abh.-t) – újabb alapjogra terjesztette ki az Alaptörvény közvetlen hatását, alkalmazhatóságát. Reményeim szerint ez az ítélkezési irány, amennyiben gyakorlat válik belőle, az alkotmányosság szintjét növeli majd a magánjog területén is. [63] 8. Ahogyan fent jeleztem, a rendelkező részzel egyetértettem. Hangsúlyozom, a részbeni érdemi elbírálás támogatásának oka az volt, hogy az ügyben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme merült fel. Mivel ez az alaptörvényi parancs nem csak a jogalkotó, hanem a (hatóságok) bíróságok is kötelezi a normaalkotás, illetve a (hatóság) bírósági eljárás során, így – összhangban a német alkotmányos gyakorlati – e jog
2016	3091/2016. (V. 12.) AB határozat	5/12/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/90C11EBCAF24DAD6C1257EC4005844AA?OpenDocument	Czine Ágnes	concurring	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practice	USA	[50] 1. A felvilágosodás eszmerendszerében gyökerező modern alkotmányos gondolkodás egyik alapvető sarokpontja az, hogy az alapvető, illetve emberi jogok az egyéneket (természetes és jogi személyeket) megillető jogosultságscsoportok a szuverenitástól eredő jogokat gyakorló állammal szemben. Az alapjogok elsődleges célja ugyanis az államhatalom korlátozása. Az egységes szakirodalmi álláspont mellett ezt tükrözi az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának, a Német Szövetségi Alkotmánybíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának a joggyakorlata is. Megjegyzem, a többségi indoklás által idézett magyar alkotmánybírósági döntések is ezt az álláspontot erősítik. [61] 7. Szeretném aláhúzni a mostani döntések a jogszereze gyakorolt speciális hatását is. [62] Ennek alapján a többségi döntés az alapjogok horizontális hatályát tovább bővíti, amennyiben a magánfelek közötti (itt közház-beteg viszonyban felmerülő kártérítési-polgári jogi jogutódlási) jogviszonyokban felhívható a tisztességes eljárásról való jog is. Mind a szakirodalomban [például Sajó András-Uitz Renáta (szerk.): Constitutions in Private Relations. Eleven International Publishing, 2010.], mind szerzte a világon a joggyakorlatban [lásd például az angolozs országokban: Shelley v. Kraemer, 334 U.S. 12 (1948); New York Times v. Sullivan, 376 U.S. 254 (1964); R.W.D.S.U. v. Dolphin Delivery Ltd., [1986] 2 S.C.R. 573; Hill v. Church of Scientology of Toronto, [1995] 2 S.C.R. 1130; a német gyakorlatban Soraya hercegnő ügye: 34 BVerfGE 269 (1973)] vitatott, de egyre inkább elfogadottá válik az alapjogok horizontális hatálya. A mostani többségi alkotmánybírósági döntés – az emberi méltósághoz való jog, illetve az egyenlőségi szabály közvetlen hatása után (lásd az Abh.-t) – újabb alapjogra terjesztette ki az Alaptörvény közvetlen hatását, alkalmazhatóságát. Reményeim szerint ez az ítélkezési irány, amennyiben gyakorlat válik belőle, az alkotmányosság szintjét növeli majd a magánjog területén is.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2016	5/2016. (III. 1.) AB határozat	3/1/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CCD92FAC592836BC1257E18005831FF?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	constitution	Germany	[22] Az Alkotmánybíróság érvéslését elsősorban az Alaptörvény szövege, másodsorban az Alaptörvény szövegét értelmező alkotmánybírósági gyakorlat határozza meg. Az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésben tesz említést az örökösítésre való jogról. „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökösítéshez.” Az Alaptörvény tehát a tulajdonhoz való alapvető jogról szóló rendelkezésben szabályozza az örökösítésre való jogot is, ez a kontextus pedig arra enged következtetni, hogy az alkotmányozó a tulajdonhoz való jog egy speciális részfogalomként tekintett erre a jogra. A magyar Alaptörvénynek ez a megoldása az európai alkotmányok közül mindenekelőtt a német Grundgesetz-cel „[4. cikk (1) A tulajdon és az örökös biztosított.”] mutat párhuzamot.
2016	5/2016. (III. 1.) AB határozat	3/1/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CCD92FAC592836BC1257E18005831FF?OpenDocument	Sulyok Tamás	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	C	CC decision	Germany	[66] Megjegyzem ugyanakkor, hogy az örökösítés jogának a jogalkotói által alkotmányos korlátozása megengedett lehet. A német alkotmánybíróság (BVerfG) gyakorlatában az örökösítéshez fűződő adók akkor tekinthetők összeegyeztethetőnek az alkotmányos örökösítési joggal, ha ezek a terhek nem olyan mértékűek, hogy eleve kizárnák vagy ellehetetlenítenék az örökség megszerzését, és így tartalmukban illetve tényleges hatásukban az örökösítésre való jog értelmének és funkciójának elvesztésén keresztül annak kiüresedéséhez vezetnének. (BVerfG, Beschl. v. 22.6.1995, 2 BvR. 552/91, BStBl. II. 1995. 671. (673 ff))
2016	5/2016. (III. 1.) AB határozat	3/1/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CCD92FAC592836BC1257E18005831FF?OpenDocument	Sulyok Tamás	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	G		Germany	[53] A vizsgált esetben a valódi panasz tárgyát képező magánjogi tárgyú ügyben meghozott bírósági döntés már a rendes bírósági eljárásban is szoros kapcsolatban állt az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz és örökösítésre való jogokkal. A bíróság támadott döntésében foglalt jogértelmezése közvetlenül érintette a végrendeleten alapuló aktív örökösítésre való jog alkotmányos védelmi körét, amely az örökösítés, mint tulajdonos tulajdonjogból ered, halál esetére szóló rendelkezési jogán keresztül alapjogi védelem alatt áll. A bírói döntésben foglalt jogértelmezés – ahogyan arra a határozat indokolása helyesen rámutat – a végrendeleten alapuló passzív örökösítési jog sérelmét (a panaszos kizárását abból, hogy a végrendelet útján alapított hasonlóképpen jogi tekintetben örökösessé válhasson) is okozta. A felek magánjogi (örökösítési jogi) jogviszonyában felmerült jogvitát elbírálása során a rendes bíróságnak – felismerve az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének az ügyben fennálló érintettségét – az említett alaptörvényi rendelkezéssel összhangban kellett volna értelmeznie az irányadó anyagi jogot, az Alaptörvény 28. cikkének megfelelő jogértelmezéssel (verfassungskonforme Auslegung) kellett volna érvényt szereznie a felek magánjogi jogvitájában az Alaptörvényben foglalt tulajdonhoz és örökösítésre foglalt jogoknak. A tulajdonhoz és az örökösítésre való alkotmányos jogok „átsugárzó hatását” (Ausstrahlungswirkung) a felek magánjogi (örökösítési jogi) jogviszonyából származó jogvitás ügyben a rendes bíróságnak érvényesítenie kellett volna a döntésében. Amint erre a külföldi szakirodalom is rámutat: „az Alaptörvény objektív értékel minden jogterületet áthatnak, ideértve a magánjogot is [...] Az Alaptörvény objektív értékel a bíróságok érvényesítik.” (Vö. Donald P. Kommers: The Constitutional Jurisprudence of the Federal Republic of Germany, Durham 1997, 368. o.)
2016	3024/2016. (II. 23.) AB határozat	2/23/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/CFAB397178009ED5C1257D9E003AFD81?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Bulgaria	[34] 4. A fenti probléma nem, illetőleg nem kizárólag magyar eredetű, éppen ezért a jogalkotónak nem kell mást tennie, mint összehasonlító jogi elemzés után egy olyan bírói fórumot beiktatni az igazságszolgáltatás rendszerébe, amely proaktív módon meg tudja előzni és kompenzálni tudja az eljárások elhúzódsát. Erre adott – egyebek mellett – a bolgár, ír, olasz vagy török példa (lásd például: http://website-pace.net/documents/19838/419003/AS-JUR-INF-2016-04-EN.pdf/12d802b0-5f09-463f-8145-b084a095e895 ; http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%2028-29%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pdf ; http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD%282006%29036rev.aspx).
2016	3024/2016. (II. 23.) AB határozat	2/23/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/CFAB397178009ED5C1257D9E003AFD81?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Ireland	[34] 4. A fenti probléma nem, illetőleg nem kizárólag magyar eredetű, éppen ezért a jogalkotónak nem kell mást tennie, mint összehasonlító jogi elemzés után egy olyan bírói fórumot beiktatni az igazságszolgáltatás rendszerébe, amely proaktív módon meg tudja előzni és kompenzálni tudja az eljárások elhúzódsát. Erre adott – egyebek mellett – a bolgár, ír, olasz vagy török példa (lásd például: http://website-pace.net/documents/19838/419003/AS-JUR-INF-2016-04-EN.pdf/12d802b0-5f09-463f-8145-b084a095e895 ; http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%2028-29%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pdf ; http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD%282006%29036rev.aspx).
2016	3024/2016. (II. 23.) AB határozat	2/23/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/CFAB397178009ED5C1257D9E003AFD81?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Italy	[34] 4. A fenti probléma nem, illetőleg nem kizárólag magyar eredetű, éppen ezért a jogalkotónak nem kell mást tennie, mint összehasonlító jogi elemzés után egy olyan bírói fórumot beiktatni az igazságszolgáltatás rendszerébe, amely proaktív módon meg tudja előzni és kompenzálni tudja az eljárások elhúzódsát. Erre adott – egyebek mellett – a bolgár, ír, olasz vagy török példa (lásd például: http://website-pace.net/documents/19838/419003/AS-JUR-INF-2016-04-EN.pdf/12d802b0-5f09-463f-8145-b084a095e895 ; http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%2028-29%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pdf ; http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD%282006%29036rev.aspx).
2016	3024/2016. (II. 23.) AB határozat	2/23/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/CFAB397178009ED5C1257D9E003AFD81?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Turkey	[34] 4. A fenti probléma nem, illetőleg nem kizárólag magyar eredetű, éppen ezért a jogalkotónak nem kell mást tennie, mint összehasonlító jogi elemzés után egy olyan bírói fórumot beiktatni az igazságszolgáltatás rendszerébe, amely proaktív módon meg tudja előzni és kompenzálni tudja az eljárások elhúzódsát. Erre adott – egyebek mellett – a bolgár, ír, olasz vagy török példa (lásd például: http://website-pace.net/documents/19838/419003/AS-JUR-INF-2016-04-EN.pdf/12d802b0-5f09-463f-8145-b084a095e895 ; http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%2028-29%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pdf ; http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD%282006%29036rev.aspx).
2016	2/2016. (II. 8.) AB határozat	2/8/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D8E7C10B8887C2D0C1257E7E0036F60A?OpenDocument	Kiss László	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	G		continental legal systems	[60] Álláspontom szerint mára már a kontinentális – különösen a jogegységi határozat intézményét alkalmazó elenyésző számú – jogrendszerekben sem az a kérdés, hogy a rendes bíróságok végeznek-e normaalkotást, hanem az, hogy az ítélkezés során történő normaalkotásuknak milyen korlátai vannak – különös tekintettel az alkotmánybírói felülvizsgálat lehetőségére.
2016	2/2016. (II. 8.) AB határozat	2/8/2016	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D8E7C10B8887C2D0C1257E7E0036F60A?OpenDocument	Kiss László	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	G		USA	[65] A fentiek alapján az Alaptörvény C) cikkének hatalommegosztási klauzulájából az Alkotmánybíróság – a rendes bíróságok ítélkezési tevékenységét felülvizsgáló hatásköre is kényszerítően következik: hiszen az alkotmányos demokráciának – nézetem szerint – szükségszerű fogalmi eleme az alkotmánybírói alkotmányértelmezés végső jellege. [Az Alaptörvény megfogalmazásában: a „legfőbb bír” (vagy „végső értelmező”); az amerikai irodalomban „final arbiter” (http://www.supremecourt.gov/about/constitutional.aspx). Erre a 12/2013. (V. 24.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben mind a klasszikus jogalkotás, mind pedig a rendes bírósági ítélkezési tevékenység vonatkozásában világosan rámutattam. Mindezekre figyelemmel a konkrét ügyben az Alkotmánybírói bíróságok a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex tunc hatályú megsemmisítését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének jogállamiság-klauzulájából levezethető tiltott visszaható hatályú szabályozás tilalmára kellett volna alapítania.
2015	32/2015. (XI. 19.) AB határozat	11/19/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7EFBCF35B76941ACC1257E6500585A75?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	statute	Austria	[130] A törvényalkotónak tehát lehetősége van a kárrendezés alkotmányos szempontok szerinti újraszabályozására. Az itt is irányadó szempontokat már a 34/2014. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben megfogalmaztam. Bár a kárrendezés öhatatlanul jogkorlátozással jár, de – a hivatkozott ügyben és itt is – lett volna kevésbé korlátozó eszköz a jogalkotói cél elérésére: a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák polgári törvénykönyv (ABGB) 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel – vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal megegyezően.
2015	32/2015. (XI. 19.) AB határozat	11/19/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7EFBCF35B76941ACC1257E6500585A75?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	South Africa	[130] A törvényalkotónak tehát lehetősége van a kárrendezés alkotmányos szempontok szerinti újraszabályozására. Az itt is irányadó szempontokat már a 34/2014. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben megfogalmaztam. Bár a kárrendezés öhatatlanul jogkorlátozással jár, de – a hivatkozott ügyben és itt is – lett volna kevésbé korlátozó eszköz a jogalkotói cél elérésére: a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák polgári törvénykönyv (ABGB) 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel – vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal megegyezően.
2015	32/2015. (XI. 19.) AB határozat	11/19/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7EFBCF35B76941ACC1257E6500585A75?OpenDocument	Kiss László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	statute	Germany	[130] A törvényalkotónak tehát lehetősége van a kárrendezés alkotmányos szempontok szerinti újraszabályozására. Az itt is irányadó szempontokat már a 34/2014. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben megfogalmaztam. Bár a kárrendezés öhatatlanul jogkorlátozással jár, de – a hivatkozott ügyben és itt is – lett volna kevésbé korlátozó eszköz a jogalkotói cél elérésére: a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák polgári törvénykönyv (ABGB) 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel – vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal megegyezően.
2015	30/2015. (X. 15.) AB határozat	10/15/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9B333619596FF1A0C1257D5600588181?OpenDocument	Salamon László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		common law	[78] Ennek a formai követelménynek kettős jelentése van: az európai standard szerint azt fejezi ki, hogy az emberek csak akkor kötelesek alávetni magukat a jogkorlátozó intézkedéseknek, ha azokat nyilvános, előre megismerhető és közzétett normatív rendelkezésekben írtak elő számukra. Vagyis egyfajta minőségi követelményről van szó, amely a jog uralkának (rule of law) elvéből vezethető le. A „törvény” ebben a megközelítésben valójában jogszábat jelent, és a hangsúly a norma hozzáférhetőségén és az emberek azon lehetőségén van, hogy magatartásukat a normaóhoz igazíthassák. Éppen ezért az Emberi Jogok Európai Bírósága a kodifikált joggal egyenrangúnak tartja a common law normákat, mivel azok jogforrásai mindenki számára megismerhetők a bírói döntésekből, jogi könyvekől és más publikációkból. A common law bíróságok által kialakított esetjog alapján az emberek ugyanúgy megismerhetik a jogszervi cselekvés határait, mint a törvények alapján. A kodifikált jogon alapuló jogrendszerek esetében pedig a bíróságok által elfogadott jogértelmezést kell alapul venni a normák tartalmának megállapításakor.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2015	30/2015. (X. 15.) AB határozat	10/15/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9B333619596FF1A0C1257D5600588181?OpenDocument	Salomon László	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	constitution	France	[77] Haimai Gábor és Tóth Gábor Attila a formai követelmény történeti gyökereit és nemzetközi beágyazottságát hangsúlyozva, nemzetközi kitérítésben a normákhoz kötöttségét az alapjogi korlátozás nélkülözhetetlen követelményeként jelöli meg. Az ember jogi korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korlátait csak törvény állapíthatja meg«. Az emberi jogok különböző kategóriái ma is tartalmaznak ehhez hasonló formai szabályokat. Például az Emberi jogok európai egyezményének több cikke is magában foglal olyan kitélet, mely szerint a jogkorlátozásnak »törvényben meghatározottnak«, »törvény által elrendeltnek«, illetve »a törvényekkel összhangban lévőnek« (»prescribed by laws, illetve in accordance with the laws») kell lennie.
2015	30/2015. (X. 15.) AB határozat	10/15/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9B333619596FF1A0C1257D5600588181?OpenDocument	Sulyok Tamás	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[30] A korlátok sorában a legsúlyosabbak a gyűlések előzetes tiltása minősül. Tiltás esetében ugyanis a kifejezésre szánt vélemény nem tud érvényesülni, mivel a gyűlések nem tarthatják meg a rendezvényüket. Az előzetes tiltás olyan ultima ratio jellegű korlátozás, amely teljes egészében megakadályozza az alapjog érvényesülését. Ebben a tekintetben még a rendezvény feloszlatása is fokozatilag enyhébb korlátozásnak minősül. Éppen ezért egy tudomásul vett rendezvény esetében egy tilalmi ok – a rendezvény törvénysértő megtartása miatt – utólag osztásai okká válhat, ez a viszony azonban nem fordítható meg: a rendezvény gyakorlása során tapasztalható törvénysértésekre adható szükségképpen reaktív jellegű osztási indok nem konvertálható át automatikusan előzetes tilalmi okká. Erre a fokozati különbségre mutatott rá a német Alkotmánybíróság is 1985-ben (l. BVerGE 69, 315), amikor a brokderli atomerőmű építésével szemben tiltakozás ügyében állt elől rögzítette, hogy az előzetes tiltás alkalmazása esetén a közbiztonság közvetlen és magas fokú előrelátható veszélyeztettségére van szükség. A testület szerint a gyűlékezési jog fundamentális jellegével tekintettel az előzetes tiltás szigorú mérce szerint kell megítélni, különösen arra való tekintettel, hogy a tiltás esetleges téves mellőzése utólag az osztás révén még korrigálható. [35] 4. A gyűlékezési joggal kapcsolatos határozataiban az Alkotmánybíróság mindig is törekedett az alkotmányos párhuzam fenntartására és irányadóan tekintette az Emberi Jogok Európai Bíróságának elvi megállapításait. A 61/2011. (VII. 13.) AB határozatban a testület kimondta, hogy »[e]ljes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanolyan fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Pol-gári és Politikai Jogok Egyezségokmányja és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.« (ABH 2011, 290, 321.) Ennek megfelelően a gyűlékezési jog területén az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) a Bukta és társai kontra Magyarország [25691/04], Strasbourg, 2007. július 17.] ügyét követően az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a békés célú spontán gyűlések a gyűlékezési jog körébe tartoznak. Az Alkotmánybíróság utalt emellett a Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlatára is és megállapította, hogy »[a] gyűlékezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokratákkal szemben támasztott elvárásokhoz: [ABH3., ABH 2008, 651, 663.] Egy újabb határozatában az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága az Oya Ataman-ügyben a hatóságok számára a gyűlékezés során tanúsítandóan előírt túrsíki kötelezettséget a Paty-ügyben a bejelentési eljárásra is kiterjesztette [l. EJB, Paty] és mások kontra Magyarország, (5529/05); 2008. október 7., 43. pont]. Ez az in dubio pro libertate elv megfogalmazását jelenti és azt a követelményt fogalmazza meg a jogalkalmazók irányába, hogy a gyűlések megítélésakor a jogalkalmazóknak először a békés célú spontán gyűlések jogát kell figyelembe venni.«
2015	28/2015. (IX. 24.) AB határozat	9/24/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9DCFF70D6D9D6B67C1257EB300585871?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		O Croatia	[47] A határozat indoklása nem tért ki ezekre az alapötvényi dilemmákra, és a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói döntések alapján – melyek ráadásul nem is egyértelműek – igyekezett megindokolni a különösen helyes irányban meghozott döntést. Az Alkotmánybíróság mindenkor az Alaptörvény rendelkezéseiből kell kiindulnia egy-egy elbírálásánál, és a hasonló ügyekben korábban meghozott döntései csak értelmezési segédesszöveget jelenthetnek ehhez képest. Ez fordult át sajnálatos módon az elmúlt évtizedek alkotmánybírói gyakorlatában, és a régi alkotmánybírói döntések összességét a »láthatatlan alkotmányként« felfogó nézet öntudatlan továbbélése ma is sokszor életben tartja ezt a kifogásolható indoklási gyakorlatot. (A kutatások szerint az európai alkotmánybírósgok közül e torzulás a magyar mellett különösen a spanyol és a litván alkotmánybírósgoknál tapasztalható, míg például a horvátok, a szlovének és a csehek esetében ez nem létezik.) Nos, lezárva e probléma exponálását, az N) cikk mellőzése és helyette a régi Abh.-k megidézése az indoklás alapjaként ezt a hibás gyakorlatot folytatja, és párhuzamos indoklásomban a mostani konkrét ügyet érintő érvelésem mellett e gyakorlat megváltoztatásának szükségességére is fel szerettem volna hívni a figyelmet.
2015	28/2015. (IX. 24.) AB határozat	9/24/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9DCFF70D6D9D6B67C1257EB300585871?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		O Czech Republic	[47] A határozat indoklása nem tért ki ezekre az alapötvényi dilemmákra, és a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói döntések alapján – melyek ráadásul nem is egyértelműek – igyekezett megindokolni a különösen helyes irányban meghozott döntést. Az Alkotmánybíróságnak mindenkor az Alaptörvény rendelkezéseiből kell kiindulnia egy-egy elbírálásánál, és a hasonló ügyekben korábban meghozott döntései csak értelmezési segédesszöveget jelenthetnek ehhez képest. Ez fordult át sajnálatos módon az elmúlt évtizedek alkotmánybírói gyakorlatában, és a régi alkotmánybírói döntések összességét a »láthatatlan alkotmányként« felfogó nézet öntudatlan továbbélése ma is sokszor életben tartja ezt a kifogásolható indoklási gyakorlatot. (A kutatások szerint az európai alkotmánybírósgok közül e torzulás a magyar mellett különösen a spanyol és a litván alkotmánybírósgoknál tapasztalható, míg például a horvátok, a szlovének és a csehek esetében ez nem létezik.) Nos, lezárva e probléma exponálását, az N) cikk mellőzése és helyette a régi Abh.-k megidézése az indoklás alapjaként ezt a hibás gyakorlatot folytatja, és párhuzamos indoklásomban a mostani konkrét ügyet érintő érvelésem mellett e gyakorlat megváltoztatásának szükségességére is fel szerettem volna hívni a figyelmet.
2015	28/2015. (IX. 24.) AB határozat	9/24/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9DCFF70D6D9D6B67C1257EB300585871?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		O Lithuania	[47] A határozat indoklása nem tért ki ezekre az alapötvényi dilemmákra, és a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói döntések alapján – melyek ráadásul nem is egyértelműek – igyekezett megindokolni a különösen helyes irányban meghozott döntést. Az Alkotmánybíróságnak mindenkor az Alaptörvény rendelkezéseiből kell kiindulnia egy-egy elbírálásánál, és a hasonló ügyekben korábban meghozott döntései csak értelmezési segédesszöveget jelenthetnek ehhez képest. Ez fordult át sajnálatos módon az elmúlt évtizedek alkotmánybírói gyakorlatában, és a régi alkotmánybírói döntések összességét a »láthatatlan alkotmányként« felfogó nézet öntudatlan továbbélése ma is sokszor életben tartja ezt a kifogásolható indoklási gyakorlatot. (A kutatások szerint az európai alkotmánybírósgok közül e torzulás a magyar mellett különösen a spanyol és a litván alkotmánybírósgoknál tapasztalható, míg például a horvátok, a szlovének és a csehek esetében ez nem létezik.) Nos, lezárva e probléma exponálását, az N) cikk mellőzése és helyette a régi Abh.-k megidézése az indoklás alapjaként ezt a hibás gyakorlatot folytatja, és párhuzamos indoklásomban a mostani konkrét ügyet érintő érvelésem mellett e gyakorlat megváltoztatásának szükségességére is fel szerettem volna hívni a figyelmet.
2015	28/2015. (IX. 24.) AB határozat	9/24/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9DCFF70D6D9D6B67C1257EB300585871?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		O Slovenia	[47] A határozat indoklása nem tért ki ezekre az alapötvényi dilemmákra, és a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói döntések alapján – melyek ráadásul nem is egyértelműek – igyekezett megindokolni a különösen helyes irányban meghozott döntést. Az Alkotmánybíróságnak mindenkor az Alaptörvény rendelkezéseiből kell kiindulnia egy-egy elbírálásánál, és a hasonló ügyekben korábban meghozott döntései csak értelmezési segédesszöveget jelenthetnek ehhez képest. Ez fordult át sajnálatos módon az elmúlt évtizedek alkotmánybírói gyakorlatában, és a régi alkotmánybírói döntések összességét a »láthatatlan alkotmányként« felfogó nézet öntudatlan továbbélése ma is sokszor életben tartja ezt a kifogásolható indoklási gyakorlatot. (A kutatások szerint az európai alkotmánybírósgok közül e torzulás a magyar mellett különösen a spanyol és a litván alkotmánybírósgoknál tapasztalható, míg például a horvátok, a szlovének és a csehek esetében ez nem létezik.) Nos, lezárva e probléma exponálását, az N) cikk mellőzése és helyette a régi Abh.-k megidézése az indoklás alapjaként ezt a hibás gyakorlatot folytatja, és párhuzamos indoklásomban a mostani konkrét ügyet érintő érvelésem mellett e gyakorlat megváltoztatásának szükségességére is fel szerettem volna hívni a figyelmet.
2015	28/2015. (IX. 24.) AB határozat	9/24/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9DCFF70D6D9D6B67C1257EB300585871?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	G		O Spain	[47] A határozat indoklása nem tért ki ezekre az alapötvényi dilemmákra, és a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói döntések alapján – melyek ráadásul nem is egyértelműek – igyekezett megindokolni a különösen helyes irányban meghozott döntést. Az Alkotmánybíróságnak mindenkor az Alaptörvény rendelkezéseiből kell kiindulnia egy-egy elbírálásánál, és a hasonló ügyekben korábban meghozott döntései csak értelmezési segédesszöveget jelenthetnek ehhez képest. Ez fordult át sajnálatos módon az elmúlt évtizedek alkotmánybírói gyakorlatában, és a régi alkotmánybírói döntések összességét a »láthatatlan alkotmányként« felfogó nézet öntudatlan továbbélése ma is sokszor életben tartja ezt a kifogásolható indoklási gyakorlatot. (A kutatások szerint az európai alkotmánybírósgok közül e torzulás a magyar mellett különösen a spanyol és a litván alkotmánybírósgoknál tapasztalható, míg például a horvátok, a szlovének és a csehek esetében ez nem létezik.) Nos, lezárva e probléma exponálását, az N) cikk mellőzése és helyette a régi Abh.-k megidézése az indoklás alapjaként ezt a hibás gyakorlatot folytatja, és párhuzamos indoklásomban a mostani konkrét ügyet érintő érvelésem mellett e gyakorlat megváltoztatásának szükségességére is fel szerettem volna hívni a figyelmet.
2015	18/2015. (VI. 15.) AB határozat	6/15/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/360CD506AB0C845DC1257D01004CD344?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Bírói kezdeményezés (egyedi normakontrol l eljárás)	F		O Finland	[30] A közérdek vizsgálatánál az Alkotmánybíróság figyelembe vette továbbá az elektronikus hírközlésnek az Európai Unió és Magyarország életében játszott fontos szerepét is, ezért külön számba vette a mobiltelefonok használatát. A mobiltelefonok jelentőségét tükrözik a Központi Statisztikai hivatal által 2014. szeptemberében közzétett adatok, amelyek szerint 2013-ban az Európai Unió országában átlagosan 100 állampolgárra 125 mobiltelefon-előfizetés jutott (az Európai Unió fejlettebb országában általában az átlag feletti volt az adat, így például Finnországban közel 180). Hazánkban szintén 100 főre vetítve a mobiltelefon-előfizetés adata 116, míg a készülékek száma 96. Ezzel szemben 2 991 000 vezetékes telefonfóvonal működött, azaz az ország lakosságának mintegy 30%-a rendelkezik vezetékes telefonnal. (http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/dosszaki/tavint/tavint13.pdf)
2015	3099/2015. (V. 26.) AB végzés	5/26/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2F64250692B60F29C1257D01004CB78A?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[15] 2. Az indítványzó által is idézett Abh. alapján a „békés célú spontán gyűlések fogalmakörébe többféle köztéri gyűlékezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól több-kévsébb független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűnnek, és figyelemfelkeltő, meghekkelő megjelenésekkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelentetett gondolatokra (flash mob vagy villámszöfület). A spontán gyűlésektől megkülönböztethetőek azok a szervezett rendezvények, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezek a közéleti célú, békés megmozdulások az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyűlékezési jog körébe tartoznak. Az együttes, nyilvános véleménynyilvánítás joga mindenkit megillet, függetlenül a gyűlés szervezetségétől, illetve a gyűlésre okot adó közéleti esemény jellegétől és idejétől. A gyűlékezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokratákkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata a spontán és a gyors gyűlékezéseket (Eilversammlungen) alkotmányos védelemben részesíti. Ezért a bejelentési kötelezettséget tartalmazó szabályozás a spontán gyűlésekre nem alkalmazható (BVerfGE 69, 344.; BVerfGE 85, 69.). A lett Alkotmánybíróság részben a német alkotmányjogi okfejtést követve arra a megállapításra jutott, hogy bár az Alkotmány a békés és előzetesen bejelentett gyűlések szabadságát biztosítja, a spontán gyűlések esetén a törvényhozó nem állapíthat meg bejelentési kötelezettséget, mivel az ésszerűen nem várható el a spontán gyűlésre okot adó esemény miatt. (2006-03-0106. számú döntés, 23–24. pont; 2006. november 23.) Az Európai Bírósági és Együttműködési Szervezet e tárgykörben kibocsátott dokumentuma a gyűlékezési jog lényeges elemének minősíti a spontán, illetve az azonnali demonstrációk lehetőségét. (OSCE/ODIHR Guidelines for Drafting Laws Pertaining to the Freedom of Assembly, chapter 5.3. Warsaw, December 2004.) Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint önmagában a bejelentési kötelezettség nem korlátozza a gyűlékezési jog lényegét (Rassemblement Jurassien Unité kontra Svájc, 8191/78. sz. 1979. október 10.), ugyanakkor a be nem jelentett, békés célú és lefolyású tüntetés azonnali rendőrségi feloszlátása sérti az Egyezmény 11. cikkében biztosított gyűlékezési szabadságot (Oya Ataman kontra Törökország, 74552/01. sz., 2006. december 5.).“ (ABH, 2008, 1. kötet, 651, 663–664.)
2015	3099/2015. (V. 26.) AB végzés	5/26/2015	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2F64250692B60F29C1257D01004CB78A?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Latvia	[15] 2. Az indítványzó által is idézett Abh. alapján a „békés célú spontán gyűlések fogalmakörébe többféle köztéri gyűlékezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól több-kévsébb független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűnnek, és figyelemfelkeltő, meghekkelő megjelenésekkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelentetett gondolatokra (flash mob vagy villámszöfület). A spontán gyűlésektől megkülönböztethetőek azok a szervezett rendezvények, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezek a közéleti célú, békés megmozdulások az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében elismert gyűlékezési jog körébe tartoznak. Az együttes, nyilvános véleménynyilvánítás joga mindenkit megillet, függetlenül a gyűlés szervezetségétől, illetve a gyűlésre okot adó közéleti esemény jellegétől és idejétől. A gyűlékezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokratákkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata a spontán és a gyors gyűlékezéseket (Eilversammlungen) alkotmányos védelemben részesíti. Ezért a bejelentési kötelezettséget tartalmazó szabályozás a spontán gyűlésekre nem alkalmazható (BVerfGE 69, 344.; BVerfGE 85, 69.). A lett Alkotmánybíróság részben a német alkotmányjogi okfejtést követve arra a megállapításra jutott, hogy bár az Alkotmány a békés és előzetesen bejelentett gyűlések szabadságát biztosítja, a spontán gyűlések esetén a törvényhozó nem állapíthat meg bejelentési kötelezettséget, mivel az ésszerűen nem várható el a spontán gyűlésre okot adó esemény miatt. (2006-03-0106. számú döntés, 23–24. pont; 2006. november 23.) Az Európai Bírósági és Együttműködési Szervezet e tárgykörben kibocsátott dokumentuma a gyűlékezési jog lényeges elemének minősíti a spontán, illetve az azonnali demonstrációk lehetőségét. (OSCE/ODIHR Guidelines for Drafting Laws Pertaining to the Freedom of Assembly, chapter 5.3. Warsaw, December 2004.) Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint önmagában a bejelentési kötelezettség nem korlátozza a gyűlékezési jog lényegét (Rassemblement Jurassien Unité kontra Svájc, 8191/78. sz. 1979. október 10.), ugyanakkor a be nem jelentett, békés célú és lefolyású tüntetés azonnali rendőrségi feloszlátása sérti az Egyezmény 11. cikkében biztosított gyűlékezési szabadságot (Oya Ataman kontra Törökország, 74552/01. sz., 2006. december 5.).“ (ABH, 2008, 1. kötet, 651, 663–664.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Dienes-Oehm Egon	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	C	lower-level court decision	Italy	[35] Ahogy az állam bekapcsolódott a nemzetközi kereskedelembe és maga is magánjogi szerződések alanyává vált – jellemzően az 1929–33-as világgazdasági válságot követően – kialakult a korlátozott (relatív) immunitás doktrínája. Ez a megközelítés az acta iure imperii és az acta iure gestionis közötti különbségtételre épült, s lényege, hogy az államot csupán az acta iure imperii körében illeti meg immunitás. (Az azonban jogértelmezési kérdés, hogy konkrét esetben hol húzható meg a határ a iure imperii és a iure gestionis cselekmények között.) Ezen különbségtételre alapozott immunitás-fogalom az 1850-es évekőt jelent meg az európai bírói gyakorlatban (1857, 1879 belga bírói döntések, 1871 angol, 1886 nápolyi semmitőszék döntése), de igazán az 1950-es Dralle-ügyről kezdődően vált fokozatosan elfogadottá az, hogy ha az állam magánjogi tevékenysége egy kereset tárgya, akkor az állam immunitását a bíróság nem veszi figyelembe, s így eljárás alá vonható (l. Dralle v. Republic of Czechoslovakia Ausztria, Legfelsőbb Bíróság, 1950. május 10.). Ezt követően mindössze egy évized alatt általánosan elfogadottá vált az állam relatív immunitásának doktrínája.
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Dienes-Oehm Egon	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	C	CC decision	Italy	[58] 6.2. Az EJEB e két döntése nagy hatással volt az európai bíróságra és a nemzetközi szervezetekre egyaránt. Egyrészt – elsősorban az európai illetőségű nemzetközi szervezetek esetében – gyakorlatiá vált, hogy saját vitarendezési mechanizmust alakítsanak ki és visszamenőlegesen is lehetővé tegyék a fórumokhoz fordulást jelenlegi és volt alkalmazottiak számára (ld.: Franciourszágban: Degboe v. Banque africaine de developement Cour de Cassation Chambre sociale, 2005. január 25., application No 04-41102. 2005. január 25.; Olaszországban: Alberto Drago v. International Plant Resources Institute (IPGRI), Corte di Cassazione 2007. február 19., No 3718, ILOCD 827.; Belgiumban: WEU v. Mme S., Cour de Cassation, 2009. december 21., No S.04.0129.F.). A másik megoldás forma, hogy az ILOAT-nek vetik alá magukat.
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Dienes-Oehm Egon	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	C	lower-level court decision	United Kingdom	[35] Ahogy az állam bekapcsolódott a nemzetközi kereskedelembe és maga is magánjogi szerződések alanyává vált – jellemzően az 1929–33-as világgazdasági válságot követően – kialakult a korlátozott (relatív) immunitás doktrínája. Ez a megközelítés az acta iure imperii és az acta iure gestionis közötti különbségtételre épült, s lényege, hogy az államot csupán az acta iure imperii körében illeti meg immunitás. (Az azonban jogértelmezési kérdés, hogy konkrét esetben hol húzható meg a határ a iure imperii és a iure gestionis cselekmények között.) Ezen különbségtételre alapozott immunitás-fogalom az 1850-es évekőt jelent meg az európai bírói gyakorlatban (1857, 1879 belga bírói döntések, 1871 angol, 1886 nápolyi semmitőszék döntése), de igazán az 1950-es Dralle-ügyről kezdődően vált fokozatosan elfogadottá az, hogy ha az állam magánjogi tevékenysége egy kereset tárgya, akkor az állam immunitását a bíróság nem veszi figyelembe, s így eljárás alá vonható (l. Dralle v. Republic of Czechoslovakia Ausztria, Legfelsőbb Bíróság, 1950. május 10.). Ezt követően mindössze egy évized alatt általánosan elfogadottá vált az állam relatív immunitásának doktrínája.
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	G		India	[114] 5. Kétségkívül ez a kérdés – még az egyedi kózhatalmi döntéssel okozott kár terén is – az Egyesült Államoktól Indiáig (a szuverenitás-gyakorlásért korlátozott felelősség középkorban kialakult felfogása) miatt máig vitatott [lásd például: Raj Anand: Damages for Unconstitutional Actions: A Rule in Search of a Rationale. National Journal of Constitutional Law (27 N.J.C.L. 159), August 1, 2010.; Kenneth D. Cooper-Stephenson: Constitutional Damages Worldwide. Carswell, 2013), de a strasbourg (lásd a „pilot judgement” intézményét: http://www.echr.coe.int/Documents/Rule_61_ENG.pdf) és luxemburgi bíróságok gyakorlata http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/a0040_en.htm), továbbá néhány ország alkotmánya mindenesetre e téren (is) előttünk jár. A lengyel Alkotmány 77. cikkének (1) bekezdése például a következőket rendel: „[m]indenkinek joga van kártalanításhoz, ha kárt szenved kózhatalmi szerv jogellenes cselekvése által”. S ebbe beleértendő-beleérhető a jogalkotással (annak elmulasztásával) okozott kár is (lásd erről Marian Grzybowski lengyel alkotmánybíró írását a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség kontextusában: „Legislative Omission in Practical Jurisprudence of the Polish Constitutional Tribunal.” http://www.confuecnstroz.org/reports/ren-xiv/report_Poland_en.pdf).
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	constitution	Poland	[114] 5. Kétségkívül ez a kérdés – még az egyedi kózhatalmi döntéssel okozott kár terén is – az Egyesült Államoktól Indiáig (a szuverenitás-gyakorlásért korlátozott felelősség középkorban kialakult felfogása) miatt máig vitatott [lásd például: Raj Anand: Damages for Unconstitutional Actions: A Rule in Search of a Rationale. National Journal of Constitutional Law (27 N.J.C.L. 159), August 1, 2010.; Kenneth D. Cooper-Stephenson: Constitutional Damages Worldwide. Carswell, 2013), de a strasbourg (lásd a „pilot judgement” intézményét: http://www.echr.coe.int/Documents/Rule_61_ENG.pdf) és luxemburgi bíróságok gyakorlata http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/a0040_en.htm), továbbá néhány ország alkotmánya mindenesetre e téren (is) előttünk jár. A lengyel Alkotmány 77. cikkének (1) bekezdése például a következőket rendel: „[m]indenkinek joga van kártalanításhoz, ha kárt szenved kózhatalmi szerv jogellenes cselekvése által”. S ebbe beleértendő-beleérhető a jogalkotással (annak elmulasztásával) okozott kár is (lásd erről Marian Grzybowski lengyel alkotmánybíró írását a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség kontextusában: „Legislative Omission in Practical Jurisprudence of the Polish Constitutional Tribunal.” http://www.confuecnstroz.org/reports/ren-xiv/report_Poland_en.pdf).
2014	36/2014. (XII. 18.) AB határozat	12/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49609743F316A8FFC1257D41005879D3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	G		USA	[114] 5. Kétségkívül ez a kérdés – még az egyedi kózhatalmi döntéssel okozott kár terén is – az Egyesült Államoktól Indiáig (a szuverenitás-gyakorlásért korlátozott felelősség középkorban kialakult felfogása) miatt máig vitatott [lásd például: Raj Anand: Damages for Unconstitutional Actions: A Rule in Search of a Rationale. National Journal of Constitutional Law (27 N.J.C.L. 159), August 1, 2010.; Kenneth D. Cooper-Stephenson: Constitutional Damages Worldwide. Carswell, 2013), de a strasbourg (lásd a „pilot judgement” intézményét: http://www.echr.coe.int/Documents/Rule_61_ENG.pdf) és luxemburgi bíróságok gyakorlata http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/a0040_en.htm), továbbá néhány ország alkotmánya mindenesetre e téren (is) előttünk jár. A lengyel Alkotmány 77. cikkének (1) bekezdése például a következőket rendel: „[m]indenkinek joga van kártalanításhoz, ha kárt szenved kózhatalmi szerv jogellenes cselekvése által”. S ebbe beleértendő-beleérhető a jogalkotással (annak elmulasztásával) okozott kár is (lásd erről Marian Grzybowski lengyel alkotmánybíró írását a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség kontextusában: „Legislative Omission in Practical Jurisprudence of the Polish Constitutional Tribunal.” http://www.confuecnstroz.org/reports/ren-xiv/report_Poland_en.pdf).
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	statute	Germany	[288] Mindezekre tekintettel a Tv. tárgyi hatályát meghatározó 1. § (1) bekezdése, továbbá a tisztességtelenség vélelmét felálló 4. § (1) és a semmisséget kimondó (2) bekezdése ellentétes a már lezárt jogviszonyok, valamint a még le nem zárt jogviszonyok múltbeli tényállási elemei tekintetében (hiszen a folyamatban levő jogviszonyok múltbeli mozzanatait a jövőre nézve hátrányosan változtatja meg) az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvből következő tiltott visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával, mégpedig kellő alkotmányos indok nélkül, hiszen a szabályozás a szükségesség-arányosság követelményeit nem elégíti ki. Egyebek mellett azért, mert lett volna kevésbé korlátozó eszköz is a cél elérésére: például a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák ABGB 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel (vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal) megegyezően.
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	G		South Africa	[288] Mindezekre tekintettel a Tv. tárgyi hatályát meghatározó 1. § (1) bekezdése, továbbá a tisztességtelenség vélelmét felálló 4. § (1) és a semmisséget kimondó (2) bekezdése ellentétes a már lezárt jogviszonyok, valamint a még le nem zárt jogviszonyok múltbeli tényállási elemei tekintetében (hiszen a folyamatban levő jogviszonyok múltbeli mozzanatait a jövőre nézve hátrányosan változtatja meg) az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvből következő tiltott visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával, mégpedig kellő alkotmányos indok nélkül, hiszen a szabályozás a szükségesség-arányosság követelményeit nem elégíti ki. Egyebek mellett azért, mert lett volna kevésbé korlátozó eszköz is a cél elérésére: például a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák ABGB 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel (vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal) megegyezően.
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	statute	Austria	[288] Mindezekre tekintettel a Tv. tárgyi hatályát meghatározó 1. § (1) bekezdése, továbbá a tisztességtelenség vélelmét felálló 4. § (1) és a semmisséget kimondó (2) bekezdése ellentétes a már lezárt jogviszonyok, valamint a még le nem zárt jogviszonyok múltbeli tényállási elemei tekintetében (hiszen a folyamatban levő jogviszonyok múltbeli mozzanatait a jövőre nézve hátrányosan változtatja meg) az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság elvből következő tiltott visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával, mégpedig kellő alkotmányos indok nélkül, hiszen a szabályozás a szükségesség-arányosság követelményeit nem elégíti ki. Egyebek mellett azért, mert lett volna kevésbé korlátozó eszköz is a cél elérésére: például a római jogi lex Rhodia kármegosztási-felelősségi alakzatának alkalmazása révén, amelyet mind a korábbi Ptk. 107. § (3) bekezdése, mind a jelenlegi Ptk. [5:26. § (3) bekezdése] ismer és tartalmaz – az osztrák ABGB 1043. §-ával, a német kereskedelmi kódexszel (vagy éppen az irányadó dél-afrikai gyakorlattal) megegyezően.
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	C	CC decision	USA	[270] Hangsúlyozom tehát: semmiképpen nem értenék egyet azzal feltételezéssel, mintha valamely alkotmányos cél elérése érdekében az állam szervei (akár kétharmados többségével maga a törvényalkotó) mindent megtehetnének. Álláspontom szerint ennek a felfogásnak a többségű válsága a magyar alkotmányosság és alkotmánybíráskodás végét jelentené, mivel kibékíthetetlen ellentétben állna a modern alkotmányosság és alkotmány-fogalom alapvető, minimális előfeltételeivel, az emberi jogok védelmével és a hatalommegosztásnak a biztosításával. Ennek megfelelően nem tudnám osztani azt a nézetet sem, hogy a jogállami alkotmányossági kritériumok (pl. a gazdasági körülmények megnehezülése folytán és okából) alapos átértékelésre vagy feladásra szorulóknak (a határozat többi indoklásának hatása lényegében ez), hiszen bármely alkotmánynak – definíció szerint – rendkívüli helyzetekben is garantálnia kell azt, amit [gért. Ahogyan a 29/2013. (X. 17.) AB határozatához fűzött közleményemben már rámutattam, „minden Alkotmány szükségserű fogalmi eleme az, hogy a »rendes« és »rendestől eltérő« társadalmi állapotokról is rendelkezzen. Ezt tartalmazta John Marshall főbíró is [gy fogalmazta meg az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága működésének kezdetén a világszerte híressé vált McCulloch v. Maryland ügyben [17 U.S. 316, 415 (1819)]”: (indokolás [31]). Ha az Alptörvény alkotmányi ellenséget tart igényt, akkor ennek a követelményének minden esetben érvényesítenie kell, s e követelmény érvényesülésének az elsődleges garanciája – az Alkotmány végső értelmezőjeként – a hatékonyan működő Alkotmánybíróság kell, hogy legyen.
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	statute	Austria	[79] Az európai civilizáció egyik pilléréként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a contra bonos mores elve, mely szerint a jórólcsúbe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződik. Az elvet a mintaként is szolgáló francia, osztrák, német magánjogi kódexek törvényi rangra emelték (Code civil Art. 1131. és 1132.; Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch § 878.; Bürgerliches Gesetzbuch § 138.). Magyarországon az első versenytörvény (1923. évi V. törvény cikk 1. §), majd Magyarország Magánjogi Törvényjavaslata (Mty.) 956. §-a iktatta be (1928-ban). Következtesként ebből levonható, hogy az erőlköztelen ügylet tilalma az európai közös alkotmányos hagyománynak és a magyar történeti alkotmánynak is szerves része, alapvető értéke.
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D4D004746AB?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	statute	France	[79] Az európai civilizáció egyik pilléréként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a contra bonos mores elve, mely szerint a jórólcsúbe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződik. Az elvet a mintaként is szolgáló francia, osztrák, német magánjogi kódexek törvényi rangra emelték (Code civil Art. 1131. és 1132.; Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch § 878.; Bürgerliches Gesetzbuch § 138.). Magyarországon az első versenytörvény (1923. évi V. törvény cikk 1. §), majd Magyarország Magánjogi Törvényjavaslata (Mty.) 956. §-a iktatta be (1928-ban). Következtesként ebből levonható, hogy az erőlköztelen ügylet tilalma az európai közös alkotmányos hagyománynak és a magyar történeti alkotmánynak is szerves része, alapvető értéke.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D04D004746AB?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) el eljárás	R	statute	Germany	[79] Az európai civilizáció egyik pilléréként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a contra bonos mores elve, mely szerint a jörkedésbe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződik. Az elvet a mintaként is szolgáló francia, osztrák, német magánjogi kódexek törvényi rangra emelték (Code civil Art. 1131. és 1132.; Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch § 878.; Bürgerliches Gesetzbuch § 138.). Magyarországon az első versenytörvény (1923. évi V. törvények 1. §), majd Magyarország Magánjogi Törvényjavaslatát (Mt.) 956. §-a iktatta be (1928.-ban). Következésként ebből levonható, hogy az erkölcsstelen ügylet tilalma az európai közös alkotmányos hagyománynak és a magyar történeti alkotmánynak is szerves része, alapvető értéke. [89] A Nagykormányt ekképp folytatódik: „[a] törvény nem tartalmazza a tisztességtelenség pontos meghatározását, azt ugyanis csak egy rendkívül rugalmasan szabályozás lenne képes normatív módon szabályozni. [...] Egyedileg meg nem tárgyalzt szerződési feltételek körében azonban nem lehet kiindulásként sem elfogadni azt, hogy lényegében egyenlő piaci szereplők kötnék szerződést egymással, akik képesek az érdekeiknek megfelelő megállapodást elérni. Valójában a piacon jellemzően néhány szereplő diktálja a feltételeket, és a velük szerződő felek ezeket a feltételeket lényegében kénytelenek elfogadni. Ilyen piaci körülmények között indokolt, hogy az állam a felek egyensúlyának kisebb felborulása esetén is beavatkozzon a gyengébb fél védelmében. A tisztességtelenségi szabályok ezt biztosítják. Ha a szerződés a felek jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg, akkor a feltétel tisztességtelenség minősül, és az ilyen feltételeket a régi Ptk. 209/A. § érvényteleníti (semmissnek, illetve megtámadhatónak) minősíti. A régi Ptk. 209. § (2) bekezdése azt a követelményt mondja ki, hogy az egyes kikötések nem önmagukban vizsgálandók, hiszen csak a teljes szerződési konstrukció vizsgálatával állapítható meg, hogy a szerződés a felek jogait és kötelezettségeit hogyan állapítja meg. [...] Az irányelv azonban nem annak vizsgálatát kívánja meg, hogy a tisztességtelenség kikötés alkalmazója milyen tudati állapotban volt, [jóhiszemű vagy rosszhiszemű] hanem az adott szerződéses feltétel objektív tisztességtelenségének vizsgálatát várja el. Ennek a jóhiszeműség és tisztesség követelménye felel meg. Ezt a követelményt a régi Ptk. 4. § (1) bekezdése általános elvként is megfogalmazza, és a törvény a tisztességtelenségi szabályok között külön is nevesíti ezt az elvet. (Az objektív és szubjektív jóhiszeműség megállapítása: „Az a vita, hogy az alapjogok és az államcélak a magánjogra hatással vannak-e, ma már csak arról folyik, hogyan van hatással az alkotmány-törvény a magánjogi viszonyokra. Vagyis a behatás módszerei és intenzitása a vita tárgya. A közvetett hatálytana értelmében az alkotmány-törvény érvényesülésével együtt a polgári jogviszonyok azonban továbbra is polgáriak maradnak. Az Alaptörvényben foglalt jogok a magánjog generalizálúán keresztül képesek beszűrődni a magánjog rendszerébe.” (8/2014. (III. 20.) AB határozat, indoklás [56])
2014	34/2014. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/67436C6B4C143CD3C1257D04D004746AB?OpenDocument	Sulyok Tamás	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) el eljárás	C	CC prattice	Germany	[244] 2.1.1. A polgári jogi szabályozás általános szintje, a generálklauszúlak: A jogi szabályozás általános szintjét a vizsgálat esetben a régi Ptk. generálklauszúlak képezték. A generálklauszúlakon keresztül az egyébként a vertikális állam-egyen viszonyban tételezett alkotmányos alapjogok a polgári jogi jogviszonyokban közvetlen hatást fejtenek ki. Az említett „Drittwirkung” vagy „Ausstrahlungswirkung” hatás vagy horizontális hatály a Német Szövetségi Alkotmánybíróióság gyakorlatában jelent meg először, de ennek a hatásnak a létezését az Alkotmánybíróióság is elfogadta. A 8/2014. (III. 20.) AB határozat indoklásában az Alkotmánybíróióság megállapította: „Az a vita, hogy az alapjogok és az államcélak a magánjogra hatással vannak-e, ma már csak arról folyik, hogyan van hatással az alkotmány-törvény a magánjogi viszonyokra. Vagyis a behatás módszerei és intenzitása a vita tárgya. A közvetett hatálytana értelmében az alkotmány-törvény érvényesülésével együtt a polgári jogviszonyok azonban továbbra is polgáriak maradnak. Az Alaptörvényben foglalt jogok a magánjog generalizálúán keresztül képesek beszűrődni a magánjog rendszerébe.” (8/2014. (III. 20.) AB határozat, indoklás [56])
2014	32/2014. (XI. 3.) AB határozat	11/3/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E69EE4C596EDD001C1257D1F00588913?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) el eljárás	F		Poland	[31] 2.3. A CPT legutóbbi – 2013. április 3. és 12. napja közötti – magyarországi látogatásáról készült jelentésében megállapította, hogy előző (2009-es) látogatása óta a magyar büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfultsága jelentősen nőtt, 2013-ban országos átlagot tekintve 144%-ot tett ki. Kifogásolta, hogy az IM rendelet a fogvatartottak minimális mozgásterét szigorúan 3 négyzetméterben (férfiak esetében), illetve 3,5 négyzetméterben (nők esetében) meghatározó, korábbi rendelkezését a Mór. által esetlegessé tették [lásd a 2014. április 30. napján kelt, CPT/Inf (2014) 13. számú jelentés 37. pontját]. A CPT mindezekre figyelemmel felhívta a magyar hatóságokat arra, hogy – minden érintettel egyeztetve – közzéadják meg az erőfeszítéseiket a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfultsága elleni küzdelemben, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának releváns ajánlásainak figyelembe vételével. Ezenkívül arra tett javaslatot, hogy a fogvatartottak minimális mozgásterének meghatározására ismételten a szigorú minimum követelményeket alkalmazzák. A CPT ezt kiegészítve megismételte a korábbi – Magyarországot és más részes államokat is érintő – jelentéseiben már közzétett minimum ellettérre vonatkozó javaslatát, amely szerint a többszemélyes cellák esetén legalább 4 négyzetméter egy főre jutó, míg egyszemélyes cella esetén legalább 6 négyzetméter ellettérrel tart kívánatosnak. A CPT a korábbi évek jelentéseivel [lásd például a 2010. június 8. napján kelt, CPT/Inf (2010) 16. számú jelentés 80. pontját, illetve a – Szlovákiát érintő – 2010. február 11. napján kelt, CPT/Inf (2010) 1. számú jelentés 51. pontját] képest szigorította az ajánlását, mivel új elemként rögzítette, hogy a minimálisan megkövetelt ellettérbe a helyiségben található illemhely/tisztálkodó hely nem számítandó bele [lásd a 2014. április 30. napján kelt, CPT/Inf (2014) 13. számú jelentés 40. pontját, illetve a – Lengyelországot érintő – 2014. június 25. napján kelt, CPT/Inf (2014) 21. számú jelentés 42. pontját]
2014	32/2014. (XI. 3.) AB határozat	11/3/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E69EE4C596EDD001C1257D1F00588913?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) el eljárás	F		Slovakia	[31] 2.3. A CPT legutóbbi – 2013. április 3. és 12. napja közötti – magyarországi látogatásáról készült jelentésében megállapította, hogy előző (2009-es) látogatása óta a magyar büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfultsága jelentősen nőtt, 2013-ban országos átlagot tekintve 144%-ot tett ki. Kifogásolta, hogy az IM rendelet a fogvatartottak minimális mozgásterét szigorúan 3 négyzetméterben (férfiak esetében), illetve 3,5 négyzetméterben (nők esetében) meghatározó, korábbi rendelkezését a Mór. által esetlegessé tették [lásd a 2014. április 30. napján kelt, CPT/Inf (2014) 13. számú jelentés 37. pontját]. A CPT mindezekre figyelemmel felhívta a magyar hatóságokat arra, hogy – minden érintettel egyeztetve – közzéadják meg az erőfeszítéseiket a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfultsága elleni küzdelemben, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának releváns ajánlásainak figyelembe vételével. Ezenkívül arra tett javaslatot, hogy a fogvatartottak minimális mozgásterének meghatározására ismételten a szigorú minimum követelményeket alkalmazzák. A CPT ezt kiegészítve megismételte a korábbi – Magyarországot és más részes államokat is érintő – jelentéseiben már közzétett minimum ellettérre vonatkozó javaslatát, amely szerint a többszemélyes cellák esetén legalább 4 négyzetméter egy főre jutó, míg egyszemélyes cella esetén legalább 6 négyzetméter ellettérrel tart kívánatosnak. A CPT a korábbi évek jelentéseivel [lásd például a 2010. június 8. napján kelt, CPT/Inf (2010) 16. számú jelentés 80. pontját, illetve a – Szlovákiát érintő – 2010. február 11. napján kelt, CPT/Inf (2010) 1. számú jelentés 51. pontját] képest szigorította az ajánlását, mivel új elemként rögzítette, hogy a minimálisan megkövetelt ellettérbe a helyiségben található illemhely/tisztálkodó hely nem számítandó bele [lásd a 2014. április 30. napján kelt, CPT/Inf (2014) 13. számú jelentés 40. pontját, illetve a – Lengyelországot érintő – 2014. június 25. napján kelt, CPT/Inf (2014) 21. számú jelentés 42. pontját]
2014	3243/2014. (X. 3.) AB határozat	10/3/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/571D7087E67EC537C1257CC400396FEB?OpenDocument	Bragyova András	concurring	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	Germany	[66] Ezért szerintem igenis van alkotmányos mérceje a munkaviszony megszüntetését szabályozó jogi normáknak; ami azt is jelenti, hogy a munkaviszony megszüntetése sértheti a munkavállaló foglalkozáshoz való alkotmányos jogát, ahogyan természetesen más alkotmányos jogát is [l. a munkavállaló tájékoztatási kötelezettsége várandósság esetén 17/2014. (V. 30.) AB határozat]. Ha a munkaviszony (vagy más jogviszony, pl. közszolgálati, ügyvédi, bírói) fennállása az egyén foglalkozása gyakorlásának feltétele, akkor a jogviszony megszüntetése felhalmozza szabad gyakorlását. A bíró, rendőrsz, tűzoltó, katonasere vagy mozdonyvezető, pilóta, tanár, bányász, nyomdász, vándor stb. mind foglalkozások, amelyek jellemzően vagy éppen kizárólag munka- (vagy munkavégzés szabályozó szolgálati stb.) viszonyban állva gyakorolhatók. Ezért nem állítható, hogy a munka vagy szolgálati viszony megszüntése nem korlátozhatja a foglalkozás szabadságát, különösen, ha törvény jogszítja fel a munkáltatót (a bírói gyakorlat szerint) az azonnal hatályú megszüntetésre. A tartós szerződéses viszonyok egyoldalú – nem a felek megállapodásán alapuló – megszüntetése felhalmozza jogi normákról gyakran elfogadjuk, hogy sérthetnek alkotmányos jogot, pl. a megélhetési jogot, a munkaviszony megszüntetése esetén a munkaviszony megszüntetése is. Ezt annak ismeretében mondjam, hogy több alkotmánybíró – köztük a német – álláspontja a munkaviszony és a foglalkozáshoz való jog kapcsolatairól ennél sokkal enyhébb [l. BVerfGE 84, 133, 82, 360, cf. 82, 126].
2014	28/2014. (IX. 29.) AB határozat	9/29/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0E56D3CAD2A42323C1257B91001BAA15?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	G		O continental legal systems	[22] A képmáshoz való jognak más gyökerei vannak az angolszász országokban és más a kontinensen. Az Egyesült Államokból kiindulva az a privacy, a „békén hagyas jog”, az alkotmányosan védett magánszférá körébe tartozónak tekintik, amelynek három lényeges aspektusa a titkosság, az anonimitás, és a magányhoz való jog. Európában az önrendelkezési jogból, az emberi méltóságból vezetik le, és különös személyiségi jognak tartják. A legtöbb európai országban a képmás védelme a polgári jog része, védelmét a bírói gyakorlat is alakítja.
2014	28/2014. (IX. 29.) AB határozat	9/29/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0E56D3CAD2A42323C1257B91001BAA15?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	G		O USA	[22] A képmáshoz való jognak más gyökerei vannak az angolszász országokban és más a kontinensen. Az Egyesült Államokból kiindulva az a privacy, a „békén hagyas jog”, az alkotmányosan védett magánszférá körébe tartozónak tekintik, amelynek három lényeges aspektusa a titkosság, az anonimitás, és a magányhoz való jog. Európában az önrendelkezési jogból, az emberi méltóságból vezetik le, és különös személyiségi jognak tartják. A legtöbb európai országban a képmás védelme a polgári jog része, védelmét a bírói gyakorlat is alakítja.
2014	26/2014. (VII. 23.) AB határozat	7/23/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B8C4308899929142C1257D0100507FFQ?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Utólagos normakontrol el eljárás	R	not specified	USA	[21] A választás közvetlensége azt jelenti, hogy a választópolgárok közvetlenül a jelöltekre szavaznak a választások során. Közvetett választásnak az a választási mód minősül, amikor a választópolgárok nem közvetlenül a jelöltekre szavaznak, hanem választási megbízottakat (elektorok) választanak, akik majd maguk gyakorolják a választópolgárok nevében a betöltendő tisztségre történő megválasztás jogát. A választások tipikus formája kétségtelenül a közvetlen szavazás, ám a demokratikus országokban a közvetett választásra több példát találhatunk. [gy például az Egyesült Államok elnökét is közvetett módon választják, ahol a választópolgárok választási megbízottakra, elektorokra szavaznak, és az elektorok lesznek jogosultak a tényleges választásra.
2014	24/2014. (VII. 22.) AB határozat	7/22/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/87C98062214A5083C1257ADA00524D96?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	statute	Austria	[178] 3.1. Bár az egyes európai országok jogszabályai különbözőképpen szabályozzák az előzetes jognyilatkozat intézményét, garanciális elemeket az utóbbi években – a magyar jogi kultúrával évszázadok óta szoros kapcsolatban álló országokban – Ausztriában, Németországban és Svájcban elfogadott jogszabályok is tartalmaznak. [179] Az osztrák törvény (Patientenverfügung-Gesetz (PatVG)) két típusú előzetes nyilatkozatot ismer: egyiktől – ez a szigorúbb feltételekhez kötött – az orvos nem térhet el, a másik csak útmutatást ad az orvos számára, de attól indokolt esetben eltérhet. A nyilatkozat csak abban az esetben minősülhet az orvos számára kötelező rendelkezésnek, ha kielégíti a törvény által előírt következő formai és tartalmi feltételeket. Formai feltétel, hogy azt ügyvéd, közjegyző, vagy a beteg érdekeit képviselő társadalmi szervezet juttatja a betegnek, a beteg kérésére, és a beteg kérésére a kötelező nyilatkozat lényegében az előzetes nyilatkozat jognyilatkozatát ötvég érvényes, de a tájékoztatás megismétlést követően megújítható (PatVG § 4–7.). Abban az esetben, ha a nyilatkozat nem felel meg a fenti feltételeknek, elveszti jogi kötelemét és csak az orvos, illetve a hozzátartozók tájékoztatására szolgál, vagyis figyelembe vehető a döntéshozatal során (PatVG § 8–9.). [180] Az osztrák Ptk. (ABGB) összeférhetetlenségi szabályok meghatározása és a jogi következményekre vonatkozó tájékoztatás mellett lehetőséget biztosít ügyvéd, közjegyző vagy bíróság előtt tett egészségügyi rendelkezésre is kiterjedő tartós meghatalmazásra (Vorsorgevollmacht – § 884 f ABGB). A meghatalmazottnak rögzített – akaratának megfelelően kell eljárnia, figyelembe véve a meghatalmazó belátható készségeinek elvesztésétől kivételként döntési szándékában tört kiintézkedéseit és a konkrét körülményeket is (§ 884 h ABGB).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	24/2014. (VII. 22.) AB határozat	7/22/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/87C98062214A5083C1257ADA00524D96?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	statute	Germany	[178] 3.1. Bár az egyes európai országok jogszabályai különbözőképpen szabályozzák az előzetes jognyilatkozat intézményét, garanciális elemeket az utóbbi években – a magyar jogi kultúrával évszázadok óta szoros kapcsolatban álló országokban – Ausztriában, Németországban és Svájcban elfogadott jogszabályok is tartalmaznak. [179] Az osztrák törvény (Patientenverfuehrungs-Gesetz (PatVG)) két típusú előzetes nyilatkozatot ismer: egyiktől – ez a szigorúbb feltételekhez kötött – az orvos nem térhet el, a másik csak útmutatást ad az orvos számára, de attól indokolt esetben eltérhet. A nyilatkozat csak abban az esetben minősülhet az orvos számára kötelező rendelkezésnek, ha kielégíti a törvény által előírt következő formai és tartalmi feltételeket. Formai feltétel, hogy azt ügyvéd, közjegyző, vagy a beteg érdekeit képviselő társadalmi szervezet jogban jártas munkatársa előtt tegyék. Tartalmi követelmény az előzetes nyilatkozat lényegére és orvosi következményeire vonatkozó megelőző orvosi tájékoztatás és a belátási képesség orvos általi vizsgálata, annak dokumentálása, valamint az elutasított ellátás konkrét meghatározása. A kötelező jognyilatkozat öt évig érvényes, de a tájékoztatás megismétlését követően megújítható (PatVG § 4–7.). Abban az esetben, ha a nyilatkozat nem felel meg a fenti feltételeknek, elveszti jogi kötelességét és csak az orvos, illetve a hozzátartozók tájékoztatására szolgál, vagyis figyelembe vehető a döntéshozatal során (PatVG § 8–9.). [180] Az osztrák Ptk. (ABGB) összeférhetetlenségi szabályok meghatározása és a jogi következményekre vonatkozó tájékoztatás mellett lehetőséget biztosít ügyvéd, közjegyző vagy bíróság előtt tett egészségügyi rendelkezésre is kiterjedő tartós meghatalmazásra (Vorsorgevollmacht – § 284 f ABGB). A meghatalmazottnak a meghatalmazó – meghatalmazásában rögzített – akaratának megfelelően kell eljárnia, figyelembe véve a meghatalmazó belátási képességének elvesztését követő döntési szituációban tett kijelentéseit és a konkrét körülményeket is (§ 284 h ABGB). [181] A német Ptk. (BGB) szerint az előzetes jognyilatkozat a beleegyezési képességgel rendelkező nagykorú személynek a beleegyezési képességének elvesztése esetére tett írásos nyilatkozata, amelyben bizonyos, a nyilatkozat megtételekor még nem közvetlenül bekövetkező vizsgálatok, kezelések, beavatkozások elvégzésébe egyezik bele, illetve azt visszautasítja. Ha a betegnek van ilyen nyilatkozata, akkor a gondnoknak vizsgálnia kell, hogy az abban foglaltak az aktuális szituációra vonatkozthatók-e, és amennyiben igen, a gondnoknak kötelessége, hogy a gondnokolt akaratát kifejezésre juttassa (BGB § 1901 a). Ha nem áll rendelkezésre a fentiek szerinti nyilatkozat, illetve van, de annak megállapítása nem vonatkoztható az aktuális élet-, és kezelési szituációra, a gondnoknak a beteg kívánságát vagy vélhető akaratát – konkrét
2014	24/2014. (VII. 22.) AB határozat	7/22/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/87C98062214A5083C1257ADA00524D96?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	statute	Switzerland	[178] 3.1. Bár az egyes európai országok jogszabályai különbözőképpen szabályozzák az előzetes jognyilatkozat intézményét, garanciális elemeket az utóbbi években – a magyar jogi kultúrával évszázadok óta szoros kapcsolatban álló országokban – Ausztriában, Németországban és Svájcban elfogadott jogszabályok is tartalmaznak. [179] Az osztrák törvény (Patientenverfuehrungs-Gesetz (PatVG)) két típusú előzetes nyilatkozatot ismer: egyiktől – ez a szigorúbb feltételekhez kötött – az orvos nem térhet el, a másik csak útmutatást ad az orvos számára, de attól indokolt esetben eltérhet. A nyilatkozat csak abban az esetben minősülhet az orvos számára kötelező rendelkezésnek, ha kielégíti a törvény által előírt következő formai és tartalmi feltételeket. Formai feltétel, hogy azt ügyvéd, közjegyző, vagy a beteg érdekeit képviselő társadalmi szervezet jogban jártas munkatársa előtt tegyék. Tartalmi követelmény az előzetes nyilatkozat lényegére és orvosi következményeire vonatkozó megelőző orvosi tájékoztatás és a belátási képesség orvos általi vizsgálata, annak dokumentálása, valamint az elutasított ellátás konkrét meghatározása. A kötelező jognyilatkozat öt évig érvényes, de a tájékoztatás megismétlését követően megújítható (PatVG § 4–7.). Abban az esetben, ha a nyilatkozat nem felel meg a fenti feltételeknek, elveszti jogi kötelességét és csak az orvos, illetve a hozzátartozók tájékoztatására szolgál, vagyis figyelembe vehető a döntéshozatal során (PatVG § 8–9.). [180] Az osztrák Ptk. (ABGB) összeférhetetlenségi szabályok meghatározása és a jogi következményekre vonatkozó tájékoztatás mellett lehetőséget biztosít ügyvéd, közjegyző vagy bíróság előtt tett egészségügyi rendelkezésre is kiterjedő tartós meghatalmazásra (Vorsorgevollmacht – § 284 f ABGB). A meghatalmazottnak a meghatalmazó – meghatalmazásában rögzített – akaratának megfelelően kell eljárnia, figyelembe véve a meghatalmazó belátási képességének elvesztését követő döntési szituációban tett kijelentéseit és a konkrét körülményeket is (§ 284 h ABGB). [181] A német Ptk. (BGB) szerint az előzetes jognyilatkozat a beleegyezési képességgel rendelkező nagykorú személynek a beleegyezési képességének elvesztése esetére tett írásos nyilatkozata, amelyben bizonyos, a nyilatkozat megtételekor még nem közvetlenül bekövetkező vizsgálatok, kezelések, beavatkozások elvégzésébe egyezik bele, illetve azt visszautasítja. Ha a betegnek van ilyen nyilatkozata, akkor a gondnoknak vizsgálnia kell, hogy az abban foglaltak az aktuális szituációra vonatkozthatók-e, és amennyiben igen, a gondnoknak kötelessége, hogy a gondnokolt akaratát kifejezésre juttassa (BGB § 1901 a). Ha nem áll rendelkezésre a fentiek szerinti nyilatkozat, illetve van, de annak megállapítása nem vonatkoztható az aktuális élet-, és kezelési szituációra, a gondnoknak a beteg kívánságát vagy vélhető akaratát – konkrét
2014	23/2014. (VII. 15.) AB határozat	7/15/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9915E5E66E00F15FC1257B4A001BA360?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontro l eljárás)	R	not specified	Slovakia	[17] 1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette a magyar szabályozáshoz hasonló tartalmú, az Amerikai Egyesült Államokban, valamint Szlovákiában a közbiztonság javítása érdekében bevezetett rendelkezéseket. [18] 1.1. A visszaeső, életmódszerű bűnelkövetőkre vonatkozó ún. „Three Strikes” („Három csapás”) törvényt először 1993-ban Washington államban fogadták el. A törvény szerint a harmadik bűncselekmény elkövetéséért kötelezően életfogytiglani szabadságvesztést kell kiszabni, amelyből huszonöt év után helyezhető feltételen szabadlábra az elítélt. 2004-re az ötven államból huszonhat fogadott el a visszaeső bűnözőkre vonatkozó „Three Strikes” törvényt. Az amerikai törvények közös jellemzője, hogy a törvényben nincsenek időkorlátok a bűncselekmények elkövetésére vonatkozóan, a szabály kizárólag többes elítélés esetén alkalmazható, ha az újabb elkövetés a korábbi elítélés után történt, valamint harmadszorra akár csekély súlyú bűncselekmény miatt is kiszabható az életfogytiglani szabadságvesztés büntetés. Az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága két ügyben vizsgálta a „Three Strikes Law” alkotmányosságát, és mindkét ügyben arra jutott, hogy az nem ütközik a VIII. alkotmány-kiegészítésbe, tehát nem minősül „kegyetlen és szokatlan” büntetésnek vagy bánásmódnak. [Ewing v. California, 538 U.S. 11 (2003); Lockyer v. Andrade, 538 U.S. 63 (2003)] [19] 1.2. Szlovákiában 2004-ben vezették be, hogy amennyiben a törvényben meghatározott, külön felsorolt bűncselekmények valamelyikeért ítélik el a vádlottat úgy, hogy korábban ilyen bűncselekményt már kétszer szabadságvesztésre ítélték, és büntetését legalább részben letöltötte, életfogytig tartó szabadságvesztést kell vele szemben kiszabni. A kötelező életfogytiglani szabadságvesztés alkalmazásának általános feltétele volt, hogy a bűncselekmény veszélyességi foka nagyon magas legyen, tekintettel a különösen veszélyesítő elkövetési módra, az indítékra, vagy a különösen súlyos következményekre. A törvényt később szigorították, amelynek értelmében már az általános feltételnek nem kell teljesülnie. A 2010. január 1-jei módosítást követően az életfogytiglani szabadságvesztés csak azon bűncselekmények esetén alkalmazható, amelyek a különös részben is ezzel a büntetéssel sújthatók. Az életfogytiglani szabadságvesztés kiszabásának további feltétele, hogy ezen büntetés alkalmazását a társadalom hatékony védelme indokolja, valamint, hogy az elkövető megjavítására már nincs remény. Fontos azonban kiemelni, hogy a szigorúbb szabályok alkalmazásának feltétele a többes elítélés, halmozati büntetés esetén nem lehet alkalmazni a „három csapás” szabályát. [25] Az amerikai és szlovák szabályozásban ismertetett „három csapás” rendelkezésének a magyar jogban az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó szabály feleltethető meg. Eszerint aki harmadik alkalommal követ el (visszaesést megalapozó) személy elleni erőszakos bűncselekményt – azaz már kétszer elítélték –, azzal szemben a büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik. Amennyiben ez meghaladja a húsz évet, vagy egyébként a cselekmény életfogytiglani szabadságvesztéssel is büntethető, akkor életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni. [Btk. 90. § (2) bekezdés].
2014	23/2014. (VII. 15.) AB határozat	7/15/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9915E5E66E00F15FC1257B4A001BA360?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontro l eljárás)	R	lower-level court decision	USA	[17] 1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette a magyar szabályozáshoz hasonló tartalmú, az Amerikai Egyesült Államokban, valamint Szlovákiában a közbiztonság javítása érdekében bevezetett rendelkezéseket. [18] 1.1. A visszaeső, életmódszerű bűnelkövetőkre vonatkozó ún. „Three Strikes” („Három csapás”) törvényt először 1993-ban Washington államban fogadták el. A törvény szerint a harmadik bűncselekmény elkövetéséért kötelezően életfogytiglani szabadságvesztést kell kiszabni, amelyből huszonöt év után helyezhető feltételen szabadlábra az elítélt. 2004-re az ötven államból huszonhat fogadott el a visszaeső bűnözőkre vonatkozó „Three Strikes” törvényt. Az amerikai törvények közös jellemzője, hogy a törvényben nincsenek időkorlátok a bűncselekmények elkövetésére vonatkozóan, a szabály kizárólag többes elítélés esetén alkalmazható, ha az újabb elkövetés a korábbi elítélés után történt, valamint harmadszorra akár csekély súlyú bűncselekmény miatt is kiszabható az életfogytiglani szabadságvesztés büntetés. Az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága két ügyben vizsgálta a „Three Strikes Law” alkotmányosságát, és mindkét ügyben arra jutott, hogy az nem ütközik a VIII. alkotmány-kiegészítésbe, tehát nem minősül „kegyetlen és szokatlan” büntetésnek vagy bánásmódnak. [Ewing v. California, 538 U.S. 11 (2003); Lockyer v. Andrade, 538 U.S. 63 (2003)] [25] Az amerikai és szlovák szabályozásban ismertetett „három csapás” rendelkezésének a magyar jogban az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó szabály feleltethető meg. Eszerint aki harmadik alkalommal követ el (visszaesést megalapozó) személy elleni erőszakos bűncselekményt – azaz már kétszer elítélték –, azzal szemben a büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik. Amennyiben ez meghaladja a húsz évet, vagy egyébként a cselekmény életfogytiglani szabadságvesztéssel is büntethető, akkor életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni. [Btk. 90. § (2) bekezdés].
2014	23/2014. (VII. 15.) AB határozat	7/15/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9915E5E66E00F15FC1257B4A001BA360?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontro l eljárás)	C	CC decision	USA	[17] 1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette a magyar szabályozáshoz hasonló tartalmú, az Amerikai Egyesült Államokban, valamint Szlovákiában a közbiztonság javítása érdekében bevezetett rendelkezéseket. [18] 1.1. A visszaeső, életmódszerű bűnelkövetőkre vonatkozó ún. „Three Strikes” („Három csapás”) törvényt először 1993-ban Washington államban fogadták el. A törvény szerint a harmadik bűncselekmény elkövetéséért kötelezően életfogytiglani szabadságvesztést kell kiszabni, amelyből huszonöt év után helyezhető feltételen szabadlábra az elítélt. 2004-re az ötven államból huszonhat fogadott el a visszaeső bűnözőkre vonatkozó „Three Strikes” törvényt. Az amerikai törvények közös jellemzője, hogy a törvényben nincsenek időkorlátok a bűncselekmények elkövetésére vonatkozóan, a szabály kizárólag többes elítélés esetén alkalmazható, ha az újabb elkövetés a korábbi elítélés után történt, valamint harmadszorra akár csekély súlyú bűncselekmény miatt is kiszabható az életfogytiglani szabadságvesztés büntetés. Az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága két ügyben vizsgálta a „Three Strikes Law” alkotmányosságát, és mindkét ügyben arra jutott, hogy az nem ütközik a VIII. alkotmány-kiegészítésbe, tehát nem minősül „kegyetlen és szokatlan” büntetésnek vagy bánásmódnak. [Ewing v. California, 538 U.S. 11 (2003); Lockyer v. Andrade, 538 U.S. 63 (2003)] [25] Az amerikai és szlovák szabályozásban ismertetett „három csapás” rendelkezésének a magyar jogban az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó szabály feleltethető meg. Eszerint aki harmadik alkalommal követ el (visszaesést megalapozó) személy elleni erőszakos bűncselekményt – azaz már kétszer elítélték –, azzal szemben a büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik. Amennyiben ez meghaladja a húsz évet, vagy egyébként a cselekmény életfogytiglani szabadságvesztéssel is büntethető, akkor életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni. [Btk. 90. § (2) bekezdés].
2014	3194/2014. (VII. 15.) AB határozat	7/15/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A3FED588AED2CD7FC1257B8F001BAD97?OpenDocument	Bragovya András	dissenting	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Austria	[80] Először, a dohánytermék-kiskereskedelem állami monopóliumát nehéz alapjogi vagy vele azonos értékű alkotmányos értékekkel indokolni. Abban ugyanis egyértérséget van a szakirodalomban, mondhatni ósídók óta, hogy a dohánymonopólium indoka fiskális, azaz az állami bevételek növelése vagy biztosítása. Az állami dohány (ezen belül a trafik-) monopólium ugyanis a törvényhozás és a szakirodalom szerint is alapvetően állambevételi célokat szolgál, ahogyan az ott 1784 óta létező osztrák dohánymonopólium magyarországi bevezetése is az abszolutizmus idején. (Mariksa Vilmos: Az államgazdaságtan tankönyve. 1905. 86. skk.) A fiskális célok azonban nem alapjogi értékű célok.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	20/2014. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/AA42F88F8E53EB84C1257B8F001BACF4?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	G		0 Germany	[104] 1.1. Az államok mindig is nyilvánvalóan szerepet játszottak társadalmuk gazdasági életében. Az állam gazdasági szerepvállalása körül viták azonban a felvilágosodással, a polgári forradalmakkal és az ipari forradalommal párhuzamosan, a feudális (felvilágosult) abszolutizmus önkényével szemben éleződtek ki. A közjogot és a magánjogot, az ember állampolgári és polgári mivoltát, az államháza szervezett (politikai) és a gazdálkodó (civil) társadalmat igyekeztek egymástól elválasztani és távol tartani. A magántulajdon, a szerződés, az egyéni és a társas vállalkozás szabadsága minden ember veleszületett és tőle nem idegeníthető szabadságai sorába, azok rangjára emelkedett. Ennek a „laissez faire, laissez passer” elve felett meg, amely az állam gazdasági életbe történő bármilyen beavatkozását szabadság-korlátozásnak tekintette. Ez a szabályozatlan piac és a szabad verseny következtében azonban a társadalom újra kettészakadt, a veleszületett (feudális) előjogokat és kiváltságokat vagyoni előjogok és kiváltságok váltották fel. Objektív szükségesség volt a szabadság kivívása után a nem a törvény előtti, formális, hanem a valódi, materiális egyenlőség megteremtésének igénye. Az ún. egyenlőség-eszmék tartalmuk és ajánlott módszereiket illetően is változatos képet mutattak: az utópista és a tudományos szocializmustól a keresztény-szociális programon át a modern szocialdemokráciáig. A kiegyenlített erőszakos, eltorzult változatok voltak (azaz váltak) az olasz korporativizmus, a német nemzeti szocializmus és a sztálinista-maoista kommunizmusok, melyek totális államot, „államgazdaságot” eredményeztek. A kétpólusú világrendszer – gazdasági téren is vívott – harcában az államgazdaságokkal szemben fogalmazódott meg a „szociális piacgazdaság” és a „jóléti jogállam” koncepciója, aminek eredménye az emberi jogok második generációja, az ún. gazdasági, szociális, kulturális jogok nagy csoportja. Ezek valóságos érvényesítése (finanszírozása) – e jogok számától, tartalmától és terjedelmétől függően – széleskörű és mélyreható állami közreműködést, gazdasági-pénzügyi szerepvállalást követel. Ez a „közreműködés” történhet közvetlenül az állam gazdálkodása útján (államgazdasági szektor köztulajdoni alapon), a hagyományos redistribúciós eszközökkel (adók, vámok, járulékok, illetekék stb. kivétel), illetőleg e kettő történetileg változó arányú kombinációjával. A szociális demokrácia és a jóléti állam túlzott „bőkezűségével” szemben születtek újja a piacosságra ismét nagyobb hangsúlyt fektető neoliberalis irányzatok. [105] Összefoglalva: történetileg az állam gazdasági szerepvállalása a teljes államtalanítástól a totális államosításig terjedő skálán helyezhető el, koroktól, országoktól és történelmi körülményektől függően.
2014	20/2014. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/AA42F88F8E53EB84C1257B8F001BACF4?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	G		0 Italy	[104] 1.1. Az államok mindig is nyilvánvalóan szerepet játszottak társadalmuk gazdasági életében. Az állam gazdasági szerepvállalása körül viták azonban a felvilágosodással, a polgári forradalmakkal és az ipari forradalommal párhuzamosan, a feudális (felvilágosult) abszolutizmus önkényével szemben éleződtek ki. A közjogot és a magánjogot, az ember állampolgári és polgári mivoltát, az államháza szervezett (politikai) és a gazdálkodó (civil) társadalmat igyekeztek egymástól elválasztani és távol tartani. A magántulajdon, a szerződés, az egyéni és a társas vállalkozás szabadsága minden ember veleszületett és tőle nem idegeníthető szabadságai sorába, azok rangjára emelkedett. Ennek a „laissez faire, laissez passer” elve felett meg, amely az állam gazdasági életbe történő bármilyen beavatkozását szabadság-korlátozásnak tekintette. Ez a szabályozatlan piac és a szabad verseny következtében azonban a társadalom újra kettészakadt, a veleszületett (feudális) előjogokat és kiváltságokat vagyoni előjogok és kiváltságok váltották fel. Objektív szükségesség volt a szabadság kivívása után a nem a törvény előtti, formális, hanem a valódi, materiális egyenlőség megteremtésének igénye. Az ún. egyenlőség-eszmék tartalmuk és ajánlott módszereiket illetően is változatos képet mutattak: az utópista és a tudományos szocializmustól a keresztény-szociális programon át a modern szocialdemokráciáig. A kiegyenlített erőszakos, eltorzult változatok voltak (azaz váltak) az olasz korporativizmus, a német nemzeti szocializmus és a sztálinista-maoista kommunizmusok, melyek totális államot, „államgazdaságot” eredményeztek. A kétpólusú világrendszer – gazdasági téren is vívott – harcában az államgazdaságokkal szemben fogalmazódott meg a „szociális piacgazdaság” és a „jóléti jogállam” koncepciója, aminek eredménye az emberi jogok második generációja, az ún. gazdasági, szociális, kulturális jogok nagy csoportja. Ezek valóságos érvényesítése (finanszírozása) – e jogok számától, tartalmától és terjedelmétől függően – széleskörű és mélyreható állami közreműködést, gazdasági-pénzügyi szerepvállalást követel. Ez a „közreműködés” történhet közvetlenül az állam gazdálkodása útján (államgazdasági szektor köztulajdoni alapon), a hagyományos redistribúciós eszközökkel (adók, vámok, járulékok, illetekék stb. kivétel), illetőleg e kettő történetileg változó arányú kombinációjával. A szociális demokrácia és a jóléti állam túlzott „bőkezűségével” szemben születtek újja a piacosságra ismét nagyobb hangsúlyt fektető neoliberalis irányzatok.
2014	16/2014. (V. 22.) AB határozat	5/22/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C09F6951FA646D4CC1257C2300213EA3?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Utólagos normakontrol eljárárs	C	CC decision	Germany	[72] 2.3. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság hasonló probléma kapcsán már kifejtette álláspontját az elévülési határidők utólagos meghosszabbításának alkotmányügyi kérdésével összefüggésben. Az ott megfogalmazott álláspont szerint különbözőket kell tenni a büntethetőség elévülése (Verfolgungsverjährung) és a büntetés végrehajtásának az elévülése (Vollstreckungsverjährung) között. A döntés értelmében az elévülési határidők utólagos meghosszabbítása nem sérti a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elveket, mert az elévülés alapvetően eljárási kategória, míg az említett elvek anyagi jogilag relevánsak. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvek alapvetően arra vonatkoznak, hogy utólag nem lehet valamely magatartást büntetendőnek nyilvánítani, vagy a büntetést súlyosítani. Az elévülés kapcsán erről nincs szó, mert a büntethetőség elévülése a törvényben meghatározott büntetendőnek nyilvánított magatartás üldözésére nyitva álló időtartamot jelöl, amely időtartam változtatása nem sérti a nullum crimen sine lege elvét, mivel nem érinti a cselekmény büntetendő jellegét, hanem annak érvényesítését, a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot befolyásolja. Hasonló logika alapján a büntetés végrehajtásának elévülése nyitva álló időtartam anyagi jogi értelemben nem jelenti a kiszabott büntetés súlyosítását, pusztán annak végrehajtását érintő eljárási rendelkezés, amely szintén nem sérti a nulla poena sine lege elvét. Az elévülési határidők utólagos meghosszabbításának ugyanakkor alkotmányos korlátokat szab a jogbiztonság elve, valamint a visszaható hatály tilalmának elve is. (Lásd részletesebben a 2 Bvt. 15. 23/68. 1969. február 26-án meghozott döntést.)
2014	13/2014. (IV. 18.) AB határozat	4/18/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/64E88B597FE98F9CC1257C770021B949?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	USA	[30] Az emberi méltóság büntetőjogi védelme a büntetőjog ultima ratio jellegéből fakadóan kizárólag azokkal a legsúlyosabb esetekkel szemben nyújthat oltalmat, amikor a között vélemény alkotmányos jogot sért vagy a jogsérelem veszélye közvetlenül jelen van. Ezt az álláspontot erősíti egyfelől az állami büntetőigény érvényesítésének közhatalmi, legális kénszerselekményeként nyugvó karaktere, másfelől pedig a büntetőjogi szankció megtérő és stigmatizáló hatása. A büntetések elrettentő hatása a közelet véleményformálásában résztvevőket is megfélemlíti, elriasztja, amely így éppen a demokratikus és plurális alapelvű közélet kibontakozását és értékét gyengíti el. A szólás, és sajtószabadság gyakorlásának kriminalizálása és büntetőjogi szankcióval sújtása ugyanis egy olyan visszatérő hatás (chilling effect) kiváltására alkalmas, amely öncenzúrára kényszerítheti a szabadsággal élni kívánókat [erről lásd hasonlóan: az Amerikai Egyesült Államok Legfőbb Bíróság Lamont v. Postmaster General, 381 U.S. 301 (1965)]. Éppen ezért a közügyeket érintő vélemény szabadságával előkelő szemben utólagos büntetőjogi szankció kiszabása szűk körben, akkor lehet indokolt, ha a közlés mások alapvető jogát sérti. Minthogy a közéleti vitát érintő véleménynyilvánítások fokozott alkotmányos védelmet élveznek, ezért a közszereplőket ért bírálatiak szembeni büntetőjogi fellépésre csak szigorú korlátok között nyílik lehetőség az eljárási szabályozás szerint különöztetve, hogy a közügyet érintő nyilvános közlés értékétől, azaz a közéleti közérdektől függően me.
2014	9/2014. (III. 21.) AB határozat	3/21/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EA9EE167708980F2C1257CA5004ACF42?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol eljárárs	G		0 common law	[64] A parlamenti ellenőrzés rendszere a külső kontroll általánban legtöbb garanciális elemet hordozó formája, jóllehet hatékonysága a konkrét részletszabályoktól is függ. A kontinentális jog államai elsődlegesen a törvényhozói ellenőrzésre építenek, ezzel szemben a „common law” országai a bírósági kontrollt tekintik a szolgálatok feletti ellenőrzés legfontosabb eszközének. A parlamenti ellenőrzés során jelentősége van annak, hogy az ellenőrzés alá vont szervek valamennyi államban speciális jogállásúak, ami jelentősen megnehezíti az eredményes vizsgálatok lefolytatását. Ilyen nehezítő tényező a titkosság követelménye, az ágazat szakterületi jellege és a többi állam felől ható kényszerítő körülmények. A hatalmi ágak elválasztásának elvből fakadóan a parlamentnek nemcsak joga, hanem kötelezettsége is a megfelelő ellenőrzési mechanizmusok kialakítása és azok működtetése. A titkosszolgálati tevékenység feletti, parlamenti külső kontroll általános, még a különleges esetekben sem külön indokolandó hatásköre a parlamentáris demokráciának. Más kérdés, hogy a parlamenti nyilvánosság elve, és a szolgálatok tevékenységének titkossága között egyensúlyt kell teremteni: a minősített adatok megismerésére jogosultak köre korlátozható. Az alkotmányügyi kérdés nem olyan formában merül fel, hogy miért kellene egyáltalán a szolgálatokat ellenőrizni, hanem úgy, hogy miért maradhatnak egyáltalán tevékenységük az ellenőrzés alól kivont terület. Egyrészt a szolgálatok működését az érintettek a titkosság követelményéből adódóan nem (minden esetben) érzékelik. Így a személyek objektív körülmény miatt nem tudnak – a törvény alapján – az őket megillető jogorvoslatlál élni. Ez a ténybeli helyzet egyértelműen mutatja az utólagos bírói kontroll leggyengébb elemét, vagyis azt, hogy a bíróság generalisan csak az érintett kezdeményezésére járhat el a titkosszolgálati tevékenység utólagos ellenőrzése során.
2014	9/2014. (III. 21.) AB határozat	3/21/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EA9EE167708980F2C1257CA5004ACF42?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol eljárárs	G		0 continental legal systems	[64] A parlamenti ellenőrzés rendszere a külső kontroll általánban legtöbb garanciális elemet hordozó formája, jóllehet hatékonysága a konkrét részletszabályoktól is függ. A kontinentális jog államai elsődlegesen a törvényhozói ellenőrzésre építenek, ezzel szemben a „common law” országai a bírósági kontrollt tekintik a szolgálatok feletti ellenőrzés legfontosabb eszközének. A parlamenti ellenőrzés során jelentősége van annak, hogy az ellenőrzés alá vont szervek valamennyi államban speciális jogállásúak, ami jelentősen megnehezíti az eredményes vizsgálatok lefolytatását. Ilyen nehezítő tényező a titkosság követelménye, az ágazat szakterületi jellege és a többi állam felől ható kényszerítő körülmények. A hatalmi ágak elválasztásának elvből fakadóan a parlamentnek nemcsak joga, hanem kötelezettsége is a megfelelő ellenőrzési mechanizmusok kialakítása és azok működtetése. A titkosszolgálati tevékenység feletti, parlamenti külső kontroll általános, még a különleges esetekben sem külön indokolandó hatásköre a parlamentáris demokráciának. Más kérdés, hogy a parlamenti nyilvánosság elve, és a szolgálatok tevékenységének titkossága között egyensúlyt kell teremteni: a minősített adatok megismerésére jogosultak köre korlátozható. Az alkotmányügyi kérdés nem olyan formában merül fel, hogy miért kellene egyáltalán a szolgálatokat ellenőrizni, hanem úgy, hogy miért maradhatnak egyáltalán tevékenységük az ellenőrzés alól kivont terület. Egyrészt a szolgálatok működését az érintettek a titkosság követelményéből adódóan nem (minden esetben) érzékelik. Így a személyek objektív körülmény miatt nem tudnak – a törvény alapján – az őket megillető jogorvoslatlál élni. Ez a ténybeli helyzet egyértelműen mutatja az utólagos bírói kontroll leggyengébb elemét, vagyis azt, hogy a bíróság generalisan csak az érintett kezdeményezésére járhat el a titkosszolgálati tevékenység utólagos ellenőrzése során.
2014	9/2014. (III. 21.) AB határozat	3/21/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EA9EE167708980F2C1257CA5004ACF42?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol eljárárs	G		0 Western Europe	[62] A titkosszolgálati tevékenység külső ellenőrzésének kérdése az 1970-es években jelent meg a nyugat-európai közgondolkodásban. Ebben az időszakban jöttek létre azok az ellenőrzéssel és irányítással kapcsolatos mechanizmusok, amelyek máig meghatározzák a titkosszolgálatok társadalmi ellenőrzésének rendszerét. [63] A külső kontrollnak eltérő formái léteznek a különféle államokban.
2014	8/2014. (III. 20.) AB határozat	3/20/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EE3A84E45401B26EC1257C32006000E6?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	concurring	Az Alaptörvény értelmezése	R		not specified Canada	[104] A versenyzőgazdaság törvényi keretei, feltételei körébe soroljuk az ún. antitröszt (a magyar jogrendszerben: fűzőkontroll) szabályokat, amelyek Kanadából és az USA-ból terjedtek el világszerte. Ezekhez csatlakozott az európai kontinensen a kartell-tilalom, amely a szervezeti összefonódás nélküli, megállapodáson alapuló monopóliumhelyzetek kialakulását akadályozza meg, illetve számolja fel. Mindez nem csupán a kis- és közepes vállalkozásokat védi a nagy tőkeerővel szemben, de a politikai közhatalmat és a demokráciát is a gazdasági hatalom koncentrációjától és befolyásától.
2014	8/2014. (III. 20.) AB határozat	3/20/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EE3A84E45401B26EC1257C32006000E6?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	concurring	Az Alaptörvény értelmezése	R		not specified USA	[104] A versenyzőgazdaság törvényi keretei, feltételei körébe soroljuk az ún. antitröszt (a magyar jogrendszerben: fűzőkontroll) szabályokat, amelyek Kanadából és az USA-ból terjedtek el világszerte. Ezekhez csatlakozott az európai kontinensen a kartell-tilalom, amely a szervezeti összefonódás nélküli, megállapodáson alapuló monopóliumhelyzetek kialakulását akadályozza meg, illetve számolja fel. Mindez nem csupán a kis- és közepes vállalkozásokat védi a nagy tőkeerővel szemben, de a politikai közhatalmat és a demokráciát is a gazdasági hatalom koncentrációjától és befolyásától.
2014	8/2014. (III. 20.) AB határozat	3/20/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/EE3A84E45401B26EC1257C32006000E6?OpenDocument	Salamon László	concurring	Az Alaptörvény értelmezése	R	constitution	Portugal	[120] A fogyasztók jogainak (a fogyasztóvédelemnek) alapjogi szintre emeléséhez – e jogi fogalom viszonylagos újszerűségéből és ennek kapcsán a tartalmi normativitás követelményéből következően – elengedhetetlen a jog Alaptörvényben történő definíty meghatározása, az alanyi kör megjelölése és az alanyi körhöz kapcsolódóan alanyi jognak történő minősítése. Ezt több alkotmány is megteszi (így pl. a portugál alkotmány), a magyar Alaptörvény azonban a fogyasztók jogai kategóriáját nem emeli az alapvető jogok körébe. Az M) cikk (2) bekezdésében szereplő kitétel – túl azon, hogy nem a jellemzően az alapjogokat tartalmazó Szabadság és felelősség címszóban található – nem tekinthető (tartalmi értelemben sem) alapjogi státust megalapozó rendelkezésnek.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	7/2014. (III. 7.) AB határozat	3/7/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DCAE82809F3037D2C1257BBF001BABA1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	Germany	[104] 2. Az Egyesült Államokban mozgalom indult az öt legnagyobb médiamonopólium törvényi úton történő felbontása érdekében (a XIX. századi anti-tröszt törvényhozás analógiájára). A szerkesztői szabadság korlátlaként egyre gyakoribb a törvényi kötelezettség előírása kulturális és helyi közzételt tv-csatornák ingyenes betételeire a kábelteljesítmény „csomagjaiba”. Németországban egy sajtószerkezet országos kampányt indított az „elbűntetés” („dumbing down”) ellen bizonyos tv-műsorokkal szemben. Az internetes jogszabályok egyre tagolt kör, globális mérete és súlyossága, az anonim jogszabályok lehetősége, a jogszabályok megszüntetésének, ill. orvosolhatóságának hiánya egyre többet aggaszt. Fogyasztói társadalomban a „médiafogyasztó” is védelemre szorul, az emberi méltóság sérthetetlenége pedig kizárja, hogy a közszereplők a médiapiaci tárgyaivá („termékeivé”) degradálódjanak. [105] A fenti és a további hasonló jelenségek miatt egyre erősödő elvárás a joggal szemben, hogy a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága ne torzulhasson szabadságságba, ne fordulhasson a visszajárás. Egyre nyilvánvalóbb, hogy a véleménynyilvánítás joga sem korlátlan, így annak is – mint minden más jognak – határt szabnak más alapvető szabadságok és értékek, továbbá mások méltósága és személyiségi jogai. Ugyanezt jelenti más megfogalmazásban, hogy mint minden alapvető szabadság és alapvető jog gyakorlása, a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága is felelősséggel jár, csak felelősséggel gyakorolható.
2014	7/2014. (III. 7.) AB határozat	3/7/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DCAE82809F3037D2C1257BBF001BABA1?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	[113] 2. Nem tudok egyetérteni az Indokolás [25]–[33] bekezdéseivel sem, ahol a többségi határozat nemcsak az emberi jogi egyezményre, hanem ezen túl az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EIEB) gyakorlatára is alapozta a döntését. Az EIEB vonatkozó döntései mint információk az alkotmánybírósági döntési folyamatban, belső használatra szóló pro domóban hasznos szerepet tölthetnek be határozattervezeteinkben, de megítésem szerint a végleges határozatokban nem szerepelhetnek, legfeljebb az ezt opponáló egyéni párhuzamos és különvéleményekben, mint az egyéni alkotmánybírói álláspontok további érvei. Az alkotmánybírósági határozatokban való meghivatkozás ugyanis azt jelenti, hogy az Alaptörvényen túl normatív, számunkra kötelező erőt tulajdonítunk nemcsak az Egyezménynek, hanem az azt értelmező bírói gyakorlatnak is irányunkban, és ezzel elismerjük, hogy az EIEB az Egyezményben résztvevő államok közreműködése nélkül továbbírhatja a rájuk kötelező nemzetközi normákat. [114] Az EIEB bírói gyakorlatának a magyar alkotmánybírákat kötelező jellegűt azért sem célszerű elfogadni, mert elvi lehetőségként felmerül az emberjogi bíróság sokszor kritizált, kiterjesztő értelmezésével szemben – mely mesze túlmegy egyes esetekben az Egyezmény szövegén –, hogy a magyar alkotmányi rendszer érinthetetlen magvára hivatkozva fellépjünk ez ellen. A korábbi alkotmánybírói többség még a korábbi Alkotmány hatálya alatt foglalkozott a Lisszaboni Szerződés kontrollja kapcsán a német alkotmánybírák által létrehozott ún. alkotmányidentitás doktrínájával, de nem kívánta ezt áthozni a hazai alkotmánybíráskodásba (lásd a 143/2010. (VII. 14.) AB határozat indokolása III. részének első pontját). Az azóta hatályba lépett Alaptörvény azonban a nemzeti közösség és a nemzeti szuverenitás erőteljesebb védelme alá helyezését követeli a mai alkotmánybírói többséget arra, hogy felülvizsgálja az akkori álláspontot. A német alkotmánybírák 2009-es ún. Lisszaboni ítéletükben már kidolgozták az elmelet konstrukciót, mely lehetővé teszi, hogy egy ország egy multilaterális nemzetközi egyezmény bírósága által adott egyezmény-értelmezéssel szemben az alkotmányidentitás sérthetetlenességére hivatkozva fellépjen, és megítélts az ilyen értelmezéssel hozott döntés országban belüli alkalmazását. A német alkotmánybírák ugyan elsősorban az Európai Unió tagállamokat érintő jogi aktusával szemben fogalmaztak meg ezt az alkotmánybíráskodási doktrínát, de ennek lényeges megállapítás minden multilaterális egyezményre állnak, ha abban az adott ország szuverenitását illető felségjogról mond le, és a nemzetközi szervezet bírósága az ország alkotmányának normáit érintő ítéletet hoz. A jelen esetben a magyar állam átvette magát az emberi jogi egyezményben, hogy szuverén felségjogaiban foglalt immunitásáról lemond, egyéni panaszal fel lehet vétenne lépni, és ha az Egyezmény normáit megsértette, akkor az EIEB ítéletét végrehajtja. Ez az átvétel azonban csak addig állhat, amíg az EIEB szigorúan tartja magát az Egyezmény normáihoz, mert ha elszakad ettől, akkor olyan kötelezettséget ró ki a magyar államra, melynek ő nem vette alá magát, és amely a magyar szuverenitáson nyugvó Alaptörvényünk lényegi magvát sérti meg. Az Abtv. 23. §-ának kiterjesztő értelmezése – mely a nemzetközi szerződések megkötése előtt jogosítja fel az Alkotmánybírást a nemzetközi szerződések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára – lehetővé teszi, hogy egy EIEB döntést, mely a magyar állammal illetően született, megvizsgáljunk, hogy nem lépett-e túl az Egyezmény normáin, melyek átvette magát a magyar állam, és ennek végrehajtása nem sértene-e a hazai alkotmányosság sérthetetlen magvát, ezzel alkotmányidentitásunkat. Erre az elvi opcióra tekintettel is szemben állnak az EIEB gyakorlatának kötelező jellegét sugalló megállapításainkban, és a döntésnek erre alapozott indokolásunkat.
2014	7/2014. (III. 7.) AB határozat	3/7/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DCAE82809F3037D2C1257BBF001BABA1?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC prattice	USA	[34] 2.2. Az Alkotmánybírók megemlíti azt is, hogy a közügyek vitájában tett véleménynyilvánítások fokozott védelmére, ezzel összefüggésben pedig a közzételt szereplők tágabb körű bírálatosságára vonatkozó alkotmányjogi érvek a fejlett demokráciák közösen vallott tételei. Ennek szemléltetésére a Magyarország számára irányadó EIEB esetjogának részletesen ismertetését követően az Alkotmánybírók röviden utal az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának (a továbbiakban: Legfelsőbb Bíróság) gyakorlatára is. A jó hírnév védelme és a szólás szabadság közötti egyensúly megtalálására a Legfelsőbb Bíróság szintén olyan szempontrendszert dolgozott ki, amely a sértett státuszára, illetve a vitatott szólás közügyeket érintő jellegére egyaránt tekintettel van. Az Alkotmánybírók az alábbiakban a szempontrendszer elvi tételeit emelik ki. [35] A Legfelsőbb Bíróságnak a New York Times v. Sullivan ügyben kidolgozott alapelvet tesztje szerint a köztisztviselést viselő hivatalos tevékenységére vonatkozó rágalommal állítás miatt kizárólag akkor lehet alkotmányosan kártérítést megítélni, ha bizonyítják, hogy a közlő rosszhiszemű volt, azaz tudatában volt annak, hogy állítása valótlan tény tartalmazott, vagy azért nem tudott annak valótlanosságáról, mert igazságtartalmának vizsgálatokor súlyosan gondatlanul járt el. A teszt megőrtti alkotmányos érv szerint a közzételt vitáknak zavartalanak, erőteljesnek és nyitnak kell lenniük [376 U.S. 254 (1966)]. [36] A Legfelsőbb Bíróság a New York Times-mércét később kiterjesztette mind a köztisztviselre káldalókat, mind általában véve a közszereplőket érintő állításokra. A Gertz v. Welch ügyben kifejtett indokolása szerint a közszereplők egyrészt – a köztisztviselre hasonlóan – általában könnyen hozzáférnek a hatékony válaszadáshoz szükséges kommunikációs csatornához, másrészt felismerik azokat a nyilvánosság előtti szereplés mellett, amivel önként teszik ki magukat a hírnevet sértő állítások nagyobb kockázatának. A Legfelsőbb Bíróság ezzel összefüggésben arra is rámutatott, hogy míg az alkotmány alapján nem létezik hamis vélemények, addig a hamis tényállítások nem hordoznak alkotmányos értéket, mégis bizonyos körben utóbbiak is szükségesül vejejáró a szabad vitákban [418 U.S. 323 (1974)]. [37] A Legfelsőbb Bíróság összetett szempontrendszeréből az Alkotmánybírók azt emeli meg ki, hogy a hírnevrontó állítások megítélésében az érintett közszereplő státusza mellett a szóban forgó állítás közügyekhez kapcsolódó jellege is hangsúlyt kap, így még a közszereplésen kívüli esetek sem alkotnak egy csoportot. A Legfelsőbb Bíróság más tesztet alkalmaz akkor, amikor egy magánsemmlyt a közügyek vitásásával kapcsolatban ér rágalmozás, mint akkor, amikor ugyanannak a magánszemélynek a jó hírnevét közérdek nem hordozó ügyben sértik meg. A Dun & Bradstreet v. Greenmoss Builders ügyben kifejtett indokolás szerint a szólásoknak nem azonos az alkotmányos jelentőségük: a közügyek vitásata az alkotmányos védelem legbensőbb lényegéhez tartozik, míg a kizárólag magánédekekhez érintő beszédnek kisebb az alkotmányos jelentősége [472 U.S. 768 (1985)].
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Austria	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű meg, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jogot különböző mértékben korlátozó eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághogvással nem járó alternatív intézkedések alkalmazására. [Erre egyébként valamennyi más uniós tagállamban van lehetőség. A legtöbb uniós tagállamban az európai elfogatáparancsal kapcsolatos letartóztatásra a nemzetközi jogszabályok a büntügyi együttműködésről szóló jogszabályok a büntetőeljárás kódexek büntetőeljárás idején alkalmazott szabadsághogvásra vonatkozó rendelkezéseit rendelik alkalmazni (pl. Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Lengyelország, Nagy-Britannia). A büntetőeljáráshoz képest általában eltérően szabályozzák a szabadsághogvadás maximális időtartamát, azonban a büntetőeljárással analóg módon a letartóztatás helyett lehetőséget biztosítanak más szabadsághogvással járó intézkedések elrendelésére (pl. lakhelyi elhagyásának tilalma, jelentkezési kötelezettség előírása). Eltérés mutatkozik a tagállamok gyakorlatában, abban a kérdésben, hogy lehetővé teszik-e az óvadék vagy más pénzügyi biztosíték ellenében történő szabadlábra helyezést. Lengyelországban, Németországban, Ausztriában van rá lehetőség, Nagy-Britanniában szigorú feltételek mellett alkalmazható, a francia jog azonban kategorikusan kizárja az óvadék alkalmazását.]
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	France	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű meg, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jogot különböző mértékben korlátozó eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághogvással nem járó alternatív intézkedések alkalmazására. [Erre egyébként valamennyi más uniós tagállamban van lehetőség. A legtöbb uniós tagállamban az európai elfogatáparancsal kapcsolatos letartóztatásra a nemzetközi jogszabályok a büntügyi együttműködésről szóló jogszabályok a büntetőeljárás kódexek büntetőeljárás idején alkalmazott szabadsághogvásra vonatkozó rendelkezéseit rendelik alkalmazni (pl. Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Lengyelország, Nagy-Britannia). A büntetőeljáráshoz képest általában eltérően szabályozzák a szabadsághogvadás maximális időtartamát, azonban a büntetőeljárással analóg módon a letartóztatás helyett lehetőséget biztosítanak más szabadsághogvással járó intézkedések elrendelésére (pl. lakhelyi elhagyásának tilalma, jelentkezési kötelezettség előírása). Eltérés mutatkozik a tagállamok gyakorlatában, abban a kérdésben, hogy lehetővé teszik-e az óvadék vagy más pénzügyi biztosíték ellenében történő szabadlábra helyezést. Lengyelországban, Németországban, Ausztriában van rá lehetőség, Nagy-Britanniában szigorú feltételek mellett alkalmazható, a francia jog azonban kategorikusan kizárja az óvadék alkalmazását.]
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Germany	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű meg, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jogot különböző mértékben korlátozó eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághogvással nem járó alternatív intézkedések alkalmazására. [Erre egyébként valamennyi más uniós tagállamban van lehetőség. A legtöbb uniós tagállamban az európai elfogatáparancsal kapcsolatos letartóztatásra a nemzetközi jogszabályok a büntügyi együttműködésről szóló jogszabályok a büntetőeljárás kódexek büntetőeljárás idején alkalmazott szabadsághogvásra vonatkozó rendelkezéseit rendelik alkalmazni (pl. Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Lengyelország, Nagy-Britannia). A büntetőeljáráshoz képest általában eltérően szabályozzák a szabadsághogvadás maximális időtartamát, azonban a büntetőeljárással analóg módon a letartóztatás helyett lehetőséget biztosítanak más szabadsághogvással járó intézkedések elrendelésére (pl. lakhelyi elhagyásának tilalma, jelentkezési kötelezettség előírása). Eltérés mutatkozik a tagállamok gyakorlatában, abban a kérdésben, hogy lehetővé teszik-e az óvadék vagy más pénzügyi biztosíték ellenében történő szabadlábra helyezést. Lengyelországban, Németországban, Ausztriában van rá lehetőség, Nagy-Britanniában szigorú feltételek mellett alkalmazható, a francia jog azonban kategorikusan kizárja az óvadék alkalmazását.]
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Netherlands	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű meg, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jogot különböző mértékben korlátozó eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághogvással nem járó alternatív intézkedések alkalmazására. [Erre egyébként valamennyi más uniós tagállamban van lehetőség. A legtöbb uniós tagállamban az európai elfogatáparancsal kapcsolatos letartóztatásra a nemzetközi jogszabályok a büntügyi együttműködésről szóló jogszabályok a büntetőeljárás kódexek büntetőeljárás idején alkalmazott szabadsághogvásra vonatkozó rendelkezéseit rendelik alkalmazni (pl. Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Lengyelország, Nagy-Britannia). A büntetőeljáráshoz képest általában eltérően szabályozzák a szabadsághogvadás maximális időtartamát, azonban a büntetőeljárással analóg módon a letartóztatás helyett lehetőséget biztosítanak más szabadsághogvással járó intézkedések elrendelésére (pl. lakhelyi elhagyásának tilalma, jelentkezési kötelezettség előírása). Eltérés mutatkozik a tagállamok gyakorlatában, abban a kérdésben, hogy lehetővé teszik-e az óvadék vagy más pénzügyi biztosíték ellenében történő szabadlábra helyezést. Lengyelországban, Németországban, Ausztriában van rá lehetőség, Nagy-Britanniában szigorú feltételek mellett alkalmazható, a francia jog azonban kategorikusan kizárja az óvadék alkalmazását.]
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	United Kingdom	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű meg, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jogot különböző mértékben korlátozó eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághogvással nem járó alternatív intézkedések alkalmazására. [Erre egyébként valamennyi más uniós tagállamban van lehetőség. A legtöbb uniós tagállamban az európai elfogatáparancsal kapcsolatos letartóztatásra a nemzetközi jogszabályok a büntügyi együttműködésről szóló jogszabályok a büntetőeljárás kódexek büntetőeljárás idején alkalmazott szabadsághogvásra vonatkozó rendelkezéseit rendelik alkalmazni (pl. Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Lengyelország, Nagy-Britannia). A büntetőeljáráshoz képest általában eltérően szabályozzák a szabadsághogvadás maximális időtartamát, azonban a büntetőeljárással analóg módon a letartóztatás helyett lehetőséget biztosítanak más szabadsághogvással járó intézkedések elrendelésére (pl. lakhelyi elhagyásának tilalma, jelentkezési kötelezettség előírása). Eltérés mutatkozik a tagállamok gyakorlatában, abban a kérdésben, hogy lehetővé teszik-e az óvadék vagy más pénzügyi biztosíték ellenében történő szabadlábra helyezést. Lengyelországban, Németországban, Ausztriában van rá lehetőség, Nagy-Britanniában szigorú feltételek mellett alkalmazható, a francia jog azonban kategorikusan kizárja az óvadék alkalmazását.]

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontrol II eljárás)	C	CC decision	Germany	[89] 2. Nem tudok egyetérteni azzal, hogy a határozat nemcsak az emberji jog egyezményre, hanem ezen túl az EJEB gyakorlatára is alapozni kívánja döntéseket az indokolás [52]–[55] bekezdéseiben. Az EJEB vonatkozó döntései mint információk az alkotmánybírási döntési folyamatban, belső használatra szülő pro domo-ban hasznos szerepet tölthetnek a határozattervezetekben, de megítélem szerint a végleges határozatban nem szerepelhetnek, legfeljebb az ezt opponáló egyéni párhuzamos és különvéleményekben, mint az egyéni alkotmánybírói álláspontok további érvei. Az alkotmánybírási határozatban való meghivatkozás ugyanis azt jelenti, hogy az Alaptörvényen túl normatív, számunkra kötelező erőt tulajdonítunk nemcsak az Egyezménynek, hanem az azt értelmező bírói gyakorlatnak is iránynakban, és ezzel elismerjük, hogy az EJEB az Egyezményben résztvevő államok közreműködése nélkül tulajdonítanak a rájuk kötelező nemzetközi normáknak. Megítélésem szerint az ebben a részben található elemzésekből egyetlen mondat megtartása elégséges lenne az elfogadott határozatunkban: „Az Egyezmény – jelen ügy elbírálása szempontjából relevanciával bíró – 5. cikk 1. bekezdésének f) pontja lehetővé teszi olyan személyek törvényes letartóztatását, aki ellen kiadatás céljából folytatnak intézkedést.” [90] Az EJEB bírói gyakorlatának a magyar alkotmánybírákat kötelező jelleggel azért sem célszerű elfogadni, mert elvi lehetőségként felmerül az emberjogi bíróság sokszor kritizált, kiterjesztő értelmezésével szemben –, mely mesze túlmegy egyes esetekben az Egyezmény szövegén –, hogy a magyar alkotmányi rendszer érthetetlen magvára hivatkozva fellejlünk ez ellen. A német alkotmánybírák 2009-es ún. lisszaboni ítéletükben már kidolgozták azt az elméleti konstrukciót, mely lehetővé teszi, hogy egy ország egy multilaterális nemzetközi egyezmény bírósága által adott egyezmény-értelmezéssel szemben az alkotmányidentitás sérthetetlen ségére hivatkozva fellejljen, és megtiltsa az ilyen értelmezéssel hozott döntés országban belüli alkalmazását. A német alkotmánybírák ugyan elsősorban az Európai Unió tagállamokat érintő jogi aktusaival szemben fogalmazták meg ezt az alkotmánybíráskodási doktrínát, de ennek lényeges megállapításai minden multilaterális egyezményre állnak, ha abban az adott ország szuverenitását illető felsőbírói jogi kérdések merülnek fel. Az EJEB bírósága az ország alkotmányának normáit érintő ítélezést folytat. A jelen esetben a magyar állam alvettette magát az emberji jog egyezményben, hogy szuverén felségjogában foglalt immunitásáról lemond, egyéni panasszal fel lehet lépni vele szemben, és ha az Egyezmény normáit megsértette, akkor az EJEB ítéletét végrehajtja. Ez az alvétel azonban csak addig állhat, amíg az EJEB szigorúan tartja magát az Egyezmény normáihoz, mert ha elszakad ettől, akkor olyan kötelezettséget ró ki a magyar államra, melynek ő nem vetette alá magát, és amely a magyar szuverenitáson nyugvó Alaptörvényünk lényegi magvát sérti meg. Az alkotmánybírási törvény (Abtv.) 23. §-ának kiterjesztő értelmezése –, mely a nemzetközi szerződések megkötése előtt jogosítja fel az Alkotmánybírást a nemzetközi szerződések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára – lehetővé teszi, hogy egy-egy EJEB döntést, mely a magyar államot illetően született, megvizsgáljunk, hogy nem lépett-e túl az Egyezmény normáin, melynek alvettette magát a magyar állam, és ennek végrehajtása nem sértené-e a hazai alkotmányosság sérthetetlen magvát, ezzel alkotmányidentitásunkat. Erre az elvi opcióra tekintettel is szemben állók az EJEB gyakorlatának kötelező jellegét sugalló megítéléssel
2014	3025/2014. (II. 17.) AB határozat	2/17/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C59EAB855426E203C1257ADA005251FE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontrol II eljárás)	R	not specified	Poland	[119] Véleményem szerint a személyi szabadsághoz való jog arányos korlátozása akkor valószínű, ha a jogi szabályozás lehetőséget adna egyrészt a személyi szabadsághoz való jog különböző mértékben korlátozott eszközök közötti választásra, másrészt a szabadsághoz való jog arányos korlátozása mint korlátlan jogfosztást deklarálja az alkotmánybírák kezében. Az új helyzetben az Alkotmánybírást Kúriát felbíráló tevékenység elkerülhetetlenül feszültséget hoz létre – a környező (és a spanyol, orosz, lengyel) államok már régebben létező ilyen szituációját ismervé –, de minél inkább tényleges alaptörvényi felhatalmazás nélkül, jogalkotással növekszik az alkotmánybírák a rendes bírói kar alvételét, annál nagyobb lesz később a robbanás, ha a Kúria felismeri ennek alapelkülösését. Emellett még alaptörvény-ellenes is ez, mert a hatalomelosztás intézmények közötti egyensúlyát felrúgja ezzel az alkotmánybírák. Ráadásul látni kell, hogy minden jogalkotással nélkül is el tud járni az Alkotmánybírást az „Alaptörvényben biztosított jogok” sérelméről, hisz a Kúriát elkerül, többi eljárásban (utólagos normakontrol, ombudsmani kezdeményezés, stb.) minden alaptörvényi rendelkezés feljogosítja törvényi, stb. rendelkezések megsemmisítésére. A jogalkotással egyetlen „hozádeká”, hogy ekkor az absztrakt állami célként, alaptörvényi elvként vagy intézményi jellemzőként rögzített alaptörvényi előírás átalakul, és tágabban lehetővé teszi az alkotmányjogi panasz útjának mozgásba hozását, és végső soron a Kúria ítéleteinek új és új területen való ellenőrzés alá vonását. Teljes mértékben elutasítom ezt, és ezen újonnan belépő hatások miatt a korábbi eseti jogalkotást a jogállamiságból is elvetendőnek tartom.
2014	4/2014. (II. 30.) AB határozat	1/30/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D71B420BC04442C4C1257AD002104CA?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	F		neighbouring countries	[117] A legnagyobb veszélyt jelenti a demokratikus jogállamra, ha a már megtörtént eseti kiolvasztást általános lehetőséggé mondja ki a mostani alkotmánybírási többség – ahogy a határozatban implicite már szerepel –, és az Alaptörvény szervezeti-intézményi elveiből a jogalkotást mint korlátlan jogfosztást deklarálja az alkotmánybírák kezében. Az új helyzetben az Alkotmánybírást Kúriát felbíráló tevékenység elkerülhetetlenül feszültséget hoz létre – a környező (és a spanyol, orosz, lengyel) államok már régebben létező ilyen szituációját ismervé –, de minél inkább tényleges alaptörvényi felhatalmazás nélkül, jogalkotással növekszik az alkotmánybírák a rendes bírói kar alvételét, annál nagyobb lesz később a robbanás, ha a Kúria felismeri ennek alapelkülösését. Emellett még alaptörvény-ellenes is ez, mert a hatalomelosztás intézmények közötti egyensúlyát felrúgja ezzel az alkotmánybírák. Ráadásul látni kell, hogy minden jogalkotással nélkül is el tud járni az Alkotmánybírást az „Alaptörvényben biztosított jogok” sérelméről, hisz a Kúriát elkerül, többi eljárásban (utólagos normakontrol, ombudsmani kezdeményezés, stb.) minden alaptörvényi rendelkezés feljogosítja törvényi, stb. rendelkezések megsemmisítésére. A jogalkotással egyetlen „hozádeká”, hogy ekkor az absztrakt állami célként, alaptörvényi elvként vagy intézményi jellemzőként rögzített alaptörvényi előírás átalakul, és tágabban lehetővé teszi az alkotmányjogi panasz útjának mozgásba hozását, és végső soron a Kúria ítéleteinek új és új területen való ellenőrzés alá vonását. Teljes mértékben elutasítom ezt, és ezen újonnan belépő hatások miatt a korábbi eseti jogalkotást a jogállamiságból is elvetendőnek tartom.
2014	4/2014. (II. 30.) AB határozat	1/30/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D71B420BC04442C4C1257AD002104CA?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	F		Poland	[117] A legnagyobb veszélyt jelenti a demokratikus jogállamra, ha a már megtörtént eseti kiolvasztást általános lehetőséggé mondja ki a mostani alkotmánybírási többség – ahogy a határozatban implicite már szerepel –, és az Alaptörvény szervezeti-intézményi elveiből a jogalkotást mint korlátlan jogfosztást deklarálja az alkotmánybírák kezében. Az új helyzetben az Alkotmánybírást Kúriát felbíráló tevékenység elkerülhetetlenül feszültséget hoz létre – a környező (és a spanyol, orosz, lengyel) államok már régebben létező ilyen szituációját ismervé –, de minél inkább tényleges alaptörvényi felhatalmazás nélkül, jogalkotással növekszik az alkotmánybírák a rendes bírói kar alvételét, annál nagyobb lesz később a robbanás, ha a Kúria felismeri ennek alapelkülösését. Emellett még alaptörvény-ellenes is ez, mert a hatalomelosztás intézmények közötti egyensúlyát felrúgja ezzel az alkotmánybírák. Ráadásul látni kell, hogy minden jogalkotással nélkül is el tud járni az Alkotmánybírást az „Alaptörvényben biztosított jogok” sérelméről, hisz a Kúriát elkerül, többi eljárásban (utólagos normakontrol, ombudsmani kezdeményezés, stb.) minden alaptörvényi rendelkezés feljogosítja törvényi, stb. rendelkezések megsemmisítésére. A jogalkotással egyetlen „hozádeká”, hogy ekkor az absztrakt állami célként, alaptörvényi elvként vagy intézményi jellemzőként rögzített alaptörvényi előírás átalakul, és tágabban lehetővé teszi az alkotmányjogi panasz útjának mozgásba hozását, és végső soron a Kúria ítéleteinek új és új területen való ellenőrzés alá vonását. Teljes mértékben elutasítom ezt, és ezen újonnan belépő hatások miatt a korábbi eseti jogalkotást a jogállamiságból is elvetendőnek tartom.
2014	4/2014. (II. 30.) AB határozat	1/30/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D71B420BC04442C4C1257AD002104CA?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	F		Russia	[117] A legnagyobb veszélyt jelenti a demokratikus jogállamra, ha a már megtörtént eseti kiolvasztást általános lehetőséggé mondja ki a mostani alkotmánybírási többség – ahogy a határozatban implicite már szerepel –, és az Alaptörvény szervezeti-intézményi elveiből a jogalkotást mint korlátlan jogfosztást deklarálja az alkotmánybírák kezében. Az új helyzetben az Alkotmánybírást Kúriát felbíráló tevékenység elkerülhetetlenül feszültséget hoz létre – a környező (és a spanyol, orosz, lengyel) államok már régebben létező ilyen szituációját ismervé –, de minél inkább tényleges alaptörvényi felhatalmazás nélkül, jogalkotással növekszik az alkotmánybírák a rendes bírói kar alvételét, annál nagyobb lesz később a robbanás, ha a Kúria felismeri ennek alapelkülösését. Emellett még alaptörvény-ellenes is ez, mert a hatalomelosztás intézmények közötti egyensúlyát felrúgja ezzel az alkotmánybírák. Ráadásul látni kell, hogy minden jogalkotással nélkül is el tud járni az Alkotmánybírást az „Alaptörvényben biztosított jogok” sérelméről, hisz a Kúriát elkerül, többi eljárásban (utólagos normakontrol, ombudsmani kezdeményezés, stb.) minden alaptörvényi rendelkezés feljogosítja törvényi, stb. rendelkezések megsemmisítésére. A jogalkotással egyetlen „hozádeká”, hogy ekkor az absztrakt állami célként, alaptörvényi elvként vagy intézményi jellemzőként rögzített alaptörvényi előírás átalakul, és tágabban lehetővé teszi az alkotmányjogi panasz útjának mozgásba hozását, és végső soron a Kúria ítéleteinek új és új területen való ellenőrzés alá vonását. Teljes mértékben elutasítom ezt, és ezen újonnan belépő hatások miatt a korábbi eseti jogalkotást a jogállamiságból is elvetendőnek tartom.
2014	4/2014. (II. 30.) AB határozat	1/30/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D71B420BC04442C4C1257AD002104CA?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	F		Spain	[117] A legnagyobb veszélyt jelenti a demokratikus jogállamra, ha a már megtörtént eseti kiolvasztást általános lehetőséggé mondja ki a mostani alkotmánybírási többség – ahogy a határozatban implicite már szerepel –, és az Alaptörvény szervezeti-intézményi elveiből a jogalkotást mint korlátlan jogfosztást deklarálja az alkotmánybírák kezében. Az új helyzetben az Alkotmánybírást Kúriát felbíráló tevékenység elkerülhetetlenül feszültséget hoz létre – a környező (és a spanyol, orosz, lengyel) államok már régebben létező ilyen szituációját ismervé –, de minél inkább tényleges alaptörvényi felhatalmazás nélkül, jogalkotással növekszik az alkotmánybírák a rendes bírói kar alvételét, annál nagyobb lesz később a robbanás, ha a Kúria felismeri ennek alapelkülösését. Emellett még alaptörvény-ellenes is ez, mert a hatalomelosztás intézmények közötti egyensúlyát felrúgja ezzel az alkotmánybírák. Ráadásul látni kell, hogy minden jogalkotással nélkül is el tud járni az Alkotmánybírást az „Alaptörvényben biztosított jogok” sérelméről, hisz a Kúriát elkerül, többi eljárásban (utólagos normakontrol, ombudsmani kezdeményezés, stb.) minden alaptörvényi rendelkezés feljogosítja törvényi, stb. rendelkezések megsemmisítésére. A jogalkotással egyetlen „hozádeká”, hogy ekkor az absztrakt állami célként, alaptörvényi elvként vagy intézményi jellemzőként rögzített alaptörvényi előírás átalakul, és tágabban lehetővé teszi az alkotmányjogi panasz útjának mozgásba hozását, és végső soron a Kúria ítéleteinek új és új területen való ellenőrzés alá vonását. Teljes mértékben elutasítom ezt, és ezen újonnan belépő hatások miatt a korábbi eseti jogalkotást a jogállamiságból is elvetendőnek tartom.
2014	3002/2014. (II. 24.) AB végzés	1/24/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FDD81AB7AB186A6C12578AB001B9F967OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §)	G		common law	[50] A többségi álláspont ennek ellenére oda vezet, hogy az Alaptörvény IV. cikk (3) bekezdésben foglalt, a common law habeas corpus szabályához hasonló, a személyi szabadság védelmére szolgáló alapvető alkotmányos biztosíték jogi védelme hiányos marad. Ezt az alkotmányjogi jogszabályt nem igazoltató hiányt növeli, hogy a többségi álláspontja szerint semmilyen büntetőeljárás kényszerintézkedést elrendelő vagy megengedő bírói döntés ellen nem lehet az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt benyújtani.
2014	3/2014. (II. 21.) AB határozat	1/21/2014	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/99261A1880DCB486C1257ADA0052536C?OpenDocument	Kiss László	concurring	Bírói kezdeményez és (egyedi normakontrol II eljárás)	C	CC decision	Canada	[106] A rendelkező rész megfogalmazása kapcsán – nézetem szerint – az Alkotmánybírásnak határozatának többségi indoklásában arra is ki kellett volna térni, hogy az Alaptörvénynek (beleértve annak módosításait is) – főszabály szerint – visszaható hatálya van, a korábban megalkotott jogi normákra és jogviszonyokra kivétel nélkül alkalmazandó, kivéve, ha a korábbi Alkotmány, illetve Alaptörvény (a közzétettül látszó érre a korábbi Alkotmány egyes rendelkezéseinek Alaptörvény hatálya alatti alkalmazhatóságát, az ún. belső jogi dualis alkotmányosságot) másként rendelkezik, vagy értelmezéssel az ex nunc, illetve pro futuro hatályba léptetését állapíthat meg a jogalkotó, a jogalkalmazó, a rendes bíróságok, illetve – végső soron az Alkotmánybírást [lásd erre például a kanadai legfelső bíróság gyakorlatáról az R. v. Mercure ügyben: [1988] 1 S.C.R. 234.; http://scc-csc.lexum.com/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/item/6897/index.do?r=AAAAQAHTWVY3VY2QAAAAAB] láz fentiek alapján az Alkotmánybírást a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenességét (és nem pedig alkotmányellenességét) állapította meg.
2013	36/2013. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C89E70BD4E261A16C1257ADA00524D2?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Denmark	[44] 3.5. Az Alkotmánybírást, számos esetben végzett nemzetközi jogszáhszonosítást, azaz megvizsgálta más európai, illetve egyéb külföldi országok adott tárgykörre vonatkozó szabályozását [...] A vizsgálatokban az Alkotmánybírást jellemzően az adott jogintézmény bevezetésének indokait, célját kifejezett áttekinténi, ennek során keresve a közös elemeket és az ellentéteket is; gyakran arra a megállapításra jutva, hogy a tárgybeli jogalkotás jelentős változatoságot mutat, nemcsak a tengerentúli és az európai államok viszonyában, de az európai államok között is. [45] Egy jogintézmény alkotmányosságának megítélése egy másik országban az adott állam alkotmánya, a szabályozásnak a jogrendszerbe illeszkedése, továbbá történhet és politikai háttér függvényében eltérő lehet. Ezért – elismerve, hogy egy szabályozás megoldás megítéléséhez segítséget jelenthet a külföldi tapasztalatok figyelembe vétele is – az Alkotmánybírást nem tekinthet meg határozatának önmagában valamely külföldi ország példáját az Alkotmánnyal (Alaptörvénnyel) való összehang vizsgálata kérdésében. [...] E szempontokra is figyelemmel megállapítható: önmagában az a tény, hogy egy jogintézmény, szabályozási megoldás egy vagy több külföldi (akár európai demokratikus) országban létezik, az Alaptörvényen belül összehang megítélése szempontjából nem bír döntő jelentőséggel, így Magyarországon Alaptörvényben biztosított jogi korlátozásnak elégséges indoka sem lehet” (6/2013. (III. 1.) AB határozat, indokolás [109]–[111]). Az Alkotmánybírást fontosnak tartja azonban megjegyezni, hogy a jelenleg vizsgált megoldás „mintajáéként” gyakran hivatkozott angol, francia, dán és holland példák valójában jelentősen el is térnek a magyar szabályozástól. Egyik sem olyan, amelyik lényegileg vagy alapvetően azonos lett volna a magyar megoldással és főleg nem annak jelenleg vizsgált formájával. Így például vagy ügykategóriák áthelyezéséről volt szó, vagy jogorvoslati jogot biztosítottak a terhelt számára. Vagy a bírói hatalmi ág döntött, vagy annak bevonása elengedhetetlen volt.
2013	36/2013. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C89E70BD4E261A16C1257ADA00524D2?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	France	[45] Egy jogintézmény alkotmányosságának megítélése egy másik országban az adott állam alkotmánya, a szabályozásnak a jogrendszerbe illeszkedése, továbbá történhet és politikai háttér függvényében eltérő lehet. Ezért – elismerve, hogy egy szabályozás megoldás megítéléséhez segítséget jelenthet a külföldi tapasztalatok figyelembe vétele is – az Alkotmánybírást nem tekinthet meg határozatának önmagában valamely külföldi ország példáját az Alkotmánnyal (Alaptörvénnyel) való összehang vizsgálata kérdésében. [...] E szempontokra is figyelemmel megállapítható: önmagában az a tény, hogy egy jogintézmény, szabályozási megoldás egy vagy több külföldi (akár európai demokratikus) országban létezik, az Alaptörvényen belül összehang megítélése szempontjából nem bír döntő jelentőséggel, így Magyarországon Alaptörvényben biztosított jogi korlátozásnak elégséges indoka sem lehet” (6/2013. (III. 1.) AB határozat, indokolás [109]–[111]). Az Alkotmánybírást fontosnak tartja azonban megjegyezni, hogy a jelenleg vizsgált megoldás „mintajáéként” gyakran hivatkozott angol, francia, dán és holland példák valójában jelentősen el is térnek a magyar szabályozástól. Egyik sem olyan, amelyik lényegileg vagy alapvetően azonos lett volna a magyar megoldással és főleg nem annak jelenleg vizsgált formájával. Így például vagy ügykategóriák áthelyezéséről volt szó, vagy jogorvoslati jogot biztosítottak a terhelt számára. Vagy a bírói hatalmi ág döntött, vagy annak bevonása elengedhetetlen volt.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	36/2013. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C89E70BD4E261A16C1257ADA00524D2F?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Netherlands	[45] Egy jogintézmény alkotmányosságának megítélése egy másik országban az adott állam alkotmánya, a szabályozásnak a jogrendszerbe illeszkedése, továbbá történeti és politikai háttér függvényében eltérő lehet. Ezért – elismerve, hogy egy szabályozási megoldás megítéléséhez segítséget jelenthet a külföldi tapasztalatok figyelembe vétele is – az Alkotmánybíróság nem tekintheti meghatározónak önmagában valamely külföldi ország példáját az Alkotmánnyal (Alaptörvénnyel) való összhang vizsgálata kérdésében. [...] E szempontokra is figyelemmel megállapítható: önmagában az a tény, hogy egy jogintézmény, szabályozási megoldás egy vagy több külföldi (akár európai demokratikus) országban létezik, az Alaptörvénnyel való összhang megítélése szempontjából nem bír döntő jelentőséggel, így Magyarországi Alaptörvényében biztosított jog korlátozásának elégsége indoka sem lehet” [6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [109]–[111]]. Az Alkotmánybíróság fontosnak tartja azonban megjegyezni, hogy a jelenleg vizsgált megoldás „mintajáéként” gyakran hivatkozott angol, francia, dán és holland példák valójában jelentősen el is térnek a magyar szabályozástól. Egyik sem olyan, amelyik lényegével vagy alapvetően azonos lett volna a magyar megvalósítás és főleg nem annak jelenleg vizsgált formájával. Így például vagy ügykategóriák áthelyezéséről volt szó, vagy jogorvoslati jogot biztosítottak a terhelt számára. Vagy a bírói hatalmi ág döntött, vagy annak bevónása elengedhetetlen volt.
2013	36/2013. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C89E70BD4E261A16C1257ADA00524D2F?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Alkotmányo gi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	United Kingdom	[45] Egy jogintézmény alkotmányosságának megítélése egy másik országban az adott állam alkotmánya, a szabályozásnak a jogrendszerbe illeszkedése, továbbá történeti és politikai háttér függvényében eltérő lehet. Ezért – elismerve, hogy egy szabályozási megoldás megítéléséhez segítséget jelenthet a külföldi tapasztalatok figyelembe vétele is – az Alkotmánybíróság nem tekintheti meghatározónak önmagában valamely külföldi ország példáját az Alkotmánnyal (Alaptörvénnyel) való összhang vizsgálata kérdésében. [...] E szempontokra is figyelemmel megállapítható: önmagában az a tény, hogy egy jogintézmény, szabályozási megoldás egy vagy több külföldi (akár európai demokratikus) országban létezik, az Alaptörvénnyel való összhang megítélése szempontjából nem bír döntő jelentőséggel, így Magyarországi Alaptörvényében biztosított jog korlátozásának elégsége indoka sem lehet” [6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [109]–[111]]. Az Alkotmánybíróság fontosnak tartja azonban megjegyezni, hogy a jelenleg vizsgált megoldás „mintajáéként” gyakran hivatkozott angol, francia, dán és holland példák valójában jelentősen el is térnek a magyar szabályozástól. Egyik sem olyan, amelyik lényegével vagy alapvetően azonos lett volna a magyar megvalósítás és főleg nem annak jelenleg vizsgált formájával. Így például vagy ügykategóriák áthelyezéséről volt szó, vagy jogorvoslati jogot biztosítottak a terhelt számára. Vagy a bírói hatalmi ág döntött, vagy annak bevónása elengedhetetlen volt.
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Balsai István	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	C	CC practice	USA	[21] Az Alkotmánybíróság vizsgálódása során észlelte azt is, hogy az angolszász típusú jogrendszerekben a kétszeres értékelés talmát a „double jeopardy” klauzula tartalmazza, amely a római jogi alapú „ne bis in idem” elvhez képest nem a történeti tényekhez kapcsolódik, hanem egy konkrét bűncselekményhez (erről lásd részletesen: EJB, Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03), 2009. február 10., 81–84. bekezdése) és az EU Bíróság Leopold Henri Van Esbroeck (C-406/04) ügyben hozott döntésének 42. pontját, valamint az Emberi Jogok Amerikaközi Bíróságának Loayza-Tomayo kontra Peru, 1997. szeptember 17. napján kelt döntésének 66. pontját). Az amerikai alkotmány ötödik alkotmány-kiegészítésében megjelenő „double jeopardy” klauzula szerint „senkit nem lehet ugyanazon bűncselekményért kétszer életét vagy testi épségét fenyegető eljárás alá vonni”. Az alkotmányos szabadságjog azt garantálja, hogy senkivel szemben ne lehessen kétszer eljárni ugyanazon bűncselekmény miatt. Az alkotmányos szabály megalkotásának indoka pedig az állam visszaélésszerű büntülődzési gyakorlatával szembeni védelem volt [Blueford v. Arkansas 566 U. S. (2012), Dissenting of Sotomayor, J.]. E jog tényleges tartalmát az amerikai Legfelső Bíróság számos döntésében formálta: az alkotmányos szabály egyföldi védelmet nyújt ugyanazon tényállás alapján a bűncselekmény halmazdóssal szemben [Blockburger v. United States 284 U. S. 299 (1932); Brown v. Ohio 432 U. S. 161 (1977)]. Így például az utóbbi hivatkozott büntetésben autópálya cselekmény elkövetésekor a lopás bűntette miatt eltiltást lehetett nem lehet azért is felelősségre vonni, mert később jogszabályt használta az általa eltalajdonított autót. Másfelől az alkotmányos klauzula védelmet nyújt az eltélés, felmentés és bizonyos eredmény nélküli tárgyalások (mistrial) esteiben az ismételt vádemeléssel szemben is. Ugyanakkor ez a tilalom az eredmény nélküli tárgyalások tekintetében csak jelentős korlátok között érvényesülhet: főszabályként akkor, ha az eredménytelenség a vádló érdekköréből fakadt, és nem főzódik hozzá nyomos magyarázat [Arizona v. Washington 434 U. S. 497 (1978); Oregon v. Kennedy 456 U. S. 667 (1982)]. További korlátot jelent, hogy a klauzula csak akkor léphet működésbe, ha a vádlott tárgyalása már megkezdődött, vagyis esküdtzéki tárgyalás esetén az esküdtek kiválasztásával és eskütételének pillanatától, míg nem esküdtzéki tárgyalás esetén a bizonyítás megnyitásának pillanatától. A fenyegető eljárás ugyanis a Legfelső Bíróság aróli határozatát, hogy a döntésképtelen esküdttségek miatt eredménytelenné nyilvánított tárgyalás akkor sem von magá után ismételt vádemelési tilalmat, ha az első vádpontokban az esküdtek egyhangyan ártatlannak mondták a vádlottat. Ennek oka az, hogy amíg valamennyi vádpontban nem születik döntés, addig nem lehet végleges igényű felmentésnek tekinteni az esküdttségek elnökének az esküdtek vitájának intézését beszámolóit [Blueford v. Arkansas 566 U. S. (2012)]. Az Alkotmánybíróság kiténtése szerint az alkotmány-kiegészítés a Legfelső Bíróság gyakorlatában nem nyert olyan értelmet, hogy a tények vizsgálata nélkül elutasított vád ismételt vádemelési tilalmat vont
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Balsai István	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	constitution	Germany	[20] 3.1. A külföldi jogállamok alkotmányai is alapvető jogként ismerik el és érvényesítik a „ne bis in idem” elvet, illetve büntetőeljárásaikban is megjelenik az alkotmányos védelemben részesülő szabály. Ennek megfelelően például a Német Szövetségi Köztársaság alkotmányának 103. Cikk (3) bekezdése, vagy Szlovénia alkotmányának 31. Cikke tartalmazza a „ne bis in idem” elvet. Svájci büntetőeljárás törvényének 11. Cikk (1) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy nem lehet vádat emelni olyan személlyel szemben, akit korábban végleges és jogerős bírói ítélettel felmentettek, vagy eltértek (erről lásd: http://www.admin.ch/ch/e/rs/3/312.0.en.pdf , 2013. augusztus 30. napi állapot szerint).
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Balsai István	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	constitution	Slovenia	[20] 3.1. A külföldi jogállamok alkotmányai is alapvető jogként ismerik el és érvényesítik a „ne bis in idem” elvet, illetve büntetőeljárásaikban is megjelenik az alkotmányos védelemben részesülő szabály. Ennek megfelelően például a Német Szövetségi Köztársaság alkotmányának 103. Cikk (3) bekezdése, vagy Szlovénia alkotmányának 31. Cikke tartalmazza a „ne bis in idem” elvet. Svájci büntetőeljárás törvényének 11. Cikk (1) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy nem lehet vádat emelni olyan személlyel szemben, akit korábban végleges és jogerős bírói ítélettel felmentettek, vagy eltértek (erről lásd: http://www.admin.ch/ch/e/rs/3/312.0.en.pdf , 2013. augusztus 30. napi állapot szerint).
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Balsai István	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	statute	Switzerland	[20] 3.1. A külföldi jogállamok alkotmányai is alapvető jogként ismerik el és érvényesítik a „ne bis in idem” elvet, illetve büntetőeljárásaikban is megjelenik az alkotmányos védelemben részesülő szabály. Ennek megfelelően például a Német Szövetségi Köztársaság alkotmányának 103. Cikk (3) bekezdése, vagy Szlovénia alkotmányának 31. Cikke tartalmazza a „ne bis in idem” elvet. Svájci büntetőeljárás törvényének 11. Cikk (1) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy nem lehet vádat emelni olyan személlyel szemben, akit korábban végleges és jogerős bírói ítélettel felmentettek, vagy eltértek (erről lásd: http://www.admin.ch/ch/e/rs/3/312.0.en.pdf , 2013. augusztus 30. napi állapot szerint).
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	constitution	America	[39] Az Indokolás majd fele – az Indokolás [19]–[29] bekezdése – ugyanis az indítvány elutasító és visszautasító rendelkezéseit külföldi alkotmányokra és ezek alapján meghozott felsőbíróisági ítéletekre alapítja. Alapul veszi ehhez a német alaptörvény 103. cikkének (3) bekezdését, a szlovén alkotmány 31. cikkét, a svájci büntetőeljárás törvény 11. cikkének (1) pontját, majd rátér az Emberi Jogok Amerikaközi Bíróságának egy 1997-es döntésére, majd bevonja döntési alapként még az USA Supreme Court 2012-es döntését, visszakövetve e döntés igazolását még e bíróság 1932-es és 1977-es döntéséig is, majd több döntést bevon a megalapozásba az amerikai legfőbb bírói fórumtól az 1970-es évekből. A határozat elutasító és visszautasító rendelkezését az indokolás többi része kifogástalanul levezeti a magyar Alaptörvény XXVIII. cikkének eljárás garanciarendszeréből, így ez a külföldi alkotmányokra és külföldi legfelső bíróságok döntéseire alapozás teljesen felesleges. Am ezzel nemcsak az a probléma, hogy a döntés érvelési logikáját így feleslegesen bonyolítja, hanem megítélesem szerint ez sérti az Alkotmánybíróság azon kötelességét, hogy döntéseit a magyar Alaptörvényre alapozza. Ha valamelyik alaptörvényi rendelkezés absztraktsága miatt annak értelmezése további normatív támpontok bevonását teszi szükségessé, akkor az alkotmánybírák szétnevezhetnek külföldi megoldások példái után, de ez csak mint szabad gondolati kincs merülhet fel, és nem mint az alkotmánybíróisági döntés alapozásba bevonása. Ezért a döntési tervezetekben még elkülönítve szereplő és megvitatott külföldi megoldások a döntés meghozatalkor már nem maradhatnak megítélesem szerint a kihirdetett alkotmánybíróisági határozatokban.
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	constitution	Slovenia	[39] Az Indokolás majd fele – az Indokolás [19]–[29] bekezdése – ugyanis az indítvány elutasító és visszautasító rendelkezéseit külföldi alkotmányokra és ezek alapján meghozott felsőbíróisági ítéletekre alapítja. Alapul veszi ehhez a német alaptörvény 103. cikkének (3) bekezdését, a szlovén alkotmány 31. cikkét, a svájci büntetőeljárás törvény 11. cikkének (1) pontját, majd rátér az Emberi Jogok Amerikaközi Bíróságának egy 1997-es döntésére, majd bevonja döntési alapként még az USA Supreme Court 2012-es döntését, visszakövetve e döntés igazolását még e bíróság 1932-es és 1977-es döntéséig is, majd több döntést bevon a megalapozásba az amerikai legfőbb bírói fórumtól az 1970-es évekből. A határozat elutasító és visszautasító rendelkezését az indokolás többi része kifogástalanul levezeti a magyar Alaptörvény XVIII. cikkének eljárás garanciarendszeréből, így ez a külföldi alkotmányokra és külföldi legfelső bíróságok döntéseire alapozás teljesen felesleges. Am ezzel nemcsak az a probléma, hogy a döntés érvelési logikáját így feleslegesen bonyolítja, hanem megítélesem szerint ez sérti az Alkotmánybíróság azon kötelességét, hogy döntéseit a magyar Alaptörvényre alapozza. Ha valamelyik alaptörvényi rendelkezés absztraktsága miatt annak értelmezése további normatív támpontok bevonását teszi szükségessé, akkor az alkotmánybírák szétnevezhetnek külföldi megoldások példái után, de ez csak mint szabad gondolati kincs merülhet fel, és nem mint az alkotmánybíróisági döntés alapozásba bevonása. Ezért a döntési tervezetekben még elkülönítve szereplő és megvitatott külföldi megoldások a döntés meghozatalkor már nem maradhatnak megítélesem szerint a kihirdetett alkotmánybíróisági határozatokban.
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	C	CC practice	USA	[38] A rendelkező rész pontjait és a döntés többi érdemi megállapítását is el tudom fogadni, ám az indokolás egy részével szemben fenntartásaim vannak, és ehhez nem tudok csatlakozni. [39] Az Indokolás majd fele – az Indokolás [19]–[29] bekezdése – ugyanis az indítvány elutasító és visszautasító rendelkezéseit külföldi alkotmányokra és ezek alapján meghozott felsőbíróisági ítéletekre alapítja. Alapul veszi ehhez a német alaptörvény 103. cikkének (3) bekezdését, a szlovén alkotmány 31. cikkét, a svájci büntetőeljárás törvény 11. cikkének (1) pontját, majd rátér az Emberi Jogok Amerikaközi Bíróságának egy 1997-es döntésére, majd bevonja döntési alapként még az USA Supreme Court 2012-es döntését, visszakövetve e döntés igazolását még e bíróság 1932-es és 1977-es döntéséig is, majd több döntést bevon a megalapozásba az amerikai legfőbb bírói fórumtól az 1970-es évekből. A határozat elutasító és visszautasító rendelkezését az indokolás többi része kifogástalanul levezeti a magyar Alaptörvény XVIII. cikkének eljárás garanciarendszeréből, így ez a külföldi alkotmányokra és külföldi legfelső bíróságok döntéseire alapozás teljesen felesleges. Am ezzel nemcsak az a probléma, hogy a döntés érvelési logikáját így feleslegesen bonyolítja, hanem megítélesem szerint ez sérti az Alkotmánybíróság azon kötelességét, hogy döntéseit a magyar Alaptörvényre alapozza. Ha valamelyik alaptörvényi rendelkezés absztraktsága miatt annak értelmezése további normatív támpontok bevonását teszi szükségessé, akkor az alkotmánybírák szétnevezhetnek külföldi megoldások példái után, de ez csak mint szabad gondolati kincs merülhet fel, és nem mint az alkotmánybíróisági döntés alapozásba bevonása. Ezért a döntési tervezetekben még elkülönítve szereplő és megvitatott külföldi megoldások a döntés meghozatalkor már nem maradhatnak megítélesem szerint a kihirdetett alkotmánybíróisági határozatokban.
2013	33/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/02DC41F03660A338C1257ADA005251FC?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontro ll eljárás)	R	statute	Switzerland	[40] A jelen döntés indokolásának majd fele külföldi alkotmányokra és felsőbíróisági döntésekre hivatkozik, és ez már eléri azt a pontot, amely szimbolikusan is az Alaptörvényre alapozást vonja kétségbe. Épp az amerikai legfelső bírák között éles vita folyik arról már évek óta, hogy éli éllé meg a külföldi jogra való hivatkozást, mert ez sérti a bírának az amerikai jog alá vettségét. Ezt az álláspontot osztom én is a magyar jog és az Alaptörvény vonatkozásában, és miközben elismerem annak praktikusságát, hogy a döntési folyamatban – ha szükségessé teszi a felmerült értekezési dilemma – vegyük szemügyre a külföldi alkotmányok és bírósági döntéseket is. A jelen döntés indokolásának majd fele külföldi alkotmányokra és felsőbíróisági döntésekre hivatkozik, és ez már eléri azt a pontot, amely szimbolikusan is az Alaptörvényre alapozást vonja kétségbe. Épp az amerikai legfelső bírák között éles vita folyik arról már évek óta, hogy éli éllé meg a külföldi jogra való hivatkozást, mert ez sérti a bírának az amerikai jog alá vettségét. Ezt az álláspontot osztom én is a magyar jog és az Alaptörvény vonatkozásában, és miközben elismerem annak praktikusságát, hogy a döntési folyamatban – ha szükségessé teszi a felmerült értekezési dilemma – vegyük szemügyre a külföldi alkotmányok és bírósági döntéseket is.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Austria	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Belgium	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	not specified	Canada	[27] Ezzel az értelmezéssel vannak összhangban a nemzetközi jogi irodalomban meghatározó Kanada Legfelső Bíróságának döntései, amelyek szoros kapcsolatuk ellenére a függetlenséget és pártatlanságot két különálló követelményként kezelik. A pártatlanság egy adott ügyben a bírónak az ügygel és a felekkel kapcsolatos magatartását jelenti. A függetlenség fogalma ezzel szemben a bíró jogállásában, és a bíróság külső kapcsolataiban értelmezhető, amelyek objektív feltételeken és garanciákon nyugodnak. [Valente v. The Queen (1985) 5 S.C.R. 673, 1985–12–19.; elérhető: http://scc.lexum.org/decisia-ccc-ccc/scc-ccc/en/item/108/index.do , 2013. június 20. napi állapot szerint.] A bírói pártatlanság érvényesítése alapvető jelentőségű abból a szempontból, hogy a társadalom tételesen függetlenségét láthassa a bíróság működését: a bíróság függetlensége pedig sarkköve, nélkülözhetetlen előfeltétele a bírói pártatlanságnak [R. kontra Lippé (1991) 2 S.C.R. 114, 1990–12–05.]. Hasonló érvelést adott elő a Ruandával foglalkozó Nemzetközi Büntető Törvényszék is, amikor kifejtette, hogy míg a bíróság függetlensége a külső nyomásgyakorlástól és befolyástól való szabadságot jelenti, addig a pártatlanságot az ügyben jelen lévő érdekek szabályai jellemzik [ICTR, Prosecutor kontra Joseph Kamukabashi ügy, 96–15-A, 1999. június 3. § 35.].
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	France	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Germany	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Italy	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	Switzerland	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	not specified	USA	[46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	34/2013. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/C983D6D28DD657A5C1257ADA005248DF?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	lower-level court decision	USA	[38] A kényszerintézkedések foganatosítását és felülvizsgálatát, valamint a pártatlanság elvének egyes összefüggéseit az EJB a De Cubber kontra Belgium ügyben vizsgálta. Értékelése szerint amennyiben az ítélkező bíró vizsgálja felül a kényszerintézkedések foganatosítását elrendelő bíró döntésének jogszerűségét, vagy megalapozottságát, úgy a két döntés egyazon bíró által történő elbírálása jogos kétekeletet ébreszt a pártatlanság tekintetében [EJB, De Cubber kontra Belgium, (9186/80), 1984. október 26., 27. bekezdés]. Ezzel az érveléssel van összhangban az egyesült államokbeli Tenessee állam legfelső bíróságának azon döntése, amely szerint a letartóztatási parancsot kibocsátó bíró az esküszéki tárgyalás vezetéséből ki van zárva. A döntés indokai értelmében a bíró egy mérlegelési jogkörbe tartozó döntést hoz, amikor aláírja a letartóztatási parancsot: az a kérdés igényel állásfoglalást, hogy megalapozottan helyezik-e vád alá a terheltet. Anélkül, hogy a konkrét bíró pártatlansága megkérdőjeleződne, a tények, illetve azok értékelésének előzetes ismerete a büntetőbírórt képes befolyásolni a mérlegelési jogkörében hozott döntésének felülvizsgálatában. A döntésben ismételt megerősítést nyert, hogy az eljárás garanciáit övező kétekelet az alkotmányos büntetőeljárásban a terhelt alapjogi érvényesülésének javára szükséges eldönteni [erről lásd: Hamilton v. State, 218 Tenn. 317, 403 S.W.2d 302 [1966]]. [46] 3. Az Alkotmánybíróság ezen megfontolást követően vizsgálat alá vonta a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárás szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést. A tárgyalás előtti szakaszok, illetve a bíró tárgyalást megelőző részvételi intenzitása alapján a büntetőeljárás rendszerüket két főbb csoportba lehet sorolni: a vizsgálóbíró vagy vádtánács intézményével működő eljárási rendszerbe, illetve abba a rendszerbe, ahol a bíró csak meghatározott kérdésekben rendelkezik eljárási joggal. Előbbit többek között az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, és Olaszország vezette be, míg az utóbbira elsődlegesen Németország, Ausztria és Svájc büntetőeljárás rendszerre szolgálhat példaként. A két eljárási rendszer közötti egyik legfontosabb különbség az, hogy a vizsgálóbírói intézményt alkalmazó országokban végző soron a vizsgálóbíró vagy vádtánács dönti el, hogy mely bűnügyek érdemesek vagy alkalmasak arra, hogy a bíróság a tárgyalásukat megkezdje. Másként fogalmazva ezekben a rendszerekben a vizsgálóbíró vagy vádtánács rendelkezik a nyomozásról. Azokban az országokban, ahol ez a jogintézmény nem ismert, tipikusan a közbírói jogviszonyt birtokló ügyész rendelkezik a büntügyi nyomozások sorsáról, és egyúttal az ügyész viseli a végső felelősséget mind a büntetőeljárás előkészítő szakaszának törvényességéért, mind a vádirat megalapozottságáért.
2013	3206/2013. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/47EE3E741B289FD1C1257B8A001B9FEE?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Germany	[76] Az országgyűlési képviselő tehát a közügyekben való részvételi jogát a választópolgárokától kapta; az abból való kizárása nincs az Alaptörvényben hatásköre az Országgyűlésnek. Ezt az együtt együt alkotom, hogy számos (például a német) Alkotmány ismeri a kizárás intézményét. Amellett, hogy e kérdésben nyilvánvalóan a társadalmi-politikai szempontok is szerepet játszanak, az adott ország Alaptörvényének alkotmányának szabályozási-szövegezési környezete a meghatározó elsősorban. A többségi határozat indoklása pedig nem győző meg arról, hogy e tekintetben „alkotmányértelmezési importra” lenne szükség. A magyar Alaptörvényből – legalábbis álláspontom szerint – nem vezethető le sem az országgyűlési képviselő kizárása, sem képviselői jogainak felfüggesztése [ezzel összefüggésben lásd alább az Alaptörvény 4. cikk (3) bekezdését].
2013	3206/2013. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/47EE3E741B289FD1C1257B8A001B9FEE?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Germany	[43] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a parlament döntéseivel szembeni jogorvoslat hiányát a vizsgálatot végző országgyűlési bizottságok tevékenysége kapcsán állapította meg. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a vizsgálatot végző országgyűlési bizottságok tevékenysége – mivel azok közhatalmi jogalkalmazói tevékenységnek minősülnek – során hozott, az állampolgárok és más személyek jogait, kötelezettségeit és jogos érdekeit érintő döntésekkel szembeni jogorvoslati követelménye az Alkotmányból származó követelmény. Az Alkotmánybíróság ennek megállapításakor utalt arra is, hogy Németországban az alaptörvény (Grundgesetz) 44. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy a vizsgálóbírók határozatait nem lehet bírói úton felülvizsgálni, és a vizsgálat alapjául szolgáló tények elbírálása és megítélése tekintetében a bíróságok szabadok. Mindazonáltal az állampolgárok számára közvetlen joghatással járó vizsgálóbírói joghatározatokkal szemben – a magyartól jelentősen eltérő – alkotmányjogi panaszt lehet előterjeszteni a Szövetségi Alkotmánybírószághoz.
2013	3206/2013. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/47EE3E741B289FD1C1257B8A001B9FEE?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	United Kingdom	[42] Az angol Parlament válaszósa bírói hatalmat gyakorol képviselői felett a képviselői nyilatkozatok tekintetében. Az angol parlament figyelemi jogának alapelve, hogy mind a Képviselőház (House of Commons) mind a Lordok Háza mint felsőház (House of Lords) maga jogosult megtorolni az ellene elkövetett vétségeket.
2013	3207/2013. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/07CB4A68C5A1FEB1C1257B8A001B9FEE?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	United Kingdom	[44] Az angol Parlament válaszósa bírói hatalmat gyakorol képviselői felett a képviselői nyilatkozatok tekintetében. Az angol parlament figyelemi jogának alapelve, hogy mind a Képviselőház (House of Commons) mind a Lordok Háza mint felsőház (House of Lords) maga jogosult megtorolni az ellene elkövetett vétségeket.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	3207/2013. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/07CB4A68C5A1FE5BC1257BA8001B9FEC?OpenDocument	Pokol Béla	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Germany	[45] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a parlament döntéseivel szembeni jogorvoslat hiányát a vizsgálatot végző országgyűlési bizottságok tevékenysége kapcsán állapította meg. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a vizsgálatot végző országgyűlési bizottságok tevékenysége – mivel azok kizárhatóan jogalkalmazói tevékenységnek minősülnek – során hozott, az állampolgárok és más személyek jogait, kötelezettségeit és jogos érdekeit érintő döntésekkel szembeni jogorvoslat követelménye az Alkotmányból származó követelmény. Az Alkotmánybíróság megállapításakor utalt arra is, hogy Németországban az alaptörvény (Grundgesetz) 44. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy a vizsgálóbizottságok határozatait nem lehet bírói úton felülvizsgálni, és a vizsgálat alapjául szolgáló tények elbírálása és megítélése tekintetében a bíróságok szabadok. Mindazonáltal az állampolgárok számára közvetlen joghatással járó vizsgálóbizottsági határozatokkal szemben – a magyartól jelentősen eltérő – alkotmányjogi panaszot lehet előterjeszteni a Szövetségi Alkotmánybírósághoz.
2013	29/2013. (X. 17.) AB határozat	10/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/6FF65941FD415B52C1257ADA00524A8F?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	C	CC decision	USA	[31] b) Másrészt az az álláspont, hogy a támadott jogszabályi és az ahhoz kapcsolódó alaptörvényi rendelkezés konfiskatórius hatású: ellentételezés nélkül sajátítja ki egy magánfél tulajdonát, így e rendelkezések ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével. Ezen túlmenően nem gondolom, hogy az U) cikk lex specialis-ként értelmezhető, mivel minden Alkotmánybírói szűkítésээрő fogalmi eleme az, hogy a „rendes” és „a rendestől eltérő” társadalmi állapotokról is rendelkezzen. Ezt tartalmazban John Marshall főbíró is így fogalmazta meg az Egyesült Államok Legfelső Bírósága működésének kezdetén a Világsejtes híres McCulloch v. Maryland ügyben [17 U.S. 316, 415 (1819)].
2013	24/2013. (X. 4.) AB határozat	10/4/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/999CDDF94701908CC1257ADA005251FA?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrollo II eljárás)	R	not specified	France	[63] Ugyanakkor a hasonló helyzetben hozott megoldások tanulmányozása mindig is gazdagította az Alkotmánybíróság joggyakorlatát. A jelen ügy összefüggéseiben ezért jelentősége van a 2006 őszéhez hasonló, illetve azzal összevethető társadalmi és politikai krízishelyzetekre más államokban adott válaszok közül azoknak, amelyek a közkegyelem intézményi formáival operáltak, így az Alkotmánybíróság tanulmányozta a II. világháború végén a franciaországi és olaszországi ellenállók és kollaboránsok cselekményeinek és bűncselekményeinek jogkövetkezményeit elrendező jogi megoldásokat, ideértve utóbbi ország esetében a háborút követő föld- és gyárfoglaló mozgalmak miatti eljárások jogi lezárását. Áttekintette azokat a törvényi megoldásokat, amelyeket az 1968-as diákmozgalmak és egyéb radikális megmozdulások által keltett, illetve azok összefüggéseiben kialakult válsághelyzetben hozott meg a francia, az olasz és a német jogalkotó, és tanulmányozta ezen túl a vietnami katonai szolgálatot megtagadók büntetésével fenyegetettségét feloldó amerikai megoldást is.
										[64] 8.1. [gy Franciaország esetében ugyan az amnestia intézményét alkalmazta a jogalkotó, ami a háborús kollaboráció miatt korábban megbüntetettek újabb és újabb körére, valamint az Ellenállás bizonyos kilengéseire is kiterjedt] [loi d'amnistie du 16 aou ^t 1947, loi d'amnistie du 5 janvier 1951, loi d'amnistie du 20 février 1953, loi d'amnistie du 6 aou ^t 1953]. Az eredeti elképzelésekhez képest azonban jóval több amnestia törvényt kellett elfogadni, mivel politikai okokból indokolt lett a korábbi amnestiákból kimaradtak számára is jogot adni a megbocsátásra, vagy a felkérésre vagy éppen utóbb a „súlyosabb bűnösök” mentesülése – adott esetben az ún. oradouri márszárás bűnéinek egykor kényszerosorozott, francia állampolgárságú, elzárás SS-katonáinak adott amnestia [loi No. 53-112 portant amnistie en faveur des Français incorporés de force dans les formations militaires ennemies] – miatt a kisebb bűnösök javára is méltányosságot kellett gyakorolni. [67] 8.3. Olaszország, a francia megoldáshoz hasonlóan, a Mussolini-rendszerrel és a háborúval összefüggő (illetve a háborút követő, részben a korábbi rendszer hasznélvezőivel szemben támasztott agrárgénekek kilengési nyomán indított) büntetőeljárások kapcsán egymást követően több amnestia rendelkezést is hozott, és ezek újabb és újabb körökre terjedtek ki. (Regio decreto 5 aprile 1944, n. 96. Amnistia e indulto per reati comuni, militari e anonari; Decreto Lgt. 8 giugno 1945. Applicazione degli articoli 1 e 2 del Regio Decreto 5 aprile 1944, n. 96, nei territori liberati dopo il 4 aprile 1944; Decreto Lgt. 17 novembre 1945, n. 719. Amnistia per reati politici antifascisti; Decreto Lgt. 29 marzo 1946, n. 132. Amnistia e condono per reati militari; Decreto Lgt. 29 marzo 1946, n. 133. Indulto per alcuni reati di mancato conferimento degli ammassi; Decreto Presidenziale 22 giugno 1946, n. 4. Amnistia e indulto per reati comuni, politici e militari; Decreto legislativo 18 gennaio 1947, n. 244. Estensione dell'amnistia, dell'indulto e della grazia ai condannati in territori attualmente sottratti all'Amministrazione italiana; Decreto C.P.S. 1 marzo 1947, n. 92. Amnistia e indulto per reati militari in occasione del giuramento alla Repubblica delle Forze Armate; Decreto C.P.S. 8 maggio 1947, n. 460. Amnistia e indulto per reati riguardo ai quali vi è stata una sospensione del procedimento o della esecuzione per causa di guerra; Decreto C.P.S. 25 giugno 1947, n. 513. Amnistia e indulto per reati commessi in relazione con vertenze agrarie; D.P.R. 27 dicembre 1948, n. 1464. Concessione di amnistia e indulto in materia di detenzione abusiva di armi.) [74] Az alkotmánybírói vizsgálat során felmerült a kérdés, hogy a „semmissé nyilvánítás” a tárgyaló törvény formájában az egyedül lehetséges megoldás volt-e, vagy pedig egy hagyományos típusú amnestia törvényen is elérhető volna a jogalkotó a szándékzott célt. Azaz, volt-e alternatíva? Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a rendkívüli és nem ismétlődő helyzet kezelésére figyelemmel a jogalkotónak kellő szabadsággal kell bírnia a nemzeti megbékélés szempontjainak érvényre juttatása során, feltéve, hogy az Alaptörvény rendelkezési nem sérülnek. Mivel az Alkotmánybíróság – mint ahogyan arra fent utalt – ugyanakkor áttekintette néhány, a jogösszehasonlítás szempontjából fontos államnak a hasonló, illetve összevethető helyzetben hozott jogszabályait (ideértve nemcsak az 1968-as mozgalmakkal, hanem a II. világháborúval összefüggésbe hozható cselekmények miatti amnestiákat), arra a következtetésre jutott, hogy az amnestia törvények technikája sem volt egyszerűbb: Franciaországban és Olaszországban így amnesztia törvények sorozatával jutottak el a szándékzott célj (ti. az igazság feltárásához, a társadalmi megbékéléshez és a felejtéshez), annak összes ellentmondásával. A folyamatnak az egyik tapasztalata az volt, hogy egy adott későbbi amnestia-törvény megbilenthette a korábban nehezen kialakított egységsűt, ismét felszakította a sebeket és újabb amnestia-törvényt indukált.
2013	24/2013. (X. 4.) AB határozat	10/4/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/999CDDF94701908CC1257ADA005251FA?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrollo II eljárás)	R	not specified	Germany	[63] Ugyanakkor a hasonló helyzetben hozott megoldások tanulmányozása mindig is gazdagította az Alkotmánybíróság joggyakorlatát. A jelen ügy összefüggéseiben ezért jelentősége van a 2006 őszéhez hasonló, illetve azzal összevethető társadalmi és politikai krízishelyzetekre más államokban adott válaszok közül azoknak, amelyek a közkegyelem intézményi formáival operáltak, így az Alkotmánybíróság tanulmányozta a II. világháború végén a franciaországi és olaszországi ellenállók és kollaboránsok cselekményeinek és bűncselekményeinek jogkövetkezményeit elrendező jogi megoldásokat, ideértve utóbbi ország esetében a háborút követő föld- és gyárfoglaló mozgalmak miatti eljárások jogi lezárását. Áttekintette azokat a törvényi megoldásokat, amelyeket az 1968-as diákmozgalmak és egyéb radikális megmozdulások által keltett, illetve azok összefüggéseiben kialakult válsághelyzetben hozott meg a francia, az olasz és a német jogalkotó, és tanulmányozta ezen túl a vietnami katonai szolgálatot megtagadók büntetésével fenyegetettségét feloldó amerikai megoldást is. [70] 8.5. Az 1968-as németországi (és nyugat-berlini) radikális mozgalmak és a velük szemben fellépő – büntetőrendszert megszüntető törvényi szabály szintén meglehetősen rugalmas fordulatokat használt, amikor azt „a tüntetésekkel vagy azokkal összefüggésben elkövetett bűncselekmények”-re, illetve „bizonyos tüntésekre, vagy azokkal összefüggésben elkövetett bűncselekmények”-re vonatkoztatta. [Gesetz über Straffreiheit (Straffreiheitsgesetz 1970 – StrFrHG 1970) „Wegen Straftaten nach Vorschriften, die durch das Dritte Gesetz zur Reform des Strafrechts aufgehoben oder ersetzt werden (§ 2 Abs. 1), sowie wegen Straftaten, die in der Zeit vom 1. Januar 1965 bis zum 31. Dezember 1969 durch Demonstrationen oder im Zusammenhang hiermit begangen worden sind (§ 2 Abs. 2), wird nach Maßgabe der folgenden Bestimmungen Straffreiheit gewährt. Die Straffreiheit erfaßt rechtskräftig verhängte Strafen, soweit sie noch nicht vollstreckt sind, sowie zu erwartende Strafen.” § 2 (2) Straffreiheit wird auch gewährt für Freiheitsstrafen und Geldstrafen wegen Straftaten, die durch eine zur Meinungsäußerung oder Meinungsbildung in öffentlichen Angelegenheiten bestimmte Demonstration oder im Zusammenhang hiermit begangen worden sind.”]
2013	24/2013. (X. 4.) AB határozat	10/4/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/999CDDF94701908CC1257ADA005251FA?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrollo II eljárás)	R	not specified	Italy	[63] Ugyanakkor a hasonló helyzetben hozott megoldások tanulmányozása mindig is gazdagította az Alkotmánybíróság joggyakorlatát. A jelen ügy összefüggéseiben ezért jelentősége van a 2006 őszéhez hasonló, illetve azzal összevethető társadalmi és politikai krízishelyzetekre más államokban adott válaszok közül azoknak, amelyek a közkegyelem intézményi formáival operáltak, így az Alkotmánybíróság tanulmányozta a II. világháború végén a franciaországi és olaszországi ellenállók és kollaboránsok cselekményeinek és bűncselekményeinek jogkövetkezményeit elrendező jogi megoldásokat, ideértve utóbbi ország esetében a háborút követő föld- és gyárfoglaló mozgalmak miatti eljárások jogi lezárását. Áttekintette azokat a törvényi megoldásokat, amelyeket az 1968-as diákmozgalmak és egyéb radikális megmozdulások által keltett, illetve azok összefüggéseiben kialakult válsághelyzetben hozott meg a francia, az olasz és a német jogalkotó, és tanulmányozta ezen túl a vietnami katonai szolgálatot megtagadók büntetésével fenyegetettségét feloldó amerikai megoldást is. [67] 8.3. Olaszország, a francia megoldáshoz hasonlóan, a Mussolini-rendszerrel és a háborúval összefüggő (illetve a háborút követő, részben a korábbi rendszer hasznélvezőivel szemben támasztott agrárgénekek kilengési nyomán indított) büntetőeljárások kapcsán egymást követően több amnestia rendelkezést is hozott, és ezek újabb és újabb körökre terjedtek ki. (Regio decreto 5 aprile 1944, n. 96. Amnistia e indulto per reati comuni, militari e anonari; Decreto Lgt. 8 giugno 1945. Applicazione degli articoli 1 e 2 del Regio Decreto 5 aprile 1944, n. 96, nei territori liberati dopo il 4 aprile 1944; Decreto Lgt. 17 novembre 1945, n. 719. Amnistia per reati politici antifascisti; Decreto Lgt. 29 marzo 1946, n. 132. Amnistia e condono per reati militari; Decreto Lgt. 29 marzo 1946, n. 133. Indulto per alcuni reati di mancato conferimento degli ammassi; Decreto Presidenziale 22 giugno 1946, n. 4. Amnistia e indulto per reati comuni, politici e militari; Decreto legislativo 18 gennaio 1947, n. 244. Estensione dell'amnistia, dell'indulto e della grazia ai condannati in territori attualmente sottratti all'Amministrazione italiana; Decreto C.P.S. 1 marzo 1947, n. 92. Amnistia e indulto per reati militari in occasione del giuramento alla Repubblica delle Forze Armate; Decreto C.P.S. 8 maggio 1947, n. 460. Amnistia e indulto per reati riguardo ai quali vi è stata una sospensione del procedimento o della esecuzione per causa di guerra; Decreto C.P.S. 25 giugno 1947, n. 513. Amnistia e indulto per reati commessi in relazione con vertenze agrarie; D.P.R. 27 dicembre 1948, n. 1464. Concessione di amnistia e indulto in materia di detenzione abusiva di armi.)
										[68] 8.4. Olaszországban az 1968-as radikális mozgalmak kezeléseként az olasz jogalkotó is a közvélemény által akkor értett, azonban jogszabályok szokásos precizitását távolról sem kielégítő kritériumokat használt és tulajdonképpen két egymást követő amnestia-rendelettel tudta csak elérni a szándékolt célt. [69] 1968-ban a diáktüntetések és a gyárfoglaló munkásmozgalmak ügyeit a köztársasági elnöki dekrétum (D.P.R. 25 ottobre 1968, n. 1084) 1. cikke így kívánta lezárni, hogy amnestia alá kerültek az elő évről nem súlyosabb szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő cselekmények, „amelyeket politikai céllal, a diák- vagy szakszervezeti zavarágok és tüntetések alkalmával követtek el” („anche con finalità politiche, a causa ed in occasione di agitazioni e manifestazioni studentesche o sindacali”). Ehhez meglehetősen hasonlított egy következő elnöki rendelet (D.P.R. 22 maggio 1970, n. 2831) megfogalmazása, amelyik a munka, a foglalkozás, lakás és a társadalombiztosítás problémáival összefüggő zavarágok és tüntetések alkalmával elkövetett cselekményekre vonatkozott („commessi, anche con finalità politiche, a causa e in occasione di agitazioni o manifestazioni sindacali o studentesche, o di agitazioni o manifestazioni attinenti a problemi del lavoro, dell'occupazione, della casa e della sicurezza sociale”). [74] Az alkotmánybírói vizsgálat során felmerült a kérdés, hogy a „semmissé nyilvánítás” a tárgyaló törvény formájában az egyedül lehetséges megoldás volt-e, vagy pedig egy hagyományos típusú amnestia törvényen is elérhető volna a jogalkotó a szándékzott célt. Azaz, volt-e alternatíva? Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a rendkívüli és nem ismétlődő helyzet kezelésére figyelemmel a jogalkotónak kellő szabadsággal kell bírnia a nemzeti megbékélés szempontjainak érvényre juttatása során, feltéve, hogy az Alaptörvény rendelkezési nem sérülnek. Mivel az Alkotmánybíróság – mint ahogyan arra fent utalt – ugyanakkor áttekintette néhány, a jogösszehasonlítás szempontjából fontos államnak a hasonló, illetve összevethető helyzetben hozott jogszabályait (ideértve nemcsak az 1968-as mozgalmakkal, hanem a II. világháborúval összefüggésbe hozható cselekmények miatti amnestiákat), arra a következtetésre jutott, hogy az amnestia törvények technikája sem volt egyszerűbb: Franciaországban és Olaszországban így amnesztia törvények sorozatával jutottak el a szándékzott célj (ti. az igazság feltárásához, a társadalmi megbékéléshez és a felejtéshez), annak összes ellentmondásával. A folyamatnak az egyik tapasztalata az volt, hogy egy adott későbbi amnestia-törvény megbilenthette a korábban nehezen kialakított egységsűt, ismét felszakította a sebeket és újabb amnestia-törvényt indukált. [75] Az olasz amnesztiaszabályok közül többet is az Alkotmánybíróóság elé küldtek normakontrolloira a rendes bíróságok, de a Corte Costituzionale az ilyen indítványok megítélésében igen visszafogott volt és tartózkodott
2013	24/2013. (X. 4.) AB határozat	10/4/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/999CDDF94701908CC1257ADA005251FA?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrollo II eljárás)	F	0	USA	[63] Ugyanakkor a hasonló helyzetben hozott megoldások tanulmányozása mindig is gazdagította az Alkotmánybíróság joggyakorlatát. A jelen ügy összefüggéseiben ezért jelentősége van a 2006 őszéhez hasonló, illetve azzal összevethető társadalmi és politikai krízishelyzetekre más államokban adott válaszok közül azoknak, amelyek a közkegyelem intézményi formáival operáltak, így az Alkotmánybíróság tanulmányozta a II. világháború végén a franciaországi és olaszországi ellenállók és kollaboránsok cselekményeinek és bűncselekményeinek jogkövetkezményeit elrendező jogi megoldásokat, ideértve utóbbi ország esetében a háborút követő föld- és gyárfoglaló mozgalmak miatti eljárások jogi lezárását. Áttekintette azokat a törvényi megoldásokat, amelyeket az 1968-as diákmozgalmak és egyéb radikális megmozdulások által keltett, illetve azok összefüggéseiben kialakult válsághelyzetben hozott meg a francia, az olasz és a német jogalkotó, és tanulmányozta ezen túl a vietnami katonai szolgálatot megtagadók büntetésével fenyegetettségét feloldó amerikai megoldást is. [71] 8.6. Az Amerikai Egyesült Államokban a vietnami háború miatt a sorozást megtagadó és az országát elhagyó amerikai polgárok amnesztiaja sem volt egyszerű. A kialakult helyzetet a vietnami konfliktus lezárása, az amerikai hadsereg evakuálása után két lépésben próbálták meg rendezni.
2013	3144/2013. (VI. 16.) AB határozat	7/16/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/049E99E01D12AA9AC1257ADA005251EQ?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Austria	[17] A Kerethatározat 32. cikke rendelkezik a szabályozás időbeli hatályáról. Eszerint a 2004. január 1. előtti kézhöz vett kiadási kérelmeket továbbra is a kiadást terén megjelölt nemzeti közí szerződése alapján kell elbírálni. Az ezen időpont után érkező kérelmekre névze a tagállamok által e kerethatározat szerint elfogadott szabályok az irányadók. Az egyes tagállamok azonban e kerethatározat elfogadásakor nyilatkozhattak úgy, hogy végrehajtó tagállamként továbbra is a 2004. január 1. előtti alkalmazandó kiadási rendszer szerint járjanak el az általuk meghatározott időpont előtti elkövetett cselekményekre vonatkozó megkeresésekkel kapcsolatban. Ez nem lehet 2002. augusztus 7-nél későbbi időpont. A nyilatkozat bármikor visszavonható. Az európai elfogatóparancs ideiglenes alkalmazásáról Franciaország, Olaszország és Ausztria tett megfelelő nyilatkozatot. Csehszlovák szintén korlátozta a saját állampolgárok átadásának lehetőségét a 2004. november 1. előtti elkövetett bűncselekmények vonatkozásában. [COM(2007)407. Az Európai Bizottság jelentése az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat 2005-től való végrehajtásáról.]

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation/ General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	3144/2013. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/049E99E01D12AE9AC1257ADA00525728?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Czech Republic	[17] A Kerethatározat 32. cikke rendelkezik a szabályozás időbeli hatályáról. Ezerint a 2004. január 1. előtt kézhez vett kiadási kérelmeket továbbra is a kiadás terén meglévő nemzetközi szerződések alapján kell elbírálni. Az ezen időpont után érkezé kérelmekre néve a tagállamok által e kerethatározat szerint elfogadott szabályok az irányadók. Az egyes tagállamok azonban e kerethatározat elfogadásakor nyilatkozhatnak úgy, hogy végrehajtó tagállamként továbbra is a 2004. január 1. előtt alkalmazandó kiadási rendszer szerint járnak el az általuk meghatározott időpont előtt elküvetett cselekményekre vonatkozó megkeresésekkel kapcsolatban. Ez nem lehet 2002. augusztus 7-nél későbbi időpont. A nyilatkozat bármikor visszavonható. Az európai elfogatóparancs ideiglenes alkalmazásáról Franciaország, Olaszország és Ausztria tett megfelelő nyilatkozatot. Csehország szintén korlátozza a saját állampolgárok átadásának lehetőségét a 2004. november 1. előtt elküvetett bűncselekmények vonatkozásában. [COM(2007)407. Az Európai Bizottság jelentése az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat 2005-től való végrehajtásáról.]
2013	3144/2013. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/049E99E01D12AE9AC1257ADA00525728?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	France	[17] A Kerethatározat 32. cikke rendelkezik a szabályozás időbeli hatályáról. Ezerint a 2004. január 1. előtt kézhez vett kiadási kérelmeket továbbra is a kiadás terén meglévő nemzetközi szerződések alapján kell elbírálni. Az ezen időpont után érkezé kérelmekre néve a tagállamok által e kerethatározat szerint elfogadott szabályok az irányadók. Az egyes tagállamok azonban e kerethatározat elfogadásakor nyilatkozhatnak úgy, hogy végrehajtó tagállamként továbbra is a 2004. január 1. előtt alkalmazandó kiadási rendszer szerint járnak el az általuk meghatározott időpont előtt elküvetett cselekményekre vonatkozó megkeresésekkel kapcsolatban. Ez nem lehet 2002. augusztus 7-nél későbbi időpont. A nyilatkozat bármikor visszavonható. Az európai elfogatóparancs ideiglenes alkalmazásáról Franciaország, Olaszország és Ausztria tett megfelelő nyilatkozatot. Csehország szintén korlátozza a saját állampolgárok átadásának lehetőségét a 2004. november 1. előtt elküvetett bűncselekmények vonatkozásában. [COM(2007)407. Az Európai Bizottság jelentése az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat 2005-től való végrehajtásáról.]
2013	3144/2013. (VII. 16.) AB határozat	7/16/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/049E99E01D12AE9AC1257ADA00525728?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Italy	[17] A Kerethatározat 32. cikke rendelkezik a szabályozás időbeli hatályáról. Ezerint a 2004. január 1. előtt kézhez vett kiadási kérelmeket továbbra is a kiadás terén meglévő nemzetközi szerződések alapján kell elbírálni. Az ezen időpont után érkezé kérelmekre néve a tagállamok által e kerethatározat szerint elfogadott szabályok az irányadók. Az egyes tagállamok azonban e kerethatározat elfogadásakor nyilatkozhatnak úgy, hogy végrehajtó tagállamként továbbra is a 2004. január 1. előtt alkalmazandó kiadási rendszer szerint járnak el az általuk meghatározott időpont előtt elküvetett cselekményekre vonatkozó megkeresésekkel kapcsolatban. Ez nem lehet 2002. augusztus 7-nél későbbi időpont. A nyilatkozat bármikor visszavonható. Az európai elfogatóparancs ideiglenes alkalmazásáról Franciaország, Olaszország és Ausztria tett megfelelő nyilatkozatot. Csehország szintén korlátozza a saját állampolgárok átadásának lehetőségét a 2004. november 1. előtt elküvetett bűncselekmények vonatkozásában. [COM(2007)407. Az Európai Bizottság jelentése az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat 2005-től való végrehajtásáról.]
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	G	0	America	[84] Egyébként, a történeti tények tagadása a nemzeti szocialista, lásd: Laczkó-Mártonfi: Helyesírás. Osiris 2006, 1108.] eszmék hirdetőire jellemző. Más, egyébként szélsőségesnek tekinthető nézetek hívei, ideértve a kommunistákat, ilyen érveket nem használnak, mivel az eszme mai hívei, legalábbis Európában és az amerikai kontinensen, maguk is eltérnek az eszmére hivatkozó büntetetté. A fenti példában (2. pont) sem véletlenül a holokauszt tagadása szerepelt, amelyet tiltó tényállás helyébe a ma hatályos 269/C. § lépett. Ez ugyanis gyakorlatilag az egyetlen, amely a Btk. 269/C. §-a elkövetési magatartását Magyarországon megvalósíthatja (más társadalmakban és politikai kultúrákban természetesen másként van).
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	G	0	Europe	[84] Egyébként, a történeti tények tagadása a nemzeti szocialista (és nem "nemzeti szocialista", lásd: Laczkó-Mártonfi: Helyesírás. Osiris 2006, 1108.) eszmék hirdetőire jellemző. Más, egyébként szélsőségesnek tekinthető nézetek hívei, ideértve a kommunistákat, ilyen érveket nem használnak, mivel az eszme mai hívei, legalábbis Európában és az amerikai kontinensen, maguk is eltérnek az eszmére hivatkozó büntetetté. A fenti példában (2. pont) sem véletlenül a holokauszt tagadása szerepelt, amelyet tiltó tényállás helyébe a ma hatályos 269/C. § lépett. Ez ugyanis gyakorlatilag az egyetlen, amely a Btk. 269/C. §-a elkövetési magatartását Magyarországon megvalósíthatja (más társadalmakban és politikai kultúrákban természetesen másként van).
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Slovakia	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Austria	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Belgium	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Czech Republic	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	France	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Germany	[27] 1. §. Az Alkotmánybíróság az európai bíróságtól megkapott ítélet alapján megállapította, hogy a népiarst, illetőleg egyéb emberiség elleni cselekmények tagadását számos európai állam büntetőjoga szankcionálja. A nemzeti büntető törvénykönyv 130. szakaszának (3) bekezdése öt évig terjedő szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel fenyegeti azt, aki a köznyugalom megzavarására alkalmas módon nyilvánosan helyeslő fejezi ki a nemzeti szocialista rendszer bűnével kapcsolatban, tagadja, vagy jelentéktelen színben tünteti fel azokat.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Lithuania	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Poland	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiarst, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzeti szocialista népiarst vagy más nemzeti szocialista emberiség elleni cselekményt letagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyeslő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pónalizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysott), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzeti szocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűnének tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részek megvalósítására irányuló törekvés is büntetendő.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakonkro II eljárás)	R	not specified	Portugal	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiértást, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzetiszocialista népiértást vagy más nemzetiszocialista emberiség elleni cselekményt tagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyesítő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pánálizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysso), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzetiszocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűneinek tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részre me jogszabására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakonkro II eljárás)	R	not specified	Romania	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiértást, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzetiszocialista népiértást vagy más nemzetiszocialista emberiség elleni cselekményt tagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyesítő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pánálizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysso), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzetiszocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűneinek tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részre me jogszabására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakonkro II eljárás)	R	statute	Switzerland	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiértást, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzetiszocialista népiértást vagy más nemzetiszocialista emberiség elleni cselekményt tagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyesítő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pánálizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysso), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzetiszocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűneinek tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részre me jogszabására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	16/2013. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/471A890F1114884FC1257ADA00525728?OpenDocument	Szívós Mária	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakonkro II eljárás)	R	statute	United Kingdom	[28] A svájci büntető törvénykönyv 261. szakasza – a német szabályozáshoz hasonlóan – szintén szabadságvesztéssel, illetőleg pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, aki a népiértást, vagy más emberiség elleni cselekményt tagad, jelentéktelen színben tüntet fel, illetőleg azt igazolni igyekszik. Az 1947-es osztrák "Tilalmi törvény" 34. szakasza ugyancsak szabadságvesztéssel rendeli büntetni a nemzetiszocialista népiértást vagy más nemzetiszocialista emberiség elleni cselekményt tagadó, jelentéktelen színben feltüntető, illetőleg azt helyesítő, vagy igazolni törekvő elkövetőt. Az angol jogrend a fentiekhez hasonló – a totalitárius diktatúrák alatt elkövetett bűnök tagadását konkrétan pánálizáló – szabályozást ugyan nem tartalmaz, de (a "Malicious Communications Act 1988" alapján) büntethető az a személy, aki súlyosan sértő, vagy tudatosan hamis kijelentést tesz abból a célból, hogy a kijelentés címzettjének fájdalmat vagy félelmet okozzon. (A brit jogszabály tehát mintegy célzatként megköveteli a győlelt szításának szándékát is). Büntetni rendeli továbbá a holokauszt tagadását Belgium (Moreaux-törvény), Csehország, Franciaország (Loi Gaysso), Lengyelország, Románia, Szlovákia, Portugália és Litvánia büntető törvénykönyve is. Az említett országok közül Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Litvánia hatályos büntetőjogi szabályozása szerint a nemzetiszocializmus során elkövetett cselekmények mellett a kommunista diktatúra bűneinek tagadása, kétségbe vonása, illetőleg az ezen részre me jogszabására irányuló törekvés is büntetendő.
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Albania	[68] Az Alkotmánybíróság tanulmányozta a Genfi Egyezménynek a tényleges gyakorlat alapján történő értelmezését is. [69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Austria	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Azerbaijan	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Belarus	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem része a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságot viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar külgaazdasági-beruházási aktivitás célszágának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországban van hatályos kétoldali, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belaruszal, Burkina Fasoval és Montenegróval nincs. [71] A részes államok közül kettő, Belgium és Lettország élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal. Belgium azt jelentette be, hogy „csak az állam köthet választottbírósi megállapodásokat”. Lettország pedig a „közhatalóságokat és a helyi önkormányzatokat” zárta ki ezek megkötéséből. (Magyarország ilyen jellegű nyilatkozatot nem tett.) Az Alkotmánybíróság észlelte azt is, hogy jóllehet Franciaország nem élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal lehetőségével, a gyakorlatban – saját jogtudományi világa egy részének bírálatát kiválva – korlátozza a helyi önkormányzatok ilyen természetű tevékenységét. (A Code Civil 2060. cikke főszabályként kizárja az önkormányzatok választottbírósi szerződés-kötését, kiegészítő szabályként azonban, ipari és kereskedelmi közhatalóságok esetében – külön rendeletben történő felhatalmazás révén – ezt mégis lehetőség teszi.)
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Belgium	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem része a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságot viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar külgaazdasági-beruházási aktivitás célszágának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországban van hatályos kétoldali, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belaruszal, Burkina Fasoval és Montenegróval nincs. [71] A részes államok közül kettő, Belgium és Lettország élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal. Belgium azt jelentette be, hogy „csak az állam köthet választottbírósi megállapodásokat”. Lettország pedig a „közhatalóságokat és a helyi önkormányzatokat” zárta ki ezek megkötéséből. (Magyarország ilyen jellegű nyilatkozatot nem tett.) Az Alkotmánybíróság észlelte azt is, hogy jóllehet Franciaország nem élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal lehetőségével, a gyakorlatban – saját jogtudományi világa egy részének bírálatát kiválva – korlátozza a helyi önkormányzatok ilyen természetű tevékenységét. (A Code Civil 2060. cikke főszabályként kizárja az önkormányzatok választottbírósi szerződés-kötését, kiegészítő szabályként azonban, ipari és kereskedelmi közhatalóságok esetében – külön rendeletben történő felhatalmazás révén – ezt mégis lehetőség teszi.)
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Bosnia and Herzegovina	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Bulgaria	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.h.u/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakonkro II eljárás	R	not specified	Burkina Faso	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Ezerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnsország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így 6 nem tekinthető részes államnak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem része a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságot viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar külgaazdasági-beruházási aktivitás célszágának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországban van hatályos kétoldali, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belaruszal, Burkina Fasoval és Montenegróval nincs.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Croatia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Cuba	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Czech Republic	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Denmark	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Finland	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem része a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságát viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar külgaazdasági-beruházási aktivitás célországának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországnak van hatályos kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belarusszal, Burkina Fasoval és Montenegroval nincs. [71] A részes államok közül kettő, Belgium és Lettország élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal. Belgium azt jelentette be, hogy „csak az állam köthet választottbírósi megállapodásokat”, Lettország pedig a „közhatalóságokat és a helyi önkormányzatokat” zárta ki ezek megkötéséből. (Magyarország ilyen jellegű nyilatkozatot nem tett.) Az Alkotmánybíróság észlelte azt is, hogy jóllehet Franciaország nem élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal lehetőségével, a gyakorlatában – saját jogtudományi világa egy részének bírálatát kiválva – korlátozza a helyi önkormányzatok ilyen természetű tevékenységét. (A Code Civil 2060. cikke főszabályként kizárja az önkormányzatok választottbírósi szerződéskötését, kiegészítő szabályként azonban, ipari és kereskedelmi közhatalóságok esetében – külön rendeletben történő felhatalmazás révén – ezt mégis lehetőséget teszi.)
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Kazakhstan	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Latvia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem része a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságát viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem köthető jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar külgaazdasági-beruházási aktivitás célországának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországnak van hatályos kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodása, csak Belarusszal, Burkina Fasoval és Montenegroval nincs. [71] A részes államok közül kettő, Belgium és Lettország élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal. Belgium azt jelentette be, hogy „csak az állam köthet választottbírósi megállapodásokat”, Lettország pedig a „közhatalóságokat és a helyi önkormányzatokat” zárta ki ezek megkötéséből. (Magyarország ilyen jellegű nyilatkozatot nem tett.) Az Alkotmánybíróság észlelte azt is, hogy jóllehet Franciaország nem élt a II. cikk 2. pontja szerinti nyilatkozattal lehetőségével, a gyakorlatában – saját jogtudományi világa egy részének bírálatát kiválva – korlátozza a helyi önkormányzatok ilyen természetű tevékenységét. (A Code Civil 2060. cikke főszabályként kizárja az önkormányzatok választottbírósi szerződéskötését, kiegészítő szabályként azonban, ipari és kereskedelmi közhatalóságok esetében – külön rendeletben történő felhatalmazás révén – ezt mégis lehetőséget teszi.)
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Luxemburg	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFD0?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Macedonia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Moldova	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Montenegro	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak). [70] A résztvevők között szerepelnek olyan államok, amelyek tagjai az Európai Uniónak, ugyanakkor az EU-tagállamok többsége nem részese a Genfi Egyezménynek. A részes államok között vannak olyan államok, amelyek honosságát viselő vállalkozások jelentős számban vesznek részt a magyar gazdasági életben, és vannak olyanok, amelyekhez nem kötődő jelentős gazdasági aktivitás. Néhány ország pedig abba a kategóriába tartozik, amelyek a magyar kül gazdasági-beurhási aktivitás célszágának is tekinthető. A részes országok túlnyomó részével Magyarországának van hatályos kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodása, csak <i>Belarusz, Burkina Fasoval és Montenegróval</i> nincs.
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Romania	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Russia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Serbia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovakia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovenia	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Turkey	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	14/2013. (VI. 17.) AB határozat	6/17/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/84BF555A6FE75809C1257AF10020FFDQ?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Ukraine	[69] Ehhez áttekintette az ENSZ hivatalos nyilvántartása alapján a részes felek listáját. Eszerint 2013-ban az alábbi államok voltak részesei a Genfi Egyezménynek: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belarusz, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Franciaország, Horvátország, Kazahsztán, Kuba, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Macedónia (FYROM), Magyarország, Moldova, Montenegro, Németország, Olaszország, Orosz Föderáció, Románia, Spanyolország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna (Finnország 1961-es aláírását nem erősítette meg, így ő nem tekinthető részes állammak).
2013	12/2013. (V. 24.) AB határozat	5/24/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1E09722E15EB5DA0C1257B5D001B9851?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		America	[136] 3. „A hatalmi ágak elválasztásának [pontosabban a hatalommegosztás] elve [...] nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem az is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozottak más hatalmi ágak jogosítványait. [...] A jogállam fogalmához ugyanis nem csupán a jogállami intézményrendszer formális kiépítése, hanem annak normális működése [...] is hozzátartozik.” [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.] A tartalmi értelemben vett alkotmányosság egyik legfőbb kritériuma, a hatalommegosztás elve magában foglalja azt a követelményt is, hogy „nincsen az Országgyűlésnek alárendelt hatalmi ág, s egyik hatalmi ág sem vonhatja el a másik jogosítványát. A hatalommegosztás elvéből ugyanakkor az is következik, hogy alkotmányos demokráciában nincs korlátlan és korlátozhatatlan hatalom, s az egyes hatalmi ágak hatalmi ellensúlyt képeznek a többi hatalmi ággal szemben.” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261.; 41/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 292, 294.; 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296, 300.; 28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 138, 142.; 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397, 403.] Ez az amerikai alkotmányjogi doktrínából ismert felek és események elvének európai tükröződése.
2013	12/2013. (V. 24.) AB határozat	5/24/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1E09722E15EB5DA0C1257B5D001B9851?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		Europe	[136] 3. „A hatalmi ágak elválasztásának [pontosabban a hatalommegosztás] elve [...] nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem az is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozottak más hatalmi ágak jogosítványait. [...] A jogállam fogalmához ugyanis nem csupán a jogállami intézményrendszer formális kiépítése, hanem annak normális működése [...] is hozzátartozik.” [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.] A tartalmi értelemben vett alkotmányosság egyik legfőbb kritériuma, a hatalommegosztás elve magában foglalja azt a követelményt is, hogy „nincsen az Országgyűlésnek alárendelt hatalmi ág, s egyik hatalmi ág sem vonhatja el a másik jogosítványát. A hatalommegosztás elvéből ugyanakkor az is következik, hogy alkotmányos demokráciában nincs korlátlan és korlátozhatatlan hatalom, s az egyes hatalmi ágak hatalmi ellensúlyt képeznek a többi hatalmi ággal szemben.” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261.; 41/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 292, 294.; 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296, 300.; 28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 138, 142.; 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397, 403.] Ez az amerikai alkotmányjogi doktrínából ismert felek és események elvének európai tükröződése.
2013	10/2013. (IV. 25.) AB határozat	4/25/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B1F91E5118F865C757B5ADA00524B8A?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Germany	[31] Ilyen körülmények tekintem azt, hogy a módosítás a jogállamiság elvének megfelelően (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés) nem döntön el egyedi ügyet normatív szabályozásba csomagolva. Aalkalmi módosításra (normatív beavatkozásra) az Országgyűlés szervezetének vagy működésének lényeges elemét érintő indok, vagy az Alaptörvényből fakadó kényszerítő körülmény alapján alapul. Egyedi ügy tehát csak akkor adhat okot a beavatkozásra, ha a beavatkozás nem pusztán politikai indíttatású, hanem lényeges (alkotmányi szintű) körülményen alapul. Ilyen idoknak kell ezen túlmenően azt is tekinteni, ha egy képviselő vagy képviselők csoportja visszaélőszzerűen próbálna a Házzsábyát valamely rendelkezését alkalmazni. A normativitás és az alkalmi (a normatív kereteken túlmutató) esetek szabályozására jó példa a német Bundestag frakcióalakítási zsábyája, amely a Bundestag létszámának legalább öt százalékát kitevő – azonos politikai célkitűzéseket magukénak valló pártok esetén az egymással nem versengő – képviselők számára egyik jogként biztosítja a frakció megalakulását. Ha azonban ezeket a feltételeket nem teljesítő csoport kívánna frakcióként megalakulni, ahhoz a Bundestag egyetértése szükséges.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	6/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E57CE6378E537151C1257ADA00524F50?OpenDocument	Balsai István	dissenting	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	European states	[270] 1. A többségi döntés az egyházi jogállás kérdésével összefüggésben arra mutat rá, hogy az Alaptörvénynek való összhang megítélésére a külföldi országok szabályozási koncepciói önmagukban nem döntő jelentőségűek. Az európai államok szabályozási mintáinak szertésgazdó jellegéből annyi azonban mégis megállapítható, hogy az államok rendkívüli széles mértékű lehetőséggel rendelkeznek az egyházi jogállás szabályainak, illetve a vallási csoportok jogállásának kialakításakor. Másként fogalmazva e területen kevés olyan közös alkotmányi minimumszabály lehetne fel, amelyet az európai demokratikus jogállamok mindegyike kivétel nélkül elfogadna. Az európai államok többsége az országban játszott történelmi szerepük és társadalmi jelentőségük alapján egyes vallási csoportokat a jogállamiság, vagy az általuk megszerezhető különleges jogosultságok és az azzal járó kötelezettségek tekintetében egymástól megkülönbözteti, azaz a többszintű állami egyházi jogi berendezkedés talaján áll. Ennek oka abban rejlik, hogy a XIX. századot megelőzően az egyes európai országok számos, a modern állam funkciójához tartozó feladatot, így többek között oktatást, könyvtárállást, betegápolást, ügyvéti és bírói jogi hagyományainak őrzését csak a keresztény felekezetek intézményi infrastruktúráján, és humán erőforrásán keresztül láthatták el. A modern európai államok egy része alkotmányos szabályokban fogalmazta meg az állam vallási semlegességét, és az állam egyháztól történő elválasztását. Ugyanakkor a történelmi szerepű vallási közösségek további társadalmi küldetésére az ilyen alkotmányi szabályokat megfogalmazó európai államokban is fokozott igény mutatkozik, mutatkozik. A társadalom egészét megszólítani képes, és ilyen igényvel fellelő, országos infrastruktúrával, és szakértelmekkel rendelkező vallási közösségek a modern európai társadalom szervezésében is létfontosságú szerepet játszanak. Ennek megfelelően az európai államok túlnyomó többsége az egyes vallási csoportok között, azok történelmi szerepére és társadalmi súlyára figyelemmel különböztet teszt. A vallási közösségek ténylegesen különböznek, így az állami egyházi jogi rendszerek vagy eltérő jogalany típusokat (magánjogi – közjogi jogalanyok) vezettek be, vagy eltérő szabályokat alakítottak ki, vagy az egyesleges jellegű szabályozás mellett tényleges különböztetéseket tesztnek . [259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét . [259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét .
2013	6/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E57CE6378E537151C1257ADA00524F50?OpenDocument	Bragyova András	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Germany	[259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét .
2013	6/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E57CE6378E537151C1257ADA00524F50?OpenDocument	Bragyova András	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Spain	[259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét .
2013	6/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E57CE6378E537151C1257ADA00524F50?OpenDocument	Bragyova András	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	Switzerland	[259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét .
2013	6/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E57CE6378E537151C1257ADA00524F50?OpenDocument	Stumpf István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	European states	[259] A lelkiismereti szabadság jelentésének szükségképpen rövid elemzése emiatt nem maradhat el, akkor sem, ha a határozat indoklásá, mint említettük, az Ehtv. Alaptörvénybe ütközését az egyházaként elismerés eljárása hiányosságai miatt állapítja meg (és ebben az értelemben állapít meg alkotmányos követelményt). A vallásszabadság szerintem az általános lelkiismereti szabadság része, azaz a vallási lelkiismeret alkotmányjogi jog nem privilegizálható. A modern alkotmányok és a régiek újabb módosításai, mint pl. a német alkotmány GG. Art. 4. (1); a spanyol alkotmány Art. 16. 1; a svájci alkotmány Art. 16. 2 ezt világosan kifejezik azzal, hogy vallási és filozófiai vagy ideológiai-világvetési meggyőződésről szólnak mint a lelkiismereti szabadság jog védett tárgyáról. Azaz az agnosztikus, nem-hívó vagy kifejezetten ateista meggyőződés nem tekinthető egyszerűen "nem-vallásosnak", vagy olyan személy tudatának, aki élt a vallásos meggyőződés ki nem nyilvánításának jogával. Az Alaptörvény VII. cikk első bekezdése ezt látszik sugallni, mivel csak a vallási "meggyőződés kinyilvánításának mellőzéséről", továbbá a "más meggyőződésről" szól. Ez utóbbi lenne a nem-hívás, a nem tételes vallási meggyőződés és az ateizmus minden formája. A pusztán nem-hit szabadságaként felfogott szekuláris lelkiismeret eleve kisebb védelmet kaphat, hiszen (e felfogás szerint) nincs vallási értelemben vett, másokkal közösen definiált lelkiismerete, így a vallással szemben csak a nem-vallás áll mint a vallásszabadság hiánya . A lelkiismereti szabadság egyik eseteként felfogott vallásszabadság képes egyedül arra, hogy egyenrangúan kezelje minden ember lelkiismeretét .
2013	8/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F658489DA1D5EA2CC1257ADA005248D2?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	C	CC practive	USA	[41] Ezzel összhangban az amerikai Legfelsőbb Bíróság azt fogalmazta meg, hogy amikor a nyomozás egy olyan fázisba érkezik, amelynek célja már nem egy megoldatlan bűnyű feltárása, hanem a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható konkrét személy büntetőjogi felelőssége vonásának előkészítése, akkor az alkotmányos ellensúlyoknak azonnali működésbe kell lépniük [Escobedo v. Illinois 378 U.S. 478 (1964)]. [47] Összhangban áll ez az érvelés a törvényszéki ítéletben egyébként példaként hivatkozott "Miranda formula" alapjául szolgáló ügyben kifejtettekkel is. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság már egy korai döntésében megfogalmazta, hogy a civilizált nemzetek alkotmányos kultúrájának minőségét leginkább az mutatja, hogy milyen alkotmányos garanciákat alkalmaznak a büntető hatalmak érvényesítését megelőző eljárásaik során [Olmstead v. United States 277 U.S. 438 (1928)]. A személyi szabadságától megfosztott terhelt kihallgatásának megítéléséről a Legfelsőbb Bíróság kiindulópontja az volt, hogy ilyen esetekben az önvédára kötelezés tiltamának érvényesülése fokozott veszélyben van. Ezt követően döntött úgy a bíróság, hogy a szabadságtól megfosztott terhelt kihallgatásának megelőzhetetlen előfeltétele, és egyúttal érvényességi kelléke a következő figyelemfelhívás: joga van hallgatni, minden amit mond a bíróságon felhasználható ellene, joga van arra, hogy kihallgatásán védő legyen jelen, és ha védőt a jövedelmi viszonyai miatt nem képes megengedni, akkor joga van arra, hogy a kihallgatását megelőzően védő kirendelését kérje. Amíg a védő nem tudja bizonyítani, hogy a terhelt számára ezeket a lehetőségeket biztosították, addig a vallomási bizonyítékot nem használható fel. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság tehát ebben az ügyben mondta ki elvi jelentőségű, hogy a terheltnek alkotmányos jog egyfelől az önvédára kötelezés tiltamára vonatkozó figyelmeztetés, másfelől pedig a véddő jelenlét biztosítása [Miranda v. Arizona 384 U.S. 436 (1966)].
2013	8/2013. (III. 1.) AB határozat	3/1/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F658489DA1D5EA2CC1257ADA005248D2?OpenDocument	Balsai István	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 27. §)	R	constitution	USA	[33] Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága az ötödik alkotmány kiegészítésben biztosított védelemhez való jog hatékony garantálását hasonló megfontolásból terjesztette ki a bírósági tárgyalást megelőző vizsgálati, nyomozási szakaszra. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint egyfelől a bűnyű kezdett szakasza olyan kritikus része az eljárásnak, ahol leginkább szükség van professzionális jogi tanácsra és segítségre. Eppen ezért a védő igénybeviteléhez való jog fogytakos lenne, ha érvényesülését csak egy olyan szakaszról kezdve biztosítanánk, amelyben a vallomástétel jelentősége csökken. Másfelől közvetlen az összefüggés a bünyű vizsgálatok kezdett, kritikus szakaszaiban beszerzett információk és a tárgyalások végkimenetelét között, ezért a nyomozás során fogantatosított terhelt kihallgatásának döntő hatással lehetnek. A nyomozás kezdett szakaszában a bizonyítékok gyors és hatékony beszerzése, illetve a terhelt jogi segítség iránt jelentkező igény között kényes az egyensúly, amelyet mindig a terhelt alkotmányos jogainak érvényesülése javára szükséges eldönteni [errell lásd: Massiah v. United States 377 U.S. 201 (1961); Hamilton v. Alabama 368 U.S. 52. (1964); White v. Maryland 373 U.S. 59. (1963)].
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Dienes-Oehm Egon	concurring	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	C	CC decision	Poland	[98] b) Fontos tényeződnek tartom a változó körülmények figyelembevételét az, hogy a hozzáak hasonlóan történelmileg szennyezett Lengyelország magyar mintára 2009-ben büntetődöntést nyilvánított a fasizta, kommunista és más totalitárius szimbólumok használatát. 2011-ben azonban a lengyel Alkotmánybíróság – a Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott EIEB döntésre is figyelemmel – e tilalmat alkotmányellenesnek nyilvánította, mondván, hogy az "sérti a nullum crimen sine lege" elvét, valamint azzal összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát." (A jelen határozat IV/2. pontja.)
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Italy	[26] 2.1. Az állampolgársági, faji, etnikai, vallási alapon történő gyűlöletkeltés formái számos európai országban tiltottak, a totalitárius diktatúrák szimbólumainak használata azonban csak néhány államban büntetendő. Az európai országok többsége tiltamazza a nemzetiszocialista jelképek, köztük a horogkereszt, a náci Németország zászlójának, himnuszának nyilvános használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvánia), de előfordul a szabadságvesztéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában). [27] Németországban a büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch – StGB) nem tartalmaz a magyar szabályozáshoz hasonló taxatív felsorolást a tiltott jelképek vonatkozásában. A StGB 86a. §-a az alkotmányellenesnek minősített szervezetek (pártok, egyesületek) jelképeinek terjesztését és nyilvános használatát tiltja. A tényállás definícióját, hogy jelképek minősül különösen a zászló, jelvény, egyenruha, jelző, üdvözlési forma, valamint az ezekhez hasonló kifejezések. A tilalom alóli kivételt jelent, ha a jelképek terjesztése vagy nyilvános használata művészeti, tudományos, oktatási-csúszati, ismeretterjesztési vagy alkotmányellenes törekvések elleni védelmi célból történik. A törvény tartalmaz egy olyan kitételt is, miszerint ha a cselekmény társadalomra veszélyessége csekély, akkor a bíróság eltekinthet a büntetés alkalmazásától. [28] A német szabályozás tehát a tilalmat nem úgy határozta meg, hogy a nevesített politikai rendszerekhez kötődő jelképek használatát tiltamazza, hanem azt az alkotmányellenesnek nyilvánított szervezetek vonatkozásában rögzítette. Ennek alapján nem lehet nyilvánosan használni és terjesztetni a nemzetiszocialista jelképeket Németországban, a városállam azonban nem tiltamozott, mert az több törvényes szervezet jelképe. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság vizsgálta a StGB 86a. §-ának alkotmányosságát, és azt nem találta a német Alaptörvénybe ütközésnek [1 BvR 680/86 vom 3. 4. 1990, 1 BvR 204/03 vom 23. 3. 2006, 1 BvR 150/03 vom 1. 6. 2006, 2 BvR 2202/08 vom 18. 5. 2009]. [29] Olaszországban külön törvény (Legge 25 giugno 1993, n. 205.) rendelkezik a fajgyűlölet elleni törvény által meghatározott tiltott szervezetekhez, egyesületekhez, mozgalmakhoz kötődő jobboldali diktatórikus szimbólumok nyilvános közzétételének büntetődönté nyilvánításáról. Ennek a szabálynak alkotmányos alapja az olasz Alkotmány XII. cikke, amely a fasizista párt újjalakításának tilalmáról rendelkezik. Az olasz Alkotmánybíróság nem vizsgálta ennek a törvénynek az alkotmányosságát, azonban egy más ügyben kimondta, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem vdi azokat a véleményeket, amelyek a faszizmatizált fasizista párt újjalakulásáról szólnak, azt támogatják, azzal azonosulnak, mert az ezekhez kapcsolódó szimbólumok nyilvános használata alkalmas a tömegek befolyásolásra, és a tiltott szervezetek újjalakulása támogatásának tekinthető. Ezért az olasz Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen magatartások büntethetősége a demokrácia védelmét biztosító indokolt korlátozásnak tekinthető [Sentenza 74/1958 (2012/12/1958)].
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánybírói panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	statute	Latvia	[32] Lettországban a gyűlöletkeltés jogról szóló törvényben tiltamazzák a kommunista jelképek nyilvános használatát. [33] Romániában 2002-ben került beiktatásra a fasizta szimbólumok és az idegengyűlölettel összefüggő cselekmények tilalma. [34] Lengyelország 2009-ben módosította büntető törvénykönyvét, és büntetődöntést nyilvánított a fasizta, kommunista és más totalitárius szimbólumok használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvánia), de előfordul a szabadságvesztéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában). [35] Ukrajnában 2012. április 26-án a lemberg (Lviv) képviselőtestület, 2012. május 9-én pedig a nyugat-ukrajnai tennopol terület tanácselnöke rendelkezett a kommunista és nemzetiszocialista szimbólumok betiltásáról. [36] 2005-ben felmerült a nemzetiszocialista jelképek, különösen a horogkereszt európai uniós szintű betiltásának lehetősége, amely 2007-ben Németország soros elnökségének idején vált tervezetté. Több közép-kelet-európai ország, köztük Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország és Szlovákia támogatták volna a tiltás kiterjesztését a kommunizmus jelképeire is.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	statute	Lithuania	[26] 2.1. Az állampolgársági, faji, etnikai, vallási alapon történő gyűlöletkeltés formái számos európai országban tiltottak, a totalitárius diktatúrák szimbólumainak használata azonban csak néhány államban büntetendő. Az európai országok többsége tilalmazza a nemzetiszocialista jelképek, köztük a horogkereszt, a náci Németország zászlójának, himnuszának nyilvános használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvániaiban), de előfordul a szabadságvesztés büntetéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában). 31] Litvániaiban a parlament 2008. június 18-án fogadta el azt a törvénymódosítást, amely betiltotta a nemzetiszocialista horogkereszt, valamint az egykori Szovjetunióban használatos kommunista jelképek mindenfajta nyilvános ábrázolását. [36] 2005-ben felferült a nemzetiszocialista jelképek, különösen a horogkereszt európai unió szintű betiltásának lehetősége, amely 2007-ben Németország soros elnökségének idején vált tervezetté. Több közép-kelet-európai ország, köztük Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország és Szlovákia támogatták volna a tiltás kiterjesztését a kommunizmus jelképeire is.
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	statute	Poland	[34] Lengyelország 2009-ben módosította büntető törvénykönyvét, és büntetendővé nyilvánította a fasizista, kommunista és más totalitárius szimbólumok használatát. A szabályozás 2010. június 8-án lépett hatályba. A lengyel Alkotmánybíróság azonban 2011. július 19-i döntésében alkotmányellenesnek nyilvánította a törvényi tényállás fasizista, kommunista és más totalitárius szimbólumok tilamára vonatkozó részét arra hivatkozással, hogy az – a strasbourgi Bíróság Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott ítéletére is figyelemmel – sérti a nullum crimen sine lege elvét, valamint azzal összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát.
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	C	CC decision	Poland	[34] Lengyelország 2009-ben módosította büntető törvénykönyvét, és büntetendővé nyilvánította a fasizista, kommunista és más totalitárius szimbólumok használatát. A szabályozás 2010. június 8-án lépett hatályba. A lengyel Alkotmánybíróság azonban 2011. július 19-i döntésében alkotmányellenesnek nyilvánította a törvényi tényállás fasizista, kommunista és más totalitárius szimbólumok tilamára vonatkozó részét arra hivatkozással, hogy az – a strasbourgi Bíróság Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott ítéletére is figyelemmel – sérti a nullum crimen sine lege elvét, valamint azzal összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát.
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	not specified	Romania	[33] Romániában 2002-ben került beiktatásra a fasizista szimbólumok és az idegengyűlölettel összefüggő cselekmények tilalma.
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	statute	Slovakia	[26] 2.1. Az állampolgársági, faji, etnikai, vallási alapon történő gyűlöletkeltés formái számos európai országban tiltottak, a totalitárius diktatúrák szimbólumainak használata azonban csak néhány államban büntetendő. Az európai országok többsége tilalmazza a nemzetiszocialista jelképek, köztük a horogkereszt, a náci Németország zászlójának, himnuszának nyilvános használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvániaiban), de előfordul a szabadságvesztés büntetéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában). [30] Szlovákiában a 2005. május 20-i 300/2005. törvény, a büntető törvénykönyv (Trestný Zákon) 421–422c. §-a rendelkezik a szabadságjogokat elnyomó mozgalmak visszaszorításáról, amely magában foglalja az ilyen mozgalmakkal kapcsolatos jelképek, többek között jelvények, zászlók, egyenruhák tilalmát. A szlovák szabályozás a német szabályozáshoz hasonlóan nem definiálja, hogy konkrétan mely részekre, mozgalmak jelképeit tilalmazza, hanem általánosan határozza meg, így a tilalom mind a nemzetiszocialista, mind a kommunista szimbólumokra vonatkozhat. [36] 2005-ben felferült a nemzetiszocialista jelképek, különösen a horogkereszt európai unió szintű betiltásának lehetősége, amely 2007-ben Németország soros elnökségének idején vált tervezetté. Több közép-kelet-európai ország, köztük Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország és Szlovákia támogatták volna a tiltás kiterjesztését a kommunizmus jelképeire is.
2013	4/2013. (II. 21.) AB határozat	2/21/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E1E95AF7B7C1A24EC1257ADA00524F2E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 26. § (1) bekezdés)	R	statute	Germany	[26] 2.1. Az állampolgársági, faji, etnikai, vallási alapon történő gyűlöletkeltés formái számos európai országban tiltottak, a totalitárius diktatúrák szimbólumainak használata azonban csak néhány államban büntetendő. Az európai országok többsége tilalmazza a nemzetiszocialista jelképek, köztük a horogkereszt, a náci Németország zászlójának, himnuszának nyilvános használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvániaiban), de előfordul a szabadságvesztés büntetéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában). [27] Németországban a büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch – StGB) nem tartalmaz a magyar szabályozáshoz hasonló taxatív felsorolást a tiltott jelképek vonatkozásában. A StGB 86a. §-a az alkotmányellenesnek minősített szervezetek (pártok, egyesületek) jelképeinek terjesztését és nyilvános használatát tiltja. A tényállás definiálja, hogy jelképek minősül különösen a zászló, jelvény, egyenruha, jelző, üdvözlési forma, valamint az ezekhez hasonló kifejezések. A tilalom alól kivételt jelent, ha a jelképek terjesztése vagy nyilvános használata művészi, tudományos, oktatási-kutatói, ismeretterjesztési vagy alkotmányellenes törekvések elleni védelmi célból történik. A törvény tartalmaz egy olyan kitéletet is, miszerint ha a cselekmény társadalomra veszélyessége csekély, akkor a bíróság eltkelhethet a büntetés alkalmazásától. [28] A német szabályozás tehát a tilalmat nem így határozta meg, hogy a nevesített politikai rendszerekhez kötődő jelképek használatát tilalmazza, hanem azt az alkotmányellenesnek nyilvánított szervezetek vonatkozásában rögzítette. Ennek alapján nem lehet nyilvánosan használni a nemzetiszocialista jelképeket Németországban, a vöröscsillag azonban nem tilamozott, mert az több törvényes szervezet jelképe. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság vizsgálta a StGB 86a. §-ának alkotmányosságát, és azt nem találta a német Alaptörvénybe ütközőnek [1 BvR 680/86 vom 3. 4. 1990, 1 BvR 150/03 vom 1. 6. 2006, 2 BvR 2202/08 vom 18. 5. 2009]. [36] 2005-ben felferült a nemzetiszocialista jelképek, különösen a horogkereszt európai unió szintű betiltásának lehetősége, amely 2007-ben Németország soros elnökségének idején vált tervezetté. Több közép-kelet-európai ország, köztük Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország és Szlovákia támogatták volna a tiltás kiterjesztését a kommunizmus jelképeire is.
2013	3/2013. (II. 14.) AB határozat	2/14/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F63B6FEE72CF7A1FC1257ADA00524CCD?OpenDocument	Balogh Elemér	majority	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	USA	[46] Összhangban van ez a mérlegelésre vonatkozó teszt a strasbourgi bíróság gyakorlatával is. Az Emberi Jogok Európai Bírósága ugyanis arányossági tesztet alkalmazott, amikor például azt vizsgálta a Patyi kontra Magyarország (35127/08, 2012. január 17.) ügyben, hogy megfelel-e az Egyezmény 11. cikkében biztosított békés gyülekezés jogának, hogy a rendőrség a panaszos gyülekezéssel kapcsolatos bejelentéséről a Kossuth tér biztonsági műveleti területét nyilvánítása miatt nem döntött érdemben. Szigorú tesztet alkalmaz az amerikai Legfelsőbb Bíróság is azokban az esetekben, amikor olyan nyilvános fórumokon történő gyülekezés korlátozásáról van szó, amelyeket tipikusan kommunikációs tevékenységek jellemeznek. Egy ilyen terület esetében a gyülekezés korlátozását akkor alkotmányos, ha a korlátozás szűkre szabott módon kényszerítő állami érdeket szolgál és tartalom, illetve nézőpontsemleges. [Lásd például: United States v. Grace 461 U.S 171 (1983); Snyder v. Phelps 562 U.S (2011)]
2013	3/2013. (II. 14.) AB határozat	2/14/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F63B6FEE72CF7A1FC1257ADA00524CCD?OpenDocument	Balsai István	concurring	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 27. §)	C	SC decision	Switzerland	[78] Más összefüggésben ugyan, de az Amerikai Egyesült Államok legfőbb bírói testülete már egy régebbi döntésében is hasonló érveléssel ismerte el a bírósághoz fordulás jogát. A döntésben kifejtett érvek szerint a bírósághoz fordulás joga minden más alapjog őrzője és egyben a jog által szervezett állam alapköve is. [Chambers v. Baltimore & Ohio Railroad Company, 207 U.S. 142 (1907)] A bírói úthoz fűződő jog tekintetében a legszűkebb gyakorlatot a Svájci Államszövetség Legfelsőbb Bírósága munkálta ki, amely megkülönbözteti a bírói úthoz való jog formai és tartalmi akadályait és ilyen akadályként tekint minden olyan bírói vagy közigazgatási döntésre, amely valamely jog által biztosított lényeges garancia érvényesítését tagadja meg. (Ian Paulsson: Denial of Justice in International Law; 38. oldal, Cambridge University Press, 2005.)
2013	3/2013. (II. 14.) AB határozat	2/14/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F63B6FEE72CF7A1FC1257ADA00524CCD?OpenDocument	Balsai István	concurring	Alkotmánygyűlési panasz (Abtv. 27. §)	C	CC decision	USA	[78] Más összefüggésben ugyan, de az Amerikai Egyesült Államok legfőbb bírói testülete már egy régebbi döntésében is hasonló érveléssel ismerte el a bírósághoz fordulás jogát. A döntésben kifejtett érvek szerint a bírósághoz fordulás joga minden más alapjog őrzője és egyben a jog által szervezett állam alapköve is. [Chambers v. Baltimore & Ohio Railroad Company, 207 U.S. 142 (1907)] A bírói úthoz fűződő jog tekintetében a legszűkebb gyakorlatot a Svájci Államszövetség Legfelsőbb Bírósága munkálta ki, amely megkülönbözteti a bírói úthoz való jog formai és tartalmi akadályait és ilyen akadályként tekint minden olyan bírói vagy közigazgatási döntésre, amely valamely jog által biztosított lényeges garancia érvényesítését tagadja meg. (Ian Paulsson: Denial of Justice in International Law; 38. oldal, Cambridge University Press, 2005.)
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Australia	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolja) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözésekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Belgium	[136] Ha áttanulmányozzuk azon országoknak a megoldásait és hivatalos okmányait, amelyben a regisztrációt alkalmazzák, és amelyekre a törvény előterjesztői, támogatói is hivatkoznak, azt lehet megállapítani, hogy az egyebéktől csekély számú a Franciaországot, Belgiumot leszámítva jórészt a common law jogrendszerbe tartozó, nagy bevándorló hullámokat befogadó – különböző, részben történelmi, részben alkotmányjogi okokból központi lakcímnyilvántartással nem rendelkező – államok megoldásai is jóval egyszerűbbek, mint amelyet a Törvény alkotott meg.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Canada	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolja) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözésekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	France	[136] Ha áttanulmányozzuk azon országoknak a megoldásait és hivatalos okmányait, amelyben a regisztrációt alkalmazzák, és amelyekre a törvény előterjesztő, támogatói is hivatkoznak, azt lehet megállapítani, hogy az egyébként csekély számú és Franciaországot, Belgiumot leszámítva jórészt a common law jogrendszerbe tartozó, nagy bevándorló hullámokat befogadó – különböző, részben történelmi, részben alkotmányjogi okokból központi lakcímnyilvántartással nem rendelkező – államok megoldásai is jóval egyszerűbbek, mint amelyet a Törvényt alkotott meg. [137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolva) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözkészekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	New Zealand	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolva) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözkészekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Portugal	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolva) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözkészekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolva) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözkészekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	USA	[137] Így az amerikai egyesült államokbeli, a kanadai, az ausztráliai, az új-zélandi, az angol, a francia, a belga és a portugál rendszer egyszerű, az internetről letölthető és az önkormányzatnál is felvehető, illetve postán kiküldött formanyomtatványt használ, amelyet az illető a szokásos személyi adatokkal kitölt, aláír (egyes rendszerekben igazolványa fénymásolatát csatolva) és választása szerint postán elküld, vagy az önkormányzatnál lead. Megjegyzendő továbbá, hogy a választásonkénti (azaz ciklusonként ismétlődő) feljelentkezés az USA-ban érvényesül, a felsorolt államok java része csak az első bejelentkezést intézményesítette (a nagykorúvá váláshoz, vagy a honosításhoz, vagy a visszatelepüléshez kötődve), és ezeket az eseteket leszámítva a belső migrációhoz, költözkészekhez, lakóhelyváltásokhoz kapcsolja.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	G		0 Romania	[184] A lakcím-nyilvántartási szabályozásban létezik ugyan ma is egy bejelentési kötelezettség, ha a kitelepedés szándékával kívánja valaki elhagyni az országot, vagy három hónapot meghaladó időtartamra vállal külföldön munkát, de mivel a magyar állampolgárok igen nagy tömege többhónaponként hazatérőként dolgozik odakinn, és igazi ellenőrzést ehhez az előírásból, csak az érintettek kisebb része él ezzel. (Az uniós országok többségében pedig a híradások szerint nem létezik, vagy már eltörölték a más uniós országból érkezett munkavállalók regisztrációs kötelezettségét, mert ez sérti az Unión belüli szabad munkavállalás elvét.) Ha a hazai törvényhozó e migrációs mozgásokat szigorúbb nyilvántartási kötelezettséggel és ehhez engedélyek előírásával kívánna megkötöni, az valóban felvetné az állampolgárok uniós mozgásszabadságának túlzott korlátozását – esetleg épp az Alkotmánybíróságnak kellene ezt megsemmisíteni, mint uniós alapelvek ütközött. Így a megoldás csak az lehet a prognosztizálhatóan növekvő számú kétkészságra, hogy az egyes szektorokban folyamatosan megújítandó névjegyzékek párhuzamos működtetésével együtt minősítsük csak használhatónak a hazai lakcímnyilvántartást. Az, hogy a rendszerint a választáson összesen megjelenők majd tíz százaléka kitévő, félmillió körül a tartósan külföldön – alapvetően a nyugati uniós országokban – dolgozók száma már jelenleg is (vagy lesz 2014-ben a további növekedés révén), mutatja a hivatalos lakosság-statisztikától való eltérésből adódó gondokat. Ha pedig előre tekintünk a 2018. illetve a 2022. évi választásokra is, és a várható további sokszázszere külföldi munkavállalások beszámítjuk, akkor látható, hogy a mai fiktív választói névjegyzéken alapuló rendszer országosan is gondokat okozhat a választások lebonyolításánál. (Gondoljunk az e téren már előbbre tartó Romániára, ahol az eredetileg huszonegymillió állampolgári számból a 2011-es népszámlások tanúsága szerint már tizenkilencmillióra csökkent a ténylegesen otthon maradtak száma, és a közelmúltban lefolyt választásokon a két adat közötti különbség komoly vitákat okozott az egyes választási eredmények értékelésében!) A többségi határozat teljességgel figyelmen kívül hagyta a választási rendszernek ezt az újonnan felbukkant gondját, melynek kezelésére a választási ciklusonként megújításra kerülő általános választási regisztráció alkalmas lett volna, és ezt alapvetően-ellenesnek minősítve újra nyitotta tette a problémát. Az indokolás III. részének 6.2. pontja a külföldi munkavállalást csak leszűkítve, a választókerületek egyenlőségére vonatkozásában vette szemügyre, és mivel a választókerületek módosításának a választás napjáéhoz közeledve törvényi korlátai vannak, irrelevánsnak minősítette ezt a kérdést. Ezzel azonban nem adott választ a Fentiekben felvetett sokkal súlyosabb kérdésekre, pedig épp ezek szem elől állítása indokolja a kérelmező további választási regisztráció törvénybe foglaltását.
2013	1/2013. (I. 7.) AB határozat	1/7/2013	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C05BC19C310A316C1257ADA0052476B?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	G		0 USA	[187] A) Nem vitás, hogy minden funkcionális feltétel keret közé sorolta a választót a jog gyakorlásának, és sokszor nehéz eldönteni, mikor tekintjük ezt korlátnak, mikor pusztán a joggyakorlás nélkülözhetetlen feltételének. Pl. az Egyesült Államokban egy általános személyi igazolvány létesítését is mint alkotmányellenes korlátozást fogják fel, de ez nem zavarta az európai demokráciák többségét abban, hogy egy ilyenféle igazolványt intézményesítsenek. Tesztünk fel lehet állítani, hogy ha egy feltétel felállítását egy adott jog gyakorlásának intézményeivel funkcionális kelléknek biztosít, akkor ezt magát nem lehet bevinni az adott jog korlátjai közé, hanem legfeljebb csak a funkcionális feltétel módját. Például a jelen esetben a választási regisztrációval magát az intézményt nem, de ennek módját, hogy ezt levélben, elektronikusban vagy csak személyesen stb. lehet megtenni, azt mint esetlegesen aránytalanul korlátozó módot vizsgálhatja az Alkotmánybíróság. Szükségesség és arányosság csak az utóbbi vonatkozásban vehető fel, és vizsgálható. Ha ugyanis nem tesszük meg a funkcionális feltételt és a korlát fogalmi megkülönböztetését, és minden intézményi kelléklet, feltételt mint korlátot fogunk eleve fel – ahogy tette most a többségi határozat –, akkor az Alkotmánybíróság a teljes jogi szabályozást ellenőrzés alá vonja, és a törvényhozó döntési szabadságát lényegében megsemmisíti. Ez pedig az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésébe foglalt demokratikus jogállam követelményéből a demokrácia komponensét semmisíti meg.
2012	45/2012. (XII. 29.) AB határozat	12/29/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B139EF59DD213D0BC1257ADA00524EC0?OpenDocument	Dienes-Oehm Egon	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	[217] 3. Véleményem szerint az indokolás alapvetően téves kiinduló pontja az, hogy helytelenül értelmezi a postambulum "egységes" szavát egyben "beépítési parancsnak" is. Ez az értelmezés önkényes, alapvetően a német jogfejtésből átvett elem, amely még a korábbi Alkotmányból sem következett. Az Alaptörvény szellemétől, választót szerkezetétől és szerkesztési módjától (ideértve rendelkezései és deklarációi jelölését, számozásának módját is), de legfőképpen az R) cikk (3) bekezdésétől a beépítési parancs megkövetelése végképp idegennek tűnik.
2012	45/2012. (XII. 29.) AB határozat	12/29/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B139EF59DD213D0BC1257ADA00524EC0?OpenDocument	Lenkovic Barnabás	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		0 Germany	[233] 3. Az alkotmánybíróságok hatásköre, jogállami funkciója, rendeltetése történelmi korszakonként és országokonként is változó, illetve egy országon belül is változhat, de történelmileg mindig meghatározott. A magyar Alkotmánybíróságnak az 1989. évi XXXI. törvénnyel módosított Alkotmány 32/A. § szerinti hatásköre adott történelmi körülmények között (Nemzeti Kerekasztal tárgyalások), az első szabad választásokkal kapcsolatos felvetésekre alapozottan került kialakításra. Ilyen felvetések voltak: a diktatórikus pártállam utódpartjának esetleges választási győzelmé, egyik vezetőjének köztársasági elnöké választása stb. Ezen felvetések indokolták egy kiterjedt hatáskörű ("hatalmi") típusú Alkotmánybíróság létrehozását, a német minta követését. Bár az említett történelmi felvetések nem igazolódtak, az Alkotmánybíróság hatásköre 2010-ig nem változott.
2012	45/2012. (XII. 29.) AB határozat	12/29/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B139EF59DD213D0BC1257ADA00524EC0?OpenDocument	Szívós Mária	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	[281] Az Alaptörvény és az annak részét képező Ábr. csak alaptörvény-módosítással módosítható. Az alaptörvény-módosításnak az Alaptörvény 5. cikke az eljárási szabályait írja elő. Az eljárási szabályok megtartásával az Alaptörvény bármely rendelkezése módosítható, szemben pl. a német alkotmány örökérvényűségi záradékával érintett rendelkezésekkel.
2012	43/2012. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/065D43D1183D5A48C1257AE8004C12E8?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Belgium	[70] 2.3. Egyelőre még csak pár európai állam (példának okáért Hollandia, Belgium, Norvégia, Portugália és Spanyolország) teszi lehetővé az azonos neműek házasságát, azonban több, mint húsz európai állam biztosítja az azonos nemű pároknak a házasság intézményéhez hasonló, az állam által regisztrált, bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének lehetőségét. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatása államokként akár jelentősen is eltérő lehet, azonban ezek a joghatások három, jól elkülöníthető fősoportot alkotnak: vagyonjogi joghatások, szülői jogokkal kapcsolatos joghatások és egyéb, az előzőekben nem sorolható joghatások. A bejegyzett élettársi kapcsolat egyik vagyonjogi joghatása az örökkelssel kapcsolatos jogosultság megszerzése. Magyarország a hatályos Ptk. és a Btkmty. szabályai szerint, a korábban ismertetett módon biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakkal azonos szintű törvényes örökös lehetőséget. „A tagállamok többségében, a fivér és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélt házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélt bejegyzett élettárs” (Burden kontra Egyesült Királyság, 2008. április 29., 26. §, App.no.: 13378/05). A már hivatkozott Schalk és Kopf kontra Ausztria ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy „az államoknak meghatározott keretek között van bizonyos mozgásterük azzal kapcsolatban, hogy egy, a házassághoz hasonló jól státusz elismerésével milyen jogokat biztosít az azonos neműeknek” (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 2010. június 24. 108. §, App. no.: 30141/04).
2012	43/2012. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/065D43D1183D5A48C1257AE8004C12E8?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Netherlands	[70] 2.3. Egyelőre még csak pár európai állam (példának okáért Hollandia, Belgium, Norvégia, Portugália és Spanyolország) teszi lehetővé az azonos neműek házasságát, azonban több, mint húsz európai állam biztosítja az azonos nemű pároknak a házasság intézményéhez hasonló, az állam által regisztrált, bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének lehetőségét. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatása államokként akár jelentősen is eltérő lehet, azonban ezek a joghatások három, jól elkülöníthető fősoportot alkotnak: vagyonjogi joghatások, szülői jogokkal kapcsolatos joghatások és egyéb, az előzőekben nem sorolható joghatások. A bejegyzett élettársi kapcsolat egyik vagyonjogi joghatása az örökkelssel kapcsolatos jogosultság megszerzése. Magyarország a hatályos Ptk. és a Btkmty. szabályai szerint, a korábban ismertetett módon biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakkal azonos szintű törvényes örökös lehetőséget. „A tagállamok többségében, a fivér és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélt házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélt bejegyzett élettárs” (Burden kontra Egyesült Királyság, 2008. április 29., 26. §, App.no.: 13378/05). A már hivatkozott Schalk és Kopf kontra Ausztria ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy „az államoknak meghatározott keretek között van bizonyos mozgásterük azzal kapcsolatban, hogy egy, a házassághoz hasonló jól státusz elismerésével milyen jogokat biztosít az azonos neműeknek” (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 2010. június 24. 108. §, App. no.: 30141/04).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2012	43/2012. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/065D43D1183D5A48C1257AE8004C12E8?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Norway	[70] 2.3. Egyelőre még csak pár európai állam (példának okáért Hollandia, Belgium, Norvégia, Portugália és Spanyolország) teszi lehetővé az azonos neműek házasságát, azonban több, mint húsz európai állam biztosítja az azonos nemű pároknak a házasság intézményéhez hasonló, az állam által regisztrált, bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének lehetőségét. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatása államonként akár jelentősen is eltérő lehet, azonban ezek a joghatások három, jól elkülöníthető fősopportot alkotnak: vagyonjogi joghatások, szülői jogokkal kapcsolatos joghatások és egyéb, az előzőekben nem sorolt joghatások. A bejegyzett élettársi kapcsolat egyik vagyonjogi joghatása az örökéssel kapcsolatos jogosultságok megszerzése. Magyarország a hatályos Ptk. és a Békmtv. szabályai szerint, a korábban ismertetett módon biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakkal azonos szintű törvényes öröklés lehetőségét. „A tagállamok többségében, a fivér és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélt házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélt bejegyzett élettárs” (Burden kontra Egyesült Királyság, 2008. április 29., 26. §, App.no.: 13378/05). A már hivatkozott Schalk és Kopf kontra Ausztria ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy „az államoknak meghatározott keretek között van bizonyos mozgásterük azzal kapcsolatban, hogy egy, a házassághoz hasonló jogi státusz elismerésével milyen jogokat biztosít az azonos neműeknek” (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 2010. június 24., 108. §, App.no.:30141/04).
2012	43/2012. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/065D43D1183D5A48C1257AE8004C12E8?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Portugal	[70] 2.3. Egyelőre még csak pár európai állam (példának okáért Hollandia, Belgium, Norvégia, Portugália és Spanyolország) teszi lehetővé az azonos neműek házasságát, azonban több, mint húsz európai állam biztosítja az azonos nemű pároknak a házasság intézményéhez hasonló, az állam által regisztrált, bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének lehetőségét. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatása államonként akár jelentősen is eltérő lehet, azonban ezek a joghatások három, jól elkülöníthető fősopportot alkotnak: vagyonjogi joghatások, szülői jogokkal kapcsolatos joghatások és egyéb, az előzőekben nem sorolt joghatások. A bejegyzett élettársi kapcsolat egyik vagyonjogi joghatása az örökéssel kapcsolatos jogosultságok megszerzése. Magyarország a hatályos Ptk. és a Békmtv. szabályai szerint, a korábban ismertetett módon biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakkal azonos szintű törvényes öröklés lehetőségét. „A tagállamok többségében, a fivér és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélt házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélt bejegyzett élettárs” (Burden kontra Egyesült Királyság, 2008. április 29., 26. §, App.no.: 13378/05). A már hivatkozott Schalk és Kopf kontra Ausztria ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy „az államoknak meghatározott keretek között van bizonyos mozgásterük azzal kapcsolatban, hogy egy, a házassághoz hasonló jogi státusz elismerésével milyen jogokat biztosít az azonos neműeknek” (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 2010. június 24., 108. §, App.no.:30141/04).
2012	43/2012. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/065D43D1183D5A48C1257AE8004C12E8?OpenDocument	Szalay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	[70] 2.3. Egyelőre még csak pár európai állam (példának okáért Hollandia, Belgium, Norvégia, Portugália és Spanyolország) teszi lehetővé az azonos neműek házasságát, azonban több, mint húsz európai állam biztosítja az azonos nemű pároknak a házasság intézményéhez hasonló, az állam által regisztrált, bejegyzett élettársi kapcsolat megkötésének lehetőségét. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatása államonként akár jelentősen is eltérő lehet, azonban ezek a joghatások három, jól elkülöníthető fősopportot alkotnak: vagyonjogi joghatások, szülői jogokkal kapcsolatos joghatások és egyéb, az előzőekben nem sorolt joghatások. A bejegyzett élettársi kapcsolat egyik vagyonjogi joghatása az örökéssel kapcsolatos jogosultságok megszerzése. Magyarország a hatályos Ptk. és a Békmtv. szabályai szerint, a korábban ismertetett módon biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakkal azonos szintű törvényes öröklés lehetőségét. „A tagállamok többségében, a fivér és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélt házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélt bejegyzett élettárs” (Burden kontra Egyesült Királyság, 2008. április 29., 26. §, App.no.: 13378/05). A már hivatkozott Schalk és Kopf kontra Ausztria ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy „az államoknak meghatározott keretek között van bizonyos mozgásterük azzal kapcsolatban, hogy egy, a házassághoz hasonló jogi státusz elismerésével milyen jogokat biztosít az azonos neműeknek” (Schalk és Kopf kontra Ausztria, 2010. június 24., 108. §, App.no.:30141/04).
2012	3242/2012. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AF5B2B8F87E284B1C1257ADA00524F9A?OpenDocument	Szívós Mária Dr.	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	G		Anglo-saxon	[29] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra is, hogy az indítványozó bíró álláspontjának továbbgondolása e logika szerint szükségképpen arra a megállapításra vezetne, miszerint a tanúkihallgatás során már a bírói kérdésfelvetés is a pártatlanságot vonja kétségbe. Nem tehet fel ugyanis olyan akár egyszerű-, vagy kereszkérdést a védelem érdekében megjelölt tanúhoz, amely a szavahitősség ellenőrzésére stb. irányul, és végső soron esetlegesen a vallomás bizonyítékok köréből történő kirekesztést eredményezheti. Ezzel ugyanis –követve az indítvány szerinti érvelés logikáját – a vádnak kedvezne. A magyar büntetőeljárás kódex a kontinentális jogrendszerek évszázados fejlődéséhez igazodva az aktív bírói közreműködésre épülő „inkvizitórius” (nyomozó eljá.) rendszerhez áll közel. Az angolzás, azaz a bíróra kizárólag az eljárás rendje és törvényessége fenntartásának, valamint a büntetőjogi főkérdések eldöntésének a feladatát ruházó gyakorlatra történő „átterés” a törvényhozás kompetenciája.]
2012	3242/2012. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AF5B2B8F87E284B1C1257ADA00524F9A?OpenDocument	Szívós Mária Dr.	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	G		continental legal systems	[29] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra is, hogy az indítványozó bíró álláspontjának továbbgondolása e logika szerint szükségképpen arra a megállapításra vezetne, miszerint a tanúkihallgatás során már a bírói kérdésfelvetés is a pártatlanságot vonja kétségbe. Nem tehet fel ugyanis olyan akár egyszerű-, vagy kereszkérdést a védelem érdekében megjelölt tanúhoz, amely a szavahitősség ellenőrzésére stb. irányul, és végső soron esetlegesen a vallomás bizonyítékok köréből történő kirekesztést eredményezheti. Ezzel ugyanis –követve az indítvány szerinti érvelés logikáját – a vádnak kedvezne. A magyar büntetőeljárás kódex a kontinentális jogrendszerek évszázados fejlődéséhez igazodva az aktív bírói közreműködésre épülő „inkvizitórius” (nyomozó eljá.) rendszerhez áll közel. Az angolzás, azaz a bíróra kizárólag az eljárás rendje és törvényessége fenntartásának, valamint a büntetőjogi főkérdések eldöntésének a feladatát ruházó gyakorlatra történő „átterés” a törvényhozás kompetenciája.]
2012	3062/2012. (VII. 26.) AB határozat	7/26/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/98CEB4439BC8CCB8C1257ADA00524F6B?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	G		Europe	[198] A (2) pontban található szűkebb diszkriminációtilalom („az alapjogokat mindenkinél megkülönböztetés nélkül, nevezetesen faj, szín, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyon, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”) ekkor úgy kaphat értelmet, ha ezt mint az Alaptörvény által kötelezővé tett kiterjesztést fogjuk fel az általános egyenlőségi formula, állam és magánszemélyek (szervezetek) közötti viszonyban túl a magánszemélyek egymás közötti viszonyában megkövetelt egyenlőség követelményére. Ez a kiterjesztés túlmegy a Fejlesztődés óta az európai civilizációban megkövetelt demokratikus elven, az állam előtti egyenlőség elvén, és most már minden magánszemély egymás közötti viszonyában is kötelezővé tenné az egyenlőnek tekintést, az „egyenlő bánásmódot”. E kiterjesztési törekvés az amerikai polgárjogi politikai mozgalmak harcaiban merült fel az 1960-as években, és mivel a magánszemélyek a velük szembeni embecsoporthoz tartozókat a korábbi tapasztalataik alapján utasítják el, vagy érzékel rögtön szimpátiát ezekkel szemben, a kritikák hosszú ideig ezt, mint a politikai motivációkból fakadó megengedhetetlen egyenlősítést utasították el. De végül nemzetközi szinten áttörést ért el ez a törekvés, és az Európai Unióban is mint a diszkriminációellenes irányelv vált kötelezővé 2001-ben a tagállamok felé. Jó néhány tagállamban évekig ellenálltak ennek az uniós irányelvnek, például Németország csak ötévi visszautasítás és vita, illetve többszöri kötelezettségességi eljárások után 2006-ban ültette át ezt a hazai jogrendjében, és azóta is vitatják ott az egyenlőség állam kontra magánszemélyek viszonyán túli kiterjesztését a magánszemélyek egymás közötti viszonyára, mivel ez a teljes erkölcsi értékrend helyett egyetlen értéket, az egyenlőség értéket abszolutizálja, és kényszeríti a közösség kialakult viszonyrendszerét átalakításra. Magyarországon lényegében a közvélemény figyelme és vita nélkül került a vonatkozó uniós irányelv átvezetésére 2003-ban a diszkriminációellenes törvényben, és most akkor az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését ennek alaptörvényi rögzítéseként is lehetne értelmezni, ha ezt az értelmezési irányt fogadjuk el.
2012	3062/2012. (VII. 26.) AB határozat	7/26/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/98CEB4439BC8CCB8C1257ADA00524F6B?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Germany	[198] A (2) pontban található szűkebb diszkriminációtilalom („az alapjogokat mindenkinél megkülönböztetés nélkül, nevezetesen faj, szín, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyon, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”) ekkor úgy kaphat értelmet, ha ezt mint az Alaptörvény által kötelezővé tett kiterjesztést fogjuk fel az általános egyenlőségi formula, állam és magánszemélyek (szervezetek) közötti viszonyban túl a magánszemélyek egymás közötti viszonyában megkövetelt egyenlőség követelményére. Ez a kiterjesztés túlmegy a Fejlesztődés óta az európai civilizációban megkövetelt demokratikus elven, az állam előtti egyenlőség elvén, és most már minden magánszemély egymás közötti viszonyában is kötelezővé tenné az egyenlőnek tekintést, az „egyenlő bánásmódot”. E kiterjesztési törekvés az amerikai polgárjogi politikai mozgalmak harcaiban merült fel az 1960-as években, és mivel a magánszemélyek a velük szembeni embecsoporthoz tartozókat a korábbi tapasztalataik alapján utasítják el, vagy érzékel rögtön szimpátiát ezekkel szemben, a kritikák hosszú ideig ezt, mint a politikai motivációkból fakadó megengedhetetlen egyenlősítést utasították el. De végül nemzetközi szinten áttörést ért el ez a törekvés, és az Európai Unióban is mint a diszkriminációellenes irányelv vált kötelezővé 2001-ben a tagállamok felé. Jó néhány tagállamban évekig ellenálltak ennek az uniós irányelvnek, például Németország csak ötévi visszautasítás és vita, illetve többszöri kötelezettségességi eljárások után 2006-ban ültette át ezt a hazai jogrendjében, és azóta is vitatják ott az egyenlőség állam kontra magánszemélyek viszonyán túli kiterjesztését a magánszemélyek egymás közötti viszonyára, mivel ez a teljes erkölcsi értékrend helyett egyetlen értéket, az egyenlőség értéket abszolutizálja, és kényszeríti a közösség kialakult viszonyrendszerét átalakításra. Magyarországon lényegében a közvélemény figyelme és vita nélkül került a vonatkozó uniós irányelv átvezetésére 2003-ban a diszkriminációellenes törvényben, és most akkor az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését ennek alaptörvényi rögzítéseként is lehetne értelmezni, ha ezt az értelmezési irányt fogadjuk el.
2012	3062/2012. (VII. 26.) AB határozat	7/26/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/98CEB4439BC8CCB8C1257ADA00524F6B?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		USA	[198] A (2) pontban található szűkebb diszkriminációtilalom („az alapjogokat mindenkinél megkülönböztetés nélkül, nevezetesen faj, szín, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyon, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”) ekkor úgy kaphat értelmet, ha ezt mint az Alaptörvény által kötelezővé tett kiterjesztést fogjuk fel az általános egyenlőségi formula, állam és magánszemélyek (szervezetek) közötti viszonyban túl a magánszemélyek egymás közötti viszonyában megkövetelt egyenlőség követelményére. Ez a kiterjesztés túlmegy a Fejlesztődés óta az európai civilizációban megkövetelt demokratikus elven, az állam előtti egyenlőség elvén, és most már minden magánszemély egymás közötti viszonyában is kötelezővé tenné az egyenlőnek tekintést, az „egyenlő bánásmódot”. E kiterjesztési törekvés az amerikai polgárjogi politikai mozgalmak harcaiban merült fel az 1960-as években, és mivel a magánszemélyek a velük szembeni embecsoporthoz tartozókat a korábbi tapasztalataik alapján utasítják el, vagy érzékel rögtön szimpátiát ezekkel szemben, a kritikák hosszú ideig ezt, mint a politikai motivációkból fakadó megengedhetetlen egyenlősítést utasították el. De végül nemzetközi szinten áttörést ért el ez a törekvés, és az Európai Unióban is mint a diszkriminációellenes irányelv vált kötelezővé 2001-ben a tagállamok felé. Jó néhány tagállamban évekig ellenálltak ennek az uniós irányelvnek, például Németország csak ötévi visszautasítás és vita, illetve többszöri kötelezettségességi eljárások után 2006-ban ültette át ezt a hazai jogrendjében, és azóta is vitatják ott az egyenlőség állam kontra magánszemélyek viszonyán túli kiterjesztését a magánszemélyek egymás közötti viszonyára, mivel ez a teljes erkölcsi értékrend helyett egyetlen értéket, az egyenlőség értéket abszolutizálja, és kényszeríti a közösség kialakult viszonyrendszerét átalakításra. Magyarországon lényegében a közvélemény figyelme és vita nélkül került a vonatkozó uniós irányelv átvezetésére 2003-ban a diszkriminációellenes törvényben, és most akkor az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését ennek alaptörvényi rögzítéseként is lehetne értelmezni, ha ezt az értelmezési irányt fogadjuk el.
2012	3116/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/26/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/76CA39C89968C0B8C1257ADA005254F1?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	constitution	Spain	[41] B) Nem tudom elfogadni a hatékony bírói védelemhez való jog megkonstruálását, amit az indoklás 1. pontja szintén tartalmaz, és ezt az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből jól levezethetők. Ez annak a partallanná kitágítását jelenti, hogy e cikk mindenki számára a független és pártatlan bíróság által, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül elbírált eljárásból való jogot rögzítette. Ez az alaptörvényi cizellált részletesség veszne el és válna partallanná a „hatékony bírói védelemhez való jog” konstruálásával. Addig, amíg a hazai alkotmánybíráskodásban nem volt elismert a bírói ítéletek elleni alkotmányjogi panasz, ez a kitágítás csak egyszerű alkotmánybírási aktivizmusnak volt tekinthető, növelte a kortár nélküli általános deklarációs színt. Amí mivel a jelenlegi Alaptörvény rendszere alatt már a bírói ítéletek ellen is lehet élni alkotmányjogi panasszal, ez a kitágítás a perveztes ügyvédek számára jelenthet egy végső eszközt a perveztes megfordításának kísérletére. A spanyol alkotmány ténylegesen is tartalmaz egy ehhez nagyon hasonló alapjogot, és a tapasztalat szerint az évente itt beadott kb. nyolcezer alkotmányjogi panasz több mint 80%-át erre a „hatékony bírói védelemhez való jogra” hivatkozva adják be, mely szám szinte működésellenes teszi a spanyol alkotmánybíráskodást. Ha már a magyar Alaptörvény ezt a kontúr nélküli, túlságosan általános alapjogi megfogalmazást szerencsénél hamarabb elkerüli, akkor legalább mi alkotmánybírák ne legyünk ánszerzők, és ne hozunk létre ilyen tartalom nélküli úres formulákat.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0CA0C98BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paolczy Péter	majority	Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Czech Republic	[15] Az Európai Unió országai illenben valamennyi uniós tagállam. Szlovákiait kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – köztük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között áll be. A bíróságok bíróságai 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák. A 75. életév után a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elévület élig végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Members of the EU	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Poland	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Romania	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Slovakia	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	Spain	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	not specified	United Kingdom	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	R	constitution	USA	[15] Az Európai Unió országait illetően valamennyi uniós tagállamban – Szlovákiát kivéve, ahol 62 év a felső korhatár – a bírák szolgálati idejének felső korhatára magasabb, mint a 62. életév. Az országok többségében – közöttük Lengyelország, Románia, Csehország – a felső korhatár 65 és 70 év között alakul. Spanyolországban 75. életévük betöltéséig maradhatnak hivatalukban a bírák; a 75. életév volt a korhatár az Egyesült Királyságban: pro futuro ezt a 70. életévre szállították le. Az európai szabályozással szemben az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szerint a bírói függetlenségnek az egyik fontos garanciáját az jelenti, hogy a bírák hivatalukat addig gyakorolják, míg azt megfelelően látják el. Ez elvileg életük végéig történő hivatalgyakorlást jelent: nincs felső korhatár a Legfelső Bíróság tagjainál, továbbá tizenhat tagállamban; ahol pedig felső korhatár van, azokban az államokban ez a 70., illetve a 75. életév.
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		Czech Republic	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén túl történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályosulással hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabálya nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosulásról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtti jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszérmének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogszérm és az alkotmányos sérelem összecsúsztatásán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint többé-kevésbé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az élvé keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogszérm a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogszérm, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevondásával az állapítható meg, hogy maga a jog adott szabályai alaptörvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogszérm orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételét –, hanem ez az út jelenti a jogszérm orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogszérm nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivétel alkotmányügyi panasz-utat orrási mértékben kitágítja, és lényegében azt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadásnak döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben e veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezer jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybírói munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírói jog törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölkáltak a híradások a cseh, a szlovák, a magyar, illetve a román és a román alkotmánybírói jog törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölkáltak a híradások a cseh, a szlovák, a magyar, illetve a román és a román alkotmánybírói jog törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét.)
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0D0C4A0C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		Romania	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén túl történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályosulással hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabálya nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosulásról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtti jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszérmének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogszérm és az alkotmányos sérelem összecsúsztatásán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint többé-kevésbé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az élvé keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogszérm a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogszérm, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevondásával az állapítható meg, hogy maga a jog adott szabályai alaptörvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogszérm orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételét –, hanem ez az út jelenti a jogszérm orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogszérm nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivétel alkotmányügyi panasz-utat orrási mértékben kitágítja, és lényegében azt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadásnak döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben e veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezer jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybírói munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírói jog törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölkáltak a híradások a cseh, a szlovák, a magyar, illetve a román és a román alkotmánybírói jog törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/0D0CA40C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		O Slovakia	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén kívül történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályossággal hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabály nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosságról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtt jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszegélyének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogsérelem és az alkotmányos sérelem összehasonlításán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint több-kévsé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az elvi keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogsérelem a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogsérelem, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevonásával az állásponthoz meg, hogy maga a jog adott szabályai alap törvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogsérelem orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételétől –, hanem ez az út jelenti a jogsérelem orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogsérelem nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivételre alkotmányügyi panasz-utazt órási mértékben kitágítja, és lényegében ezt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadási döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben a veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezrei jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybíróság munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírósági törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölettek a híradások a cseh, a szlovák,
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/0D0CA40C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		O Slovenia	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén kívül történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályossággal hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabály nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosságról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtt jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszegélyének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogsérelem és az alkotmányos sérelem összehasonlításán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint több-kévsé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az elvi keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogsérelem a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogsérelem, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevonásával az állásponthoz meg, hogy maga a jog adott szabályai alap törvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogsérelem orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételétől –, hanem ez az út jelenti a jogsérelem orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogsérelem nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivételre alkotmányügyi panasz-utazt órási mértékben kitágítja, és lényegében ezt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadási döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben a veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezrei jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybíróság munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírósági törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölettek a híradások a cseh, a szlovák,
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/0D0CA40C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		O Spain	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén kívül történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályossággal hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabály nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosságról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtt jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszegélyének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogsérelem és az alkotmányos sérelem összehasonlításán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint több-kévsé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az elvi keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogsérelem a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogsérelem, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevonásával az állásponthoz meg, hogy maga a jog adott szabályai alap törvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogsérelem orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételétől –, hanem ez az út jelenti a jogsérelem orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogsérelem nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivételre alkotmányügyi panasz-utazt órási mértékben kitágítja, és lényegében ezt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadási döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben a veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezrei jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybíróság munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírósági törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölettek a híradások a cseh, a szlovák,
2012	33/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/0D0CA40C9BF49CC4C1257ADA00524F96?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Alkotmányügyi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)	F		O Germany	[153] A) A befogadás az alkotmányügyi panasz kivételén kívül történt, holott az indítványozókra vonatkozó, vitatott szabály nem közvetlen hatályossággal hatott ki, hanem csak egyedi munkáltatói döntéssel érintette közvetlenül őket, így az Abtv. 26. § (2) bekezdésének kivételére szabály nem lett volna alkalmazható ügyükben. Csak az e § (1) bekezdése alapján nyújthatnak volna be alkotmányügyi panaszt, és az ezáltal megkövetelt bírói jogorvoslati út kimerítésének hiányában visszautasítás lett volna a törvényi előírásoknak megfelelő döntés az Alkotmánybíróság részéről. A határozat indokolásának III. része ugyan elismeri, hogy a jelen esetben nem közvetlen hatályosságról van szó, és egyedi munkáltatói döntések hozták létre az egyedi jogi hatást az indítványozókra, melyekkel szemben bíróság előtt jogorvoslati úttal lehetett volna élni, ám a szabályozás egyértelműségét szem előtt tartva úgy érvel, hogy ez a bírói jogorvoslati út 'csak formális' lehet, és ezért ez nem lehet alkalmas az érintettek jogszegélyének orvoslására. Ez az érvelés azonban a jogsérelem és az alkotmányos sérelem összehasonlításán alapul. A törvényi szabályozás természete szerint mindig egyértelműsége törekszik, melyből a bírói lehetőség szerint több-kévsé mechanikusan le tudja vonni az egyedi ügyben ítéletének premisszáit. Ez persze sokszor csak az elvi keretek megadása lehet, amely mérlegelést tesz lehetővé a bírónak, de mindkét esetben azt mondja ki a bíró – mérlegelés nélkül, vagy mérlegeléssel –, hogy mi az egyedi ügyben a jogos, és hogy történt-e jogsérelem a vitatott ügyben, vagy sem. Az Alkotmánybírósághoz fordulva az alkotmányos sérelem állítása ezek után azt jelenti, hogy bár az egyszerű törvényi jog, vagy más jogszabályi rendelkezés alapján nem történt ugyan jogsérelem, ám az Alaptörvény által tartalmazott alapvető jogok és alapelvek bevonásával az állásponthoz meg, hogy maga a jog adott szabályai alap törvényellenesek. A határozat indokolásának érvelésével szemben tehát az egyértelmű jogi szabályozás nem 'alkalmatlan' a jogsérelem orvoslására, nemcsak 'formális jogorvoslatot' jelent – és így el lehet tekinteni tőle, mint az alkotmányügyi panasz benyújtásának előfeltételétől –, hanem ez az út jelenti a jogsérelem orvoslásának rendes bíróságok előtti útját, melynek végeredményeként megállapítható, hogy jogsérelem nem következett be, vagy a felső bírói fórum orvoslotta ezt. Az alkotmányos sérelem állítása e kimerített jogorvoslati út után következhet, megtámadva az egyszerű törvényi jog, illetve jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróság előtt. A határozat különvéleményben vitatott érvelése az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján történő kivételre alkotmányügyi panasz-utazt órási mértékben kitágítja, és lényegében ezt teszi fő szabállyá, hisz az egyértelmű jogi szabályozás léte, mely ennek az érvelésnek és befogadási döntésnek az alapja, a jogrendszer nagyobbik részére jellemző, és ez az érvelés mint precedens az alkotmányügyi panaszok áradatát indíthatja el a jövőben. Különvéleményben a veszélyes fejlemény ellen is fel kívánok szólni, mivel a környező országok tapasztalatai azt mutatják, hogy az alkotmányügyi panaszok tízezrei jöhetnek évenként az alkotmánybírákhoz, és ez ellehetetleníti az Alkotmánybíróság munkáját. (A legújabb felmérések a román alkotmánybíróság munkáról jeleztek, hogy 2010-ben itt már 12 ezer alkotmányügyi panasz érkezett be, lehetetlenné téve az érdemi munka folytatását, és csak az alkotmánybírósági törvényük sürgős módosítása hozta létre ismét a döntési munka lehetőségét. De hasonló jelenségről szölettek a híradások a cseh, a szlovák,
2012	34/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/FC18A6A344803812C1257ADA00525576?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés (egyedi normakontrol eljárás)	R	constitution	Spain	[62] B. Nem tudom elfogadni a hatékony bírói védelemhez való jog megkonstruálását, amit az indoklás 1. pontja szintén tartalmaz, és ezt az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből jól levezethetőnek. Ez annak a partallanná kitágítását jelenti, hogy e cikk mindenki számára a független és pártatlan bíróság által, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül elbírált eljárásból való jogot rögzítette. Ez az alaptörvényi célzattal részletezés veszne el és válna partallanná a 'hatékony bírói védelemhez való jog' konstruálásával. Addig, amíg a hazai alkotmánybíráskodásban nem volt elismert a bírói ítéletek elleni alkotmányügyi panasz, ez a kitágítás csak egyszerű alkotmánybírási aktivizmusnak volt tekinthető, növelve a kontúr nélküli általános deklarációk számát. Ám mivel a jelenlegi Alaptörvény rendszere alatt már a bírói ítéletek ellen is lehet élni alkotmányügyi panasszal, ez a kitágítás a perverztes ügyvédek számára jelenthet egy végső eszközt a perverztes megfordításának kísérletére. A spanyol alkotmány ténylegesen is tartalmaz egy ehhez nagyon hasonló alapjogot, és a tapasztalat szerint az évente itt beadott kb. nyolcezer alkotmányügyi panasz több mint 80%-át erre a 'hatékony perleshez való jogra' hivatkozva adják be, mely szám szinte működésképtelenné teszi a spanyol alkotmánybíráskodást. Ha már a magyar Alaptörvény ezt a kontúr nélküli, túlságosan általános alapjogi megfogalmazást szerencsés módon elkerülte, akkor legalább mi alkotmánybírák ne legyünk önsorsrontók, és ne hozunk létre ilyen tartalom nélküli üres formulákat.
2012	35/2012. (VII. 17.) AB határozat	7/17/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/4E6394EDD41FD523C1257ADA00525575?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Bírói kezdeményezés (egyedi normakontrol eljárás)	R	constitution	Spain	[151] B) Nem tudom elfogadni a hatékony bírói védelemhez való jog megkonstruálását, amit az indoklás 1. pontja szintén tartalmaz, és ezt az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből jól levezethetőnek. Ez annak a partallanná kitágítását jelenti, hogy e cikk mindenki számára a független és pártatlan bíróság által, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül elbírált eljárásból való jogot rögzítette. Ez az alaptörvényi célzattal részletezés veszne el és válna partallanná a 'hatékony bírói védelemhez való jog' konstruálásával. Addig, amíg a hazai alkotmánybíráskodásban nem volt elismert a bírói ítéletek elleni alkotmányügyi panasz, ez a kitágítás csak egyszerű alkotmánybírási aktivizmusnak volt tekinthető, növelve a kontúr nélküli általános deklarációk számát. Ám mivel a jelenlegi Alaptörvény rendszere alatt már a bírói ítéletek ellen is lehet élni alkotmányügyi panasszal, ez a kitágítás a perverztes ügyvédek számára jelenthet egy végső eszközt a perverztes megfordításának kísérletére. A spanyol alkotmány ténylegesen is tartalmaz egy ehhez nagyon hasonló alapjogot, és a tapasztalat szerint az évente itt beadott kb. nyolcezer alkotmányügyi panasz több mint 80%-át erre a 'hatékony perleshez való jogra' hivatkozva adják be, mely szám szinte működésképtelenné teszi a spanyol alkotmánybíráskodást. Ha már a magyar Alaptörvény ezt a kontúr nélküli, túlságosan általános alapjogi megfogalmazást szerencsés módon elkerülte, akkor legalább mi alkotmánybírák ne legyünk önsorsrontók, és ne hozunk létre ilyen tartalom nélküli üres formulákat.
2012	32/2012. (VII. 4.) AB határozat	7/4/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesk.nsf/0/780CA3288838304BC1257ADA00524DBC?OpenDocument	Bragvova András	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	[74] 3. A foglalkozás szabad megválasztásának joga két alapvető jogot foglal magába: a foglalkozás megválasztásának szabadságát, valamint a foglalkozás gyakorlásának szabadságát. A foglalkozás megválasztása szabadságának része a foglalkozás gyakorlásához szükséges ismeretek és képesítés megszerzésének szabadsága. Ezt némi alkotmány – így a német Grundgesetz 12. cikk (1) bekezdése – kifejezetten is kimondja. A foglalkozás megválasztásának szabadsága nem jelent semmit, ha a foglalkozás gyakorlásának feltételeire nem terjed ki. A mai társadalomban kevés foglalkozás gyakorolható szakképzettség nélkül, és igen sok nagy presztízsű foglalkozás csak egyetemi vagy felsőfokú végzettséggel folytatható.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2012	22/2012. (V. 11.) AB határozat	5/11/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B19749B9583B750C1257ADA00524F52?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Az Alaptörvény értelmezése	F		Czech Republic	[55] A Szerződés lényeges jellemzői közé tartozik, hogy a Szerződés alanya huszonöt olyan állam, amelyek mind tagjai az Európai Uniónak. [A Szerződés ugyanakkor nem minősül az Unió elsődleges jogába tartozó uniós szerződésnek, hanem az az integráció továbbfejlesztését és gazdasági megerősödését szolgáló olyan – kizárólag a tagok számára nyitott – nemzetközi szerződés, amelyet eredetileg Nagy-Britannia és a Cseh Köztársaság nem írt alá.]
2012	22/2012. (V. 11.) AB határozat	5/11/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B19749B9583B750C1257ADA00524F52?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Az Alaptörvény értelmezése	F		Members of the EU	[55] A Szerződés lényeges jellemzői közé tartozik, hogy a Szerződés alanya huszonöt olyan állam, amelyek mind tagjai az Európai Uniónak. [A Szerződés ugyanakkor nem minősül az Unió elsődleges jogába tartozó uniós szerződésnek, hanem az az integráció továbbfejlesztését és gazdasági megerősödését szolgáló olyan – kizárólag a tagok számára nyitott – nemzetközi szerződés, amelyet eredetileg Nagy-Britannia és a Cseh Köztársaság nem írt alá.]
2012	22/2012. (V. 11.) AB határozat	5/11/2012	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B19749B9583B750C1257ADA00524F52?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Az Alaptörvény értelmezése	F		United Kingdom	[55] A Szerződés lényeges jellemzői közé tartozik, hogy a Szerződés alanya huszonöt olyan állam, amelyek mind tagjai az Európai Uniónak. [A Szerződés ugyanakkor nem minősül az Unió elsődleges jogába tartozó uniós szerződésnek, hanem az az integráció továbbfejlesztését és gazdasági megerősödését szolgáló olyan – kizárólag a tagok számára nyitott – nemzetközi szerződés, amelyet eredetileg Nagy-Britannia és a Cseh Köztársaság nem írt alá.]
2011	174/2011. (XII. 29.) AB határozat	12/29/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4A258EB998801312C1257ADA00525BF2?OpenDocument	Pokol Béla	dissenting	Utólagos normakontrol ll eljárás	R	not specified	USA	A közösségben élő egyén számára a közösség fennmaradásának funkciói és ezek ellátása elsőrendű fontosságú, így adatainak a közösség rendelkezésére bocsátása legalább olyan fontos, mint bizonyos intim adatainak a szélesebb hozzáféréstől való elrejtése. Ez a kétoldali tartalom azonban nem teszi lehetővé, hogy a személyes adatok egészét mintegy a magántulajdon mintájára konstruáljuk meg, és így a közösség részéről az adatokhoz hozzáférést is mint „lopást” fogjuk fel, mely ellen az egyén abszolút védelmet kell, hogy élvezzen. A 15/1991. (IV. 13.) AB határozat (pedig egy ilyen formulával alkotta meg az „információs önrendelkezési jogot a személyes adatok védelméhez való jog elutázásával: „Az Alkotmány 59. §-ában biztosított személyes adatok védelméhez való jognak eszerint az a tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában csakis az érintett beleegyezésével szabad; mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatait” (ABH, 1991, 4-41.)). Ez a megfogalmazás a személyes adathoz hozzáférést az átfogó közösség szervezése céljából az állami közösség számára is csak „kísajátítás” formájában engedi meg kivételesen, mint az a magántulajdon esetén szokásos: „Kivételesen törvény elrendelheti személyes adat kötelező kiszolgáltatását, és előírhatja a felhasználás módját is. Az ilyen törvény korlátozza az információs önrendelkezés alapvető jogát, és akkor alkotmányos, ha megfelel az Alkotmány 8. §-ában megkövetelt feltételeknek” (ABH, 1991, 41.)). Ez a magántulajdon-szerű abszolút korlát a személyi adatok védelméhez megfelelő lehet a magánfelek és magánszervezetek egymás közötti viszonyában, noha például az Egyesült Államokban ebben a dimenzióban is jóval kisebb a privátautonómiahoz való jog terjedelme, így pl. a bírói eljárások peres feleinek adatai a teljes nyilvánosság elől semmilyen védelmet nem kapnak azzal az indoklással, hogy aki perléssel kilép magánszférájából, annak adatai már bárki által megismerhetők és terjeszthetők [lásd Felix Wittern: Das Verhältniss von Right to Privacy und Persönlichkeitsrecht zu Freiheit der Massenmedien (Dissertation, Universität Hamburg, 2004, 245-246.)]
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	statute	United Kingdom	Az Alkotmány elsőbbségének elve, amely szerint minden jogi norma érvényességének alapja (nem „forrása”) az Alkotmány, szintén oda vezet, hogy a jogrendszer normáinak alkotmányellenessége csakis az Alkotmány alapján mondható ki. Ennek az elvnek felel meg az Alkotmánybíróság gyakorlata, amely szerint nemzetközi szerződések – és a szerződéseket kihárító törvények – lehetnek alkotmányellenesek. Eszerint a magyar jogrendszerben a nemzetközi szerződések nem állnak egy szinten az Alkotmánnyal. Ennek legfőbb indoka, hogy a magyar jogrendszerben a nemzetközi szerződések érvényessége és alkalmazhatósága maguk is az Alkotmánnyon alapulnak. Az Egyezmény, nemzetközi szerződés lévén, az Alkotmány alatt jogforrás (ha egyáltalán, amit vitatok, a magyar jogrendszerben közvetlenül alkalmazható nemzetközi szerződések lenne). Az Egyezmény egyes államokban, melyeknek alkotmányai különböző okokból nem tartalmaznak alapjogi katalógust, betölthet alkotmánypótló vagy helyettesítő, esetleg kiegészítő szerepet. Nevezetes példa erre Nagy-Britannia és az 1998-as Human Rights Act, ahol az Egyezmény valóban helyettesíti, írott alkotmány hiányában az alkotmányos jogok kártyáját. Érdemes azonban emlékeztetni arra, hogy ezekben az esetekben nem az Egyezmény, hanem az egyes államok alkotmánya (illetve alkotmányos törvénye) alapján, vagyis adopcíóval, lett az Egyezmény az állam alapjogi katalógusa. Ezekben az esetekben az Egyezmény alkotmányos státusza az alkotmányon alapul; ráadásul a bíróság értelmezése ugyan fontos az Egyezmény, mint alkotmányos szabály értelmezésében és alkalmazásában, de szigorúan véve nem kötelező. Egyébként is, könnyen előfordulhat, hogy a nemzeti bíróságoknak a Bíróság által még el nem döntött értelmezési kérdésben kell állást foglalniuk. Ennek következtében az Egyezmény tartalmi alkotmányjogi kérdésekben (az elsőfokú alkotmányellenesség kérdésében) nem köti az Alkotmánybíróságot. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányértelmezését és érvelését nem alaphatja a Bíróság gyakorlatára; ez utóbbi fontos inspiráció az Alkotmány értelmezésében, de a Bíróság gyakorlata nem kötelező az Alkotmánybíróra és nincs olyan döntés-meghatározó ereje, mint saját precedenseinek és alkotmányjogi érvkésztetének. Ez előbbi állítás nem tagadja az Egyezmény, és kivált a Bíróság joggyakorlatának kimagasló jelentőségét az Alkotmány értelmezésében. A Bíróság gyakorlatának figyelembe vétele mindenképpen szükséges az alkotmányértelmezés helyességének ellenőrzéséhez. Ha az Alkotmánybíróság az Egyezményben szabályozott kérdésben a Bíróság értelmezési gyakorlatától eltérő alkotmányjogi következtetésre jut, feltétlenül újra meg kell fontolnia értelmezése eredményét (de nem kell feltétlenül mindenben követnie a Bíróság gyakorlatát). Az Egyezménytől és még inkább a Bíróság gyakorlatától különböző értelmezési eredmény tehát további kontrollra és fordított megértésre kényszeríti a bíróságot, és a kötelező alkotmányjogi vizsgálatra nem kötelező.
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	not specified	Anglo-saxon	A nyomozási bíró intézményének hazai bevezetésekor a jogalkotó nem az angol-saxon megoldást (ahol a nyomozási bíró tulajdonképpen a nyomozásban is résztvevő intézmény), hanem a hazai jogi hagyományoknak megfelelően a kontinentális megoldást (ahol a nyomozási bíró fő funkciója az eljárás garanciák érvényre juttatása és ennek keretében az alapjogvédelem) tette magáévá. A nyomozási bíró hatáskörébe utalt feladatok elsődlegesen a büntetőeljárás, különösen a bizonyítás tisztaságának biztosítását célozzák, s ezt garantálja a bíró pártatlanság és elfogultatlanság. Amennyiben a nyomozási bíró „köteles figyelemmel lenni a nyomozó hatóság és az ügyész speciális, kizárólag a nyomozás során érvényesíthető nyomozástaktikái szempontjaira, így különösen arra, hogy a gyanúsított és a védő a nyomozás adatait, tényeit és bizonyításait csak a nyomozásra irányadó szabályok alapján ismerhetik meg”, nyilvánvaló, hogy elveszti annak a pártatlanságnak nemcsak a látszatát, de magát a tényét, ami ahhoz kell, hogy független bíróként hozhasson döntést a terhelt fogvatartásának jogszerűségéről, az Egyezmény 5. cikk (3) bekezdésének értelmében. Ez akkor is igaz, ha a kérdéses fordulat expressis verbis csak az adat-, tény- és bizonyítékismertetésről; megfogalmazásából azonban egyértelműen kitűnik, hogy ez az utalás exemplifikatív jellegű, ezért a nyomozati bírónak ez a kötelezettsége eleve árnyat vet az intézménynek a függetlenségére (lásd egyebekben az objektív teszt kapcsán fentebb kifejtetteket).
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	not specified	continental legal systems	A nyomozási bíró intézményének hazai bevezetésekor a jogalkotó nem az angol-saxon megoldást (ahol a nyomozási bíró tulajdonképpen a nyomozásban is résztvevő intézmény), hanem a hazai jogi hagyományoknak megfelelően a kontinentális megoldást (ahol a nyomozási bíró fő funkciója az eljárás garanciák érvényre juttatása és ennek keretében az alapjogvédelem) tette magáévá. A nyomozási bíró hatáskörébe utalt feladatok elsődlegesen a büntetőeljárás, különösen a bizonyítás tisztaságának biztosítását célozzák, s ezt garantálja a bíró pártatlanság és elfogultatlanság. Amennyiben a nyomozási bíró „köteles figyelemmel lenni a nyomozó hatóság és az ügyész speciális, kizárólag a nyomozás során érvényesíthető nyomozástaktikái szempontjaira, így különösen arra, hogy a gyanúsított és a védő a nyomozás adatait, tényeit és bizonyításait csak a nyomozásra irányadó szabályok alapján ismerhetik meg”, nyilvánvaló, hogy elveszti annak a pártatlanságnak nemcsak a látszatát, de magát a tényét, ami ahhoz kell, hogy független bíróként hozhasson döntést a terhelt fogvatartásának jogszerűségéről, az Egyezmény 5. cikk (3) bekezdésének értelmében. Ez akkor is igaz, ha a kérdéses fordulat expressis verbis csak az adat-, tény- és bizonyítékismertetésről; megfogalmazásából azonban egyértelműen kitűnik, hogy ez az utalás exemplifikatív jellegű, ezért a nyomozati bírónak ez a kötelezettsége eleve árnyat vet az intézménynek a függetlenségére (lásd egyebekben az objektív teszt kapcsán fentebb kifejtetteket).
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Szívós Mária	dissenting	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	not specified	Denmark	Az új illetékességi szabály alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében, valamint az egyezmény 6. cikk 1. pontjában megjelölt törvényes bíróhoz való jog szempontjából lenne is indokolt elvégezni. Az illetékességi szabályokra vonatkozó hazai alkotmánybírói gyakorlat híján külföldi jogállami megoldások is figyelembe vehetők. A külföldi közbírói rendszereket alaposan vizsgálva azon országok esetében, melyekben az ügyesség az igazságszolgáltatás hatalmi ágához tartozó, önálló és független szervezet (pl. Németország, Svédország, Dánia), az alábbi következtetésre lehet jutni: az ügyesség számára alkotmányosan biztosított, hogy a törvényben meghatározott feltételek esetén a hatásköri és illetékességi főszabálytól eltérő bírósághoz nyújtsa be a vádiratot. Ilyen törvényben meghatározott feltételre példaként szolgál másik alkotmányos követelmény érvényesítése, így a büntetőügy ésszerű határidőn belül történő befejezése, vagy az eljárás során különleges szakértelem biztosítása.
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Szívós Mária	dissenting	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	not specified	Germany	Az új illetékességi szabály alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében, valamint az egyezmény 6. cikk 1. pontjában megjelölt törvényes bíróhoz való jog szempontjából lenne is indokolt elvégezni. Az illetékességi szabályokra vonatkozó hazai alkotmánybírói gyakorlat híján külföldi jogállami megoldások is figyelembe vehetők. A külföldi közbírói rendszereket alaposan vizsgálva azon országok esetében, melyekben az ügyesség az igazságszolgáltatás hatalmi ágához tartozó, önálló és független szervezet (pl. Németország, Svédország, Dánia), az alábbi következtetésre lehet jutni: az ügyesség számára alkotmányosan biztosított, hogy a törvényben meghatározott feltételek esetén a hatásköri és illetékességi főszabálytól eltérő bírósághoz nyújtsa be a vádiratot. Ilyen törvényben meghatározott feltételre példaként szolgál másik alkotmányos követelmény érvényesítése, így a büntetőügy ésszerű határidőn belül történő befejezése, vagy az eljárás során különleges szakértelem biztosítása.
2011	166/2011. (XII. 20.) AB határozat	12/20/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/91C16677ABBE8BFAC1257ADA0052A710?OpenDocument	Szívós Mária	dissenting	utólagos normakontrol ll eljárás + nemzetközi szerződése ütközés	R	not specified	Sweden	Az új illetékességi szabály alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében, valamint az egyezmény 6. cikk 1. pontjában megjelölt törvényes bíróhoz való jog szempontjából lenne is indokolt elvégezni. Az illetékességi szabályokra vonatkozó hazai alkotmánybírói gyakorlat híján külföldi jogállami megoldások is figyelembe vehetők. A külföldi közbírói rendszereket alaposan vizsgálva azon országok esetében, melyekben az ügyesség az igazságszolgáltatás hatalmi ágához tartozó, önálló és független szervezet (pl. Németország, Svédország, Dánia), az alábbi következtetésre lehet jutni: az ügyesség számára alkotmányosan biztosított, hogy a törvényben meghatározott feltételek esetén a hatásköri és illetékességi főszabálytól eltérő bírósághoz nyújtsa be a vádiratot. Ilyen törvényben meghatározott feltételre példaként szolgál másik alkotmányos követelmény érvényesítése, így a büntetőügy ésszerű határidőn belül történő befejezése, vagy az eljárás során különleges szakértelem biztosítása.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	988/B/2009. AB határozat	10/25/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/90DBEB878744D2F4C1257ADA00529DC0?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	Ha az elemzés középpontjába vonjuk a „személy” mellett a „személyiség” fogalmának, majd az általános személyiségi jog eszméjének kialakulását a német jogi területeken – ahonnan ezek átkerültek hozzánk -, akkor röviden a következőket lehet megállapítani. (A személyiség előtérbe kerülése a személy helyett) Az 1800-as évek végén a Savigny által jogképességre szűkített személyfelfogás helyett a teljes ember jogba behozatala figyelhető meg, de most már nem az „ember”-szóhasználatával, hanem a személyiség (Persönlichkeit) középpontba állításával. Miközben a személy fogalmát az európai jogi gondolkodás a rómaiaktól vette át, még ha csak a státusokra szétosztott formában is, a személyiség ott nem merült fel, és ez az 1700-as évek végi felvilágosodás szóalkotása volt. E szó és tartalmának kialakulása a korábbi „hivatali autoritás” helyén indult meg, amint az ország főembereinek (király és más főméltóságok) addigi hivatalából és származásából eredő méltósága helyére a saját teljesítményének nagyságát kezdték állítani. Értelme, képességei és az ebből létrejövő teljesítményei adják személyi nagyságát, és pl. a porosz Nagy Frigyes ebben az időben mint a királyi személyiség mintája jelent meg a felvilágosodás szellemi közvéleményében, mint a „Nagy” jelző is ezt mutatta. Ez a kezdet vezetett oda, hogy az autoritás helyett a személyiség és ennek foka vált a megítélés mércéjévé, ám míg a „személy” jelző már minden embert megilletett, addig ez egy magasabb értéket mutató jelző volt eleinte. Csak a kivételes ember lehetett személyiség e fogalom elterjedésének kezdetekor, pl. e korszak másik, a személyiség szintjét elérő értékeltje Goethe volt. A korszak szellemi légkörében terjedő fogalmat ezután Kant vezette be az etikájába arra a személyre, aki el tud szakadni a külső természeti kényszerektől, és a szabadsáig el tud jutni: „Semmi más, mint a személyiség az, amely az átfogó természet összes mechanizmusaitól független tud lenni, és az érzéki világhoz tartozó személyi részét a személyiség maga alá tudja vetni, miközben ő az intellektuális világhoz tartozik”. Tehát a személy jogi fogalma Kantnál maradt még, de mint a szabadságra való képesség jelzője és értékeltje az etikai
2011	988/B/2009. AB határozat	10/25/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/90DBEB878744D2F4C1257ADA00529DC0?OpenDocument	Pokol Béla	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	(Az általános személyiségi jog) Ez a fogalom a személyiségi jog feletti fél évszázados elméleti vita után merült fel Gierkénél az 1890-es évek elején, harcolva a BGB tervezetébe belefoglalásért, ám végül ez nem sikerült. „Személyiségi jogoknak nevezzük azokat a jogokat, melyek alanyuknak a saját személyiségi szférája egy része feletti uralmat biztosítják. E névvel az ember saját személye feletti jogait nevezzik, és ezzel a sajátos tárgyra utalással elhatárolják ezeket az összes többi jogtól. (...) A személyiségi jogok különböznek, mint különös szintű magánjogi jogosítványok a személyiség általános jogától, mely a jogrend egésze által biztosított alban az igényben áll, hogy mindenkori mint személyt ismerjék el” (Gierke, Deutsche Privatrecht 702.p., idézi Hattenhauer 14.p.) Itt tehát a személyiségi jogok sokasága merül fel már Gierkénél, és ezek mellett az általános személyiségi jog mint „a jogi érintkezésekben személyként (személyiségként) elismerésre való igény”. Ennek pontatlanságát érezte Gierke is, és azt írta még, hogy az általános személyiségi jog csak egy szubsidiárius jelleggel bíró jog, és ha a törvények nem biztosítanak jogvédelmet, akkor az általános személyiségi jog ad egy pótlólagos alapot arra, hogy a gyakorlatban a bíróságok a személyiség védelmének új formáját találják meg, erre támaszkodva. Ám a BGB alkotói elvetették ezt, és maradtak Savigny jogképesség fogalmánál ehelyett. (Igaz, a német alkotmánybíróság aztán 1957-ban egy döntésében mégis behozta az általános személyiségi jog fogalmát!) Az 1900-as évek elején mindenesetre Gierkével szemben az volt az uralkodó vélemény, hogy a személy és a személyiség ugyanaz, és a személy fogalmába bevették egyszerűen a személyiséget is, a kanti plusz feltüntetése nélkül. Pl. Eduard Hölder 1905-ben írta ezt: „A személy és a személyiség fogalmát sok szempontból ugyanabban az értelemben használjuk”. Ezzel szemben a svájci Eugen Huber, aki a személyiségi jog nagy híve volt, beemelte a svájci polgári törvénykönyvbe ezt, és a természetes személyekről szóló cím alatt egy külön kezdő szakaszban a „személyiség joga” (Recht der Persönlichkeiten) áll. De hozzá kell tenni ehhez, hogy gyakorlati haszna nem igazán volt
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practive	Austria	A magyar alkotmánybíráskodással több hasonlóságot mutató, európai államok alkotmánybíróiságai közül néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — lehetőséget ad az alkotmány módosítási eljárások alkotmányosságai felülvizsgálatára. Formai okokra alapozottan, meghatározott feltételek esetén Ausztria, Ciprus, Franciaország, Németország és Spanyolország alkotmányvédő szerve nem zárkózik el teljesen az alkotmányossági felülvizsgálattól. A tartalmi vizsgálat lehetőségének a kérdésével a ciprusi, a német és az osztrák Alkotmánybíróság foglalkozott, s mindhárom országban igen megosztott volt az álláspont a kérdésben. Az osztrák Alkotmánybíróság álláspontja szerint különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága (ahol inkább nem az alkotmánybírák álláspontja), illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (amelyre inkább igen

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol II eljárás	R	constitution	Bosnia and Herzegovina	Az utólagos normakontrol hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybíróági felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszívtványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíró — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmánymódosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybíróága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróágának is (Alkotmány 6. cikk (3) bekezdés a) pont).
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol II eljárás	R	constitution	Cambodia	1. Az alkotmánybírók felülvizsgálhatósága más országokban Az Alkotmánybíróág az alkotmánybírók felülvizsgálhatóságára vonatkozóan előszörben azt vizsgálta, hogy más országok, különösen az ún. európai típusú (centralizált) alkotmánybíróskodási modellel követő országok alkotmánybíróágainak, illetve alkotmánybíróskodást ellátó egyéb szervezeteinek (pl. legfelsőbb bíróságainak, a továbbiakban együtt: alkotmánybíróág) hatáskörei között megtalálható-e és mennyire elterjedt az Alkotmány, illetve annak módosításainak felülvizsgálatára és esetleges megsemmisítésére vonatkozó jogkör. Előzetes normakontrol hatáskörben elvéve van arra példa, hogy az alkotmánybíróágok — alkotmányuk kifejezett rendelkezése alapján — felülvizsgálhatják az alkotmány módosítását. Ilyen példa Románia, Algéria, Kirgizisztán (ex officio eljárásban), vagy Kambodzsza (a király rendelkezésére).
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol II eljárás	C	CC practice	Cyprus	A magyar alkotmánybíróskodással több hasonlóságot mutató, európai államok alkotmánybíróágai közül néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — lehetőséget ad az alkotmánymódosítási eljárások alkotmányossági felülvizsgálatára. Formai okokra alapozottan, meghatározott feltételek esetén Ausztria, Ciprus, Franciaország, Németország és Spanyolország alkotmányvédő szerve nem zárkozik el teljesen az alkotmányossági felülvizsgálattól. A tartalmi vizsgálat lehetőségének a kérdésével a ciprusi, a német és az osztrák Alkotmánybíróág foglalkozott, s mindhárom országban igen megosztott volt az álláspont a kérdésben. Az osztrák Alkotmánybíróág álláspontja szerint különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága (ahol inkább nem az alkotmánybírók álláspontja), illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (amelyre inkább igen válaszadt az alkotmánybírók).
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol II eljárás	C	CC practice	Germany	A magyar alkotmánybíróskodással több hasonlóságot mutató, európai államok alkotmánybíróágai közül néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — lehetőséget ad az alkotmánymódosítási eljárások alkotmányossági felülvizsgálatára. Formai okokra alapozottan, meghatározott feltételek esetén Ausztria, Ciprus, Franciaország, Németország és Spanyolország alkotmányvédő szerve nem zárkozik el teljesen az alkotmányossági felülvizsgálattól. A tartalmi vizsgálat lehetőségének a kérdésével a ciprusi, a német és az osztrák Alkotmánybíróág foglalkozott, s mindhárom országban igen megosztott volt az álláspont a kérdésben. Az osztrák Alkotmánybíróág álláspontja szerint különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága (ahol inkább nem az alkotmánybírók álláspontja), illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (amelyre inkább igen választ adtak az alkotmánybírók). A Német Szövetségi Köztársaság Alaptörvényének 79. cikk (3) bekezdése szerint „a jelen alaptörvény olyan megváltoztatása, amely a Szövetség tartományokra való felosztását, a tartományok alapvető közreműködését a törvényhozásban vagy az 1. és 20. cikkben megállapított alapelveket érintené, nem megengedett.” Az Alaptörvény 1. cikke az „Alapjogok” című fejezet első rendelkezése, a 20. cikk pedig a demokrácia, a népszuverenitás és a hatalommegosztás elvét tartalmazza. A német alkotmánybíróág 1960-ban és 1970-ben vett vizsgálat alá alkotmánymódosítást, de azt egyik esetben sem semmisítette meg. Álláspontja szerint az alkotmánymódosítás során előszörben az értelmezés a feladata; ennek során az Alkotmány egésze alapján, abba belehelyezve, az alkotmányos értékrend biztosításával kell a módosítást értelmezni. A vizsgált európai alkotmánybíróágok gyakorlatában alig volt példa az alkotmánymódosítás alkotmányellenességének kimondására (ilyen kivétel a Török Köztársaság Alkotmánybíróágának az iszlám fejkendő viselésével kapcsolatban hozott E.2008/16, K.2008/116 határozata), ám ennek lehetőségét több állam alkotmánybíróága nem zárja ki. Az alkotmánybíróskodásra vonatkozó nemzetközi gyakorlatot

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Kyrgyzstan	1. Az alkotmánytörvények felülvizsgálhatósága más országokban Az Alkotmánybíróság az alkotmánytörvények felülvizsgálhatóságára vonatkozóan előszörban azt vizsgálta, hogy más országok, különösen az ún. európai típusú (centralizált) alkotmánybíráskodási modellel követő országok alkotmánybírásgainak, illetve alkotmánybíráskodást ellátó egyéb szervezeteinek (pl. legfelsőbb bíróságainak, a továbbiakban együtt: alkotmánybíróság) hatáskörei között megtalálható-e és mennyire elterjedt az Alkotmány, illetve annak módosításainak felülvizsgálatára és esetleges megsemmisítésére vonatkozó jogkör. Előzetes normakontroll hatáskörben elvéve van arra példa, hogy az alkotmánybíráóságok — alkotmányuk kifejezett rendelkezése alapján — felülvizsgálhatják az alkotmány módosítását. Ilyen példa Románia, Algéria, Kirgizisztán (ex officio eljárásban), vagy Kambodzsza (a király kezdeményezésére). Az utólagos normakontroll hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybírási felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszilványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinthetve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróságának
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Russia	Az utólagos normakontroll hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybírási felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszilványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinthetve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróságának
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Turkey	Az utólagos normakontroll hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybírási felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszilványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinthetve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróságának is [Alkotmány 6. cikk (3) bekezdés a) pont]. — A vizsgált európai alkotmánybíráóságok gyakorlatában alig volt példa az alkotmány módosítás alkotmányellenességének kimondására (ilyen kivétel a Török Köztársaság Alkotmánybíróságának az iszlám fejkendő viselésével kapcsolatban hozott E.2008/16, K.2008/116 határozata), ám az utólagos normakontroll hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybírási felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszilványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinthetve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróságának
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Algeria	1. Az alkotmánytörvények felülvizsgálhatósága más országokban Az Alkotmánybíróság az alkotmánytörvények felülvizsgálhatóságára vonatkozóan előszörban azt vizsgálta, hogy más országok, különösen az ún. európai típusú (centralizált) alkotmánybíráskodási modellel követő országok alkotmánybírásgainak, illetve alkotmánybíráskodást ellátó egyéb szervezeteinek (pl. legfelsőbb bíróságainak, a továbbiakban együtt: alkotmánybíróság) hatáskörei között megtalálható-e és mennyire elterjedt az Alkotmány, illetve annak módosításainak felülvizsgálatára és esetleges megsemmisítésére vonatkozó jogkör. Előzetes normakontroll hatáskörben elvéve van arra példa, hogy az alkotmánybíráóságok — alkotmányuk kifejezett rendelkezése alapján — felülvizsgálhatják az alkotmány módosítását. Ilyen példa Románia, Algéria, Kirgizisztán (ex officio eljárásban), vagy Kambodzsza (a király kezdeményezésére). Az utólagos normakontroll hatáskörben történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybírási felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogszilványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekinthetve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybírósága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróságának

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol ll eljárás	C	CC practice	France	A magyar alkotmánybíráskodással több hasonlóságot mutató, európai államok alkotmánybíróiságai közül néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — lehetőséget ad az alkotmány módosítási eljárások alkotmányossági felülvizsgálatára. Formai okokra alapozottan, meghatározott feltételek esetén Ausztria, Ciprus, Franciaország, Németország és Spanyolország alkotmányvédő szerve nem zárkózik el teljesen az alkotmányossági felülvizsgálattól. A tartalmi vizsgálat lehetőségének a kérdésével a ciprusi, a német és az osztrák Alkotmánybíróság foglalkozott, s mindhárom országban igen megosztott volt az álláspont a kérdésben. Az osztrák Alkotmánybíróság álláspontja szerint különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága (ahol inkább nem az alkotmánybírák álláspontja), illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (amelyre inkább igen ítéletek adtak az alkotmánybírák).
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol ll eljárás	R	constitution	Romania	1. Az alkotmánytörvények felülvizsgálhatósága más országokban Az Alkotmánybíróság az alkotmánytörvények felülvizsgálhatóságára vonatkozóan elsősorban azt vizsgálta, hogy más országok, különösen az ún. európai típusú (centralizált) alkotmánybíráskodási modellel követő országok alkotmánybíróiságainak, illetve alkotmánybíráskodást ellátó egyéb szervezeteinek (pl. legfelsőbb bíróságainak, a továbbiakban együtt: alkotmánybíróiság) hatáskörei között megtalálható-e és mennyire elterjedt az Alkotmány, illetve annak módosításainak felülvizsgálatára és esetleges megsemmisítésére vonatkozó jogkör. Elsősítes normakontrol hatáskörében elvéve van arra példa, hogy az alkotmánybíróiságok — alkotmányuk kifejezett rendelkezése alapján — felülvizsgálhatják az alkotmány módosítását. Ilyen példa Románia, Algéria, Kirgizisztán (ex officio eljárásban), vagy Kambodzsa (a király kezdeményezésére). Az utólagos normakontrol hatáskörében történő, az alkotmány, illetve annak módosítására irányuló alkotmánybíróisági felülvizsgálatra — Alkotmányban biztosított jogosítványok alapján — nagyon kevés államban van lehetőség a nemzetközi gyakorlatot áttekintve. A Török Köztársaság alkotmányának 148. cikk (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróiság — formai szempontokra tekintettel — vizsgálhatja az alkotmány módosításokat. Az Orosz Föderáció Alkotmányának 125. cikk (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az Orosz Föderáció Alkotmánybíróisága döntsön a Föderáció alanyai alkotmányának a Föderáció alkotmányával való összhangjáról. Hasonló hatásköre van Bosznia-Hercegovina Alkotmánybíróiságának
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	utólagos normakontrol ll eljárás	C	CC practice	Spain	A magyar alkotmánybíráskodással több hasonlóságot mutató, európai államok alkotmánybíróiságai közül néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — lehetőséget ad az alkotmány módosítási eljárások alkotmányossági felülvizsgálatára. Formai okokra alapozottan, meghatározott feltételek esetén Ausztria, Ciprus, Franciaország, Németország és Spanyolország alkotmányvédő szerve nem zárkózik el teljesen az alkotmányossági felülvizsgálattól. A tartalmi vizsgálat lehetőségének a kérdésével a ciprusi, a német és az osztrák Alkotmánybíróság foglalkozott, s mindhárom országban igen megosztott volt az álláspont a kérdésben. Az osztrák Alkotmánybíróság álláspontja szerint különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága (ahol inkább nem az alkotmánybírák álláspontja), illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (amelyre inkább igen ítéletek adtak az alkotmánybírák).
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol ll eljárás	C	CC practice	Austria	Minder lényegesen felértékeli a magyar Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi szerepkörét, nemkülönben aktívabb szerepvállalását is indokoltá teszi. A többségi határozat szerint „ha az Alkotmánybíróiság önmaga terjesztene ki hatáskörét az Alkotmány/Alaptörvény vagy az Alkotmányt módosító törvények alkotmányossági felülvizsgálatára, az olyan hatalomkoncentrációt és hatalmi túlerőt jelentene, amely szintén felborítaná a kialakult hatalmi egyensúlyok, korlátok és hatalmi autonómiák demokratikus rendszerét [...]”. Úgy gondolom, ez sehol sem következett be azokban az országokban, ahol az Alkotmánybíróiság — kifejezett alkotmányi felhatalmazás nélkül is — vélelményt formált egy-egy alkotmány módosításról akár formai, akár tartalmi nézőpontból. (Pl. Ausztria: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; Csehország: http://www.usoud.cz/view/pl-27-09 ; India: http://www.legalserviceindia.com/article/I33-Constitutionality-of-a-Constitutional-Amendment.html ; lásd még e tárgykörben: Granville Austin: Working a Democratic Constitution: A History of the Indian Experience. Oxford University Press, USA, 2003.; Izrael: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; korábban Nepálban: http://www.aailr.org/pdf/11/11-1-2.pdf); Olaszországban az alkotmány módosító törvényekkel azonos rangú alkotmányerejű törvényekre: http://www.jus.unitn.it/download/gestione/fuivio.cortese/20101

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Czech Republic	5. Kétségtől igaz, hogy az Alkotmánybíróság — adott tárgyban — mind ez ideig hozott határozataiban, végzéseiben tartózkodott attól, hogy egy-egy alkotmánymódosítás alkotmányosságáról tartalmilag állást foglaljon. Álláspontom szerint azonban ezek a döntések a most elbírált ügyben nem lehetnek meghatározó jelentőségű precedensek. Mindenekelőtt — egyetértve a többségi határozattal — magam is hangsúlyozom: a magyar alkotmánybíráskodással több hasonlóságot mutató európai és más külföldi államok alkotmánybíróiságai közül jó néhány — kifejezett alkotmányi rendelkezés hiányában is — elvégzi az alkotmánymódosítások formai és tartalmi szempontú alkotmányossági felülvizsgálatát. Messze nem lett volna tehát példa nélküli, ha a jelen ügyben a magyar Alkotmánybíróság elemelkedett volna a konkrét alkotmányossági kérdés kereteiből, és általánosabb jog- és alkotmányelméleti alapról közelítette volna meg azt — az egyik indítványozó által is — „nehéz ügyek” minősített problémát. Ehhez a többségi határozat egyes részei is jó kiindulópontok lehetettek volna: „Az alkotmánymódosítások esetlegesen tartalmi, a jogállamot érintő sérelmeket is felvethetnek. Az Alkotmány sorozatos, aktuálpolitikai érdekek és célok megvalósítása, eléérése érdekében történő módosítása rendkívül aggasztó a demokratikus jogállam követelményei, különösen az alkotmányos jogrend stabilitása, kiszámíthatósága, széleskörű társadalmi legitimitás, az alkotmányos jogrendszerbe ellentmondásmentesen beépülése szempontjából.” Mindezek hangsúlyozása mellett és ellenére is azon az álláspontom van a többségi határozat, hogy „az alkotmánybíróiságok általában tartózkodnak attól, hogy saját maguk alapítsák meg önmaguk számára az alkotmány-felülvizsgálatára vonatkozó hatáskört.” Nézetem szerint azonban a külföldi és a hazai szituáció messze nem hasonlítható össze: a külföldi és a hazai alkotmányesemények ugyanis súlyukban lényegesen eltérők. Míg másutt általában egy-egy elszigetelt alkotmánymódosítási aktus (szabályozási megoldás) vezetett el az alkotmánymódosítást eredményező törvény felülvizsgálatának a felvetéséhez (lásd az osztrák
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	India	Mindez lényegesen felértékeli a magyar Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi szerepkörét, nemkülönben aktívabb szerepvállalását is indokoltá teszi. A többségi határozat szerint „ha az Alkotmánybíróság önmaga terjesztené ki hatáskörét az Alkotmány/Alaptörvény vagy az Alkotmányt módosító törvények alkotmányossági felülvizsgálatára, az olyan hatalomkoncentrációt és hatalmi túlerőt jelentene, amely szintén felborítaná a kialakult hatalmi egyensúlyok, korlátok és hatalmi autonómiák demokratikus rendszerét (...)”. Úgy gondolom, ez sehol sem következett be azokban az országokban, ahol az Alkotmánybíróság — kifejezett alkotmányi felhatalmazás nélkül is — véleménynyit formált egy-egy alkotmánymódosításról akár formai, akár tartalmi nézőpontból. (Pl. Ausztria: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I Csehország: http://www.usoud.cz/view/pl-27-09; India: http://www.legalserviceindia.com/article/I33-Constitutionality-of-a-Constitutional-Amendment.html ; lásd még e tárgykörben: Granville Austin: Working a Democratic Constitution: A History of the Indian Experience. Oxford University Press, USA, 2003.; Izrael: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; korábban Nepálban: http://www.aulir.org/pdf/11/11-1-2.pdf); Olaszországban az alkotmánymódosító törvényekkel azonos rangú alkotmányerejű
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Israel	Mindez lényegesen felértékeli a magyar Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi szerepkörét, nemkülönben aktívabb szerepvállalását is indokoltá teszi. A többségi határozat szerint „ha az Alkotmánybíróság önmaga terjesztené ki hatáskörét az Alkotmány/Alaptörvény vagy az Alkotmányt módosító törvények alkotmányossági felülvizsgálatára, az olyan hatalomkoncentrációt és hatalmi túlerőt jelentene, amely szintén felborítaná a kialakult hatalmi egyensúlyok, korlátok és hatalmi autonómiák demokratikus rendszerét (...)”. Úgy gondolom, ez sehol sem következett be azokban az országokban, ahol az Alkotmánybíróság — kifejezett alkotmányi felhatalmazás nélkül is — véleménynyit formált egy-egy alkotmánymódosításról akár formai, akár tartalmi nézőpontból. (Pl. Ausztria: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I Csehország: http://www.usoud.cz/view/pl-27-09; India: http://www.legalserviceindia.com/article/I33-Constitutionality-of-a-Constitutional-Amendment.html ; lásd még e tárgykörben: Granville Austin: Working a Democratic Constitution: A History of the Indian Experience. Oxford University Press, USA, 2003.; Izrael: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; korábban Nepálban: http://www.aulir.org/pdf/11/11-1-2.pdf); Olaszországban az alkotmánymódosító törvényekkel azonos rangú alkotmányerejű

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Nepal	Mindez lényegesen felértékeli a magyar Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi szerepkörét, nemkülönben aktívabb szerepvállalását is indokoltá teszi. A többségi határozat szerint „ha az Alkotmánybíróság ön maga terjesztené ki hatáskörét az Alkotmány/Alaptörvény vagy az Alkotmányt módosító törvények alkotmányossági felülvizsgálatára, az olyan hatalomkoncentrációt és hatalmi túlerőt jelentene, amely szintén felborítaná a kialakult hatalmi egyensúlyok, korlátok és hatalmi autonómiák demokratikus rendszerét (...)”. Úgy gondolom, ez sehol sem következett be azokban az országokban, ahol az Alkotmánybíróság — kifejezett alkotmányi felhatalmazás nélkül is — véleményt formált egy-egy alkotmánymódosításról akár formai, akár tartalmi nézőpontból. (Pl. Ausztria: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I Csehország: http://www.usoud.cz/view/pl-27-09 ; India: http://www.legalserviceindia.com/article/133-Constitutionality-of-a-Constitutional-Amendment.html ; lásd még e tárgykörben: Granville Austin: Working a Democratic Constitution: A History of the Indian Experience. Oxford University Press, USA, 2003.; Izrael: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; korábban. Népalban: http://www.aulir.org/pdf/11/11-1-2.pdf); Olaszországban az alkotmánymódosító törvényekkel azonos rangú alkotmányerejű
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Austria	Mindezek hangsúlyozása mellett és ellenére is azon az álláspontom van a többségi határozat, hogy „az alkotmánybíróságok általában tartózkodnak attól, hogy saját maguk állapítsák meg önmaguk számára az alkotmány-felülvizsgálatára vonatkozó hatáskört.” Nézetem szerint azonban a külföldi és a hazai szituáció messze nem hasonlítható össze: a külföldi és a hazai alkotmányselelmek ugyanis súlyukban lényegesen eltérők. Míg másutt általában egy-egy elszigetelt alkotmánymódosítási aktus (szabályozási megoldás) vezetett el az alkotmánymódosítást eredményező törvény felülvizsgálatának a felvetéséhez (lásd az osztrák vagy cseh példát), addig nálunk szinte rendszert alkotnak azok — az alkotmánymódosítási vagy törvényi formát öltő — kormányzati elképzelések, amelyek jó néhány esetben a jogállam, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmének hűsz éven keresztül folyamatosan és szisztematikusan kiéltett
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Italy	Mindez lényegesen felértékeli a magyar Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi szerepkörét, nemkülönben aktívabb szerepvállalását is indokoltá teszi. A többségi határozat szerint „ha az Alkotmánybíróság ön maga terjesztené ki hatáskörét az Alkotmány/Alaptörvény vagy az Alkotmányt módosító törvények alkotmányossági felülvizsgálatára, az olyan hatalomkoncentrációt és hatalmi túlerőt jelentene, amely szintén felborítaná a kialakult hatalmi egyensúlyok, korlátok és hatalmi autonómiák demokratikus rendszerét (...)”. Úgy gondolom, ez sehol sem következett be azokban az országokban, ahol az Alkotmánybíróság — kifejezett alkotmányi felhatalmazás nélkül is — véleményt formált egy-egy alkotmánymódosításról akár formai, akár tartalmi nézőpontból. (Pl. Ausztria: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I Csehország: http://www.usoud.cz/view/pl-27-09 ; India: http://www.legalserviceindia.com/article/133-Constitutionality-of-a-Constitutional-Amendment.html ; lásd még e tárgykörben: Granville Austin: Working a Democratic Constitution: A History of the Indian Experience. Oxford University Press, USA, 2003.; Izrael: http://wn.com/Round_Table_Unconstitutional_Constitutional_Amendments_Opening_Session_part_I ; korábban. Népalban: http://www.aulir.org/pdf/11/11-1-2.pdf); Olaszországban az alkotmánymódosító törvényekkel azonos rangú alkotmányerejű törvényekre: http://www.jus.unitn.it/download/gestione/fulvio.cortese/20101
2011	61/2011. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/396A20885611E675C1257ADA0052B3E3?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Austria	2.2. Az Alkotmánybíróság alkotmánymódosítások alkotmányos felülvizsgálatával kapcsolatos korábbi határozatait ebben az ügyben — a töretlen gyakorlat ellenére — nem jelenthetnek feltétlenül követendő precedenseket. Véleményem szerint ennek két oka van. 2.2.1. Amint arra a határozat az osztrák Alkotmánybíróság álláspontját idézve rámutat: „Különbséget kell tenni az alkotmány technikai szempontú módosítása, a körülmények igényelte adaptáció megvizsgálhatósága, (...) illetve a koncepcionális átdolgozás megvizsgálhatósága között (...)” (III. 1. pont). A magyar Alkotmánybíróságnak a határozatban hivatkozott döntései jellemzően az Alkotmány „technikai szempontú” módosításához vagy „körülmények igényelte adaptációhoz” kapcsolódtak. Jelen ügyben azonban a vizsgált alkotmánymódosító törvény az Alkotmány két fundamentális intézménye (az Alkotmánybíróság, illetve annak hatásköre és — közvetve — a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	1464/B/2007 .AB határozat	7/5/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6271BA26DA494EB3C1257ADA0052B1B4?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	5. Számos európai ország büntető törvénykönyve bünteti a nemzeti jelképek megsértését: a svájci Btk. 270. cikke a svájci felségjelek tetteles megsértését, a német Btk. 90. §-a az állam és jelképei meggyalázást, az osztrák Btk. 248. § az állam és szimbólumainak meggyalázását, az olasz Btk. 292. cikke a zászló és más nemzeti jelképek meggyalázását és megrongálását. A nemzetközi gyakorlat is az egyes cselekmény típusok kiemelésének, megjelölésének kodifikációs technikáját követi: Svájcban a nemzeti jelképek, különösen a címer és a zászló rosszhiszemű eltávolítása, megkárosítása és egyéb módon való meggyalázását büntetik, Németországban a tevőleges magatartások felsorolása mellett (aki a zászlót eltávolítja, összetöri, kárt okoz benne, használhatatlanná vagy felismerhetetlenné teszi) büntetnek minden olyan magatartást, amely a zászló vonatkozásában meggyalázó garázdálkodást valósít meg. Olaszországban is a zászlónak és egyéb nemzeti jelképeknek a gyalázkodó kifejezésekkel illetését és a nyilvános és
2011	1464/B/2007 .AB határozat	7/5/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6271BA26DA494EB3C1257ADA0052B1B4?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	5. Számos európai ország büntető törvénykönyve bünteti a nemzeti jelképek megsértését: a svájci Btk. 270. cikke a svájci felségjelek tetteles megsértését, a német Btk. 90. §-a az állam és jelképei meggyalázást, az osztrák Btk. 248. § az állam és szimbólumainak meggyalázását, az olasz Btk. 292. cikke a zászló és más nemzeti jelképek meggyalázását és megrongálását. A nemzetközi gyakorlat is az egyes cselekmény típusok kiemelésének, megjelölésének kodifikációs technikáját követi: Svájcban a nemzeti jelképek, különösen a címer és a zászló rosszhiszemű eltávolítása, megkárosítása és egyéb módon való meggyalázását büntetik, Németországban a tevőleges magatartások felsorolása mellett (aki a zászlót eltávolítja, összetöri, kárt okoz benne, használhatatlanná vagy felismerhetetlenné teszi) büntetnek minden olyan magatartást, amely a zászló vonatkozásában meggyalázó garázdálkodást valósít meg. Olaszországban is a zászlónak és egyéb nemzeti jelképeknek a gyalázkodó kifejezésekkel illetését és a nyilvános és
2011	1464/B/2007 .AB határozat	7/5/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6271BA26DA494EB3C1257ADA0052B1B4?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Italy	5. Számos európai ország büntető törvénykönyve bünteti a nemzeti jelképek megsértését: a svájci Btk. 270. cikke a svájci felségjelek tetteles megsértését, a német Btk. 90. §-a az állam és jelképei meggyalázást, az osztrák Btk. 248. § az állam és szimbólumainak meggyalázását, az olasz Btk. 292. cikke a zászló és más nemzeti jelképek meggyalázását és megrongálását. A nemzetközi gyakorlat is az egyes cselekmény típusok kiemelésének, megjelölésének kodifikációs technikáját követi: Svájcban a nemzeti jelképek, különösen a címer és a zászló rosszhiszemű eltávolítása, megkárosítása és egyéb módon való meggyalázását büntetik, Németországban a tevőleges magatartások felsorolása mellett (aki a zászlót eltávolítja, összetöri, kárt okoz benne, használhatatlanná vagy felismerhetetlenné teszi) büntetnek minden olyan magatartást, amely a zászló vonatkozásában meggyalázó garázdálkodást valósít meg. Olaszországban is a zászlónak és egyéb nemzeti jelképeknek a gyalázkodó kifejezésekkel illetését és a nyilvános és
2011	1464/B/2007 .AB határozat	7/5/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6271BA26DA494EB3C1257ADA0052B1B4?OpenDocument	Balogh Elemér	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	5. Számos európai ország büntető törvénykönyve bünteti a nemzeti jelképek megsértését: a svájci Btk. 270. cikke a svájci felségjelek tetteles megsértését, a német Btk. 90. §-a az állam és jelképei meggyalázást, az osztrák Btk. 248. § az állam és szimbólumainak meggyalázását, az olasz Btk. 292. cikke a zászló és más nemzeti jelképek meggyalázását és megrongálását. A nemzetközi gyakorlat is az egyes cselekmény típusok kiemelésének, megjelölésének kodifikációs technikáját követi: Svájcban a nemzeti jelképek, különösen a címer és a zászló rosszhiszemű eltávolítása, megkárosítása és egyéb módon való meggyalázását büntetik, Németországban a tevőleges magatartások felsorolása mellett (aki a zászlót eltávolítja, összetöri, kárt okoz benne, használhatatlanná vagy felismerhetetlenné teszi) büntetnek minden olyan magatartást, amely a zászló vonatkozásában meggyalázó garázdálkodást valósít meg. Olaszországban is a zászlónak és egyéb nemzeti jelképeknek a gyalázkodó kifejezésekkel illetését és a nyilvános és

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	37/2011. (V. 10.) AB határozat	5/10/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/453149EE0E45FFA7C1257ADA0052B459?OpenDocument	Kiss László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Anglo-saxon	6. Nem hallgathatom el azt sem, sőt, nyomtatékosan hangsúlyozom, hogy a törvényalkotó lényegében egy megdönthetetlen vélelmet állított fel: eszerint a meghatározott forrásból származó, meghatározott összeget meghaladó kifizetés csakis visszaélésszerűen juthat a jogosult birtokába, akár annak ellenére is, hogy a foglalkoztatásra vonatkozó törvények alapján a 2005-ben, azelőtt és azóta is folyamatosan hatályos rendelkezések továbbra is feljogosítják a foglalkoztatókat ilyen jogcímen történő kifizetésre – csak éppen büntetőadó alá esik a megszerzett jövedelem. A büntető hatású megdönthetetlen vélelem ráadásul pusztán abból fakad, hogy a kifizetés mértéke a törvényben írt összeget meghaladja, annak beállításához a visszaélésszerűséghez kapcsolódó semmilyen tény vagy adat igazolása nem szükséges. Álláspontom szerint a joghátránnyal járó megdönthetetlen vélelem előírása számos alkotmányi rendelkezést sért. Így a jogállami jogalkotással szemben támasztott követelményeket, a bírói úthoz való jogot vagy a természetjogi gyökerű meghallgatáshoz való jogot stb. [Az angolzsász jog a kezdetekben például ezen az alapon látta igazolhatónak a meghallgatáshoz való jogot („notice and the right to be heard”). Az intézményfejlődéssel a magyar irodalomban Sajó András foglalkozott. Lásd Sajó András: Az önkormányzati hatalom. KJK-MTA-ÁJK, Budapest, 1995.] Elsősorban azonban – álláspontom szerint – az emberi méltósághoz való joggal ellentétes ez a szabályozási konstrukció, mivel nem jogalanyként, hanem tárgyként kezeli az állam a közösség
2011	386/B/2005. AB határozat	4/11/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BBD7EFB5A7EA7611C1257ADA005274E4?OpenDocument	Bragyova András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Finland	Az Alkotmánybíróság először a szerv- és szövetségképzés jogi szabályozását, továbbá az élethez való joggal kapcsolatban kialakított gyakorlatát tekintette át. 1. Az egyes államok a szerv-, szövetségképzés, illetve -adományozás kérdését különbözőképpen közelítik meg, így jogszabályaik lényegesen különböznek a lehetséges donori kör, valamint a hozzájárulás/tiltakozás kifejezésre juttatásának módjaiban és más kérdésekben is. A donori kör szerint a halottból való szervátültetés, valamint az élődonoros transzplantáció különböztethető meg. A különböző szabályozások egységesek abban, hogy elsődlegesnek a halottból való átültetést tekintik; azaz az élő donorból szervkivételre csak olyan esetekben kerülhet sor, ha nincsen halottból származó megfelelő szerv, vagy más, az átültetéshez hasonló hatékonyságú, és eredményességű gyógyító eljárás. Jelentős különbségek mutatkoznak azonban a tekintetben, hogy kiből lehet még életében donor, valamint milyen szervek, szövetek kerülhetnek élők közötti átültetésre. A donor és a recipiens közötti viszony szempontjából két csoportba sorolhatók az egyes államok; bizonyos államokban kizárólag közeli hozzátartozók, valamint szoros érzelmi kapcsolatban állók között megengedett a szervátültetés, míg más országokban bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy pusztán önzetlenségből ismeretlen személynek is szervet adományozzon. Az első csoportba tartozik többek között Németország, Magyarország, Finnország, míg a másodikba Svájc (altruistische Spende), vagy Anglia. Élők között mindenütt kizárólag páros szervek (pl. vese, tüdő), vagy páratlan szervek szegmentje (pl. máj, hasnyálmirigy) átültetésére kerülhet sor, valamint olyan szervek, szövetek átültetésére, melyek regenerálódnak, újraképeződnek vagy
2011	386/B/2005. AB határozat	4/11/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BBD7EFB5A7EA7611C1257ADA005274E4?OpenDocument	Bragyova András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	Az Alkotmánybíróság először a szerv- és szövetségképzés jogi szabályozását, továbbá az élethez való joggal kapcsolatban kialakított gyakorlatát tekintette át. 1. Az egyes államok a szerv-, szövetségképzés, illetve -adományozás kérdését különbözőképpen közelítik meg, így jogszabályaik lényegesen különböznek a lehetséges donori kör, valamint a hozzájárulás/tiltakozás kifejezésre juttatásának módjaiban és más kérdésekben is. A donori kör szerint a halottból való szervátültetés, valamint az élődonoros transzplantáció különböztethető meg. A különböző szabályozások egységesek abban, hogy elsődlegesnek a halottból való átültetést tekintik; azaz az élő donorból szervkivételre csak olyan esetekben kerülhet sor, ha nincsen halottból származó megfelelő szerv, vagy más, az átültetéshez hasonló hatékonyságú, és eredményességű gyógyító eljárás. Jelentős különbségek mutatkoznak azonban a tekintetben, hogy kiből lehet még életében donor, valamint milyen szervek, szövetek kerülhetnek élők közötti átültetésre. A donor és a recipiens közötti viszony szempontjából két csoportba sorolhatók az egyes államok; bizonyos államokban kizárólag közeli hozzátartozók, valamint szoros érzelmi kapcsolatban állók között megengedett a szervátültetés, míg más országokban bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy pusztán önzetlenségből ismeretlen személynek is szervet adományozzon. Az első csoportba tartozik többek között Németország, Magyarország, Finnország, míg a másodikba Svájc (altruistische Spende), vagy Anglia. Élők között mindenütt kizárólag páros szervek (pl. vese, tüdő), vagy páratlan szervek szegmentje (pl. máj, hasnyálmirigy) átültetésére kerülhet sor, valamint olyan szervek, szövetek átültetésére, melyek regenerálódnak, újraképeződnek vagy

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	386/B/2005. AB határozat	4/11/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BBD7EFB5A7EA7611C1257ADA005274E4?OpenDocument	Bragyova András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	Az Alkotmánybíróság először a szerv- és szövetátültetés jogi szabályozását, továbbá az élethez való joggal kapcsolatban kialakított gyakorlatát tekintette át. 1. Az egyes államok a szerv-, szövetátültetés, illetve -adományozás kérdését különbözőképpen közelítik meg, így jogszabályaik lényegesen különböznek a lehetséges donori kör, valamint a hozzájárulás/tiltakozás kifejezésre juttatásának módjaiban és más kérdésekben is. A donori kör szerint a halottból való szervátültetés, valamint az élődonoros transzplantáció különböztethető meg. A különböző szabályozások egységesek abban, hogy elsődlegesnek a halottból való átültetést tekintik; azaz az élő donorból szervkivételre csak olyan esetekben kerülhet sor, ha nincsen halottból származó megfelelő szerv, vagy más, az átültetéshez hasonló hatékonyságú, és eredményességű gyógyító eljárás. Jelentős különbségek mutatkoznak azonban a tekintetben, hogy kiből lehet még életében donor, valamint milyen szervek, szövetek kerülhetnek élők között átültetésre. A donor és a recipiens közötti viszony szempontjából két csoportba sorolhatók az egyes államok; bizonyos államokban kizárólag közeli hozzátartozók, valamint szoros érzelmi kapcsolatban állók között megengedett a szervátültetés, míg más országokban bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy pusztán önzetlenségből ismeretlen személynek is szervet adományozzon. Az első csoportba tartozik többek között Németország, Magyarország, Finnország, míg a másodikba Svájc (altruistische Spende), vagy Anglia. Élők között mindenütt kizárólag páros szervek (pl. vese, tüdő), vagy páratlan szervek szegmentje (pl. máj, hasnyálmirigy) átültetésére kerülhet sor, valamint olyan szervek, szövetek átültetésére, melyek regenerálódnak, újrakepeződnek vagy
2011	386/B/2005. AB határozat	4/11/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BBD7EFB5A7EA7611C1257ADA005274E4?OpenDocument	Bragyova András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	1. Az egyes államok a szerv-, szövetátültetés, illetve -adományozás kérdését különbözőképpen közelítik meg, így jogszabályaik lényegesen különböznek a lehetséges donori kör, valamint a hozzájárulás/tiltakozás kifejezésre juttatásának módjaiban és más kérdésekben is. A donori kör szerint a halottból való szervátültetés, valamint az élődonoros transzplantáció különböztethető meg. A különböző szabályozások egységesek abban, hogy elsődlegesnek a halottból való átültetést tekintik; azaz az élő donorból szervkivételre csak olyan esetekben kerülhet sor, ha nincsen halottból származó megfelelő szerv, vagy más, az átültetéshez hasonló hatékonyságú, és eredményességű gyógyító eljárás. Jelentős különbségek mutatkoznak azonban a tekintetben, hogy kiből lehet még életében donor, valamint milyen szervek, szövetek kerülhetnek élők között átültetésre. A donor és a recipiens közötti viszony szempontjából két csoportba sorolhatók az egyes államok; bizonyos államokban kizárólag közeli hozzátartozók, valamint szoros érzelmi kapcsolatban állók között megengedett a szervátültetés, míg más országokban bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy pusztán önzetlenségből ismeretlen személynek is szervet adományozzon. Az első csoportba tartozik többek között Németország, Magyarország, Finnország, míg a másodikba Svájc (altruistische Spende), vagy Anglia. Élők között mindenütt kizárólag páros szervek (pl. vese, tüdő), vagy páratlan szervek szegmentje (pl. máj, hasnyálmirigy) átültetésére kerülhet sor, valamint olyan szervek, szövetek átültetésére, melyek regenerálódnak, újrakepeződnek vagy
2011	30/2011. (IV. 7.) AB határozat	4/7/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5239CA571F3C1289C1257ADA00529CA5?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Italy	A népi kezdeményezés jogintézményének logikájával egyébként nem állna ellentétben konkrét törvényjavaslataknak a parlament elé terjesztése sem. Bár jelenleg ezt a megoldást az Alkotmány nem ismeri el, hanem országos népi kezdeményezés útján csak törvényhozási tárgykörre lehet javaslatot tenni, más európai államok jogrendszerében a népi kezdeményezés esetenként kifejezetten népi törvénykezdeményezési jogként jelenik meg (az Olasz Köztársaság alkotmányának 71. cikke a népi törvénykezdeményezési jogot például a magyar megoldáshoz hasonlóan törvénytervezési jogként szabályozza).
2011	31/2011. (IV. 7.) AB határozat	4/7/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5239CA571F3C1289C1257ADA00529CA5?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Italy	A népi kezdeményezés jogintézményének logikájával egyébként nem állna ellentétben konkrét törvényjavaslataknak a parlament elé terjesztése sem. Bár jelenleg ezt a megoldást az Alkotmány nem ismeri el, hanem országos népi kezdeményezés útján csak törvényhozási tárgykörre lehet javaslatot tenni, más európai államok jogrendszerében a népi kezdeményezés esetenként kifejezetten népi törvénykezdeményezési jogként jelenik meg (az Olasz Köztársaság alkotmányának 71. cikke a népi törvénykezdeményezési jogot például a magyar megoldáshoz hasonlóan törvénytervezési jogként szabályozza).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	32/2011. (IV. 7.) AB határozat	4/7/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AFE2B855335FB77BC1257ADA00529CB6?OpenDocument	Stumpf István	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Italy	A népi kezdeményezésre szánt kérdés „pontossága és egyértelműsége” álláspontom szerint a jogintézmény alkotmányos rendeltetésével összefüggésben értelmezendő. A jogintézmény rendeltetése pedig az, hogy az Országgyűlés tüze napirendre és tárgyalja meg, ezért a kérdés egyértelműségének hiánya miatt csak akkor indokolt az aláírásgyűjtő iv hitelesítésének megtagadása, ha a megfelelő számú aláírás összegyűjtése esetén az Országgyűlés számára nem lenne egyértelmű, hogy milyen kérdést tüzőn napirendre (miről szőjön a vita, illetve miben döntson). Önmagában az a körülmény, hogy a kérdés közvetetten vagy közvetlenül törvényalkotásra irányul, nem teszi értelmetlenné a kérdés országgyűlési tárgyalását, sőt az országos népi kezdeményezésnek kifejezetten célszerű indoka lehet az Országgyűlés ilyen fajta döntésének előidézése. A népi kezdeményezés jogintézményének logikájával egyébként nem állna ellentétben konkrét törvényjavasltnak a parlament elé terjesztése sem. Bár jelenleg ezt a megoldást az Alkotmány nem ismeri el, hanem országos népi kezdeményezés útján csak törvényhozási tárgykörre lehet javaslatot tenni, más európai államok jogrendszerében a népi kezdeményezés esetenként kifejezetten népi törvénykezdeményezési jogként jelenik meg (az Olasz Köztársaság alkotmányának 71. cikke a népi törvénykezdeményezési jogot például a magyar megoldáshoz
2011	33/2011. (IV. 7.) AB határozat	4/7/2011		Stumpf István	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Italy	Az Nsztv. 18. §-a a népi kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő iv hitelesítésének megtagadását csak abban az esetben teszi lehetővé, ha a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, b) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, vagy c) az aláírásgyűjtő iv nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek. A törvény (17. §-a) a kérdés megfogalmazásával kapcsolatosan összesen annyit ír elő, hogy „[a] népi kezdeményezésnek pontosan és egyértelműen tartalmaznia kell a megtárgyalásra javasolt kérdést”. A népi kezdeményezésre szánt kérdés „pontossága és egyértelműsége” álláspontom szerint a jogintézmény alkotmányos rendeltetésével összefüggésben értelmezendő. A jogintézmény rendeltetése pedig az, hogy az Országgyűlés tüze napirendre és tárgyalja meg, ezért a kérdés egyértelműségének hiánya miatt csak akkor indokolt az aláírásgyűjtő iv hitelesítésének megtagadása, ha a megfelelő számú aláírás összegyűjtése esetén az Országgyűlés számára nem lenne egyértelmű, hogy milyen kérdést tüzőn napirendre (miről szőjön a vita, illetve miben döntson). Önmagában az a körülmény, hogy a kérdés közvetetten vagy közvetlenül törvényalkotásra irányul, nem teszi értelmetlenné a kérdés országgyűlési tárgyalását, sőt az országos népi kezdeményezésnek kifejezetten célszerű indoka lehet az Országgyűlés ilyen fajta döntésének előidézése. A népi kezdeményezés jogintézményének logikájával egyébként nem állna ellentétben konkrét törvényjavasltnak a parlament elé terjesztése sem. Bár jelenleg ezt a megoldást az Alkotmány nem ismeri el, hanem országos népi kezdeményezés útján csak törvényhozási tárgykörre lehet javaslatot tenni, más európai államok jogrendszerében a népi kezdeményezés esetenként kifejezetten népi törvénykezdeményezési jogként jelenik meg (az Olasz Köztársaság alkotmányának 71. cikke a népi törvénykezdeményezési jogot például a magyar megoldáshoz
2011	873/B/2008. AB határozat	3/28/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E722ADA1DC79D258C1257ADA005295CE?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F		USA	A digitális nyilvánosság biztosításának terén hosszabb gyakorlattal rendelkező államok (pl. az Amerikai Egyesült Államok) példából ugyanis tudható, hogy önálló „szakmává” nőtte ki magát az anonimizálás visszafordítására alkalmas technikák megteremtése, annak végeredménye pedig piacképes termék lett.
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragvoya András	dissenting	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	G		Africa	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert — az előbbi érvektől függetlenül — nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinenst Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatáról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragvova András	dissenting	Mulasztásba n megnyilvánul ó alkotmányell enesség vizsgálata	G	0	Argentina	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert — az előbbi érvektől függetlenül — nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinent Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragvova András	dissenting	Mulasztásba n megnyilvánul ó alkotmányell enesség vizsgálata	G	0	Asia	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert — az előbbi érvektől függetlenül — nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinent Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragvova András	dissenting	Mulasztásba n megnyilvánul ó alkotmányell enesség vizsgálata	G	0	Canada	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert — az előbbi érvektől függetlenül — nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinent Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragvova András	dissenting	Mulasztásba n megnyilvánul ó alkotmányell enesség vizsgálata	G	0	Chile	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert — az előbbi érvektől függetlenül — nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinent Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	G		0 Japan	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert – az előbbi érvektől függetlenül – nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinenst Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	G		0 Lesotho	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert – az előbbi érvektől függetlenül – nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinenst Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	68/E/2004. AB határozat	3/1/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3B37945D0061C41DC1257ADA00525DB0?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	G		0 North-America	2. Nem értek egyet a határozattal azért sem, mert – az előbbi érvektől függetlenül – nem veszi figyelembe, hogy a „harmadik állam” fogalma a legkülönbözőbb államokat foglalja magába: számos európai állam mellett az egész amerikai kontinenst Kanadától Chiléig és Argentínáig, valamint Afrika és Ázsia minden államát, Japántól Lesothóig. A harmadik államnak számítók között eszerint vannak, amelyek ismerik a BÉK különböző formáit (mint az észak-amerikai államok egyes tagállamai), így a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: BÉK törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a házastársnak tekintendők (megfelelően alkalmazva „a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra”). A nem bejegyzett élettársakra, vagy azokra, akiknek nincs lehetőségük bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére, ez a szabály természetesen nem alkalmazható. (Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatok jogi megítélése számos kollíziós jogi kérdést is felvet, különösen azért, mert a magyar jogban a BÉK-et csak azonos nemű párok létesíthetnek, más államokban viszont
2011	166/B/2004. AB határozat	2/21/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BAE9928EC24A7F7CC1257ADA0052641C?OpenDocument	Kiss László	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	G		0 Germany	A határozat indokolásával szemben azt gondolom, az alkotmányossági felülvizsgálat feltételeként szolgáló állami beavatkozás (lásd az egyesült államokbeli state action és a német Drittwirkung doktrínát) fennállta (lehetősége, esélye) nem azon múlik, hogy az egyenjogú magánfelek egymás közötti jogviszonyaira vonatkozó kérdésről (más megközelítésben: kögens vagy diszpozitív szabályról) van-e szó, hanem maga az állami normaalkotás alkotmányossága kell, hogy legyen továbbra is a vizsgálat tárgya. Az Alkotmánybíróság hatáskörét jelen ügyben is meghatározó, az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdésének első fordulatából következően minden jogszabályra (pontosabban, figyelembe véve az Alkotmánybíróság gyakorlatát), minden normára, tehát az egyenjogú magánfelek (diszpozitív és kögens szabályokkal rendezett) jogviszonyaira is kiterjed az Alkotmány hatálya és így az Alkotmánybíróság alkotmányossági felülvizsgálati hatásköre. Úgy vélem, ennek az alkotmányi szabálynak a kögens karaktere kell, hogy szerepet játsszon a felülvizsgálat során, nem pedig a támadott normáé, vagy az adott jogviszony jellegéé. A fentiek alapján úgy gondolom, hogy az Abh.1. részbeni, nyílt felülbírálatára lett volna itt már szükség annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróság teljesen egyértelművé tegye: alkotmányvédelmi feladatának ellátása nem mérlegelés kérdése, hanem olyan kötelezettség, amely – főszabály szerint – kiterjed a magyar jogrendszer minden

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	166/B/2004. AB határozat	2/21/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/BAE9928EC24A7F7CC1257ADA0052641C?OpenDocument	Kiss László	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	G	0	USA	A határozat indoklásával szemben azt gondolom, az alkotmányossági felülvizsgálat feltételeként szolgáló állami beavatkozás (lásd az egyesült államokbeli state action és a német Drittwirkung doktrínát) fennállta (lehetősége, esélye) nem azon múlik, hogy az egyenjogú magánfelek egymás közötti jogviszonyaira vonatkozó kérdésről (más megközelítésben: kögens vagy diszpozitív szabályról) van-e szó, hanem maga az állami normaalkotás alkotmányossága kell, hogy legyen továbbra is a vizsgálat tárgya. Az Alkotmánybíróság hatáskörét jelen ügyben is meghatározó, az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdésének első fordulatából következően minden jogszabályra (pontosabban, figyelembe véve az Alkotmánybíróság gyakorlatát), minden normára, tehát az egyenjogú magánfelek (diszpozitív és kögens szabályokkal rendezett) jogviszonyaira is kiterjed az Alkotmány hatálya és így az Alkotmánybíróság alkotmányossági felülvizsgálati hatásköre. Úgy vélem, ennek az alkotmányi szabálynak a kögens karaktere kell, hogy szerepet játsszon a felülvizsgálat során, nem pedig a támadott normáé, vagy az adott jogviszony jellegéé. A fentiek alapján úgy gondolom, hogy az Abh.1. részbeni, nyílt felülbírálatára lett volna itt már szükség annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróság teljesen egyértelművé tegye: alkotmányvédelmi feladatának ellátása nem mérlegelés kérdése, hanem olyan kötelezettség, amely – főszabály szerint – kiterjed a magyar jogrendszer minden
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Germany	Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. [Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel befoglalt cselekmények további pónalizálását semmiben sem akadályozná.
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Austria	Szintén közvetett bizonyítéknak tekinthető, hogy az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének egyik dokumentuma csak olyan államok (Ausztria, Görögország — ez utóbbit viszont heti két alkalommal —, Törökország) mellett tünteti fel a prostitutáltak kötelező orvosi vizsgálatának intézményesítését, akik nem részes államai az Egyezménynek. Lásd az 1815 (2007) sz. ajánlás és az 1579 (2007) sz. határozat alapjául szolgáló jelentést és mellékleteit. [Prostitution – quelle attitude adopter, Doc. 11352 (9 juillet 2007), Conseil de l'Europe, Assemblée Parlementaire, rapporteur Leo Platvoet]. ---- Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. [Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel befoglalt cselekmények további pónalizálását semmiben sem akadályozná.
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	France	Ebben a kommentárban „a prostitutált személyek nyilvántartása tilos” cím alatt a részes államokat terhelő bármilyen nyilvántartás tilalmának bizonyítékaként említi, hogy Franciaország 1946-ban bezáratta a bordélyházakat, de fenntartotta a prostitutáltak különleges orvosi nyilvántartását. Az Egyezményhez ezért csak 1960-ban csatlakozott, azután, hogy ezt az adatbázist megszüntette (Markovich. id. mű p. 7)
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Greece	Szintén közvetett bizonyítéknak tekinthető, hogy az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének egyik dokumentuma csak olyan államok (Ausztria, Görögország — ez utóbbit viszont heti két alkalommal —, Törökország) mellett tünteti fel a prostitutáltak kötelező orvosi vizsgálatának intézményesítését, akik nem részes államai az Egyezménynek. Lásd az 1815 (2007) sz. ajánlás és az 1579 (2007) sz. határozat alapjául szolgáló jelentést és mellékleteit. [Prostitution – quelle attitude adopter, Doc. 11352 (9 juillet 2007), Conseil de l'Europe, Assemblée Parlementaire, rapporteur Leo Platvoet]. ---- Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. [Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel befoglalt cselekmények további

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Ireland	Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. (Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel belefoglalt cselekmények további
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Netherlands	Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. (Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel belefoglalt cselekmények további
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Sweden	Megítélésem szerint az Egyezmény megközelítésével eleve ütközik minden olyan megoldás, amely a prostitúció szabályozásával, annak a korábbiaknál nagyobb teret enged és az abból folyó jövedelmet járulékok és egyéb terhek vonatkozásában azonosítaná általában azzal, ami a munkabérről illetve vállalkozási jövedelmekre vonatkozik. A fentiekre figyelemmel az Egyezmény abolicionista filozófiájával leegyszerűsödően nem a szabályozó, hanem az elutasító illetve a represszív megközelítés (a klientúrát büntetőjogi intézkedésekkel megtörni, illetve eltántorítani törekvő ún. svéd modell) egyeztethető össze. Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. (Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel belefoglalt cselekmények további
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	Turkey	Szintén közvetett bizonyítéknak tekinthető, hogy az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének egyik dokumentuma csak olyan államok (Ausztria, Görögország — ez utóbbi viszont heti két alkalommal —, Törökország) mellett tünteti fel a prostitutáltak kötelező orvosi vizsgálatának intézményesítését, akik nem részes államai az Egyezménynek. Lásd az 1815 (2007) sz. ajánlás és az 1579 (2007) sz. határozat alapjául szolgáló jelentést és mellékletet. (Prostitution – quelle attitude adopter, Doc. 11352 (9 juillet 2007), Conseil de l'Europe, Assemblée Parlementaire, rapporteur: Les Platvoet).
2011	1/2011. (I. 14.) AB határozat	1/14/2011	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata	R	not specified	United Kingdom	Az Egyezménynek nem részese az Európai Unió minden tagállama, hiszen nem részes fél Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Írország, Németország, és — a prostitúcióval szemben jóval keményebb, immár a kliensekkel szembeni fellépés politikáját meghirdető — Svédország sem. Nem képezi részét az Egyezmény az európai acquis-nak, ugyanakkor a részes államok jogilag elvben lehetséges kilépésére sincs — az Egyezmény egyéb rendelkezéseit büntetőtörvénykönyvébe [üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §) kitartottság (206. §), kerítés (207. §)] és egyéb jogszabályaiba régen beépítő és érvényesítő — Magyarország szempontjából releváns példa. (Önmagában a kilépés — az Egyezmény esetleges felmondása — a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénybe az Egyezményre tekintettel belefoglalt cselekmények további

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	766/B/2009. AB határozat	12/20/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/85118D2621070BD5C1257ADA00528F76?OpenDocument	Holló András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	a) A Vízumkódex 29. cikk (2) bekezdése értelmében „amennyiben a vízumot kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a vízum beillesztésére szolgáló külön lapot kell használni.” A Vízumkódex és az EK rendelet lehetővé teszik, hogy a tagállam hatóságai vízumot adjanak („vízum beillesztésére szolgáló űrlapot állítsanak ki”) olyan esetekben, amikor – mint az R. vizsgált rendelkezésében is – az adott személy a tagállam által el nem ismeri úti okmánnyal rendelkezik (lásd még: EK rendelet 1. cikk (1) bekezdését). Ez a vízum a Harmtv. 2. § g) pontja alapján olyan irat, ami úti okmánynak minősül, ezáltal a Harmtv. rendelkezései – közöttük a családtaggyűjtésre vonatkozó szabályok – alkalmazhatók válnak. b) A Vízumkódex 25. cikk (3) bekezdése szerint: „Amennyiben a kérelmezőnek olyan úti okmánya van, amelyet egy vagy több – de nem az összes – tagállam nem ismer el, olyan vízumot kell kiadni, amely az úti okmányt elismerő tagállamok területére érvényes. Amennyiben a kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a kiadott vízum csak arra a tagállamra lesz érvényes.” Mivel a szomáliai útleveleket – a magyar szabályozáshoz hasonlóan – számos tagállam (pl. Németország, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország stb.) nem ismeri el érvényes útiokmányként, ezért a szomáliai állampolgároknak a fentiekben bemutatott vízum csak korlátozott érvényességgel adható ki. Tehát ez a vízum csak Magyarországra lesz érvényes,
2010	766/B/2009. AB határozat	12/20/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/85118D2621070BD5C1257ADA00528F76?OpenDocument	Holló András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	a) A Vízumkódex 29. cikk (2) bekezdése értelmében „amennyiben a vízumot kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a vízum beillesztésére szolgáló külön lapot kell használni.” A Vízumkódex és az EK rendelet lehetővé teszik, hogy a tagállam hatóságai vízumot adjanak („vízum beillesztésére szolgáló űrlapot állítsanak ki”) olyan esetekben, amikor – mint az R. vizsgált rendelkezésében is – az adott személy a tagállam által el nem ismeri úti okmánnyal rendelkezik (lásd még: EK rendelet 1. cikk (1) bekezdését). Ez a vízum a Harmtv. 2. § g) pontja alapján olyan irat, ami úti okmánynak minősül, ezáltal a Harmtv. rendelkezései – közöttük a családtaggyűjtésre vonatkozó szabályok – alkalmazhatók válnak. b) A Vízumkódex 25. cikk (3) bekezdése szerint: „Amennyiben a kérelmezőnek olyan úti okmánya van, amelyet egy vagy több – de nem az összes – tagállam nem ismer el, olyan vízumot kell kiadni, amely az úti okmányt elismerő tagállamok területére érvényes. Amennyiben a kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a kiadott vízum csak arra a tagállamra lesz érvényes.” Mivel a szomáliai útleveleket – a magyar szabályozáshoz hasonlóan – számos tagállam (pl. Németország, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország stb.) nem ismeri el érvényes útiokmányként, ezért a szomáliai állampolgároknak a fentiekben bemutatott vízum csak korlátozott érvényességgel adható ki. Tehát ez a vízum csak Magyarországra lesz érvényes,
2010	766/B/2009. AB határozat	12/20/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/85118D2621070BD5C1257ADA00528F76?OpenDocument	Holló András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	a) A Vízumkódex 29. cikk (2) bekezdése értelmében „amennyiben a vízumot kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a vízum beillesztésére szolgáló külön lapot kell használni.” A Vízumkódex és az EK rendelet lehetővé teszik, hogy a tagállam hatóságai vízumot adjanak („vízum beillesztésére szolgáló űrlapot állítsanak ki”) olyan esetekben, amikor – mint az R. vizsgált rendelkezésében is – az adott személy a tagállam által el nem ismeri úti okmánnyal rendelkezik (lásd még: EK rendelet 1. cikk (1) bekezdését). Ez a vízum a Harmtv. 2. § g) pontja alapján olyan irat, ami úti okmánynak minősül, ezáltal a Harmtv. rendelkezései – közöttük a családtaggyűjtésre vonatkozó szabályok – alkalmazhatók válnak. b) A Vízumkódex 25. cikk (3) bekezdése szerint: „Amennyiben a kérelmezőnek olyan úti okmánya van, amelyet egy vagy több – de nem az összes – tagállam nem ismer el, olyan vízumot kell kiadni, amely az úti okmányt elismerő tagállamok területére érvényes. Amennyiben a kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a kiadott vízum csak arra a tagállamra lesz érvényes.” Mivel a szomáliai útleveleket – a magyar szabályozáshoz hasonlóan – számos tagállam (pl. Németország, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország stb.) nem ismeri el érvényes útiokmányként, ezért a szomáliai állampolgároknak a fentiekben bemutatott vízum csak korlátozott érvényességgel adható ki. Tehát ez a vízum csak Magyarországra lesz érvényes,
2010	766/B/2009. AB határozat	12/20/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/85118D2621070BD5C1257ADA00528F76?OpenDocument	Holló András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	b) A Vízumkódex 25. cikk (3) bekezdése szerint: „Amennyiben a kérelmezőnek olyan úti okmánya van, amelyet egy vagy több – de nem az összes – tagállam nem ismer el, olyan vízumot kell kiadni, amely az úti okmányt elismerő tagállamok területére érvényes. Amennyiben a kiadó tagállam nem ismeri el a kérelmező úti okmányát, a kiadott vízum csak arra a tagállamra lesz érvényes.” Mivel a szomáliai útleveleket – a magyar szabályozáshoz hasonlóan – számos tagállam (pl. Németország, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország stb.) nem ismeri el érvényes útiokmányként, ezért a szomáliai állampolgároknak a fentiekben bemutatott vízum csak korlátozott érvényességgel adható ki. Tehát ez a vízum csak Magyarországra lesz érvényes, vízumot a családtaggyűjtésnek ez nem adja

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	87/B/2004. AB határozat	12/7/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/B9A0AB0272C2EB0BC1257ADA00525EE0?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol II indítvány + mulasztás	F	0	Anglo-saxon	A kórházi kiadásokra az egészségügyi szakkellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendelet vezetett be a HBCS alapú finanszírozási rendszert. Alapja a fekvőbeteg-szakellátásban az angolszász országokban használatos DRG (diagnosis-related groups) elvén alapuló homogén betegcsoport elv. A finanszírozás kiemelt jellemzője a –rendszeresen aktualizált – súlyszám: egy adott HBCS csoportban egy ellátott esetre jutó finanszírozás díját a súlyszám és a mindenkor érvényes, költségvetési törvényben meghatározott keret-nagyságtól függő alapdíj szorzata alapján határozzák meg. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) minden évben
2010	184/2010. (X. 28.) AB határozat	10/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/76DB0790C7995F0QC1257ADA0052AC3F?OpenDocument	Kiss László	concurring	utólagos normakontrol II indítvány + nemzetközi szerződés	C	CC practice	France	Az állam semlegességének elve – bár kifejezetten nem szerepel az Alkotmányban, mégis – hasonlóan a német, francia vagy az amerikai alkotmánybírói gyakorlathoz – fontos szerepet tölt be az ítélkezésben. A magyar gyakorlatban eddig a vallásszabadság [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48.], a gazdaságpolitika [33/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 247, 249.], a tudományos igazságok [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 182.] és a szólásszabadság [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 179.] területén fejtette ki az Alkotmánybíróság az állam semlegességének doktrínáját. E döntések alapján az állam nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy milyen vallási, gazdaságpolitikai döntések, tudományos állásfoglalások vagy véleménynyilvánítási tartalmak felelnek meg a jó, igazságos élet koncepciójának. Ebben az értelemben az állam ezeken a területeken elsősorban a be nem avatkozásra kötelezett. Ezzel szemben az új alkotmányi rendelkezés kifejezetten felhatalmazza a jogalkotót: az adott adóév elejétől külön mértékű kötelezettség befizetésére kötelezheti azokat, akik jó erkölcsbe ütköző módon jutottak tag értelemben vett állami forrásból származó jövedelemhez. A törvényhozó tehát felhatalmazással rendelkezik erre, de ezt csak a semlegesség doktrínájának alkalmazásával teheti meg. A jó erkölcsbe ütközés és a semlegesség elvének egymásra vonatkoztatott értelmezése alapján a törvényhozó pártatlanul köteles eljárni a törvényalkotáskor. Nem kedvezhet egy általa preferált személyközösségnek, és nem szankcionálhat, nem sújthat kizárólag egy jól körülírható társadalmi csoportot a külön mértékű kötelezettség megállapításával. A törvényhozó döntésének eredményeként pusztán és kizárólag az adott csoporthoz tartozás nem járhat együtt a külön mértékű kötelezettség-megállapítás előírásával. A külön mértékű kötelezettség megállapításáról szóló törvény csak semleges kritériumokat alkalmazva alkotható meg, és az államnak az adóztatás terén egyébként is fennálló alkotmányi követelményeknek megfelelően kell eljárnia: a külön mértékű kötelezettség megállapítása például nem lehet visszaható hatályú, és végső soron a minden egyén szempontjait egyaránt
2010	184/2010. (X. 28.) AB határozat	10/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/76DB0790C7995F0QC1257ADA0052AC3F?OpenDocument	Kiss László	concurring	utólagos normakontrol II indítvány + nemzetközi szerződés	C	CC practice	Germany	Az állam semlegességének elve – bár kifejezetten nem szerepel az Alkotmányban, mégis – hasonlóan a német, francia vagy az amerikai alkotmánybírói gyakorlathoz – fontos szerepet tölt be az ítélkezésben. A magyar gyakorlatban eddig a vallásszabadság [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48.], a gazdaságpolitika [33/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 247, 249.], a tudományos igazságok [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 182.] és a szólásszabadság [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 179.] területén fejtette ki az Alkotmánybíróság az állam semlegességének doktrínáját. E döntések alapján az állam nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy milyen vallási, gazdaságpolitikai döntések, tudományos állásfoglalások vagy véleménynyilvánítási tartalmak felelnek meg a jó, igazságos élet koncepciójának. Ebben az értelemben az állam ezeken a területeken elsősorban a be nem avatkozásra kötelezett. Ezzel szemben az új alkotmányi rendelkezés kifejezetten felhatalmazza a jogalkotót: az adott adóév elejétől külön mértékű kötelezettség befizetésére kötelezheti azokat, akik jó erkölcsbe ütköző módon jutottak tag értelemben vett állami forrásból származó jövedelemhez. A törvényhozó tehát felhatalmazással rendelkezik erre, de ezt csak a semlegesség doktrínájának alkalmazásával teheti meg. A jó erkölcsbe ütközés és a semlegesség elvének egymásra vonatkoztatott értelmezése alapján a törvényhozó pártatlanul köteles eljárni a törvényalkotáskor. Nem kedvezhet egy általa preferált személyközösségnek, és nem szankcionálhat, nem sújthat kizárólag egy jól körülírható társadalmi csoportot a külön mértékű kötelezettség megállapításával. A törvényhozó döntésének eredményeként pusztán és kizárólag az adott csoporthoz tartozás nem járhat együtt a külön mértékű kötelezettség-megállapítás előírásával. A külön mértékű kötelezettség megállapításáról szóló törvény csak semleges kritériumokat alkalmazva alkotható meg, és az államnak az adóztatás terén egyébként is fennálló alkotmányi követelményeknek megfelelően kell eljárnia: a külön mértékű kötelezettség megállapítása például nem lehet visszaható hatályú, és végső soron a minden egyén szempontjait egyaránt

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	184/2010. (X. 28.) AB határozat	10/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/76DB0790C7995F0QC1257ADA0052AC3F?OpenDocument	Kiss László	concurring	utólagos normakontrol indítvány + nemzetközi szerződés	C	CC practice	USA	Az állam semlegességének elve — bár kifejezetten nem szerepel az Alkotmányban, mégis — hasonlóan a német, francia vagy az amerikai alkotmánybírószági gyakorlathoz — fontos szerepet tölt be az ítélkezésben. A magyar gyakorlatban eddig a vallásszabadság [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48.], a gazdaságpolitika [33/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 247, 249.], a tudományos igazságok [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 182.] és a szólásszabadság [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 179.] területén fejtette ki az Alkotmánybírószág az állam semlegességének doktrínáját. E döntések alapján az állam nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy milyen vallási, gazdaságpolitikai döntések, tudományos állásfoglalások vagy véleménynyilvánítási tartalmak felelnek meg a jó, igazságos élet koncepcójának. Ebben az értelemben az állam ezeken a területeken elsősorban a be nem avatkozásra kötelezett. Ezzel szemben az új alkotmányi rendelkezés kifejezetten felhatalmazza a jogalkotót: az adott adóév elejétől külön mértékű kötelezettség befizetésére kötelezheti azokat, akik jó erkölcsbe ütköző módon jutottak tag értelemben vett állami forrásból származó jövedelemhez. A törvényhozó tehát felhatalmazással rendelkezik erre, de ezt csak a semlegesség doktrínájának alkalmazásával teheti meg. A jó erkölcsbe ütközés és a semlegesség elvének egymásra vonatkoztatott értelmezése alapján a törvényhozó pártatlanul köteles eljárni a törvényalkotáskor. Nem kedvezhet egy általa preferált személyközösségnek, és nem szankcionálhat, nem sújthat kizárólag egy jól körülírt társadalmi csoportot a külön mértékű kötelezettség megállapításával. A törvényhozó döntésének eredményeként pusztán és kizárólag az adott csoporthoz tartozás nem járhat együtt a külön mértékű kötelezettség-megállapítás előírásával. A külön mértékű kötelezettség megállapításáról szóló törvény csak semleges kritériumokat alkalmazva alakítható meg, és az államnak az adóztatás terén egyébként is fennálló alkotmányi követelményeknek megfelelően kell eljárnia: a külön mértékű kötelezettség megállapítása például nem lehet visszaható hatályú, és végső soron a minden egyén szempontjait egyaránt
2010	184/2010. (X. 28.) AB határozat	10/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/76DB0790C7995F0QC1257ADA0052AC3F?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol indítvány + nemzetközi szerződés	C	CC practice	Germany	Adót önmagában a mértéke miatt általában nem lehet aránytalanának minősíteni. Ennek a megítélése csak az alkalmazási környezetben, a jogviszony jellegének ismeretében, és az egyéb adójogi szempontok vizsgálata alapján lehetséges. [A német alkotmánybíráskodásban adóterheléssel kapcsolatban alkalmazott alapelv, hogy az összes adóterhelésnek a felező felosztás közelében kell lennie az adófizető és a kincstár között (ún. Halbteilungsgrundsatz, lásd 1995. június 22-i határozat, 2 BvL 37/91), amely azonban nem érvényesül abszolút tilalomként a jövedelem típusú adóknál (2006. január 18-i döntés, 2 BvR 2194/99), ahol a 60% körüli adóztatás
2010	143/2010. (VII. 14.) AB határozat	7/14/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/8A83F570D5B14629C1258382003C4828?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Belgium	1. Az Alkotmánybírószág rámutat arra, hogy az indítványozó kényegében ugyanazokat a kérdéseket tette fel, amelyeket számos európai országban a Lisszaboni Szerződés ratifikálása előtt, az abban foglalt reformok horderejére tekintettel a tagállami parlamentek, azok képviselői, illetve az eljárásra jogosult egyéb köztisztviselők viselői az ottani alkotmánybírószágoknak tettek fel, ott a Lisszaboni Szerződés előzetes alkotmányossági ellenőrzését indítványozva. Ezen alkotmánybírószágok (így pl. a német szövetségi, a cseh, a francia, a belga alkotmánybírószág) államaik alkotmányai egyes cikkei megfogalmazásának függvényében, vagy arra a következtetésre jutottak, hogy a Lisszaboni Szerződés összeegyeztethető államuk alkotmányával (amelyen az elmúlt években a reformra tekintettel bizonyos módosításokat hajtottak végre) vagy arra, hogy alkotmányreform nélkül a ratifikálás nem végezhető el. Utóbbi esetekben a szükséges alkotmánymódosítás végrehajtása nyomán — valamint két ország esetében a Lisszaboni Szerződés ratifikálására népszavazási felhatalmazást is kérve — hárult el az akadály a ratifikálás elől, és a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	143/2010. (VII. 14.) AB határozat	7/14/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8A83F570D5B14629C1258382003C4828?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Czech Republic	1. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó lényegében ugyanazokat a kérdéseket tette fel, amelyeket számos európai országban a Lisszaboni Szerződés ratifikálása előtt, az abban foglalt reformok horderejére tekintettel a tagállami parlamentek, azok képviselői, illetve az eljárásra jogosult egyéb köztisztviselők viselői az ottani alkotmánybíróságoknak tettek fel, ott a Lisszaboni Szerződés előzetes alkotmányossági ellenőrzését indítványozva. Ezen alkotmánybíróságok (így pl. a német szövetségi, a cseh, a francia, a belga alkotmánybíróság) államaik alkotmányai egyes cikkei megfogalmazásának függvényében, vagy arra a következtetésre jutottak, hogy a Lisszaboni Szerződés összeegyeztethető államuk alkotmányával (amelyen az elmúlt években a reformra tekintettel bizonyos módosításokat hajtottak végre) vagy arra, hogy alkotmányreform nélkül a ratifikálás nem végezhető el. Utóbbi esetekben a szükséges alkotmánymódosítás végrehajtása nyomán — valamint két ország esetében a Lisszaboni Szerződés ratifikálására népszavazási felhatalmazást is kérve — hárult el az akadály a ratifikálás elől, és a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén hatályba lépett. Az e tárgyban született több alkotmánybíróági döntés (német AB: 2 BvE 2/08, kelt: 2009. 06. 30., cseh AB: Pl. ÚS 19/08, kelt: 2008. 11. 28., illetve Pl. ÚS 29/09, kelt 2009. 11. 03.) is hivatkozott az állam „alkotmányos identitása” megővésének fontosságára az Európai Unióban, annak a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése utáni formájában is. Az Alkotmánybíróság tanulmányozta ezeket a döntéseket. Tanulmányozta az ezek kiváltotta politikai, jogtudományi és egyéb reflexiókat és reakciókat, így többek között az Európai Unió Bíróságának véleményét is. Megjegyzí az Alkotmánybíróság, hogy a Lisszaboni Szerződés utólagos alkotmányossági vizsgálatát a lengyel Alkotmánybírósnál is kezdeményezték (K 32/09., K 37/09. sz.
2010	143/2010. (VII. 14.) AB határozat	7/14/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8A83F570D5B14629C1258382003C4828?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	France	1. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó lényegében ugyanazokat a kérdéseket tette fel, amelyeket számos európai országban a Lisszaboni Szerződés ratifikálása előtt, az abban foglalt reformok horderejére tekintettel a tagállami parlamentek, azok képviselői, illetve az eljárásra jogosult egyéb köztisztviselők viselői az ottani alkotmánybíróságoknak tettek fel, ott a Lisszaboni Szerződés előzetes alkotmányossági ellenőrzését indítványozva. Ezen alkotmánybíróságok (így pl. a német szövetségi, a cseh, a francia, a belga alkotmánybíróság) államaik alkotmányai egyes cikkei megfogalmazásának függvényében, vagy arra a következtetésre jutottak, hogy a Lisszaboni Szerződés összeegyeztethető államuk alkotmányával (amelyen az elmúlt években a reformra tekintettel bizonyos módosításokat hajtottak végre) vagy arra, hogy alkotmányreform nélkül a ratifikálás nem végezhető el. Utóbbi esetekben a szükséges alkotmánymódosítás végrehajtása nyomán — valamint két ország esetében a Lisszaboni Szerződés ratifikálására népszavazási felhatalmazást is kérve — hárult el az akadály a ratifikálás elől, és a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén hatályba lépett.
2010	143/2010. (VII. 14.) AB határozat	7/14/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8A83F570D5B14629C1258382003C4828?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Germany	1. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó lényegében ugyanazokat a kérdéseket tette fel, amelyeket számos európai országban a Lisszaboni Szerződés ratifikálása előtt, az abban foglalt reformok horderejére tekintettel a tagállami parlamentek, azok képviselői, illetve az eljárásra jogosult egyéb köztisztviselők viselői az ottani alkotmánybíróságoknak tettek fel, ott a Lisszaboni Szerződés előzetes alkotmányossági ellenőrzését indítványozva. Ezen alkotmánybíróságok (így pl. a német szövetségi, a cseh, a francia, a belga alkotmánybíróság) államaik alkotmányai egyes cikkei megfogalmazásának függvényében, vagy arra a következtetésre jutottak, hogy a Lisszaboni Szerződés összeegyeztethető államuk alkotmányával (amelyen az elmúlt években a reformra tekintettel bizonyos módosításokat hajtottak végre) vagy arra, hogy alkotmányreform nélkül a ratifikálás nem végezhető el. Utóbbi esetekben a szükséges alkotmánymódosítás végrehajtása nyomán — valamint két ország esetében a Lisszaboni Szerződés ratifikálására népszavazási felhatalmazást is kérve — hárult el az akadály a ratifikálás elől, és a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén hatályba lépett. Az e tárgyban született több alkotmánybíróági döntés (német AB: 2 BvE 2/08, kelt: 2009. 06. 30., cseh AB: Pl. ÚS 19/08, kelt: 2008. 11. 28., illetve Pl. ÚS 29/09, kelt 2009. 11. 03.) is hivatkozott az állam „alkotmányos identitása” megővésének fontosságára az Európai Unióban, annak a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése utáni formájában is. Az Alkotmánybíróság tanulmányozta ezeket a döntéseket. Tanulmányozta az ezek kiváltotta politikai, jogtudományi és egyéb reflexiókat és reakciókat, így többek között az Európai Unió Bíróságának véleményét is. Megjegyzí az Alkotmánybíróság, hogy a Lisszaboni Szerződés utólagos alkotmányossági vizsgálatát a lengyel Alkotmánybírósnál is kezdeményezték (K 32/09., K 37/09. sz.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	143/2010. (VII. 14.) AB határozat	7/14/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8A83F570D5B14629C1258382003C4828?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Poland	Az e tárgyban született több alkotmánybíróági döntés (német AB: 2 BvE 2/08, kelt: 2009. 06. 30., cseh AB: Pl. Ús 19/08, kelt: 2008. 11. 28., illetve Pl. Ús 29/09, kelt 2009. 11. 03.) is hivatkozott az állam „alkotmányos identitása” megővésének fontosságára az Európai Unióban, annak a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése utáni formájában. Az Alkotmánybíróság tanulmányozta ezeket a döntéseket. Tanulmányozta az ezek kiváltotta politikai, jogtudományi és egyéb reflexiókat és reakciókat, így többek között az Európai Unió Bíróságának véleményét is. Megjegyzí az Alkotmánybíróság, hogy a Lisszaboni Szerződés utólagos alkotmányossági vizsgálatát a lengyel Alkotmánybíróságnál is kezdeményezték (K 32/09., K 37/09. sz. ügy). <i>de ott döntés még nem született</i>
2010	51/2010. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7224C73D3D471D7CC1257ADA00527842?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		France	A kellő felkészülési idő követelménye a jogrendszer változásával szemben támasztott alkotmányos követelmények leggyengébbike, éspedig azért, mert tartalomtól független (így formális) követelmény. Mindössze annyit kíván, hogy a jogváltozás ne legyen rajtaütésszerű, meglepő, és ezzel ne okozzon jogbizonytalanságot vagy túlzott nehézséget a jogrendszer működésében. Mint látható, a kellő felkészülési idő elsősorban jogpolitikai követelmény, mivel célszerűség szempontok és gyakorlati feltételek, körülmények mérlegelésén múlik, mennyi idő szükséges valamely tervezett vagy elfogadott jogrendszer-változtatás kellő idővel történő hatályba léptetéséhez. Ugyancsak döntően jogpolitikai — az előnyök és hátrányok felbecsülésén és értékelésén alapuló — döntés, hogy egy törvény hatályba léptetéséhez mennyire felkészült a jogalkalmazó szervezet (esetünkben döntően a bíróságok és a gyámhatóságok). E kérdések eldöntése nemcsak társadalmi tények és egyes szervezetek állapotának, erőforrásainak felbecsülésén alapul, hanem e tények értékelésén is. Az ilyenfajta jogpolitikai döntések a törvényhozó hatáskörébe és felelősségi körébe tartoznak. Alkotmányellenességet ezen az alapon csak — a francia közigazgatási jogból vett terminussal — a törvényhozó nyilvánvalóan téves mérlegelése (erreur manifeste d'appréciation) esetén lehetne megállapítani. Ilyenről, szerintem, itt nem lehet beszélni, hiszen a Polgári Törvénykönyv hosszú és fordulatokban nem szegény előkészítése alatt a kodifikáció folyamata a szakemberek és érdeklődő jogalkalmazók számára jól követhető volt — pl. az 1999 és 2008 között megjelent Polgári jogi kodifikáció című folyóiratban. A Polgári Törvénykönyv köztársasági elnök által visszaküldött és némely módosításokkal újra elfogadott szövege pedig 2009. november 20-án jelent meg a hivatalos lapban. A Törvénykönyv hatályba léptetésére ettől kezdve minden jogalkalmazónak módja volt felkészülni — olyannyira, hogy a felkészülést segítő kiadványok is megjelentek, felkészítő képzések indultak stb. Az is igaz, hogy az új Polgári Törvénykönyv egyes rendelkezéseiről, illetve bizonyos szakmai és koncepcionális kérdések körül komoly jogpolitikai viták voltak — de ezek
2010	51/2010. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/7224C73D3D471D7CC1257ADA00527842?OpenDocument	Kiss László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	USA	Míg a magyar gyakorlatban a törvényhozót minden jogviszonnyal kapcsolatban kötik a kötelezettségnehezítéssel visszaható hatályú jogalkotás korlátai [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 81.] addig a klasszikus és a modern alkotmányos felfogás szerint a visszaható hatály tilalma csak a büntetőügyekre terjed ki. A római jogi jogelvezhez hasonlóan (Madison és Jefferson véleményével szemben) az amerikai szövetségi Alkotmány szerint is csak a büntető jogalkotársra irányadó a tilalom, és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 7. cikke is csak a büntető jogalkotás tekintetében rendelkezik a retroaktivitás tilalmáról. A magyar Alkotmány két rendelkezése irányadó a visszaható jogalkotársra. Az Alkotmány 57. § (4) bekezdésébe foglalt nullum crimen és nulla poena szabály biztosítja az in malam partem visszaható hatályú szabályozás tilalmát, az egyéb (polgári, közigazgatási stb.) jogviszonyok visszamenőleges megváltoztatásának elbírálásakor pedig az
2010	35/2010. (III. 31.) AB határozat	3/31/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8812869E47C631CDC1257ADA0052630E?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	Ehhez hasonló jogintézményt a német polgári törvénykönyv (Bürgerliches Gesetzbuch — BGB § 648.), és a francia Code civil (Art. 2103, 4§) is ismer. A két külföldi megoldásban — a hazai szabálytól eltérően — közös, hogy a jogintézményt a jogalkotók garanciális szabályokkal (csak a már elvégzett munka értékéig jegyezhető be a jelzőlogó, szakértő előzetes felméréséhez és utólagos elfogadásához kötött az elsőbbség) bástyázták körül. A diszpozitív szabályozásban előírt feltételek alkalmazása teszik a jogintézményt arra, hogy a jogalanyok azt a törvényben meghatározott célra, csak a szükséges esetekben és mértékben, megfelelően alkalmazzák, így az ne vezetessen jogait való visszaéléshez.
2010	35/2010. (III. 31.) AB határozat	3/31/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8812869E47C631CDC1257ADA0052630E?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Ehhez hasonló jogintézményt a német polgári törvénykönyv (Bürgerliches Gesetzbuch — BGB § 648.), és a francia Code civil (Art. 2103, 4§) is ismer. A két külföldi megoldásban — a hazai szabálytól eltérően — közös, hogy a jogintézményt a jogalkotók garanciális szabályokkal (csak a már elvégzett munka értékéig jegyezhető be a jelzőlogó, szakértő előzetes felméréséhez és utólagos elfogadásához kötött az elsőbbség) bástyázták körül. A diszpozitív szabályozásban előírt feltételek alkalmazása teszik a jogintézményt arra, hogy a jogalanyok azt a törvényben meghatározott célra, csak a szükséges esetekben és mértékben, megfelelően alkalmazzák, így az ne vezetessen jogait való visszaéléshez.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	Austria	A többségi határozat maga is — helyesen — megállapítja: „[...] az azonos nemű személyek tartós párkapcsolata elismerésének az emberi méltósághoz való jogból levezetett igénye (Abh., ABH 2008. 1203, 1224.) nem csak egyetlen módon biztosítható. Nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy a BÉK-hez hasonló jogintézményt bevezető államok eltérő jogtechnikai megoldásokat választottak. Egyesek — a magyar jogalkotóhoz hasonlóan — nem alkottak elkülönült szabályokat a jogintézmény tartalmára, joghatásaira vonatkozóan, hanem (bizonyos kivételek fenntartása mellett) egy generálklauzulával elrendelték a házasság szabályainak alkalmazását [pl. Dánia, Lov am registeret partnerskab (1989)]. Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házásokra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztettek be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házásokra vonatkozó szabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	Denmark	A többségi határozat maga is — helyesen — megállapítja: „[...] az azonos nemű személyek tartós párkapcsolata elismerésének az emberi méltósághoz való jogból levezetett igénye (Abh., ABH 2008. 1203, 1224.) nem csak egyetlen módon biztosítható. Nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy a BÉK-hez hasonló jogintézményt bevezető államok eltérő jogtechnikai megoldásokat választottak. Egyesek — a magyar jogalkotóhoz hasonlóan — nem alkottak elkülönült szabályokat a jogintézmény tartalmára, joghatásaira vonatkozóan, hanem (bizonyos kivételek fenntartása mellett) egy generálklauzulával elrendelték a házasság szabályainak alkalmazását [pl. Dánia, Lov am registeret partnerskab (1989)]. Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házásokra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztettek be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házásokra vonatkozó szabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	Germany	A többségi határozat maga is — helyesen — megállapítja: „[...] az azonos nemű személyek tartós párkapcsolata elismerésének az emberi méltósághoz való jogból levezetett igénye (Abh., ABH 2008. 1203, 1224.) nem csak egyetlen módon biztosítható. Nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy a BÉK-hez hasonló jogintézményt bevezető államok eltérő jogtechnikai megoldásokat választottak. Egyesek — a magyar jogalkotóhoz hasonlóan — nem alkottak elkülönült szabályokat a jogintézmény tartalmára, joghatásaira vonatkozóan, hanem (bizonyos kivételek fenntartása mellett) egy generálklauzulával elrendelték a házasság szabályainak alkalmazását [pl. Dánia, Lov am registeret partnerskab (1989)]. Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házásokra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztettek be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házásokra vonatkozó szabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	F		Spain	Érdekes gondolat, nemkülönben a folytatása is: Sokan úgy vélik, hogy a házasság és a homoszexuális párkapcsolat egyenlősége sem sokat változtatna a társadalmi valóságon. Ez viszont kulturálisan rövidlátó nézet. Ha jogi rendünk már nem egyetlen modellként hangsúlyozza a házasságot minden már életformával szemben, hanem a különböző életformákat egyenlővé teszi, akkor ezt a felnövekvő generáció felé is így kell közvetíteni (például tankönyvekben). Ez történik jelenleg Spanyolországban, ahol az iskolákban 14 éves gyerekek számára a homoszexuális kapcsolat és a házasság egyenjogúsága tananyag. Vajon az ilyen külső hatások egyáltalán nem befolyásolják a gyerekek és a fiatalok fejlődését? Törvényeink épp az ő számukra jelentenek fontos eligazodási segítséget. (Szakértői vélemény 9. old.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+mulasztás	R	not specified	Andorra	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnak a lesbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiában, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkedvezményben részesül.
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+mulasztás	R	statute	Austria	Feltehetően nem véletlen, hogy a megoldások többsége a részletes kidolgozás útjára lépett, közte azok az országok, amelyek joggyakorlatára a jogalkotó és a törvény előkészítője elvben figyelni szokott, nevezetesen a többségi határozatban is említett Ausztria (Eingetragene Partnerschaft-Gesetz: 2009), Németország (Lebenspartnerschaftsgesetz: 2001, az Abh 2-ben említett Franciaország (Loi n° 99-944 du 15 novembre 1999 relative au Pacte Civil de Solidarité) de ilyen az Egyesült Királyság (Civil Partnership Act: 2004) is. A részletes szabályozás figyelembe vette, ahol erre szükség volt, a tartományi jogalkotási sajátosságokat, de ezen túl a bevándorlási, szociális ellátási, lakásbérleti, öröklési jogi vetületek pontos tisztázására figyelmet fordított és vagy azonosan, vagy hasonlóan de mégsem azonosan biztosította a jogintézmény igénybe vételét. Nem véletlen, hogy éppen a kapcsolódó részletkérdések tekintetében kellett megnyilatkoznia több alkotmánybíróságnak illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának. Ezek egy részére a
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+mulasztás	R	not specified	Belgium	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnak a lesbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiában, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkedvezményben részesül.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Czech Republic	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a lesbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Finland	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a lesbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	France	Feltehetően nem véletlen, hogy a megoldások többsége a részletes kidolgozás útjára lépett, közte azok az országok, amelyek joggyakorlatára a jogalkotó és a törvény előkészítője elvben figyelembe vett, nevezetesen a többségi határozatban is említett Ausztria (Eingetragene Partnerschaft-Gesetz: 2009), Németország (Lebenspartnerschaftsgesetz: 2001, az Abh 2-ben említett Franciaország (Loi n° 99-944 du 15 novembre 1999 relative au Pacte Civil de Solidarité) de ilyen az Egyesült Királyság (Civil Partnership Act: 2004) is. — A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a lesbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Germany	Feltehetően nem véletlen, hogy a megoldások többsége a részletes kidolgozás útjára lépett, közte azok az országok, amelyek joggyakorlatára a jogalkotó és a törvény előkészítője elvben figyelni szokott, nevezetesen a többségi határozatban is említett Ausztria (Eingetragene Partnerschaft-Gesetz: 2009), Németország (Lebenspartnerschaftsgesetz: 2001, az Abh 2-ben említett Franciaország (Loi n° 99-944 du 15 novembre 1999 relative au Pacte Civil de Solidarité) de ilyen az Egyesült Királyság (Civil Partnership Act: 2004) is. — A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül, mint bármely más örökös típus.” (26. §) A szlovén alkotmánybíróság az U-I-425/06-10 sz. ügyben 2009. július 2-án meghozott határozatában azzal a kérdéssel
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Iceland	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Luxemburg	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Netherlands	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Norvégia	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Slovenia	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lánytestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb örökési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az örökési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény örökési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivérek és a nővérek kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos örökési jogosítványokat. Az örökési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az örökési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkedvezményben részesül, mint bármely más örökös típus.” (26. §) A szlovén alkotmánybíróság az U-I-425/06-10 sz. ügyben 2009. július 2-án meghozott határozatában azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy az azonos nemű élettársak tekintetében a közös vagyon és a külön vagyon vonatkozásában a szlovén jogalkotó eltérően szabályozta — a túlélő házastárshoz képest — a túlélő bejegyzett élettárs törvényes örökési jogi helyzetét. A közös vagyon vonatkozásában kedvezőbb módon, ugyanakkor a külön vagyon tekintetében kedvezőtlenebbül. Jóllehet a szlovén alkotmánybíróság megállapította a hátrányos megkülönböztetést — mivel a jogalkotó nem adott alkotmányosan elfogadható

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Spain	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiában, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkezdményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Sweden	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiában, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkezdményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Switzerland	A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttélő lányttestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshasználat folytatása és egyéb öröklési jogosítványok tekintetében diszkriminálnák a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiában, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogosítványokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékkezdményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	United Kingdom	Feltehetően nem véletlen, hogy a megoldások többsége a részletes kidolgozás útjára lépett, közte azok az országok, amelyek joggyakorlatára a jogalkotó és a törvény előkészítője elvben figyelembe vették, nevezetesen a többségi határozatban is említett Ausztria (Eingetragene Partnerschaft-Gesetz: 2009), Németország (Lebenspartnerschaftsgesetz: 2001, az Abh 2-ben említett Franciaország (Loi n° 99-944 du 15 novembre 1999 relative au Pacte Civil de Solidarité) de ilyen az Egyesült Királyság (Civil Partnership Act: 2004) is.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Denmark	A többségi határozat említi a generális utalást tartalmazó dán törvényt (Lov om registreret partnerskab – lov nr. 372 af 7. juni 1989), amelyen ugyanakkor azóta már többször is (már elfogadásának évében is, majd 1995-ben, 1999-ben, 2004-ben, 2005-ben, 2007-ben) kisebb módosításokat vezettek keresztül, részben a külföldi állampolgárságot viselőkre tekintettel, részben pedig hogy könnyen illeszkedjen a többi skandináv állam — tulajdonképpen a dán mintát követő — jogalkotáshoz. (Dánia a törvény hatálya alól eleve kivette az autonómiát élvező Grönlandot és a Ferber-szigeteket, előbbi kormánya bevezette, utóbbi nem ezt a jogintézményt.) A példaként gyakran hivatkozott dán megoldás ezért valójában árnyaltabb. — A Burden c. Egyesült Királyság ügyben hozott 2008. április 29-i ítéletben az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította ugyan az együttes lánystestvérek arra irányuló panaszát, hogy őket a lakáshozzájáról folytatása és egyéb öröklési jogviszonyok tekintetében diszkriminálnak a leszbikus bejegyzett élettársakkal szemben, de egy obiter dictumban rámutatott arra, hogy „a Bíróság rendelkezésére álló információk szerint a bejegyzett élettársi viszony valamely formája — az öröklési kérdések tekintetében különböző joghatásokkal — tizenhat tagállamban, nevezetesen Andorrában, Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Izlandban, Luxemburgban, Németországban, Norvégiaiban, Hollandiában, Spanyolországban, Svájcban, Svédországban és Szlovéniában létezik. Gyakorlatilag minden tagállamban a törvény öröklési jogot biztosít az elhunyt házastársának és közeli hozzátartozóinak, ideértve a fivéreket és a nővéreket. A tagállamok többségében, a fivéreket és a nővéreket kevésbé kedvező helyzetben vannak, mint a túlélő házastárs, de kedvezőbben, mint a túlélő bejegyzett élettárs: egyébként csak néhány tagállam biztosít a túlélő bejegyzett élettárs számára a túlélő házastársat megilletőkel azonos öröklési jogviszonyokat. Az öröklési illetékek szabályozása tekintetében többnyire az öröklési rendet követik, jóllehet egyes országokban, mint például Franciaország és Németország, a túlélő házastárs jóval kedvezőbb illetékedvezményben részesül,
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Austria	Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házasságra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztették be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házasságra vonatkozó jogszabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett élettársakra is alkalmazni.
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	not specified	Denmark	5.1. Az Alkotmánybíróság e körben mindenképp megjegyzni, hogy az azonos nemű személyek tartós párkapcsolata elismerésének az emberi méltósághoz való jogból levezetett igénye [Abh., ABH 2008, 1203, 1224.] nem csak egyetlen módon biztosítható. Nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy a BÉK-hez hasonló jogintézményt bevezető államok eltérő jogtechnikai megoldásokat választottak. Egyesek — a magyar jogalkotáshoz hasonlóan — nem alkottak elkülönült szabályokat a jogintézmény tartalmára, joghatásaira vonatkozóan, hanem (bizonyos kivételek fennmaradása mellett) egy generálklausulával elrendelték a házasság szabályainak alkalmazását [pl. Dánia, Lov om registreret partnerskab (1989)].
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F78D82B977A20D74C1257ADA00527EEF?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	R	statute	Germany	Az intézményvédelmi köteleesség egy nyitott és demokratikus társadalomban nem lehet akadályja jogok kiterjesztésének, az ezzel ellentétes értelmezés ellentmondásban állna az Alkotmány szellemiségével. Hangsúlyozni kell továbbá azt is, hogy a házasságok helyzete a BÉK-ben élőknél megadott jogok révén nem változik, jogaik semmilyen tekintetben nem csorbulnak. [Hasonlóan vélekedett a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002. július 17-i ítéletében (BVerfG, 1 BvF 1/01, 94. bekezdés)]. Nemzetközi példák utalnak továbbá arra, hogy egyes esetekben akár a diszkrimináció tilalmába is ütközhet az, ha a jogalkotó nem kezeli azonosan a bejegyzett élettársakat a házastársakkal [Isd. pl. az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EIEB) az E.B. v. Franciaország ügyben 2008. január 22-én hozott ítélete, Nr. 43546/02; illetve a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2009. július 7-i döntése (BVerfG, 1 BvR 1164/07)]. — Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házasságra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztették be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házasságra vonatkozó jogszabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett élettársakra is

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	32/2010. (III. 25.) AB határozat	3/25/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F78D82B977A20D74C1257ADA0052EEF?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződésbe ütközés+ mulasztás	C	CC decision	Germany	Az intézményvédelmi kötelesség egy nyitott és demokratikus társadalomban nem lehet akadály a jogok kiterjesztésének, az ezzel ellentétes értelmezés ellentmondásba állna az Alkotmány szellemiségével. Hangsúlyozni kell továbbá azt is, hogy a házaselekek helyzete a BÉK-ben élőkné megadott jogok révén nem változik, jogaik semmilyen tekintetben nem csorbulnak. [Hasonlóan vélekedett a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002. július 17-i ítéletében (BVerfG, 1 BvF 1/01, 94. bekezdés)]. Nemzetközi példák utalnak továbbá arra, hogy egyes esetekben akár a diszkrimináció tilalmába is ütközhet az, ha a jogalkotó nem kezeli azonosan a bejegyzett élettársakat a házastársakkal [I. d. pl. az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJE) az E.B. v. Franciaország ügyben 2008. január 22-én hozott ítélete, Nr. 43546/02; illetve a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2009. július 7-i döntése (BVerfG, 1 BvR 1164/07)]. ---- Ettől eltérően más államok [pl. Németország, Lebenspartnerschaftsgesetz (2001); Ausztria, Eingetragene Partnerschaft-Gesetz (2009)] részletes szabályokat alkottak, emellett, ahol szükséges volt, módosították a házasságra, házassokra vonatkozó szabályokat is (pl. a BÉK-re történő utalásokat illesztettek be a házasság mellé), illetve egyesével felsorolták, hogy mely, a házassokra vonatkozó jogszabályokat kell — külön módosítás nélkül is — a bejegyzett élettársakra is
2010	1304/B/2007 .AB határozat	3/9/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B7C599487EDD439C1257ADA0052AD75?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	F		Germany	Az utóbbi esztendőknél azzal a jelenséggel is lehet találkozni, hogy az egyik állam teljesítményfelelőssel rendelkező szolgáltatói, megállapodás alapján, más ország várólistás betegeit fogadják (igényvezett „páciensid”, pl. Németország és Norvégia között). Az Európai Bíróság egy döntése alapján pedig nem tagadható meg a külföldi gyógykezelés, ha az adott ellátás igénybe vehető ugyan a lakóhely szerinti tagállamban, de az megfelelő időben nem biztosítható (2006. május 16., a Bíróság C-372/04 sz. ügyben hozott ítélete, Yvonne Watts kérelmére The Queen kontra Bedford Primary Care Trust and Secretary of State for Health; a másik tagállamban nyújtott kórházi ellátások megtérítésére vonatkozó kötelezettség az említett szolgáltatásokat ingyen nyújtó nemzeti egészségügyi szolgáltatóra is vonatkozik)
2010	1304/B/2007 .AB határozat	3/9/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B7C599487EDD439C1257ADA0052AD75?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	F		Netherlands	Számos országban (pl. Egyesült Királyság, Hollandia, Szlovákia) keresik a megoldást arra a jelenségre, amely a társadalombiztosítás keretében kínált ellátások, az ellátásokat igénybe venni óhajtó biztosítottak igényei, az egészségügyi ellátók tényleges teljesítménye és a nemzetgazdaság teljesítőképessége közötti egyes ellentmondásokban nyilvánul meg az egészségügyi szakellátás területén.
2010	1304/B/2007 .AB határozat	3/9/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B7C599487EDD439C1257ADA0052AD75?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	F		Norway	Az utóbbi esztendőknél azzal a jelenséggel is lehet találkozni, hogy az egyik állam teljesítményfelelőssel rendelkező szolgáltatói, megállapodás alapján, más ország várólistás betegeit fogadják (igényvezett „páciensid”, pl. Németország és Norvégia között). Az Európai Bíróság egy döntése alapján pedig nem tagadható meg a külföldi gyógykezelés, ha az adott ellátás igénybe vehető ugyan a lakóhely szerinti tagállamban, de az megfelelő időben nem biztosítható (2006. május 16., a Bíróság C-372/04 sz. ügyben hozott ítélete, Yvonne Watts kérelmére The Queen kontra Bedford Primary Care Trust and Secretary of State for Health; a másik tagállamban nyújtott kórházi ellátások megtérítésére vonatkozó kötelezettség az említett szolgáltatásokat ingyen nyújtó nemzeti egészségügyi szolgáltatóra is vonatkozik)
2010	1304/B/2007 .AB határozat	3/9/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B7C599487EDD439C1257ADA0052AD75?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	F		Slovakia	Számos országban (pl. Egyesült Királyság, Hollandia, Szlovákia) keresik a megoldást arra a jelenségre, amely a társadalombiztosítás keretében kínált ellátások, az ellátásokat igénybe venni óhajtó biztosítottak igényei, az egészségügyi ellátók tényleges teljesítménye és a nemzetgazdaság teljesítőképessége közötti egyes ellentmondásokban nyilvánul meg az egészségügyi szakellátás területén.
2010	1304/B/2007 .AB határozat	3/9/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5B7C599487EDD439C1257ADA0052AD75?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	F		United Kingdom	Számos országban (pl. Egyesült Királyság, Hollandia, Szlovákia) keresik a megoldást arra a jelenségre, amely a társadalombiztosítás keretében kínált ellátások, az ellátásokat igénybe venni óhajtó biztosítottak igényei, az egészségügyi ellátók tényleges teljesítménye és a nemzetgazdaság teljesítőképessége közötti egyes ellentmondásokban nyilvánul meg az egészségügyi szakellátás területén.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	C	CC decision	France	Annak ellenére mondom ezt, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata és a jelen határozatban említett bírósági határozatok, a többséghez hasonlóan, a sajtó és véleménynyilvánítás szabadsága gyengébben védett eseteként kezeli a reklámozás szabadságát. Szerintem helyesebb lenne kombinált alapjognak felfogni, amely a vállalkozás (foglalkozás) szabadságából és a sajtószabadságból áll — az előbbi szabadságjog meghatározó szerepe mellett. Az említett döntéseket hozó bíróságok — az USA Legfelsőbb Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága — nem kis részben argumentációs-dogmatikai kényszerből terjesztik ki a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét a saját áru vagy szolgáltatás eladását és értékesítését előmozdító, illetve az ennek továbbadásában álló közlésekre, ugyanis sem az Egyesült Államok alkotmánya, sem az Emberi Jogok Európai Egyezménye nem ismeri önállóan védett („nevesített”) jogként a foglalkozás (benne a vállalkozás, régebbi terminussal a kereskedelem) szabadságát. Ezért a reklám alkotmányos vagy emberi jogi megítélése kényszerből a szólásszabadságról (véleménynyilvánítás szabadságáról) szóló alkotmányos, illetve egyezménybe foglalt szabályok alapján volt csak lehetséges. Ahol ilyen kényszer nincs — például Németországban vagy Franciaországban —, ott a dohány, alkohol és egyéb reklámozási tilalmak alkotmányosságát nem a szólás, hanem a inkább a vállalkozás, vagy a tulajdon szabadsága alapján ítélik meg (pl.: Conseil constitutionnel 90–283 DC [1991], ahol az indítványban sem szerepelt a szólásszabadság korlátozása; vagy BVerfGE 71, 162; 85, 97; 95, 173; de eltérő a megítélés, ha a reklám társadalmi tartalma miatt a szólásszabadság védelmi körébe esik, mint pl. 102,
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	C	CC decision	Germany	Annak ellenére mondom ezt, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata és a jelen határozatban említett bírósági határozatok, a többséghez hasonlóan, a sajtó és véleménynyilvánítás szabadsága gyengébben védett eseteként kezeli a reklámozás szabadságát. Szerintem helyesebb lenne kombinált alapjognak felfogni, amely a vállalkozás (foglalkozás) szabadságából és a sajtószabadságból áll — az előbbi szabadságjog meghatározó szerepe mellett. Az említett döntéseket hozó bíróságok — az USA Legfelsőbb Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága — nem kis részben argumentációs-dogmatikai kényszerből terjesztik ki a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét a saját áru vagy szolgáltatás eladását és értékesítését előmozdító, illetve az ennek továbbadásában álló közlésekre, ugyanis sem az Egyesült Államok alkotmánya, sem az Emberi Jogok Európai Egyezménye nem ismeri önállóan védett („nevesített”) jogként a foglalkozás (benne a vállalkozás, régebbi terminussal a kereskedelem) szabadságát. Ezért a reklám alkotmányos vagy emberi jogi megítélése kényszerből a szólásszabadságról (véleménynyilvánítás szabadságáról) szóló alkotmányos, illetve egyezménybe foglalt szabályok alapján volt csak lehetséges. Ahol ilyen kényszer nincs — például Németországban vagy Franciaországban —, ott a dohány, alkohol és egyéb reklámozási tilalmak alkotmányosságát nem a szólás, hanem a inkább a vállalkozás, vagy a tulajdon szabadsága alapján ítélik meg (pl.: Conseil constitutionnel 90–283 DC [1991], ahol az indítványban sem szerepelt a szólásszabadság korlátozása; vagy BVerfGE 71, 162; 85, 97; 95, 173; de eltérő a megítélés, ha a reklám társadalmi tartalma miatt a szólásszabadság védelmi körébe esik, mint pl. 102,
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	C	CC decision	USA	Annak ellenére mondom ezt, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata és a jelen határozatban említett bírósági határozatok, a többséghez hasonlóan, a sajtó és véleménynyilvánítás szabadsága gyengébben védett eseteként kezeli a reklámozás szabadságát. Szerintem helyesebb lenne kombinált alapjognak felfogni, amely a vállalkozás (foglalkozás) szabadságából és a sajtószabadságból áll — az előbbi szabadságjog meghatározó szerepe mellett. Az említett döntéseket hozó bíróságok — az USA Legfelsőbb Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága — nem kis részben argumentációs-dogmatikai kényszerből terjesztik ki a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét a saját áru vagy szolgáltatás eladását és értékesítését előmozdító, illetve az ennek továbbadásában álló közlésekre, ugyanis sem az Egyesült Államok alkotmánya, sem az Emberi Jogok Európai Egyezménye nem ismeri önállóan védett („nevesített”) jogként a foglalkozás (benne a vállalkozás, régebbi terminussal a kereskedelem) szabadságát. Ezért a reklám alkotmányos vagy emberi jogi megítélése kényszerből a szólásszabadságról (véleménynyilvánítás szabadságáról) szóló alkotmányos, illetve egyezménybe foglalt szabályok alapján volt csak lehetséges. Ahol ilyen kényszer nincs — például Németországban vagy Franciaországban —, ott a dohány, alkohol és egyéb reklámozási tilalmak alkotmányosságát nem a szólás, hanem a inkább a vállalkozás, vagy a tulajdon szabadsága alapján ítélik meg (pl.: Conseil constitutionnel 90–283 DC [1991], ahol az indítványban sem szerepelt a szólásszabadság korlátozása; vagy BVerfGE 71, 162; 85, 97; 95, 173; de eltérő a megítélés, ha a reklám társadalmi tartalma miatt a szólásszabadság védelmi körébe esik, mint pl. 102,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	R	constitution	USA	Annak ellenére mondom ezt, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata és a jelen határozatban említett bírósági határozatok, a többséghez hasonlóan, a sajtó és véleménynyilvánítás szabadsága gyengébben védett eseteként kezeli a reklámozás szabadságát. Szerintem helyesebb lenne kombinált alapelvnek felfogni, amely a vállalkozás (foglalkozás) szabadságából és a sajtószabadságból áll — az előbbi szabadságjog meghatározó szerepe mellett. Az említett döntéseket hozó bíróságok — az USA Legfelsőbb Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága — nem kis részben argumentációs-dogmatikai kényszerből terjesztik ki a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét a saját áru vagy szolgáltatás eladását és értékesítését előmozdító, illetve az ennek továbbadásában álló közlésekre, ugyanis sem az Egyesült Államok alkotmánya, sem az Emberi Jogok Európai Egyezménye nem ismeri önállóan védett („nevesített”) jogként a foglalkozás (benne a vállalkozás, régebbi terminussal a kereskedelem) szabadságát. Ezért a reklám alkotmányos vagy emberi jogi megítélése kényszerből a szólásszabadságról (véleménynyilvánítás szabadságáról) szóló alkotmányos, illetve egyezménybe foglalt szabályok alapján volt csak lehetséges. Ahol ilyen kényszer nincs — például Németországban vagy Franciaországban —, ott a dohány, alkohol és egyéb reklámozási tilalmak alkotmányosságát nem a szólás, hanem a inkább a vállalkozás, vagy a tulajdon szabadsága alapján ítélik meg. (pl.: Conseil constitutionnel 90–283 DC [1991], ahol az indítványban sem szerepelt a szólásszabadság korlátozása; vagy BVerfGE 71, 162; 85, 97; 95, 173; de eltérő a megítélés, ha a reklám társadalmi tartalma miatt a szólásszabadság védelmi körébe esik, mint pl. 102,
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol II eljárás + nemzetközi szerződés	C	CC decision	Germany	Az Alkotmánybíróság jelen ügyben azt hangsúlyozza, hogy a gyengébb alkotmányos védelemben részesülő kereskedelmi szólást a kizárólagos, illetve meghatározó gazdasági érdek különbözteti meg más közlésektől. Az Emberi Jogok Európai Bírósága irányadó döntése szerint a szólás nem minősíthető csupán kereskedelminek, ha számottevő közérdek mutatható ki a közléssel összefüggésben. (Barthold kontra Németország, 1985. március 25-i ítélet.) A Német Szövetségi Alkotmánybíróság határozata szerint a kereskedelmi jogalany (a konkrét ügyben a Benetton cég) közlése a szólásszabadság körébe tartozik, amennyiben közérdekű tárgykörre vonatkozik, illetve hozzájárul a közvélemény formálásához. (BVerfGE, 102, 347, 359.) Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága gyakorlatában az úgynevezett Central Hudson meghatározás szerint az a kereskedelmi szólás, amely kizárólag a közlő és a közlés címzettjeinek gazdasági érdekeivel áll összefüggésben. [Central Hudson Gas and Electricity Corporation versus Public Service Commission, 447 US 557, 562 (1980).] Amennyiben egy gazdasági hirdetés jelentős közérdekű kérdéshez kapcsolódik, akkor vonatkozik rá a szólásszabadság védelme. [Bigelow versus
2010	23/2010. (III. 4.) AB határozat	3/4/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/28BA5292A411C217C1257ADA0052670F?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol II eljárás + nemzetközi szerződés	C	CC decision	USA	Az Alkotmánybíróság jelen ügyben azt hangsúlyozza, hogy a gyengébb alkotmányos védelemben részesülő kereskedelmi szólást a kizárólagos, illetve meghatározó gazdasági érdek különbözteti meg más közlésektől. Az Emberi Jogok Európai Bírósága irányadó döntése szerint a szólás nem minősíthető csupán kereskedelminek, ha számottevő közérdek mutatható ki a közléssel összefüggésben. (Barthold kontra Németország, 1985. március 25-i ítélet.) A Német Szövetségi Alkotmánybíróság határozata szerint a kereskedelmi jogalany (a konkrét ügyben a Benetton cég) közlése a szólásszabadság körébe tartozik, amennyiben közérdekű tárgykörre vonatkozik, illetve hozzájárul a közvélemény formálásához. (BVerfGE, 102, 347, 359.) Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága gyakorlatában az úgynevezett Central Hudson meghatározás szerint az a kereskedelmi szólás, amely kizárólag a közlő és a közlés címzettjeinek gazdasági érdekeivel áll összefüggésben. [Central Hudson Gas and Electricity Corporation versus Public Service Commission, 447 US 557, 562 (1980).] Amennyiben egy gazdasági hirdetés jelentős közérdekű kérdéshez kapcsolódik, akkor vonatkozik rá a szólásszabadság védelme. [Bigelow versus
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol II eljárás	R	not specified	Canada	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherhivselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adóként, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Czech Republic	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó nem, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatköszön rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó nem, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatköszön rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Ireland	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó nem, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatköszön rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Luxemburg	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adó, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adónem, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatköszönő rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2010	8/2010. (I. 28.) AB határozat	1/28/2010	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B835332BADF8C9DC1257ADA00528EA1?OpenDocument	Trócsányi László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	1.1. Az indítványozók többsége a lakóingatlanok adójával kapcsolatban kezdeményezte a Nért. alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a lakóingatlanok adójának alkotmányossági vizsgálata kapcsán mindenekelőtt megjegyzi, hogy a vagyon, s azon belül az ingatlanok adóztatása számos országban ismert és alkalmazott, alapvetően a közteherviselés arányosabbá tételét szolgáló megoldás. Az ingatlanadó tehát különböző formában és variációban létező adónem, melyet jellemzően a helyi közfeladatok ellátásának biztosítására, helyi adó formájában vezetnek be. A különböző országok ingatlanadóztatási gyakorlata alapján változatos képet kapunk arról, hogy valójában mi képezi az ingatlanadó alapját: bérleti díj (Franciaország), ingatlankataszter (Olaszország, Spanyolország), négyzetméter (Csehország, Lengyelország), forgalmi érték (Kanada), biztosítási érték (Svájc), stb. Ezzel szemben vannak olyan országok, amelyek az ingatlanadó megszüntetése mellett foglaltak állást (pl.: Luxemburg), illetve amelyek úgy döntöttek, hogy a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokra vonatkozóan tartják fenn az ingatlanadót (pl.: Írország). Az ingatlanadó alkalmazásának, mely helyi adó formájában nálunk is már két évtizede ismert, alapvetően semmilyen alkotmányos elv nem áll az útjában. Az Alkotmánybíróság nyomatköszönő rámutat tehát arra, hogy az ingatlanadó alkotmányosan nem
2009	12/2009. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5E31203FB2CF899EC1257ADA00529225?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Germany	Az Alkotmánybíróság említett határozatait az Alkotmány 70/I. §-ából eredő követelménynek tekintették azt, hogy az adó álljon arányban az adóalanyok teherviselő képességével (8/2007. (II. 28.) AB határozat, ABH 2007/148, 163.). A teljesítőképesség szerinti adózás követelménye – noha általában nem érvényesíthető maradéktalanul a jövedelemadók bonyolultsága, más alkotmányos célok követése és az adó gazdaságpolitikai eszköz-szerepe következtében – azt jelenti, hogy azonos gazdasági teljesítőképességi személyeket azonosan kell kezelni, illetve a nagyobb gazdasági teljesítőképességgel rendelkezők jobban adóztathatók. A teherviselő képességgel arányos közteherviselés az Alkotmánybíróság gyakorlatában a 70/I. §-ból levezetett, speciális jogegyenlőségi tétel. [A német Alkotmánybíróság gyakorlatában, jóllehet az elvet nem egyetlen alkotmányi szabályhoz kötik, általában a jogegyenlőség (Alaptörvény 3. §) követelményével kapcsolják össze. A teljesítőképesség szerinti adózás (az ún. Leistungsfähigkeitsprinzip) azonban nem követeli meg azt, hogy az adó progresszív legyen (BVerfGE 8, S. 51)]. ---- Az Alkotmány 67. § (1) bekezdésében írt védelem és gondoskodás ezért legalább azt kell jelentse, hogy a gyermek családjának és az államnak az Alkotmányból eredő kötelezettsége van arra, hogy a gyermek emberhez méltó létezése minimális feltételeihez szükséges javakat biztosítsák. Család hiányában egyedül az állam lenne köteles a gyermekekről gondoskodni. [A gyermeki létminimum adómentességének követelménye megtalálható a német alkotmánybíróság gyakorlatában: eszerint az Alaptörvénynek abból a szabályából, amely szerint a házasság és a család az állam különleges védelme alatt állnak (Art. 6 Abs.1.), az következik a gyakorlat értelmében, hogy egy család adóztatásánál a család tagjaira eső létminimumösszegeket adómentesen kell hagyni. Lásd pl.: Beschluss des Zweiten Senats vom 10. November 1998 – 2 BvL 42/93 –] Ez olyan alkotmányjogi szempont, amelyet a 70/I. §-ból levezetett, különös jogegyenlőségi tétel, a teljesítőképesség szerinti adózás követelménye érvényesülésénél, fokozottan kell figyelembe

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	109/2009. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/74A466BB4D14E305C1257ADA00526329?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol indítvány + mulasztás	R	statute	Belgium	Hasonló „dekriminalizációs” folyamat figyelhető meg Franciaországban és Belgiumban is. A francia helyi önkormányzatokról szóló általános kódex (Code général des collectivités territoriales), valamint a közúti közlekedésről szóló kódex (Code de la route) rendelkezései szerint a parkolás közlekedésrendészeti kérdés, amellyel kapcsolatban állami (rendőrségi és jogkörében eljárva helyhatósági) feladatok merülnek fel. Ebben a rendszerben a prefektusnak (Párizsban a rendőrprefektus, dekoncentrált állami szerv) van alapvető szerepe a parkolási területek kijelölésében és a díj meghatározásában. A rendőrség és a csendőrség kikényszerítő szerepe mellett, a helyi önkormányzatok is csupán a központi döntések végrehajtásában vesznek részt. A helyi önkormányzatokról szóló általános kódex egy 2005-s módosításának tervezete kísérletet tett a központosított és büntetőjogi jellegű megoldások decentralizálására, de ezt a módosítást végül nem fogadták el. A tervezethez fűzött bizottsági indoklás szerint (Assemblée nationale 4 mai 2005, n 2233, http://www.assemblee-nationale.fr) a módosítás lényege éppen abban állt volna, hogy a helyhatóságokat választás elé állítja. A helyi önkormányzatok a törvényt módosítás révén választhatnak volna: fenntartják az addig érvényesülő rendszert, emellett dönthettek volna úgy is, hogy a díj mértékének meghatározása, a jogszerűtlen parkolás jogkövetkezményei, a kikényszerítés és a követendő eljárás kellően részletes törvényi szabályait a helyi önkormányzat hajtja végre, közigazgatási, hatósági keretek között. A törvényi szabályok egyértelművé tették volna azt is, hogy a beszédett, illetve behajtott díjak és közigazgatási bírságok (redevances et pénalités de stationnement) közpénznek, meghatározott köz célokra az önkormányzatokhoz visszaosztott közpénznek minősültek volna. Ez a tervezett francia „dekriminalizációs” folyamat ugyanakkor lezajlott Belgiumban, a 2003-ban elfogadott, 2004.
2009	109/2009. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/74A466BB4D14E305C1257ADA00526329?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol indítvány + mulasztás	R	statute	France	Hasonló „dekriminalizációs” folyamat figyelhető meg Franciaországban és Belgiumban is. A francia helyi önkormányzatokról szóló általános kódex (Code général des collectivités territoriales), valamint a közúti közlekedésről szóló kódex (Code de la route) rendelkezései szerint a parkolás közlekedésrendészeti kérdés, amellyel kapcsolatban állami (rendőrségi és jogkörében eljárva helyhatósági) feladatok merülnek fel. Ebben a rendszerben a prefektusnak (Párizsban a rendőrprefektus, dekoncentrált állami szerv) van alapvető szerepe a parkolási területek kijelölésében és a díj meghatározásában. A rendőrség és a csendőrség kikényszerítő szerepe mellett, a helyi önkormányzatok is csupán a központi döntések végrehajtásában vesznek részt. A helyi önkormányzatokról szóló általános kódex egy 2005-s módosításának tervezete kísérletet tett a központosított és büntetőjogi jellegű megoldások decentralizálására, de ezt a módosítást végül nem fogadták el. A tervezethez fűzött bizottsági indoklás szerint (Assemblée nationale 4 mai 2005, n 2233, http://www.assemblee-nationale.fr) a módosítás lényege éppen abban állt volna, hogy a helyhatóságokat választás elé állítja. A helyi önkormányzatok a törvényt módosítás révén választhatnak volna: fenntartják az addig érvényesülő rendszert, emellett dönthettek volna úgy is, hogy a díj mértékének meghatározása, a jogszerűtlen parkolás jogkövetkezményei, a kikényszerítés és a követendő eljárás kellően részletes törvényi szabályait a helyi önkormányzat hajtja végre, közigazgatási, hatósági keretek között. A törvényi szabályok egyértelművé tették volna azt is, hogy a beszédett, illetve behajtott díjak és közigazgatási bírságok (redevances et pénalités de stationnement) közpénznek, meghatározott köz célokra az önkormányzatokhoz visszaosztott közpénznek minősültek volna. Ez a tervezett francia „dekriminalizációs” folyamat ugyanakkor lezajlott Belgiumban, a 2003-ban elfogadott, 2004.
2009	109/2009. (XI. 18.) AB határozat	11/18/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/74A466BB4D14E305C1257ADA00526329?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol indítvány + mulasztás	R	statute	United Kingdom	Több európai állam, és európai metropolis is közhatalmi oldalról, a véges javakkal való gazdálkodás igénye által vezérelve alakította ki szabályozását. Az Egyesült Királyságon belül, Angliában és Walesben 1991-től kezdődően végbement a korábban a büntetőjog keretei között kezelt közlekedéssel, ezen belül a parkolással kapcsolatos jogsértések „polgárisítása” (a korábbi „parking offence” „parking contravention”-re változott). A közúti közlekedésről szóló, 1991-ben elfogadott törvény (Road Traffic Act 1991) — részletesen kidolgozott törvényi keretek között — a helyi önkormányzati szintre helyezte a részletszabályok kidolgozását. Mindez azonban nem változtatott azon a helyzeten, hogy a helyi közhatalom alkalmazottai útján (parking attendant) ellenőrizi a jogkövető magatartást, a jogszerűtlen magatartás bírságoló határozatot (Penalty Charge Notice) von maga után, amelynek jogszerűsége speciális bírósági eljárás és intézményi rendkeretel között vitatható. Megjegyzendő az is, hogy úgy a már említett közúti közlekedésről szóló törvény, mint a londoni helyi önkormányzatokról szóló 2000-ben elfogadott törvény is részletekbe menően és a brit főváros közlekedési helyzetére szabottan szabályozza a londoni parkolási viszonyokat („Road Traffic Act 1991”, Part III Traffic in London, illetve a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Austria	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Bulgaria	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Cyprus	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Czech Republic	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Estonia	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Finland	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Germany	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Greece	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogséremlékért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Dok. 76-84. § 339. és 349. §-k kötelezett a kártérítésre)</i>

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Italy	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Poland	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Portugal	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Romania	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Slovakia	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Slovenia	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>
2009	104/2009. (X. 30.) AB határozat	10/30/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D2684FE97127744C1257ADA00525D4E?OpenDocument	Lévay Miklós	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Spain	4.1. Az Alkotmány — ellentétben az Európai Unió országai többségének alkotmányával (az osztrák, a ciprusi, a cseh, az észt, a finn, a görög, a lengyel, a német, az olasz, a portugál, a spanyol, a szlovák, a szlovén, a bolgár, valamint a román alkotmányok) — nem tartalmaz rendelkezést az állam szervezeteinek kártérítési felelősségéről. Ennek ellenére az állam a közhatalmat gyakorló szervezetek, így a büntetőeljárás hatóságai által felróható tevékenységgel okozott alapjogsérelmekért a Ptk.-nak a személyiségvédelemmel, illetve a szerződésen kívüli károkozással összefüggő szabályai alapján <i>(Ptk. 76-84. § 339. és 349. §-k) kötelezett a kártérítésre</i>

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Belgium	3.2. A jogrendszer hasonlóságára tekintettel mintaadó európai államokban mára általánossá vált az — az összetételében változatos — igazgatási „főtanácsok” felállítása, amelyek hatásköre, a bírósági igazgatásra kifejtett tényleges hatása eltérő. Alapvetően három modell különböztethető meg, s az adott modell vezérelvei szabják meg a „főtanácsnak” a rendszeren belül ellátott feladatait, tényleges súlyát. Hagyományosnak az ún. „tisztán” külső igazgatási modell tekinthető, amelyben a bírósági igazgatás az igazságügyi tárca feladata, bár „bírói tanácsok” ma már ezen a rendszeren belül is rendelkeznek érdemi feladatokkal, mint a bírák választása és a fegyelmi ügyekben való döntés (pl.: Németország). Az ún. vegyes modellben a bírói főtanács és/vagy a bírói testületek, illetve az igazságügyi kormányzat között oszlik meg az igazgatás. Az ilyen minta alapján szerveződő igazgatás országonként alig összehasonlítható, rendkívül változatos megoldásokat követ. Némely országban a tanács feladatköre erősen kötődik az ítélkezés szakmai jellegű felügyeletéhez, elsősorban a bírói tevékenység ellenőrzésének formájában (pl. Málta, Belgium), míg máshol elsősorban a költségvetési és adminisztratív kérdésekkel, az igazságszolgáltatás „menedzselésével” foglalkozik (pl. az észak-európai államokban). Esetenként a jogköre irányelvek kidolgozására és az alsóbb bíróságok bíráinak előléptetésére terjed ki (Szlovákia). A feladat jellege nem feltétlenül igényel a tanácson belül bírói többséget (Svédország), bár inkább ez a jellemző. A tanácsok összetétele sokszínű. Van, ahol a testület vegyes bírói-ügyszéki grémium (Belgium); másutt szakszervezeti delegáltak is tagjai (Svédország), vagy a bíróságon nem bíróként dolgozó személyek vesznek részt a munkájában. A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerephez jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bíró tagok amellet más teendőt is ellátnak-e. (Olaszországban, Spanyolországban a bíró tagok a betöltött tisztségük fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítői, illetve az általuk delegált
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	France	A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerephez jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bíró tagok amellet más teendőt is ellátnak-e. (Olaszországban, Spanyolországban a bíró tagok a betöltött tisztségük fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítői, illetve az általuk delegált
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Germany	A jogrendszer hasonlóságára tekintettel mintaadó európai államokban mára általánossá vált az — az összetételében változatos — igazgatási „főtanácsok” felállítása, amelyek hatásköre, a bírósági igazgatásra kifejtett tényleges hatása eltérő. Alapvetően három modell különböztethető meg, s az adott modell vezérelvei szabják meg a „főtanácsnak” a rendszeren belül ellátott feladatait, tényleges súlyát. Hagyományosnak az ún. „tisztán” külső igazgatási modell tekinthető, amelyben a bírósági igazgatás az igazságügyi tárca feladata, bár „bírói tanácsok” ma már ezen a rendszeren belül is rendelkeznek érdemi feladatokkal, mint a bírák választása és a fegyelmi ügyekben való döntés (pl.: Németország).
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Italy	A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerephez jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bíró tagok amellet más teendőt is ellátnak-e. (Olaszországban, Spanyolországban a bíró tagok a betöltött tisztségük fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítői, illetve az általuk delegált

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Malta	3.2. A jogrendszer hasonlóságára tekintettel mintaadó európai államokban mára általánossá vált az — az összetételében változatos — igazgatási „főtanácsok” felállítása, amelyek hatásköre, a bírósági igazgatásra kifejtett tényleges hatása eltérő. Alapvetően három modell különböztethető meg, s az adott modell vezérelvei szabják meg a „főtanácsnak” a rendszeren belüli ellátott feladatait, tényleges súlyát. Hagyományoknak az ún. „tisztán” külső igazgatási modell tekinthető, amelyben a bírósági igazgatás az igazságügyi tárca feladata, bár „bírói tanácsok” ma már ezen a rendszeren belül is rendelkeznek érdemi feladatokkal, mint a bírák választása és a fegyelmi ügyekben való döntés (pl.: Németország). Az ún. vegyes modellben a bírói főtanács és/vagy a bírói testületek, illetve az igazságügyi kormányzat között oszlik meg az igazgatás. Az ilyen minta alapján szerveződő igazgatás országokként alig összehasonlítható, rendkívül változatos megoldásokat követ. Némely országban a tanács feladatköre erősen kötődik az ítélkezés szakmai jellegű felületeihez, elsősorban a bírói tevékenység ellenőrzésének formájában (pl. Málta, Belgium), míg máshol elsősorban a költségvetési és adminisztratív kérdésekkel, az igazságszolgáltatás „menedzselésével” foglalkozik (pl. az észak-európai államokban). Esetenként a jogköre irányelvek kidolgozására és az alsóbb bíróságok bíráinak előléptetésére terjed ki
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Northern Europe	3.2. A jogrendszer hasonlóságára tekintettel mintaadó európai államokban mára általánossá vált az — az összetételében változatos — igazgatási „főtanácsok” felállítása, amelyek hatásköre, a bírósági igazgatásra kifejtett tényleges hatása eltérő. Alapvetően három modell különböztethető meg, s az adott modell vezérelvei szabják meg a „főtanácsnak” a rendszeren belüli ellátott feladatait, tényleges súlyát. Hagyományoknak az ún. „tisztán” külső igazgatási modell tekinthető, amelyben a bírósági igazgatás az igazságügyi tárca feladata, bár „bírói tanácsok” ma már ezen a rendszeren belül is rendelkeznek érdemi feladatokkal, mint a bírák választása és a fegyelmi ügyekben való döntés (pl.: Németország). Az ún. vegyes modellben a bírói főtanács és/vagy a bírói testületek, illetve az igazságügyi kormányzat között oszlik meg az igazgatás. Az ilyen minta alapján szerveződő igazgatás országokként alig összehasonlítható, rendkívül változatos megoldásokat követ. Némely országban a tanács feladatköre erősen kötődik az ítélkezés szakmai jellegű felületeihez, elsősorban a bírói tevékenység ellenőrzésének formájában (pl. Málta, Belgium), míg máshol elsősorban a költségvetési és adminisztratív kérdésekkel, az igazságszolgáltatás „menedzselésével” foglalkozik (pl. az észak-európai államokban). Esetenként a jogköre irányelvek kidolgozására és az alsóbb bíróságok bíráinak előléptetésére terjed ki (Szlovákia). A feladat jellege nem feltétlenül igényel a tanácson belül bírói többséget (Svédország), bár inkább ez a jellemző. A tanácsok összetétele sokszínű. Van, ahol a testület vegyes bírói-ügyész grémium (Belgium); másutt szakszervezeti delegáltak is tagjai (Svédország), vagy a bíróságon nem bíróként dolgozó személyek vesznek részt a munkájában. A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerephez jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bíró tagok emellett más teendőt is ellátnak-e (Olaszországban, Spanyolországban a bíró tagok a betöltött tisztviségük fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítései, illetve az általuk delegált vagy választott nem bíró tagok.
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Portugal	A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerephez jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bíró tagok emellett más teendőt is ellátnak-e (Olaszországban, Spanyolországban a bíró tagok a betöltött tisztviségük fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítései, illetve az általuk delegált vagy választott nem bíró tagok.
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Slovakia	Az ún. vegyes modellben a bírói főtanács és/vagy a bírói testületek, illetve az igazságügyi kormányzat között oszlik meg az igazgatás. Az ilyen minta alapján szerveződő igazgatás országokként alig összehasonlítható, rendkívül változatos megoldásokat követ. Némely országban a tanács feladatköre erősen kötődik az ítélkezés szakmai jellegű felületeihez, elsősorban a bírói tevékenység ellenőrzésének formájában (pl. Málta, Belgium), míg máshol elsősorban a költségvetési és adminisztratív kérdésekkel, az igazságszolgáltatás „menedzselésével” foglalkozik (pl. az észak-európai államokban). Esetenként a jogköre irányelvek kidolgozására és az alsóbb bíróságok bíráinak előléptetésére terjed ki (Szlovákia).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Spain	A harmadik modellben az igazságügyi főtanácsok a bírósági igazgatás teljes spektrumában irányító szerepet jutnak (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország), de az egyes államok között van különbség a grémium súlyát illetően. Ez tükröződik a tagok választásának módjában, a tanács hatáskörében, a személyügyi kérdések feletti befolyásukban; összefügg azzal, hogy a testületnek mennyiben fő profilja az igazgatás, a bírói tagok emellett más teendőt is ellátnak-e. (Olaszországban, Spanyolországban a bírói tagok a betöltött tisztségek fennállása alatt nem ítélkeznek.) Az e kategóriába tartozó országok mindegyikében jelen vannak a „főtanácsban” más hatalmi centrumok megjelenítői, illetve az általuk delegált vagy választott nem bírói tagok
2009	97/2009. (X. 16.) AB határozat	10/16/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/59270E70AE108901C1257ADA005267EA?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Sweden	A feladat jellege nem feltétlenül igényel a tanácsban belüli bírói többséget (Svédország), bár inkább ez a jellemző. A tanácsok összetétele sokszínű. Van, ahol a testület vegyes bírói-ügyszéki grémium (Belgium); másutt szervezeti delegáltak is tagjai (Svédország), vagy a bíróságon nem bíróként dolgozó személyek vesznek részt a munkájában.
2009	72/2009. (VII. 10.) AB határozat	7/10/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F1AE67F80C86FA7DC1257ADA00529DF1?OpenDocument	Holló András	majority	bírói kezdeményezés és	G		0 continental legal systems	3. Jelen ügyben az az alkotmányossági kérdés, hogy sérül-e a bíróság és az ügyészség alkotmányos státuszára vonatkozó alkotmányi rendelkezés akkor, amikor a tárgyalás megtartható az ügyész részvétele nélkül, a bírói szerep kiegészül-e egy közvádlói feladattal? Az Alkotmány 51. § (2) bekezdés szerint „Az ügyészség törvényben meghatározott jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, továbbá felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett.” A vádképviselőt tehát az Alkotmányban meghatározott egyik ügyész feladat. Az ügyészség alkotmányos jogállását, feladatait az Alkotmánybíróság több határozata értelmezte. Az 1/1994. (I. 7.) AB határozatában megállapította: „Az ügyészség – a kontinentális jogrendszerekben általában véve elfogadott helyzetének megfelelően – a Magyar Köztársaságban elsősorban az ún. vádfunkciót ellátó szervezet. Ilyen tartalommal szabályozza az Alkotmány 51. § (1) és (2) bekezdése az ügyészség alkotmányos jogállását, bűnüldözési és közvádlói funkcióit és az azokhoz kapcsolódó egyéb feladatait és hatáskörét. A (3) bekezdés értelmében az ügyészség e fő funkció mellett más feladatokat is ellát.”
2009	72/2009. (VII. 10.) AB határozat	7/10/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F1AE67F80C86FA7DC1257ADA00529DF1?OpenDocument	Paczolay Péter	dissenting	bírói kezdeményezés és	G		0 continental legal systems	1. Az ügyészség – a kontinentális jogrendszerekben általában véve elfogadott helyzetének megfelelően – a Magyar Köztársaságban elsősorban az ún. vádfunkciót ellátó szervezet. Ilyen tartalommal szabályozza az Alkotmány 51. § (1) és (2) bekezdése az ügyészség alkotmányos jogállását, bűnüldözési és közvádlói funkcióit és az azokhoz kapcsolódó egyéb feladatait és hatáskörét [1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29, 33.]. A vádfunkció ellátásával kapcsolatban a büntetőjogi vád fogalmát az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány alapján, a Be-től függetlenül, önállóan kell meghatároznia. A büntetőjogi vádat véleményem szerint úgy kell értelmezni, mint az illetékes hatóság egyénnek címzett hivatalos közlését arról, hogy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, vagyis olyan tettel, ami helyzetére lényeges kihatással lehet. Arról, hogy milyen cselekményt tesznek vád tárgyává, és kit vádolnak meg, egyedül az ügyésznek joga van döntést hozni.
2009	74/2009. (VII. 10.) AB határozat	7/10/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A1FDA6F64DE61262C1257ADA005290A3?OpenDocument	Paczolay Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	2.2. Az Eüaktv. 3. § a) pontja értelmében egészségügyi adatnak minősül „az érintett testi, értelmi és lelki állapotára, kóros szenvedélyére, valamint a megbetegedés, illetve az elhalálozás körülményeire, a halál okára vonatkozó, általa vagy róla más személy által közölt, illetve az egészségügyi ellátóhálózat által észlelt, vizsgált, mért, leképzett vagy származtatott adat; továbbá az előzőekkel kapcsolatba hozható, az azokat befolyásoló mindennemű adat (pl. magatartás, környezet, foglalkozás)”. A cselekvőképességre vonatkozó vizsgálat tárgya az egyén döntéshozó, belátási képessége, pszichés állapota. A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy az egyén pszichéjére, szellemi képességeire, esetleges fejlődési rendellenességeire, szenvedélybetegségére tekintettel képes-e saját ügyeiben az érdekeinek megfelelő döntést hozni, a döntés meghozatalához szükséges tényeket megérteni, áttekinteni, és racionálisan mérlegelni. A vizsgálatás tehát – az Eüaktv. kifejezésével élve – az érintett értelmi állapotára vonatkozik. Következésképpen a cselekvőképesség korlátozása vagy kizárása, vagyis a gondnokság alá helyezés ténye és az abból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés egészségügyi adatnak minősül. [A gondnokság alá helyezésre és annak indokaira vonatkozó adat mint egészségügyi állapotra vonatkozó adat az Avtv. 2. § 2. b) pontja alapján is különleges adat.] A gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos információkat a német szövetségi Alkotmánybíróság is alkotmányos védelemben részesíti. Az Alkotmánybíróság az általános személyiségi jogból (Art. 2 Abs 1., Art. 1 Abs. 1 GG) levezetett információs önrendelkezési jog védelmi körébe tartozó információk közé sorolta a személy gondnokság alá helyezésének tényét, az azzal kapcsolatos eljárásra vonatkozó adatokat és azokat a személyes körülményeket, amelyek a cselekvőképesség korlátozásához vezettek. [BVerfGE 78, 77 (84)] — Az alkotmányossági vizsgálat tárgya jelen ügyben nem a gondnokság alá helyezési eljárást érintő jogszabály, hanem a már gondnokság alá helyezettek személyes adatok védelméhez

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Austria	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Belgium	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F	0	Denmark	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybeviteléhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F	0	Finland	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybeviteléhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 France	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybeviteléhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Germany	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybeviteléhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Greece	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Luxemburg	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Netherlands	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F		0 Portugal	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybevételéhez, mindett a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	67/2009. (VI. 19.) AB határozat	6/19/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/F8EAD832B6D88DAC1257ADA005259A5?OpenDocument	Balogh Elemér	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	F	0	United Kingdom	2.2.1. Az egyenlő bánásmód követelményének – a kölcsönvevő által alkalmazott és a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiben való – érvényesülése (annak köre és terjedelme, a derogációs lehetőségek iránya és időtartama) számos kérdést vetett fel az Európai Unió jogalkotásában is. A munkaerő-kölcsönzés az Európai Unió egyes tagállamaiban (így pl. Hollandiában, Franciaországban, Németországban, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Portugáliában, Luxemburgban, Ausztriában) évtizedek óta elterjedt, más államokban (Dánia, Finnország, Görögország) kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, ezért – a már említett, a munkaerő-kölcsönzést is érintő irányelveken túlmenően, a munkaerő-piaci rugalmasság és biztonság közötti egyensúly megteremtése, a kölcsönzött munkavállalók védelme érdekében – felmerült az eltérő tagállami szabályozás egységesítésének szükségessége. A jogalkotási folyamat eredményeként 2008. december 5-én került kihirdetésre a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely a tagállamok által – törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések elfogadása révén, vagy a szociális partnerek közötti megállapodások biztosításával – 2011. december 5-ig teljesítendő minimumkövetelményeket határozza meg. Az 1. Cikk az Irányelv személyi hatályát a munkaerő-kölcsönzőkkel kötött munkaszerződéssel rendelkező vagy ott munkaviszonyban álló azon munkavállalókra terjeszti ki, akiket a kölcsönvevő vállalkozásoknál való ideiglenes, az adott vállalkozás felügyelete és irányítása melletti munkavégzésre kölcsönöznek ki. A 2. Cikk az Irányelv megalkotása céljaként rögzíti, hogy – a munkahely-teremtéshez és a rugalmas munkavégzési formák kialakításához való hozzájárulás érdekében – megfelelő kereteket kíván teremteni a munkaerő-kölcsönzés alapján történő munkavégzés igénybeviteléhez, mindent a kölcsönzött munkavállalók védelmének biztosítása és a munkavégzés minőségének javítása, az 5. Cikkben meghatározott egyenlő bánásmód alapelvének a kölcsönzött munkavállalókra való
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE72229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	2.2. Az európai jogrendszer tekintve megállapítható, hogy egyrészt a büntetőjog keretében megvalósuló eszközök állnak rendelkezésre (a távollattartás alkalmazása, mint büntetőjogi intézkedés), másrészt azonban találhatunk számos más olyan megoldást is, amely a családon belüli erőszakra komplex – több jogág által szabályozott – eszközrendszerrel lép fel. A büntetőjogi eszközök között ki kell emelnünk, hogy több országban (Portugáliában, Spanyolországban, Lengyelországban, Szlovákiában) a családon belüli erőszak sui generis bűncselekmény. Ezekben az esetekben az elkövetési magatartás (ami általában a fizikai és lelki/pszichikai/mentális bántalmazás), és a bántalmazotti kört (ami szélesebb ugyan mint a házastárs és élettárs, de nem megy túl az együtt élő személyek körén) a büntetőjog által meghatározott. Az eljárás mind kérelemre, mind hivatalból indulhat. A komplex intézkedések közül az osztrák törvényt kell kiemelni. A törvény a távollattartás magyarországi bevezetése kapcsán több vonatkozásban is mintaként szerepel. Az osztrák megoldás lényegében a Duluth-modell szerint felépített megoldási rendszeren alapul: a civil szervezetek, rendőrség, a családügyi bíróság és a büntető igazságszolgáltatás egyaránt szerephez jutnak. E modellben a távollattartásnak két fázisa van. Az első fázis a rendőrségnek széles szerepet biztosít: a rendőr kitilthatja a felet a közös lakásból, illetve a helyszínre való visszatérést megtilthatja 10 napig. Mivel az alapjogokba való erőteljes beavatkozásról van szó, ezért a rendőri intézkedés ellen panasszal lehet élni a közigazgatási tanácsnál, de ettől függetlenül a rendőri helyszínen hozott intézkedését belső rendőrségi eljárás révén 48 órán belül kötelező felülvizsgálni (ennek keretében a tiltalmat meg is lehet szüntetni). A második fázisban a bántalmazott kérheti, hogy a családügyi bíróság bocsásson ki ideiglenes határozatot, amely az eltiltást további 10 nappal meghosszabbíthatja. Ezen idő alatt lehet kérni védelmi határozat meghozatálát is, ami három hónapig maradhathat hatályban (védelmi határozat kibocsátása esetén a bántalmazónak visszatérésre akkor sincs lehetősége, ha a sértett vissza kívánná fogadni). Bűncselekmény esetén természetesen a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE72229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	2.2. Az európai jogrendszer tekintve megállapítható, hogy egyrészt a büntetőjog keretében megvalósuló eszközök állnak rendelkezésre (a távollattartás alkalmazása, mint büntetőjogi intézkedés), másrészt azonban találhatunk számos más olyan megoldást is, amely a családon belüli erőszakra komplex – több jogág által szabályozott – eszközrendszerrel lép fel. A büntetőjogi eszközök között ki kell emelnünk, hogy több országban (Portugáliában, Spanyolországban, Lengyelországban, Szlovákiában) a családon belüli erőszak sui generis bűncselekmény. Ezekben az esetekben az elkövetési magatartás (ami általában a fizikai és lelki/pszichikai/mentális bántalmazás), és a bántalmazotti kört (ami szélesebb ugyan mint a házastárs és élettárs, de nem megy túl az együtt élő személyek körén) a büntetőjog által meghatározott. Az eljárás mind kérelemre, mind hivatalból indulhat. A komplex intézkedések közül az osztrák törvényt kell kiemelni. A törvény a távollattartás magyarországi bevezetése kapcsán több vonatkozásban is mintaként szerepelt. Az osztrák megoldás lényegében a Duluth-modell szerint felépített megelőzési rendszeren alapul: a civil szervezetek, rendőrség, a családjogi bíróság és a büntető igazságszolgáltatás egyaránt szerephez jutnak. E modellben a távollattartásnak két fázisa van. Az első fázis a rendőrségnek széles szerepet biztosít: a rendőrkitalíthatja a felet a közös lakásból, illetve a helyszínre való visszatérést megtilthatja 10 napig. Mivel az alapjogokba való erőteljes beavatkozásról van szó, ezért a rendőri intézkedés ellen panasszal lehet élni a közigazgatási tanácsnál, de ettől függetlenül a rendőrkitalíthatja hozott intézkedését belső rendőrségi eljárás révén 48 órán belül kötelező felülvizsgálni (ennek keretében a tilalmat meg is lehet szüntetni). A második fázisban a bántalmazott kérheti, hogy a családjogi bíróság bocsásson ki ideiglenes határozatot, amely az eltíltást további 10 nappal meghosszabbíthatja. Ezen idő alatt lehet kérni védelmi határozat meghozatalát is, ami három hónapig maradhat hatályban (védelmi határozat kibocsátása esetén a bántalmazónak visszatérésre akkor sincs lehetősége, ha a sértett vissza kívánná fogadni). Bűncselekmény esetén természetesen a
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE72229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Portugal	2.2. Az európai jogrendszer tekintve megállapítható, hogy egyrészt a büntetőjog keretében megvalósuló eszközök állnak rendelkezésre (a távollattartás alkalmazása, mint büntetőjogi intézkedés), másrészt azonban találhatunk számos más olyan megoldást is, amely a családon belüli erőszakra komplex – több jogág által szabályozott – eszközrendszerrel lép fel. A büntetőjogi eszközök között ki kell emelnünk, hogy több országban (Portugáliában, Spanyolországban, Lengyelországban, Szlovákiában) a családon belüli erőszak sui generis bűncselekmény. Ezekben az esetekben az elkövetési magatartás (ami általában a fizikai és lelki/pszichikai/mentális bántalmazás), és a bántalmazotti kört (ami szélesebb ugyan mint a házastárs és élettárs, de nem megy túl az együtt élő személyek körén) a büntetőjog által meghatározott. Az eljárás mind kérelemre, mind hivatalból indulhat. A komplex intézkedések közül az osztrák törvényt kell kiemelni. A törvény a távollattartás magyarországi bevezetése kapcsán több vonatkozásban is mintaként szerepelt. Az osztrák megoldás lényegében a Duluth-modell szerint felépített megelőzési rendszeren alapul: a civil szervezetek, rendőrség, a családjogi bíróság és a büntető igazságszolgáltatás egyaránt szerephez jutnak. E modellben a távollattartásnak két fázisa van. Az első fázis a rendőrségnek széles szerepet biztosít: a rendőrkitalíthatja a felet a közös lakásból, illetve a helyszínre való visszatérést megtilthatja 10 napig. Mivel az alapjogokba való erőteljes beavatkozásról van szó, ezért a rendőri intézkedés ellen panasszal lehet élni a közigazgatási tanácsnál, de ettől függetlenül a rendőrkitalíthatja hozott intézkedését belső rendőrségi eljárás révén 48 órán belül kötelező felülvizsgálni (ennek keretében a tilalmat meg is lehet szüntetni). A második fázisban a bántalmazott kérheti, hogy a családjogi bíróság bocsásson ki ideiglenes határozatot, amely az eltíltást további 10 nappal meghosszabbíthatja. Ezen idő alatt lehet kérni védelmi határozat meghozatalát is, ami három hónapig maradhat hatályban (védelmi határozat kibocsátása esetén a bántalmazónak visszatérésre akkor sincs lehetősége, ha a sértett vissza kívánná fogadni). Bűncselekmény esetén természetesen a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE7229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Slovakia	2.2. Az európai jogrendszer tekintve megállapítható, hogy egyrészt a büntetőjog keretében megvalósuló eszközök állnak rendelkezésre (a távollattartás alkalmazása, mint büntetőjogi intézkedés), másrészt azonban találhatunk számos más olyan megoldást is, amely a családon belüli erőszakra komplex – több jogág által szabályozott – eszközrendszerrel lép fel. A büntetőjogi eszközök között ki kell emelnünk, hogy több országban (Portugáliában, Spanyolországban, Lengyelországban, Szlovákiában) a családon belüli erőszak sui generis bűncselekmény. Ezekben az esetekben az elkövetési magatartás (ami általában a fizikai és lelki/pszichikai/mentális bántalmazás), és a bántalmazotti kört (ami szélesebb ugyan mint a házastárs és élettárs, de nem megy túl az együtt élő személyek körén) a büntetőjog által meghatározott. Az eljárás mind kérelemre, mind hivatalból indulhat. A komplex intézkedések közül az osztrák törvényt kell kiemelni. A törvény a távollattartás magyarországi bevezetése kapcsán több vonatkozásban is mintaként szerepelt. Az osztrák megoldás lényegében a Duluth-modell szerint felépített megelőzési rendszeren alapul: a civil szervezetek, rendőrség, a családjogi bíróság és a büntető igazságszolgáltatás egyaránt szerephez jutnak. E modellben a távollattartásnak két fázisa van. Az első fázis a rendőrségnek széles szerepet biztosít: a rendőrkitalthatja a felet a közös lakásból, illetve a helyszínre való visszatérést megtilthatja 10 napig. Mivel az alapjogokba való erőteljes beavatkozásról van szó, ezért a rendőri intézkedés ellen panasszal lehet élni a közigazgatási tanácsnál, de ettől függetlenül a rendőrkitalhatás hozott intézkedését belső rendőrségi eljárás révén 48 órán belül kötelező felülvizsgálni (ennek keretében a tiltalmat meg is lehet szüntetni). A második fázisban a bántalmazott kérheti, hogy a családjogi bíróság bocsásson ki ideiglenes határozatot, amely az eltiltást további 10 nappal meghosszabbíthatja. Ezen idő alatt lehet kérni védelmi határozat meghozatalát is, ami három hónapig maradhat hatályban (védelmi határozat kibocsátása esetén a bántalmazónak visszatérésre akkor sincs lehetősége, ha a sértett vissza kívánná fogadni). Bűncselekmény esetén természetesen a
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE7229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	2.2. Az európai jogrendszer tekintve megállapítható, hogy egyrészt a büntetőjog keretében megvalósuló eszközök állnak rendelkezésre (a távollattartás alkalmazása, mint büntetőjogi intézkedés), másrészt azonban találhatunk számos más olyan megoldást is, amely a családon belüli erőszakra komplex – több jogág által szabályozott – eszközrendszerrel lép fel. A büntetőjogi eszközök között ki kell emelnünk, hogy több országban (Portugáliában, Spanyolországban, Lengyelországban, Szlovákiában) a családon belüli erőszak sui generis bűncselekmény. Ezekben az esetekben az elkövetési magatartás (ami általában a fizikai és lelki/pszichikai/mentális bántalmazás), és a bántalmazotti kört (ami szélesebb ugyan mint a házastárs és élettárs, de nem megy túl az együtt élő személyek körén) a büntetőjog által meghatározott. Az eljárás mind kérelemre, mind hivatalból indulhat. A komplex intézkedések közül az osztrák törvényt kell kiemelni. A törvény a távollattartás magyarországi bevezetése kapcsán több vonatkozásban is mintaként szerepelt. Az osztrák megoldás lényegében a Duluth-modell szerint felépített megelőzési rendszeren alapul: a civil szervezetek, rendőrség, a családjogi bíróság és a büntető igazságszolgáltatás egyaránt szerephez jutnak. E modellben a távollattartásnak két fázisa van. Az első fázis a rendőrségnek széles szerepet biztosít: a rendőrkitalthatja a felet a közös lakásból, illetve a helyszínre való visszatérést megtilthatja 10 napig. Mivel az alapjogokba való erőteljes beavatkozásról van szó, ezért a rendőri intézkedés ellen panasszal lehet élni a közigazgatási tanácsnál, de ettől függetlenül a rendőrkitalhatás hozott intézkedését belső rendőrségi eljárás révén 48 órán belül kötelező felülvizsgálni (ennek keretében a tiltalmat meg is lehet szüntetni). A második fázisban a bántalmazott kérheti, hogy a családjogi bíróság bocsásson ki ideiglenes határozatot, amely az eltiltást további 10 nappal meghosszabbíthatja. Ezen idő alatt lehet kérni védelmi határozat meghozatalát is, ami három hónapig maradhat hatályban (védelmi határozat kibocsátása esetén a bántalmazónak visszatérésre akkor sincs lehetősége, ha a sértett vissza kívánná fogadni). Bűncselekmény esetén természetesen a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE72229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Holló András	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	lower-level statute	USA	2. Az egyes államok családon belüli erőszakkal – s ezen belül a távollattartás valamilyen formájával – kapcsolatos jogalkotása jelentős eltérést mutat, nemcsak a tengerentúli és az európai államok viszonyában, de az európai államok között is. Mások az intézkedések bevezetésének kezdeti motívumai is. 2.1. A távollattartás jogintézményének egyik korai előzménye az amerikai Duluth városban kidolgozott megoldás, amelyet a későbbiekben több helyen mintának tekintettek (az ún. Duluth modell). Itt programot dolgoztak ki a Családon Belüli Erőszak Kezelésére (DAIP), amelynek keretében 1974 és 1979 között jogalkotással és különböző intézkedések bevezetésével próbálták fellépni a családon belüli erőszak ellen. E program a mellett, hogy igen nagy hangsúlyt helyezett a civil szervezetek segítségére (pl. 24 órán belül szakembereket küldenek a bántalmazotthoz), konkrét jogi lépéseket is bevezetett. Így a rendőrség számára lehetővé tették, hogy a bántalmazót őrzetbe vegye letartóztatási parancs nélkül is, de a közigazgatási/rendészeti intézkedésen túl a polgári és büntetőbírói intézkedések széles skáláját is felvonultatták (átmeneti rendelkezések a közös tulajdon használatáról, a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról, vagy büntetőbírói próbaidőt, jelentkezési kötelezettséget, kapcsolat-felvételi tilalmat stb. írhat elő). A modellben a cél az erőszak megszüntetése és nem pedig a házasság felbontása, ezért hangsúlyt helyeztek a bántalmazó segítségére, „visszavezetésre” is (amelyben szintén civil szervezetek vállaltak aktív szerepet). Az ún. Duluth Modelltörvény szerint „családon belüli erőszak” családtag, vagy a családhoz tartozó más személy által elkövetett: — fizikai bántalmazása családtagnak vagy családhoz tartozó más személynek, ennek kísérlete; — a fizikai bántalmazástól való félelem előidézése családtagnak, vagy családhoz tartozó más személyben; — annak előidézése – erőszakkal, az erőszakkal való fenyegetéssel, vagy kényszerítéssel –, hogy családtag, vagy családhoz tartozó más személy akarata ellenére szexuális tevékenységben vegyen részt. A Duluth Modelltörvény a későbbiekben irányadó volt az Egyesült
2009	53/2009. (V. 6.) AB határozat	5/6/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1878FE72229CDA6BC1257ADA005257AB?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC prattice	Germany	A Törvényben szabályozott megelőző távollattartás a bántalmazott – Alkotmány 54. § (1) bekezdésének oltalma alatt álló – élethez és az emberi méltósághoz való jogát, továbbá a testi-lelki integritását védi. Az Alkotmány 54. § (2) bekezdése által tiltott erőszak, a kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód okot ad az állami fellépésre, (az objektív intézményvédelmi kötelezettség teljesítésére) amelynek során az érintett (a bántalmazó) alapjogi korlátozás alá eshetnek. Ezzel összefüggésben kiemelem: nem tudok egyetérteni a többségi döntés alapjául szolgáló magánszféra- és erőszak fogalom-értelmezéssel. A német alkotmányjogi dogmatikából a magyar alkotmánybírói és jogalkotói gyakorlatba átvett harmadhatás (Drittwirkung) doktrínája alapján – nézetem szerint – akkor is lehetőség van az állami beavatkozásra, ha a bántalmazó a törvényben meghatározott hozzátartozó lelki integritását sérti akár a tevékenységével, akár a mulasztásával. A testi és lelki integritás ugyanis az érzelmi és értelemi motívumokhoz hasonlóan egymástól mesterségesen nem választhatók el. Ostrom ugyanakkor a többségi határozatnak azt a felfogását, mely szerint a hozzátartozók közötti erőszak nemcsak a fizikai tevékenység vagy mulasztás, hanem beszédaktusok útján is megvalósulhat (lásd a többségi határozat IV. pontját), ám megint más nézetem vagyok abban a tekintetben, hogy – a gyűlöletbeszédhez hasonlóan – a jelen ügyben is csak az indítványozó és a többségi határozat szerinti veszélyeztetési-sérelemi mérték teremtené meg az állami beavatkozás alapját: az állami beavatkozást ugyanis nemcsak a testi integritás közvetlen sérelme vagy veszélyeztetettsége indokolhatja, hanem a lelki integritást és az emberi méltóságot folyamatosan sértő beszédaktusok, mulasztások is. Ebben a körben kitüntetett szerepet tulajdonítok annak, hogy az Alkotmány számos pozitív diszkriminációs rendelkezést (objektív intézményvédelmi rendelkezést) tartalmaz a hozzátartozók közötti erőszak tipikus áldozatait, a nők és gyermekek vonatkozásában (Alkotmány 16. és
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/8EEADA69CEEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	lower-level court decision	Belgium	Az alkotmányos demokráciákban a közhatalom gyakorlására, illetve közfeladat ellátására irányuló tisztségek betöltése előtti ünnepélyes nyilatkozatok az államhoz való hűség és az alkotmányos rend tiszteletben tartásának követelményét juttatják érvényre. A nemzetközi értelmezési gyakorlat szerint önmagában az ilyen nyilatkozat nem érinti a lelkiismereti és vallásszabadságot. A nyilatkozatok közös eleme, hogy az alkotmány és az alkotmányos intézményrendszer elismerését és védelmét írják elő. Az következik belőlük, hogy az állam nevében eljáró személyeknek tiszteletben kell tartaniuk azokat az intézményes kereteket, amelyeket – a politikai közösség demokratikus döntései nyomán – az alkotmány rögzít. A jogalkalmazók feladata, hogy feltétel nélkül betartsák az alkotmányos rendben megalkotott jogszabályokat. Akik más intézményes kereteket preferálnak, ezek között az intézményes keretek között fejthetik ki villágnézeti meggyőződésüket, és az eljárási szabályokat betartva tevékenykedhetnek az intézmények megváltoztatása érdekében. [Ezeket az elveket követték például azok a spanyol és belga bírói határozatok, amelyek szerint a republikánus meggyőződésű köztisztviselők is hűséggel tartoznak a királynak. Belgiumban: Egyeztető Biróság (La Cour

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	case law	Belgium	2.3. A Ktv. 12. § (1) bekezdése alapján minden köztisztviselőnek pontosan meghatározott szövegű ígéretet tartalmazó nyilatkozatot kell tennie, amit a Ktv. „eskü”-nek nevez. A Ktv. 13. § alapján az eskü nélkül a köztisztviselő nem állítható hivatalba. Az alkotmányos demokráciákban a közhatalom gyakorlására, illetve közfeladat ellátására irányuló tisztségek betöltése előtti ünnepélyes nyilatkozatok az államhoz való hűség és az alkotmányos rend tiszteletben tartásának követelményét juttatják érvényre. A nemzetközi értelmezési gyakorlat szerint önmagában az ilyen nyilatkozat nem érinti a lelkiismereti és vallásszabadságot. A nyilatkozatok közös eleme, hogy az alkotmány és az alkotmányos intézményrendszer elismerését és védelmét írják elő. Az következik belőlük, hogy az állam nevében eljáró személyeknek tiszteletben kell tartaniuk azokat az intézményes kereteket, amelyeket – a politikai közösség demokratikus döntései nyomán – az alkotmány rögzít. A jogalkalmazók feladata, hogy feltétel nélkül betartsák az alkotmányos rendben megalkotott jogszabályokat. Akik más intézményes kereteket preferálnak, ezek között az intézményes keretek között fejthetik ki világnézeti meggyőződésüket, és az eljárási szabályokat betartva tevékenykedhetnek az intézmények megváltoztatása érdekében. [Ezeket az elveket követték például azok a spanyol és belga bírósági határozatok, amelyek szerint a republikánus meggyőződésű köztisztviselők is hűséggel tartoznak a királynak. Belgiumban: Egyeztető Bíróság (La Cour
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	A német szövetségi alaptörvény 56. cikke „hivatali eskü” letételét írja elő a szövetségi elnök számára, amelyet „Isten engem úgy segéljen!” szöveggel vagy „vallás kinyilvánítása nélkül” lehet letenni. Az alaptörvény 140. cikke érvényesnek ismeri el a weimari alkotmányból – egyebek mellett – azokat a rendelkezéseket, amelyek szerint „a közhatalok elnyerése független a vallási meggyőződéstől”, továbbá senkit sem szabad „vallási esküforma igénybevétele kényszeríteni” (136. cikk). Magyarországon az 1946. évi I. törvény cikk 6. §-a rendelkezett arról, hogy a köztársasági elnök a Nemzetgyűlés előtt „esküt vagy fogadalmat tesz”, amelyben kinyilvánítja, hogy „Magyarországhoz és annak Alkotmányához hű” lesz. Az eskü „esküszöm az elő lsterre” szövegrészt tartalmazta, a fogadalom pedig a „becsületemre és lelkiismeretemre fogadom” szövegrészt. A hatályos magyar Alkotmány két helyen tesz említést ilyen ünnepélyes jognyilatkozatról. A 29/D. § szerint a megválasztott köztársasági elnök „hivatalba lépését megelőzően az Országgyűlés előtt esküt tesz”. A 33. § (5) bekezdése alapján a „Kormány tagjai a Kormány megalakulása után az Országgyűlés előtt esküt tesznek”. 2.4. A Ktv. 12. § (2) bekezdése alapján az ünnepélyes nyilatkozat szövege „az eskütevő meggyőződése szerint” kiegészíthető az „Isten engem úgy segéljen!” szöveggel. Az Alkotmány 60. §-ából következik egyfelől az egyén joga arra, hogy lelkiismereti, vallási meggyőződését nyilvánosan kinyilvánítsa, vagy kinyilvánítását mellőzze. Másfelől az állam kötelessége az ehhez szükséges semleges és általános jogszabályi keretek megteremtése, az egyéni meggyőződés szabad kinyilvánításának biztosítása [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993. 48. 50-51.]. Mindebből következően senki nem kényszeríthető arra, hogy lelkiismereti, világnézeti meggyőződésével ellentétes tartalmú jognyilatkozatot tegyen. A nem vallásos személyek nem kötelezhetők vallásos tartalmú nyilatkozatra. (Az Emberi Jogok Európai Bírósága döntése szerint sérti a vallásszabadságot, ha a jogszabály meghatározott valláshoz kötődő tartalmú eskü letételét követeli meg a választott tisztségviselőktől. A vizsgált esetben a „Szent Evangéliumokra” kellett esküt tenni.
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Italy	Az Alkotmánybíróság tekintetbe vette azt is, hogy az „esküszöm” ige megítélésének nagy jelentőséget tulajdonít a külföldi értelmezési gyakorlat. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság szerint a lelkiismereti szabadság alapján megtagadható a tanúvallomás, ha a jogszabály a tanút eskütételre kötelezi (schwören), és nem biztosítja azzal egyenértékű ígéret, fogadalom kifejezését (BVerfGE 33, 23, 22-23.) Ehhez hasonlóan az olasz Alkotmánybíróság is lehetővé tette, hogy a polgári per tanúja ne esküvel, hanem ígérettel fogadja meg, hogy igazat fog mondani a bíróság előtt (149/1995.) Majd egy másik ügyben alkotmányellenesnek nyilvánította, hogy a polgári perben vita esetén az eskü bizonyító és döntő erejű (giuramento decisorio) más jognyilatkozattal szemben (34/1996.). Ugyanakkor a határozat utalt arra is, hogy az olasz alkotmány szerint az eskü nem kizárt, hanem bizonyos esetekben kötelező. Például az olasz alkotmány 54. § alapján, ha törvény előírja, a közhivatal betöltőinek. Tehát az olasz alkotmány tükrözi, és az értelmezési gyakorlat figyelembe veszi a köztisztviselőkkel és a tanúkkal szembeni elvárások különbözőségét. Következésképpen a különféle ünnepélyes nyilatkozatok alkotmányossági megítélése elsődlegesen az Alkotmány szövegétől függ, emellett jelentősége van annak, hogy kiket (perbeli tanúkat, állampolgárságot szerzőket, köztisztviselőket viselőket, stb.) köteleznek

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	case law	Spain	Az alkotmányos demokráciákban a közhatalom gyakorlására, illetve közfeladat ellátására irányuló tisztségek betöltése előtti ünnepélyes nyilatkozatok az államhoz való hűség és az alkotmányos rend tiszteletben tartásának követelményét juttatják érvényre. A nemzetközi értelmezési gyakorlat szerint önmagában az ilyen nyilatkozat nem érinti a lelkiismereti és vallásszabadságot. A nyilatkozatok közös eleme, hogy az alkotmány és az alkotmányos intézményrendszer elismerését és védelmét írják elő. Az következik belőlük, hogy az állam nevében eljáró személyeknek tiszteletben kell tartaniuk azokat az intézményes kereteket, amelyeket – a politikai közösség demokratikus döntései nyomán – az alkotmány rögzít. A jogalkalmazók feladata, hogy feltételei nélkül betartsák az alkotmányos rendben megalkotott jogszabályokat. Akik más intézményes kereteket preferálnak, ezek között az intézményes keretek között fejthetik ki világnézeti meggyőződésüket, és az eljárási szabályokat betartva tevékenykedhetnek az intézmények megváltoztatása érdekében. [Ezeket az elveket követték például azok a spanyol és belga bírósági határozatok, amelyek szerint a republikánus meggyőződésű köztisztviselők is hűséggel tartoznak a királynak. Belgiumban: Egyeztető Bíróság (La Cour
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	USA	A modern alkotmányos államok megőrizték azt a hagyományt, hogy a fontos köztisztviséget betöltő, közhivatali viselő, vagy más közérdekű tevékenységet végző személyek a jogviszony létesítésekor ünnepélyes nyilatkozatot, ígéretet tesznek. Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya II. cikk 1. § (8) bekezdése az elnökre vonatkozóan így rendelkezik. „Hivatalba lépése előtt az alábbi esküt vagy fogadalmat teszi: –én, ünnepélyesen esküszöm (vagy fogadom), hogy az Egyesült Államok elnökének tisztét híven gyakorolom, és legjobb képességeim szerint fenntartom, óvom és megvédem az Egyesült Államok alkotmányát.” – Az Alkotmánybíróság megvizsgálta a különböző megoldási lehetőségeket. Az Egyesült Államok Alkotmánya és Magyarországon az 1946. évi I. törvény cikk szövegbeli alternatívaként jeleníti meg az „esküszöm” (swear) és a „fogadom” (affirm) kifejezéseket. A hatályos magyar jogban ennek a típusnak a példája a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 7. § (4) bekezdése, amely elkülöníti az állampolgársági esküt („esküszöm” ígérel és „Isten engem úgy segítjen” fordulattal) is az azzal egyenértékűnek elismert állampolgársági fogadalmat („fogadom” ígérel, vallási fordulat nélkül). Ez a törvényhozói megoldás abban hasonlít a Ktv.-re, hogy az eskü csak a kiegészítő fordulattal együtt jelenít meg világnézeti választást. Ugyanakkor abban tér el, hogy az „Isten engem úgy segítjen” szövegrész nélküli nyilatkozat a „fogadom” ígét tartalmazza. (A különböző megoldások alkotmányjogi igazolása: az állampolgári eskünél az állam úgy tesz eleget a semlegesség követelményének, hogy formailag elkülönítve biztosít egy semleges és egy világnézetiileg elkötelezett választást. A Ktv. egységes, semleges formát ad, és kiegészítésként teremti meg a
2009	47/2009. (IV. 21.) AB határozat	4/21/2009	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8EEADA69CEED173C1258382003C415B?OpenDocument	Trócsányi László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	Más országok jogszabályai is – Magyarországhoz hasonlóan – biztosítják azt, hogy az eskü lehetővé választ hasson az „Isten engem úgy segítjen!” („So help me God”) fordulat elmondása vagy el nem mondása között. Az angolszász országok különbséget tesznek az eskü (oath) és az ünnepélyes megerősítés (solemn affirmation) között: Az érintett döntésétől függ, hogy melyiket kívánja elmondani. Nagy-Britanniában például minden bírói tisztséget betöltő személy választhat a „So help me God” fordulatot tartalmazó eskü és az egyszerű megerősítés elmondása között. Lehetőség van arra is, hogy a zsidó, a hindu, a muszlim vagy a síkh vallásra utalással mondja el az eskütévő esküjét.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Germany	Mint említettem már a többséggel egyetérték abban is, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat az azonos nemű párok számára alkotmányos, mert ők házasságot nem köthetnek, így a házasság alkotmányos védelme nem is terjedhet ki olyan párokra, amelyek nem tartoznak a házasság fogalma extenziójába (terjedelmébe). Ha az Alkotmány a körte alkotmányos védelmét írja elő, az őszibarack körével azonos védelme nem sérthetné a körte Alkotmányban előírt védelmét. A fentebb felhozott érvek alapján (mint konvencionális erkölcsi szokást, tényként) magam is elfogadom, hogy a házasság mai alkotmányos fogalma nem tartalmazza az azonos neműek tartós és jogilag – akár, mint a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényben, személyi állapotként – elismert párkapcsolatát. Ebből viszont az is következik, hogy az azonos nemű párok bejegyzett élettársi kapcsolata eleve nem állhat semmilyen kapcsolatban, így ellentétben sem, a házasság alkotmányos védelmével. [Ez az érvelés különben a német Alkotmánybíróság 2002. július 17-én kelt 1 BvF 1/01 illetve 1 BvF 2/01 határozatában (E 105, 313.)
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Belgium	Az Alkotmánybíróság tanulmányozta több európai alkotmánybíróság vonatkozó joggyakorlatát, így többek között a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002. július 17-i (1 BvF 1/01 jelzetű) és 2008. május 6-i (2 BvR 1830/06 jelzetű), a francia Alkotmánytanács 1999. november 9-i (99-419 DC jelzetű) és a belga Alkotmánybíróság 2000. február 23-i (23/2000 jelzetű), valamint 2002. január 23-i (24/2002 jelzetű), határozatait. Az alkotmánybíróságok általában különös figyelmet fordítottak a bejegyzett élettársi kapcsolathoz kapcsolódó konkrét jogviszonyok és jogintézmények vizsgálatára. Kiemelték, hogy a törvényhozó pontosan, részletekbe menően felsorolta azokat a felelősségi, tartási, családi, öröklési, adójogi és egyéb szabályokat, amelyek tekintetében a házasságával azonos, és azokat, amelyekben ahhoz hasonló joghatásokat kívánt kapcsolni

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Belgium	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évtel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság általi megsemmisítését.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Canada	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évtel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság általi megsemmisítését.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Denmark	2.1. Az állami jogi szabályozás a házasság mellett más együttélési formát hosszú időn keresztül sem családjogi, sem polgári jogi jogintézményként nem ismert el, az utóbb évtizedekben azonban a világ számos országa értékelte úgy, hogy a társadalmi változásokra a jogalkotónak is reagálnia kell. Az élettársi kapcsolatok jogi elismerésének folyamatában — ami most is tart, ennek része a Békvtv. — több modell alakult ki. Számos országban (Magyarország is ebbe a körbe tartozik) mindenfajta regisztráció nélkül elismerik a de facto élettársi kapcsolatot, ahhoz a bírói gyakorlat nyomán egyes jogszabályok a házassági életközösségben jellemző — elsősorban vagyoni jogi — joghatásokat fűznek. Ma már több országban létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye, többnyire az azonos neműek számára, ritkábban egyidejűleg a külön neműek számára is, amelyet legelőször az északi államok vezettek be (1989-ben Dánia, 1993-ban Norvégia, 1994-ben Svédország, 2001-ben Finnország). Ezen országokban a bejegyzett társakapcsolat („életpartnerség”, stb.) a feleknek lényegében a házassággal azonos jogokat biztosít, különbségek elsősorban a gyermekek örökbefogadása terén maradtak. Franciaországban például 1999-ben vezették be a „polgári szolidaritási szerződést” (PACS), amelyet azonos és külön nemű párok is köthetnek. Számos kedvezményrel jár, alapvető szerződési jellege azonban megmaradt, amit az is jelez, hogy egyoldalúan is felmondható. Az előnyök közül sok kötődik a tulajdonhoz, így például a bérleti jog öröklése az egyik élettárs halála esetén, vagy harmadik személy felé meglevő adósság visszafizetésének közös kötelezettsége. Ezen felül léteznek még bizonyos szociális jogok, így például a gyászszabadságra való jogosultság az egyik élettárs halála esetén, vagy közszférában dolgozók számára az a lehetőség, hogy az élettársukhoz közelebbi elhelyezésüket kérjék. Mégis tudatos erőfeszítések történtek, hogy ezt a státust megkülönböztessék a házasságtól. Az élettársak polgári jogi státusa például nem változik: továbbra is egyedülállóak

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Finland	2.1. Az állami jogi szabályozás a házasság mellett más együttélési formát hosszú időn keresztül sem családjogi, sem polgári jogi jogintézményként nem ismert el, az utóbb évtizedekben azonban a világ számos országa értékelte úgy, hogy a társadalmi változásokra a jogalkotónak is reagálnia kell. Az élettársi kapcsolatok jogi elismerésének folyamatában — ami most is tart, ennek része a Békvt. — több modell alakult ki. Számos országban (Magyarország is ebbe a körbe tartozik) mindenfajta regisztráció nélkül elismerik a de facto élettársi kapcsolatot, ahhoz a bírói gyakorlat nyomán egyes jogszabályok a házassági életközösségben jellemző — elsősorban vagyonjogi — joghatásokat fűznek. Ma már több országban létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye, többnyire az azonos neműek számára, ritkábban egyidejűleg a különneműek számára is, amelyet legelőször az északi államok vezettek be (1989-ben Dánia, 1993-ban Norvégia, 1994-ben Svédország, 2001-ben Finnország). Ezen országokban a bejegyzett társkapcsolat („életpartnerség”, stb.) a feleknek lényegében a házassággal azonos jogokat biztosít, különbségek elsősorban a gyermekek örökbefogadása terén maradtak. Franciaországban például 1999-ben vezették be a „polgári szolidaritási szerződést” (PACS), amelyet azonos és különnemű párok is köthetnek. Számos kedvezményrel jár, alapvető szerződési jellege azonban megmaradt, amit az is jelez, hogy egyoldalúan is felmondható. Az előnyök közül sok kötődik a tulajdonhoz, így például a bérleti jog öröklése az egyik élettárs halála esetén, vagy harmadik személy felé meglevő adósság visszafizetésének közös kötelezettsége. Ezen felül léteznek még bizonyos szociális jogok, így például a gyászszabadságra való jogosultság az egyik élettárs halála esetén, vagy közsférában dolgozók számára az a lehetőség, hogy az élettársukhoz közelebbi elhelyezésüket kérjék. Mégis tudatos erőfeszítések történtek, hogy ezt a státust megkülönböztessék a házasságtól. Az élettársak polgári jogi státusa például nem változik: továbbra is egyedülálló.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	France	Az élettársi kapcsolatok jogi elismerésének folyamatában — ami most is tart, ennek része a Békvt. — több modell alakult ki. Számos országban (Magyarország is ebbe a körbe tartozik) mindenfajta regisztráció nélkül elismerik a de facto élettársi kapcsolatot, ahhoz a bírói gyakorlat nyomán egyes jogszabályok a házassági életközösségben jellemző — elsősorban vagyonjogi — joghatásokat fűznek. Ma már több országban létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye, többnyire az azonos neműek számára, ritkábban egyidejűleg a különneműek számára is, amelyet legelőször az északi államok vezettek be (1989-ben Dánia, 1993-ban Norvégia, 1994-ben Svédország, 2001-ben Finnország). Ezen országokban a bejegyzett társkapcsolat („életpartnerség”, stb.) a feleknek lényegében a házassággal azonos jogokat biztosít, különbségek elsősorban a gyermekek örökbefogadása terén maradtak. Franciaországban például 1999-ben vezették be a „polgári szolidaritási szerződést” (PACS), amelyet azonos és különnemű párok is köthetnek. Számos kedvezményrel jár, alapvető szerződési jellege azonban megmaradt, amit az is jelez, hogy egyoldalúan is felmondható. Az előnyök közül sok kötődik a tulajdonhoz, így például a bérleti jog öröklése az egyik élettárs halála esetén, vagy harmadik személy felé meglevő adósság visszafizetésének közös kötelezettsége. Ezen felül léteznek még bizonyos szociális jogok, így például a gyászszabadságra való jogosultság az egyik élettárs halála esetén, vagy közsférában dolgozók számára az a lehetőség, hogy az élettársukhoz közelebbi elhelyezésüket kérjék. Mégis tudatos erőfeszítések történtek, hogy ezt a státust megkülönböztessék a házasságtól. Az élettársak polgári jogi státusa például nem változik: továbbra is egyedülálló maradnak. --- Az Alkotmánybíróság tanulmányozta több európai alkotmánybíróság vonatkozó joggyakorlatát, így többek között a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002. július 17-i (1. BvF 1/01 jelzetű) és 2008. május 6-i (2. BvR 1830/06 jelzetű), a francia Alkotmánytanács 1999. november 9-i (99-419 DC jelzetű) és a belga Alkotmánybíróság 2000. február 23-i (23/2000 jelzetű), valamint 2002. január 23-i (24/2002 jelzetű), határozatait. Az alkotmánybíróságok általában különös figyelmet fordítottak a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Germany	A 2001-ben bevezetett német megoldás csak az azonos nemű párok számára tette lehetővé az élettársi kapcsolat regisztrálását, majd ugyanezt a szökhítést alkalmazza az Egyesült Királyságban 2005-től létező regisztrált párkapcsolat intézménye is. Ez az intézmény tehát újabbban és az országok többségében — a szabályozás elsődleges célját tekintve — az azonos neműek számára létrehozott, a számukra nem elérhető házasságot pótló jogintézmény. — Az Alkotmánybíróság tanulmányozta több európai alkotmánybíróság vonatkozó joggyakorlatát, így többek között a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002. július 17-i (1. BvF 1/01 jelzetű) és 2008. május 6-i (2. BvR 1830/06 jelzetű), a francia Alkotmánytanács 1999. november 9-i (99-419 DC jelzetű) és a belga Alkotmánybíróság 2000. február 23-i (23/2000 jelzetű), valamint 2002. január 23-i (24/2002 jelzetű), határozatait. Az alkotmánybírók általában különös figyelmet fordítottak a bejegyzett élettársi kapcsolathoz kapcsolódó konkrét jogviszonyok és jogintézmények vizsgálatára. Kiemelték, hogy a törvényhozó pontosan, részletekbe menően felsorolta azokat a felelősségi, tartási, családijogi, öröklési, adójogi és egyéb szabályokat, amelyek tekintetében a házasságával azonos, és azokat, amelyekben ahhoz hasonló joghatásokat kívánt kapcsolni a bejegyzett élettársi kapcsolathoz. Az Alkotmánybíróság észlelte továbbá azt is, hogy a Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2002-ben hozott — fentebb hivatkozott — ítéletének egyik vezérmotívuma az volt, hogy a bejegyzett élettársi viszony bevezetése azért sem sérti a különneműek által köthető házasság intézményét, mert bejegyzett élettársi kapcsolatot csak azonos neműek létesíthetnek. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság 2008-ban azonban azt is hangsúlyozta, hogy a törvényhozónak nem állt szándékában a teljes azonoságot megteremteni a csak különneműek előtt nyitott házasság és a csak az azonos neműek előtt nyitott bejegyzett élettársi viszony között, hanem csak egyes jogintézményeket illetően, részleges, bizonyos pontok tekintetében történő közelítésre törekedett, még az intézmény
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Netherlands	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évvel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság által
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Norway	2.1. Az állami jogi szabályozás a házasság mellett más együttélési formát hosszú időn keresztül sem családijogi, sem polgári jogi jogintézményként nem ismert el, az utóbb évtizedekben azonban a világ számos országa értékelte úgy, hogy a társadalmi változásokra a jogalkotónak is reagálnia kell. Az élettársi kapcsolatok jogi elismerésének folyamatában — ami most is tart, ennek része a Békvt. — több modell alakult ki. Számos országban (Magyarország is ebbe a körbe tartozik) mindenfajta regisztráció nélkül elismerik a de facto élettársi kapcsolatot, ahhoz a bírói gyakorlat nyomán egyes jogszabályok a házassági életközösségekben jellemző — elsősorban vagyoni jogi — joghatásokat fűznek. Ma már több országban létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye, többnyire az azonos neműek számára, ritkábban egyidejűleg a különneműek számára is, amelyet legelőször az északi államok vezettek be (1989-ben Dánia, 1993-ban Norvégia, 1994-ben Svédország, 2001-ben Finnország). Ezen országokban a bejegyzett társkapcsolat („életpartnerség”, stb.) a feleknek lényegében a házassággal azonos jogokat biztosít, különbségek elsősorban a gyermekek örökbefogadása terén maradtak. Franciaországban például 1999-ben vezették be a „polgári szolidaritási szerződést” (PACS), amelyet azonos és különnemű párok is köthetnek. Számos kedvezményvel jár, alapvető szerződési jellege azonban megmaradt, amit az is jelez, hogy egyoldalúan is felmondható. Az előnyök közül sok kötődik a tulajdonhoz, így például a bérleti jog öröklése az egyik élettárs halála esetén, vagy harmadik személy felé meglevő adósság visszafizetésének közös kötelezettsége. Ezen felül léteznek még bizonyos szociális jogok, így például a gyászszabadságra való jogosultság az egyik élettárs halála esetén, vagy közszférában dolgozók számára az a lehetőség, hogy az élettársukhoz közelebbi elhelyezésüket kérjék. Mégis tudatos erőfeszítések történtek, hogy ezt a státust megkülönböztessék a házasságtól. Az élettársak polgári jogi státusa például nem változik: továbbra is egyedülállók maradnak.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	South Africa	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évvel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság általi megsemmisítését.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Spain	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évvel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság általi megsemmisítését.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Sweden	2.1. Az állami jogi szabályozás a házasság mellett más együttélési formát hosszú időn keresztül sem családjogi, sem polgári jogi jogintézményként nem ismert el, az utóbb évtizedekben azonban a világ számos országa értékelte úgy, hogy a társadalmi változásokra a jogalkotónak is reagálnia kell. Az élettársi kapcsolat jogi elismerésének folyamatában — ami most is tart, ennek része a Békvt. — több modell alakult ki. Számos országban (Magyarország is ebbe a körbe tartozik) mindenfajta regisztráció nélkül elismerik a de facto élettársi kapcsolatot, ahhoz a bírói gyakorlat nyomán egyes jogszabályok a házassági életközösségekben jellemző — elsősorban vagyoni jogi — joghatásokat fűznek. Ma már több országban létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat intézménye, többnyire az azonos neműek számára, ritkábban egyidejűleg a külön neműek számára is, amelyet legelőször az északi államok vezettek be (1989-ben Dánia, 1993-ban Norvégia, 1994-ben Svédország, 2001-ben Finnország). Ezen országokban a bejegyzett társas kapcsolat („életpartnerség”, stb.) a feleknek lényegében a házassággal azonos jogokat biztosít, különbségek elsősorban a gyermekek örökbefogadása terén maradtak. Franciaországban például 1999-ben vezették be a „polgári szolidaritási szerződést” (PACS), amelyet azonos és külön nemű párok is köthetnek. Számos kedvezményrel jár, alapvető szerződési jellege azonban megmaradt, amit az is jelez, hogy egyoldalúan is felmondható. Az előnyök közül sok kötődik a tulajdonhoz, így például a bérleti jog öröklése az egyik élettárs halála esetén, vagy harmadik személy felé meglevő adósság visszafizetésének közös kötelezettsége. Ezen felül léteznek még bizonyos szociális jogok, így például a gyászszabadságra való jogosultság az egyik élettárs halála esetén, vagy közszférában dolgozók számára az a lehetőség, hogy az élettársukhoz közelebbi elhelyezésüket kérjék. Mégis tudatos erőfeszítések történtek, hogy ezt a státust megkülönböztessék a házasságtól. Az élettársak polgári jogi státusa például nem változik: továbbra is egyedülálló.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	United Kingdom	A 2001-ben bevezetett német megoldás csak az azonos nemű párok számára tette lehetővé az élettársi kapcsolat regisztrálását, majd ugyanezt a szökhést alkalmazza az Egyesült Királyságban 2005-től létező regisztrált párkapcsolat intézménye is. Ez az intézmény tehát újabb és az országok többségében — a szabályozás elsődleges célját tekintve — az azonos neműek számára létrehozott, a számukra nem elérhető házasságot pótló jogintézmény.
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	USA	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évvel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság általi megsemmisítését.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	154/2008. (XII. 17.) AB határozat	12/17/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21AD2CDB380F73E5C1258382003C349B?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	lower-level statute	USA	A bejegyzett élettársi kapcsolaton túlmenően egyes országokban az azonos neműek házasságát is lehetővé tették (pl. Hollandia, Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, az USA két állama, valamint 2009. januárjától Norvégia). Ez a folyamat ugyanakkor megtorpanni látszik például az USA-ban, ahol 1996-ban szövetségi törvényt fogadtak el a házasság védelméről — Defense of Marriage Act —, amely a házasságot egy férfi és egy nő kapcsolataként határozza meg. Jelenleg több mint húsz szövetségi állam alkotmánya kifejezetten tiltja az azonos neműek házasságának elismerését. Ezek sorába lépett 2008. november 4-én Kalifornia, ahol az elnökválasztással együtt tartott népszavazás kiegészítette az alkotmányt azzal, hogy „házasságot csak egy férfi és egy nő köthet” és ezzel megsemmisítette az azonos neműek házasságkötésének fél évvel korábbi, a Kaliforniai Legfelsőbb Bíróság által <i>propóndum</i> adását.
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol II eljárás + nemzetközi szerződés	R	not specified	Austria	Számos európai államban kiáltják az alkotmányosság próbáját az ottani a miénkhöz hasonló bünyüi nyilvántartási rendszerek, jöllehet igen hosszú ideig tárolják az adatokat. Svájcban a legalább öt éves szabadságvesztés a büntetés kiállításától számított húsz évig marad regisztrálva, de a legalább egy éves büntetés is tizenöt évig, az az alatti pedig tíz évig marad benne a rendszerben (Code pénal, art. 369). A franciaországi nyilvántartási rendszer az utolsó büntetéstől számított negyven évig (!) is tárolhatja az adatokat (Code de procédure pénale art. 776 et R.79). Németországban a büntetés jellegéhez igazítva, annak kiállításától számított három, öt, tíz, a legsúlyosabb esetben húsz évig szerepeltethető az adat (Bundeszentralregistergesetz, 34. §). Ausztriában a kiszabott szabadságvesztés időtartamához igazodik a regisztráltság. Ezek az országok ugyanakkor részletesen szabályozták azt, hogy ki és milyen mélységű információt igényelhet a rendszerből. A francia rendszer (és az ennek mintájára kialakított luxemburgi rendszer) három csoportot állít fel (Bulletin n°1, Bulletin n°2 és Bulletin n°3). A Bulletin n°1 az igazságszolgáltatási, nyomozati, büntetés-végrehajtási szervek számára nyitott, a Bulletin n°2 bizonyos állami szervek számára (bizonyos szintű állami pozíciókba és állásokba történő felvételt megelőző biztonsági átvilágítás, esetleg egy tervezett kitüntetés megelőző rutinellenőrzés végett) szolgáltat információt, míg a Bulletin n°3 tulajdonképpen olyan, mint a magyar erkölcsi bizonyítvány. (A Bulletin n°1-ből egy 2007-ben elfogadott szigorítás nyomán — főszabályként — még
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol II eljárás + nemzetközi szerződés	R	statute	France	Számos európai államban kiáltják az alkotmányosság próbáját az ottani a miénkhöz hasonló bünyüi nyilvántartási rendszerek, jöllehet igen hosszú ideig tárolják az adatokat. Svájcban a legalább öt éves szabadságvesztés a büntetés kiállításától számított húsz évig marad regisztrálva, de a legalább egy éves büntetés is tizenöt évig, az az alatti pedig tíz évig marad benne a rendszerben (Code pénal, art. 369). A franciaországi nyilvántartási rendszer az utolsó büntetéstől számított negyven évig (!) is tárolhatja az adatokat (Code de procédure pénale art. 776 et R.79). Németországban a büntetés jellegéhez igazítva, annak kiállításától számított három, öt, tíz, a legsúlyosabb esetben húsz évig szerepeltethető az adat (Bundeszentralregistergesetz, 34. §). Ausztriában a kiszabott szabadságvesztés időtartamához igazodik a regisztráltság. Ezek az országok ugyanakkor részletesen szabályozták azt, hogy ki és milyen mélységű információt igényelhet a rendszerből. A francia rendszer (és az ennek mintájára kialakított luxemburgi rendszer) három csoportot állít fel (Bulletin n°1, Bulletin n°2 és Bulletin n°3). A Bulletin n°1 az igazságszolgáltatási, nyomozati, büntetés-végrehajtási szervek számára nyitott, a Bulletin n°2 bizonyos állami szervek számára (bizonyos szintű állami pozíciókba és állásokba történő felvételt megelőző biztonsági átvilágítás, esetleg egy tervezett kitüntetés megelőző rutinellenőrzés végett) szolgáltat információt, míg a Bulletin n°3 tulajdonképpen olyan, mint a magyar erkölcsi bizonyítvány. (A Bulletin n°1-ből egy 2007-ben elfogadott szigorítás nyomán — főszabályként — még
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol II eljárás + nemzetközi szerződés	R	statute	Germany	Számos európai államban kiáltják az alkotmányosság próbáját az ottani a miénkhöz hasonló bünyüi nyilvántartási rendszerek, jöllehet igen hosszú ideig tárolják az adatokat. Svájcban a legalább öt éves szabadságvesztés a büntetés kiállításától számított húsz évig marad regisztrálva, de a legalább egy éves büntetés is tizenöt évig, az az alatti pedig tíz évig marad benne a rendszerben (Code pénal, art. 369). A franciaországi nyilvántartási rendszer az utolsó büntetéstől számított negyven évig (!) is tárolhatja az adatokat (Code de procédure pénale art. 776 et R.79). Németországban a büntetés jellegéhez igazítva, annak kiállításától számított három, öt, tíz, a legsúlyosabb esetben húsz évig szerepeltethető az adat (Bundeszentralregistergesetz, 34. §). Ausztriában a kiszabott szabadságvesztés időtartamához igazodik a regisztráltság.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	R	not specified	Netherlands	Hollandiában 2007-ben szigorítottak az ottani rendszeren, ugyanakkor meghatároznak tekintik azt, hogy az adott foglalkoztatási lehetőség jellegét figyelembe véve állítsák ki, vagy tagadják meg az erkölcsi bizonyítványt (Verklaring Omtrent het Gedrag – VOG). Az Egyesült Királyságban bár vannak bizonyos különbségek a walesi, az angol és a skót szabályozásban, de a jogalkotó ösztönzi a munkáltatókat arra, hogy önmagában a rovott múlt ne jelentse akadályát a foglalkoztatásnak, feltéve, hogy nem éppen az adott munkahely és a munkavégzés jellege olyan, amely aggályos az elkövetett bűncselekményre tekintettel. Itt tulajdonképpen a felvétel előtt a munkáltató bizonyos esetekben önmaga, más esetekben ún. ernyőszervezetek közreműködésével, kérheti a Criminal Records Bureau-tól az információt, részletezve a betöltendő munkakör jellegét, és a CRB erre figyelemmel adja meg a választ. Van általános, és van kiemelt ellenőrzés, utóbbi érinti többek között a gyerekekkel, öregekkel, betegekkel foglalkozó munkahelyeket is. Igen fontos az a kérdés, hogy mennyiben kell informálni az egyént a róla tárolt adatokról, van-e és milyen útja az ellenőrzésnek, esetleg a helyesbítésnek. A fent említettek között van ország, ahol betekintési joga is van az egyéneknek, vannak olyan országok, ahol az erkölcsi bizonyítvány kiállításának megtagadása esetén bírói út, van ahol ombudsmanra emlékeztető intézmény, esetleg parlamenti bizottság vehető igénybe, amelyek azonban csak a büntügyi nyilvántartási eljárásnak az adott ügyben tett lépései törvényességét
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	R	not specified	Switzerland	Számos európai államban kiáltják az alkotmányosság próbáját az ottani a miénkhöz hasonló büntügyi nyilvántartási rendszerek, jóllehet igen hosszú ideig tárolják az adatokat. Svájcban a legalább öt éves szabadságvesztés a büntetés kiállításától számított húsz évig marad regisztrálva, de a legalább egy éves büntetés is tizenöt évig, az az alatti pedig tíz évig marad benne a rendszerben (Code pénal, art. 369). A franciaországi nyilvántartási rendszer az utolsó büntetéstől számított negyven évig (!) is tárolhatja az adatokat (Code de procédure pénale art. 776 et R.79). Németországban a büntetés jellegéhez igazítva, annak kiállításától számított három, öt, tíz, a leg súlyosabb esetben húsz évig szerepeltethető az adat (Bundeszentralregistergesetz, 34. §). Ausztriában a kiszabott szabadságvesztés időtartamához igazodik a regisztráltság. Ezek az országok ugyanakkor részletesen szabályozták azt, hogy ki és milyen mélységű információt igényelhet a rendszerből. A francia rendszer (és az ennek mintájára kialakított luxemburgi rendszer) három csoportot állít fel (Bulletin n°1, Bulletin n°2 és Bulletin n°3). A Bulletin n°1 az igazságszolgáltatási, nyomozati, büntetés-végrehajtási szervek számára nyitott, a Bulletin n°2 bizonyos állami szervek számára (bizonyos szintű állami pozíciókba és állásokba történő felvételt megelőző biztonsági átvilágítás, esetleg egy tervezett kitüntetést megelőző rutinellenőrzés végett) szolgálat információt, míg a Bulletin n°3 tulajdonképpen olyan, mint a magyar erkölcsi bizonyítvány. (A Bulletin n°1ből egy 2007-ben elfogadott szigorítás nyomán — főszabályként — még
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FA63192D3A219EC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	R	not specified	United Kingdom	Hollandiában 2007-ben szigorítottak az ottani rendszeren, ugyanakkor meghatároznak tekintik azt, hogy az adott foglalkoztatási lehetőség jellegét figyelembe véve állítsák ki, vagy tagadják meg az erkölcsi bizonyítványt (Verklaring Omtrent het Gedrag – VOG). Az Egyesült Királyságban bár vannak bizonyos különbségek a walesi, az angol és a skót szabályozásban, de a jogalkotó ösztönzi a munkáltatókat arra, hogy önmagában a rovott múlt ne jelentse akadályát a foglalkoztatásnak, feltéve, hogy nem éppen az adott munkahely és a munkavégzés jellege olyan, amely aggályos az elkövetett bűncselekményre tekintettel. Itt tulajdonképpen a felvétel előtt a munkáltató bizonyos esetekben önmaga, más esetekben ún. ernyőszervezetek közreműködésével, kérheti a Criminal Records Bureau-tól az információt, részletezve a betöltendő munkakör jellegét, és a CRB erre figyelemmel adja meg a választ. Van általános, és van kiemelt ellenőrzés, utóbbi érinti többek között a gyerekekkel, öregekkel, betegekkel foglalkozó munkahelyeket is.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	144/2008. (XI. 26.) AB határozat	11/26/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FA63192D3A219FC1C1257ADA0052619B?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + nemzetközi szerződés	R	not specified	Luxemburg	Számos európai államban kiállták az alkotmányosság próbáját az ottani a miénkhöz hasonló bünygyi nyilvántartási rendszerek, jóllehet igen hosszú ideig tárolják az adatokat. Svájcban a legalább öt éves szabadságvesztés a büntetés kiállításától számított húsz évig marad regisztrálva, de a legalább egy éves büntetés is tizenöt évig, az az alatti pedig tíz évig marad benne a rendszerben (Code pénal, art. 369). A franciaországi nyilvántartási rendszer az utolsó büntetéstől számított negyven évig (I) is tárolhatja az adatokat (Code de procédure pénale art. 776 et R.79). Németországban a büntetés jellegéhez igazítva, annak kiállításától számított három, öt, tíz, a leg súlyosabb esetben húsz évig szerepeltethető az adat (Bundeszentralregistergesetz, 34. §). Ausztriában a kiszabott szabadságvesztés időtartamához igazodik a regisztráltság. Ezek az országok ugyanakkor részletesen szabályozták azt, hogy ki és milyen mélységű információt igényelhet a rendszerből. A francia rendszer (és az ennek mintájára kialakított luxemburgi rendszer) három csoportot állít fel (Bulletin n°1, Bulletin n°2 és Bulletin n°3). A Bulletin n°1 az igazságszolgáltatási, nyomozati, büntetés-végrehajtási szervek számára nyitott, a Bulletin n°2 bizonyos állami szervek számára (bizonyos szintű állami pozíciókba és állásokba történő felvételt megelőző biztonsági átvilágítás, esetleg egy tervezett kitüntetés megelőző rutinellenőrzés végett) szolgáltat információt, míg a Bulletin n°3 tulajdonképpen olyan, mint a magyar erkölcsi bizonyítvány. (A Bulletin n°1ből egy 2007-ben elfogadott szigorítás nyomán — főszabályként — még a rehabilitáció esetén sem törlik a bejegyzést.) Hollandiában 2007-ben szigorítottak az ottani rendszeren, ugyanakkor meghatározónak tekintik azt, hogy az adott foglalkoztatási lehetőség jellegét figyelembe véve állítsák ki, vagy tagadják meg az erkölcsi bizonyítványt (Verklaring Omtrent het Gedrag – VOG). Az Egyesült Királyságban bár vannak bizonyos különbségek a walesi, az angol és a skót szabályozásban, de a jogalkotó ösztönzi a munkáltatókat arra, hogy önmagában a rovvott múlt ne jelentse akadályt a foglalkoztatásnak, feltéve, hogy nem éppen az adott munkahely és a munkavégzés jellege
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Belgium	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvén alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetközi ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népe, amely a népszuverenitást választott képviselői
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	G		Bulgaria	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvén alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetközi ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népe, amely a népszuverenitást választott képviselői

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Finland	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvének alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetből ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői révén gyakorolja”.
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	R	constitution	France	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvének alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetből ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői révén gyakorolja”.
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	R	constitution	Germany	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvének alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetből ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői révén gyakorolja”.
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	G	0	Croatia	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvének alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzetből ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány — amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából — 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői révén gyakorolja”.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	129/2008. (X. 30.) AB határozat	10/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/775177DD4CE0F10QC1257ADA00527E9A?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Népszavazás	G	0	Russia	1. A közvetlen demokrácia a közhatalom gyakorlásának történetileg kialakult egyik alapformája. Modernkori megjelenése és alkotmányos szabályozása a népszuverenitás (népfelség) elvén alapszik. A népszuverenitás a polgári demokráciákban az alkotmányos berendezkedést igazoló, legitimáló elv. Az egyes európai országok alkotmányai, ha különböző formában is, de szinte kivétel nélkül első rendelkezéseik között rögzítik a modern alkotmányosság ezen klasszikus követelményét. Így például a német alkotmány szerint minden államhatalom forrása a nép, a finn alkotmány szerint az államhatalom birtokosa a nép, a belga alkotmány pedig azt mondja, hogy minden hatalom a nemzettől ered. Ezekről eltérő, duális szabályozási mintát követ a francia alkotmány, amikor úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti szuverenitás a népet illeti, amely azt képviselői révén, valamint népszavazás útján gyakorolja”. A magyar Alkotmány – amely a francia duális szabályozási megoldáshoz és a közép-kelet európai országok gyakorlatához (orosz, horvát, bolgár stb.) hasonlít ezen intézmény szabályozása szempontjából – 2. § (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz: „A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népe, amely a népszuverenitást választott képviselői révén gyakorolja”.
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/01293027134128B6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol eljárás	G	0	Austria	5. Ezekről az együtdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevői, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyerne szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économique et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0129302713412BB6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol l eljárás	R	constitution	France	5. Ezekről az együttdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevői, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyerne szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économique et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl. Paritätische Kommission für Preis- und Lohnfragen Ausztriában).
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0129302713412BB6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol l eljárás	R	constitution	Italy	5. Ezekről az együttdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevői, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyerne szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économique et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl. Paritätische Kommission für Preis- und Lohnfragen Ausztriában).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0129302713412BB6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol lí eljárás	R	statute	Netherlands	5. Ezekről az együttdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevéti, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyerne szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économic et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl. Paritätische Kommission für Preis- und Lohnfragen Ausztriában).
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0129302713412BB6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol lí eljárás	R	constitution	Portugal	5. Ezekről az együttdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevéti, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyerne szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économic et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl. Paritätische Kommission für Preis- und Lohnfragen Ausztriában).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	124/2008. (X. 14.) AB határozat	10/14/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0129302713412BB6C1257ADA0052AA02?OpenDocument	Trócsányi László	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Spain	5. Ezekről az együttdöntési helyzetekről jól elkülöníthetők a hagyományos érdekegyeztetési jogosultságok, melyek a jogszabályalkotással kapcsolatosan konzultatív jogosítványokat biztosítanak az OÉT-nek, vagy az abban részt vevő érdekszervezeteknek: pl. az OÉTV. 3. § (2) bekezdés b) pontjának első fordulata: „véleményt formál a munkaviszonyt érintő legfontosabb jogszabályokról”; a 7. § (1) bekezdése: konzultál, tárgyalást folytat, megállapodásokat köt a felsorolt kérdéseket illetően; a 7. § (3) bekezdése: „az OÉT munkavállalói, illetve munkaadói oldala véleményezi” a 3. § (3) bekezdésében szereplő kérdéseket érintő jogszabályalkotási koncepciókat, javaslatokat, törvénytervezeteket. Ugyanígy az Mt.-ben is, pl. a 17. § (1) bekezdés c) pont: a Kormány az OÉT egyetértésével javaslatot tesz a napi munkaidő leghosszabb mértékének, illetve a munkaszüneti napoknak a meghatározására; 75. § (2) bekezdése: jogszabály az OÉT meghallgatásával – az egészség védelme céljából vagy egyébként közérdekből – a munkaviszony létesítésének feltételeit e törvény rendelkezésein túlmenően is meghatározhatja, továbbá meghatározott munkakörök betöltését szakképesítéshez és gyakorlati időhöz kötheti. Az Alkotmánybíróság már a 40/2005. (X. 19.) AB határozatában is utalt arra, hogy az érdekegyeztetés „klasszikus” tartalmát konzultatív (tárgyalási, javaslattevéli, esetleg véleményezési) jogok alkotják (ABH 2005, 439.). Az Európai Unió tagállamaiban is ismertek érdekegyeztetést végző, illetve a szociális párbeszédet szolgáló szervek, melyek kisebb részben az adott állam alkotmányában nyernek szabályozást (pl. a Francia Köztársaságban az 1958. évi alkotmány 69-71. §-ai hozzák létre a Conseil Économiq et Social-t; Olaszországban az alkotmány 99. §-a rendelkezik a Consiglio Nazionale dell' Economia e del Lavoro-ról, Portugáliában az alkotmány 92. §-a rendelkezik a Conselho Económico e Social-ról), nagyobb részt azonban törvényben hozzák létre ezeket a szerveket (Consejo Economic y Social Spanyolországban, Sociaal- Economische Raad, SER, Hollandiában), illetve a társadalmi partnerek megállapodásával, törvényi háttér nélkül is léteznek egyeztető fórumok (pl.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Australia	Ausztráliában ragadozó madarak fogságban csak megfelelő engedély birtokában lehet tartani. Még a sérült egyednek a felépüléshez való tartása is engedélyhez kötött. A számos egyéb nemzeti megoldás között megemlíthető még a solymászatához történelmileg erősen kötődő Mongólia is, amelynek sólyomféléi közül tíz védett, kettő fokozottan védett kategóriába tartozik. Mongólia korlátozott számban ad a CITES-egyezmény szerinti export-engedélyt a sólyomfélékre, ugyanakkor az engedély nélkül szállított, vagy kvótán felüli egyedeket elkobozza, az engedély nélkül behozott és elkobzásra került példányokat határai mentén szabadon engedli.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Austria	Számos államban különös jelentőséget kap az általános vadászvizsga letétele után kezdeményezhető solymászvizsga. Lengyelország, Ausztria, Németország is ezen államok közé tartozik.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Belgium	6. Több állam solymászatra vonatkozó jogi szabályozásának áttekintése azt támasztja alá, hogy amikor az egyébként szigorú kikötéseivel eleget kíván tenni a nemzetközi egyezmények, a közösségi jog és a hazai természetvédelem követelményeinek, a magyar szabályozás nem tartozik a legszigorúbbak közé. A legradikálisabb szabályozás egyik példáját Dánia hozza, ahol a vadászati célú solymászatot már a vadászatról szóló 1967. évi törvény megtiltotta, amely tilalmat az 1997. évi törvény is megerősítette. A dán solymások tehát csak külföldön vadászhatnak. Emellett 1994-ben kimondták azt is, hogy a dán faunában honos ragadozó madarak birtoklása, fogságban tartása tilos, a többi ragadozó madárfaj tartását szigorú feltételekhez köthették, így pl. az egyedi azonosítást szolgáló mikrochippelel való kötelező jelöléshez. Igen szigorú a belga szabályozás is, amelylik végső soron a sólyomfajok kereskedelmét sem bel-, sem külföldön engedélyezik.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Bulgaria	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlelte, hogy az Európa Tanács keretel között egy keresencsolyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megóvásáról szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumában hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyészet az illegális befogás „kifehérítésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkon kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresencsolyomgyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresencsolyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute (also lower-level)	Canada	Kanadában az egyes államok szerinti kis mértékű eltérésekkel a solymások fenti kategóriáinak megfelelően, illetve a hobby solymász és a solymtenyésztő megkülönböztetésével behozatali, kiviteli és tartási korlátozásokat egyaránt előírnak. Külön is megemlíthető British Columbia, ahol a fogságban nevelt ragadozó madarak a Wildlife Act értelmében a Korona tulajdonában maradnak.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Czech Republic	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlelte, hogy az Európa Tanács keretel között egy keresencsolyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megóvásáról szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumában hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyészet az illegális befogás „kifehérítésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkon kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresencsolyomgyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresencsolyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Denmark	6. Több állam solymászatra vonatkozó jogi szabályozásának áttekintése azt támasztja alá, hogy amikor az egyébként szigorú kikötéseivel eleget kíván tenni a nemzetközi egyezmények, a közösségi jog és a hazai természetvédelem követelményeinek, a magyar szabályozás nem tartozik a legszigorúbbak közé. A legradikálisabb szabályozás egyik példáját Dánia hozza, ahol a vadászati célú solymászatot már a vadászatról szóló 1967. évi törvény megtiltotta, amely tilalmat az 1997. évi törvény is megerősítette. A dán solymások tehát csak külföldön vadászhatnak. Emellett 1994-ben kimondták azt is, hogy a dán faunában honos ragadozó madarak birtoklása, fogságban tartása tilos, a többi ragadozó madárfaj tartását szigorú feltételekhez köthették, így pl. az egyedi azonosítást szolgáló mikrochippelel való kötelező jelöléshez. Igen szigorú a belga szabályozás is, amelyik végső soron a solymfajok kereskedelmét sem bel-, sem kiviteli célú behozatallal tiltja.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	France	Franciaországban ugyanakkor egy solymász legfeljebb hat egyedet tarthat, örökösei, ha nem rendelkeznek a megfelelő vizsgabizonyítvánnyal és engedéllyel, nem folytathatják ezt a tevékenységet. Itt a solymászathoz elegendő az egyszerű vadászati engedély, feltéve, hogy ugyanakkor a solymok tartásához és szállításához az illetékes hatóságoktól engedélyt kapott. A röptetés egyes fajok esetében a helyi természetvédelmi hatóságok által végzett ellenőrzéshez köthető. A jogszabályban felsorolt bizonyos solymfajoknak (gyakorlatilag többségüknek) a kereskedelme eleve tilos. A solymok behozatalt a CITES-egyezmény szerinti engedélyeztetés bevezetéséhez kötik.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Georgia	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlelte, hogy az Európa Tanács keretei között egy keresencsolyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megővéséről szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumában hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyésztet az illegális befogás „kifehérítésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkban kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresencsolyomegyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresencsolyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Germany	Számos államban különös jelentőséget kap az általános vadászvizsga letétele után kezdeményezhető solymászvizsga. Lengyelország, Ausztria, Németország is ezen államok közé tartozik.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Mongolia	A számos egyéb nemzeti megoldás között megemlíthető még a solymászatához történelmileg erősen kötődő Mongólia is, amelynek solymoféléi közül tíz védett, kettő fokozottan védett kategóriába tartozik. Mongólia korlátozott számban ad a CITES-egyezmény szerinti export-engedélyt a solymofélékre, ugyanakkor az engedély nélkül szállított, vagy kvótán felüli egyedeket elkobozza, az engedély nélkül behozott és elkobozásra került példányokat határai mentén szabadon enged.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Poland	Tiltja a madarak befogását a lengyel szabályozás, amely csak a létező tenyészetekből történő vásárlást engedélyezi, azonban ezek államhatáron kívüire vitelét a CITES-szabályokra épülő engedélyeztetési rendszer csaknem lehetetlenné teszi. Az Egyesült Királyságban a solymfajok kereskedelmét szintén az engedélyeztetési eljárással, valamint annak kikerülése esetén a beépített szigorú szankciókkal próbálják visszaszorítani, ezért nincs a posteriori engedélyeztetés, és a jogsértés gyanúja esetén a gyanúsítottaknak kell bizonyítani ártatlanságát (!) A tenyészetekből származást DNS-tesztel kell igazolni és minden solymomegyedet regisztráltatni kell. Számos államban különös jelentőséget kap az általános vadászvizsga letétele után kezdeményezhető solymászvizsga. Lengyelország, Ausztria, Németország is ezen államok közé tartozik.
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Romania	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlelte, hogy az Európa Tanács keretei között egy keresencsolyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megővéséről szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumában hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyésztet az illegális befogás „kifehérítésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkban kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresencsolyomegyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresencsolyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Russia	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlette, hogy az Európa Tanács keretel között egy keresetsólyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megóvásáról szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumban hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyésztet az illegális befogás „kifehéritésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkon kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresetsólyomgyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresetsólyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Slovakia	2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlette, hogy az Európa Tanács keretel között egy keresetsólyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megóvásáról szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumban hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyésztet az illegális befogás „kifehéritésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkon kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresetsólyomgyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresetsólyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Ukraina	7.2. Az indokolás 2.2.3.-2.2.4. pontjában ismertetett CITES-egyezmény nyomán az Alkotmánybíróság tanulmányozta az azóta kibontakozott újabb nemzetközi jogalkotási tendenciákat is. Ennek során észlette, hogy az Európa Tanács keretel között egy keresetsólyom-védelmi akcióterv kidolgozása van folyamatban [T-PVS/Inf. (2006) 2 revised, Strasbourg, 29 September 2006], magyar szakemberek koordinálásával. Elkészült és a tervek szerint 2008. október 20-22-én Abu Dhabiban kerül aláírásra az afrikai és eurázsiai vándorló, ragadozó madarak megóvásáról szóló egyetértési megállapodás, amely az államok együttműködésében ismét hangsúlyozza a solymászat céljára való befogásból eredő, a fajokra leselkedő veszélyt. Ennek kidolgozását a magyar részvétellel, 2004. május 16-19-án Abu Dhabiban tartott, a solymászatra szánt solymok kereskedelméről tartott szakértői értekezlet is sürgette, amikor záródokumentumban hangsúlyozta, hogy a tenyésztés egyrészt csökkenti a vadon élő populációkra a solymok befogása miatt nehezedő nyomást, ugyanakkor a nem kellő ellenőrzöttség esetén a tenyésztet az illegális befogás „kifehéritésének” veszélyét rejtli magában. Így például hazánkon kívül Bulgáriában, Csehországban, Grúziában, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában tilos befogott keresetsólyomgyedet használni a vadászati célú solymászatban. Több országban éppen a fészekfosztogatás volt az egyik fő oka a keresetsólyom populációjának drasztikus csökkentésének, Magyarországon éppen a fészekfosztogatás szigorú ellenőrzés alá vonását követően
2008	485/E/2003. AB határozat	10/13/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5440F84FFFE5D2C6C1257ADA00527BAE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	United Kingdom	Tiltja a madarak befogását a lencyel szabályozás, amely csak a létező tenyészetekből történő vásárlást engedélyezi, azonban ezek államhatáron kívüire vitelét a CITES-szabályokra épülő engedélyeztetési rendszer csaknem lehetetlenné teszi. Az Egyesült Királyságban a solymfajok kereskedelmét szintén az engedélyeztetési eljárással, valamint annak kikerülése esetén a beépített szigorú szankciókkal próbálják visszaszorítani, ezért nincs a posteriori engedélyeztetés, és a jogserítés gyanúja esetén a gyanúsítottaknak kell bizonyítania ártatlanságát (!) A tenyészetekből származást DNS-teszttel kell igazolni és minden solymogyedet regisztráltatni kell. — Ezzel szemben Nagy-Britanniában bár nem kötik engedélyhez (vizsgáztatáshoz) a vadászati célú solymászatot, ahhoz az egyszerű vadászati engedély birtoklása már elegendő, de az csak fogásban nevelt egyedekkel gyakorolható, bár ezek kiválasztására négy ezer kódtehető

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	61/B/2005. AB határozat	9/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123AF009B11879E DC1257ADA00525CE Q?OpenDocument	Bragyova András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Az előzetes döntéshozatali eljárás szabályozására vonatkozóan a tagállamok különböző megoldásokat választottak: vagy — nem érezvén eljárásjogi problémát nemzeti bíróságai előtt folyó ügyekben az Európai Bírósághoz fordulás esetén — semmilyen belső tagállami szabályozást nem alakítottak ki, vagy külön eljárási szabályokat alkottak (pl.: Nagy Britannia, Ausztria, Dánia, Szlovénia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Magyarország).
2008	61/B/2005. AB határozat	9/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123AF009B11879E DC1257ADA00525CE Q?OpenDocument	Bragyova András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Czech Republic	2. Az Alkotmánybíróság ezt követően alkotmányossági vizsgálatának előkérdéseként az előzetes döntéshozatali eljárások jogi természetével foglalkozott. Az Európai Közösség létrehozásáról szóló Szerződés (a továbbiakban: EK-szerződés) 234. cikke (korábban 177. cikke) szabályozza az előzetes döntéshozatali eljárást. Ezen eljárásnak akkor van helye, ha a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan a közösségi joggal kapcsolatos kérdés merül fel, amelynek megválaszolása a bíróság megítélése szerint döntése meghozatalához feltétlenül szükséges, annak előfeltétele. Az előzetes döntéshozatali eljárásokra vonatkozó részletes szabályok megállapítása tekintetében a tagállamok szabadságot élveznek, egyetlen megkötéssel: a tagállami szabályozás nem korlátozhatja az EK-Szerződés 234. cikke szerinti eljárást, ahogyan azt az Európai Bíróság a C-166/73 Rheinmühlen Düsseldorf v. Einfuhr- und Vorratstelle für Getreide und Futtermittel [1974] ECR 333 ügyben ki is mondta. Az előzetes döntéshozatali eljárás szabályozására vonatkozóan a tagállamok különböző megoldásokat választottak: vagy — nem érezvén eljárásjogi problémát nemzeti bíróságaik előtt folyó ügyekben az Európai Bírósághoz fordulás esetén — semmilyen belső tagállami szabályozást nem alakítottak ki, vagy külön eljárási szabályokat alkottak (pl.: Nagy Britannia, Ausztria, Dánia, Szlovénia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Magyarország). Az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének eldöntése a nemzeti bíróságok diskrecionális jogkörébe tartozik; a nemzeti bíróságnak e döntés meghozatala során mérlegelnie kell, hogy szükséges-e a kérdés Európai Bírósághoz utalása az előtte fekvő ügy eldöntéséhez [ld. pl.: 13/68 Salgoil v. Ministero del commercio con l'estero (1968) ECR 661. p.], illetve a feltenni kívánt kérdés mennyiben releváns az ügy megítélése szempontjából. Ez az eljárás a közösségi jog egységes
2008	61/B/2005. AB határozat	9/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123AF009B11879E DC1257ADA00525CE Q?OpenDocument	Bragyova András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Denmark	Az előzetes döntéshozatali eljárás szabályozására vonatkozóan a tagállamok különböző megoldásokat választottak: vagy — nem érezvén eljárásjogi problémát nemzeti bíróságai előtt folyó ügyekben az Európai Bírósághoz fordulás esetén — semmilyen belső tagállami szabályozást nem alakítottak ki, vagy külön eljárási szabályokat alkottak (pl.: Nagy Britannia, Ausztria, Dánia, Szlovénia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Magyarország). Az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének eldöntése a nemzeti bíróságok diskrecionális jogkörébe tartozik; a nemzeti bíróságnak e döntés meghozatala során mérlegelnie kell, hogy szükséges-e a kérdés Európai Bírósághoz utalása az előtte fekvő ügy eldöntéséhez [ld. pl.: 13/68 Salgoil v. Ministero del commercio con l'estero (1968) ECR 661. p.], illetve a feltenni kívánt kérdés mennyiben releváns az ügy megítélése szempontjából. Ez az eljárás a közösségi jog egységes
2008	61/B/2005. AB határozat	9/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123AF009B11879E DC1257ADA00525CE Q?OpenDocument	Bragyova András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovakia	2. Az Alkotmánybíróság ezt követően alkotmányossági vizsgálatának előkérdéseként az előzetes döntéshozatali eljárások jogi természetével foglalkozott. Az Európai Közösség létrehozásáról szóló Szerződés (a továbbiakban: EK-szerződés) 234. cikke (korábban 177. cikke) szabályozza az előzetes döntéshozatali eljárást. Ezen eljárásnak akkor van helye, ha a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan a közösségi joggal kapcsolatos kérdés merül fel, amelynek megválaszolása a bíróság megítélése szerint döntése meghozatalához feltétlenül szükséges, annak előfeltétele. Az előzetes döntéshozatali eljárásokra vonatkozó részletes szabályok megállapítása tekintetében a tagállamok szabadságot élveznek, egyetlen megkötéssel: a tagállami szabályozás nem korlátozhatja az EK-Szerződés 234. cikke szerinti eljárást, ahogyan azt az Európai Bíróság a C-166/73 Rheinmühlen Düsseldorf v. Einfuhr- und Vorratstelle für Getreide und Futtermittel [1974] ECR 333 ügyben ki is mondta. Az előzetes döntéshozatali eljárás szabályozására vonatkozóan a tagállamok különböző megoldásokat választottak: vagy — nem érezvén eljárásjogi problémát nemzeti bíróságai előtt folyó ügyekben az Európai Bírósághoz fordulás esetén — semmilyen belső tagállami szabályozást nem alakítottak ki, vagy külön eljárási szabályokat alkottak (pl.: Nagy Britannia, Ausztria, Dánia, Szlovénia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Magyarország). Az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének eldöntése a nemzeti bíróságok diskrecionális jogkörébe tartozik; a nemzeti bíróságnak e döntés meghozatala során mérlegelnie kell, hogy szükséges-e a kérdés Európai Bírósághoz utalása az előtte fekvő ügy eldöntéséhez [ld. pl.: 13/68 Salgoil v. Ministero del commercio con l'estero (1968) ECR 661. p.], illetve a feltenni kívánt kérdés mennyiben releváns az ügy megítélése szempontjából. Ez az eljárás a közösségi jog egységes
2008	61/B/2005. AB határozat	9/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123AF009B11879E DC1257ADA00525CE Q?OpenDocument	Bragyova András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovenia	Az előzetes döntéshozatali eljárás szabályozására vonatkozóan a tagállamok különböző megoldásokat választottak: vagy — nem érezvén eljárásjogi problémát nemzeti bíróságaik előtt folyó ügyekben az Európai Bírósághoz fordulás esetén — semmilyen belső tagállami szabályozást nem alakítottak ki, vagy külön eljárási szabályokat alkottak (pl.: Nagy Britannia, Ausztria, Dánia, Szlovénia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Magyarország).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Finland	Határozott álláspont az, hogy a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleménynyilvánítás szabadságának egy olyan erőteljes védettsége alakult ki, amely a jövőre nézve is ténylegesen ellehetetleníti majd az emberi méltóságra, becsületre, jóhírnévre alapozott büntetőjogi szankcionálást. Az Alkotmánybíróság precedensjoga (amely a jelenlegi többségi határozattal most tovább izmosodott) egyre távolodik így a nemzetközi tendenciától is. Idézzük fel a német és a finn Btk. megfelelő tényállásait: „130. § Izgatás (1) Aki a köznyugalom megzavarására alkalmas módon 1. a népesség egy része ellen gyűlöletet szít, vagy ellene erőszak alkalmazását vagy önkényes rendszabályokat követel, vagy 2. azt szidalmazza, gyalázza vagy rágalmazza és ezáltal emberi méltóságot sérti, három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” [Fassung aufgrund des Gesetzes zur Änderung des Versammlungsgesetzes und des Strafgesetzbuches vom 24.3.2005 (BGBl. I S. 969) m.W.v. i.4.2005.] A finn Btk. (578/1995) 8. cikke az Etnikai (faji) izgatás (Ethnic agitation) tényállása ugyancsak fennakadna a mostani többségi határozat rostáján: „Aki a közönség körében olyan nyilatkozatokat vagy más információt terjeszt, amelyben bizonyos faji, nemzeti, etnikai, vagy vallási csoport van fenyegetve, rágalmazva vagy sértetve, faji izgatásért pénzbüntetéssel, vagy legfeljebb két év szabadságvesztéssel büntetendő.” Ezek a büntetőrendelkezések konszolidált polgári demokráciák (jogállamok) büntető törvénykönyveiből valók. Nem vagyok benne bizonyos, hogy ezek kiállnák a magyar Alkotmánybíróság alkotmányossági próbáját. Minden bizonnyal olyanokként akadnának fenn, amelyek sértik a véleménynyilvánítás
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Határozott álláspont az, hogy a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleménynyilvánítás szabadságának egy olyan erőteljes védettsége alakult ki, amely a jövőre nézve is ténylegesen ellehetetleníti majd az emberi méltóságra, becsületre, jóhírnévre alapozott büntetőjogi szankcionálást. Az Alkotmánybíróság precedensjoga (amely a jelenlegi többségi határozattal most tovább izmosodott) egyre távolodik így a nemzetközi tendenciától is. Idézzük fel a német és a finn Btk. megfelelő tényállásait: „130. § Izgatás (1) Aki a köznyugalom megzavarására alkalmas módon 1. a népesség egy része ellen gyűlöletet szít, vagy ellene erőszak alkalmazását vagy önkényes rendszabályokat követel, vagy 2. azt szidalmazza, gyalázza vagy rágalmazza és ezáltal emberi méltóságot sérti, három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” [Fassung aufgrund des Gesetzes zur Änderung des Versammlungsgesetzes und des Strafgesetzbuches vom 24.3.2005 (BGBl. I S. 969) m.W.v. i.4.2005.] A finn Btk. (578/1995) 8. cikke az Etnikai (faji) izgatás (Ethnic agitation) tényállása ugyancsak fennakadna a mostani többségi határozat rostáján: „Aki a közönség körében olyan nyilatkozatokat vagy más információt terjeszt, amelyben bizonyos faji, nemzeti, etnikai, vagy vallási csoport van fenyegetve, rágalmazva vagy sértetve, faji izgatásért pénzbüntetéssel, vagy legfeljebb két év szabadságvesztéssel büntetendő.” Ezek a büntetőrendelkezések konszolidált polgári demokráciák (jogállamok) büntető törvénykönyveiből valók. Nem vagyok benne bizonyos, hogy ezek kiállnák a magyar Alkotmánybíróság alkotmányossági próbáját. Minden bizonnyal olyanokként akadnának fenn, amelyek sértik a véleménynyilvánítás

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kiss László	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	Az Egyesült Államok jogfejlődésének iránya arra mutat, hogy a faji alapú gyűlöletbeszéd büntethetőségeit szigorúbban kell kezelni. Bár egy korábbi esetben a Legfelső Bíróság alkotmányellenesnek ítélte a kereszttegetést bizonyos körülmények között tiltó állami jogszabályt [R.A.V. v. City of St. Paul, 505 U.S. 377 (1992)], legutóbb ilyen tárgyban hozott döntése más megfontolások alapján viszont már eltérő eredményre jutott. A Virginia v. Black ügyben [528 U.S. 343 (2003)] a virginiai Legfelső Bíróság alkotmányellenesnek ítélte azt a virginiai jogszabályt, ami büntette az olyan kereszttegető magatartást, amelynek célja személyek vagy személyek csoportjának a megfélemlítése. Indokolása szerint ez a szabály tartalom szerint különbséget közvetített vélemények között, s emiatt sérti a véleménynyilvánítás szabadságát. A Szövetségi Legfelső Bíróság alapos vizsgálatot végzett a kereszttegetés történetének speciális amerikai gyökerei kapcsán és megállapította: a kereszttegetés a Ku Klux Klán közös identitásának szimbólumává vált. A kereszttegetés közvetlen üzenete a fenyegetett személyben a testi sérülés féltelmének keltése, ez pedig valós fenyegetésnek (true threat) minősül, és a Klán erőszakos története alátámasztja, hogy a sérüléstől vagy haláltól való féltelm nem pusztán hipotetikus [538 U.S. 354, 357 (2003)]. A Legfelső Bíróság véleménye szerint a törvényalkotó megtilthatja a megfélemlítő célú kereszttegetést, mivel az a megfélemlítés különösen virulens formája. Az állam ezáltal a megfélemlítő üzenetek azon formáját tilthatja, amelyek a legvalószínűbben keltenek féltelmet a testi sérülésektől [538 U.S. 360 (2003)]. A Legfelső Bíróság ugyanakkor alkotmányellenesnek találta azt a rendelkezést, amely önmagában bizonyítottan látta (prima facie evidence) a megfélemlítési szándékot pusztán a kereszttegetés tényénél fogva. A Legfelső Bíróság ezt nem fogadta el alkotmányosnak, mivel ez tiltaná az olyan magatartásokat is, amelyek a megfélemlítés szándéka nélkül, pusztán politikai üzeneteket közvetítenek [538. U.S. 361-365 (2003)]. Ebből is látható, hogy a nézetek és a felfogások még
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Belgium	Egyes európai országok az Egyezmény gyakorlatához igazodva szankcionálják, ha valaki tudatosan tagadja, kisebbíti, igazolni próbálja vagy helyesli a II. világháborúban történt népirtást. Ilyen például a belga „Moreaux-törvény”, a svájci Btk. 261bis. §, a francia Loi Gayssot és a német § 130 (3) StGB. A gyűlöletbeszéd egyéb formáinak büntetendővé nyilvánításához a brit jogszabály a gyűlölet szításának szándékát követeli meg, és azt szankcionálja, ha a közlés, körülményei miatt nagy valószínűséggel gyűlöletet gerjeszt (Public Order Act 1986, s. 17.). A német büntető törvénykönyv a gyűlöletre igazatást, az erőszakra, hatalmaskodásra való felhívást, az emberi méltóságot sértő inzultációt, megvetést, gyalázást bünteti. (§ 130 StGB). Az általánosítások, a „mindenkihez” szóló gyűlölködő kijelentések azonban még a német alkotmánybírói gyakorlat alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlések [BVerfGE 92, 366 (1995)].
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	France	Egyes európai országok az Egyezmény gyakorlatához igazodva szankcionálják, ha valaki tudatosan tagadja, kisebbíti, igazolni próbálja vagy helyesli a II. világháborúban történt népirtást. Ilyen például a belga „Moreaux-törvény”, a svájci Btk. 261bis. §, a francia Loi Gayssot és a német § 130 (3) StGB. A gyűlöletbeszéd egyéb formáinak büntetendővé nyilvánításához a brit jogszabály a gyűlölet szításának szándékát követeli meg, és azt szankcionálja, ha a közlés, körülményei miatt nagy valószínűséggel gyűlöletet gerjeszt (Public Order Act 1986, s. 17.). A német büntető törvénykönyv a gyűlöletre igazatást, az erőszakra, hatalmaskodásra való felhívást, az emberi méltóságot sértő inzultációt, megvetést, gyalázást bünteti. (§ 130 StGB). Az általánosítások, a „mindenkihez” szóló gyűlölködő kijelentések azonban még a német alkotmánybírói gyakorlat alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlések [BVerfGE 92, 366 (1995)].
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Egyes európai országok az Egyezmény gyakorlatához igazodva szankcionálják, ha valaki tudatosan tagadja, kisebbíti, igazolni próbálja vagy helyesli a II. világháborúban történt népirtást. Ilyen például a belga „Moreaux-törvény”, a svájci Btk. 261bis. §, a francia Loi Gayssot és a német § 130 (3) StGB. A gyűlöletbeszéd egyéb formáinak büntetendővé nyilvánításához a brit jogszabály a gyűlölet szításának szándékát követeli meg, és azt szankcionálja, ha a közlés, körülményei miatt nagy valószínűséggel gyűlöletet gerjeszt (Public Order Act 1986, s. 17.). A német büntető törvénykönyv a gyűlöletre igazatást, az erőszakra, hatalmaskodásra való felhívást, az emberi méltóságot sértő inzultációt, megvetést, gyalázást bünteti. (§ 130 StGB). Az általánosítások, a „mindenkihez” szóló gyűlölködő kijelentések azonban még a német alkotmánybírói gyakorlat alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlések [BVerfGE 92, 366 (1995)].

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	Egyes európai országok az Egyezmény gyakorlatához igazodva szankcionálják, ha valaki tudatosan tagadja, kisebbíti, igazolni próbálja vagy helyesli a II. világháborúban történt népiirtást. Ilyen például a belga „Moreaux-törvény”, a svájci Btk. 261bis. §, a francia Loi Gayssot és a német § 130 (3) StGB. A gyűlöletbeszéd egyéb formáinak büntetendővé nyilvánításához a brit jogszabály a gyűlölet szításának szándékát követeli meg, és azt szankcionálja, ha a közlés, körülményei miatt nagy valószínűséggel gyűlöletet gerjeszt (Public Order Act 1986, s. 17.). A német büntető törvénykönyv a gyűlöletre igaztatást, az erőszakra, hatalmaskodásra való felhívást, az emberi méltóságot sértő inzultálást, megvetést, gyalázást bünteti. (§ 130 StGB). Az általánosítások, a „mindenkihez” szóló gyűlölködő kijelentések azonban még a német alkotmánybírói gyakorlat alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlések (BVerfGE 60, 366, 1990).
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	United Kingdom	Egyes európai országok az Egyezmény gyakorlatához igazodva szankcionálják, ha valaki tudatosan tagadja, kisebbíti, igazolni próbálja vagy helyesli a II. világháborúban történt népiirtást. Ilyen például a belga „Moreaux-törvény”, a svájci Btk. 261bis. §, a francia Loi Gayssot és a német § 130 (3) StGB. A gyűlöletbeszéd egyéb formáinak büntetendővé nyilvánításához a brit jogszabály a gyűlölet szításának szándékát követeli meg, és azt szankcionálja, ha a közlés, körülményei miatt nagy valószínűséggel gyűlöletet gerjeszt (Public Order Act 1986, s. 17.). A német büntető törvénykönyv a gyűlöletre igaztatást, az erőszakra, hatalmaskodásra való felhívást, az emberi méltóságot sértő inzultálást, megvetést, gyalázást bünteti. (§ 130 StGB). Az általánosítások, a „mindenkihez” szóló gyűlölködő kijelentések azonban még a német alkotmánybírói gyakorlat alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlések (BVerfGE 60, 366, 1990).
2008	95/2008. (VII. 3.) AB határozat	7/3/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FC794F16CCE9B140C1257ADA00526A21?OpenDocument	Lévay Miklós	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC practice	USA	~~1. Az Alkotmánybírói Szék a véleménynyilvánítási szabadság büntetőjogi eszközökkel való korlátozhatóságának alkotmányos határaival több határozatban foglalkozott. A jelen határozatban szereplő és a köztársasági elnök indítványban is felhívott döntések egyik közös alapja a szólás szabadságának tartalomtól független biztosítása. Az Abh1. szerint – amint ezt a határozat is idézi – az Alkotmány 61. §-a alapján maga „a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül”. (ABH 1992, 167, 179.)~~ Álláspontom szerint az Abh1-ben szereplő következtés azonban módszertani szempontból kifogásolható, s ez a körülmény – már ott, majd az Alkotmánybírói Szék későbbi döntéseiben még inkább – tartalmi torzulást eredményezett. A véleménynyilvánításhoz való jog érték- és igazságtartalom nélküli védelmének, csupán külső korlátai elismerésének, az ún. tartalomszemleges korlátozásnak az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága (a továbbiakban: Legfelsőbb Bíróság) által kidolgozott doktrínáját ugyanis anélkül vette át az Abh1., hogy figyelemmel lett volna az ennek hátterében lévő sajátosságokra. Nem vette tekintetbe azt a tényt, hogy a Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlata nyomán vannak olyan közlések, szólások, amelyek egyáltalán nem, vagy nem teljes egészében élvezik a véleménynyilvánítási szabadságot garantáló első alkotmánykiegészítés védelmét. [Ezek közé tartoznak például az ún. „támadó szavak”. (Lásd erről részletesen a hazai szakirodalomban: Gáll Edit: Véleménynyilvánítási szabadság az Amerikai Egyesült Államok jogrendszerében. Jogtudományi Közöny, 2007. 9. 395-406.)] A jelzett módszertani hiányosságból fakad továbbá az ugyancsak a Legfelsőbb Bíróság által kidolgozott „clear and present danger” („bizonyos mértékkel meghaladó veszélyeztetés”) tesztjének említése az Abh1-ben, majd ennek kellő differenciálás nélküli alkalmazása az ún. gyűlöletbeszéd büntetőségével kapcsolatos felhívott alkotmánybírói határozatokban. (Lásd erről: Sajó András: Rasszista nézetek büntetésének alkotmányosságáról. In: Györgyi Kálmán ünnepi kötet. Szerk.: Gellér Balázs. Budapest: KJK-Kerszöv, 2004. 479-509., különösen: 480., 488-491. és 494-496.) A „clear and
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovich Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Belgium	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek – ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában – továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettek kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csak úgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilalmazza azt a szerződéses jogcímét, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 4:101-102. cikkelye.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	France	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csakúgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 40. cikkelye is. — 3.3. A generálklauzulának tehát a magánjogon belül az általuk lefedett életviszonyok tekintetében éppen a jogbiztonság szempontjából van jelentősége. Tipikusan ilyen az erkölcsi közfelfogást mindenkor befogadni képes „jó erkölcs” generálklauzulája is. Bár tény, hogy a jóerkölcsöt sértő egyes tényállásokat a jogalkotó külön is nevesítette (pl. uszorás szerződés), ez azonban a magánjog fejlődésének természetes jelensége, nem vonható le belőle az a következtetés, hogy a „jóerkölcs” általános kategóriája szükségtelenné vált volna. A jóerkölcsbe ütközés tilalma — jelleghénél fogva — a jog által nevesített módon nem szabályozott, és sokfélesége miatt nem is szabályozható magatartásokra vonatkozó erkölcsi követelményt fogalmaz meg. Sajátossága abban áll, hogy mindezt a tételes jog által teszi, ennyiben tehát metajurisztikus elemet visz a jogi szabályozásba. Másként megfogalmazva: a jóerkölcsbe ütközés tilalmának generálklauzulájában a társadalomban érvényesülő erkölcsi normarend követelményei jelennek meg. A „jóerkölccsel ellentétes viselkedés” tartalma tekintetében az
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	C	CC decision	Germany	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csakúgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 40. cikkelye is. — 3.3. A generálklauzulának tehát a magánjogon belül az általuk lefedett életviszonyok tekintetében éppen a jogbiztonság szempontjából van jelentősége. Tipikusan ilyen az erkölcsi közfelfogást mindenkor befogadni képes „jó erkölcs” generálklauzulája is. Bár tény, hogy a jóerkölcsöt sértő egyes tényállásokat a jogalkotó külön is nevesítette (pl. uszorás szerződés), ez azonban a magánjog fejlődésének természetes jelensége, nem vonható le belőle az a következtetés, hogy a „jóerkölcs” általános kategóriája szükségtelenné vált volna. A jóerkölcsbe ütközés tilalma — jelleghénél fogva — a jog által nevesített módon nem szabályozott, és sokfélesége miatt nem is szabályozható magatartásokra vonatkozó erkölcsi követelményt fogalmaz meg. Sajátossága abban áll, hogy mindezt a tételes jog által teszi, ennyiben tehát metajurisztikus elemet visz a jogi szabályozásba. Másként megfogalmazva: a jóerkölcsbe ütközés tilalmának generálklauzulájában a társadalomban érvényesülő erkölcsi normarend követelményei jelennek meg. A „jóerkölccsel ellentétes viselkedés” tartalma tekintetében az
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Germany	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csakúgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 40. cikkelye is. — 3.3. A generálklauzulának tehát a magánjogon belül az általuk lefedett életviszonyok tekintetében éppen a jogbiztonság szempontjából van jelentősége. Tipikusan ilyen az erkölcsi közfelfogást mindenkor befogadni képes „jó erkölcs” generálklauzulája is. Bár tény, hogy a jóerkölcsöt sértő egyes tényállásokat a jogalkotó külön is nevesítette (pl. uszorás szerződés), ez azonban a magánjog fejlődésének természetes jelensége, nem vonható le belőle az a következtetés, hogy a „jóerkölcs” általános kategóriája szükségtelenné vált volna. A jóerkölcsbe ütközés tilalma — jelleghénél fogva — a jog által nevesített módon nem szabályozott, és sokfélesége miatt nem is szabályozható magatartásokra vonatkozó erkölcsi követelményt fogalmaz meg. Sajátossága abban áll, hogy mindezt a tételes jog által teszi, ennyiben tehát metajurisztikus elemet visz a jogi szabályozásba. Másként megfogalmazva: a jóerkölcsbe ütközés tilalmának generálklauzulájában a társadalomban érvényesülő erkölcsi normarend követelményei jelennek meg. A „jóerkölccsel ellentétes viselkedés” tartalma tekintetében az

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Italy	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csak úgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 60. cikkelye.
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Netherlands	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csak úgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 60. cikkelye.
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Portugal	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csak úgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 60. cikkelye.
2008	801/B/2002. AB határozat	6/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/52853C1F898B5480C1257ADA005291E1?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Switzerland	2.3. A mértékadó nagy európai magánjogi kódexek — ahogyan azt az igazságügyi miniszter is kifejtette válaszában — továbbá kivétel nélkül megfogalmaznak a jogügylettekkel kapcsolatban etikai követelményeket, és tilalmazzák a jóerkölcsbe ütköző szerződés kötését. Például a német polgári törvénykönyv (BGB) 138. § (1) bekezdése (amely szerint a jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis) csak úgy, mint a francia és a belga Code Civil. A Code Civil 6. cikkelye szerint nem lehet szerződésben eltérni a közrendre és a jóerkölcsre vonatkozó törvényektől, az 1133. cikkely pedig a szerződések körében kifejezetten is tilamazza azt a szerződéses jogcímet, amely a jóerkölccsel (bonnes moeurs) vagy a közrenddel ellentétes. Az olasz Codice Civile 1343. cikkelye ugyancsak tiltja a jóerkölcsbe és a közrendbe ütköző szerződést, a portugál Código Civil 281. cikkelye pedig úgy fogalmaz, hogy semmis az a jogügylet, amelynek tartalma ellentétes a törvénnyel, illetve sérti a jóerkölcsöt (bons costumes). Szintén semmissé nyilvánítja a jóerkölcsbe ütköző szerződést a svájci kötelmi jogi törvény 20. cikkelye, valamint a holland polgári törvénykönyv 3. könyvének 60. cikkelye.
2008	75/2008. (V. 29.) AB határozat	5/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4A2EA832F23011B8C1258382003C3BCC?OpenDocument	Kukorelli István; Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Germany	A. A gyűlékezési jognak ez a felfogása illeszkedik az alkotmányos demokráciákkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata a spontán és a gyors gyűlékezéseket (Elversammlungen) alkotmányos védelemben részesíti. Ezért a bejelentési kötelezettséget tartalmazó szabályozás a spontán gyűlésekre nem alkalmazható. (BVerfGE 69, 344.; BVerfGE 85, 69.). A Letti Alkotmánybíróság részben a német alkotmányjogi okfejtést követve arra a megállapításra jutott, hogy bár az alkotmány a „békés és előzetesen bejelentett” gyűlékezések szabadságát biztosítja, a spontán gyűlések esetén a törvényhozó nem állapíthat meg bejelentési kötelezettséget, mivel az ésszerűen nem várható el a spontán gyűlések okot addó esemény miatt. (2006-03-0106. számú döntés, 23-24. pont; 2006. november 22.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	75/2008. (V. 29.) AB határozat	5/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4A2FA832F23011B8C1258382003C3BCC?OpenDocument	Kukorelli István; Paczolay Péter	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Poland	Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a gyülekezési szabadság gyakorlása sok esetben nem a „járművel vagy anélkül való közlekedés szabadságával” mint alapvető joggal áll összefüggésben, hanem a közlekedés rendjéhez fűződő közérdekkel. Ehhez hasonlóan foglalt állást a lengyel Alkotmánybíróság is, amely szerint a szabad mozgáshoz való jog nem a közúton való háborítatlan mozgás lehetőségét biztosítja, hanem a helyváltoztatás szabadságát. (K 21/05. számú ügy; 2006. január 18.) A közlekedés rendjéhez fűződő közérdek védelmében is indokolt lehet a gyülekezési jog korlátozása, de kisebb mértékben, mint amikor másik alapjog védelmében kerül sor korlátozásra. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 178-55/2001. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2001, 471-473.]
2008	63/2008. (IV. 30.) AB határozat	4/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD2347F2480E3D6DC1257ADA005280E4?OpenDocument	Bihari Mihály	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Germany	1. A határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjában foglalt megismerési célokkal, továbbá a 3. pontjában megállapított, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség kimondásával nem értek egyet. A rendelkező rész 4. és 5. pontjaiban foglalt döntéseket — az indítványok elutasítását — megalapozott döntésnek tartom, ezért ezeket támogatom. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a határozatban szereplő pártalapítvány kifejezés bár a „közbeszédben” elterjedt, ám nem felel meg a Pmtv. fogalomhasználatának. A Pmtv. címében a pártok működését segítő alapítvány kifejezés szerepel, és a törvény a további rendelkezéseiben az alapítvány megnevezést használja. A költségvetési törvényekben megtalálható ugyan a határozatban használt pártalapítvány kifejezés, ám ez a kifejezések alapján nem felel meg a Pmtv. terminológiájának. A német jog a „politische Stiftung” („politikai alapítvány”) megjelölést használja, ami álláspontom szerint sokkal inkább kifejezi azt, hogy itt a párt tevékenységét segítő alapítványról van szó. Azért érzem fontosnak a pontos fogalomhasználatot, mert a pártalapítvány kifejezés megtévesztő, azt a látszatot kelti mintha az alapítvány az alapító párt szerve lenne, holott az az alapítótól szervezettileg és jogilag egyaránt elkülönülő, önálló jogi személy. A kifejezések alapján különvéleményemben — a határozatban foglaltaktól eltérően — a Ptv és a Pmtv. alapján létrehozott
2008	63/2008. (IV. 30.) AB határozat	4/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD2347F2480E3D6DC1257ADA005280E4?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Czech Republic	2.3. Az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, hogy szabályt alkosson a pártok állami támogatásának köréről és mértékéről. A törvényalkotási eljárás és a megalkotott törvény egyik legfontosabb alkotmányossági mérceje az indítványozók által hivatkozott Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése. Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként kell kezelnie. Ez azt jelenti, hogy a jogosultságok és kedvezmények elosztása nem feltétlenül kell hogy egyenlő legyen, de a döntéshozatal során minden érintett szempontjait azonos tisztelettel és körültekintéssel kell mérlegre tenni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. Az alkotmánybírósági gyakorlatban a megengedhetetlen megkülönböztetés tilalma a jogi személyekre is vonatkozik [59/1992. (XI. 6.) AB határozat, ABH 1992, 271, 273.]. Következésképpen a jogalkotó a pártokra vonatkozó szabályok megalkotásakor köteles a pártokat egyenlőként kezelni, az egyes pártok szempontjait azonos körültekintéssel és elfogulatlansággal figyelembe venni. A döntéshozatal során nem járhat el önkényesen. A jogalkotónak a törvényalkotási eljárásban szem előtt kell tartania az állami támogatás célját, azt, hogy a pártok el tudják látni az Alkotmányban megfogalmazott feladataikat. Az állami támogatásról szóló szabályozás nem korlátozhatja a politikai pártok versengésének szabadságát, ezt hangsúlyozza a szlovén Alkotmánybíróság az U-1-367/96. számú ügyben és a cseh Alkotmánybíróság is az US 53/2000. számú döntésében. [Forrás: Bulletin on Constitutional Case-Law 1999/1, SLO-1999-1-003; 2001/1, CZE-2001-1-005] Az elfogadott jogszabálynak nemcsak látszólag kell semleges előírásokat tartalmaznia. Azt is biztosítania kell, hogy a minden pártra egyformán érvényes jogi norma végül a pártok egy jól körülhatárolható csoportja esetében de facto ne eredményezzen alkotmányos indok nélküli hátrányos megkülönböztetést. Vagyis ha a pártok egyenlőségét szem előtt tartó törvényalkotási eljárás során meghozott törvény pártok közötti megkülönböztetést tartalmaz, annak alkotmányosan

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	63/2008. (IV. 30.) AB határozat	4/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD2347F2480E3D6DC1257ADA005280E4?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Germany	2.2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az ügyész törvényességi felügyelet és az államigazgatási ellenőrzés alóli mentességet pártok esetében az Alkotmány 3. § (2) bekezdésében meghatározott feladat: a népakarat kialakításában és nyilvánításában való közreműködés indokolja. A Ptv. 9/A. §-a alapján létrehozott, költségvetési támogatásra jogosult alapítványok nem pártok. A bírósági nyilvántartásba vett pártalapítványok működését nem az Alkotmány 3. §-a, hanem az Alkotmány 61. §-a és 63. §-a részesíti védelemben. A pártok által létrehozott alapítványoknak a feladatuk sem az, hogy szervezeti keretet biztosítsanak a népakarat kialakításához és nyilvánításához. Arra a célra jöttek létre, hogy a politikai kultúra fejlesztése érdekében tudományos, ismeretterjesztő, kutatási és oktatási tevékenységet végezzenek (Ptmv. 1. §). Az alapítványokat ugyan pártok hozzák létre, de ezt követően a pártoktól szervezetileg és személyileg is független alapítványként kell működniük. A politikai párt és a pártközeli alapítvány eltérő célját, feladatát, alkotmányjogi státuszát hangsúlyozza a német Szövetségi Alkotmánybíróság 2 BvE 5/83 (1 BVerGE 73) döntése is. E határozat szerint nem alkotmányellenes a pártközeli alapítványok állami finanszírozása, ha ezek az alapítványok a pártoktól jogilag és ténylegesen is függetlenek,
2008	63/2008. (IV. 30.) AB határozat	4/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD2347F2480E3D6DC1257ADA005280E4?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Slovenia	Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként kell kezelnie. Ez azt jelenti, hogy a jogosultságok és kedvezmények elosztása nem feltétlenül kell hogy egyenlő legyen, de a döntéshozatal során minden érintett szempontjait azonos tisztelettel és körültekintéssel kell mérlegre tenni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. Az alkotmánybírósági gyakorlatban a megengedhetetlen megkülönböztetés tilalma a jogi személyekre is vonatkozik [59/1992. (XI. 6.) AB határozat, ABH 1992, 271, 273.]. Következésképpen a jogalkotó a pártokra vonatkozó szabályok megalkotásakor köteles a pártokat egyenlőként kezelni, az egyes pártok szempontjait azonos körültekintéssel és elfogulatlansággal figyelembe venni. A döntéshozatal során nem járhat el önkényesen. A jogalkotónak a törvényalkotási eljárásban szem előtt kell tartania az állami támogatás célját, azt, hogy a pártok el tudják látni az Alkotmányban megfogalmazott feladataikat. Az állami támogatásról szóló szabályozás nem korlátozhatja a politikai pártok versengésének szabadságát, ezt hangsúlyozza a szlovén Alkotmánybíróság az U-I-367/96. számú ügyben és a cseh Alkotmánybíróság is az US 53/2000. számú döntésében. [Forrás: Bulletin on Constitutional Justice]
2008	63/2008. (IV. 30.) AB határozat	4/30/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD2347F2480E3D6DC1257ADA005280E4?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Western Europe	1. A Ptv. 9/A. §-a és a Pmtv. alapján egyes pártok a politikai kultúra fejlesztése érdekében tudományos, ismeretterjesztő, kutatási, oktatási tevékenység folytatására költségvetési támogatásra jogosult alapítványt hozhatnak létre. A törvények kihirdetését követően több indítvány érkezett az Alkotmánybíróságra, amelyek e törvényeket elsősorban az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése szempontjából kifogásolták. Az indítványok szerint a támasztott jogszabályok alkotmányértéktől módon kedvezményezik az Országgyűlésben a törvények elfogadása idején képviselőcsoporttal rendelkező pártokat. Az Alkotmánybíróság a következőkben e kérelmek alapján vizsgálta a pártalapítványokra vonatkozó rendelkezések alkotmányosságát. Az Alkotmánybíróságnak ezért ebben a határozatában nem kellett állást foglalnia a pártfinanszírozással kapcsolatos valamennyi alkotmányossági kérdésben, így abban sem, hogy az állam az Alkotmány alapján köteles-e a pártok támogatására, továbbá abban sem, hogy ha a jogalkotó a pártok tevékenységét segítő alapítványok költségvetési támogatásáról törvényt alkot, akkor e törvénynek általában milyen alkotmányossági követelményeknek kell megfelelnie. Az Alkotmánybíróság azonban jelen ügy elbírálsakor is hangsúlyozza, hogy Magyarországon jelenleg a pártok költségvetési támogatására szükség van ahhoz, hogy a politikai pártok el tudják látni az Alkotmány 3. § (2) bekezdésében rögzített feladataikat. A 2179/8/1991. AB határozat megfogalmazásában „a pártok költségvetési támogatását a magyar jogrendszerben – hasonlóan a legtöbb nyugat-európai állam megoldásához – az indokolja, hogy azok az Alkotmány értelmében közreműködnek a népakarat kialakításában és nyilvánításában, és ezáltal egyfajta sajátos közvetítő szerepet töltenek be állam és társadalom között. [...] az állam bizonyos pozitív intézkedésekkel is segítheti a pártok tevékenységét. Ezért – bizonyos keretek között – nem alkotmányellenes a pártok
2008	783/8/2001. AB határozat	4/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/70B393B448C542B1C1257ADA005290CD?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	Canada	A '80-as évek elején a vírus-inaktíválás – sem hazánkban, sem más országban – még nem volt ismert és alkalmazott eljárás, ezért ebben az időszokban a veleszületett vérzékenyek túlnyomó többsége stabil vérkészítménytől fertőződött meg HCV vírussal. A HCV vírus kimutatására alkalmas tesztek csak 1991-ben váltak elérhetővé, azt megelőzően a vérkészítményeket HCV vírusra nem szűrték, így a veleszületett vérzékenyek körében nagyobb volt annak a valószínűsége, hogy HCV fertőzést kapjanak. Írorszában, Kanadában és Angliában is problémát okozott a HCV vírusra való szűrés hiánya. Az ilyen módon megfertőződött személyek által tömegesen indított perek miatt az államok többsége is a Khat. által alkalmazott megoldást választotta. A veleszületett vérzékenyek fokozott érintettségére tekintettel került elő a Khat. megalkotására.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	783/B/2001. AB határozat	4/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/70B393B448C542B1C1257ADA005290CD?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	F		0 Ireland	2.1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette a HCV vírussal fertőzött vércéltítményekkel kapcsolatos szabályozás alakulását. A nemzeti vércéltítméttel való gazdálkodás szabályairól szóló 114/2000. (VI. 29.) Korm. rendelet 1. § a) pontja szerint e rendelet alkalmazásában vércéltítmény: valamennyi emberi vérből származó, kivizsgált és gyógyítás céljára alkalmasnak ítélt termék, így a teljes vér, a vér összetevőit (vérplazma, alakos elemek) tartalmazó készítmény (a továbbiakban: labilis vércéltítmény), valamint a vérplazma származékai (a továbbiakban: stabil vércéltítmény). A labilis vércéltítmény lényegében a véradások során levett vérből származó, ellenőrzött és transzfúciónál alkalmazott vér(készítmény), míg a stabil vércéltítmény egy — szintén emberi vérből előállított — többszörös ellenőrzésen átesett származékos vércéltítmény. A veleszületett vérkérekeny rendszeres kezelésük során kizárólag stabil vércéltítményt (valójában faktorkészítményt) kapnak, pl. injekció formájában. E betegcsoport állandó ellátást igényel. A '80-as évek elején a vírus-inaktiválás — sem hazánkban, sem más országban — még nem volt ismert és alkalmazott eljárás, ezért ebben az időszakban a veleszületett vérkérekeny túlnyomó többsége stabil vércéltítménytől fertőződött meg HCV vírussal. A HCV vírus kimutatására alkalmas tesztek csak 1991-ben váltak elérhetővé, azt megelőzően a vércéltítményeket HCV vírussal nem szűrték, így a veleszületett vérkérekeny körében nagyobb volt annak a valószínűsége, hogy HCV fertőzést kapjanak. Irországban, Kanadában és Angliában is problémát okozott a HCV vírusra való szűrés hiánya. Az ilyen módon megfertőződött személyek által tömegesen indított perek miatt az államok többsége is a Khat. által alkalmazott megoldást választotta. A veleszületett vérkérekeny fokozott érintettségére tekintettel került sor a Khat. megalkotására. Napjainkban a stabil vércéltítmények többszörös ellenőrzésén és vírus-inaktiválási eljáráson mennek keresztül, ami nagy valószínűséggel szűri ki a HCV vírust a vércéltítményekből. Ennek ellenére a stabil vércéltítmények esetében is
2008	783/B/2001. AB határozat	4/29/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/70B393B448C542B1C1257ADA005290CD?OpenDocument	Lenkovics Barnabás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	F		0 United Kingdom	A HCV vírus kimutatására alkalmas tesztek csak 1991-ben váltak elérhetővé, azt megelőzően a vércéltítményeket HCV vírussal nem szűrték, így a veleszületett vérkérekeny körében nagyobb volt annak a valószínűsége, hogy HCV fertőzést kapjanak. Irországban, Kanadában és Angliában is problémát okozott a HCV vírusra való szűrés hiánya. Az ilyen módon megfertőződött személyek által tömegesen indított perek miatt az államok többsége is a Khat. által alkalmazott megoldást választotta. A veleszületett vérkérekeny fokozott érintettségére tekintettel került sor a Khat. megalkotására.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	F		0 Austria	A postal szavazás különleges formája az elektronikus szavazás, amelynl a voksokat hálózati kapcsolaton (jellemzően, de nem kizárólagosan: interneten) keresztül lehet leadni. E megoldást egyelőre kísérleti jelleggel alkalmazzák az Egyesült Királyságban, Svájcban, Észtországban és Ausztriában.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	Cyprus	Az európai országok jogi szabályozását áttekintve megállapítható, hogy vannak államok, amelyek nem teszik lehetővé a választójog külföldön történő gyakorlását. Ezek közé tartozik Ciprus, Csehország, Lengyelország és Lettország. Az európai államok többsége azonban ismeri a külföldi szavazás intézményét. Sajátosan szabályozza a szavazás külföldön történő gyakorlását Olaszország jogrendszere. Az Olasz Köztársaság Alkotmánya értelmében a „kamarákba történő választás során külföldi választókerületet kell létrehozni” [48. cikk (4)]. A választójogi törvény értelmében a külföldi választókerületben 18 képviselőt választanak meg. A választójogot külföldön csak azok az állampolgárok gyakorolhatják, akik állandó jelleggel tartózkodnak külföldön; ez a jog az átmeneti külföldi
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	Czech Republic	Az európai országok jogi szabályozását áttekintve megállapítható, hogy vannak államok, amelyek nem teszik lehetővé a választójog külföldön történő gyakorlását. Ezek közé tartozik Ciprus, Csehország, Lengyelország és Lettország. Az európai államok többsége azonban ismeri a külföldi szavazás intézményét. Sajátosan szabályozza a szavazás külföldön történő gyakorlását Olaszország jogrendszere. Az Olasz Köztársaság Alkotmánya értelmében a „kamarákba történő választás során külföldi választókerületet kell létrehozni” [48. cikk (4)]. A választójogi törvény értelmében a külföldi választókerületben 18 képviselőt választanak meg. A választójogot külföldön csak azok az állampolgárok gyakorolhatják, akik állandó jelleggel tartózkodnak külföldön; ez a jog az átmeneti külföldi

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	statute	Denmark	Más államok a választójog külföldön történő gyakorlását oly módon biztosítják, hogy lehetőséget adnak a szavazat külképviselaten történő leadására. Külképviselaten történő szavazást ír elő — Magyarország mellett — például Dánia, Finnország (a népszavazás egyes esetei kivételével) és Norvégia választójogi törvénye. Ezekre az államokra általánosan jellemző, hogy a választás időpontja megelőzi a „hazai” választás időpontját, azonban az államok többsége a szavazatok leadására hosszabb határidőt biztosít. Norvégiában a választást szeptember hónap valamelyik hétfői napján kell megtartani, amelyet a király jelöl meg. A külföldön tartózkodó norvég választópolgárok július elseje és a választást megelőző péntek között adhatják le szavazataikat Norvégia külképviselatin (Lov om valg til Stortinget § 8-1.). A választójog gyakorlásának elősegítése érdekében több állam lehetőséget ad arra, hogy a választópolgárok szavazataikat beiföldön, a választás napját megelőzően adják le. Ilyen lehetőséget biztosít például Dánia, Norvégia, Spanyolország és Finnország.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	F		0 Estonia	A postal szavazás különleges formája az elektronikus szavazás, amelynél a voksokat hálózati kapcsolaton (jellemzően, de nem kizárólagosan: interneten) keresztül lehet leadni. E megoldást egyelőre kísérleti jelleggel alkalmazzák az Egyesült Királyságban, Svájcban, Észtországban és Ausztriában.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	not specified	Finland	Más államok a választójog külföldön történő gyakorlását oly módon biztosítják, hogy lehetőséget adnak a szavazat külképviselaten történő leadására. Külképviselaten történő szavazást ír elő — Magyarország mellett — például Dánia, Finnország (a népszavazás egyes esetei kivételével) és Norvégia választójogi törvénye. Ezekre az államokra általánosan jellemző, hogy a választás időpontja megelőzi a „hazai” választás időpontját, azonban az államok többsége a szavazatok leadására hosszabb határidőt biztosít. Norvégiában a választást szeptember hónap valamelyik hétfői napján kell megtartani, amelyet a király jelöl meg. A külföldön tartózkodó norvég választópolgárok július elseje és a választást megelőző péntek között adhatják le szavazataikat Norvégia külképviselatin (Lov om valg til Stortinget § 8-1.).
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	statute	Germany	A külföldön történő szavazásnak alapvetően két formája terjedt el: a postal úton, illetve a külképviselaten történő szavazás. A postal úton történő szavazást teszi lehetővé a német választójogi rendszer. A szövetségi választójogi törvény („Bundeswahlgesetz”) alapján a választópolgár választószelvényt („Wahlschein”) igényelhet, amely feljogosítja a szavazat postal úton történő leadására, oly módon, hogy az a választás napján 18 óráig megérkezzen (36. §). Hasonló megoldást választott a svájci törvényhozó is, ahol a postal úton történő szavazásnak — a választójogon kívül — nincsenek előfeltételei, a választópolgárnak nem szükséges ehhez külön kérvényt benyújtania [a politikai jogokról szóló szövetségi törvény (1976. december 17.) 5. cikk 3.]. Az Egyesült Királyság jogrendszere a postal úton történő szavazást 1918 óta biztosítja. A választópolgárnak a választás előtt jeleznie kell, hogy szavazatát postal úton kívánja leadni, és személyazonosságáról tanú előtt kell nyilatkoznia. A nyilatkozatot a szavazattal együttesen kell postára adni (Representation of the People Act 2000). Szintén a postal úton történő szavazást teszi lehetővé Írország jogrendszere, de csak azok számára, akiknek aránytalan nehézséget jelentene a szavazat választókerületben történő leadása (a fegyveres erők, rendőrség tagjai, diplomáciai testületek tagjai és házastársaik).
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	not specified	Ireland	A külföldön történő szavazásnak alapvetően két formája terjedt el: a postal úton, illetve a külképviselaten történő szavazás. A postal úton történő szavazást teszi lehetővé a német választójogi rendszer. A szövetségi választójogi törvény („Bundeswahlgesetz”) alapján a választópolgár választószelvényt („Wahlschein”) igényelhet, amely feljogosítja a szavazat postal úton történő leadására, oly módon, hogy az a választás napján 18 óráig megérkezzen (36. §). Hasonló megoldást választott a svájci törvényhozó is, ahol a postal úton történő szavazásnak — a választójogon kívül — nincsenek előfeltételei, a választópolgárnak nem szükséges ehhez külön kérvényt benyújtania [a politikai jogokról szóló szövetségi törvény (1976. december 17.) 5. cikk 3.]. Az Egyesült Királyság jogrendszere a postal úton történő szavazást 1918 óta biztosítja. A választópolgárnak a választás előtt jeleznie kell, hogy szavazatát postal úton kívánja leadni, és személyazonosságáról tanú előtt kell nyilatkoznia. A nyilatkozatot a szavazattal együttesen kell postára adni (Representation of the People Act 2000). Szintén a postal úton történő szavazást teszi lehetővé Írország jogrendszere, de csak azok számára, akiknek aránytalan nehézséget jelentene a szavazat választókerületben történő leadása (a fegyveres erők, rendőrség tagjai, diplomáciai testületek tagjai és házastársaik).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	constitution	Italy	Az európai országok jogi szabályozását áttekintve megállapítható, hogy vannak államok, amelyek nem teszik lehetővé a választójog külföldön történő gyakorlását. Ezek közé tartozik Ciprus, Csehország, Lengyelország és Lettország. Az európai államok többsége azonban ismeri a külföldi szavazás intézményét. Sajátosan szabályozza a szavazás külföldön történő gyakorlását Olaszország jogrendszere. Az Olasz Köztársaság Alkotmánya értelmében a „kamarákba történő választás során külföldi választókerületet kell létrehozni” [48. cikk (4)]. A választójogi törvény értelmében a külföldi választókerületben 18 képviselőt választanak meg. A választójogot külföldön csak azok az állampolgárok gyakorolhatják, akik állandó jelleggel tartózkodnak külföldön; ez a jog az átmeneti külföldi tartózkodás esetére nem biztosított.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	not specified	Latvia	Az európai országok jogi szabályozását áttekintve megállapítható, hogy vannak államok, amelyek nem teszik lehetővé a választójog külföldön történő gyakorlását. Ezek közé tartozik Ciprus, Csehország, Lengyelország és Lettország. Az európai államok többsége azonban ismeri a külföldi szavazás intézményét. Sajátosan szabályozza a szavazás külföldön történő gyakorlását Olaszország jogrendszere. Az Olasz Köztársaság Alkotmánya értelmében a „kamarákba történő választás során külföldi választókerületet kell létrehozni” [48. cikk (4)]. A választójogi törvény értelmében a külföldi választókerületben 18 képviselőt választanak meg. A választójogot külföldön csak azok az állampolgárok gyakorolhatják, akik állandó jelleggel tartózkodnak külföldön; ez a jog az átmeneti külföldi tartózkodás esetére nem biztosított.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	statute	Norway	Más államok a választójog külföldön történő gyakorlását oly módon biztosítják, hogy lehetőséget adnak a szavazat külképviselaten történő leadására. Külképviselaten történő szavazást ír elő — Magyarország mellett — például Dánia, Finnország (a népszavazás egyes esetei kivételével) és Norvégia választójogi törvénye. Ezekre az államokra általánosan jellemző, hogy a választás időpontja megelőzi a „hazai” választás időpontját, azonban az államok többsége a szavazatok leadására hosszabb határidőt biztosít. Norvégiában a választást szeptember hónap valamelyik hétfői napján kell megtartani, amelyet a király jelöl meg. A külföldön tartózkodó norvég választópolgárok július elseje és a választást megelőző péntek között adhatják le szavazataikat Norvégia külképviselatin (Lov om valg til Stortinget § 8-1.). A választójog gyakorlásának elősegítése érdekében több állam lehetőséget ad arra, hogy a választópolgárok szavazataikat befordón, a választás napját megelőzően adják le. Ilyen lehetőséget biztosít például Dánia, Norvégia, Spanyolország és Svédország.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	R	not specified	Poland	Az európai országok jogi szabályozását áttekintve megállapítható, hogy vannak államok, amelyek nem teszik lehetővé a választójog külföldön történő gyakorlását. Ezek közé tartozik Ciprus, Csehország, Lengyelország és Lettország. Az európai államok többsége azonban ismeri a külföldi szavazás intézményét. Sajátosan szabályozza a szavazás külföldön történő gyakorlását Olaszország jogrendszere. Az Olasz Köztársaság Alkotmánya értelmében a „kamarákba történő választás során külföldi választókerületet kell létrehozni” [48. cikk (4)]. A választójogi törvény értelmében a külföldi választókerületben 18 képviselőt választanak meg. A választójogot külföldön csak azok az állampolgárok gyakorolhatják, akik állandó jelleggel tartózkodnak külföldön; ez a jog az átmeneti külföldi tartózkodás esetére nem biztosított.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	F		Spain	A választójog gyakorlásának elősegítése érdekében több állam lehetőséget ad arra, hogy a választópolgárok szavazataikat befordón, a választás napját megelőzően adják le. Ilyen lehetőséget biztosít például Dánia, Norvégia, Spanyolország és Svédország.
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjog i panasz	F		Sweden	A választójog gyakorlásának elősegítése érdekében több állam lehetőséget ad arra, hogy a választópolgárok szavazataikat befordón, a választás napját megelőzően adják le. Ilyen lehetőséget biztosít például Dánia, Norvégia, Spanyolország és Svédország.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	statute	Switzerland	A külföldön történő szavazásnak alapvetően két formája terjedt el; a postai úton, illetve a külképiseleten történő szavazás. A postai úton történő szavazást teszi lehetővé a német választójogi rendszer. A szövetségi választójogi törvény („Bundeswahlgesetz”) alapján a választópolgár választószelvényt („Wahlschein”) igényelhet, amely feljogosítja a szavazat postai úton történő leadására, oly módon, hogy az a választás napján 18 óráig megérkezzen (36. §). Hasonló megoldást választott a svájci törvényhozó is, ahol a postai úton történő szavazásnak — a választójogon kívül — nincsenek előfeltételei, a választópolgárnak nem szükséges ehhez külön kérvényt benyújtania [a politikai jogokról szóló szövetségi törvény (1976. december 17.) 5. cikk 3.]. Az Egyesült Királyság jogrendszere a postai úton történő szavazást 1918 óta biztosítja. A választópolgárnak a választás előtt jeleznie kell, hogy szavazatát postai úton kívánja leadni, és személyazonosságáról tanú előtt kell nyilatkoznia. A nyilatkozatot a szavazattal együttesen kell postára adni (Representation of the People Act 2000). Szintén a postai úton történő szavazást teszi lehetővé Írország jogrendszere, de csak azok számára, akiknek aránytalan nehézséget jelentene a szavazat választókerületben történő leadása (a fegyveres erők, rendőrség tagjai, diplomáciai testületek tagjai és házastársaik stb.). --- A postai szavazás különleges formája az elektronikus szavazás, amelynél a voksokat hálózati kapcsolaton (jellemzően, de nem kizárólagosan: interneten) keresztül lehet leadni. E megoldást egyelőre kísérleti jelleggel alkalmazzák az Egyesült
2008	54/2008. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/57EFDB4C15EE68E6C1257ADA00526C5E?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	statute	United Kingdom	A külföldön történő szavazásnak alapvetően két formája terjedt el; a postai úton, illetve a külképiseleten történő szavazás. A postai úton történő szavazást teszi lehetővé a német választójogi rendszer. A szövetségi választójogi törvény („Bundeswahlgesetz”) alapján a választópolgár választószelvényt („Wahlschein”) igényelhet, amely feljogosítja a szavazat postai úton történő leadására, oly módon, hogy az a választás napján 18 óráig megérkezzen (36. §). Hasonló megoldást választott a svájci törvényhozó is, ahol a postai úton történő szavazásnak — a választójogon kívül — nincsenek előfeltételei, a választópolgárnak nem szükséges ehhez külön kérvényt benyújtania [a politikai jogokról szóló szövetségi törvény (1976. december 17.) 5. cikk 3.]. Az Egyesült Királyság jogrendszere a postai úton történő szavazást 1918 óta biztosítja. A választópolgárnak a választás előtt jeleznie kell, hogy szavazatát postai úton kívánja leadni, és személyazonosságáról tanú előtt kell nyilatkoznia. A nyilatkozatot a szavazattal együttesen kell postára adni (Representation of the People Act 2000). Szintén a postai úton történő szavazást teszi lehetővé Írország jogrendszere, de csak azok számára, akiknek aránytalan nehézséget jelentene a szavazat választókerületben történő leadása (a fegyveres erők, rendőrség tagjai, diplomáciai testületek tagjai és házastársaik stb.).
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	lower-level decision	Belgium	5. Végezetül megemlítem, hogy a belga Arbitragehof által az előtte folyó C-303/05 számú, Advocaaten voor de Wereld VZW kontra Leden van de Ministerraad ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelme okán az Európai Bíróság már vizsgálta — többek között — a kettős inkrimináció vizsgálata kiiktatásának kérdését, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az nem sérti a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét (nullum crimen, nulla poena sine lege) (44.61. pontok).
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	Az indítvány egyedül az Alkotmány 57. § (4) bekezdésére hivatkozással kéri az EUN szerződés alkotmányellenességének megállapítását. Erre, mint ahogyan azt kifejtettem volt a fentiekben semmi alap nincs, de nem vonom kétségbe, hogy vannak alkotmányos szabályok, amelyek a kiadás szabályozásának alkotmányos mércéjeként szolgálhatnak, ám a nullum crimen sine lege elve nem. A kiadás a kiadott/átadott személy eltávolítását, kiutasítását jelenti a kiadó állam területéről, ezért a kiadás jogintézményének alkotmányosságát is ebből a szempontból lehet értékelni. Először is vizsgálendő, hogy egyáltalán megengedhető-e a kiutasítás [ld. Alkotmány 69. § (1) bekezdés]. Itt két kérdés jöhet szóba: a menedékjog és a saját állampolgár kiadásának tilalma [ez a probléma merült fel Németországban, illetve Lengyelországban az európai elfogató parancs kapcsán, ld. a Bundesverfassungsgericht 2005. július 15-én született 2 BvR 2236/04 számú döntését, a Lengyel Alkotmánybíróság 2005. április 27-én született határozatát az 1997-es büntetőeljárás-jogi törvény 607r. § (1) bekezdésével kapcsolatban]. De ezen túlmenően alkotmányos mérce lehet a törvényes bíróhoz való jog, a halálbüntetéssel fenyegetettség, az egyenlőség és sok minden más is. Az általam előbbieken említett kifejezett korlátok: a menedékjog, a saját állampolgár kiadásának tilalma és a külföldiek kiutasítását korlátozó alkotmányos szabály az indítványban nem szerepelnek, így az Alkotmánybíróság nem is

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Poland	Az indítvány egyedül az Alkotmány 57. § (4) bekezdésére hivatkozással kéri az EUN szerződés alkotmányellenességének megállapítását. Erre, mint ahogyan azt kifejtettem volt a fentiekben semmi alap nincs, de nem vonom kétségbe, hogy vannak alkotmányos szabályok, amelyek a kiadatás szabályozásának alkotmányos mércéjeként szolgálhatnak, ám a nullum crimen sine lege elve nem. A kiadatás a kiadott/átadott személy eltávolítását, kiutasítását jelenti a kiadó állam területéről, ezért a kiadatás jogintézményének alkotmányosságát is ebből a szempontból lehet értékelni. Először is vizsgálándó, hogy egyáltalán megengedhető-e a kiutasítás [ld. Alkotmány 69. § (1) bekezdés]. Itt két kérdés jöhet szóba: a menedéjog és a saját állampolgár kiadatásának tilalma (ez a probléma merült fel Németországban, illetve Lengyelországban az európai elfogató parancs kapcsán, ld a Bundesverfassungsgericht 2005. július 15-én született 2 BvR 2236/04 számú döntését, a Lengyel Alkotmánybíróság 2005. április 27-én született határozatát és 1997-es büntetőeljárás-jogi törvény 607t. § (1) bekezdésével kapcsolatban). De ezen túlmenően alkotmányos mérce lehet a törvényes bíróhoz való jog, a halálbüntetéssel fenyegetettség, az egyenlőség és sok minden más is. Az általam előbbieken említett kifejezett korlátok: a menedéjog, a saját állampolgár kiadásának tilalma és a külföldiek kiutasítását korlátozó alkotmányos szabály az indítványban nem szerepelnek, így az Alkotmánybíróság nem is
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Belgium	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Czech Republic	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	France	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Poland	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Slovenia	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	32/2008. (III. 12.) AB határozat	3/12/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/34FC506FF179B906C1258382003C3DEE?OpenDocument	Kovács Péter	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Cyprus	Eljárása során az Alkotmánybíróság tanulmányozta azt az értelmezést, amit az Európai Közösségek Bírósága adott 2007. május 3-án a C-303/05. sz. ügyben, azaz az Advocaaten voor de Wereld VZW és a Leden van de Ministerraad között folyamatban volt eljárásban a belga alkotmánybíróság által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítéletben, továbbá azt, amit az Európai Közösségek Bírósága a Leopold Henri Van Esbroeck (affaire C-436/04) ügyhöz kapcsolódó, 2006. március 9-én hozott előzetes állásfoglalásában fejtett ki. Az Alkotmánybíróság áttekintette a francia [2002. szeptember 26-i n° 368.282 jelzetű állásfoglalás (avis)], a német szövetségi (2 BvR 2236/04 ügy, 2005. július 18-i ítélet), a cseh (2006. május 3-i, Pl. ÚS 66/04 sz. határozat), a lengyel (P 1/05 ügy, 2005. április 25-i határozat), a ciprusi (Ap. 294/2005 sz. ügy, 2005. november 7-i határozat), a szlovén (U-I-14/06. sz. ügy, 2006. június 22-i végzés), és a belga (2007. október 10-i, 128/2007. sz. ítélet Advocaaten voor de Wereld VZW ügyben) alkotmánybíróságoknak a Kerethatározat egyes, az átadási kötelezettséggel összefüggő
2008	1/2008. (I. 11.) AB határozat	1/11/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/304A8F57C70E42FAC1257ADAA00525C77?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	G		Austria	Mint ismeretes, az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt a büntető eljárási garanciák, a habeas corpus szabály illetve a független, pártatlan bíróság előtti tárgyalás elve kapcsán merültek fel értelmezési problémák, amelyek arra mutattak vissza, hogy a francia jog- és igazságszolgáltatási rendszer sajátosságai miatt a bírő és az ügyész nem annyira mereven elválo kategória, mint például a német, az osztrák és a magyar jogban. Mindkettő „magistrat”: a bírő, „juge” egyszerűsített „magistrat du siège”, míg az ügyész a „magistrat du parquet”. Alapvetően emiatt került be az Emberi Jogok Európai Egyezményébe a „bírő, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztviselő” („un juge ou un autre magistrat habilité par la loi à exercer des fonctions judiciaires” / „a judge or other officer authorised by law to exercise judicial functions”).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2008	1/2008. (I. 11.) AB határozat	1/11/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/304A8F57C70E42FAC1257ADA00525C77?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	G	0	France	Mint ismeretes, az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt a büntető eljárási garanciák, a habeas corpus szabály illetve a független, pártatlan bíróság előtti tárgyalás elve kapcsán merültek fel értelmezési problémák, amelyek arra mutattak vissza, hogy a francia jog- és igazságszolgáltatási rendszer sajátosságai miatt a bíró és az ügyész nem annyira mereven elválo kategória, mint például a német, az osztrák és a magyar jogban. Mindkettő „magistrat”: a bíró, „juge” egyszersmind „magistrat du siège”, míg az ügyész a „magistrat du parquet”. Alapvetően emiatt került be az Emberi Jogok Európai Egyezményébe a „bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő” („un juge ou un autre magistrat habilité par la loi f exercer des fonctions judiciaires” / „a judge or other officer authorised by law to exercise judicial power”) foglalat.
2008	1/2008. (I. 11.) AB határozat	1/11/2008	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/304A8F57C70E42FAC1257ADA00525C77?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	G	0	Germany	Mint ismeretes, az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt a büntető eljárási garanciák, a habeas corpus szabály illetve a független, pártatlan bíróság előtti tárgyalás elve kapcsán merültek fel értelmezési problémák, amelyek arra mutattak vissza, hogy a francia jog- és igazságszolgáltatási rendszer sajátosságai miatt a bíró és az ügyész nem annyira mereven elválo kategória, mint például a német, az osztrák és a magyar jogban. Mindkettő „magistrat”: a bíró, „juge” egyszersmind „magistrat du siège”, míg az ügyész a „magistrat du parquet”. Alapvetően emiatt került be az Emberi Jogok Európai Egyezményébe a „bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő” („un juge ou un autre magistrat habilité par la loi f exercer des fonctions judiciaires” / „a judge or other officer authorised by law to exercise judicial power”) foglalat.
2007	96/2007. (XI. 29.) AB határozat	11/29/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AAEF15EAF7B3BCFCC1257ADA0052782C?OpenDocument	Holló András	unanimous	Népszavazás	R	statute	Czech Republic	Hivatkozik az indítványozó arra is, hogy Csehországban is alkottak hasonló törvényt, amelyet a cseh alkotmánybíróság nem minősített alkotmányellenesnek. — E határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy az „átvilágítási törvények” a volt szocialista országokban végbemenő rendszerváltás tipikus termékei voltak. „Az átvilágításnak (...) két különböző típusa és célja volt. Az egyik bizonyos kulcspozíciókban akarta biztosítani a személycseréket, s egyben meg akarta előzni, hogy veszélyeztethessék az átmenetet mindazok, akik a múltban a jogállammal hivatásszerűen és tevőlegesen szemben álltak. A másik fajta törvény a titkosszolgálatok tevékenységének leleplezésével a múlt rendszer igazi természetének megismerését és részben a sérelmek orvoslását is célozta, s egyben a változások visszafordíthatatlanságát jelképezte.” Az átvilágítási törvények első csoportjába tartozóként jellemezte azokat a törvényeket – köztük az indítványozó által hivatkozott, 1991-ben elfogadott cseh és szlovák lusztrációs törvényt is –, amelyek „összeférhetetlenség” szabályokat állapítottak meg. E törvények jellemző tartalma volt, hogy azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttisztséget viseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás
2007	96/2007. (XI. 29.) AB határozat	11/29/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AAEF15EAF7B3BCFCC1257ADA0052782C?OpenDocument	Holló András	unanimous	Népszavazás	R	statute	Slovakia	E határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy az „átvilágítási törvények” a volt szocialista országokban végbemenő rendszerváltás tipikus termékei voltak. „Az átvilágításnak (...) két különböző típusa és célja volt. Az egyik bizonyos kulcspozíciókban akarta biztosítani a személycseréket, s egyben meg akarta előzni, hogy veszélyeztethessék az átmenetet mindazok, akik a múltban a jogállammal hivatásszerűen és tevőlegesen szemben álltak. A másik fajta törvény a titkosszolgálatok tevékenységének leleplezésével a múlt rendszer igazi természetének megismerését és részben a sérelmek orvoslását is célozta, s egyben a változások visszafordíthatatlanságát jelképezte.” Az átvilágítási törvények első csoportjába tartozóként jellemezte azokat a törvényeket – köztük az indítványozó által hivatkozott, 1991-ben elfogadott cseh és szlovák lusztrációs törvényt is –, amelyek „összeférhetetlenség” szabályokat állapítottak meg. E törvények jellemző tartalma volt, hogy azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttisztséget viseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás
2007	72/B/2004. AB határozat	11/26/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/591C9EF662A02808C1257ADA00525DE5?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	utólagos normakontrol + mulasztás	R	not specified	continental legal systems	A pótmagánvád a modern kontinentális államok büntetőeljárási modelljeit jellemző ügyési vádmopónium korrekatívumának egyik formája. Az Alkotmánybíróság a funkciómegosztás alkotmányossági kérdéseit tárgyaló 14/2002. (III. 20.) AB határozatban elismerte, hogy az ügyész közdvádói monopólium járhat olyan hátrányos következményekkel (pl. a vádemelés elmulasztása, vagy indokolatlan védelejtés), amelyek a sértettek érdekeit hátrányosan befolyásolhatják. Az ilyen hibák elhárítása és hiányosságok kiküszöbölése lehetséges a jogalkotó által létrehozott vádkorrekatívumok rendszere útján. (ABH 2002, 101, 113.) A pótmagánvád eredeti rendeltetése, hogy csökkentse a monopóliumból az igazságnak megfelelő büntető felelősségre vonásra származó esetleges veszélyeket (politikai okból, szakmai tévedésből, hibás mérlegelés miatt súlyos bűncselekmények elkövetői büntetlenül maradnak a közdvád hiánya miatt), ellensúlyozza a vádemelés megtagadásával, illetve a védelejtéssel előálló, a vádhoz kötött bírósággal szemben

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024BAB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	statute	Africa	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatásnak köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024BAB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Croatia	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatásnak köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024BAB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Greece	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatásnak köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész egyszerűen: afternoon nap (délutáni szundikálás). Az Alkotmánybíróság a vonatkozó hatályos jogi szabályozás és a „szieszta” fogalmának áttekintése alapján megállapította, hogy a népszavazási kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének. A feltenni kívánt kérdésre egyrészt nem adható egyértelmű választópolgári válasz, mert nem világos, hogy milyen jellegű pihenődő bevezetését kívánja elérni a kezdeményező: munkahelyen töltendő munkaközi szünetet, hosszabb ebédidőt vagy napközbeni alvás lehetőségének biztosítását a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F0248AB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	India	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogsabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatáskör közönségesen a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész egyszerűen: afternoon nap (délutáni szundikálás). Az Alkotmánybíróság a vonatkozó hatályos jogi szabályozás és a „szieszta” fogalmának áttekintése alapján megállapította, hogy a népszavazási kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének. A feltenni kívánt kérdésre egyrészt nem adható egyértelmű választópolgári válasz, mert nem világos, hogy milyen jellegű pihenődő bevezetését kívánja elérni a kezdeményező: munkahelyen töltendő munkaközi szünetet, hosszabb ebédidőt vagy napközbeni alvás lehetőségének biztosítását a munkahelyen illetőleg otthon. Másrészt a népszavazás eredménye alapján a jogalkotó nem
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F0248AB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Italy	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogsabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatáskör közönségesen a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F0248AB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Malta	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogsabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatáskör közönségesen a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024B89183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	statute	South America	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Köznnyelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatáskörnek köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024B89183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Spain	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Köznnyelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatáskörnek köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentína) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F024B89183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	G	0	United Kingdom	Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész egyszerűen: afternoon nap (délutáni szundikálás)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F0248AB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Argentina	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatásnak köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentina) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész egyszerűen: afternoon nap (délutáni szundikálás). Az Alkotmánybíróság a vonatkozó hatályos jogi szabályozás és a „szieszta” fogalmának áttekintése alapján megállapította, hogy a népszavazási kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének. A feltenni kívánt kérdésre egyrészt nem adható egyértelmű választópolgári válasz, mert nem világos, hogy milyen jellegű pihenődő bevezetését kívánja elérni a kezdeményező: munkahelyen töltendő munkaközi szünetet, hosszabb ebédidőt vagy napközbeni alvás lehetőségének biztosítását a munkahelyen illetőleg otthon. Másrészt a népszavazás eredménye alapján a jogalkotó nem
2007	77/2007. (X. 31.) AB határozat	10/31/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23C23F0248AB9183C1257ADA00529CE4?OpenDocument	Lévay Miklós	unanimous	Népszavazás	R	not specified	Chile	A „szieszta” fogalmát ugyanakkor hatályos magyar jogforrás (jogszabály, állami irányítás egyéb jogi eszköze) nem tartalmazza. Könyvelvi értelemben a népszavazási kezdeményezésben használt kifejezés déli-koradélutáni, gyakran az ebédet követő – közelebből meg nem határozott hosszúságú – pihenő-alvódónak tekinthető. A siesta egyébként spanyol szó, amelynek eredete – a munkavégzés körében – a latin hora sexta (magyarul: „hatodik óra”) kifejezésre, vagyis arra vezethető vissza, hogy a munka megkezdését követő hatodik órában (esetleg a hatodik órát követően) jár a pihenés. A siesta, mint a nappali alvást biztosító hagyományos pihenődő elterjedt az egész Ibériai félszigeten, valamint a spanyol hatásnak köszönhetően a Dél-amerikai országokban. A délutáni alvás szokása kialakult még Kínában (xiuxi vagy wushui), Indiában (bhat-ghum), Olaszországban (riposo), Görögországban, Horvátországban, Máltán, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában is. Ezekben az országokban az (egész éves vagy évszakos) elviselhetetlen délutáni hőség indokolja tipikusan ezt a fajta napközbeni pihenődőt. Vannak azonban olyan országok (Észak-Spanyolország, Dél-Argentina) illetve ország (Chile), ahol nem a klíma, hanem a meghonosodott kultúra, így például a hagyományosan főétkezésnek számító ebéd eredményezi a hosszabb napközbeni pihenéshez való igényt. Angol nyelvterületen számos kifejezést használnak a siesta szinonimájaként, így pl.: cat nap, snooze, doze, kip, winks, power nap (rövid ideig tartó alvás, lefekvés az egyes szavak közelebbi jelentése) vagy egész
2007	39/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DFD0689B3B8135CD1258382003C4484?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz + mulasztás	C	CC decision	Slovenia	E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a szlovén alkotmánybíróságnak a többségi határozatban idézett U-4-127/01 számú, 2004. február 12-ei határozata a magyar megoldásra sokban emlékeztető szlovén szabályozást valójában összeegyeztethetőnek találta az arányosság követelményével.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	39/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DFD0689B3B8135C484DC1258382003C4484?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz + mulasztás	F	0	Western Europe	Magyarországon az ország lakosságának 99%-a immunizáltak tekinthető az Európát korábban sújtó halálos kimenetelű, gyermekkori járványokat illetően. (A hiányzó 1 % részben a statisztikai hibahatár, illetve az oltások egyéb betegségek miatti használatának figyelembe vétele, a gyakorlatban pedig mindenekelőtt a migrációval együtt járó kockázat, valamint a társadalomban marginalizálódott csoportok egy részének elérhetetlensége a közegészségügy hagyományos eszközeivel. 100 %-os immunizáltságot ennek megfelelően az országok eleve nem jelentenek, és nem jelenthetnek.) A WHO a 95 %-os immunizáltságot tűzte ki célul és ennek érdekében a 2007. április 16-22-e közötti európai immunizációs hét a nyugat-európai országokban is emelni kívánta az oltottságot. A WHO/Unicef programok jelenlegi célja az immunizálás fenntartása és erősítése (lásd Global Immunization Vision and Strategy WHO 2005 Geneva; State of the World's Vaccines and Immunization, WHO 2002 Geneva). Ennek alapvető indoklottsága a pusztító egészségügyi megfontolásokon túl az is, hogy bizonyíthatóan jóval kevesebbe került a megelőzés, mint a járványok kezelése. Az egyes országokban az immunizálási programokat több tényező befolyásolja: i. a veszélyeztetettség, illetőleg a betegség földrajzi lokalizáltsága, ii. az immunizálás anyagi költségei, ezek fedezetére rendelkezésre álló hazai vagy nemzetközi források mértéke; iii. a korábban ténylegesen tapasztalt járványok súlya, emléke; iv. a beoltandó populáció mértéke, elérhetősége, egészségügyi kultúrája; v. a rendelkezésre álló orvosi struktúra mértéke, akcióképessége, működtethetősége; vi. az állam és az egyén viszonya, az egyéni autonómia felfogása, a társadalom tagjainak földrajzi és a modern közigazgatás
2007	39/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DFD0689B3B8135C484DC1258382003C4484?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz + mulasztás	C	CC decision	Italy	Azok a demokratikus államok, amelyek kötelezővé tették egyes védőoltásokat, jogszabályi garanciákkal előzik meg az alapvető jogok túlzott mértékű korlátozását. A szlovén Alkotmánybíróság a védőoltások alkotmányosságáról hozott átfogó határozatában lényeges jogosultságnak nevezte – egyebek mellett – az oltásra kötelezettek (gyermekek esetében a szülők vagy a gyám) megfelelő tájékoztatását, egészségügyi indok esetén az oltás alóli ideiglenes vagy végleges mentesítést, valamint a megfelelő mentesítési eljárást. (U-I-127/01. Uradni list RS 25/2004.) Az olasz Alkotmánybíróság azt fogalmazta meg, hogy a jogalkotónak kártalanítást kell biztosítania a védőoltás esetleges káros következményeiért. (118/1996. Gazzetta Ufficiale, Prima Serie Speciale, 24.04.1996.)
2007	39/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DFD0689B3B8135C484DC1258382003C4484?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz + mulasztás	C	CC decision	Slovenia	Azok a demokratikus államok, amelyek kötelezővé tették egyes védőoltásokat, jogszabályi garanciákkal előzik meg az alapvető jogok túlzott mértékű korlátozását. A szlovén Alkotmánybíróság a védőoltások alkotmányosságáról hozott átfogó határozatában lényeges jogosultságnak nevezte – egyebek mellett – az oltásra kötelezettek (gyermekek esetében a szülők vagy a gyám) megfelelő tájékoztatását, egészségügyi indok esetén az oltás alóli ideiglenes vagy végleges mentesítést, valamint a megfelelő mentesítési eljárást. (U-I-127/01. Uradni list RS 25/2004.) Az olasz Alkotmánybíróság azt fogalmazta meg, hogy a jogalkotónak kártalanítást kell biztosítania a védőoltás esetleges káros következményeiért. (118/1996. Gazzetta Ufficiale, Prima Serie Speciale, 24.04.1996.)
2007	39/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DFD0689B3B8135C484DC1258382003C4484?OpenDocument	Kukorelli István	majority	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz + mulasztás	F	0	Western Europe	Mára számos – egykor óriási károkat okozó – fertőző betegség visszaszorult, a nyugati társadalmakban a járványok elleni védekezés igen hatékony rendszerei működnek. Mindebben jelentős szerepe volt annak, hogy védőoltásokat fejlesztettek ki, és immunizálták a társadalmak tagjait. Számos betegség előfordulásának csökkenéséhez természetesen az is hozzájárult, hogy javultak a higiénés viszonyok, valamint a táplálkozási feltételek és szokások.
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A00?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Croatia	2.2. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdését és 47. § (2) bekezdését azok a szabályok, amelyek a jogegységi tanács vezetésére, tagjai kiválasztására vonatkoznak. Az Alkotmánybíróság e kérdés kapcsán elsőként áttekintette azokat a nemzetközi megoldásokat, amelyek (az absztrakt jogértelmezést végző) bírói tanácsok összetételének a megállapítását érintik. A magyar jogegységi eljárásához hasonló értelmezési mód, főként a közép-kelet európai országokban ismert. A horvát bírósági törvény 34. § és 36. §-a alapján a Legfelső Bíróság összes bírójából álló közgyűlés dönt a jogegységi kérdésekben. A Cseh Köztársaságban jogegységesítésre irányuló értelmező döntéseket (stanoviska) a Legfelső Bíróság és Legfelső Közigazgatási Bíróság hozhat. Az eljárásban az adott (polgári, közigazgatási, büntető) ügyszak összes bírója részt vesz (a bíróságokról szóló törvény, November 30, 2001 no. 6/2002 Sb.). Lengyelországban a Legfelső Bíróságról szóló törvény 60. §-ának (1) bekezdése szerint az értelmező döntést hozó tanács a Legfelső Bíróság hét bírójából áll, de más formában is eljárhat a legfőbb lengyel rendesbírói testület. Amennyiben kiemelt fontosságú jogkérdésről kell döntést hozni, vagy a jogkérdés több ügyszak ítélkezését érinti, a hététagú testület elé is utalhatja a kérdést, sőt a Legfelső Bíróság összes bírója is tagja lehet az értelmező döntést hozó testületnek. A lengyel Legfelső Bíróság működéséről szóló, legfelső bírósági bírák közgyűlése által 2003. december 1-jén hozott határozat 99. §-a alapján az értelmező döntést hozó tanács elnöke a Legfelső Bíróság elnöke vagy valamilyen

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Czech Republic	2.2. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdését és 47. § (2) bekezdését azok a szabályok, amelyek a jogegységi tanács vezetésére, tagjai kiválasztására vonatkoznak. Az Alkotmánybíróság e kérdés kapcsán elsőként áttekintette azokat a nemzetközi megoldásokat, amelyek (az absztrakt jogértelmezést végző) bírói tanácsok összetételének a megállapítását érintik. A magyar jogegységi eljáráshoz hasonló értelmezési mód, főként a közép-kelet európai országokban ismert. A horvát bírósági törvény 34. § és 36. §-a alapján a Legfelső Bíróság összes bírájából álló közgyűlés dönt a jogegységi kérdésekben. A Cseh Köztársaságban jogegységesítésre irányuló értelmező döntéseket (stanoviska) a Legfelső Bíróság és Legfelső Közigazgatási Bíróság hozhat. Az eljárásban az adott (polgári, közigazgatási, büntető) ügyszak összes bírāja részt vesz (a bíróságokról szóló törvény, November 30, 2001 no. 6/2002 Sb.). Lengyelországban a Legfelső Bíróságról szóló törvény 60. §-ának (1) bekezdése szerint az értelmező döntést hozó tanács a Legfelső Bíróság hét bírájából áll, de más formában is eljárhat a legfőbb lengyel rendesbírói testület. Amennyiben kiemelt fontosságú jogkérdésről kell döntést hozni, vagy a jogkérdés több ügyszak értelmezését érinti, a héttagú testület az adott ügyszakokhoz tartozó összes bíróból álló testület elé is utalhatja a kérdést, sőt a Legfelső Bíróság összes bírāja is tagja lehet az értelmező döntést hozó testületnek. A lengyel Legfelső Bíróság működéséről szóló, legfelső bírósági bírák közgyűlése által 2003. december 1-jén hozott határozat 99. §-a alapján az értelmező döntést hozó tanács elnöke a Legfelső Bíróság elnöke vagy valamely
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Poland	Az Alkotmánybíróság e kérdés kapcsán elsőként áttekintette azokat a nemzetközi megoldásokat, amelyek (az absztrakt jogértelmezést végző) bírói tanácsok összetételének a megállapítását érintik. A magyar jogegységi eljáráshoz hasonló értelmezési mód, főként a közép-kelet európai országokban ismert. A horvát bírósági törvény 34. § és 36. §-a alapján a Legfelső Bíróság összes bírájából álló közgyűlés dönt a jogegységi kérdésekben. A Cseh Köztársaságban jogegységesítésre irányuló értelmező döntéseket (stanoviska) a Legfelső Bíróság és Legfelső Közigazgatási Bíróság hozhat. Az eljárásban az adott (polgári, közigazgatási, büntető) ügyszak összes bírāja részt vesz (a bíróságokról szóló törvény, November 30, 2001 no. 6/2002 Sb.). Lengyelországban a Legfelső Bíróságról szóló törvény 60. §-ának (1) bekezdése szerint az értelmező döntést hozó tanács a Legfelső Bíróság hét bírájából áll, de más formában is eljárhat a legfőbb lengyel rendesbírói testület. Amennyiben kiemelt fontosságú jogkérdésről kell döntést hozni, vagy a jogkérdés több ügyszak értelmezését érinti, a héttagú testület az adott ügyszakokhoz tartozó összes bíróból álló testület elé is utalhatja a kérdést, sőt a Legfelső Bíróság összes bírāja is tagja lehet az értelmező döntést hozó testületnek. A lengyel Legfelső Bíróság működéséről szóló, legfelső bírósági bírák közgyűlése által 2003. december 1-jén hozott határozat 99. §-a alapján az értelmező döntést hozó tanács elnöke a Legfelső Bíróság elnöke vagy valamely
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Armenia	Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elválo, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tag testülete (teljes ülés, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselelőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alap gondolata, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapokon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt megvalósulása és állandó legyen.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Bulgaria	Noha a hatályos Alkotmány nem szabályozza, hogy milyen összetételű testületben (tanácsban) kell eljárnia a Legfelsőbb Bíróságnak a jogegységi eljárás lefolytatása során, a törvényalkotónak olyan megoldást kell választania, amely garantálja, hogy a jogegységi határozat a legszélesebb támogatottsággal rendelkezzen. Az egységes jogértelmezéssel is biztosított jogbiztonságot és a jogegységi határozat tartalmi legitimitását veszélyeztetni, ha a kötelező erővel bíró jogegységi határozatok meghozatalára olyan összetételű tanács jogosult, amelynek tagjait az elnök előre meg nem határozott szempontok szerint választhatja ki. Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elválo, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tag testülete (teljes ülése, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alaponoldala, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt, egységes és állandó legyen. A bírói függetlenséggel és a jogbiztonság követelményével csak olyan jogegységi eljárás állhat összhangban, amelyben kifejezésre juthat a bírói kar legfelsőbb rétege többségének álláspontja. A jelenlegi törvényi szabályok azonban nem garantálják, hogy a Legfelsőbb Bíróság bíráinak széleskörű szakmai egyetértésén alapuló jogegységi határozatok
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Croatia	Noha a hatályos Alkotmány nem szabályozza, hogy milyen összetételű testületben (tanácsban) kell eljárnia a Legfelsőbb Bíróságnak a jogegységi eljárás lefolytatása során, a törvényalkotónak olyan megoldást kell választania, amely garantálja, hogy a jogegységi határozat a legszélesebb támogatottsággal rendelkezzen. Az egységes jogértelmezéssel is biztosított jogbiztonságot és a jogegységi határozat tartalmi legitimitását veszélyeztetni, ha a kötelező erővel bíró jogegységi határozatok meghozatalára olyan összetételű tanács jogosult, amelynek tagjait az elnök előre meg nem határozott szempontok szerint választhatja ki. Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elválo, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tag testülete (teljes ülése, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alaponoldala, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt, egységes és állandó legyen. A bírói függetlenséggel és a jogbiztonság követelményével csak olyan jogegységi eljárás állhat összhangban, amelyben kifejezésre juthat a bírói kar legfelsőbb rétege többségének álláspontja. A jelenlegi törvényi szabályok azonban nem garantálják, hogy a Legfelsőbb Bíróság bíráinak széleskörű szakmai egyetértésén alapuló jogegységi határozatok
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Czech Republic	Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elválo, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tag testülete (teljes ülése, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alaponoldala, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt, egységes és állandó legyen.
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Georgia	Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elválo, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tag testülete (teljes ülése, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alaponoldala, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt, egységes és állandó legyen. A bírói függetlenséggel és a jogbiztonság követelményével csak olyan jogegységi eljárás állhat összhangban, amelyben kifejezésre juthat a bírói kar legfelsőbb rétege többségének álláspontja. A jelenlegi törvényi szabályok azonban nem garantálják, hogy a Legfelsőbb Bíróság bíráinak széleskörű szakmai egyetértésén alapuló jogegységi határozatok

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	40/2007. (VI. 20.) AB határozat	6/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/21ADF6DC875962E3C1257ADA0052A000?OpenDocument	Lévay Miklós és Trócsányi László	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Latvia	Azokban a kelet-európai államokban, ahol ismert a jogértelmezésnek az egyedi jogalkalmazástól elváló, általános jellegű irányítása, megfigyelhető, hogy ezt vagy a legfelsőbb bíróságnak egy tág testülete (teljes ülése, 'en banc' tanácsa, kollégiuma) gyakorolja (pl. Horvátország, Csehország, Grúzia, Lettország), vagy egy olyan testület, amelyben a legfelsőbb bíróság tagjain (képviselelőin) kívül helyet kapnak az alsóbb szintű bíróságok képviselői (pl. Örményország), illetve jogtudósok is (pl. Bulgária). Ezeknek a megoldásoknak az alapjondolata, hogy minél szélesebb döntéshozó testület kezébe kerüljön az elvi irányítás. Ez biztosítja ugyanis, hogy az elvi jellegű határozatok szilárd alapokon nyugodjanak, azaz a jogértelmezés korrekt, egységes és állandó legyen.
2007	35/2007. (VI. 6.) AB határozat	6/6/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F20B52A93210D2ACC1257ADA0052A547?OpenDocument	Bihari Mihály	concurring	Népszavazás	F		O Austria	Álláspontom szerint az a kérdés, mely szerint: „Egyetért-e Ön azzal, hogy hazánk katonai semlegességének érdekében, a Magyar Köztársaság mondja fel NATO-tagságát?” nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés egyértelmű megfogalmazásával kapcsolatos, és az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett és kifejtett, ún. jogalkotói egyértelműség követelményének. A kérdés ugyanis nemcsak a NATO tagság felmondására irányul, hanem azon túli célkitűzésre speciális nemzetközi, politikai helyzet és státusz elérésére („katonai semlegesség”) irányul. A NATO-ból való kiválás vmmagában még nem eredményezi a Magyar Köztársaság „katonai semlegességét”, a speciális nemzetközi státusz elérését. Attól ugyanis, hogy valamely ország nem tagja a NATO-nak vagy más katonai szövetségnek, nem válik automatikusan semlegessé. A jogalkotó számára a „katonai semlegesség” fogalma is nehezen értelmezhető, nem világos, nem egyértelmű. A katonailag semleges országok (így pl. Ausztria, Svájc, Svédország)
2007	35/2007. (VI. 6.) AB határozat	6/6/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F20B52A93210D2ACC1257ADA0052A547?OpenDocument	Bihari Mihály	concurring	Népszavazás	F		O Sweden	Álláspontom szerint az a kérdés, mely szerint: „Egyetért-e Ön azzal, hogy hazánk katonai semlegességének érdekében, a Magyar Köztársaság mondja fel NATO-tagságát?” nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés egyértelmű megfogalmazásával kapcsolatos, és az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett és kifejtett, ún. jogalkotói egyértelműség követelményének. A kérdés ugyanis nemcsak a NATO tagság felmondására irányul, hanem azon túli célkitűzésre speciális nemzetközi, politikai helyzet és státusz elérésére („katonai semlegesség”) irányul. A NATO-ból való kiválás vmmagában még nem eredményezi a Magyar Köztársaság „katonai semlegességét”, a speciális nemzetközi státusz elérését. Attól ugyanis, hogy valamely ország nem tagja a NATO-nak vagy más katonai szövetségnek, nem válik automatikusan semlegessé. A jogalkotó számára a „katonai semlegesség” fogalma is nehezen értelmezhető, nem világos, nem egyértelmű. A katonailag semleges országok (így pl. Ausztria, Svájc, Svédország)
2007	35/2007. (VI. 6.) AB határozat	6/6/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F20B52A93210D2ACC1257ADA0052A547?OpenDocument	Bihari Mihály	concurring	Népszavazás	F		O Switzerland	Álláspontom szerint az a kérdés, mely szerint: „Egyetért-e Ön azzal, hogy hazánk katonai semlegességének érdekében, a Magyar Köztársaság mondja fel NATO-tagságát?” nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés egyértelmű megfogalmazásával kapcsolatos, és az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett és kifejtett, ún. jogalkotói egyértelműség követelményének. A kérdés ugyanis nemcsak a NATO tagság felmondására irányul, hanem azon túli célkitűzésre speciális nemzetközi, politikai helyzet és státusz elérésére („katonai semlegesség”) irányul. A NATO-ból való kiválás vmmagában még nem eredményezi a Magyar Köztársaság „katonai semlegességét”, a speciális nemzetközi státusz elérését. Attól ugyanis, hogy valamely ország nem tagja a NATO-nak vagy más katonai szövetségnek, nem válik automatikusan semlegessé. A jogalkotó számára a „katonai semlegesség” fogalma is nehezen értelmezhető, nem világos, nem egyértelmű. A katonailag semleges országok (így pl. Ausztria, Svájc, Svédország)
2007	135/B/2006. AB határozat	5/21/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6F8F0BACEC28FFC6C1257ADA00526266?OpenDocument	Lévay Miklós	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Sem az Rtv., sem más jogszabály nem írja körül a fedett nyomozó alkalmazásának esetkörét [szemben például a német büntető eljárásjogi törvény (StPo.) 110.a–110.e §-aival], nem határozza meg az ennek során általa végezhető feladatokat. Sőt, a törvényhelyen szereplő utalt szabály, az Rtv. 64. § (1) bekezdése, illetve ennek további utaló rendelkezése e titkos eszköz igénybe vételét olyan indokok alapján is lehetővé teszi, amelyek nem, vagy csak nagyon áttételesen kapcsolhatók az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez. Ezáltal értelmezhetetlenné válik az Rtv. 67/A. § (1) bekezdésében foglalt „szolgálati feladatellátás” során feltétel és hasonlóképpen meghatározhatatlanná az egyébként is tág határok között mozgó bűnüldözési érdek fogalma. Ebből következően viszont a bűnüldözési érdek és az állam büntetőjogi igényének összemérésére is csupán ellenőrizhetetlen szempontokon alapuló

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	20/2007. (III. 29.) AB határozat	3/29/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/00AE3C266894B141C1257ADA00527E44?OpenDocument	Harmathy Attila	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	standing order of parliament	United Kingdom	Széles körben ismertté vált és befolyást gyakorol az angol parlament által elfogadott szabályzat, amely meghatározza, hogy miről és milyen módon lehet felvételeket készíteni, előírja továbbá a közvetítés szerkesztési elveit. A parlamenti közvetítések a parlamenti szervezet közreműködésével történnek. Az Európa Tanács Közgyűlésének 1997-ben hozott határozata a parlamenti munkáról szóló tájékoztatás fontosságának kiemelése mellett felhívja a figyelmet arra, hogy a szenzációkkel foglalkozó, nem kiegyensúlyozott tájékoztatás a demokráciát veszélyezteti, és ezért a parlamenteknek olyan intézkedéseket kell tenniük, amelyek biztosítják a színvonalas, kiegyensúlyozott közvetítést [Council of Europe, Parliamentary Assembly Resolution 1142 (1997)]. -- A fenti követelményeket figyelembe vevő műsorszolgáltatás biztosítására szolgál a Médiatv. 138. §-ának (1) bekezdése alapján – az angol mintának megfelelően – létesített zártláncú televíziós rendszer. Az ebből a rendszerből kimenő jel valamennyi műsorszolgáltató részére hozzáférhető [138. § (2) bekezdése]. A kimenő jelek alapján rögzített példány két nyilvános könyvtárban elhelyezésre kerül és arról bárki másolatot készíthet [138. § (4) bekezdése]. A zártláncú közvetítés, valamint a kijelölt helyeken történő felvételkészítés – a nemzetközi tendenciával összhangban – az Országgyűlés munkájáról szóló kiegyensúlyozott, pártatlan, elfogulatlan és teljeskörű tájékoztatást szolgálja. Az a korlátozás, amely ezzel a rendszerrel jár, szükségesnek tekintendő az Országgyűlés, mint legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szerv munkája zavartalanságának, a demokratikus közvélemény kialakulása és érvényesülését biztosító tárgylagos és tényszerű tájékoztatásnak az érdekében. Ez a szabály, amely nem teszi lehetővé, hogy az Országgyűlés épületének bármely pontjáról történjék műsorszolgáltatás, nem jelent aránytalan korlátozást az érintett alapvető jogok és alkotmányos értékek
2007	333/8/2001. AB határozat	3/20/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/ECDE8234D9FD21EBC1257ADA00527074?OpenDocument	Harmathy Attila	unanimous	utólagos normakontrol eljárás	G		Anglo-saxon	Az indítványozó azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 114. § (2) bekezdésének alkotmányellenességét és semmisítse meg ezt a szabályt. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés sérti az Alkotmány 9. §-ának (1) bekezdését, mert „a Ptk. a fejlett piacgazdaságokban általános szerződésbiztosítékként is működő terhelési és elidegenítési tilalom (l. pl. az angol szász jogterületen az ún. 'negative pledge clause'-ként ismertek) rendkívüli leszkötésével sérti a piacgazdaság Alkotmányban rögzített követelményét”
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 óráról a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés]
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Bulgaria	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 óráról a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok. [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés]

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés].
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés].
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés].
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Poland	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés].

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Russia	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok. [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés]
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok. [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés]
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	A jelen határozatban vizsgált közvélemény-kutatási eredmények közzétételének tilalmára vonatkozó kérdések külföldi szabályozása változatos képet mutat. Nincs a magyar szabályozáshoz hasonló tilalom pl. Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban. Egyes nyugat-európai országok mellett (Franciaország, Olaszország, Spanyolország) az utóbbi időben elsősorban Kelet-Közép Európában jelentek meg a klasszikus kampánycsend-szabályok mellett a várható választási eredmények nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tilalmak. Így pl. a lengyel parlamenti választást szabályozó törvény a kampánycsend időszakában tiltja a várható választói magatartásról és választási eredményről készült közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát (a 2001-es lengyel parlamenti választási törvény 86. §-a). Az orosz szövetségi alsóházi és elnök-választás esetén a szavazást megelőző három nappal, míg a bolgár parlamenti választások napját megelőző 24 órától a választások befejezéséig nem hozhatók nyilvánosságra közvélemény-kutatási adatok. [Duma-választási törvény 55. § (3) bekezdés; szövetségi elnökválasztási törvény 46. § (3) bekezdés; bolgár parlamenti választási törvény 59. § (2) bekezdés]

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	other	Belgium	2. Európában láthatunk példát a szigorúbb és a megengedőbb jogszabályi megoldásokra és arra, ahogyan a jogi koordinátarendszer megengedőbbé tételével párhuzamosan legalább annyira részletes szabályozást kényszerítenek ki a tömegtájékoztató intézményeiből. A moratórium szempontjából a rövidebb időtartamúakat igen jól bemutatja a többségi határozat, a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy Olaszországban 15 napos, Lengyelországban 12 napos érvényesül, illetve Portugáliában 2000-ig 30 napos moratórium érvényesült. Ennél fontosabb azonban az a tendencia, hogy ahol a jogilag előírt moratórium illetve általában a jogi természetű szabályozás helyébe más norma lépett, ott legalább annyi korlátot írtak elő. Így például Portugáliában egy állami hatóságnál előzetesen letehető kell helyezni az anyagot, továbbá a szakmai kritériumok teljesülését bizonyító adatokat és csak ugyanebben a formában lehet nyilvánosságra hozni azon intézmények által, amelyek erre előzetesen felhatalmazást kaptak. Ott, ahol a média illetve az adott médium maga alakítja ki a szabályozást, ott sem ismeretlen a korlátozó természetű megoldás: Angliában a BBC-belső szabályzata közműsmeren hallatlanul részletesen írja körül a moderátor semleges funkciójának a közvélemény-kutatások bemutatásakor követendő stílusis jegeit és utal arra, hogy szükség esetén — előzetesen is — igénybe kell venni a BBC belső ellenőrzésének intézményeit. Belgiumban az RTBF a 2003-as választásokra hasonló részletességgel dolgozta ki és tartatta be munkatársaival a választási magatartási kódexet, ami a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalára a moratóriumot a választás napjára és az azt megelőző napra írta elő. 2001-ben Cipruson a MEGA rögzítette, hogy csak két közvélemény-kutatást rendel, ezeket elemzi, és a választást megelőző második napon befejez mindennemű választási műsort. Látható, hogy ahol nem az állami szabályozás a részletező és kemény, ott az önszabályozás ténylegesen is létezik, pontos és hatékony. (vö. az európai gyakorlatot egy európai unió projekt keretében feldolgozó tanulmány megállapításait: Christophorou, Christophoros: Media and Elections: Case Studies, The European Institute for Media –
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	other	Cyprus	2. Európában láthatunk példát a szigorúbb és a megengedőbb jogszabályi megoldásokra és arra, ahogyan a jogi koordinátarendszer megengedőbbé tételével párhuzamosan legalább annyira részletes szabályozást kényszerítenek ki a tömegtájékoztató intézményeiből. A moratórium szempontjából a rövidebb időtartamúakat igen jól bemutatja a többségi határozat, a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy Olaszországban 15 napos, Lengyelországban 12 napos érvényesül, illetve Portugáliában 2000-ig 30 napos moratórium érvényesült. Ennél fontosabb azonban az a tendencia, hogy ahol a jogilag előírt moratórium illetve általában a jogi természetű szabályozás helyébe más norma lépett, ott legalább annyi korlátot írtak elő. Így például Portugáliában egy állami hatóságnál előzetesen letehető kell helyezni az anyagot, továbbá a szakmai kritériumok teljesülését bizonyító adatokat és csak ugyanebben a formában lehet nyilvánosságra hozni azon intézmények által, amelyek erre előzetesen felhatalmazást kaptak. Ott, ahol a média illetve az adott médium maga alakítja ki a szabályozást, ott sem ismeretlen a korlátozó természetű megoldás: Angliában a BBC-belső szabályzata közműsmeren hallatlanul részletesen írja körül a moderátor semleges funkciójának a közvélemény-kutatások bemutatásakor követendő stílusis jegeit és utal arra, hogy szükség esetén — előzetesen is — igénybe kell venni a BBC belső ellenőrzésének intézményeit. Belgiumban az RTBF a 2003-as választásokra hasonló részletességgel dolgozta ki és tartatta be munkatársaival a választási magatartási kódexet, ami a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalára a moratóriumot a választás napjára és az azt megelőző napra írta elő. 2001-ben Cipruson a MEGA rögzítette, hogy csak két közvélemény-kutatást rendel, ezeket elemzi, és a választást megelőző második napon befejez mindennemű választási műsort. Látható, hogy ahol nem az állami szabályozás a részletező és kemény, ott az önszabályozás ténylegesen is létezik, pontos és hatékony. (vö. az európai gyakorlatot egy európai unió projekt keretében feldolgozó tanulmány megállapításait: Christophorou, Christophoros: Media and Elections: Case Studies, The European Institute for Media –
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC prattice	France	igen sajátos a franciaországi szabályozás anyiban, hogy ott az Alkotmánybíróság választási bírósággént is működik, különös tekintettel a jelöltenkénti kampányköltség felső határa betartásának ellenőrzésében, túllépésének a mandátum-megsemmisítésével is járó szankcionálásában. Ezekben az összefüggésekben érintette több határozatában a Conseil Constitutionnel a közvélemény-kutatások kérdését a kampányidőszakban, és hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy a közvélemény-kutatás csak országos szinten a választási hajlandóságot és a pártszimpátiát mérí-e fel vagy pedig személyre szóló-e. Abszolút független-e a képviselőjelöltől, aki annak eredményeit nem is használta fel kampányában, vagy pedig tőle független volt ugyan, de eredményeit választási célra kihasználta vagy pedig eleve ő illetve pártja, támogatói rendelték azt meg. E négy variációt ugyanis a kampányban (ti. a kampányköltségekhez való beszámításban) különbözően kell kezelni (Décision n° 91-1141/1142/1143/1144 du 31 juillet 1991, 13-14. § és Décision n° 93-1328/1487 du 9 décembre 1993, 19. §).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	Georgia	Az Európa Tanács ún. Demokráciával a Jogért Bizottsága (Veelencei Bizottság) — amely által elkészített Európai Választási Kódexre az Alkotmánybíróság, mint irányadó dokumentumra hivatkozott 22/2005. (VI. 17.) AB határozatban (ABH 2005, 246, 251-252.) — több újabb határozatot is szentelt ezeknek az összefüggéseknek. Ilyen például a Médiaügyi Irányelvek a választási megfigyelők számára (Guidelines on Media Analysis during Election Observation Mission, CDL-AD(2005)032) c. dokumentum. Egy friss, 2006-ban elfogadott jelentésében (Report on Electoral Law and Electoral Administration in Europe, CDL-AD(2006)018 jelzetű dokumentum) a jelenlegi európai választási gyakorlatot áttekintve még nagyobb óvatosságra int. „Mivel a választásokhoz kapcsolódó közvélemény-kutatásoknak kihatásuk lehet magára a választásra is, a közvélemény-kutatások közzétételét illetve sugárzását szabályozni kell, előírva például, hogy a forrást és a többi releváns információt is csatolni kell. Rendszerint tilos a közvélemény-kutatásokat és az előrejelzéseket publikálni a választás napján (az urnák lezárása előtt) és az azt közvetlenül megelőző napon. Ott, ahol még nincs ilyen szabály, célszerű lenne annak bevezetését megfontolni. (lásd a Grúziáról készített jelentést – CDL-AD(2004)005, 43. §) Egyes esetekben azonban – például Moldovában, ahol 10 napos vagy Ukrajnában, ahol 15 napos a moratórium – az időbeli korlátozások túlzottak. Ezért ott azt ajánlottuk, hogy az időtartamot egy ésszerűbb időre rövidítsék. (CDL-AD(2004)027, 32. §; CDL-AD(2006)002, 68. §) A Velencei Bizottság megjegyzése nyomán Grúzia a választási szabályok módosításakor a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalát illetően a választást megelőző 48 órára írt elő
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	2. Európában láthatunk példát a szigorúbb és a megengedőbb jogszabályi megoldásokra és arra, ahogyan a jogi koordinátori rendszer megengedőbb tételével párhuzamosan legalább annyira részletes szabályozást kényszerítenek ki a tömegszékeztetés intézményeiből. A moratórium szempontjából a rövidebb időtartamúakat igen jól bemutatja a többségi határozat, a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy Olaszországban 15 napos, Lengyelországban 12 napos érvényesült illetve Portugáliában 2000-ben 30 napos moratórium érvényesült
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	Moldova	Az Európa Tanács ún. Demokráciával a Jogért Bizottsága (Veelencei Bizottság) — amely által elkészített Európai Választási Kódexre az Alkotmánybíróság, mint irányadó dokumentumra hivatkozott 22/2005. (VI. 17.) AB határozatban (ABH 2005, 246, 251-252.) — több újabb határozatot is szentelt ezeknek az összefüggéseknek. Ilyen például a Médiaügyi Irányelvek a választási megfigyelők számára (Guidelines on Media Analysis during Election Observation Mission, CDL-AD(2005)032) c. dokumentum. Egy friss, 2006-ban elfogadott jelentésében (Report on Electoral Law and Electoral Administration in Europe, CDL-AD(2006)018 jelzetű dokumentum) a jelenlegi európai választási gyakorlatot áttekintve még nagyobb óvatosságra int. „Mivel a választásokhoz kapcsolódó közvélemény-kutatásoknak kihatásuk lehet magára a választásra is, a közvélemény-kutatások közzétételét illetve sugárzását szabályozni kell, előírva például, hogy a forrást és a többi releváns információt is csatolni kell. Rendszerint tilos a közvélemény-kutatásokat és az előrejelzéseket publikálni a választás napján (az urnák lezárása előtt) és az azt közvetlenül megelőző napon. Ott, ahol még nincs ilyen szabály, célszerű lenne annak bevezetését megfontolni. (lásd a Grúziáról készített jelentést – CDL-AD(2004)005, 43. §) Egyes esetekben azonban – például Moldovában, ahol 10 napos vagy Ukrajnában, ahol 15 napos a moratórium – az időbeli korlátozások túlzottak. Ezért ott azt ajánlottuk, hogy az időtartamot egy ésszerűbb időre rövidítsék. (CDL-AD(2004)027, 32. §; CDL-AD(2006)002, 68. §) A Velencei Bizottság megjegyzése nyomán Grúzia a választási szabályok módosításakor a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalát illetően a választást megelőző 48 órára írt elő

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	2. Európában láthatunk példát a szigorúbb és a megengedőbb jogszabályi megoldásokra és arra, ahogyan a jogi koordinárendszer megengedőbbé tételével párhuzamosan legalább annyira részletes szabályozást kényszerítenek ki a tömegtájékoztató intézményeiből. A moratórium szempontjából a rövidebb időtartamúakat igen jól bemutatja a többségi határozat, a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy Olaszországban 15 napos, Lengyelországban 12 napos érvényesül illetve Portugáliában 2000-ig 30 napos moratórium érvényesült. Ennél fontosabb azonban az a tendencia, hogy ahol a jogilag előírt moratórium illetve általában a jogi természetű szabályozás helyébe más norma lépett, ott legalább annyi korlátot írtak elő. Így például Portugáliában egy állami hatóságnál előzetesen letehető kell helyezni az anyagot, továbbá a szakmai kritériumok teljesülését bizonyító adatokat és csak ugyanebben a formában lehet nyilvánosságra hozni azon intézmények által, amelyek erre előzetesen felhatalmazást kaptak. Ott, ahol a média illetve az adott médium maga alakítja ki a szabályozást, ott sem ismeretlen a korlátozó természetű megoldás: Angliában a BBC-belső szabályzata közzismerten hallatlanul részletesen írja körül a moderátor semleges funkciójának a közvélemény-kutatások bemutatásakor követendő stílusis jegyeit és utal arra, hogy szükség esetén — előzetesen is — igénybe kell venni a BBC belső ellenőrzésének intézményeit. Belgiumban az RTBF a 2003-as választásokra hasonló részletességgel dolgozta ki és tartatta be munkatársaival a választási magatartási kódexet, ami a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalára a moratóriumot a választás napjára és az azt megelőző napra írta elő. 2001-ben Cipruson a MEGA rögzítette, hogy csak két közvélemény-kutatást rendel, ezeket elemzi, és a választást megelőző második napon befejez mindennemű választási műsort. Látható, hogy ahol nem az állami szabályozás a részletező és kemény, ott az önszabályozás ténylegesen is létezik, pontos és hatékony. (vö. az európai gyakorlatot egy európai unió projekt keretében feldolgozó tanulmány megállapításait: Christophorou, Christophoros: Media
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Portugal	2. Európában láthatunk példát a szigorúbb és a megengedőbb jogszabályi megoldásokra és arra, ahogyan a jogi koordinárendszer megengedőbbé tételével párhuzamosan legalább annyira részletes szabályozást kényszerítenek ki a tömegtájékoztató intézményeiből. A moratórium szempontjából a rövidebb időtartamúakat igen jól bemutatja a többségi határozat, a kép teljességéhez azonban hozzátartozik, hogy Olaszországban 15 napos, Lengyelországban 12 napos érvényesül illetve Portugáliában 2000-ig 30 napos moratórium érvényesült. Ennél fontosabb azonban az a tendencia, hogy ahol a jogilag előírt moratórium illetve általában a jogi természetű szabályozás helyébe más norma lépett, ott legalább annyi korlátot írtak elő. Így például Portugáliában egy állami hatóságnál előzetesen letehető kell helyezni az anyagot, továbbá a szakmai kritériumok teljesülését bizonyító adatokat és csak ugyanebben a formában lehet nyilvánosságra hozni azon intézmények által, amelyek erre előzetesen felhatalmazást kaptak. Ott, ahol a média illetve az adott médium maga alakítja ki a szabályozást, ott sem ismeretlen a korlátozó természetű megoldás: Angliában a BBC-belső szabályzata közzismerten hallatlanul részletesen írja körül a moderátor semleges funkciójának a közvélemény-kutatások bemutatásakor követendő stílusis jegyeit és utal arra, hogy szükség esetén — előzetesen is — igénybe kell venni a BBC belső ellenőrzésének intézményeit. Belgiumban az RTBF a 2003-as választásokra hasonló részletességgel dolgozta ki és tartatta be munkatársaival a választási magatartási kódexet, ami a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalára a moratóriumot a választás napjára és az azt megelőző napra írta elő. 2001-ben Cipruson a MEGA rögzítette, hogy csak két közvélemény-kutatást rendel, ezeket elemzi, és a választást megelőző második napon befejez mindennemű választási műsort. Látható, hogy ahol nem az állami szabályozás a részletező és kemény, ott az önszabályozás ténylegesen is létezik, pontos és hatékony. (vö. az európai gyakorlatot egy európai unió projekt keretében feldolgozó tanulmány megállapításait: Christophorou, Christophoros: Media and Elections: Case Studies, The European Institute for Media –

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	Ukrajna	Az Európa Tanács ún. Demokráciával a Jogért Bizottsága (Venelcei Bizottság) — amely által elkészített Európai Választási Kódexre az Alkotmánybíróság, mint irányadó dokumentumra hivatkozott 22/2005. (VI. 17.) AB határozatban (ABH 2005, 246, 251-252.) — több újabb határozatot is szentelt ezeknek az összefüggéseknek. Ilyen például a Médiaügyi irányelvek a választási megfigyelők számára (Guidelines on Media Analysis during Election Observation Mission, CDL-AD(2005)032) c. dokumentum. Egy friss, 2006-ban elfogadott jelentésében (Report on Electoral Law and Electoral Administration in Europe, CDL-AD(2006)018 jelzetű dokumentum) a jelenlegi európai választási gyakorlatot áttekintve még nagyobb óvatosságra int: „Mivel a választásokhoz kapcsolódó közvélemény-kutatásoknak kihatásuk lehet magára a választásra is, a közvélemény-kutatások közzétételét illetve sugárzását szabályozni kell, előírva például, hogy a forrást és a többi releváns információt is csatolni kell. Rendszerint tilos a közvélemény-kutatásokat és az előrejelzéseket publikálni a választás napján (az urnák lezárása előtt) és az azt közvetlenül megelőző napon. Ott, ahol még nincs ilyen szabály, célszerű lenne annak bevezetését megfontolni. (lásd a Grúziáról készített jelentést — CDL-AD(2004)005, 43. §) Egyes esetekben azonban — például Moldovában, ahol 10 napos vagy Ukrajnában, ahol 15 napos a moratórium — az időbeli korlátozások túlzottak. Ezért ott azt ajánlottuk, hogy az időtartamot egy ésszerűbb időre rövidítsék. (CDL-AD(2004)027, 32. §; CDL-AD(2006)002, 68. §)“ A Venelcei Bizottság megjegyzése nyomán Grúzia a választási szabályok módosításakor a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalát illetően a választást megelőző 48 órára írt elő moratóriumot. Figyelemre méltó továbbá, hogy bár Magyarország esetében is nevesít problémákat a jelentés, de ezek között nem említi a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalát illető moratórium hosszúságát, hanem a 2002-es választások összefüggésében hivatkozik azokra a kritikákra, amelyek az Országos Választási Bizottságnak a helyi választási bizottságok döntéseivel szembeni „fogatianságát” illeték és a megoldást
2007	6/2007. (II. 27.) AB határozat	2/27/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/986C0BD7C51812CAC1258382003C39A8?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	other	United Kingdom	Ennél fontosabb azonban az a tendencia, hogy ahol a jogilag előírt moratórium illetve általában a jogi természetű szabályozás helyébe más norma lépett, ott legalább annyi korlátot írtak elő, így például Portugáliában egy állami hatóságnál előzetesen letétbe kell helyezni az anyagot, továbbá a szakmai kritériumok teljesülését bizonyító adatokat és csak ugyanebben a formában lehet nyilvánosságra hozni azon intézmények által, amelyek erre előzetesen felhatalmazást kaptak. Ott, ahol a média illetve az adott médium maga alakítja ki a szabályozást, ott sem ismeretlen a korlátozó természetű megoldás: Angliában a BBC-belső szabályzata közzismerten hallatlanul részletesen írja körül a moderátor semleges funkciójának a közvélemény-kutatások bemutatásakor követendő stílusirányelveit és utal arra, hogy szükség esetén — előzetesen is — igénybe kell venni a BBC belső ellenőrzésének intézményeit. Belgiumban az RTBF a 2003-as választásokra hasonló részletességgel dolgozta ki és tartatta be munkatársaival a választási magatartási kódexet, ami a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalára a moratóriumot a választás napjára és az azt megelőző napra írta elő. 2001-ben Cipruson a MEGA rögzítette, hogy csak két közvélemény-kutatást rendel, ezeket elemzi, és a választást megelőző második napon befejez mindennemű választási műsort. Látható, hogy ahol nem az állami szabályozás a részletező és kemény, ott az önszabályozás ténylegesen is létezik, pontos és hatékony. (vö. az európai gyakorlatot egy európai uniós projekt keretében feldolgozó tanulmány megállapításait: Christophorou, Christophoros: Media and Elections: Case Studies, The European Institute for Media —
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Austria	Ausztriában a kiszabható szabadságvesztés mértéke szerint differenciál a szabályozás. Tilos viszont egyes eszközök (pl. telefonlehallgatás) alkalmazása bizonyos foglalkozást gyakorló személyekkel szemben, csakúgy mint Svájcban vagy Olaszországban. — 3.3. A titkos információgyűjtés engedélyezésének a 69. § (1) bekezdése szerint a bűnüldözési cél mellett feltétele az eszköz alkalmazásával érintett bűncselekmény súlyossága. A bűncselekmény súlyosságára utalás más államok szabályozásában is követett gyakorlat, azzal azonban, hogy ezt a fogalmat a törvények — eltérő jogi technikákkal — pontosan körülírják. A súlyosságot vagy a kiszabható szabadságvesztés büntetés tartamához igazítják (pl. Ausztria), vagy taxatív felsorolják azokat a bűncselekményeket, amelyek e kategóriába esnek (pl. Németország). Ismert továbbá a vegyes rendszer is, amelyben a törvényhozás egyrészt a szabadságvesztés mértékére figyelemmel engedi meg a titkos eszközök alkalmazását, másrészt pedig ettől függetlenül nevesít olyan bűncselekményeket, amelyek gyanúja esetén ettől függetlenül is igénybe vehetők (pl. Franciaország).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Germany	2.2. Az Egyezményt aláíró egyes országok eltérő szabályozást alakítottak ki a fenti követelmények teljesítése érdekében. Klasszikusnak számít az egyes titkos eszközök alkalmazását közvetlenül az alaptörvény szintjén is szabályozó német rendszer. Az engedélyezésre vonatkozó jogszabályok az általános feltételek mellett taxatíven felsorolják azokat a bűncselekményeket, amelyek gyanúja esetén az egyes eszközök és módszerek alkalmazhatók. Az Alkotmányból következően egyes eszközök meghatározott célból csak ultima ratioként és csak súlyos bűncselekmények esetén alkalmazhatók, a súlyosnak minősülő konkrét bűncselekményeket pedig az eljárási törvény sorolja fel. Ezt a katalógust a német Alkotmánybíróság több ízben felülvizsgálta, s — arra hivatkozással, hogy azok nem elég súlyosak, azaz nem állják ki a szükségesség alkotmányossági tesztjét — bizonyos bűncselekményeket kivett a felsorolásból. — A különböző eszközök engedélyezésére vonatkozó szabályok differenciáltak és az egyes esetekben jelentős eltéréseket mutatnak. Az engedélyezés jellemzően és fő szabályként bírói (vizsgálóbírói vagy ítélkezési feladatokat ellátó bírói) hatáskörbe tartozik, ám vannak kivételek. Az Egyesült Királyság az adminisztratív modellt követi, mely szerint a belügyminiszter ad engedélyt az alkalmazásra. Németország a vegyes modellbe tartozik. E szerint a nemzetbiztonsági feladatok teljesítése érdekében foganatosított lehallgatást az igazságügy miniszter engedélyezi, míg a büntetőeljárás során alkalmazott lehallgatás engedélyezése bírói hatáskörbe tartozik. Egyedi megoldás érvényesül Svájcban. Az engedélyezés kötelezően két szakaszban történik, a vizsgálóbíró ugyanis az általa megadott engedélyt a vádtnak és a vádtnak eljuttatja. — 3.3. A titkos információgyűjtés engedélyezésének a 69. § (1) bekezdése szerint a bűnüldözési cél mellett feltétele az eszköz alkalmazásával érintett bűncselekmény súlyossága. A bűncselekmény súlyosságára utalás más államok szabályozásában is követett gyakorlat, azzal azonban, hogy ezt a fogalmat a törvények — eltérő jogi technikákkal — pontosan körülírják. A súlyosságot vagy a kiszabható szabadságvesztés büntetés tartamához igazítják (pl. Ausztria), vagy taxatíve
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Italy	Ausztriában a kiszabható szabadságvesztés mértéke szerint differenciál a szabályozás. Tilos viszont egyes eszközök (pl. telefonlehallgatás) alkalmazása bizonyos foglalkozást gyakorló személyekkel szemben, csakúgy mint Svájcban vagy Olaszországban.
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Netherlands	Hollandiában az egyes eszközök és módszerek alkalmazásának szintén törvényben meghatározottak és eltérőek a feltételei. Ezek között leggyakrabban vagy a tettenérés, vagy az őrizetbe vétel megengedettsége, illetve a bűncselekmény büntetési tételhez kötött súlya szerepel.
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Switzerland	Ausztriában a kiszabható szabadságvesztés mértéke szerint differenciál a szabályozás. Tilos viszont egyes eszközök (pl. telefonlehallgatás) alkalmazása bizonyos foglalkozást gyakorló személyekkel szemben, csakúgy mint Svájcban vagy Olaszországban. — A különböző eszközök engedélyezésére vonatkozó szabályok differenciáltak és az egyes esetekben jelentős eltéréseket mutatnak. Az engedélyezés jellemzően és fő szabályként bírói (vizsgálóbírói vagy ítélkezési feladatokat ellátó bírói) hatáskörbe tartozik, ám vannak kivételek. Az Egyesült Királyság az adminisztratív modellt követi, mely szerint a belügyminiszter ad engedélyt az alkalmazásra. Németország a vegyes modellbe tartozik. E szerint a nemzetbiztonsági feladatok teljesítése érdekében foganatosított lehallgatást az igazságügy miniszter engedélyezi, míg a büntetőeljárás során alkalmazott lehallgatás engedélyezése bírói hatáskörbe tartozik. Egyedi megoldás érvényesül Svájcban. Az engedélyezés kötelezően két szakaszban történik, a vizsgálóbíró ugyanis az általa megadott engedélyt a vádtnak és a vádtnak eljuttatja. — 3.3. A titkos információgyűjtés engedélyezésének a 69. § (1) bekezdése szerint a bűnüldözési cél mellett feltétele az eszköz alkalmazásával érintett bűncselekmény súlyossága. A bűncselekmény súlyosságára utalás más államok szabályozásában is követett gyakorlat, azzal azonban, hogy ezt a fogalmat a törvények — eltérő jogi technikákkal — pontosan körülírják. A súlyosságot vagy a kiszabható szabadságvesztés büntetés tartamához igazítják (pl. Ausztria), vagy taxatíve

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2007	2/2007. (I. 24.) AB határozat	1/24/2007	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6BF683C5CD89975CC1257ADA00529A78?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	United Kingdom	Az Egyesült Királyság szabályrendszere az ún. vegyes megoldást követi. Az egységesen meghatározott általános feltételek mellett részben a szabadságvesztés mértékéhez köti az alkalmazhatóságot, másrészt azonban vannak taxatív felsorolt bűncselekmények, amelyek a kiszabható szabadságvesztésre tekintet nélkül olyan súlyúnak minősülnek, amelyek az igénybevételt indokolhatják. Az említett államok szabályozási gyakorlata egységes azonban abban, hogy a titkos eszközök és módszerek felhasználását kivételesnek tekintik. Alkalmazásukra szokásos nyomozási eszközként nem, csak súlyos (minősített), pontosan körülírt bűncselekmények felderítésével összefüggésben van mód. Bevetésükre az általános és speciális feltételek teljesülése esetén is csak akkor kerülhet sor, ha a felderítés vagy a nyomozás hagyományos módszereit várhatóan csak „nem kielégítő eredménnyel” lehetne alkalmazni. A különböző eszközök engedélyezésére vonatkozó szabályok differenciáltak és az egyes esetekben jelentős eltéréseket mutatnak. Az engedélyezés jellemzően és fő szabályként bírói (vizsgálóbírói vagy ítélkezési feladatokat ellátó bírói) hatáskörbe tartozik, ám vannak kivételek. Az Egyesült Királyság az adminisztratív modellt követi, mely szerint a belügyminiszter ad engedélyt az alkalmazásra. Németország a vegyes modellbe tartozik. E szerint a nemzetbiztonsági feladatok teljesítése érdekében foganatosított lehallgatást az igazságügy miniszter engedélyezi, míg a büntetőeljárás során alkalmazott lehallgatás engedélyezése bírói hatáskörbe tartozik. Egyedi megoldás érvényesül Svájcban. Az engedélyezés kötelezően két szakaszban történik, a vizsgálóbíró ugyanis az általa megadott engedélyt a vádtanács elé terjeszti jóváhagyásra. 3.3. A titkos információgyűjtés engedélyezésének a 69. § (1) bekezdése szerint a bűnüldözési cél mellett feltétele az eszköz alkalmazásával érintett bűncselekmény súlyossága. A bűncselekmény súlyosságára utalás más államok szabályozásában is követett gyakorlat, azzal azonban, hogy ezt a fogalmat a törvények — eltérő jogi technikákkal — pontosan
2006	72/2006. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CD547F569E65064C1258382003C3A00?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	utólagos normakontrol li eljárás + mulasztás	C	CC decision	Austria	Számos európai uniós tagállam szembesült az irányelvek kapcsán az alkotmányos értékelhetőség kihívásával. Egy lehetséges – s az európai jogi szakirodalomban élénk visszhangot kapott – megközelítés az, amelyet a francia alkotmány 88-1. §-ára építve – amely a magyar Alkotmány 2/A. §-ának szövegére igen hasonló – a francia Alkotmánytanács alakított ki, jelentősen módosítva korábbi távolsgártartó álláspontján. Így, túl azon, hogy az irányelvek beépítése egy ország jogrendszerébe az európai jogból fakadó követelmény, a francia Conseil Constitutionnel ezt egyenesen alkotmányos követelménnyek minősítette (Décision n° 2004-496 DC du 10 juin 2004), majd „a közösségi jogba szemmel látható ütközést” – éppen egy irányelv esetében – elméletileg a maga részéről megállapíthatónak tekintette (Décision n° 2006-540 DC du 27 juillet 2006). Az utóbbi tétel azonban csak kiegészítette az előbbinek az elsődleges tézisé, hogy a Conseil Constitutionnel csak abban az esetben kíván alkotmányossági kontrollt gyakorolni az irányelv végrehajtására szolgáló nemzeti jogszabályok felett, ha az adott esetben már az alkotmányban biztosított jogok közvetlen érintettsége merül fel. Ez a megközelítés nagyjából megfelel az olasz alkotmánybírói gondolatmenetnek is. A Corte Costituzionale egy közösségi irányelvhez kapcsolódó 536/1995. sz. ügyben hozott végzésében kimondta, hogy „az alkotmányossági vizsgálat lehetősége az alapvető elvek és elidegeníthetetlen jogok megsértése esetén áll fenn, másrészt azonban nem illetékes az [Alkotmány]bírói a közösségi norma értelmezésére – hacsak nem az abszolút nyilvánvalóság („chiara evidenza”) esete áll fenn – és még kevésbé várható el a felmerült értelmezési ellentmondás megoldása az adott normát illetően, tekintettel arra, hogy a minden tagállamra kötelező erejű értelmezést az Európai Közösség Bírószágtól kell kérni.” (Ordinanza 15-29 Dicembre 1995). Az osztrák Alkotmánybírói a palackozott ásványvizsek ügyében egy nemzeti rendelet és egy irányelv ütközését úgy oldotta fel, hogy kimondta „a belső jog irányelv-konform értelmezésének az EK-szerződés 5. cikkéből [ti. a jelenlegi 10. cikkből -KP] levezethető parancsa alapján (...) a nemzeti

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	72/2006. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CD547F569E65064C1258382003C3A00?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	France	Számos európai uniós tagállam szembesült az irányelvek kapcsán az alkotmányos értékelhetőség kihívásával. Egy lehetséges – s az európai jogi szakirodalomban élénk visszhangot kapott – megközelítés az, amelyet a francia alkotmány 88-1. §-ára építve – amely a magyar Alkotmány 2/A. §-ának szövegére igen hasonló – a francia Alkotmánytanács alakított ki, jelentősen módosítva korábbi távolságtartó álláspontján. Így, túl azon, hogy az irányelvek beépítése egy ország jogrendszerébe az európai jogból fakadó követelmény, a francia Conseil Constitutionnel ezt egyenesen alkotmányos követelménynek minősítette (Décision n° 2004-496 DC du 10 juin 2004), majd „a közösségi jogba szemmel látható ütközést” – éppen egy irányelv esetében – elméletileg a maga részéről megállapíthatónak tekintette (Décision n° 2006-540 DC du 27 juillet 2006). Az utóbbi tétel azonban csak kiegészítette az előbbinek az elsődleges tézisé, hogy a Conseil Constitutionnel csak abban az esetben kíván alkotmányossággal kontrollt gyakorolni az irányelv végrehajtására szolgáló nemzeti jogszabályok felett, ha az adott esetben már az alkotmányban biztosított jogok közvetlen érintettsége merül fel. Ez a megközelítés nagyjából megfelel az olasz alkotmánybíróság gondolatmenetének is. A Corte Costituzionale egy közösségi irányelvhez kapcsolódó 536/1995. sz. ügyben hozott végzésében kimondta, hogy „az alkotmányossági vizsgálat lehetősége az alapvető elvek és elidegeníthetetlen jogok megsértése esetén áll fenn, másrészt azonban nem illetékes az [Alkotmány]bíróság a közösségi norma értelmezésére – hacsak nem az abszolút nyilvánvalóság („chiara evidenza”) esete áll fenn – és még kevésbé várható el a felferült értelmezési ellentmondás megoldása az adott normát illetően, tekintettel arra, hogy a minden tagállamra kötelező erejű értelmezést az Európai Közösség Bíróságától kell kérni.” (Ordinanza 15-29 Dicembre 1995). Az osztrák Alkotmánybíróság a palackozott ásványvizek ügyében egy nemzeti rendelet és egy irányelv ütközését úgy oldotta fel, hogy kimondta „a belső jog irányelv-konform értelmezésének az EK-szerződés 5. cikkéből [ti. a jelenlegi 10. cikkből -KP] levezethető parancsa alapján (...) a nemzeti
2006	72/2006. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CD547F569E65064C1258382003C3A00?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Germany	A német alkotmánybíróság az ún. európai letartóztatási parancs ügyében 2004. március 1-én hozott 2 BvR 1570/03 sz. határozatának 81. §-ában fejtette ki azokat a tételeket, amelyek az argumentum a contrario szabályt figyelembe véve számára végső soron az európai irányelvek kapcsán a közvetlen alkalmazhatóság feltételeinek vizsgálatát és teljesülésük esetében a következmények megállapítását teszik lehetővé. A Bundesverfassungsgericht szerint : „Az a tény, hogy itt — összehasonlítva az Európai Közösség irányelveinek a nemzeti jogba történő beépítésével -, különösen nagy a felelősség azért, hogy a keretdöntés beépítése a nemzeti jogba az alkotmánnyal összeegyeztethető legyen, abból a körülményből fakad, hogy a kérdéses intézkedések az Európai Unió harmadik pillérébe tartoznak. Az európai letartóztatási parancsról szóló (...) keretdöntés az Unió másodlagos jogforrásai közé tartozik és (...) sokban emlékeztet a nemzetek feletti közösségi jog irányelvére. A keretdöntés azonban nem bír közvetlen alkalmazhatósággal. Amikor a tagállamok úgy döntöttek, hogy az Európai Unió Szerződésében a közvetlen alkalmazhatóságot kizárják, azt akarták megakadályozni, hogy az Európai Közösségek Bíróságának az irányelvek közvetlen alkalmazhatóságáról kiépített esetjogát úgy is lehessen

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	72/2006. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CD547F569E65064C1258382003C3A00?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Italy	Számos európai uniós tagállam szembesült az irányelvek kapcsán az alkotmányos értékelhetőség kihívásával. Egy lehetséges – s az európai jogi szakirodalomban élénk visszhangot kapott – megközelítés az, amelyet a francia alkotmány 88-1. §-ára építve – amely a magyar Alkotmány 2/A. §-ának szövegére igen hasonló – a francia Alkotmánytanács alakított ki, jelentősen módosítva korábbi távolsgártartó álláspontján. Így, túl azon, hogy az irányelvek beépítése egy ország jogrendszerébe az európai jogból fakadó követelmény, a francia Conseil Constitutionnel ezt egyenesen alkotmányos követelménynek minősítette (Décision n° 2004-496 DC du 10 juin 2004), majd „a közösségi jogba szemmel látható ütközést” – éppen egy irányelv esetében – elméletileg a maga részéről megállapíthatónak tekintette (Décision n° 2006-540 DC du 27 juillet 2006). Az utóbbi tétel azonban csak kiegészítette az előbbinek az elsődleges tézisé, hogy a Conseil Constitutionnel csak abban az esetben kíván alkotmányossági kontrollt gyakorolni az irányelv végrehajtására szolgáló nemzeti jogszabályok felett, ha az adott esetben már az alkotmányban biztosított jogok közvetlen érintettsége merül fel. Ez a megközelítés nagyjából megfelel az olasz alkotmánybíróság gondolatmenetének is. A Corte Costituzionale egy közösségi irányelvhez kapcsolódó 536/1995. sz. ügyben hozott végzésében kimondta, hogy „az alkotmányossági vizsgálat lehetősége az alapvető elvek és elidegeníthetetlen jogok megsértése esetén áll fenn, másrészt azonban nem illetékes az [Alkotmány] bíróság a közösségi norma értelmezésére – hacsak nem az abszolút nyilvánvalóság („chiara evidenza”) esete áll fenn – és még kevésbé várható el a felmerült értelmezési ellentmondás megoldása az adott normát illetően, tekintettel arra, hogy a minden tagállamra kötelező erejű értelmezést az Európai Közösség Bíróságától kell kérni.” (Ordinanza 15-29 Dicembre 1995). Az osztrák Alkotmánybíróság a palackozott ásványvizek ügyében egy nemzeti rendelet és egy irányelv ütközését úgy oldotta fel, hogy kimondta „a belső jog irányelv-konform értelmezésének az EK-szerződés 5. cikkéből [ti. a jelenlegi 10. cikkből -KP] levezethető parancsa alapján (...) a nemzeti
2006	72/2006. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CD547F569E65064C1258382003C3A00?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	SC decision	Spain	Másrészt pedig önmagában az a tény, hogy az Alkotmánybíróság határozata számos indítványi elemet többnyire az érdemi alkotmányi összefüggés hiánya miatt – általam is osztottan – elutasított, nem garantálja, hogy a kérdéses jogszabályi részek problémamentesek lennének. Függetlenül attól a ténytől, hogy az indítványok elbírálása során Magyarországgal – és kettő kivételével a többi uniós tagállammal – szemben a Bizottság mulasztási eljárást kezdeményezett, a hazai rendes igazságszolgáltatási hatóságok maguk is érvényesítik a közvetlen alkalmazhatóság elve alapján a 93/104 irányelv ilyen természetű rendelkező cikkelt a neki ellentmondó, az indítványokban is érintett törvényekkel szemben. Ezt tette a Legfelsőbb Bíróság is (BH2006.216: Legf. Bír. Pf.X.24. 705/2005.), amikor felülvizsgálati eljárásában helyben hagyta a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Bíróság másodfokú ítéletét. Ebben felidézve azt, hogy a megyei bíróság hivatkozott a 93/104 sz. irányelv tárgyában hozott egybevágó ítéletekre – mindenekelőtt a Jaeger ügyre, Pfeiffer-ügyre – elutasította az alperes indítványát, hogy az eljárás érdemét érintő hibát követett volna el a megyei bíróság, amikor az európai jog értelmezésekor nem kért előzetes állásfoglalást az Európai Bíróságtól. A tétellel az Alkotmány 2/A. §-ára alapított Legfelsőbb Bíróság egyetértett a felperesek álláspontjával, hogy erre az utóbbira azért nem volt szükség „mivel az alkalmazandó jog világos, az irányelv feltétel nélkül és pontos rendelkezést tartalmaz”. Hasonlóan döntött – szintén orvosi ügyeleti ügyben – 2005. január 27-én Spanyolország Legfelsőbb Bírósága is. (Tribunal Supremo, Sala de lo Social) a Sindicato de la Central Sindical Independiente y de Funcionarios (CSI-CSIF) c. el Servicio
2006	66/2006. (XI. 29.) AB határozat	11/29/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/36318932A1D0F659C1258382003C3DC5?OpenDocument	Paczolay Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	other	Belgium	4. Az indítványozók szerint Belgiumban található hasonló, a pénzügyi intézményeket terhelő speciális extraadó, egyedül ott létezik egy sajátos helyi adó, amit a bankoknak, illetve a bankjegykibocsátó automatákat üzemeltető társaságoknak kell fizetniük. 1997-ben elfogadták a „Nyereségadózás magatartási kódexét” (Code of Conduct for Business Taxation). Ez utóbbi dokumentum tiltja a belföldi és külföldi illetőségű személyek közötti pozitív vagy negatív megkülönböztetést, így az alacsony adóérték, különféle adókedvezmények, különleges adóalap megállapítási szabályok alkalmazását. Ha a banki járadék bevezetése helyett a társasági adó egységes szigorítására kerülne sor, s az diszkrimináció-mentesen történe, az nem sértené a Code of Conduct rendelkezéseit. Az Európai Unió általános forgalmi adóval kapcsolatos 6. sz. irányelve (1977. május 17. 77/388/EGK irányelv a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról) 33. cikke nem teszi lehetővé forgalmi adó típusú újabb adónemek bevezetését. Figyelemmel arra, hogy a járadékfizetési kötelezettség a hitelintézetnek nem a jövedelmét adóztatja, hanem a befolyt kamatbevételt, anélkül, hogy lehetővé tenné a kapcsolódó költségek adóalapból történő levonását, a járadékfizetési kötelezettséget forgalmi adó típusú adónak kell tekinteni, s mint ilyen adónem nem egyeztethető össze a 6/1977.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	61/2006. (XI. 15.) AB határozat	11/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/26ECD2BDB5419449C1258382003C3D42?OpenDocument	Holló András	dissenting	utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	Álláspontom szerint a házépénztáradó nem tekinthető „kvázi szankció”-nak. A házépénztáradó, mint minden közteher alapvetően közkiadások fedezésére, állami bevételi célokat szolgál, ugyanakkor olyan adónémet, amelyet gazdaságpolitikai célokra, az adózói magatartás befolyásolására is felhasznál az állam. Az adójogi szabályozás nem klasszikus hatósági eszközökkel — hatósági tilalmakkal, gazdasági magatartások jogellenessé nyilvánításával és szankcionálásával — kívánja elérni a nem kívánatos adózói magatartás visszaszorítását, hanem választást enged a vállalkozóknak. A vállalkozó gazdasági érdekeinek mérlegelése alapján választhat: a törvényben meghatározott mértékre csökkenti a házépénztárban tartott készpénz összegét, vagy vállalja a többlet után az adó megfizetését. Amennyiben a vállalkozó gazdasági érdekeit mérlegelve nem az állam által kívánatosnak tartott magatartást választja, azt nyilvánvalóan azért teszi, mert számára gazdaságilag hasznos, s az állam az adón keresztül részesedik a vállalkozó számára egyéni hasznot hajtó gazdasági törekvés eredményéből. Az adó tehát ebben az esetben nem: szankcióként funkcionál. Ellenkezőleg, éppen arról van szó, hogy — jogszabályi tilalom és szankció alkalmazása helyett — az adózók gazdasági magatartását gazdasági eszközzel befolyásolja az állam. A modern állam a gazdálkodó szervezetek gazdasági magatartásának befolyásolásában gyakran alkalmazza — a gazdasági döntések befolyásolására a klasszikus hatósági eszközöknél alkalmasabb és a gazdálkodó szervek gazdasági döntési lehetőségeit kevésbé korlátozó — adójogi eszközökkel való igazgatást. [A német jogban az adók egyik fajtájaként különböztetik meg ezeket az adókat (Lenkungsteuer). Alkotmányjogi megközelítésére ld.: Josef Insensee und Paul Kirchhof: Handbuch des Staatsrechts 88. § Paul Kirchhof:]
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/123ABF07661BC8ACC1257ADA0052878A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Czech Republic	1.3. A vizsgált alkotmányok jelentős részében a kormányülés kifejezés különböző szövetségsszféraegyesben jelenik meg, de többségükben közös vonás, hogy az alkotmány csupán említi azt. A litván alkotmány 95. cikk (1) bekezdése hangsúlyozza, hogy a Litván Köztársaság Kormánya ülésein dönt az államigazgatás ügyeiben, és hogy az Állami Főszámvérvő jogosult részt venni ezeken az üléseken. A szlovák alkotmány 118. cikke a kormány határozatképességéről tartalmaz rendelkezést, a holland alkotmány 45. cikk (3) bekezdése pedig a következőképpen utal a kormányülésekre: „[a] Minisztertanács megtárgyalja és meghatározza az általános kormányzati politikát és gondoskodik ezen politika egységéről”. A magyar Alkotmány a cseh alkotmány 77. cikk (1) bekezdésével és a lett alkotmány 60. cikkével megegyezően csupán arról rendelkezik, hogy a Kormány üléseit a minisztertanács kezeli (132. § (1) bekezdés).
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/123ABF07661BC8ACC1257ADA0052878A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Finland	1.1. Néhány uniós tagállam alkotmányja kifejezetten említi, hogy a kormányülésen jegyzőkönyv készül. A finn alkotmány 60. cikk (2) bekezdése alapján a kormányülésen résztvevő miniszterek felelősek az üléseken hozott döntéseikért, kivéve, ha a miniszter az elfogadott határozattal nem értett egyet, és ezt a tényt a jegyzőkönyvbe felvette. Ennél is részletesebben rendelkezik a svéd alkotmány VII. fejezet 6. cikke, amely egyrészt megköveteli, hogy a kormány üléseiről jegyzőkönyv készüljön, másrészt előírja, hogy az ülésen elhangzott különvéleményt a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell. 1.4. Attól függően, hogy az egyes alkotmányok milyen részletesen rendelkezik a kormányülések dokumentálásáról, a következő megállapítások tehetők. Ha az alkotmány a kormányülés tényére történő utaláson túl az ott elhangzottak rögzítéséről is rendelkezik, mint például a svéd és a finn alkotmány, akkor ez az alkotmányos parancs behatárolja a jogalkotónak a kormányülések szabályozását érintő mozgásterét. Az 1.2. pontban felsorolt esetekben az alkotmány felhatalmazást ad a kormányügyrend megalkotására, ezért a kormány köteles megalkotni a működésére vonatkozó szabályokat. Ezeknek a szabályoknak összhangban kell lenniük a magasabb szintű jogszabályokkal, mindenekelönt az alkotmány rendelkezéseivel. Így például a német szövetségi kormány ügyrendje is a német alkotmány 5. cikk (1) bekezdésében biztosított tájékozódáshoz való jog, és a jog végrehajtására elfogadott információszabadságról szóló törvény keretén belül értelmezendő. [Informationsfreiheitsgesetz (BGBI. I. S. 2722)] Az 1.3. pontban hivatkozott jogrendekben az alkotmány a kormány működésével kapcsolatos szabályozás mellőzésével engedi át a részletszabályok megalkotásának a jogát törvényhozási tárgyak esetén a törvényhozás, — saját működésére vonatkozóan — pedig a kormány számára. Megállapítható, hogy ilyenkor a törvényhozás az alkotmány egyéb, elsősorban az információszabadságot biztosító rendelkezésének végrehajtására hoz törvényt a kormányzati

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Germany	1.2. A vizsgált országok egy részében a kormány működéséről és az ügyrendi szabályok megalkotásáról az alkotmány rendelkezik, de az alkotmányos felhalmozó szabály végrehajtására hozott jogszabályok rendezik részletesen a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését. A német szövetségi alkotmány 65. cikkének utolsó mondata szerint „a szövetségi kancellár a szövetségi kormány ügyeit a szövetségi kormány által meghatározott és a szövetségi elnök által jóváhagyott ügyrend alapján intézi”. E felhatalmazás nyújt lehetőséget arra, hogy a szövetségi kormány ügyrendjében rendezze a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését. Az ügyrend 27. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szövetségi kormány üléséről feljegyzést kell készíteni. [Geschäftsordnung der Bundesregierung (GMBL S. 137)] --- 1.4. Attól függően, hogy az egyes alkotmányok milyen részletesen rendezik a kormányulések dokumentálását, a következő megállapítások tehetők. Ha az alkotmány a kormányulés tényére történő utaláson túl az ott elhangzottak rögzítéséről is rendelkezik, mint például a svéd és a finn alkotmány, akkor ez az alkotmányos parancs behatárolja a jogalkotónak a kormányulések szabályozását érintő mozgásterét. Az 1.2. pontban felsorolt esetekben az alkotmány felhatalmazást ad a kormányügyrend megalkotására, ezért a kormány köteles megalkotni a működésére vonatkozó szabályokat. Ezeknek a szabályoknak összhangban kell lenniük a magasabb szintű jogszabályokkal, mindennekeelőtt az alkotmány rendelkezéseivel. Így például a német szövetségi kormány ügyrendje is a német alkotmány 5. cikk (1) bekezdésében biztosított tájékozáshoz való jog, és e jog végrehajtására elfogadott információszabadságról szóló törvény keretei között értelmezendő. [Informationsfreiheitsgesetz (BGBl. I S. 2722)] --- 1.2. A vizsgált országok egy részében a kormány működéséről és az ügyrendi szabályok megalkotásáról az alkotmány rendelkezik, de az alkotmányos felhalmozó szabály végrehajtására hozott jogszabályok rendezik részletesen a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését.
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Germany	1.2. A vizsgált országok egy részében a kormány működéséről és az ügyrendi szabályok megalkotásáról az alkotmány rendelkezik, de az alkotmányos felhalmozó szabály végrehajtására hozott jogszabályok rendezik részletesen a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését. A német szövetségi alkotmány 65. cikkének utolsó mondata szerint „a szövetségi kancellár a szövetségi kormány ügyeit a szövetségi kormány által meghatározott és a szövetségi elnök által jóváhagyott ügyrend alapján intézi”. E felhatalmazás nyújt lehetőséget arra, hogy a szövetségi kormány ügyrendjében rendezze a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését. Az ügyrend 27. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szövetségi kormány üléséről feljegyzést kell készíteni. [Geschäftsordnung der Bundesregierung (GMBL S. 137)] --- 1.4. Attól függően, hogy az egyes alkotmányok milyen részletesen rendezik a kormányulések dokumentálását, a következő megállapítások tehetők. Ha az alkotmány a kormányulés tényére történő utaláson túl az ott elhangzottak rögzítéséről is rendelkezik, mint például a svéd és a finn alkotmány, akkor ez az alkotmányos parancs behatárolja a jogalkotónak a kormányulések szabályozását érintő mozgásterét. Az 1.2. pontban felsorolt esetekben az alkotmány felhatalmazást ad a kormányügyrend megalkotására, ezért a kormány köteles megalkotni a működésére vonatkozó szabályokat. Ezeknek a szabályoknak összhangban kell lenniük a magasabb szintű jogszabályokkal, mindennekeelőtt az alkotmány rendelkezéseivel. Így például a német szövetségi kormány ügyrendje is a német alkotmány 5. cikk (1) bekezdésében biztosított tájékozáshoz való jog, és e jog végrehajtására elfogadott információszabadságról szóló törvény keretei között értelmezendő. [Informationsfreiheitsgesetz (BGBl. I S. 2722)] --- 1.2. A vizsgált országok egy részében a kormány működéséről és az ügyrendi szabályok megalkotásáról az alkotmány rendelkezik, de az alkotmányos felhalmozó szabály végrehajtására hozott jogszabályok rendezik részletesen a kormányulések rendjét és az ott elhangzottak rögzítését.
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Greece	A görög alkotmány 81. cikk (1) bekezdése is továbbdelegálja a kormány működéséről való döntés jogát. E felhatalmazás alapján hozott 63/2005. számú kormányrendelet 7. és 8. cikkei rendelkeznek arról, hogy kormányülésről készült összefoglalónak tartalmaznia kell a kormányülés helyét, időpontját, az ülésen résztvevők nevét, a kormány tagjai által benyújtott javaslatok, jelentések rövid leírását, és az azzal kapcsolatban elhangzott miniszteri álláspontokat, továbbá a kormány döntését a szavazati aránnyal együtt.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Lithuania	1.3. A vizsgált alkotmányok jelentős részében a kormányülés kifejezés különböző szövegszefüggésben jelenik meg, de többségükben közös vonás, hogy az alkotmány csupán említi azt. A litván alkotmány 95. cikk (1) bekezdése hangsúlyozza, hogy a Litván Köztársaság Kormányának ülésein dönt az államigazgatás ügyeiben, és hogy az Állami Főszámvevő jogosult részt venni ezeken az üléseken. A szlovák alkotmány 118. cikke a kormány határozatképességéről tartalmaz rendelkezést, a holland alkotmány 45. cikk (3) bekezdése pedig a következőképpen utal a kormányülésekre: „[a] Minisztertanács megtárgyalja és meghatározza az általános kormányzati politikát és gondoskodik ezen politika egységéről”. A magyar Alkotmány a cseh alkotmány 77. cikk (1) bekezdésével és a lett alkotmány 60. cikkével megegyezően csupán arról rendelkezik, hogy a Kormány üléseit a
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Netherlands	1.3. A vizsgált alkotmányok jelentős részében a kormányülés kifejezés különböző szövegszefüggésben jelenik meg, de többségükben közös vonás, hogy az alkotmány csupán említi azt. A litván alkotmány 95. cikk (1) bekezdése hangsúlyozza, hogy a Litván Köztársaság Kormányának ülésein dönt az államigazgatás ügyeiben, és hogy az Állami Főszámvevő jogosult részt venni ezeken az üléseken. A szlovák alkotmány 118. cikke a kormány határozatképességéről tartalmaz rendelkezést, a holland alkotmány 45. cikk (3) bekezdése pedig a következőképpen utal a kormányülésekre: „[a] Minisztertanács megtárgyalja és meghatározza az általános kormányzati politikát és gondoskodik ezen politika egységéről”. A magyar Alkotmány a cseh alkotmány 77. cikk (1) bekezdésével és a lett alkotmány 60. cikkével megegyezően csupán arról rendelkezik, hogy a Kormány üléseit a miniszterelnök vezeti [37. § (1) bekezdés]. 1.4. Attól függően, hogy az egyes alkotmányok milyen részletesen rendezik a kormányülések dokumentálását, a következő megállapítások tehetők. Ha az alkotmány a kormányülés tényére történő utalásnál túl az ott elhangzottak rögzítéséről is rendelkezik, mint például a svéd és a finn alkotmány, akkor ez az alkotmányos parancs behatárolja a jogalkotónak a kormányülések szabályozását érintő mozgásterét. Az 1.2. pontban felsorolt esetekben az alkotmány felhatalmazást ad a kormányügyrend megalkotására, ezért a kormány köteles megalkotni a működésére vonatkozó szabályokat. Ezeknek a szabályoknak összhangban kell lenniük a magasabb szintű jogszabályokkal, mindenekelőtt az alkotmány rendelkezéseivel. Így például a német szövetségi kormány ügyrendje is a német alkotmány 5. cikk (1) bekezdésében biztosított tájékoztathoz való jog, és e jog végrehajtására elfogadott információszabadságról szóló törvény keretei között értelmezendő. [Informationsfreiheitsgesetz (BGBl. I S. 2722)] Az 1.3. pontban hivatkozott jogrendekben az alkotmány a kormány működésével kapcsolatos szabályozás mellőzésével
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Poland	A lengyel alkotmány 146. cikk (4) bekezdés I) pontja alapján az „Alkotmány és a törvényben meghatározott elvek szerint és mértékben a Minisztertanács különösen: [...] meghatározza saját szervezetét és munkarendjét. Ugyanezen bekezdés a) pontja szerint a Minisztertanács biztosítja a törvények végrehajtását. A Minisztertanácsról szóló 1996-ban elfogadott törvény 22. cikke arra kötelezi a Minisztertanácsot, hogy az ülései tárgyról és az ott elfogadott döntésekről tájékoztassa a közvéleményt. E törvény keretei között értelmezendő a 2002-ben elfogadott kormányügyrend, amelynek 37. § (1) bekezdése a minisztertanácsi üléseket követően az ott készült hangfelvétel alapján jegyzőkönyv készítését írja elő, amely egyrészt az üléseken elhangzottakat, másrészt az ott
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Poland	A lengyel alkotmány 146. cikk (4) bekezdés I) pontja alapján az „Alkotmány és a törvényben meghatározott elvek szerint és mértékben a Minisztertanács különösen: [...] meghatározza saját szervezetét és munkarendjét. Ugyanezen bekezdés a) pontja szerint a Minisztertanács biztosítja a törvények végrehajtását. A Minisztertanácsról szóló 1996-ban elfogadott törvény 22. cikke arra kötelezi a Minisztertanácsot, hogy az ülései tárgyról és az ott elfogadott döntésekről tájékoztassa a közvéleményt. E törvény keretei között értelmezendő a 2002-ben elfogadott kormányügyrend, amelynek 37. § (1) bekezdése a minisztertanácsi üléseket követően az ott készült hangfelvétel alapján jegyzőkönyv készítését írja elő, amely egyrészt az üléseken elhangzottakat, másrészt az ott

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Slovakia	1.3. A vizsgált alkotmányok jelentős részében a kormányülés kifejezés különböző szövegösszefüggésben jelenik meg, de többségükben közös vonás, hogy az alkotmány csupán említi azt. A litván alkotmány 95. cikk (1) bekezdése hangsúlyozza, hogy a Litván Köztársaság Kormánya ülésein dönt az államigazgatás ügyeiben, és hogy az Állami Főszámvevő jogosult részt venni ezeken az üléseken. A szlovák alkotmány 118. cikke a kormány határozatképességéről tartalmaz rendelkezést, a holland alkotmány 45. cikk (3) bekezdése pedig a következőképpen utal a kormányülésekre: „[a] Minisztertanács megtárgyalja és meghatározza az általános kormányzati politikát és gondoskodik ezen politika egységéről”. A magyar Alkotmány a cseh alkotmány 77. cikk (1) bekezdésével és a lett alkotmány 60. cikkével megegyezően csupán arról rendelkezik, hogy a Kormány üléseit a miniszterelnök vezeti [37. § (1) bekezdés]. ---- z 1.3. pontban hivatkozott jogrendekben az alkotmány a kormány működésével kapcsolatos szabályozás mellőzésével engedi át a részletsabályok megalkotásának a jogát törvényhozási tárgyak esetén a törvényhozás, – saját működésére vonatkozóan – pedig a kormány számára. Megállapítható, hogy ilyenkor a törvényhozás az alkotmány egyéb, elsősorban az információszabadságot biztosító rendelkezésének végrehajtására hoz törvényt a kormányzati dokumentumok tartalmáról, nyilvánosságáról. A kormány működéséről más tekintetben az adott kormány ügyrendje határoz. [Lásd például Hollandiában (Dutch Government Information Act; Wet openbaarheid van bestuur, Stb. 31-10-1991, 703 és Rules of procedure of the Council of Ministers, Reglement van orde van de ministerrad); és Szlovákiában (Act on Freedom of Information, 211/2000 Z.z. Zákon zo 17. mája 2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zme a doplnení niektorých zákonov /zákon o slobode informácií/ és Rules of procedure of the Slovak government, Rokovaci poriadok vlády Slovenskej republiky). Az Egyesült Királyságban a Freedom of Information Act (2000, c.36) és emellett az Open Government Code of Practice of Access to Government Information
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	constitution	Sweden	1.1. Néhány uniós tagállam alkotmánya kifejezetten említi, hogy a kormányülésen jegyzőkönyv készül. A finn alkotmány 60. cikk (2) bekezdése alapján a kormányülésen résztvevő miniszterek felelősek az üléseken hozott döntéseikért, kivéve, ha a miniszter az elfogadott határozattal nem értett egyet, és ezt a tényt a jegyzőkönyvbe felvette. Ennél is részletesebben rendelkezik a svéd alkotmány VII. fejezet 6. cikke, amely egyrészt megköveteli, hogy a kormány üléseiről jegyzőkönyv készüljön, másrészt előírja, hogy az üléseken elhangzott különvéleményt a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell. 1.4. Attól függően, hogy az egyes alkotmányok milyen részletesen rendezik a kormányülések dokumentálását, a következő megállapítások tehetők. Ha az alkotmány a kormányülés tényére történő utaláson túl az ott elhangzottak rögzítéséről is rendelkezik, mint például a svéd és a finn alkotmány, akkor ez az alkotmányos parancs behatárolja a jogalkotónak a kormányülések szabályozását érintő megállapításokat.
2006	32/2006. (VII. 13.) AB határozat	7/13/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/123ABF07661BC8A-CC1257ADA0052878-A?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	United Kingdom	Az 1.3. pontban hivatkozott jogrendekben az alkotmány a kormány működésével kapcsolatos szabályozás mellőzésével engedi át a részletsabályok megalkotásának a jogát törvényhozási tárgyak esetén a törvényhozás, – saját működésére vonatkozóan – pedig a kormány számára. Megállapítható, hogy ilyenkor a törvényhozás az alkotmány egyéb, elsősorban az információszabadságot biztosító rendelkezésének végrehajtására hoz törvényt a kormányzati dokumentumok tartalmáról, nyilvánosságáról. A kormány működéséről más tekintetben az adott kormány ügyrendje határoz. [Lásd például Hollandiában (Dutch Government Information Act; Wet openbaarheid van bestuur, Stb. 31-10-1991, 703 és Rules of procedure of the Council of Ministers, Reglement van orde van de ministerrad); és Szlovákiában (Act on Freedom of Information, 211/2000 Z.z. Zákon zo 17. mája 2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zme a doplnení niektorých zákonov /zákon o slobode informácií/ és Rules of procedure of the Slovak government, Rokovaci poriadok vlády Slovenskej republiky). Az Egyesült Királyságban a Freedom of Information Act (2000, c.36) és emellett az Open Government Code of Practice of Access to Government Information rendelkezik a kabinetülések dokumentálásáról és a dokumentumokhoz való hozzáférésről.] A magyar Alkotmány ez utóbbi rendszerekhez hasonlóan delegálja a szabályozást kizárólagos törvényhozási tárgyak esetén az Országgyűlésre, a kormány működését érintő

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Belgium	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Canada	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Denmark	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Finland	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvédelem végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszerében korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszerében a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszerében pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvédelem végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszerében korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszerében a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszerében pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Greece	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől függetlenül alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvédelem végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Luxemburg	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől függetlenül alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvédelem végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Moldova	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Netherlands	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Poland	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Portugal	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Romania	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovakia	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszféra pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovenia	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközének tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkra az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Sweden	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekérvényesítés végső eszközeinek tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szökták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájkjog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájkjog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférá pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekérvényesítés végső eszközeinek tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szökták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadja. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájkjog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájkjog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférá pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EF?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Turkey	Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájkjog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközeként tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	88/B/1999. AB határozat	6/27/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A7DC79835A7DA966C1257ADA00525EFD?OpenDocument	Holló András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	USA	Európában az államok jelentős része alkotmányban vagy külön törvényben expressis verbis ismeri el a sztrájkjogot: ide tartozik Franciaország, Görögország, Lengyelország, Moldova, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Más országok, például Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Luxemburg joggyakorlatuk révén ismerik ezt el, és vagy az egyesülési jogból vezetik le, vagy ettől független alapon ismerték el. A sztrájkjogot a gazdasági érdekvérvényesítés végső eszközeként tekintik. Az ún. „vadsztrájkok” tilosak, ennek érdekében a sztrájk csak az egyeztető tárgyalások bizonyított kimerítése után kezdeményezhető, továbbá a szakszervezetek általi vezetést, illetve esetenként emellett a sztrájkról az érintett dolgozók titkos szavazással meghozott döntését is a jogszerűség feltételének szokták minősíteni. A politikai sztrájkok többnyire tilosak (például az Egyesült Királyságban, Németországban, és Spanyolországban), ugyanakkor a politikai követeléseket is érintő, de meghatározóan a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaországban és Olaszországban elfogadják. A szolidaritási sztrájkot, azaz a hasonló helyzetben levő munkavállalók támogatására, a saját bérkövetelésekkel összekapcsolódó sztrájkot Franciaország, Lengyelország, Németország, Spanyolország bizonyos feltételekkel elfogadják. Akármelyik megoldásról is van szó, a sztrájk jog tekintetében rendszerint a közszférában korlátozások vannak, ideértve a közigazgatást, illetve az alapvető közszolgáltatásokat, amelyek tipikusan állami vagy önkormányzati tulajdonban vannak. Egyes országok (például Ausztria, Dánia, Németország, Olaszország, Törökország) generálisan tiltják a közszférában a sztrájkot, és vannak olyan országok, amelyek a sztrájk jog gyakorlását azon az alapon nem engedélyezik, hogy az adott területeken a sztrájk az állam biztonságára, vagy a lakosság életére, egészségére jelentene veszélyt. Ez az indoka a korlátozásnak Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában. Több államban előírják a „még elégséges szolgáltatás” biztosításának a kötelezettségét. Az alapvető fontosságú szolgáltatásokat nyújtó közszférára pontos
2006	673/B/2004. AB határozat	6/20/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/1E9A121A945C619BC1257ADA005288D1?OpenDocument	Erdel Árpád	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	3. A pénzmossással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának büncselekményét a Btk. – más európai országok szabályozási gyakorlatához hasonlóan – kerettényállásként fogalmazza meg. A pénzmossással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztását mind a svájci jog (Art. 305ter Schweizerisches Strafgesetzbuch vom 21. Dezember 1937), mind a német jog (Art. 261. Strafgesetzbuch vom 15. Mai 1871) büntetni rendeli. A német szabályozás gyakorlatilag megegyezik a magyar megoldással, mert magát a pénzmossással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztását külön törvényben definiálja (Gesetz über das Aufspüren von Gewinnen aus schweren Straftaten / Geldwäschegesetz vom 25. 10. 1993), és a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli. Svájc esetében a büntető anyagi jogi törvény tartalmazza a bejelentési kötelezettség elmulasztásának következményeit. Sem a svájci, sem a német büntető törvényi tényállás nem tartalmazza a bejelentési kötelezettség elmulasztása eseteinek taxatív felsorolását. Svájc esetében ezt egy bankok közötti megállapodás, Németországban az egyes

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	673/B/2004. AB határozat	6/20/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1E9A121A945C619BC1257ADA005288D1?OpenDocument	Erdei Árpád	unanimous	utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztását mind a svájci jog (Art. 305ter Schweizerisches Strafgesetzbuch vom 21. Dezember 1937), mind a német jog (Art. 261. Strafgesetzbuch vom 15. Mai 1871) büntetni rendeli. A német szabályozás gyakorlatilag megegyezik a magyar megoldással, mert magát a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztását külön törvényben definiálja (Gesetz über das Aufspüren von Gewinnen aus schweren Straftaten / Geldwäschegesetz vom 25. 10. 1993), és a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli. Svájc esetében a büntető anyagi jogi törvény tartalmazza a bejelentési kötelezettség elmulasztásának következményeit. Sem a svájci, sem a német büntető törvényi tényállás nem tartalmazza a bejelentési kötelezettség elmulasztása eseteinek taxatív felsorolását. Svájc esetében ezt egy bankok közötti megállapodás, Németországban az egyes pénzintézetek belső szabályzatai rögzítik.
2006	1053/E/2005 AB határozat	6/16/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EB94CFEF505300B0C1257ADA0052A199?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	mulasztás + nemzetközi szerződés	C	CC practice	France	3. Az Európai Unió intézményeiben és tagállamaiban az elmúlt évtizedekben többször is komoly alkotmányjogi és közösségi jogi vitákat váltott ki az a kérdés, hogy az alkotmánybíróságok a fenti sajátosságok és összefüggések figyelembevételével érvényesíthetik-e alkotmányvédő funkciójukat. Ezek a viták mindenekelőtt az ún. közösségi alapjogvédelem és az ún. demokratikus deficit címszó alatt váltak ismertté, és végső soron hozzájárultak ahhoz, hogy a közösségi jog maga is jelentős metamorfózison ment keresztül, a tagállamok és az Európai Unió szervei eljutottak az Alapjogi Charta elfogadásáig és más, igen jelentős intézményi reformokig. Ebben a folyamatban az Európai Közösségek Bírósága maga is igen fontos szerepet játszott. Mindennek nyomán az európai alkotmánybíróságok egymáshoz hasonló megközelítést tettek magukévá, s közülük gyakran hivatkoznak a német alkotmánybíróság, a francia alkotmánytanács megközelítésére. Az indítványt illetően ugyanarra a végkövetkeztetésre egy másik, már több európai alkotmánybíróság által bejárt úton is eljuthatunk, úgy, hogy elvi élel és a többi alkotmánybíróság által is vallott önkorlátozás szellemében kerül megvonaásra az a szűk kör, amelyen belül az európai jog (közösségi jog) vonatkozásában az alkotmánybíráskodás elvi lehetőségét elismeri
2006	1053/E/2005 AB határozat	6/16/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EB94CFEF505300B0C1257ADA0052A199?OpenDocument	Kovács Péter	concurring	mulasztás + nemzetközi szerződés	C	CC practice	Germany	3. Az Európai Unió intézményeiben és tagállamaiban az elmúlt évtizedekben többször is komoly alkotmányjogi és közösségi jogi vitákat váltott ki az a kérdés, hogy az alkotmánybíróságok a fenti sajátosságok és összefüggések figyelembevételével érvényesíthetik-e alkotmányvédő funkciójukat. Ezek a viták mindenekelőtt az ún. közösségi alapjogvédelem és az ún. demokratikus deficit címszó alatt váltak ismertté, és végső soron hozzájárultak ahhoz, hogy a közösségi jog maga is jelentős metamorfózison ment keresztül, a tagállamok és az Európai Unió szervei eljutottak az Alapjogi Charta elfogadásáig és más, igen jelentős intézményi reformokig. Ebben a folyamatban az Európai Közösségek Bírósága maga is igen fontos szerepet játszott. Mindennek nyomán az európai alkotmánybíróságok egymáshoz hasonló megközelítést tettek magukévá, s közülük gyakran hivatkoznak a német alkotmánybíróság, a francia alkotmánytanács megközelítésére. Az indítványt illetően ugyanarra a végkövetkeztetésre egy másik, már több európai alkotmánybíróság által bejárt úton is eljuthatunk, úgy, hogy elvi élel és a többi alkotmánybíróság által is vallott önkorlátozás szellemében kerül megvonaásra az a szűk kör, amelyen belül az európai jog (közösségi jog) vonatkozásában az alkotmánybíráskodás elvi lehetőségét elismeri
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Bihari Mihály	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	Sweden	2. A képviselői beszédjog korlátozására számos szabályozási modell létezik. Általánosan tekinthető azonban, hogy a beszédidőre vonatkozó ügyrendi szabályok diszpozitív jellegűek, vagyis azoktól a ház esetenként eltérhet. Ilyenkor gyakran a házelnöknek van kezdeményező szerepe, aki ezt általában a frakciók előzetes megállapodása alapján teszi. Az előírt időkeretektől mindkét irányban lehetséges eltérés." (Szente Zoltán: Bevezetés a parlamenti jogba. Atlantisz 1998, 245. o.) A házszabályok általában meghatározzák a képviselőket megillető beszédidők minimális vagy maximális hosszát, ám e tekintetben rendkívül széles a skála (kezdve az Amerikai Egyesült Államok Képviselőházában rendelkezésre álló egyórás időkerettől egészen a svéd modellig, amely 4 perces hozzászólásra ad lehetőséget a képviselőnek akkor, ha felszólalásának várható időtartamát nem jelenti be előre – és még ez a beszédidő is korlátozható). Összességében megállapítható, hogy többféle parlamenti modell létezik a parlamenti beszédidő korlátozására, és nem határozható meg egyetlen, mindenek felett álló, univerzálisan elfogadott alkotmányos modell.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Bihari Mihály	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	USA	2. A képviselői beszédjog korlátozására számos szabályozási modell létezik. „Általánosnak tekinthető azonban, hogy a beszéddőre vonatkozó ügyrendi szabályok diszpozitív jellegűek, vagyis azoktól a ház esetenként eltérhet. Ilyenkor gyakran a házelnöknek van kezdeményező szerepe, aki ezt általában a frakciók előzetes megállapodása alapján teszi. Az előírt időkeretektől mindkét irányban lehetséges eltérés.” (Szente Zoltán: Bevezetés a parlamenti jogba. Atlantisz 1998, 245. o.) A házszabályok általában meghatározzák a képviselőket megillető beszéddőök minimális vagy maximális hosszát, ám e tekintetben rendkívül széles a skála (kezdve az Amerikai Egyesült Államok Képviselőházában rendelkezésre álló egyórás időkerettől egészen a svéd modellig, amely 4 perces hozzászólásra ad lehetőséget a képviselőnek akkor, ha felszólalásának várható időtartamát nem jelenti be előre – és még ez a beszéddő is korlátozható). Összességében megállapítható, hogy többféle parlamentáris modell létezik a parlamenti beszéddő korlátozására, és nem határozható meg egyetlen, mindenek felett álló, univerzálisan elfogadott szabályozási modell.
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Austria	Az osztrák Nemzeti Tanács (Nationalrat) házszabályának 57. § (1) bekezdése szerint, eltérő rendelkezés hiányában, a képviselők legfeljebb húsz percben szólhatnak hozzá a vitához. Egyes esetekben a Nemzeti Tanács – az elnök indítványára – hosszabb időtartami hozzászólást is engedélyezhet. Az 57. § (2) bekezdése szerint a vita kezdete előtt a Nemzeti Tanács, illetőleg az elnök az Elnöki Konferencia véleményének kikérését követően rendelkezhet úgy is, hogy az egyes képviselői hozzászólások húsz percnél rövidebbek is lehetnek. A Házszabály szerint ilyenkor legalább tízperces beszéddőt kell biztosítani. Ezen túlmenően, a Nemzeti Tanács, illetőleg az elnök elrendelheti, hogy az adott képviselőcsoporthoz tartozó harmadik képviselő hozzászólását követően a képviselőcsoporthoz tartozó további képviselők legfeljebb öt percben szólhatnak hozzá. Az 57. § (3) bekezdése szerint az Elnöki Konferencia véleményének kikérését követően az elnök dönthet úgy, hogy az egyes frakciók képviselői előre meghatározott időkeretben szólhatnak hozzá a vitához. Néhány parlamenti eljárásra speciális rendelkezések irányadók, így a 74. § (2) és (3) bekezdései szerint a törvényjavaslat harmadik olvasata során (lényegében a koherencia-vita), az indítványokról csak a Nemzeti Tanács hozzájárulása esetén nyitható vita, és minden
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Canada	2.1. Az Egyesült Királyság parlamentjének alsóházában (House of Commons) nincs általános szabály a beszéddő hosszára (ugyanakkor az elnök megvonhatja a szót a képviselőtől, ha eltér a tárgytól). Más eljárásokkal azonban korlátozható a viták időtartama. Ilyen más eljárást eredményez a Kormány által beterjesztendő program-indítvány (programme motion), amelyben a Kormány meghatározza, hogy a törvényjavaslat vitáinak egyes fázisaira milyen időpontban és időkeretben kerül sor (ezzel az eszközzel elég gyakran élnek, a 2002-2003-as években például 71 programindítványt terjesztettek elő). A másik, évszázados hagyománnyal rendelkező, ugyancsak a végrehajtó hatalom kezében levő eszköz a vita lezárására, a guillotine (allocation of time motion; Standing Orders 81.). A guillotine-indítvány célja, hogy egy törvényjavaslat vitáját (napokban, órákban) meghatározott időn belül lezárják. A guillotine-indítványról három órási időkeretben vitatkoznak a képviselők, és az indítvány elfogadása esetén meghatározzák, hogy mikor kell befejezni a vitát, függetlenül annak aktuális fázisától. Az indítvány elfogadását követően bizottság (Business Committee) határozza meg az adott időkereten belül a javaslat egyes részeire fordítható vita-időkeretet (Standing Orders 82.). Az Amerikai Egyesült Államokban a Képviselőház (House of Representatives) eljárási szabályai szerint a képviselők legfeljebb egyórás időkeretben szólhatnak fel (Rule XVII, clause 2), de a gyakorlatban nagyon kevés vita folyik az „egyórás szabály” alapján. A javaslatok megvitatására szánt időkeret meghatározásában egy bizottság (Committee on Rules) lát el meghatározó szerepet, amelynek kilenc tagja a képviselőházi többséghez, négy tagja a kisebbséghez tartozik. Kanadában a Közösségek Háza (House of Commons) Házszabályának átmeneti (legalább a 2006. évben választandó alsóház hatvanadik ülésnapja végéig) alkalmazandó rendelkezései általános, 20 perces beszéddőt határoznak meg (Standing Orders, 43. (1) a). A húszperces beszédet követően legfeljebb tízperces időkeretben lehet kérdést feltenni, megjegyzéseket fűzni, beleértve ezekben a hozzászólásokra adott válaszokat is, míg a tízperces
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	France	2.2. A francia Nemzetgyűlés (Assemblée Nationale) házszabályának 95. § (2) bekezdése a részletes vitára nézve határozza meg a hozzászólások időtartamának korlátozását. E szerint az egyes szakaszok megvitatása során a képviselők legfeljebb öt percig beszélhetnek, az elnöknek pedig lehetősége van a vita lezárására miután két, ellentétes véleményt kifejtő képviselő befejezte a beszédét. A Házszabály 103-107. §-ai lehetőséget adnak – a vita egészét érintő – ún. egyszerűsített eljárásra is, ilyenkor korlátozott, és időben pontosan meghatározott a hozzászólások lehetősége (a felelős bizottság előadója tizenöt perc, más bizottságok előadói legfeljebb öt perc időkeretben használhatnak fel). 1999 óta a Házszabály az eljárási indítványok megvitatását is kifejezett időkorlátozással

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Germany	A német Szövetségi Gyűlés (Bundestag) házszabályának 35. §-a értelmében – amennyiben eltérő döntés nem születik – a vitában mindegyik szónok legfeljebb tizenöt percig beszélhet. A képviselőcsoportok indítványozhatják, hogy valamely képviselőjük hozzászólási ideje legfeljebb negyvenöt perc legyen. Az elnök a beszéddidőket meghosszabbíthatja, ha a napirendi pont vagy a vita ezt szükségessé teszi. A kiotűrt-indítványról a 25. § (2) bekezdése szerint csak akkor lehet szavazni, ha minden képviselőcsoport legalább egyszer hozzászól a vitához.
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Italy	Az olasz Képviselőház (Camera dei Deputati) szervezetét és eljárását rendező házszabály a vita általános szabályai közé illesztve foglalkozik a beszéddidővel. A 39. § (1) bekezdése szerint, ha a házszabály rövidebb időtartamot nem állapít meg, bármely javaslatról szóló vitában a hozzászólások ideje nem lehet több harminc percnél, továbbá, a 43. § szerint, minden képviselő csak egyszer szólhat hozzá a vitához. Ez az időkeret bizonyos törvényhozási tárgyaknál (alkotmánymódosítás, választójogi törvény stb.) a kétszeresére emelkedik, illetve a Képviselőház elnökének jogában áll, hogy minden képviselőcsoportból egy vagy több képviselő hozzászólási idejét meghosszabbítsa a tárgyalta törvényjavaslat fontosságára tekintettel. A 41. § (1) bekezdése szerint az ügyrendi kérdésekben az előterjesztett javaslat ellen és mellett – az ügyrendi javaslat előterjesztőjén kívül – egy-egy képviselő
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	other	Spain	A spanyol Képviselőház (Congreso de los Diputados) házszabálya szerint – eltérő rendelkezés hiányában – minden vita esetén biztosítani kell a lehetőséget az adott ügyet támogató és azzal szembenálló álláspont kifejtésére. A viták esetén rendelkezésre álló időkeret – eltérő rendelkezés hiányában – tíz perc. A Házszabály 76. §-a a vita (idő előtti) lezárásának lehetőségét (klotúr) az elnöknek adja meg. A képviselőcsoport vezetője is tehet a vita lezárására irányuló indítványt. Ebben az esetben a vita lezárását megelőzően egy-egy támogató és ellenző beszédre kerülhet sor, amely legfeljebb öt percig lehet.
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	United Kingdom	2.1. Az Egyesült Királyság parlamentjének alsóházában (House of Commons) nincs általános szabály a beszéddidő hosszára (ugyanakkor az elnök megvonhatja a szót a képviselőtől, ha eltér a tárgytól). Más eljárásokkal azonban korlátozható a viták időtartama. Ilyen más eljárást eredményez a Kormány által beterjesztendő program-indítvány (programme motion), amelyben a Közösségek Háza meghatározza, hogy a törvényjavaslat vitáinak egyes fázisaira milyen időpontban és időkeretben kerül sor (ezzel az eszközzel elég gyakran élnek, a 2002-2003-as években például 71 programindítványt terjesztettek elő). A másik, évszázados hagyománnyal rendelkező, ugyancsak a végrehajtott hatalom kezében levő eszköz a vita lezárására, a gullotine (allocation of time motion; Standing Orders 81.). A gullotine-indítvány célja, hogy egy törvényjavaslat vitáját (napokban, órákban) meghatározott időn belül lezárják. A gullotine-indítványról három órási időkeretben vitatkoznak a képviselők, és az indítvány elfogadása esetén meghatározzák, hogy mikor kell befejezni a vitát, függetlenül annak aktuális fázisától. Az indítvány elfogadását követően bizottság (Business Committee) határozza meg az adott időkereten belül a javaslat egyes részeire fordítható vita-időkeretet (Standing Orders 82.). Az Amerikai Egyesült Államokban a Képviselőház (House of Representatives) eljárási szabályai szerint a képviselők legfeljebb egyórás időkeretben szólhatnak fel (Rule XVII, clause 2), de a gyakorlatban nagyon kevés vita folyik az „egyórás szabály” alapján. A javaslatok megvitatására szánt időkeret meghatározásában egy bizottság (Committee on Rules) lát el meghatározó szerepet, amelynek kilenc tagja a képviselőházi többséghez, négy tagja a kisebbséghez tartozik. Kanadában a Közösségek Háza (House of Commons) Házszabályának átmeneti (legalább a 2006. évben választandó alsóház hatvanadik ülésnapja végéig) alkalmazandó rendelkezései általános, 20 perces beszéddidőt határoznak meg (Standing Orders, 43. (1) (a)). A húszperces beszédet követően legfeljebb tízperces időkeretben lehet kérdést feltenni, megjegyzéseket fűzni, beleértve ezekben a hozzászólásokra adott válaszokat is, míg a tízperces
2006	12/2006. (IV. 24.) AB határozat	4/24/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2235CD08E376486FC1258382003C3854?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	egyéb	USA	Az Amerikai Egyesült Államokban a Képviselőház (House of Representatives) eljárási szabályai szerint a képviselők legfeljebb egyórás időkeretben szólhatnak fel (Rule XVII, clause 2), de a gyakorlatban nagyon kevés vita folyik az „egyórás szabály” alapján. A javaslatok megvitatására szánt időkeret meghatározásában egy bizottság (Committee on Rules) lát el meghatározó szerepet, amelynek kilenc tagja a képviselőházi többséghez, négy tagja a kisebbséghez tartozik. Kanadában a Közösségek Háza (House of Commons) Házszabályának átmeneti (legalább a 2006. évben választandó alsóház hatvanadik ülésnapja végéig) alkalmazandó rendelkezései általános, 20 perces beszéddidőt határoznak meg (Standing Orders, 43. (1) (a)). A húszperces beszédet követően legfeljebb tízperces időkeretben lehet kérdést feltenni, megjegyzéseket fűzni, beleértve ezekben a hozzászólásokra adott válaszokat is, míg a tízperces

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	766/B/2004. AB határozat	3/21/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CF0719520505CE5C1257ADA00528F66?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Belgium	A költségvetés felhasználásának törvényessége két elemből áll: (1) annak vizsgálatából, hogy rendelkezésre áll-e a költségvetésben a kötelezettségvállalás fedezete; és (2) az utalványozás jogcíme megfelel-e a költségvetési célnak. Az előzetes felülvizsgálat az illetékes államokban azt jelenti, hogy az állami költségvetésből történő utalványozás érvényességi feltétele a számvetvésszéki láttamozás. Mintapéldája a ma is érvényben lévő 1846-os belga számvetvésszéki törvény 14. cikke, amely szerint „a Kincstárból semmilyen kifizetési utalvány nem teljesíthető, csak a Számvetvésszék láttamozása után.”
2006	766/B/2004. AB határozat	3/21/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CF0719520505CE5C1257ADA00528F66?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Belgium	Az ügy iratai között található szakértői állásfoglalások, köztük az INTOSAI idézett nyilatkozata és egyéb állásfoglalásai, valamint a más forrásokból megismerhető szakirodalmi vélemények, legalábbis többségükben, nem tartják helyesnek vagy feltétlenül szükségesnek az állami költségvetés felhasználásának előzetes számvetvésszéki ellenőrzését. De a Limai nyilatkozat szerint is „mindig az illető ország jogi berendezkedésétől” függ, van vagy nincs előzetes ellenőrzés. A legtöbb alkotmányos államban valóban nincs előzetes ellenőrzés, de vannak államok, ahol ez hosszú ideje működik. Közülük a legismertebb a már említett Belgium, ahol 1846 óta létezik a költségvetés felhasználásának előzetes törvényességi ellenőrzése, a bírósági jogkörrel is rendelkező Számvetvésszék által. Az olasz alkotmány (100. cikk 2. bekezdés), a magyarhoz hasonlóan, alkotmányon alapuló hatáskörrel teszi a Számvetvésszék költségvetésellenőrzését.
2006	766/B/2004. AB határozat	3/21/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8CF0719520505CE5C1257ADA00528F66?OpenDocument	Bragyova András	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Italy	Az ügy iratai között található szakértői állásfoglalások, köztük az INTOSAI idézett nyilatkozata és egyéb állásfoglalásai, valamint a más forrásokból megismerhető szakirodalmi vélemények, legalábbis többségükben, nem tartják helyesnek vagy feltétlenül szükségesnek az állami költségvetés felhasználásának előzetes számvetvésszéki ellenőrzését. De a Limai nyilatkozat szerint is „mindig az illető ország jogi berendezkedésétől” függ, van vagy nincs előzetes ellenőrzés. A legtöbb alkotmányos államban valóban nincs előzetes ellenőrzés, de vannak államok, ahol ez hosszú ideje működik. Közülük a legismertebb a már említett Belgium, ahol 1846 óta létezik a költségvetés felhasználásának előzetes törvényességi ellenőrzése, a bírósági jogkörrel is rendelkező Számvetvésszék által. Az olasz alkotmány (100. cikk 2. bekezdés), a magyarhoz hasonlóan, alkotmányon alapuló hatáskörrel teszi a Számvetvésszék költségvetésellenőrzését.
2006	7/2006. (II. 22.) AB határozat	2/22/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E28E9177A5DD6094C1257ADA00525BA?OpenDocument	Tersztvayné dr. Vasadi Éva	dissenting	utólagos normakontrol + mulasztás	G		0 Western Europe	A költségvetésellenőrzés általában úgy történik, hogy a termőföldek tulajdonosi és használati viszonyainak vonatkozásában a fő választásvonal egyföldi a mezőgazdaságban dolgozó, másfelől az azon kívüli földtulajdonosok között húzódik. Ez utóbbiak jellemzően nem rendelkeznek termelési tényezővel, a földet termelés útján nem képesek hasznosítani, ezért csupán a haszonbérlettel elérhető jövedelemszerzésre, illetőleg telekspekulációra törekednek. A kedvezőtlen birtokstruktúra, a birtokkoncentráció elkerülésére a legtöbb nyugat-európai országban szerzési korlátokat alkalmaznak a birtokmaximum mellett (tehát pl. megkötik, hogy a meglévő üzemhez egy jogügylettel legfeljebb mekkora és a meglévőhöz képest milyen távolságra fekvő terület szerezhető meg), a jogügyleteket hatósági jóváhagyáshoz kötik, illetve emellett az elaprózódás elleni védekezés érdekében is különféle jogi konstrukciókat alkalmaznak, pl. az öröklést csak egy örökös javára engedik meg. A Földtörvény ismeri a birtokmaximum intézményét, de Magyarországon – Nyugat-Európa számos országához hasonlóan – nincs hatáskörrel.
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Bragyova András	concurring	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Spain	Az ilyen összekapcsolás az alkotmányos demokráciában természetes politikai kompromisszumokkal együtt jár, és alkotmányosan nem kifogásolható – kivéve azokat az eseteket, amelyekben az Alkotmány elkülönített (ha kell kompromisszumos) döntést ír elő. Ez a helyzet az Alkotmány 19. § (3) bekezdés d) pontjában felsorolt költségvetési hatáskörökkel, így a költségvetési törvénnyel is. A költségvetési törvényt az előbb mondottak szerint az Alkotmány külön, önálló jogi aktsussal rendeli elfogadni. Ha – mint az itt vizsgált törvény esetében is – más, nem költségvetési törvényeket is hozzá kapcsolnak, ez a törvényhozási eljárás szabályainak megsértésével jár. Ugyanis a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hátszabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat (a továbbiakban: Hátszabály) számos tekintetben – és a költségvetési törvény sajátosságai miatt igazolható módon – a rendes törvényhozási eljáráshoz képest jelentősen korlátozza a képviselők közreműködését a törvény tartalmának kialakításában, különösen a módosító indítványok benyújtásában [lásd: Hátszabály 120. § (3) bekezdése, 121. § (7) bekezdése]. A költségvetési törvény összekötése más törvényhozási tárgykörök – általában más Országgyűlési hatáskörök – gyakorlásával számos alkotmányos államban egyébként kifejezett alkotmányos tilalom alatt áll, illetve tartalmaz például a német alkotmány 120. cikk (5) bekezdése (korábban több német állam alkotmánya, a weimari

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Bragyova András	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	Az ilyen összekapcsolás az alkotmányos demokráciában természetes politikai kompromisszumokkal együtt jár, és alkotmányosan nem kifogásolható – kivéve azokat az eseteket, amelyekben az Alkotmány elkülönített (ha kell kompromisszumos) döntést ír elő. Ez a helyzet az Alkotmány 19. § (3) bekezdés d) pontjában felsorolt költségvetési hatáskörökkel, így a költségvetési törvénnyel is. A költségvetési törvényt az előbb mondottak szerint az Alkotmány külön, önálló jogi aktsussal rendeli elfogadni. Ha – mint az itt vizsgált törvény esetében is – más, nem költségvetési törvényeket is hozzá kapcsolnak, ez a törvényhozási eljárás szabályainak megsértésével jár. Ugyanis a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Házsabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat (a továbbiakban: Házsabály) számos tekintetben – és a költségvetési törvény sajátosságai miatt igazolható módon – a rendes törvényhozási eljáráshoz képest jelentősen korlátozza a képviselők közreműködését a törvény tartalmának kialakításában, különösen a módosító indítványok benyújtásában [lásd: Házsabály 120. § (3) bekezdése, 121. § (7) bekezdése]. A költségvetési törvény összekötése más törvényhozási tárgykörök – általában más Országgyűlési hatáskörök – gyakorlásával számos alkotmányos államban egyébként kifejezett alkotmányos tilalom alatt áll, ilyen tartalmaz például a német alkotmány 120. cikk (5) bekezdése (korábban több német állam alkotmánya, a weimari
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Austria	c/ Ausztriában az alkotmány 51. cikke szerint a költségvetésről a parlament törvényt hoz. A (3) bekezdés tartalmi meghatározásokat is megfogalmaz. Az osztrák gyakorlatban is a gazdaságirányítás egyik eszközeként használják a központi költségvetést [Wenger (Hrsg.): Grundriß des österreichischen Wirtschaftsrechts, Wien 1990, Bd. II. 152-155.]. Az osztrák alkotmányjogi irodalom értelmezése szerint a költségvetési törvény közvetlenül az állampolgárok számára jogokat és kötelezettségeket nem határozhat meg (Adamovich, Funk, Holzinger: Österreichisches Staatsrecht, Wien 1998, Bd. II. 211.)
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0 Austria	Austria	6. Az Alkotmány hiányos szabályozása miatt különösen indokolt megnézni a történeti előzményeket, és néhány olyan ország tapasztalatát figyelembe venni, amelyben erős alkotmányjogi elmélet és gyakorlat alakult ki. a/ A költségvetés magyar jogi szabályozásának fejlődésében jelentős volt a „Független magyar felelős ministerium alakításáról” szóló 1848 : III. törvénycikk, amelynek 37. §-a elírta a költségvetésnek és a zárszámadásnak „megvizsgálás, s illetőleg jóváhagyás végett” évenként történő „bemutatósi” kötelezettségét. A törvényi szabályozásban a következő fontos lépés az állami számvitelről szóló 1897 : XX. törvénycikk volt. Ez a törvény az osztrák jogi példa alapján kialakult számviteli szabályokon kívül a költségvetésre és a közigazgatási szervek gazdálkodására vonatkozó rendelkezéseket is meghatározott. A törvény 14. §-át egyesek úgy értelmezték, hogy a törvény tiltja olyan szabályoknak a költségvetési törvénybe való felvételét, amelyek természetükénél fogva külön törvény hozatalát igénylik, tehát az úgy nevezett vegyes rendelkezéseket nem lehetett volna a költségvetési törvénybe foglalni. Magyar Zoltán a költségvetési jogról szóló könyvében kifejtette azonban, hogy ez a nézet elvileg nem helytálló és nem is felel meg a magyar jogi gyakorlatnak. A költségvetésre vonatkozó álláspontját a következőkben foglalja össze: „A költségvetés az államháztartásra nézve tehát sokkal több, mint olyan pénzügyi szabály, amely a kiadások és bevételek egyensúlyának biztosítására szolgál. ... A költségvetés ... az összes állami feladatok mérlegelését és rendszeres összefoglalását jelenti.” A költségvetési törvénnyel kapcsolatban pedig kifejtette, hogy „a magyar törvények közt az alkotmányjog szempontjából nincs különbség. ... Ennek következtében költségvetési törvényeink jogi szempontból egyenlő minőségűek az összes többiekkel. A költségvetési törvénynek vannak sajátosságai, de azok a jogi természetét nem érintik.” (Magyar Zoltán: A magyar állam költségvetési joga, Budapest 1923, 90, 127, 130-131.). ----- c/ Ausztriában az alkotmány 51. cikke szerint a költségvetésről a parlament törvényt hoz. A (3) bekezdés tartalmi meghatározásokat is megfogalmaz.
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	France	e/ Franciaországban az alkotmány 34. cikke szerint a parlament határozza meg a költségvetést, a költségvetésre vonatkozó részletes szabályokat organikus törvény tartalmazza. A költségvetési törvények tartalmát az organikus törvény megszabja, és az ettől eltérően a költségvetési törvénybe felvett rendelkezéseket alkotmányellenesnek tekintik. A költségvetés itt is az állami gazdaságpolitika megvalósítását szolgálja (Martinez, Malta: Droit budgétaire, Paris 1988, 2. éd. 72-73, 103-105, 147-152). Az Alkotmánytanács a költségvetési törvényről szóló organikus törvény alkotmányosságát vizsgálva nem találta alkotmányellenesnek az organikus törvénynek azt a rendelkezését, amely a költségvetési törvény tartalmát tágan határozza meg (Décision no 2001-48 DC du 25 juillet 2001, 69-70. pont). Ezt az értelmezést tükrözi az Alkotmánytanácsnak a 2006. évi költségvetési törvényre vonatkozó határozata is. Az Alkotmánytanács nem találta ugyanis alkotmányellenesnek, hogy a törvény – többek között – adószabályokat módosított, és csak az olyan szabályok alkotmányellenességét állapította meg, amelyeknek semmilyen pénzügyi vonatkozása nem volt. A határozat leszögezte, hogy az Alkotmánytanács hivatából nem vizsgálhatta a törvény más rendelkezéseit (Décision no 2005-530 DC du 29

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation/ General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	b/ A Német Szövetségi Köztársaságban az alkotmány részletes szabályokat határoz meg a költségvetésről. A német költségvetési jog történetében meghatározó jelentőségű kérdésnek nem a költségvetési technika fejlődését, hanem a népképviselő és a kormány közötti küzdelmet tekintik. Ennek megfelelően alapvető fontosságú az alkotmány 110. cikke, amely szerint a központi költségvetést törvény határozza meg. Az alkotmány megszabja a költségvetés tartalmát és időtartamát is. A költségvetési jognak az 1960-as évek második felében végrehajtott reformja eredményeként – az amerikai példát követve – a kormány ellenőrzése mellett a költségvetésnek a gazdaságirányítási eszköz jellege, a tervezés került előtérbe (Maunz, 110. cikk Rdn. 1-7, in: Maunz-Dürig: Grundgesetz). A német szociális piacgazdaság rendszerében az állam a pénzügyi eszközöknek a felhasználásával irányítja a gazdaságot, és az állami kiadások fontos szerepet játszanak. Az állami kiadások (megrendelések, szubvenciók) meghatározása a költségvetés fontos témája. Korábban a szigorúan vett költségvetési témákon túlmenő, konkrét célok meghatározását tartalmazó előírások felvételét azért tiltották, mert meg akarták akadályozni a kormány mozgási szabadságának a korlátozását. Az állam gazdaságirányító szerepének növekedése következtében a költségvetési témák kötöttsége új jelentést kapott. Eltérés van a rövidebb időt átfogó költségvetési kiadási rendszer és a hosszabb időre szóló gazdaságpolitikai döntések között. Ezért a költségvetési törvény mellett számos olyan törvényt is megalkotnak, amelyekben ezeket a – költségvetéssel szoros összefüggésben álló, de nem egy adott költségvetési időszakra (egy évre) vonatkozó – gazdaságpolitikai megvalósító konkrét szabályokat meghatározzák (Badura: Staatsrecht, München 1996. 2. Aufl. 673-675, 683-686). Az államháztartás mérlegében csak szigorúan a pénzügyi egyensúly kérdései szerepelnek. Ezzel szemben a költségvetési törvényben előfordulhatnak – a költségvetési törvény gazdaságirányítási szerepe miatt – olyan rendelkezések is, amelyek az állampolgárok jogait és köteleseit is meghatározhatják, annak ellenére, hogy a költségvetési törvény
2006	4/2006. (II. 15.) AB határozat	2/15/2006	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8F8C14A23F806979C1258382003C369D?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F		United Kingdom	d/ Az angol alkotmányos rendszer alapvető tételeihez tartozik, hogy a kormány sem adott nem vehet ki, sem pénzt nem költhet el a parlament hozzájárulása nélkül. Az 1990-es években végrehajtott reform egyik fontos elemeként a költségvetést a gazdaságpolitikai célok megvalósításának szolgálatába állítják. Bár a költségvetési törvény jogi jellegére vonatkozóan nincs kialakult bírói gyakorlat, – viszonylag nem régen – a költségvetési törvény alapján bírói ítélet döntött arról, szabályszerűen használta-e fel a kormány az állami pénzeszközöket /Daintith, The Executive in the Constitution, Oxford 1999-104-105, 152-154, 169-170, 205.).
2005	42/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B336B4DC80014245C1257ADA0052666F?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	A pótmagánvád a bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvényben vált a magyar kodifikált jog intézményévé a XIX. században uralkodó, az eljárási funkciók megosztását és a vádrendszert modellként választó büntetőjogi eszmerendszer részeként, más európai (elsősorban osztrák és skót) szabályozási tapasztalatok alapján. A sértett jogát a pótmagánvádra a büntető perrendtartásról szóló 1951. évi III. törvényt módosító 1954. évi V. törvény megszüntette, majd közel fél évszázad után a Be. ismét lehetővé tette.
2005	42/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B336B4DC80014245C1257ADA0052666F?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Utólagos normakontrol eljárás	G		continental legal systems	3.3. Az ügyészség – a kontinentális jogrendszerekben általában véve elfogadott helyzetének megfelelően – a Magyar Köztársaságban elsősorban vádfunkciót ellátó szervezet; alapvető feladata a büntető igény bíróság előtti érvényesítése. Ilyen tartalommal szabályozza az Alkotmány 51. § (1) és (2) bekezdése az ügyészség alkotmányos jogállását, büntetődöntési és közbírói funkcióit és az azokhoz kapcsolódó egyéb feladatait és hatáskörét. A (3) bekezdés értelmében az ügyészség e fő funkció mellett más feladatokat is ellát. [1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29, 33.] A 12/2001. (V. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta: az ügyészség alkotmányos jogállására vonatkozó alkotmányi rendelkezésekből is megállapítható, hogy az ügyészség alkotmányos feladatellátása különbözik az állam büntetőhatalmának gyakorlása és az egyéb eljárások tekintetében. (ABH 2001, 163, 164.)
2005	42/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B336B4DC80014245C1257ADA0052666F?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	United Kingdom	A pótmagánvád a bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvényben vált a magyar kodifikált jog intézményévé a XIX. században uralkodó, az eljárási funkciók megosztását és a vádrendszert modellként választó büntetőjogi eszmerendszer részeként, más európai (elsősorban osztrák és skót) szabályozási tapasztalatok alapján. A sértett jogát a pótmagánvádra a büntető perrendtartásról szóló 1951. évi III. törvényt módosító 1954. évi V. törvény megszüntette, majd közel fél évszázad után a Be. ismét lehetővé tette.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kovács Péter	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F	0	France	2. Amikor a határozat a családtervezési célú, önkéntes sterilizációnak a harmincötödik életév betöltéséhez történt kötése indokoltságát – a nemzetközi gyakorlatot is figyelembe véve – vizsgálja, bár értékel a mellette szóló érveket, mégis alapvetően olyan korhatárnak minősíti, amelyet az állam diszkrecionális jelleggel állapított meg, s amelynek a feloldását a demokratikus jogrendű államokban észlelhető tendenciaként tekinti. Ezzel összefüggésben a határozat orvosilag is indokolatlannak tartja a szabály merevségét, mivel az orvostudományok fejlődése miatt úgymond a korábbi évtizedekben uralkodó felfogást tükrözi. Különböző összefüggésekben azonban az Alkotmánybíróság már többször is rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság nem ténybíróság. [1287/H/1993. AB határozat, ABH 1994, 803, 806.; 36/1998. (IX. 16.) AB határozat, ABH 1998, 262, 292.; 26/2001. (VI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 242, 251.; 1051/B/2001. AB határozat, ABH 2002, 1572, 1577.] Több év is szól ugyanakkor ismereteim szerint a harmincötödik év indokoltága mellett: az orvostudományban ma is ezt tekintik olyannak, ami felett statisztikailag megnövekszik a terhességet veszélyeztető tényezők aránya, s ennek megfelelően különböző járulékos vizsgálatokat ajánlanak, illetve egyes országokban tesznek kötelezővé annak érdekében, hogy a Dawn-kór és egyéb szindrómák megjelenését megállapíthassák, s arra a várandós anya figyelmét felhívják. A 2001 előtt csak orvosi indikációjú sterilizációt engedélyező francia szabályozás liberalizációjának előkészítő munkálatai során hozta nyilvánosságra a francia nemzeti etikai konzultatív tanács azt a jelentését (Comité consultatif national d'éthique, Rapport sur la stérilisation envisagée comme mode de contraception définitive n°50, 3 avril 1996), amely szerint a fogamzásgátlási célú sterilizációt magukon végrehajtatott nők aránya a 20-24 és 25-29 éves életkor között 0,5 %, 30-34 között 1,5 %, 35-39 között 6,4 %, 40-44 között 12,7 %, 45-49 között 21 %. Mindezek egybevágának a már nem fiatalkori terhesség esetében a fokozott figyelmet igénylő életkori szakaszokkal, a kockázati arányok növekedésével. Az életkori határ indokoltságát az is alátámasztja, hogy a
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különnemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Grissold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesseg korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesseg korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Canada	Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különnemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Grissold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesseg korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesseg korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Denmark	Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különmemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesseg korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesseg korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	2. Az önrendelkezési jog és a művi meddővé tétel alkotmányos összefüggéseinek feltárásakor az Alkotmánybíróság tekintetbe vette az alkotmányos demokráciákban megfigyelhető tendenciákat. Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különmemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesseg korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesseg korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja ki. ---- Nemzetközi összehasonlításban kivételesnek mondható az olyan szabályozás, amely a családtervezési célú meddővé tételt – a döntésképeségi korhatáron túl – objektív feltételektől teszi függővé. (Fehéroroszországban: legalább három gyermek, vagy betöltött 30. év és két gyermek, vagy nőknél betöltött 35. év, férfiaknál betöltött 45. év. Szlovéniában: betöltött 35. év.) A mai – elvi jelentőségű – jogviták egy része a házastársi hozzájárulás nélkül elvégzett sterilizációra vonatkozik [Egyesült Államokban: Murray v. Vandevander, Court of Appeals
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Japan	2. Az önrendelkezési jog és a művi meddővé tétel alkotmányos összefüggéseinek feltárásakor az Alkotmánybíróság tekintetbe vette az alkotmányos demokráciákban megfigyelhető tendenciákat. Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különmemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesseg korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesseg korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Slovenia	Nemzetközi összehasonlításban kivételesnek mondható az olyan szabályozás, amely a családtervezési célú meddővé tételt – a döntésképeségi korhatáron túl – objektív feltételektől teszi függővé. (Fehéroroszországban: legalább három gyermek, vagy betöltött 30. év és két gyermek, vagy nőknél betöltött 35. év, férfiaknál betöltött 45. év. Szlovéniában: betöltött 35. év.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	South Africa	A fogamzásgátlás és azon belül a művi meddővé tétel szabadságának biztosítása különös súlyt kapott néhány államban, a faji, etnikai, nemi vagy más önkényes megkülönböztetést intézményesítő vagy eltűrő politikai rendszer demokratikus átalakításával összefüggésben. Például a Dél-afrikai Köztársaságban, 1998-ban elfogadott Sterilisation Act a 18. évet betöltött, döntésképes személyek számára biztosítja ezt a jogot, abból a preambulumban megfogalmazott elvből kiindulva, hogy az alkotmányban elismert testi és pszichológiai integritáshoz való jog magában foglalja a reprodukcióról való szabad döntés jogát. Ugyanakkor több európai államban és az Egyesült Államokban előfordult esetek azt is bizonyítják, hogy az önkéntesség és a diszkrimináció-tilalom elvén alapuló szabályozás ellenére is előfordulhatnak nagy számú visszaélések a gyakorlatban. Például az Egyesült Államokban az 1970-es években elfogadott szövetségi szintű szabályok ellenére sor került indiánok, feketék és más kisebbségek vitatott legitimizációs sterilizálására. (Ronald Munson: Intervention and Reflection. Basic Issues in Medical Ethics. Wadsworth, Belmont, California, 1988, 420.) A súlyos jogsértésekre azonban nem az önrendelkezés jogot biztosító szabályok elfogadása miatt került sor, hanem azokkal ellentétben. A visszaélések veszélyét növeli, ha hiányzik az egyéni autonómiát biztosító és hatékony
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	2. Az önrendelési jog és a művi meddővé tétel alkotmányos összefüggéseinek feltárásakor az Alkotmánybíróság tekintetbe vette az alkotmányos demokráciákban megfigyelhető tendenciákat. Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különnemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Grissold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesesség korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesesség korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja ki. – A mai – elvi jelentőségű – jogviták egy része a házastársi hozzájárulás nélkül elvégzett sterilizációra vonatkozik [Egyesült Államokban: Murray v. Vandevander, Court of Appeals of Oklahoma, Division No.1. 522 P.2d. 302.]; más részük az orvos és a páciens közötti magánjogi szerződésből eredő kötelezettségeket érinti (például: tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, felelősség a sterilizációt követő terhesség vagy születés miatt stb.) [Egyesült Királyságban: Eye v. Measday, (1986) 1 All ER 488; Gold v. Haringey Health Authority (1988) QB 481]; Németországban: BVerfGE 96, 375. (1997); gyakran –
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különnemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Grissold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesesség korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesesség korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	2. Az önrendelkezési jog és a művi meddővé tétel alkotmányos összefüggéseinek feltárásakor az Alkotmánybíróság tekintetbe vette az alkotmányos demokráciákban megfigyelhető tendenciákat. Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesesség korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesesség korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja ki. — A mai – elvi jelentőségű – jogviták egy része a házastársi hozzájárulás nélkül elvégzett sterilizációra vonatkozik [Egyesült Államokban: Murray v. Vandevander, Court of Appeals of Oklahoma, Division No.1. 522 P.2d. 302.]; más részük az orvos és a páciens közötti magánjogi szerződésből eredő kötelezettségeket érinti (például: tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, felelősség a sterilizációt követő terhesség vagy születés miatt stb.) [Egyesült Királyságban: Eye v. Measday, (1986) 1 All ER 488; Gold v. Haringey Health Authority (1988) QB 481]; Németországban: BVerfGE 96, 375. (1997); gyakran –
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	F		USA	A fogamzásgátlás és azon belül a művi meddővé tétel szabadságának biztosítása különös súlyt kapott néhány államban, a faji, etnikai, nemi vagy más önkényes megkülönböztetést intézményesítő vagy eltérő politikai rendszer demokratikus átalakításával összefüggésben. Például a Dél-afrikai Köztársaságban, 1998-ban elfogadott Sterilisation Act a 18. évet betöltött, döntésképes személyek számára biztosítja ezt a jogot, abból a preambulumban megfogalmazott elvből kiindulva, hogy az alkotmányban elismert testi és pszichológiai integritáshoz való jog magában foglalja a reprodukcióról való szabad döntés jogát. Ugyanakkor több európai államban és az Egyesült Államokban előfordult esetek azt is bizonyítják, hogy az önkéntesség és a diszkrimináció-tilalom elvén alapuló szabályozás ellenére is előfordulhatnak nagy számú visszaélések a gyakorlatban. Például az Egyesült Államokban az 1970-es években elfogadott szövetségi szintű szabályok ellenére sor került indiánok, feketék és más kisebbségek vitatott legítimitású sterilizálására. (Ronald Munson: Intervention and Reflection. Basic Issues in Medical Ethics. Wadsworth, Belmont, California, 1988, 420.) A súlyos jogvétsékre azonban nem az önrendelkezési jogot biztosító szabályok elfogadása miatt került sor, hanem azokkal ellentétesen. A visszaélések veszélyét növeli, ha hiányzik az egyéni autonómiát biztosító és hatékony
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	Az Egyesült Államok Legfelső Bírósága 1942-ben alkotmányellenesnek minősítette az egyes visszaeső bűnelkövetők meddővé tételét elrendelő jogszabályt [Skinner v. Oklahoma, 316 U.S. 535 (1942)]. A bíróság ebben a határozatban az egyén alapvető jogai közé sorolta a gyermekvállalásról hozott szabad döntést. Később a testület a magánélethez való jog alapján ismerte el, hogy a házaspárok és az együtt élő különemű személyek szabadon eldönthetik, használnak-e fogamzásgátló eszközt. [Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965); Eisenstadt v. Baird, 405 U.S. 438 (1972).] Napjainkban számos demokratikus jogrendű államban törvények és bírósági döntések – a fogamzásgátláshoz való jog analógiájára – nem kérdőjelezik meg, hogy a jogi értelemben döntésképesnek tekintett személyek életkorra, családi állapotra, saját gyermekek számára tekintet nélkül kérhetik a művi meddővé tételt. (Például: Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Svájc, Spanyolország.) Mindazonáltal a sterilizációról való döntésképesesség korhatára államonként eltérő, és nem feltétlenül egyezik meg az általános döntésképesesség korhatárával. (Például Ausztriában és Dániában 25 év, az Egyesült Államokban 21 év, Japánban 20 év, Spanyolországban 18 év.) Több államban, így Németországban nincs speciális szabályozás a művi meddővé tétel feltételeiről, azokat – konkrét esetek kapcsán – a bírói gyakorlat alakítja
2005	43/2005. (XI. 14.) AB határozat	11/14/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5278F8F2A33BC0AEC1257ADA00529814?OpenDocument	Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Belarus	Nemzetközi összehasonlításban kivételnek mondható az olyan szabályozás, amely a családtervezési célú meddővé tételt – a döntésképeségi korhatáron túl – objektív feltételektől teszi függővé. (Fehéroroszországban: legalább három gyermek, vagy betöltött 30. év és két gyermek, vagy nőknél betöltött 35. év, férfiaknál betöltött 45. év. Szlovéniában: betöltött 35. év.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2005	37/2005. (X. 5.) AB határozat	10/5/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4263027EEDB93AF6C1257ADA0052812E?OpenDocument	Tersztánszky Dr. Vasadi Éva	unanimous	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	European states	2. A különböző országok közpénzekből fenntartott levéltáira – miként arra a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény javaslatához fűzött indoklás rámutat – általánosan jellemző, hogy elsődleges feladatként a közhatalmat gyakorló vagy közfeladatot ellátó szervek irattárába tartozó dokumentumoknak (összefoglaló néven: köziratoknak) azt a részét őrzik meg és bocsátják a kutatók rendelkezésére, amely az irattárat létrehozó szerv működéséhez már nem szükséges, de adattartalma miatt a történetírás elsődleges forrásul szolgálhat, vagy az állam folytonossága, illetőleg az állampolgárok érdekeinek védelme szempontjából nélkülözhetetlen. A nyugat-európai államok túlnyomó többsége – az információ szabadságáról, valamint a személyes adatok védelméről szóló törvényekhez igazodva – új levéltári törvényt alkotott. Tipikusnak tekinthető, hogy e jogszabályok mindegyike a köziratok védelme és használhatóságának biztosítása érdekében meghatározza egyebek között az archiválási kötelezettség alá tartozó irattárak, valamint az ezen irattárak maradó értékű iratainak átvételére illetékes levéltárak körét, s ezzel összefüggésben definiálja az irat fogalmát, ide sorolva bármely típusú adathordozón rögzített adatot és információt, abból az alapelvből kiindulva, hogy a köziratok nyilvánosságát csak az állampolgárok és az állam jogos érdekeinek védelme miatt, akkor is csak meghatározott időre szűkítően lehet korlátozni, szabályozza a levéltárban őrzött köziratok használatát. E szabályozás jellemzője, hogy más rendelkezések vonatkoznak az iratok tudományos kutathatóságára, megismerésére és más szabályok a bárki által való megismerésre; eltérés mutatkozik a személyes adatot tartalmazó illetve nem tartalmazó levéltári anyag védelmével illetően. Fő szabály szerint, az európai joggyakorlatban is általánosan alkalmazott harminc év az általános kutatási időhatár: a keletkezés naptári évétől számított harminc éven túli levéltári anyagban kutathat bárki. Személyes adatot tartalmazó levéltári anyagra speciális kutatási időhatár vonatkozik: főszabályként az ilyen anyag az
2005	1/2005. (II. 4.) AB határozat	2/4/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D81D419C188E4B86C1257ADA00526521?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F		Czech Republic	10. A fenti álláspont megfelel az Európa Tanács parlamentje által 2004. január 27-én a közszolgálati műsorszolgáltatásról elfogadott 1641 (2004)1 számú ajánlásnak. Az Európa Tanács a témával ismételtelen foglalkozott és vizsgálta a demokráciát ezen a területen fenyegető veszélyt. A Miniszteri Bizottság 1996. szeptember 11-én elfogadott R (96) 10 számú ajánlásának melléklete – egyebek között – felhívta az államokat a közszolgálati műsorszolgáltatás fenntartásához szükséges, áttekinthető, kiszámítható és hosszú távú tervezést lehetővé tevő finanszírozás kiépítésére, amelyben kellő súllyal szerepel az önállóságot biztosító üzemben tartási díjak rendszere. A Parlament 2004. évi ajánlása viszont a felderülő problémák között rámutatott arra, hogy súlyos pénzügyi helyzetben van a közszolgálati műsorszolgáltatás Magyarországon, a Cseh Köztársaságban és Szlovákiában. A 10. pontban rámutatott arra, hogy több országban pénzügyi beszámolási kötelezettséget írnak elő a műsorszolgáltató szervezetek terhére és az állami szervezetekkel szemben fennálló ezt a kötelezettséget veszélyesnek ítélte. Ezért a 17. pontban felhívta a Miniszteri Bizottságot, hogy foglaljon állást
2005	1/2005. (II. 4.) AB határozat	2/4/2005	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D81D419C188E4B86C1257ADA00526521?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	F		Slovakia	10. A fenti álláspont megfelel az Európa Tanács parlamentje által 2004. január 27-én a közszolgálati műsorszolgáltatásról elfogadott 1641 (2004)1 számú ajánlásnak. Az Európa Tanács a témával ismételtelen foglalkozott és vizsgálta a demokráciát ezen a területen fenyegető veszélyt. A Miniszteri Bizottság 1996. szeptember 11-én elfogadott R (96) 10 számú ajánlásának melléklete – egyebek között – felhívta az államokat a közszolgálati műsorszolgáltatás fenntartásához szükséges, áttekinthető, kiszámítható és hosszú távú tervezést lehetővé tevő finanszírozás kiépítésére, amelyben kellő súllyal szerepel az önállóságot biztosító üzemben tartási díjak rendszere. A Parlament 2004. évi ajánlása viszont a felderülő problémák között rámutatott arra, hogy súlyos pénzügyi helyzetben van a közszolgálati műsorszolgáltatás Magyarországon, a Cseh Köztársaságban és Szlovákiában. A 10. pontban rámutatott arra, hogy több országban pénzügyi beszámolási kötelezettséget írnak elő a műsorszolgáltató szervezetek terhére és az állami szervezetekkel szemben fennálló ezt a kötelezettséget veszélyesnek ítélte. Ezért a 17. pontban felhívta a Miniszteri Bizottságot, hogy foglaljon állást
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A9?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Africa	Az afrikai kontinens kultúrájához hagyományosan csak a marihuana (hasis) fogyasztása tartozik hozzá, s az is csak kultikus célból. Így a „nem tudatos fogyasztás” ellen a büntetőjog eszközeivel is fellépnek.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A9?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Australia	Ausztráliában csak a marihuánára vonatkoznak megengedő jellegű szabályok, aminek következtében a fogyasztással összefüggő magatartások egy része túlnyomórészt csak adminisztratív szankciót von maga után.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Austria	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértéktelen és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Belgium	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértéktelen és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	F		Bolivia	Latin-Amerika államaiban a marihuana fogyasztás vagy szabályozottan (pl. Peru) vagy szabályozás nélkül (pl. Bolívia), illetve a kokainfogyasztás (pl. Kolumbia) határok között megengedett, vagy mindkettő „eltűrt” (pl. Mexikó).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Canada	Kanadában a marihuana orvosi célú használata – feltételekkel – megengedett, míg a saját használatra történő természetes vagy birtoklás elsősorban adminisztratív szankciót von maga után.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	China	Ázsia országaiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális birtoklás mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Szingapúr, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajtától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekig terjednek (pl. Thaiföld, India).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Columbia	Latin-Amerika államaiban a marihuana fogyasztás vagy szabályozottan (pl. Peru) vagy szabályozás nélkül (pl. Bolívia), illetve a kokainfogyasztás (pl. Kolumbia) határok között megengedett, vagy mindkettő „eltűrt” (pl. Mexikó).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Denmark	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértéktelen és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Finland	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámdé mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábitószerrel visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másol (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	France	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámdé mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábitószerrel visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másol (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Germany	A. következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértékletes és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban (Hollandia) ismert. ----- Hasonló következtetésre jutott a Német Szövetségi Alkotmánybíróság is az 1994. március 9-én meghozott ún. kannabisz döntésében (Cannabis-Urteil; Entscheidung Nr. 10 lin: BVerfGE 90, 145. o.), rámutatva a korlátozások azon alkotmányos értéktartalma, amelyek az egyén, mint szociális egyed és a közösség nyugalma érdekében szükségesek. A már – a jelen határozatban – hivatkozott nemzetközi szerződéseknek a szabályozási célt kijelölő rendelkezései a kábítószer és pszichotrop anyagok használatából eredő, az egyént és a közösséget egyformán sújtó „mérhetetlen szenvedésre és fájdalomra” hívják fel a figyelmet, amelynek következtében éppen az emberi méltóság szenvedni el az első csapásokat. A német felfogásban és az egyezményekben pedig az a közös, a magyar Alkotmányból is levezethető tétel fogalmazódik meg, hogy az egyén emberi méltóságát éppen úgy nem lehet élete kockáztatása mentén és „részleteiben” megóvni, mint ahogyan senkinek az egyéni méltósága nem élvez prioritást másokéval
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Greece	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámdé mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábitószerrel visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másol (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	India	Ázsia országaiiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális birtoklás mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Singapúr, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajtától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekig terjednek (pl. Thaiföld, India).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Ireland	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámde mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábítószerral visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másból (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Italy	Az Egységes Kábítószer Egyezményhez, a Pszichotrop Egyezményhez és az ENSZ Egyezményhez fűzött sorszámozott listák ma már csak elméletileg jelentik – a legveszélyesebből a legkevésbé veszélyes felé haladva – a szerek súly szerinti osztályozását. E három dokumentum általános ellenőrzési szempontból a kockázati tényezők együtthatását figyelembe véve (pl. termesztés, gyártás, kereskedelem, kivitel, behozatal, felhasználás,) és nem büntetőjogi értelemben állít fel rangsort, noha az a sorrendiség egyes országok jogalkotásában a büntetőjogi értékelés kapcsán is a differenciálás kiindulópontját jelenti (pl. Egyesült Királyság, Olaszország). Ugyanakkor az Egyezmények szövege nem ad semmiféle eligazítást arra, hogy a listákon szereplő anyagok között büntetőjogi szempontból különbséget kellene tenni, bár ezzel ellentétes szabályokat sem tartalmaz. A szerződő államoknak csak azt tiltja meg, hogy a nemzetközi dokumentumok jegyzékén szereplő kábítószereket vagy pszichotrop anyagokat, prekursorokat a nemzeti jog alakítása során mellőzzék. Mindebből már önmagában is az következik, hogy a nemzeti büntetőjogi szabályozás alakításakor kiindulópontként valamennyi, a nemzetközi egyezmények által ellenőrzés alá vont kábítószer, pszichotrop anyag és prekursor helyzetét a jogszabályban világosan rendezni kell. --- A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Japan	Ázsia országaiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális börtöklás mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Szingapúr, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekje terjednek (pl. Thaiföld, India).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Latin-America	Latin-Amerika államaiban a marihuana fogyasztás vagy szabályozottan (pl. Peru) vagy szabályozás nélkül (pl. Bolívia), illetve a kokainfogyasztás (pl. Kolumbia) határok között megengedett, vagy mindkettő „eltűrt” (pl. Mexikó).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Malta	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámde mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábítószerral visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másból (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Mexico	Latin-Amerika államaiban a marihuana fogyasztás vagy szabályozottan (pl. Peru) vagy szabályozás nélkül (pl. Bolívia), illetve a kokainfogyasztás (pl. Kolumbia) határok között megengedett, vagy mindkettő „eltűrt” (pl. Mexikó).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Netherlands	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértékletes és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Norway	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámde mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábitószerrel visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „irányelvek” (pl. Finnország), vagy legfeljebb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másról (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Pakistan	Ázsia országaiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális börtök mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Singapur, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajtától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekbe terjednek (pl. Thaiföld, India).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Peru	Latin-Amerika államaiban a marihuána fogyasztás vagy szabályozottan (pl. Peru) vagy szabályozás nélkül (pl. Bolívia), illetve a kokainfogyasztás (pl. Kolumbia) határok között megengedett, vagy mindkettő „eltűrt” (pl. Mexikó).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Portugal	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértékletes és csak felnőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás – Az eszközök igen változatosak. A legszélesebb körben elterjedt leszokást célzó gyógyszeres kezeléstől (pl. methadon program) – az esetenként orvosi felügyelettel is járó – tűcsere és a belővőszobák biztosításán át (pl. Zürich, Frankfurt, Liverpool, Sydney) a szennyezettség-mérését végző mobil-laboratóriumokig (pl. Svájc, Portugália) terjednek. Leszokást biztosító programokat az államilag fenntartott addiktológiai központok mellett egyházi és karitatív szervezetek is kínálnak.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe ütközés	R	not specified	Singapore	Ázsia országaiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális börtök mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Singapur, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajtától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekbe terjednek (pl. Thaiföld, India).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Spain	A következményeket tekintve heterogén csoportot alkotnak azok az államok, ahol a fogyasztással szemben „engedékenyebb” a szabályozás. A szankciók esetenként adminisztratív jellegű formát öltenek, s még ezen belül is különbség lehet a kannabisz és más drogok között (pl. Portugália), vagy csak a nyilvános helyen történő fogyasztáshoz kapcsolódnak (pl. Spanyolország, Olaszország). Ismert az a megoldás is, hogy fogyasztás miatt csak pénzbüntetés alkalmazható (pl. Dánia), vagy – a kannabiszra még külön is differenciálva – csak a csoportos fogyasztás vonja maga után a szabadságelvonás lehetőségét (pl. Belgium). Található olyan szabályozás is, mely csupán a kannabisz esetében tesz különbséget a fogyasztói magatartások között (Ausztria, Németország, Hollandia). Ez utóbbi kategórián belül azonban a jogkövetkezmények éles különbségeket mutatnak. A nyilvános, mértéktelen és csak felidőttek esetében megengedhető, de az engedélyezés folyamatába a közösségek számára („háromszög bizottság útján”) még így is a vétőig menő beleszólást engedő, következménymentes fogyasztás kizárólag egy államban (Hollandia) ismert.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Sweden	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószer fajtától függetlenül, ámde mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábítószerral visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószereket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „írdínyelvek” (pl. Finnország), vagy legfeljebb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápiás programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másról (pl. Görögország) maga a törvény teremt meg ezt a különbséget.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Switzerland	Az eszközök igen változatosak. A legszélesebb körben elterjedt leszokást célzó gyógyszeres kezeléstől (pl. methadon program) – az esetenként orvosi felügyelettel is járó – tűscsere és a belővszobák biztosításán át (pl. Zürich, Frankfurt, Liverpool, Sydney) a szennyezettség-mérés végző mobil-laboratóriumokig (pl. Svájc, Portugália) terjednek. Leszokást biztosító programokat az államilag fenntartott addiktológiai központok mellett egyházi és karitatív szervezetek is kínálnak.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	Thailand	Ázsia országaiban a szabályozás meglehetősen heterogén. A szankciók a minimális birtoklás mellett is kiszabható halálbüntetéstől (pl. Szingapúr, Pakisztán) a szigorú szabadságvesztést alkalmazásán át (pl. Japán, Kína) a drogfajtától, vagy/és mennyiségtől függő megosztott (adminisztratív típusú reagálás és szabadságvesztés között) következményekig terjednek (pl. Thaiföld, India).
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	United Kingdom	Az Egyesült Királyság Kábítószer Egyezményhez, a Pszichotrop Egyezményhez és az ENSZ Egyezményhez fűzött sorszámozott listák ma már csak elméletileg jelentik – a legveszélyesebbtől a legkevésbé veszélyes felé haladva – a szerek súly szerinti osztályozását. E három dokumentum általános ellenőrzési szempontból a kockázati tényezők egyúttartását figyelembe véve (pl. termesztés, gyártás, kereskedelem, kivétel, behozatal, felhasználás) és nem büntetőjogi értelemben állít fel rangsort, noha ez a sorrendiség egyes országok jogalkotásában a büntetőjogi értékelés kapcsán is a differenciálás kiindulópontját jelenti (pl. Egyesült Királyság, Olaszország). Ugyanakkor az Egyezmények szövege nem ad semmiféle eligazítást arra, hogy a listákon szereplő anyagok között büntetőjogi szempontból különbséget kellene tenni, bár ezzel ellentétes szabályokat sem tartalmaz. A szerződő államoknak csak azt tiltja meg, hogy a nemzetközi dokumentumok jegyzékén szereplő kábítószereket vagy pszichotrop anyagokat, prekursorokat a nemzeti jog alakítása során mellőzzék. Mindebből már önmagában is az következik, hogy a nemzeti büntetőjogi szabályozás alakításakor kiindulópontként valamennyi, a nemzetközi egyezmények által ellenőrzés alá vont kábítószer, pszichotrop anyag és prekursor helyzetét a jogszabályban

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	USA	Az amerikai kontinensen már évszázadok óta jelen van a drogfogyasztás problémája. Az Amerikai Egyesült Államokban ma az ún. nulla tolerancia jegyében a jogszabályok szintjén is „drogháború” folyik; a kábítószerezrel kapcsolatos problémákat megfelelőbe lehetetlenül büntetőjogi kérdésként kezelik. A Legfelsőbb Bíróság döntéseiben is ez tükröződik vissza (pl. marihuana orvosi célú felhasználására vonatkozó döntés, a IV. Alkotmánykiegészítés alkalmazhatóságának tilalma a kábítószerez ügyekben). Ugyanakkor a marihuana esetében a szövetségi igazságszolgáltatás hatáskörén kívül eső kérdésekben az egyes államok szabályozása az enyhítés, illetve a türes irányába mutat. Kanadában a marihuana orvosi célú használata – feltételekkel – megengedett, míg a saját használatra történő termesztés vagy birtoklás elsősorban adminisztratív szankciót von maga után.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	C	CC decision	USA	Az amerikai kontinensen már évszázadok óta jelen van a drogfogyasztás problémája. Az Amerikai Egyesült Államokban ma az ún. nulla tolerancia jegyében a jogszabályok szintjén is „drogháború” folyik; a kábítószerezrel kapcsolatos problémákat megfelelőbe lehetetlenül büntetőjogi kérdésként kezelik. A Legfelsőbb Bíróság döntéseiben is ez tükröződik vissza (pl. marihuana orvosi célú felhasználására vonatkozó döntés, a IV. Alkotmánykiegészítés alkalmazhatóságának tilalma a kábítószerez ügyekben). Ugyanakkor a marihuana esetében a szövetségi igazságszolgáltatás hatáskörén kívül eső kérdésekben az egyes államok szabályozása az enyhítés, illetve a türes irányába mutat. Kanadában a marihuana orvosi célú használata – feltételekkel – megengedett, míg a saját használatra történő termesztés vagy birtoklás elsősorban adminisztratív szankciót von maga után.
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	C	CC decision	Germany	Az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő „alkotmányos büntetőjog” elve, valamint a 8. § (2) bekezdéséből származó alapjog-korlátozási feltételek alapján külön alkotmányossági megítélés alá tartozik a büntetőjogi beavatkozás. A büntetőeljárás szükségképpen együtt járó alapjog-korlátozások, a kriminális szankciók súlyossága (különösen a szabadságvesztés lehetősége), valamint az eljárás és a büntetések megbélyegző hatása azt indokálják, hogy az Alkotmánybíróság az alapjog-korlátozások szükségességi-arányossági tesztjét alkalmazza a Btk. Visszaélés kábítószerezrel cím alatt található rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatakor. Ezt – szakítva a korábbi gyakorlattal – a többségi határozat is elismeri, de az arányosság kérdésében én más következtetésre jutok. A testület éppen azt az alapelvi részt hagyja figyelmen kívül a Német Szövetségi Alkotmánybíróság – egyébként sok tekintetben követett – kannabisz-döntéséből, amelyet az alapjog-korlátozás szempontjából a leglényegesebbnek tartok: a csekély mennyiségű tiltott drogok alkalmasszerű, saját célú fogyasztásának büntetendővé nyilvánítása azért nem sérti az aránytalan állami beavatkozás tilalmát, „mert a törvényhozó a bűnüldöző szervek számára lehetővé tette a büntetés kiszabásának vagy a bűncselekmény üldözésének mellőzését. Ezáltal a törvényhozó tekintettel volt a csekély mértékű jogellenességre és az elkövető bűnösségének alacsony fokára.” (BVerfGE 90, 145.) – A differenciált megközelítést tartom indokoltnak a kábítószerek okozta társadalmi hátrányok alkotmányjogi vizsgálatánál is. A kábítószerek nemcsak az egyén egészségére hatnak ártalmasan, hanem az egész társadalomra nézve hátrányos következményekkel járnak. Ahogy a Német Szövetségi Alkotmánybíróóság fogalmazott: „a társadalmi együttélés formálása a tét.” (BVerfGE 90, 145, 174.) A büntetőjog – határozatban is említett – „ultima ratio” jellegéből következően abból kell kiindulni, hogy a magatartások helytelenítése, valamint a társadalmi hátrányok lehetősége önmagában nem elegendő indok a büntetőjog alkalmazására. Egy cselekmény kriminalizálásához az államnak súlyos társadalmi
2004	54/2004. (XII. 13.) AB határozat	12/13/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8302846C93CE07A8C1257ADA00526A90?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + nemzetközi szerződésbe utközés	R	not specified	United Kingdom	1.3. E tekintetben az európai kontinens államai sem követnek egységes szabályozást. Az országok egy részében a fogyasztói magatartást a törvény a kábítószerez fajtától függetlenül, árde mennyiségi különbségekre figyelemmel szabadságvesztéssel vagy a mellett alternatív büntetések lehetővé tételével szankcionálja, viszont minden más (kábítószerezrel visszaéléssel összefüggő) magatartásnál enyhébben (pl. Franciaország, Svédország, Málta). Külön csoportot képeznek azok az államok, ahol a kábítószerezket „osztályokba”, vagy legalább „csoportokba” sorolják, s a büntetés mértéke főként ennek függvénye (pl. Anglia, Írország). Elfogadott az is, hogy a büntetőjogi következmények súlyozására külön „íránylevek” (pl. Finnország), vagy legfelsőbb bírósági döntések (pl. Norvégia) vonatkoznak, s így differenciálnak – a terápia programok felajánlhatósága útján – függő és nem függő fogyasztók között. Másol (pl. Görögország) maga a törvény teremti meg

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation/ General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	42/2004. (XI. 9.) AB határozat	11/9/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8B963E2C0125CD36C1257ADA005264FD?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	G	0	continental legal systems	Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításokat a 17/1994. (III. 29.) AB határozatában az alábbiakkal egészítette ki: „Az alkotmányellenes hatalomösszpontosítás veszélye az egyes hatalmi ágakat különbözőképpen és különböző mértékben érintheti, a bírói „túlhatalom” veszélye azonban a kontinentális jellegű jogrendszerekben eleve csekély. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bírói hatalomkoncentráció – a bíróságoknak az államéletben betöltött sajátos szerepe folytán – kevésbé merülhet fel azokban az alkotmányos rendszerekben, amelyekben elkülönült alkotmánybíráskodás honosodott meg. Ezekben a rendszerekben a bírói hatalom fő megnyilvánulását jelentő ítélkezési tevékenységbe történő bármely külső beavatkozás sokkal súlyosabb fenyegetést jelent az alkotmányos berendezkedésre, mint a bírói hatalom esetleges túlsúlya. Ezért az alkotmányos biztosítékoknak alapvetően arra kell vonatkoznuk, hogy a bíróságok és a másik két hatalmi ág között ne jöjjön létre olyan politikailag meghatározott függés, mint a parlament és a kormány között. Amíg tehát a végrehajtó hatalom korlátozását mind a parlamenti ellendírzés intézményeinek megteremtésével, mind a közigazgatás bírói kontrolljának általánossá tételével indokolt és alkotmányosan szükséges biztosítani, addig a bírói hatalomba való külső beavatkozásnak szigorúbbak és alapvető garanciális elveken nyugvók az alkotmányos korlátai.” [17/1994.
2004	42/2004. (XI. 9.) AB határozat	11/9/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8B963E2C0125CD36C1257ADA005264FD?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	France	1. A polgári eljárásjog hazai szabályozásában a felülvizsgálat intézménye régóta ismert. Az 1893.XVIII. t.-cz. harmadfokú fellebbevitelként szabályozta a felülvizsgálatot, amelyet – német és francia mintára – csak a jogkérdésekre szorított. Az új polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. t.-cz. némileg változtatott a felülvizsgálat rendszerén. Továbbra is fenntartotta azt a megoldást, hogy a felülvizsgálat nem egyéb, mint „harmadfokú korlátozott fellebbezés”, de a jogkérdéseken túl – szűk körben – a ténykérdések alapján is lehetővé tette a felülvizsgálatot. Az 1911. évi I. t.-cz. által szabályozott felülvizsgálatnak a funkciója alapvetően nem a jogegység megóvása volt. Az akkori francia semmitossékkal ellentétben – amely a jogegység biztosítására adekvát eszközzel, az alsóbíróságok ítéleteinek megsemmisítési jogával rendelkezett – a felülvizsgálati bíráskodásra jogosult kir. Kúria (illetve a kir. ítélőtábla) a jogsérelem valódi orvoslására is jogosult volt. Az 1911. évi I. t.-cz.-hez kapcsolódó magyarázat szerint „A mi felülvizsgálati bíróságaink tehát a most kifejtettek szerint rendes harmadfokú bíróságok, amelyek ép úgy gyakorolnak jurisdictiót, mint az alsóbíróságok. Erre mutat az, hogy a felülvizsgálati bíróság nem szorítkozik minden esetben csak a fellebbezési bíróság ítéletének megsemmisítésére, illetőleg feloldására, hanem ha az ügy a fellebbezési bíróság ítéletében megállapított tényállás alapján ítélhetőzatalra megérett, az ügy érdemében is ítél.” (Az új polgári perrendtartás, az 1911. évi I. t.-cz.; szerkesztő: Térfi Gyula, Grill Kiadó 1914. 618.) Az 1911. évi I. t.-cz.-et a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényre új rendelet helyezte hatályon kívül. Az 1953. január 1-én hatályba lépő Pp. „perorvoslat a törvényesség érdekében” elnevezéssel a későbbi törvényességi óváshoz hasonló megoldást vezetett be, a legfőbb ügyész az eljárást befejező vagy felfüggesztő bármely jogerős határozat ellen a törvényesség érdekében perorvoslattal élhetett a Legfelsőbb Bíróság előtt, jogszabálysértésre hivatkozva. Az 1954. évi VI. törvény e jogintézménynak – azt részben átalakítva – a törvényességi óvás nevet adta: a Pp. e szabálya

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	42/2004. (XII. 9.) AB határozat	11/9/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8B963E2C0125CD36C1257ADA005264FD?OpenDocument	Holló András	majority	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	Germany	1. A polgári eljárásjog hazai szabályozásában a felülvizsgálat intézménye régóta ismert. Az 1893.XVIII. t.-cz. harmadfokú fellebbevitelként szabályozta a felülvizsgálatot, amelyet – német és francia mintára – csak a jogkérdésekre szorított. Az új polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. t.-cz. némileg változtatott a felülvizsgálat rendszerén. Továbbra is fenntartotta azt a megoldást, hogy a felülvizsgálat nem egyéb, mint „harmadfokú korlátozott fellebbezés”, de a jogkérdéseken túl – szűk körben – a ténykérdések alapján is lehetővé tette a felülvizsgálatot. Az 1911. évi I. t.-cz. által szabályozott felülvizsgálatnak a funkciója alapvetően nem a jogegység megóvása volt. Az akkori francia semmitőszékekkel ellentétben – amely a jogegység biztosítására adekvát eszközzel, az alsóbíróságok ítéleteinek megsemmisítéséjével járóval rendelkezett – a felülvizsgálati bírásokodásra jogosult kir. Kúria (illetve a kir. ítélőtábla) a jogsérelem valódi orvoslására is jogosult volt. Az 1911. évi I. t.-cz.-hez kapcsolódó magyarázat szerint „A mi felülvizsgálati bíróságaink tehát a most kifejtettek szerint rendes harmadfokú bíróságok, amelyek ép úgy gyakorolnak jurisdictiót, mint az alsóbíróságok. Erre mutat az, hogy a felülvizsgálati bíróság nem szorítkozik minden esetben csak a fellebbezési bíróság ítéletének megsemmisítésére, illetőleg feloldására, hanem ha az ügy a fellebbezési bíróság ítéletében megállapított tényállás alapján ítélethozatára megérte, az ügy érdemében is ítél.” (Az új polgári perrendtartás, az 1911. évi I. t.-cz.; szerkesztő: Térfi Gyula, Grill Kiadó 1914. 618.) Az 1911. évi I. t.-cz.-et a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény hatálybalépítéséről és végrehajtásáról szóló 1952. évi 22. törvényerejű rendelet helyezte hatályon kívül. Az 1953. január 1-én hatályba lépő Pp. „perorvoslati a törvényesség érdekében” elnevezéssel a későbbi törvényességi óváshoz hasonló megoldást vezetett be, a legfőbb ügyész az eljárást befejező vagy felfüggesztő bármely jogerős határozat ellen a törvényesség érdekében perorvoslattal élhetett a Legfelsőbb Bíróság előtt, jogszabálysértésre hivatkozva. Az 1954. évi VI. törvény e jogintézménnyel – azt részben átalakítva – a törvényességi óvás nevét adta a Pp. e szabálya
2004	865/B/2003. AB határozat	11/8/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/AD73F63CE9893A1AC1257ADA0052953C?OpenDocument	Strausz János	unanimous	utólagos normakontrol eljárás	G		continental legal systems	1.1. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű: egyrészt anyagi jellegű szabályként kizárja a felelősségre vonást azért a tevékenységért, amelyet a jogosult hivatalának gyakorlása kapcsán fejt ki (felelősségmentesség, immunitás), másrészt eljárási jellegű szabályként hozzájárulástól teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását (sérthetetlenség, inviolabilitás). [34/2004. (IX. 28.) AB határozat, ABK 2004. augusztus-szeptember 659. 661. 662.]
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Belgium	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűktételeket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Bulgaria	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűktételeket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Croatia	2. A kontinentális jogrendszerben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségére vonását azért a tevékenységéért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	France	Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Germany	Vannak azonban olyan európai alkotmányok, amelyek a képviselői felelősségmentességet szűkítő feltételeket fogalmaznak meg. A lengyel alkotmány 105. cikke alapján a képviselő nem vonható felelősségre e minőségében kifejtett tevékenységéért, mandátumának ideje alatt és azt követően sem. A képviselő azonban felelősséggel tartozik a Szejmnek, és a Szejm hozzájárulásával a bíróság által is felelősségre vonható harmadik személyek jogainak megsértéséért. A lett alkotmány 28. cikke lehetővé teszi a képviselők bíróság vagy más hatóság előtti felelősségre vonását abban az esetben, ha a képviselő hivatali tevékenysége során tudatosan hamis, vagy a képviselő családi életet érintő becsületsértő kijelentéseket terjeszt. A német alkotmány 46. cikke alapján a képviselőt nem lehet szavazata vagy a Szövetségi Gyűlésen, illetve annak bizottságában nyilvánított véleménye miatt bírói vagy más hatósági eljárás alá vonni, és nem lehet a Szövetségi Gyűlésen kívül egyéb módon felelősségre vonni. Ez nem vonatkozik a becsületsértő tényállításokra. Ez utóbbi fordulat viszaul a német büntetőtörvénykönyv 187. §-ára, amely alapján két évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő az, aki jobb tudomása ellenére mással kapcsolatosan olyan valótlan tényt állít vagy híresztel, amely másokat megvető vagy a közelfogás szerint becszmérlő tartalmú, illetve alkalmas arra, hogy mások hitelet, jó hírnevét veszélyeztesse. A bűncselekmény minősített esete, ha a rágalmazásra a nyilvánosság előtt került sor, összejövetele hangzott el vagy írásban terjesztette az elkövető. A rágalmazás itt tehát tényállításra vonatkozik, és az elkövetőnek tudomása kell legyen arról, hogy az általa közölt, illetve híresztelt tény
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A48B4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Vannak azonban olyan európai alkotmányok, amelyek a képviselői felelősségmentességet szűkítő feltételeket fogalmaznak meg. A lengyel alkotmány 105. cikke alapján a képviselő nem vonható felelősségre e minőségében kifejtett tevékenységéért, mandátumának ideje alatt és azt követően sem. A képviselő azonban felelősséggel tartozik a Szejmnek, és a Szejm hozzájárulásával a bíróság által is felelősségre vonható harmadik személyek jogainak megsértéséért. A lett alkotmány 28. cikke lehetővé teszi a képviselők bíróság vagy más hatóság előtti felelősségre vonását abban az esetben, ha a képviselő hivatali tevékenysége során tudatosan hamis, vagy a képviselő családi életet érintő becsületsértő kijelentéseket terjeszt. A német alkotmány 46. cikke alapján a képviselőt nem lehet szavazata vagy a Szövetségi Gyűlésen, illetve annak bizottságában nyilvánított véleménye miatt bírói vagy más hatósági eljárás alá vonni, és nem lehet a Szövetségi Gyűlésen kívül egyéb módon felelősségre vonni. Ez nem vonatkozik a becsületsértő tényállításokra. Ez utóbbi fordulat viszaul a német büntetőtörvénykönyv 187. §-ára, amely alapján két évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő az, aki jobb tudomása ellenére mással kapcsolatosan olyan valótlan tényt állít vagy híresztel, amely másokat megvető vagy a közelfogás szerint becszmérlő tartalmú, illetve alkalmas arra, hogy mások hitelet, jó hírnevét veszélyeztesse. A bűncselekmény minősített esete, ha a rágalmazásra a nyilvánosság előtt került sor, összejövetele hangzott el vagy írásban terjesztette az elkövető. A rágalmazás itt tehát tényállításra vonatkozik, és az elkövetőnek tudomása kell legyen arról, hogy az általa közölt, illetve híresztelt tény

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Ireland	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységéért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte azo szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke, és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke.
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Italy	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységéért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte azo szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke, és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke. Vannak azonban olyan európai alkotmányok, amelyek a képviselői felelősségmentességet szűkítő feltételeket fogalmaznak meg. A lengyel alkotmány 105. cikke alapján a képviselő nem vonható felelősségre e minőségében kifejtett tevékenységéért, mandátumának ideje alatt és azt követően sem. A képviselő azonban felelősséggel tartozik a Szejmnek, és a Szejm hozzájárulásával a bíróság által is felelősségre vonható harmadik személyek jogainak megsértéséért. A lett alkotmány 28. cikke lehetővé teszi a képviselők bíróság vagy más hatóság előtti felelősségre vonását abban az esetben, ha a képviselő hivatali tevékenysége során tudatosan hamis, vagy a magán-, illetve családi életet érintő becsületsértő kijelentéseket terjeszt. A német alkotmány 46. cikke alapján
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Latvia	Vannak azonban olyan európai alkotmányok, amelyek a képviselői felelősségmentességet szűkítő feltételeket fogalmaznak meg. A lengyel alkotmány 105. cikke alapján a képviselő nem vonható felelősségre e minőségében kifejtett tevékenységéért, mandátumának ideje alatt és azt követően sem. A képviselő azonban felelősséggel tartozik a Szejmnek, és a Szejm hozzájárulásával a bíróság által is felelősségre vonható harmadik személyek jogainak megsértéséért. A lett alkotmány 28. cikke lehetővé teszi a képviselők bíróság vagy más hatóság előtti felelősségre vonását abban az esetben, ha a képviselő hivatali tevékenysége során tudatosan hamis, vagy a magán-, illetve családi életet érintő becsületsértő kijelentéseket terjeszt. A német alkotmány 46. cikke alapján a képviselőt nem lehet szavazata vagy a Szövetségi Gyűlésen, illetve annak bizottságában kinyilvánított véleménye miatt bírói vagy más hatósági eljárás alá vonni, és nem lehet a Szövetségi Gyűlésen kívül egyéb módon felelősségre vonni. Ez nem vonatkozik a becsületsértő tényállításokra. Ez utóbbi fordulat visszautal a német büntetőtörvénykönyv 187. §-ára, amely alapján két évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő az, aki jobb tudomása ellenére mással kapcsolatosan olyan valótlan tényt állít vagy híresztel, amely másokat megvető vagy a közfelfogás szerint becsületsértő tartalmú, illetve alkalmas arra, hogy mások hiteltét, jó hírét veszélyeztesse. A bűncselekmény minősített esete, ha a rágalmazásra a nyilvánosság előtt került sor, összefüggésben hangzott el vagy írásban terjesztette az elkövető. A rágalmazás itt tehát tényállítással vonatkozik, és az elkövetőnek tudomása kell legyen arról, hogy az általa közölt, illetve híresztelt tény

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Norway	A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke.
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Poland	Vannak azonban olyan európai alkotmányok, amelyek a képviselői felelősségmentességet szűkítő feltételeket fogalmaznak meg. A lengyel alkotmány 105. cikke alapján a képviselő nem vonható felelősségre e minőségében kifejtett tevékenységéért, mandátumának ideje alatt és azt követően sem. A képviselő azonban felelősséggel tartozik a Szejmnek, és a Szejm hozzájárulásával a bíróság által is felelősségre vonható harmadik személyek jogainak megsértéséért. A lett alkotmány 28. cikke lehetővé teszi a képviselők bíróság vagy más hatóság előtti felelősségre vonását abban az esetben, ha a képviselő hivatali tevékenysége során tudatosan hamis, vagy a magán-, illetve családi életet érintő becsületsértő kijelentéseket terjeszt. A német alkotmány 46. cikke alapján a képviselőt nem lehet szavazata vagy a Szövetségi Gyűlésen, illetve annak bizottságában nyilvánított véleménye miatt bírói vagy más hatósági eljárás alá vonni, és nem lehet a Szövetségi Gyűlésen kívül egyéb módon felelősségre vonni. Ez nem vonatkozik a becsületsértő tényállításokra. Ez utóbbi fordulat visszautal a német büntetőtörvénykönyv 187. §-ára, amely alapján két évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő az, aki jobb tudomása ellenére mással kapcsolatosan olyan valótlan tényt állít vagy híresztel, amely másokat megvető vagy a közfelfogás szerint becsülmérő tartalmú, illetve alkalmas arra, hogy mások hitelét, jó hírnevét veszélyeztesse. A bűncselekmény minősített esete, ha a rágalmazásra a nyilvánosság előtt került sor, összefüggésben hangzott el vagy írásban terjesztette az elkövető. A rágalmazás itt tehát tényállításra vonatkozik, és az elkövetőnek tudomása kell legyen arról, hogy az általa közölt, illetve híresztelt tény
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Slovenia	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységéért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke.
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Spain	2. A kontinentális jogrendszerekben ismert mentelmi jog kettős természetű, egyrészt – anyagi jellegű szabályként – kizárja a képviselő felelősségre vonását azért a tevékenységéért, amelyet a törvényhozó testület tagjaként hivatásának gyakorlása során fejt ki (felelősségmentesség, immunitás); másrészt – eljárási jellegű szabályként – a parlament hozzájárulásától teszi függővé a felelősségre vonást célzó eljárás megindítását a képviselő azon tevékenységéért is, amelyet a törvényhozó testület tagja nem e minőségében követ el (sérthetetlenség, inviolabilitás). A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság által vizsgált európai demokráciákban az alkotmány szabályozza és azok többsége nem tartalmaz a képviselői felelősségmentességre vonatkozó szűkítéseket. Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	United Kingdom	1. A parlamenti élet szabadságát és a törvényhozók akaratnyilvánításának függetlenségét biztosító jogintézmény, a parlamenti szólásszabadság „őshazája” Anglia, ahol 1541 óta az a király által megerősített jogintézmény, és amelyet az 1688-ban született Bill of Rights 9. cikke a következőképpen garantált: „A parlamenti szólásszabadság, viták és eljárások nem képezhetik nyomozás vagy vád tárgyát a parlamenten kívül semmiféle bíróság vagy más intézmény előtt.” Az angol jogban a képviselők szólásszabadságával kapcsolatos ügyeit a parlament fegyelmi jogkörében bírálja el. Az Egyesült Államok alkotmánya 1. cikkének 6. bekezdése lényegében az angol tradíciót átvéve biztosítja a Kongresszus tagjai számára a mentelmi jogot. „A hazaárulás, súlyos bűncselekmény, vagy békebontás eseteit kivéve szenátorok és képviselők a Kongresszus adott házának ülésszakán való részvétel tartama alatt, valamint oda- és visszamenetelük során mentesek a letartóztatástól; a Kongresszus házaiban tartott beszéd vagy vita miatt más helyen nem vonhatók felelősségre.” A mentelmi jog felfüggesztésének intézményét az amerikai jog nem ismeri, a fenti alkotmányos rendelkezést is a bírói döntések töltik
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	USA	1. A parlamenti élet szabadságát és a törvényhozók akaratnyilvánításának függetlenségét biztosító jogintézmény, a parlamenti szólásszabadság „őshazája” Anglia, ahol 1541 óta az a király által megerősített jogintézmény, és amelyet az 1688-ban született Bill of Rights 9. cikke a következőképpen garantált: „A parlamenti szólásszabadság, viták és eljárások nem képezhetik nyomozás vagy vád tárgyát a parlamenten kívül semmiféle bíróság vagy más intézmény előtt.” Az angol jogban a képviselők szólásszabadságával kapcsolatos ügyeit a parlament fegyelmi jogkörében bírálja el. Az Egyesült Államok alkotmánya 1. cikkének 6. bekezdése lényegében az angol tradíciót átvéve biztosítja a Kongresszus tagjai számára a mentelmi jogot. „A hazaárulás, súlyos bűncselekmény, vagy békebontás eseteit kivéve szenátorok és képviselők a Kongresszus adott házának ülésszakán való részvétel tartama alatt, valamint oda- és visszamenetelük során mentesek a letartóztatástól; a Kongresszus házaiban tartott beszéd vagy vita miatt más helyen nem vonhatók felelősségre.” A mentelmi jog felfüggesztésének intézményét az amerikai jog nem ismeri, a fenti alkotmányos rendelkezést is a bírói döntések töltik
2004	34/2004. (IX. 28.) AB határozat	9/28/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/233E5562239A4BB4C1257ADA0052875D?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Austria	Az olasz alkotmány 68. cikke, a spanyol alkotmány 71. cikk (1) bekezdése, az osztrák alkotmány 57. cikk (1) bekezdése és 58. cikke, a francia alkotmány 26. cikke, és az ezzel szinte szó szerint megegyező belga alkotmány 58. cikke, a horvát alkotmány 75. cikk (2) bekezdése, a szlovén alkotmány 83. cikke és a bolgár alkotmány 69. cikke kivétel megfogalmazását mellőzve rendelkezik a képviselői immunitásról. Hasonlóképpen abszolút képviselői immunitást biztosít a norvég alkotmány 66. cikke és az ír alkotmány 15.10 és 15.13 cikke
2004	14/2004. (V. 7.) AB határozat	5/7/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/8CF0556BB98CCB58C1257ADA00529943?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Anglo-saxon	2.1. A terhelt távollétében történő eljárás lehetőségének és speciális szabályainak történeti gyökerei a római joghoz nyúlnak vissza. A kontinentális és az angol jogban egyaránt elterjedt az ún. makacsságban (in contumaciam) történő elmarasztalás. A „makacssági eljárás” alapjául az szolgál, hogy a bíróság idézésére meg nem jelenő és elő nem állítható személyekre úgy tekintettek, mint akik maguk mondtak le a törvényes védekezési jogokról
2004	14/2004. (V. 7.) AB határozat	5/7/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/8CF0556BB98CCB58C1257ADA00529943?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	continental legal systems	2.1. A terhelt távollétében történő eljárás lehetőségének és speciális szabályainak történeti gyökerei a római joghoz nyúlnak vissza. A kontinentális és az angol jogban egyaránt elterjedt az ún. makacsságban (in contumaciam) történő elmarasztalás. A „makacssági eljárás” alapjául az szolgál, hogy a bíróság idézésére meg nem jelenő és elő nem állítható személyekre úgy tekintettek, mint akik maguk mondtak le a törvényes védekezési jogokról
2004	9/2004. (III. 30.) AB határozat	3/30/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/49D7D83096AE2B96C1257ADA00526BA?OpenDocument	Tersztánszkykné dr. Vasadi Éva	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	4. A löfgyverhasználatnak közigazgatási jogi jellege van abban az értelemben, hogy a közvetlen kényszer lehetséges eszköze annak érdekében, hogy az államszervezet teljesíteni tudja feladatait. Az Alkotmánybírósnak a jelen ügyben vizsgálnia kellett volna más államok összehasonlítható gyakorlatát a löfgyverhasználat megengedhetőségét illetően. A brit, északír és német löfgyverhasználati szabályokat összehasonlítva megállapítható, hogy azok jellemzően a rendőrségi löfgyverhasználatot illetően öt célt fogadnak el: a) a testi épség és az élet elleni közvetlen veszély elhárítása, b) közvetlen bekövetkezéssel fenyegető bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, c) személy feltartóztatása, ha bűncselekménnyel alaposan gyanúsítható és az elfogás vagy az igazoltatás elől menekülést kísérel meg, d) szökés megakadályozása, ha a személy bírói döntés vagy alapos gyanú alapján a hatóság őrzetében van, e) a hatóság őrzetében lévő személy erőszakos

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2004	9/2004. (III. 30.) AB határozat	3/30/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/49D7D83096AE2B96C1257ADA00526BA0?OpenDocument	Tersztvaynszky dr. Vasadi Éva	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	4. A löfgyverhasználatnak közigazgatási jogi jellege van abban az értelemben, hogy a közvetlen kényszer lehetséges eszköze annak érdekében, hogy az államszervezet teljesíteni tudja feladatait. Az Alkotmánybíróknak a jelen ügyben vizsgálnia kellett volna más államok összehasonlítható gyakorlatát a löfgyverhasználat megengedhetőségét illetően. A brit, északi és német löfgyverhasználati szabályokat összehasonlítva megállapítható, hogy azok jellemzően a rendőrségi löfgyverhasználatot illetően öt célt fogadnak el: a) a testi épség és az élet elleni közvetlen veszély elhárítása, b) közvetlen bekövetkezéssel fenyegető bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, c) személy feltartóztatása, ha bűncselekménnyel alaposan gyanúsítható és az elfogás vagy az igazoltatás elől menekülést kísérel meg, d) szökés megakadályozása, ha a személy bírói döntés vagy alapos gyanú alapján a hatóság őrizetében van, e) a hatóság őrizetében lévő személy erőszakos
2004	5/2004. (III. 2.) AB határozat	3/2/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C6113AE5A0C70705C1257ADA00528FCB?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Népszavazás	R	statute	Finland	egyes skandináv államokban kedvezményben részesül egy másik skandináv állam állampolgára (így rendelkezik a svéd 2001. július 1-jén hatályba lépett állampolgársági törvény 11. cikkének a) pontja, a finn 2003. június 1-jén hatályba lépett állampolgársági törvény 30. cikke),
2004	5/2004. (III. 2.) AB határozat	3/2/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C6113AE5A0C70705C1257ADA00528FCB?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Népszavazás	R	statute	France	a francia 1993. július 22-i, 93-933. számú törvény franciaországi tartózkodás követelménye nélkül lehetővé tette a honosítást annak a külföldi állampolgárnak, aki francia nyelvi és kulturális közösséghez tartozik, ha olyan területen vagy államban él, amelyben a hivatalos nyelv francia (21-20. cikk),
2004	5/2004. (III. 2.) AB határozat	3/2/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C6113AE5A0C70705C1257ADA00528FCB?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Népszavazás	R	statute	Greece	az 1995. május 2-i görög állampolgársági törvény kivételesen lehetővé tette az állampolgárság megadását az olyan külföldön élő görög etnikai leszármazású nagykorú személyeknek, akiknek nincs állampolgársága vagy nem ismert az állampolgársága és ténylegesen görög módon cselekszenek (5. cikk),
2004	5/2004. (III. 2.) AB határozat	3/2/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C6113AE5A0C70705C1257ADA00528FCB?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Népszavazás	R	statute	Romania	a 2003-ban módosított román állampolgársági törvény szerint az olyan kérelmezők, akik 1989. december 22-e előtt önhibájukon kívül veszítették el a román állampolgárságot, azzal a kedvezménnyel kaphatják vissza az állampolgárságot, hogy nem követelmény a romániai lakóhely; ugyanez a szabály vonatkozik az ilyen személyek leszármazóira is (a másodfokkal bezárólag) (Hivatalos Közlöny 2003. I. rész. 399. szám),
2004	5/2004. (III. 2.) AB határozat	3/2/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C6113AE5A0C70705C1257ADA00528FCB?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Népszavazás	R	statute	Sweden	egyes skandináv államokban kedvezményben részesül egy másik skandináv állam állampolgára (így rendelkezik a svéd 2001. július 1-jén hatályba lépett állampolgársági törvény 11. cikkének a) pontja, a finn 2003. június 1-jén hatályba lépett állampolgársági törvény 30. cikke),
2004	3/2004. (II. 17.) AB határozat	2/17/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BB05E8EC16F4C5F0C1257ADA005274C1?OpenDocument	Bihari Mihály	unanimous	Az Alaptörvény értelmezése	R	not specified	Belgium	1.2. A kérdés és az interpelláció nemcsak céljában, hanem következményeiben is eltér egymástól. Míg az interpelláció esetében valódi politikai vita alakulhat ki, addig a kérdés esetében igazi vita közvetlenül nem folyik (a kérdésre adott választ követően a képviselőnek nincs viszontválaszra joga, és a válasz elfogadásáról sem születik döntés). Az interpellációra szigorúbb szabályok vonatkoznak, mint a kérdésre: a válasz elhangzása után a képviselőt általában megilleti a viszontválasz joga, és nyilatkozhat arról is, hogy a választ elfogadja-e vagy sem. Amennyiben a képviselő nem fogadja el a választ, a parlament dönthet annak elfogadásáról. Ha a parlament sem fogadja el, ennek további következményei lehetnek: az interpellátnak meghatározott időn belül újabb választ kell készítenie, vagy az interpellált felé ajánlást fogalmaz meg a parlament, vagy a probléma további tárgyalását (jelentéstételi kötelezettséggel) valamely bizottságnak adja át, stb. Az interpelláció el nem fogadásának következménye lehet még (bár ez napjainkban elég ritka, de ftd. pl. a belga szabályozást) a bizalom megvonása az interpellált képviselőtől.
2004	3/2004. (II. 17.) AB határozat	2/17/2004	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BB05E8EC16F4C5F0C1257ADA005274C1?OpenDocument	Bihari Mihály	unanimous	Az Alaptörvény értelmezése	R	not specified	Estonia	1.3. Az interpellálhatók körének szabályozása is változatosságot mutat, mivel azonban ez az eszköz alapvetően a végrehajtó hatalom ellenőrzését szolgálja, minden olyan parlamentben, ahol ismert az interpelláció intézménye, a Kormányhoz, illetve annak tagjához benyújtható interpelláció. Ezen túlmenően az interpellálhatóak körét nagyon sokszínűen határozzák meg az egyes Alkotmányok, illetve Hárszabályok – így a Magyar Köztársaság Alkotmánya is –, e körbe tartozhat pl. a számvevőszék elnöke, a nemzeti bank elnöke, vagy a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	62/2003. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FE5BD1180D22F7B4C1257ADA00527E70?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Előzetes normakontrol	R	not specified	France	Ritka és atipikus az a modell, amelyben a köztársasági elnök többféle mérlegelési joggal is rendelkezik: a törvényhozás felé élhet a vétő jogával, és megteheti, hogy egy alkotmányvédő szerv felé gyakorolja előzetes normakontroll jogát. Ez azokra az országokra jellemző, ahol egyáltalán megtalálható az alkotmánybírósági előzetes normakontroll intézménye, így Franciaországban, Lengyelországban és Romániában. Ezek közül a mintát adó félprezidenciaális kormányformát bevezető francia alkotmány határozottan elválasztja a vétő és az előzetes normakontroll intézményét és szigorúan egyszeri és világos gyakorlást tesz lehetővé a köztársasági elnök számára. Ezt a francia mintát követte Magyarország, ahol az államfő mind a vétőjoggal, mind az előzetes normakontroll jogával rendelkezik.
2003	62/2003. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FE5BD1180D22F7B4C1257ADA00527E70?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Előzetes normakontrol	R	not specified	Poland	Ritka és atipikus az a modell, amelyben a köztársasági elnök többféle mérlegelési joggal is rendelkezik: a törvényhozás felé élhet a vétő jogával, és megteheti, hogy egy alkotmányvédő szerv felé gyakorolja előzetes normakontroll jogát. Ez azokra az országokra jellemző, ahol egyáltalán megtalálható az alkotmánybírósági előzetes normakontroll intézménye, így Franciaországban, Lengyelországban és Romániában. Ezek közül a mintát adó félprezidenciaális kormányformát bevezető francia alkotmány határozottan elválasztja a vétő és az előzetes normakontroll intézményét és szigorúan egyszeri és világos gyakorlást tesz lehetővé a köztársasági elnök számára. Ezt a francia mintát követte Magyarország, ahol az államfő mind a vétőjoggal, mind az előzetes normakontroll jogával rendelkezik.
2003	62/2003. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FE5BD1180D22F7B4C1257ADA00527E70?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Előzetes normakontrol	R	not specified	Romania	Ritka és atipikus az a modell, amelyben a köztársasági elnök többféle mérlegelési joggal is rendelkezik: a törvényhozás felé élhet a vétő jogával, és megteheti, hogy egy alkotmányvédő szerv felé gyakorolja előzetes normakontroll jogát. Ez azokra az országokra jellemző, ahol egyáltalán megtalálható az alkotmánybírósági előzetes normakontroll intézménye, így Franciaországban, Lengyelországban és Romániában. Ezek közül a mintát adó félprezidenciaális kormányformát bevezető francia alkotmány határozottan elválasztja a vétő és az előzetes normakontroll intézményét és szigorúan egyszeri és világos gyakorlást tesz lehetővé a köztársasági elnök számára. Ezt a francia mintát követte Magyarország, ahol az államfő mind a vétőjoggal, mind az előzetes normakontroll jogával rendelkezik.
2003	62/2003. (XII. 15.) AB határozat	12/15/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/FE5BD1180D22F7B4C1257ADA00527E70?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Előzetes normakontrol	F		United Kingdom	2. A ma hatályos európai alkotmányokat áttekintve megállapítható, hogy az imént leírt felfogásbeli különbség ma is létezik az uralkodók és köztársasági elnökök törvényhozáshoz való viszonyában. A monarchákat az alkotmányok – néhány kivételtől eltekintve – ma is a törvényhozás részeként fogják fel. Ennek megfelelően ezek az alkotmányok nevesítik az uralkodó törvénykezési jogát is – a megtagadás jogának külön nevesítése nélkül. Az elmúlt két-három évszázad politikai és közjogi fejlődésének eredményeként azonban a gyakorlatban a szentesítési jog elvesztette eredeti tartalmát. A koronás fő jellemzően nem élnek már a megtagadás jogával (Nagy-Britanniában 1707. óta nem volt erre példa), a szentesítés tulajdonképpen formális aktussá vált. Az alkotmányos monarchiákban az uralkodó helyett a második kamarák (felsőházak) rendelkeznek olyan jogkörökkel, amelynek révén a „vétő” megváltozott formában jelen meg a törvénykezési folyamatban.
2003	50/2003. (XI. 5.) AB határozat	11/5/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A992A3A84980FF81C1257ADA00528950?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol	R	statute	Belgium	A külföldi példák azt mutatják, hogy a vizsgálóbizottsági tevékenység és a büntetőeljárás egymáshoz való viszonyának tisztázása jelenti az egyik legfőbb alkotmányossági problémát. Rendkívül kiterjedt vizsgálati jogosultsággal rendelkeznek az Egyesült Államok Kongresszusának vizsgáló- és különbizottságai (select committees, elect committees), valamint az állandó bizottságok közül a költségvetési bizottság (Appropriations Committee) és a kormányzati működéssel foglalkozó bizottság (Government Operations Committee). A francia parlament vizsgáló- és ellenőrző bizottságai is folytathatnak büntetőeljárásokkal párhuzamosan vizsgálatokat, azzal a kikötéssel, hogy figyelembe kell venniük a folyamatban lévő büntetőeljárást. Olaszországban a vizsgálóbizottságok az alkotmány 82. cikk (1) bekezdése alapján bármely közérdekű kérdés megvizsgálására felállíthatók, s a (2) bekezdés szerint a vizsgálóbizottság a nyomozást és a vizsgálatot ugyanolyan hatáskörrel és korlátokkal végzi, mint az igazságügyi hatóságok. E széleskörű alkotmányos felhatalmazás biztosította hogy a parlamenti bizottságok az úgynevezett maffiaügylek kapcsán jelentős belpolitikai szerepre tettek szert. Belgiumban a parlamenti vizsgálóbizottságokról 1996-ban elfogadott külön törvény alapján a bizottságok széles büntetőeljárás vizsgálati hatalommal rendelkeznek, s a jogszabály arra is lehetőséget biztosít, hogy a vizsgálóbizottság elnökének kezdeményezésére a fellebbviteli büntetőbíró elnöke büntetőügyekben eljáró bírót rendeljen ki

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	50/2003. (XI. 5.) AB határozat	11/5/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A992A3A849B0FF81C1257ADA00528950?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	France	A külföldi példák azt mutatják, hogy a vizsgálóbizottsági tevékenység és a büntetőeljárás egymáshoz való viszonyának tisztázása jelenti az egyik legfőbb alkotmányossági problémát. Rendkívül kiterjedt vizsgálati jogosultsággal rendelkeznek az Egyesült Államok Kongresszusának vizsgáló- és különbizottságai (select committees, elect committees), valamint az állandó bizottságok közül a költségvetési bizottság (Appropriations Committee) és a kormányzati működéssel foglalkozó bizottság (Government Operations Committee). A francia parlament vizsgáló- és ellenőrző bizottságai is folytathatnak büntetőeljárásokkal párhuzamosan vizsgálatokat, azzal a kikötéssel, hogy figyelembe kell venniük a folyamatban lévő büntetőeljárást. Olaszországban a vizsgálóbizottságok az alkotmány 82. cikk (1) bekezdése alapján bármely közérdekű kérdés megvizsgálására felállíthatók, s a (2) bekezdés szerint a vizsgálóbizottság a nyomozást és a vizsgálatot ugyanolyan hatáskörrel és korlátokkal végzi, mint az igazságügyi hatóságok. E széleskörű alkotmányos felhatalmazás biztosította hogy a parlamenti bizottságok az úgynevezett maffiaügyek kapcsán jelentős belpolitikai szerepre tettek szert. Belgiumban a parlamenti vizsgálóbizottságokról 1996-ban elfogadott külön törvény alapján a bizottságok széles büntetőeljárás vizsgálati hatalommal rendelkeznek, s a jogszabály arra is lehetőséget biztosít, hogy a vizsgálóbizottság elnökének kezdeményezésére a fellebbviteli büntetőbíróóság elnöke büntetőügyekben eljáró bírót rendeljen ki
2003	50/2003. (XI. 5.) AB határozat	11/5/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A992A3A849B0FF81C1257ADA00528950?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Germany	3.2.2. A magánszféra védelmével szorosan összefüggő kérdés, hogy a vizsgálati tevékenységet végző országgyűlési bizottságok eljárása során miként érvényesülnek a más eljárásokban, különösen a büntetőeljárásokban megkövetelt alkotmányos garanciák. A bíróságok és a parlamenti bizottságok funkcionális elkülönülése következtében a parlamenti bizottsági vizsgálatokra is vonatkozik az az alkotmányossági követelmény, hogy "[a] bűnössé nyilvánítást (eltérést) csak bíróság végezhet, mégpedig a büntetőjogi felelősség határozatban történő megállapításával. Ez következik az Alkotmánynak az ártatlanság vélelmét deklaráló 57. § (2) bekezdéséből" [Előszó: 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 87.] Mindazonáltal a magyarországi szabályozásban nem tisztázott a vizsgálat alá vont, vallomástételre kötelezett, illetve meghallgatásra meghívott személyek jogállása. Az Alkotmány 21. § (3) bekezdése szerint az országgyűlési bizottságok előtt mindenki köteles vallomást tenni. Ugyanakkor alkotmányossági szempontból nyilvánvaló, hogy az önvádra kötelezés tilalmának, valamint az Alkotmány 57. § (2) bekezdésében megfogalmazott ártatlanság vélelmének a büntetőeljárásokon kívül más eljárásokban is feltétlenül érvényesülnie kell. [41/1991. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1991, 193, 195.; 26/8/1998. AB határozat, ABH 1999, 647, 649.] A vallomástétel megtagadásának joga, illetve az igazmondási kötelezettség azonban már a vallomásra kötelezett személy eljárási pozíciójától függ. E tekintetben más eljárási szabályok vonatkozhatnak a "felekre", az "ügyfelekre", a "tanúkra", a "terheltekre" stb. A hatályos magyar normatív szabályozás más eljárási hiányosságokban is szenved, például, hogy nem rendelkezik a jogi képviselőről (vö. sértetti képviselő, védelemhez való jog). Azokban az államokban, amelyekben a törvények a büntetőeljárás szabályok értelemszerű alkalmazását rendelik el a parlamenti vizsgálóbizottsági eljárásokban, ezt részben azért teszik, hogy a büntetőeljárás garanciái megfelelően védjék el az eljárás részvevőit. [A német alaptörvény 44. cikkének (2) bekezdése például kimondja, hogy a vizsgálóbizottság bizonyítási eljárása esetén a büntetőeljárás szabályait értelemszerűen alkalmazni
2003	50/2003. (XI. 5.) AB határozat	11/5/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A992A3A849B0FF81C1257ADA00528950?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás + alkotmányjogi panasz	R	constitution	Italy	A külföldi példák azt mutatják, hogy a vizsgálóbizottsági tevékenység és a büntetőeljárás egymáshoz való viszonyának tisztázása jelenti az egyik legfőbb alkotmányossági problémát. Rendkívül kiterjedt vizsgálati jogosultsággal rendelkeznek az Egyesült Államok Kongresszusának vizsgáló- és különbizottságai (select committees, elect committees), valamint az állandó bizottságok közül a költségvetési bizottság (Appropriations Committee) és a kormányzati működéssel foglalkozó bizottság (Government Operations Committee). A francia parlament vizsgáló- és ellenőrző bizottságai is folytathatnak büntetőeljárásokkal párhuzamosan vizsgálatokat, azzal a kikötéssel, hogy figyelembe kell venniük a folyamatban lévő büntetőeljárást. Olaszországban a vizsgálóbizottságok az alkotmány 82. cikk (1) bekezdése alapján bármely közérdekű kérdés megvizsgálására felállíthatók, s a (2) bekezdés szerint a vizsgálóbizottság a nyomozást és a vizsgálatot ugyanolyan hatáskörrel és korlátokkal végzi, mint az igazságügyi hatóságok. E széleskörű alkotmányos felhatalmazás biztosította hogy a parlamenti bizottságok az úgynevezett maffiaügyek kapcsán jelentős belpolitikai szerepre tettek szert. Belgiumban a parlamenti vizsgálóbizottságokról 1996-ban elfogadott külön törvény alapján a bizottságok széles büntetőeljárás vizsgálati hatalommal rendelkeznek, s a jogszabály arra is lehetőséget biztosít, hogy a vizsgálóbizottság elnökének kezdeményezésére a fellebbviteli büntetőbíróóság elnöke büntetőügyekben eljáró bírót rendeljen ki

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	50/2003. (XI. 5.) AB határozat	11/5/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A992A3A849B0FF81C1257ADA00528950?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + alkotmányjogi panasz	R	not specified	USA	A külföldi példák azt mutatják, hogy a vizsgálóbizottsági tevékenység és a büntetőeljárás egymáshoz való viszonyának tisztázása jelenti az egyik legfőbb alkotmányossági problémát. Rendkívül kiterjedt vizsgálati jogosultsággal rendelkeznek az Egyesült Államok Kongresszusának vizsgáló- és különbizottságai (select committees, elect committees), valamint az állandó bizottságok közül a költségvetési bizottság (Appropriations Committee) és a kormányzati működéssel foglalkozó bizottság (Government Operations Committee). A francia parlament vizsgáló- és ellenőrző bizottságai is folytathatnak büntetőeljárásokkal párhuzamosan vizsgálatokat, azzal a kikötéssel, hogy figyelembe kell venniük a folyamatban lévő büntetőeljárást. Olaszországban a vizsgálóbizottságok az alkotmány 82. cikk (1) bekezdése alapján bármely közérdekű kérdés megvizsgálására felállíthatók, s a (2) bekezdés szerint a vizsgálóbizottság a nyomozást és a vizsgálatot ugyanolyan hatáskörrel és korlátokkal végzi, mint az igazságügyi hatóságok. E széleskörű alkotmányos felhatalmazás biztosította hogy a parlamenti bizottságok az úgynevezett maffiaügylek kapcsán jelentős belpolitikai szerepre tettek szert. Belgiumban a parlamenti vizsgálóbizottságokról 1996-ban elfogadott külön törvény alapján a bizottságok széles büntetőeljárási vizsgálati hatalommal rendelkeznek, s a jogszabály arra is lehetőséget biztosít, hogy a vizsgálóbizottság elnökének kezdeményezésére a fellebbviteli büntetőbírószág elnöke büntetőügyekben eljáró bírót rendeljen ki
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Australia	Ausztráliában az Északi Terület 1995-ben törvényt fogadott el a gyógyíthatatlan betegek jogairól (Rights of the Terminally Ill Act 1995.). E törvény lehetővé tette, hogy az a nagykorú személy, akinek betegsége ésszerű orvosi megítélés szerint rövidesen halálával fog végződni, s akinek betegsége a beteg számára elfogadható gyógymóddal sem kezelhető, súlyos fájdalma, szenvedése sem enyhíthető, kérhesse kezelőorvosa segítségét élete befejezéséhez. A törvény a holland, a belga, illetőleg az oregoni törvényekhez hasonlóan szigorú garanciális rendelkezéseket tartalmazott. E törvény csak mintegy két évig volt hatályban. Az Ausztrál Államszövetség, módosítva az Északi Terület törvényhozási hatáskörét szabályozó 1978. évi törvényt, 1997-ben kimondta, hogy e hatáskör nem terjed ki olyan orvosi tevékenységre engedélyezésére, melynek eredményeképpen az orvos szándékos tevékenysége folytán a beteg meghal. A törvény így érvényét veszítette, a hatálya idején a beteg halálához nyújtott orvosi
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Belgium	Belgiumban 2002. május 28-án hoztak törvényt annak lehetővé tételéről, hogy az orvos a gyógyíthatatlan beteg kívánságára véget vethessen életének. A törvény szóhasználatában ez eutanázia, melyet így határoz meg: eutanázián az orvos által eszközölt azon cselekmény értendő, mellyel szándékosan véget vet beteg életének. A törvény szerint az eutanáziát elvégző orvos nem követ el bűncselekményt, ha megbizonyosodik arról, hogy a beteg nagykorú, cselekvőképes, az eutanáziára vonatkozó elhatározására önkéntesen, megfontoltan és külső befolyástól mentesen jutott, orvosi szempontból kilátástalan a helyzete és olyan állandó, elviselhetetlen testi, vagy lelki szenvedés állapotában van, melyet gyógyíthatatlan betegsége, vagy balesete okoz. A betegnek írásban kell előterjesztenie az eutanázia iránti kérelmét, amelyet neki magának kell megírnia és aláírnia. Ha nincsen erre képes állapotban, a kérelmet az általa választott olyan nagykorú személynek kell elkészítenie, akinek nem származhat anyagi előnye a beteg halálából. E személynek a kérelmet az orvos jelenlétében kell megírnia, ebben az ok megjelölésével rögzítenie kell, hogy a beteg maga nem képes kérelmet készíteni. Eutanáziára csak akkor kerülhet sor, ha az orvos részletes tájékoztatást adott a betegnek egészségi állapotáról, életkilátásairól, ismertette a még szóba jöhető terápiás, vagy a fájdalom csillapítására rendelkezésre álló lehetőségeket. A beteg elhatározásának megmásíthatatlanságát az orvosnak a beteggel folytatott beszélgetések során kell ellenőriznie. Az eutanázia további feltétele a kezelőorvosnak más orvossal folytatott konzultációja. A konzulens orvossal szembeni követelmény, hogy az adott betegséggel kapcsolatos szakismeretekkel rendelkezzen, valamint hogy

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	Canada	Az indítványokban megfogalmazott alkotmányossági kérdéseknek az önrendelési jog földi történő megközelítése a nemzetközi tendenciákkal is összhangban van. Az e tekintetben alkotmánybírói feladatokat ellátó kanadai Legfelsőbb Bíróság egy ítéletében ugyancsak arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gyógyíthatatlan beteg azon kívánságának törvényi tilalmazása, hogy életének orvosa vessen véget, a beteg önrendelési szabadsága (egyébként az ítélet által e konkrét ügyben jogszerűnek talált) korlátozásának minősül (Rodriguez v. the Attorney General of Canada [1994] 2 LRC 136). Hasonlóképpen vélekedett az Emberi Jogok Európai Bírósága is a már említett Pretty-ügyben hozott ítéletében, amikor arra utalt, hogy az orvoslás fejlett eszközeivel és módszereivel életben tartott, főként időskorúak vagy súlyosan betegek esetében az arra vonatkozó törvényi tilalom, hogy életüknek, ha úgy kívánják, messzen vessen véget, az önmagukkal való azonoság tudata, illetőleg az önmagukról való rendelkezés joga
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	SC decision	Germany	A másik fejlemény az, hogy egyes olyan országokban, ahol a törvény a gyógyíthatatlan beteg halálának az elősegítését változtatlanul tiltja, mégis büntetlenséget biztosítanak az orvosnak, ha a halál a betegség végső szakaszában lévő beteg fájdalmainak csillapítására általa előírt szer elkerülhetetlen mellékhatásaként következett be. Erre példa az Egyesült Királyságban a Re J [1991] Fam 33. ügy, Németországban pedig a Legfelsőbb Bíróság egy 1996. évi állásfoglalása, mely szerint az orvosilag indikált, a haldokló kifejezett vagy feltételezett kívánságának megfelelő fájdalomcsillapítás akkor sem jogellenes, ha az - elkerülhetetlen, számításba vett, de nem szándékolt következményként - a halál bekövetkeztét
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	SC decision	Netherlands	8. Eddig világszerte csak igen kevés olyan törvény született, mely lehetővé teszi a súlyos, gyógyíthatatlan betegségben szenvedő beteg kérésére halálához nyújtott segítséget. Még ezen országokban sem csillapodnak azonban az arról folyó viták, hogy ez összeegyeztethető-e az alkotmányos alapelvekkel. Hollandiában a korábbi teljes tilalmat a bírói gyakorlat kezdte feloldani. 1973-tól kezdődően több olyan ítélet született, melyek a gyógyíthatatlan betegét halálba segítő orvosokat azzal az indokkal mentették fel az emberölés vádjá alól, hogy szükséghelyzetben cselekedtek. A Legfelsőbb Bíróság egy 1984-ben hozott ítéletében nyilvánította ki elvi élel, hogy bár más megölése a büntető törvények alkalmazásában változtatlanul bűncselekménynek tekintendő, a beteget halálba segítő orvos bizonyos feltételek esetén hivatkozhat arra, hogy az emberölést szükséghelyzetben követte el. A bírói gyakorlat ennek feltételeit is kimunkálta. E feltételek a következők: az orvos a beteg szabadon nyilvánított akarata alapján jár el miután töle és a betegről független orvossal konzultációt folytatott, a betegnek ez a kívánsága átgondolt, megfontolt és tartósan hangoztatott, a beteg türethetetlen fájdalomtól szenved, és nincs kilátás állapota javulására, a szenvedés enyhítését eredményező módszer pedig nem áll rendelkezésre. E legfőbb bírói döntés hatott a törvényhozáshoz is. 1994-ben módosították a büntető törvényt és a halálesetek kivizsgálásáról szóló jogszabályt. Ezek úgy rendelkeztek, hogy gyógyíthatatlan betegét halálba segítő orvosnak minden ilyen halálesetet jelenteni kell egy e célra felállított bizottságnak, mely állást foglal az orvos eljárásának jogszerűségéről, és jelentését megküldi az ügyésznek, aki dönt arról, hogy büntetőeljárást indít-e az orvos ellen.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	not specified	United Kingdom	7. Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta, hogy az indítványokban érintett kérdéseket nemzetközi összefüggéseiben is áttekintse. Ennek eredményeképpen a következő megállapításra jutott: bár a világ legtöbb országában tilalmazták, hogy az orvos bármilyen indokból, akár a beteg, vagy hozzátartozója kérésére elősegítse betege halálát, az utóbbi évtizedekben a tudomány, illetőleg a törvényhozás egyre inkább teret szentel az arról való gondolkodásnak, hogyan lehetne a súlyos, gyógyíthatatlan, gyakran nagy fájdalommal küszködő betegek számára az élet méltó befejezéséhez való jogot biztosítani anélkül, hogy az élet kioltására vonatkozó tilalom oldása nem kívánt hatásokkal járjon. Ezzel összefüggésben két fontos fejlemény érdemel említést. Az egyik az, hogy a 20. század utolsó évtizedeiben számos ország törvényhozása, illetőleg bírói gyakorlata arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár az élet elleni cselekmények teljes tilalmát, bármilyen motiváció alapján került is sor elkövetésükre, változatlanul fenn kell tartani, a korábbiaktól eltérően el kell azonban ismerni a betegnek azt a jogosultságát, hogy visszautasíthassa az élete fenntartására, illetőleg meghosszabbítására vonatkozó orvosi beavatkozást még akkor is, ha a visszautasítás minden valószínűség szerint halálát fogja eredményezni. E jogosultságot, Magyarországhoz hasonlóan, egyes országokban törvényhozási úton ismerték el. Másutt, így az Egyesült Királyságban a bírói gyakorlat munkálta ki a betegnek a beavatkozás visszautasítására vonatkozó jogát (pl. Ms B. v. an NHS Hospital, Court of Appeal judgment of 22 March 2002). Ugyanez történt az Amerikai Egyesült Államokban is (lásd az alábbiakban ugyancsak említett Cruzan v. Director, Missouri Department of Health ügyet). A másik fejlemény az, hogy egyes olyan országokban, ahol a törvény a gyógyíthatatlan beteg halálának az elősegítését változtatlanul tiltja, mégis büntetlenséget biztosítanak az orvosnak, ha a halál a betegség végső
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	SC decision	United Kingdom	9. 1. Habár az Európai Emberi Jogi Egyezmény betartása felett őrködő strasbourgi szervek elé korábban csak elvétele kerültek olyan kérelmek, melyekben azt a kérdést kellett eldönteni, hogy joga van-e a gyógyíthatatlan betegnek ahhoz: élete kívánsága szerinti befejezéséhez más közreműködését vegye igénybe, a közelmúltban az Emberi Jogok Európai Bírósága egy olyan ítéletet hozott, melyben erről érdemben foglalt állást Dianne Pretty kérelme nyomán. Az ebben az ügyben a brit Lordok Háza által hozott ítéletről a 7. pontban már történt említés. A Bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy sérti-e a gyógyíthatatlan betegség végső szakaszában, belátási képessége birtokában lévő, de teljes mozgásképtelensége folytán életének önkezelést véget vetni nem képes kérelmező emberi jogait az, hogy a vádhatóság elutasította büntetlenség biztosítását férje számára, ha felesége kérésére életének ő vetne véget. A Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a büntetlenség iránti kérelemnek a brit hatóságok által történt elutasítása nem sérti a kérelmezőnek az európai emberi jogi Egyezményben biztosított jogait, egyebek között az élethez való jogot kinyilvánító 2. cikkét. Az élethez való jognak ugyanis nem tulajdonítható a halálhoz való jogot biztosító értelem. "Ezért a Bíróság megállapítja, hogy az Egyezmény 2. cikkéből nem vezethető le sem a más személy keze általi, sem az állam segítségével történő elhalálozáshoz való jog" (Pretty v.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	C	CC decision	USA	7. Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta, hogy az indítványokban érintett kérdéseket nemzetközi összefüggéseiben is áttekinthesse. Ennek eredményeképpen a következő megállapításra jutott: bár a világ legtöbb országában tilalmazzák, hogy az orvos bármilyen indokból, akár a beteg, vagy hozzátartozója kérésére elősegítse betegek halálát, az utóbbi évtizedekben a tudomány, illetőleg a törvényhozás egyre inkább teret szentel az arról való gondolkodásnak, hogyan lehetne a súlyos, gyógyíthatatlan, gyakran nagy fájdalommal küszködő betegek számára az élet méltó befejezéséhez való jogot biztosítani anélkül, hogy az élet kioltására vonatkozó tilalom oldása nem kívánt hatásokkal járjon. Ezzel összefüggésben két fontos fejlemény érdemel említést. Az egyik az, hogy a 20. század utolsó évtizedeiben számos ország törvényhozása, illetőleg bírói gyakorlata arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár az élet elleni cselekmények teljes tilalmát, bármilyen motiváció alapján került is sor elkövetésükre, változtatlanul fenn kell tartani, a korábbiaktól eltérően el kell azonban ismerni a betegnek azt a jogosultságát, hogy visszautasíthassa az élete fenntartására, illetőleg meghosszabbítására vonatkozó orvosi beavatkozást még akkor is, ha a visszautasítás minden valószínűség szerint halálát fogja eredményezni. E jogosultsághoz hasonlóan, egyes országokban törvényhozási úton ismerték el. Másutt, így az Egyesült Királyságban a bírói gyakorlat munkálta ki a betegnek a beavatkozás visszautasítására vonatkozó jogát (pl. Ms B. v. an NHS Hospital, Court of Appeal judgment of 22 March 2002). Ugyanez történt az Amerikai Egyesült Államokban is (lásd az alábbiakban ugyancsak említett Cruzan v. Director, Missouri Department of Health ügyet). A másik fejlemény az, hogy egyes olyan országokban, ahol a törvény a gyógyíthatatlan beteg halálának az elősegítését változtatlanul tiltja, mégis büntetlenséget biztosítanak az orvosnak, ha a halál a betegség végső
2003	22/2003. (IV. 28.) AB határozat	4/28/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/BFBA036A232CF37CC1257ADA0052AB11?OpenDocument	Németh János	majority	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	USA	7. Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta, hogy az indítványokban érintett kérdéseket nemzetközi összefüggéseiben is áttekinthesse. Ennek eredményeképpen a következő megállapításra jutott: bár a világ legtöbb országában tilalmazzák, hogy az orvos bármilyen indokból, akár a beteg, vagy hozzátartozója kérésére elősegítse betegek halálát, az utóbbi évtizedekben a tudomány, illetőleg a törvényhozás egyre inkább teret szentel az arról való gondolkodásnak, hogyan lehetne a súlyos, gyógyíthatatlan, gyakran nagy fájdalommal küszködő betegek számára az élet méltó befejezéséhez való jogot biztosítani anélkül, hogy az élet kioltására vonatkozó tilalom oldása nem kívánt hatásokkal járjon. Ezzel összefüggésben két fontos fejlemény érdemel említést. Az egyik az, hogy a 20. század utolsó évtizedeiben számos ország törvényhozása, illetőleg bírói gyakorlata arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár az élet elleni cselekmények teljes tilalmát, bármilyen motiváció alapján került is sor elkövetésükre, változtatlanul fenn kell tartani, a korábbiaktól eltérően el kell azonban ismerni a betegnek azt a jogosultságát, hogy visszautasíthassa az élete fenntartására, illetőleg meghosszabbítására vonatkozó orvosi beavatkozást még akkor is, ha a visszautasítás minden valószínűség szerint halálát fogja eredményezni. E jogosultságot, Magyarországhoz hasonlóan, egyes országokban törvényhozási úton ismerték el. Másutt, így az Egyesült Királyságban a bírói gyakorlat munkálta ki a betegnek a beavatkozás visszautasítására vonatkozó jogát (pl. Ms B. v. an NHS Hospital, Court of Appeal judgment of 22 March 2002). Ugyanez történt az Amerikai Egyesült Államokban is (lásd az alábbiakban ugyancsak említett Cruzan v. Director, Missouri Department of Health ügyet). A másik fejlemény az, hogy egyes olyan országokban, ahol a törvény a gyógyíthatatlan beteg halálának az elősegítését változtatlanul tiltja, mégis büntetlenséget biztosítanak az orvosnak, ha a halál a betegség végső
2003	11/2003. (IV. 9.) AB határozat	4/9/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9C1567AF8B16F2A8C1257ADA005266A8?OpenDocument	Harmathy Attila	concurring	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol) eljárás	R	statute	Austria	Az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenséggel foglalkozó határozatait ismételten utaltak más országok jogi megoldásaira is. Ennek megfelelően itt is tekintetbe lehet venni a többször módosított 1930. évi osztrák Alkotmánybírágról szóló törvénynek a rendeletek alkotmányossági felülvizsgálatára vonatkozó 139. cikke (3) bekezdését. Ez a szabály alaptételként az egész rendelet megsemmisítését írja elő, de több kivételt is lehetővé tesz. Ezek egyike az az eset, amelyben az indítványozó érdekeit sértené az egész rendelet megsemmisítése. Hasonló gyakorlatot alakított ki a Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánybíróvája is az 1960-as évek végétől. Különösen adó- és szociális juttatási kedvezményeket nyújtó jogszabályok esetében alkalmazták az egész jogszabály alkotmányellenességének megállapítása mellett a jogszabály egyes rendelkezéseinek megsemmisítését. Ilyen módon elkerülték a már megadott kedvezmények visszavonását (J. Ipsen, Rechtsfolgen der Verfassungswidrigkeit von Norm und Einzelakt, Baden-Baden 1999, 493-444).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2003	10/2003. (IV. 3.) AB határozat	4/3/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A0D2573E66854B47C1257ADA005272B4?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	Az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenséggel foglalkozó határozatai ismételten utaltak más országok jogi megoldásaira is. Ennek megfelelően itt is tekintetbe lehet venni a többször módosított 1930. évi osztrák Alkotmánybíróságról szóló törvénynek a rendeletek alkotmányossági felülvizsgálatára vonatkozó 139. cikke (3) bekezdését. Ez a szabály alaptételként az egész rendelet megsemmisítését írja elő, de több kivételt is lehetővé tesz. Ezek egyike az az eset, amelyben az indítványozó érdekeit sértené az egész rendelet megsemmisítése. Hasonló gyakorlatot alakított ki a Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánybírósága is az 1960-as évek végétől. Különösen adó- és szociális juttatási kedvezményeket nyújtó jogszabályok esetében alkalmazták az egész jogszabály alkotmányellenességének megállapítása mellett a jogszabály egyes rendelkezéseinek megsemmisítését. Ilyen módon elkerülték a már megadott kedvezmények visszavonását (J. Ipsen, Rechtsfolgen der Verfassungswidrigkeit von Norm und Einzelakt, Baden-Baden 1969, 202, 111.).
2003	10/2003. (IV. 3.) AB határozat	4/3/2003	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/A0D2573E66854B47C1257ADA005272B4?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Germany	Az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenséggel foglalkozó határozatai ismételten utaltak más országok jogi megoldásaira is. Ennek megfelelően itt is tekintetbe lehet venni a többször módosított 1930. évi osztrák Alkotmánybíróságról szóló törvénynek a rendeletek alkotmányossági felülvizsgálatára vonatkozó 139. cikke (3) bekezdését. Ez a szabály alaptételként az egész rendelet megsemmisítését írja elő, de több kivételt is lehetővé tesz. Ezek egyike az az eset, amelyben az indítványozó érdekeit sértené az egész rendelet megsemmisítése. Hasonló gyakorlatot alakított ki a Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánybírósága is az 1960-as évek végétől. Különösen adó- és szociális juttatási kedvezményeket nyújtó jogszabályok esetében alkalmazták az egész jogszabály alkotmányellenességének megállapítása mellett a jogszabály egyes rendelkezéseinek megsemmisítését. Ilyen módon elkerülték a már megadott kedvezmények visszavonását (J. Ipsen, Rechtsfolgen der Verfassungswidrigkeit von Norm und Einzelakt, Baden-Baden 1969, 202, 111.).
2002	39/2002. (IX. 25.) AB határozat	9/25/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/12DAED3B641280AFC1257ADA00529841?OpenDocument	Bihari Mihály	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	A választójogi törvények általában meghatározzák a kampány időtartamát, kezdetét, végét, s rendelkeznek a kampánycsend intézményéről is. Ezen túlmenően szabályozzák (és ezzel mintegy korlátozzák) a törvényesen igénybe vehető eszközök körét és mértékét is. A választások tisztaságának és zavartalan lefolyásának védelme érdekében tilalmakat állítanak fel. Pl.: a francia választási törvény (Code Electoral) L 49. cikke a választást megelőző nap D. órájától megtiltja a választási propagandát az összes audiovizuális-kommunikációs eszközök számára, a szavazás napján pedig az ~~erről szóló számát~~
2002	37/2002. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/825F3A6BE3E0DB7FC1257ADA0052A0E9?OpenDocument	Erdel Árpád	majority	utólagos normakontrol + bírói kezdeményezés + alkotmányjogi panasz	R	statute	Austria	Az európai államokban igen változatosan alakultak a heteroszexuális, illetve a homoszexuális kapcsolatokat az abban résztvevők életkorára tekintettel büntető rendelkezések. A jogrendszerek többségében magasabban határozták meg az ún. bejegyeztési vagy másképpen az ún. védett korhatárt az azonos neműek közötti szexuális kapcsolatoknál. Mivel eredendően a férfiak homoszexuális cselekményeit büntették, a védett kor határa nem csak a heteroszexuális, hanem a lesbikus kapcsolatok büntetendőségéhez képest is magasabb volt. A 20. század utolsó évtizedeit azonban a homoszexuális és a heteroszexuális magatartásokat szankcionáló büntetőjogi rendelkezések egységesítése jellemezte. A folyamat elhúzódó voltát jól jellemzi, hogy az Egyesült Királyság (Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország) területén – hosszas parlamenti vita után – 2001. január 8-án lépett életbe a korábbi büntető törvényeket módosító, a homoszexuális és heteroszexuális kapcsolatok eltérő szabályozását megszüntető törvény. Az Európai Unió tagállamai közül jelenleg csak Ausztriában van hatályban a szexuális orientáció szerint eltérő büntető rendelkezés (StGB § 209), azonban ezt az Alkotmánybíróság a 2002. június 21-én hozott határozatával alkotmányellenesnek nyilvánította.
2002	37/2002. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/825F3A6BE3E0DB7FC1257ADA0052A0E9?OpenDocument	Erdel Árpád	majority	utólagos normakontrol + bírói kezdeményezés + alkotmányjogi panasz	C	CC decision	Austria	Az európai államokban igen változatosan alakultak a heteroszexuális, illetve a homoszexuális kapcsolatokat az abban résztvevők életkorára tekintettel büntető rendelkezések. A jogrendszerek többségében magasabban határozták meg az ún. bejegyeztési vagy másképpen az ún. védett korhatárt az azonos neműek közötti szexuális kapcsolatoknál. Mivel eredendően a férfiak homoszexuális cselekményeit büntették, a védett kor határa nem csak a heteroszexuális, hanem a lesbikus kapcsolatok büntetendőségéhez képest is magasabb volt. A 20. század utolsó évtizedeit azonban a homoszexuális és a heteroszexuális magatartásokat szankcionáló büntetőjogi rendelkezések egységesítése jellemezte. A folyamat elhúzódó voltát jól jellemzi, hogy az Egyesült Királyság (Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország) területén – hosszas parlamenti vita után – 2001. január 8-án lépett életbe a korábbi büntető törvényeket módosító, a homoszexuális és heteroszexuális kapcsolatok eltérő szabályozását megszüntető törvény. Az Európai Unió tagállamai közül jelenleg csak Ausztriában van hatályban a szexuális orientáció szerint eltérő büntető rendelkezés (StGB § 209), azonban ezt az Alkotmánybíróság a 2002. június 21-én hozott határozatával alkotmányellenesnek nyilvánította.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2002	37/2002. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/825F3A6BE3E0DB7FC1257ADA0052A0E9?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol + bírói kezdeményezés + alkotmányjogi panasz	R	statute	United Kingdom	Az európai államokban igen változatosan alakultak a heteroszexuális, illetve a homoszexuális kapcsolatokat az abban résztvevők életkorára tekintettel büntető rendelkezések. A jogrendszerek többségében magasabban határozták meg az ún. beleegyezési vagy másképpen az ún. védett korhatárt az azonos neműek közötti szexuális kapcsolatoknál. Mivel eredendően a férfiak homoszexuális cselekményeit büntették, a védett kor határa nem csak a heteroszexuális, hanem a leszbikus kapcsolatok büntetendőségéhez képest is magasabb volt. A 20. század utolsó évtizedeit azonban a homoszexuális és a heteroszexuális magatartásokat szankcionáló büntetőjogi rendelkezések egységesítése jellemezte. A folyamat elhúzódó voltát jól jellemzi, hogy az Egyesült Királyság (Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország) területén – hosszas parlamenti vita után – 2001. január 8-án lépett életbe a korábbi büntető törvényeket módosító, a homoszexuális és heteroszexuális kapcsolatok eltérő szabályozását megszüntető törvény. Az Európai Unió tagállamai közül jelenleg csak Ausztriában van hatályban a szexuális orientáció szerint eltérő büntető rendelkezés (StGB § 209), azonban ezt az Alkotmánybíróság a 2002. június 21-én hozott határozatával alkotmányellenesnek
2002	37/2002. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/825F3A6BE3E0DB7FC1257ADA0052A0E9?OpenDocument	Tersztvánszky dr. Vasadi Éva	dissenting	utólagos normakontrol + bírói kezdeményezés + alkotmányjogi panasz	C	CC decision	Austria	Figyelmet érdemel, hogy – miként arra a többségi határozat is utal – a Bizottság ezzel a döntésével eltért korábbi gyakorlatától. A magyar Btk. 199. §-ához hasonló tényállás az osztrák jogban található. Az eltérés annyi, hogy az osztrák Btk. a 19. életévét betöltött férfit (tehát a nőt nem) rendeli büntetni, ha 14. életévét betöltött, de 18 évesnél fiatalabb, vele azonos nemű kiskorúval fajtalankodik. (Az osztrák alkotmánybíróság a 209. §-t 2003. február 28-ával hatályon kívül helyezte, elismerve azt, hogy a törvényhozó által követett védelmi cél, a gyermekek és az ifjak védelme a túl korai és kizsákmányoló szexuális kapcsolatokról, alkotmányjogi nézőpontból nem vonható kétségbe. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy a 209. § a jelenlegi formájában, az osztrák büntető törvény rendszerében, a 209. § büntetőjogi környezetéhez viszonyítva sérti a jogegyenlőség elvét. Az osztrák Btk. értelmében minden esetben büntetlen marad az azonos korúak homoszexuális kapcsolata és azoké is, akiknél az életkorbeli eltérés az egy évet nem haladja meg, feltéve, hogy egyikük sem fiatalabb 14 évesnél; nem büntetendő a cselekmény akkor sem, ha az életkorbeli eltérés egy és öt év között van, amennyiben a partnerek egyike sem fiatalabb 14 évesnél és nem idősebb 19 évesnél. Ebben a környezetben a Btk. 209. §-a a férfiak közötti homoszexuális kapcsolatokról a büntetlenség, majd a büntetendőség és ezt követően ismét a büntetlenség váltakozó következményéhez vezet, a büntető törvényben példátlan módon. Ésszerűtlen, hogy férfiak közötti olyan megengedett kapcsolatnál, ahol az életkorbeli eltérés több mint egy év, de kevesebb mint öt év, az idősebb partnert a 19. életéve elérésétől a törvény büntetéssel fenyegeti a
2002	37/2002. (IX. 4.) AB határozat	9/4/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/825F3A6BE3E0DB7FC1257ADA0052A0E9?OpenDocument	Tersztvánszky dr. Vasadi Éva	dissenting	utólagos normakontrol + bírói kezdeményezés + alkotmányjogi panasz	R	statute	Austria	Figyelmet érdemel, hogy – miként arra a többségi határozat is utal – a Bizottság ezzel a döntésével eltért korábbi gyakorlatától. A magyar Btk. 199. §-ához hasonló tényállás az osztrák jogban található. Az eltérés annyi, hogy az osztrák Btk. a 19. életévét betöltött férfit (tehát a nőt nem) rendeli büntetni, ha 14. életévét betöltött, de 18 évesnél fiatalabb, vele azonos nemű kiskorúval fajtalankodik. (Az osztrák alkotmánybíróság a 209. §-t 2003. február 28-ával hatályon kívül helyezte, elismerve azt, hogy a törvényhozó által követett védelmi cél, a gyermekek és az ifjak védelme a túl korai és kizsákmányoló szexuális kapcsolatokról, alkotmányjogi nézőpontból nem vonható kétségbe. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy a 209. § a jelenlegi formájában, az osztrák büntető törvény rendszerében, a 209. § büntetőjogi környezetéhez viszonyítva sérti a jogegyenlőség elvét. Az osztrák Btk. értelmében minden esetben büntetlen marad az azonos korúak homoszexuális kapcsolata és azoké is, akiknél az életkorbeli eltérés az egy évet nem haladja meg, feltéve, hogy egyikük sem fiatalabb 14 évesnél; nem büntetendő a cselekmény akkor sem, ha az életkorbeli eltérés egy és öt év között van, amennyiben a partnerek egyike sem fiatalabb 14 évesnél és nem idősebb 19 évesnél. Ebben a környezetben a Btk. 209. §-a a férfiak közötti homoszexuális kapcsolatokról a büntetlenség, majd a büntetendőség és ezt követően ismét a büntetlenség váltakozó következményéhez vezet, a büntető törvényben példátlan módon. Ésszerűtlen, hogy férfiak közötti olyan megengedett kapcsolatnál, ahol az életkorbeli eltérés több mint egy év, de kevesebb mint öt év, az idősebb partnert a 19. életéve elérésétől a törvény büntetéssel fenyegeti a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2002	35/2002. (VII. 19.) AB határozat	7/19/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3DF2B40213284646C1257ADA00526F58?OpenDocument	Kiss László és Kukorelli István	dissenting	Utólagos normakontrol II eljárás	F	0	United Kingdom	A személy-, vagyon- és közbiztonsági célból alkalmazott videokamerás megfigyelés mára hatalmas iparágá fejlődött. Számos demokratikus államban, például az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban részben a költségvetés finanszírozza a megfigyelő, rögzítő és adatgyűjtető rendszerek további fejlesztését. A rendőrség által működtetett közterület-felügyelő kamerák egész városrészeket behálózhatnak, a bevásárlóközpontok kamerái nemcsak a vagyonvédelem, hanem a vásárlókör kiválasztásában is szerepet játszanak, a munkahelyi kamerák nemcsak a munkavállalók teljesítményének hatékonyságát kívánják növelni, hanem a munkavégzés szabályainak való állandó megfelelést is. A mindennapok során azzal a vélelemmel kell élnünk, hogy a zárt láncú kamerás megfigyelés robbanásszerű elterjedésével a társadalmi érintkezés szinte minden helyszínén megfigyel egy sokszor láthatatlan szem. Annak ellenére, hogy Angliában az első- és másodosztályban szereplő csapatok stadionjaiban általában alkalmazott a kamerás megfigyelés, törvény nem kötelezi kifejezetten erre a klubokat. (Bár a Taylor-jelentés végső változata tartalmazta ezt az ajánlást.) 1985-től részben költségvetési forrásból kerültek kialakításra a stadionfelügyelő kamerák. Mind Angliában és Walesben, mind Skóciában a labdarúgással kapcsolatos reformok finanszírozására létrehozott Football Trust nyújtott költségvetési támogatást a zárt láncú kamerás megfigyelési rendszerek kiépítéséhez. A stadionokban végzett kamerás megfigyelés vezetett később a közterületi kamerák elterjedéséhez. Ma az angol városok 90%-ában már kiépítettek vagy kiépítés alatt állnak a közterületi kamerák. (Simon Davies: Closed Circuit Television and the Policing of Public Morals. http://www.privacy.org/pi/conference/copenhagen/report.html) 2. A komplex stadionbiztonsági intézkedésekkel, különösen a zárt láncú kamerás megfigyeléssel kapcsolatos angol tapasztalatok közül három körülményre mindenképpen érdemes felfigyelni: a) A stadionokban folytatott megfigyelések vizsgálata azt
2002	35/2002. (VII. 19.) AB határozat	7/19/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3DF2B40213284646C1257ADA00526F58?OpenDocument	Kiss László és Kukorelli István	dissenting	Utólagos normakontrol II eljárás	F	0	USA	A személy-, vagyon- és közbiztonsági célból alkalmazott videokamerás megfigyelés mára hatalmas iparágá fejlődött. Számos demokratikus államban, például az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban részben a költségvetés finanszírozza a megfigyelő, rögzítő és adatgyűjtető rendszerek további fejlesztését. A rendőrség által működtetett közterület-felügyelő kamerák egész városrészeket behálózhatnak, a bevásárlóközpontok kamerái nemcsak a vagyonvédelem, hanem a vásárlókör kiválasztásában is szerepet játszanak, a munkahelyi kamerák nemcsak a munkavállalók teljesítményének hatékonyságát kívánják növelni, hanem a munkavégzés szabályainak való állandó megfelelést is. A mindennapok során azzal a vélelemmel kell élnünk, hogy a zárt láncú kamerás megfigyelés robbanásszerű elterjedésével a társadalmi érintkezés szinte minden helyszínén megfigyel egy sokszor láthatatlan szem.
2002	349/B/2001. AB határozat	7/9/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/17FFBDF346EB946QC1257ADA0052719A?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol II eljárás + bírói kezdeményezés és	R	statute	Canada	Megjegyzem, hogy még a jogalkotói szándék ilyen vizsgálatának is legfeljebb csak akkor lenne értelme, ha a törvényhozó nem foglalt volna egyértelműen állást abban a kérdésben, hogy visszaható hatállyal kell-e alkalmazni a törvény rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság már korábban kimondta: a visszaható hatály egyik esete az, ha a törvényhozó kifejezett rendelkezése szerint a jogszabályt a hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyokban is alkalmazni kell. [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.] [Az Egyesült Államok és Kanada bíróságai vizsgálják, hogy a törvényhozó egyértelműen rendelkezett-e arról, hogy a jogszabálynak visszaható hatálya legyen (canon of construction). A visszaható hatály elleni vélelem történetéről az Egyesült Államokban lásd a már hivatkozott Landgraf-ítéletet (114 S. Ct. 1501-05); Kanadában: Quebec Attorney General v. Healey [1987] 1. S.C.R. 158.; ugyancsak a kanadai Interpretation Act 60, 64-65.]
2002	349/B/2001. AB határozat	7/9/2002	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/17FFBDF346EB946QC1257ADA0052719A?OpenDocument	Kiss László	dissenting	utólagos normakontrol II eljárás + bírói kezdeményezés és	R	statute	USA	Megjegyzem, hogy még a jogalkotói szándék ilyen vizsgálatának is legfeljebb csak akkor lenne értelme, ha a törvényhozó nem foglalt volna egyértelműen állást abban a kérdésben, hogy visszaható hatállyal kell-e alkalmazni a törvény rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság már korábban kimondta: a visszaható hatály egyik esete az, ha a törvényhozó kifejezett rendelkezése szerint a jogszabályt a hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyokban is alkalmazni kell. [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.] [Az Egyesült Államok és Kanada bíróságai vizsgálják, hogy a törvényhozó egyértelműen rendelkezett-e arról, hogy a jogszabálynak visszaható hatálya legyen (canon of construction). A visszaható hatály elleni vélelem történetéről az Egyesült Államokban lásd a már hivatkozott Landgraf-ítéletet (114 S. Ct. 1501-05); Kanadában: Quebec Attorney General v. Healey [1987] 1. S.C.R. 158.; ugyancsak a kanadai Interpretation Act 60, 64-65.]

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölcssele" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvvezető az utónévvadást akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvvel (kivétel utóbbi alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használatos) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tasztítón vagy nevelésesen csengenek, amelyek alkalmat adnak kétértelmű vagy méltatlan szójátékokra. Mindezekben túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy kiejteni, szorosan összekapcsolódik bűncselekménnyel. A német szabályozásból ugyanakkor egyértelműen kitetszik, hogy az utónév megtartásához már kisebb körzdek fűződik. A PstG. 70. §-a szerint olyan megnevezések, amelyek lényegük szerint nem utónevek, nem választhatók. A joggyakorlat szerint fiúknak csak férfinev, a lányoknak csak női név adható (§ 262 DA). Ez alól kivétel a Mária név, ez ugyanis kiegészítő utónévként – egy férfinevvel együtt – fiúknak is adható (BVEwGE-31-kötet 130. old). ---- A külföldi megoldások már elmozdultak ebbe az irányba: Belgiumban – szokásjog alapján – a feleség viselheti a férje nevét, a férj pedig "kiegészítheti" a saját családi nevével a felesége családi nevét; Franciaországban ugyan az anyakönyvezett név "szent", a feleség felveheti férje nevét, az a hivatalos iratain is szerepelhet, s a férj is "hozzáteheti" nevéhez a felesége családi nevét; hivatalosan azonban az anyakönyvezett adatok a mérvadóak; Görögországban a társadalmi kapcsolataiban bármelyik házastárs használhatja vagy hozzáteheti a saját családi nevéhez – a másik házastárs hozzájárulásával – házastárs családi nevét is; Németországban a Szövetségi Alkotmánybíróság az 1991. III. 5-i határozatával [BGBl. I.s. 807] érvénytelenítette a BGB § 1355. Abs. 2. mondatát, amely akként rendelkezett, hogy
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	SC decision	Germany	Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölcssele" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvvezető az utónévvadást akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvvel (kivétel utóbbi alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használatos) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tasztítón vagy nevelésesen csengenek, amelyek alkalmat adnak kétértelmű vagy méltatlan szójátékokra. Mindezekben túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy kiejteni, szorosan összekapcsolódik bűncselekménnyel. A német szabályozásból ugyanakkor egyértelműen kitetszik, hogy az utónév megtartásához már kisebb körzdek fűződik. A PstG. 70. §-a szerint olyan megnevezések, amelyek lényegük szerint nem utónevek, nem választhatók. A joggyakorlat szerint fiúknak csak férfinev, a lányoknak csak női név adható (§ 262 DA). Ez alól kivétel a Mária név, ez ugyanis kiegészítő utónévként – egy férfinevvel együtt – fiúknak is adható (BVEwGE-31-kötet 130. old). ---- A külföldi megoldások már elmozdultak ebbe az irányba: Belgiumban – szokásjog alapján – a feleség viselheti a férje nevét, a férj pedig "kiegészítheti" a saját családi nevével a felesége családi nevét; Franciaországban ugyan az anyakönyvezett név "szent", a feleség felveheti férje nevét, az a hivatalos iratain is szerepelhet, s a férj is "hozzáteheti" nevéhez a felesége családi nevét; hivatalosan azonban az anyakönyvezett adatok a mérvadóak; Görögországban a társadalmi kapcsolataiban bármelyik házastárs használhatja vagy hozzáteheti a saját családi nevéhez – a másik házastárs hozzájárulásával – házastárs családi nevét is; Németországban a Szövetségi Alkotmánybíróság az 1991. III. 5-i határozatával [BGBl. I.s. 807] érvénytelenítette a BGB § 1355. Abs. 2. mondatát, amely akként rendelkezett, hogy

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Netherlands	Az Alkotmánybíróság e "korlátozhatóság" határainak kijelöléséhez áttekintette a fontosabb nemzetközi tapasztalatokat. Ausztriában "komoly ok"-nak számít az, hogy az első választott utónév "használható" és olyan legyen, amely nem árthat a gyermek érdekeinek (§ 21. Abs. 2. Pst.G.); Belgiumban sem családi, sem utónevek nem jegyezhetők be akkor, ha azok "zavart keltenek", illetőleg a gyermeknek vagy másoknak ártanak. (Cc. art. 216., § 1./L. 14-7-1976); Franciaországban sem választhatnak a szülők a gyermeküknek olyan utónevét, amely önmagában vagy a családi névhez kapcsolva nyilvánvalóan ellentétes lenne a gyermek érdekeivel, valamint, ha az mások családi nevének bitorlását eredményezné (Art. 57 Cc.-L. 93-2208-01-1993); Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölcs" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvvezető az utónévvadást akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvel (kivétel utóbóli alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használható) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tisztában vagy nevétségesen csengenek, amelyek alkalmat adnak kétértelmű vagy megtévesztő szójátékokra. Mindezekon túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy kiejteni, szorosan összekapcsolódik bűncselekménnyel. A német szabályozásból ugyanakkor egyértelműen kitetszik, hogy az utónév megtartásához már kisebb közérdek fűződik. A PstG. 70. §-a szerint olyan megnevezések, amelyek lényegük szerint nem utónevek, nem választhatók. A joggyakorlat szerint főknak csak férfinév, a lányoknak csak női név adható (§ 262 DA). Ez alól kivétel a Mária név, ez ugyanis kiegészítő utónévként – egy férfinnel együtt – főknak is adható (BVerGE-31-kötet
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Portugal	Olaszországban is tilos komikus hangzású neveket adni (ASTC, 72. cikk), de Portugáliában sem hagyhat az utónév kétséget a gyermek neve felől, s nem tartalmazhat politikai utalást sem, nem téveszthető össze fantázianevekkel, családnévvel, illetve tárgyakat, állatokat vagy tulajdonságokat jelölő nevekkal, hacsak azt a portugál névtan nem ismeri gyakori utónévként [CRC 128. (2, 3, és 4), valamint 130. (3) cikkei]. Spanyolországban is elutasítják az extravagáns, nevétséges, illetlen vagy szubverzív utó-, családi- és álnéveket. A jogi szabályozás ugyancsak tiltja több mint két egyszerű vagy több mint egy összetett utónév adását, de az olyanét is, amely zavart kelthetne az adott személy neve tekintetében (art. 54 LRC. /1977/, 192 RRC /1977/, R. 2-7-1980.) Svájcban sem lehet olyan utónevet adni, amely megbotránkoztató vagy képtelen hangzású, amely nyilvánvalóan ellentétes a gyermek vagy harmadik személy érdekeivel, de olyanokat sem, amelyek nem utalnak egyértelműen a gyermek nemére. (OEC. 69. cikk); a török népességi törvény 16. cikke a nemzeti kultúrával, a közillemmel, a közérkölcssel, vagy a jogszabályokkal
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	Olaszországban is tilos komikus hangzású neveket adni (ASTC, 72. cikk), de Portugáliában sem hagyhat az utónév kétséget a gyermek neve felől, s nem tartalmazhat politikai utalást sem, nem téveszthető össze fantázianevekkel, családnévvel, illetve tárgyakat, állatokat vagy tulajdonságokat jelölő nevekkal, hacsak azt a portugál névtan nem ismeri gyakori utónévként [CRC 128. (2, 3, és 4), valamint 130. (3) cikkei]. Spanyolországban is elutasítják az extravagáns, nevétséges, illetlen vagy szubverzív utó-, családi- és álnéveket. A jogi szabályozás ugyancsak tiltja több mint két egyszerű vagy több mint egy összetett utónév adását, de az olyanét is, amely zavart kelthetne az adott személy neve tekintetében (art. 54 LRC. /1977/, 192 RRC /1977/, R. 2-7-1980.) Svájcban sem lehet olyan utónevet adni, amely megbotránkoztató vagy képtelen hangzású, amely nyilvánvalóan ellentétes a gyermek vagy harmadik személy érdekeivel, de olyanokat sem, amelyek nem utalnak egyértelműen a gyermek nemére. (OEC. 69. cikk); a török népességi törvény 16. cikke a nemzeti kultúrával, a közillemmel, a közérkölcssel, vagy a jogszabályokkal összeegyeztethetetlen utónév adását tiltja. – A külföldi megoldások már elmozdultak ebbe az irányba: Belgiumban – szokásjog alapján – a feleség viselheti a férje nevét, a férj pedig "kiegészítheti" a saját családi nevével a felesége családi nevét; Franciaországban ugyan az anyakönyvvezető név "szent", a feleség felveheti férje nevét, az a hivatalos iratain is szerepelhet, s a férj is "hozzáteheti" nevéhez a felesége családi nevét; hivatalosan azonban az anyakönyvezett adatok a mérvadóak; Görögországban a társadalmi kapcsolataiban bármelyik házastárs használhatja vagy hozzáteheti a saját családi nevéhez – a másik házastárs hozzájárulásával – házastársa családi nevét is; Németországban a Szövetségi Alkotmánybíróság az 1991. III. 5-i határozatával [BGBl. I.s. 807] érvénytelenítette a BGB § 1355. Abs. 2. mondatát, amely akként rendelkezett, hogy automatikusan a férj neve lesz a családi név akkor, ha a házastársak nem határozzák meg kifejezetten a családi nevüket; Svájcban a házastársak közös családi nevet használnak, éspedig a férjét. A jegyesek azonban –

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Turkey	Olaszországban is tilos komikus hangzású neveket adni (ASIC. 72. cikk), de Portugáliában sem hagyhat az utónév kétséget a gyermek neve földi, s nem tartalmazhat politikai utalást sem, nem téveszthető össze fantázianevekkel, családevekkel, illetve tárgyakat, állatokat vagy tulajdonságokat jelölő nevekkkel, hacsak azt a portugál névtan nem ismeri gyakori utónévként [CRC 128. (2, 3, és 4), valamint 130. (3) cikkei]. Spanyolországban is elutasítják az extravagáns, nevetséges, illetlen vagy szubverzív utó-, családi- és álnéveket. A jogi szabályozás ugyancsak tiltja több mint két egyszerű vagy több mint egy összetett utónév adását, de az olyanét is, amely zavart kelthetne az adott személy neve tekintetében (art. 54 LRC. /1977/, 192 RRC /1977/, R. 2-7-1980.) Svájcban sem lehet olyan utónévet adni, amely megbotránkoztató vagy képtelen hangzású, amely nyilvánvalóan ellentétes a gyermek vagy harmadik személy érdekeivel, de olyanokat sem, amelyek nem utalnak egyértelműen a gyermek nemére. (OEC. 69. cikk); a török népességi törvény 16. cikke a nemzeti kultúrával, a közillellemmel, a közérkölcscsel, vagy a jogszabályokkal
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	Az Alkotmánybíróság e "korlátozhatóság" határainak kijelöléséhez áttekintette a fontosabb nemzetközi tapasztalatokat. Ausztriában "komoly ok"-nak számít az, hogy az első választott utónév "használható" és olyan legyen, amely nem árthat a gyermek érdekeinek (§ 21. Abs. 2. Pst.G.); Belgiumban sem családi, sem utónevek nem jegyezhetők be akkor, ha azok "zavart keltenek", illetőleg a gyermeknek vagy másoknak ártanak. (Cc. art. 216., § 1./L. 14-7-1976); Franciaországban sem választhatnak a szülők a gyermeküknek olyan utónévet, amely önmagában vagy a családi névhez kapcsolva nyilvánvalóan ellentétes lenne a gyermek érdekeivel, valamint, ha az mások családi nevének bitorlását eredményezné (Art. 57 Cc.-l. 93-2208-01-1993);
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Belgium	Az Alkotmánybíróság e "korlátozhatóság" határainak kijelöléséhez áttekintette a fontosabb nemzetközi tapasztalatokat. Ausztriában "komoly ok"-nak számít az, hogy az első választott utónév "használható" és olyan legyen, amely nem árthat a gyermek érdekeinek (§ 21. Abs. 2. Pst.G.); Belgiumban sem családi, sem utónevek nem jegyezhetők be akkor, ha azok "zavart keltenek", illetőleg a gyermeknek vagy másoknak ártanak. (Cc. art. 216., § 1./L. 14-7-1976); Franciaországban sem választhatnak a szülők a gyermeküknek olyan utónévet, amely önmagában vagy a családi névhez kapcsolva nyilvánvalóan ellentétes lenne a gyermek érdekeivel, valamint, ha az mások családi nevének bitorlását eredményezné (Art. 57 Cc.-l. 93-2208-01-1993); Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölccsel" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvezést az utónévadási akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvel (kivételek utóbbi alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használatos) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tisztán vagy nevetségesen csengenek, amelyek alkalmasak adnak kétértelmű vagy megtéltatás szójátékokra. Mindezekben túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy kiejteni, szorosan összekapcsolódik bűncselekménnyel. A német szabályozásból ugyanakkor egyértelműen kitetszik, hogy az utónév megtartásához már kisebb közérdek fűződik. A PstG. 70. §-a szerint olyan megnevezések, amelyek lényegük szerint nem utónevek, nem választhatók. A joggyakorlat szerint fiúknak csak férfinev, a lányoknak csak női név adható (§ 262 DA). Ez alól kivétel a Mária név, ez ugyanis kiegészítő utónévként – egy férfinevvel együtt – fiúknak is adható (BVerwGE-31-kötet

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	Az Alkotmánybíróság e "korlátozhatóság" határainak kijelöléséhez áttekintette a fontosabb nemzetközi tapasztalatokat. Ausztriában "komoly ok"-nak számít az, hogy az első választott utónév "használható" és olyan legyen, amely nem árthat a gyermek érdekeinek (§ 21. Abs. 2. Pst.G.); Belgiumban sem családi, sem utónevek nem jegyezhetők be akkor, ha azok "zavart keltenek", illetőleg a gyermeknek vagy másoknak ártanak. (Cc. art. 216., § 1/L. 14-7-1976); Franciaországban sem választhatnak a szülők a gyermeküknek olyan utónevet, amely önmagában vagy a családi névhez kapcsolva nyilvánvalóan ellentétes lenne a gyermek érdekeivel, valamint, ha az mások családi nevének bitorlását eredményezné (Art. 57 Cc -I 93-2208-01-1993); Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölccsel" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvvezető az utónévadást akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvel (kivétel utóbbi alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használatos) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tisztán vagy nevelésesen csengenek, amelyek alkalmat adnak kétértelmű vagy méltatlan szójátékokra. Mindezekben túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy kiejteni, szorosan összekapcsolódik bűncselekménnyel. A német szabályozásból ugyanakkor egyértelműen kitetszik, hogy az utónév megtartásához már kisebb közérdek fűződik. A PstG. 70. §-a szerint olyan megnevezések, amelyek lényegük szerint nem utónevek, nem választhatók. A joggyakorlat szerint fiúknak csak férfinév, a lányoknak csak női név adható (§ 262 DA). Ez alól kivételt a Mária név, ez ugyanis kiegészítő utónévként – egy férfinévvel együtt – fiúknak is adható (BVEwGE-31-kötet
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Greece	Görögországban csak akkor változtatható meg az utónév, ha az a viselőjének a jogi vagy társadalmi kapcsolataiban nehézséget okoz (N. 2130/1993. 8. cikk), feltétel továbbá az is, hogy a kért utónév ne legyen ellentétes a "jó erkölccsel" sem; Hollandiában is megtagadja az anyakönyvvezető az utónévadást akkor, ha az illetlen hangzású, vagy azonos valamely létező családnévvel (kivétel utóbbi alól az az eset, amikor a családnév utónévként is használatos) (BW. 1. kötet, 4. cikk); a Német Szövetségi Köztársaságban az olyan családi nevek megváltoztatására van mód, amelyek tisztán vagy nevelésesen csengenek, amelyek alkalmat adnak kétértelmű vagy méltatlan szójátékokra. Mindezekben túlmenően viszont "fontos okból" megtagadható akár a kért családi név is, így: a név a kérelmező környezetében gyakran előfordul, s emiatt felidézi az összetévesztés veszélyét; nehézkes leírni, vagy – külföldi megoldások már elmozdultak ebbe az irányba: Belgiumban – szokásjog alapján – a feleség viselheti a férje nevét, a férj pedig "kiegészítheti" a saját családi nevével a felesége családi nevét; Franciaországban ugyan az anyakönyvezett név "szent", a feleség felveheti férje nevét, az a hivatalos iratain is szerepelhet, s a férj is "hozzáteheti" nevéhez a felesége családi nevét; hivatalosan azonban az anyakönyvezett adatok a mérvadnak; Görögországban a társadalmi kapcsolataiban bármelyik házastárs használhatja vagy hozzáteheti a saját családi nevéhez – a másik házastárs hozzájárulásával – házastársa családi nevét is; Németországban a Szövetségi Alkotmánybíróság az 1991. III. 5-1 határozatával [BGBl. I.s. 807] érvénytelenítette a BGB § 1355. Abs. 2. mondatát, amely akként rendelkezett, hogy automatikusan a férj neve lesz a családi név akkor, ha a házastársak nem határozzák meg kifejezetten a családi nevüket; Svájcban a házastársak közös családi nevet használnak, éspedig a férjét. A jegyesek azonban – kérelmükre, s amennyiben azt törvényes érdekük indokolja – engedélyt kaphatnak arra, hogy a házasságkötés pillanatától
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Italy	Olaszországban is tilos komikus hangzású neveket adni (ASIC. 72. cikk), de Portugáliában sem hagyhat az utónév kétséget a gyermek neve felől, s nem tartalmazhat politikai utalást sem, nem téveszthető össze fantáziákkal, családnevekkel, illetve tárgyakat, állatokat vagy tulajdonságokat jelölő nevekkkel, hacsak azt a portugál névtan nem ismeri gyakori utónévként [CRC 128. (2, 3, és 4), valamint 130. (3) cikkei]. Spanyolországban is elutasítják az extravagáns, neveléses, illetlen vagy szubverzív utó-, családi- és álnomeket. A jogi szabályozás ugyancsak tiltja több mint két egyszerű vagy több mint egy összetett utónév adását, de az olyanét is, amely zavart kelthetne az adott személy neve tekintetében (art. 54 L.R.C. /1977/, 192 R.R.C. /1977/, R. 2-7-1980.) Svájcban sem lehet olyan utónevet adni, amely megbotránkoztató vagy képtelen hangzású, amely nyilvánvalóan ellentétes a gyermek vagy harmadik személy érdekeivel, de olyanokat sem, amelyek nem utalnak egyértelműen a gyermek nemére. (OEC. 69. cikk); a török népességi törvény 16. cikke a nemzeti kultúrával, a közillellemmel, a közérkölcssel, vagy a jogszabályokkal

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	58/2001. (XII. 7.) AB határozat	12/7/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/645F7E824CC1CE49C1257ADA0052A748?OpenDocument	Kiss László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Spain	Olaszországban is tilos komikus hangzású neveket adni (AStC, 72. cikk), de Portugáliában sem hagyhat az utónév kétséget a gyermek neve felől, s nem tartalmazhat politikai utalást sem, nem téveszthető össze fantázianevekkel, családevekkel, illetve tárgyakat, állatokat vagy tulajdonságokat jelölő nevekkkel, hacsak azt a portugál névtan nem ismeri gyakori utónévként [CRC 128. (2, 3, és 4), valamint 130. (3) cikke]. Spanyolországban is elutasítják az extravagáns, neveltséges, illetlen vagy szubverzív utó-, családi- és álniveket. A jogi szabályozás ugyancsak tiltja több mint két egyszerű vagy több mint egy összetett utónév adását, de az olyanét is, amely zavart kelthetne az adott személy neve tekintetében (art. 54 LRC /1977/; 192 RRC /1977/; R. 2-7-1980.) Svájcban sem lehet olyan utónévet adni, amely megbotrányoztat vagy képtelen hangzású, amely nyilvánvalóan ellentétes a gyermek vagy harmadik személy érdekeivel, de olyanokat sem, amelyek nem utalnak egyértelműen a gyermek nemére (OEC. 69. cikk); a török népességi törvény 16. cikke a nemzeti kultúrával, a közillemmel, a közérkölcssel, vagy a jogszabályokkal
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	France	10. A választási jog általános megítéléséhez segítséget jelent a külföldi tapasztalatok figyelembevétele is. A választásról szóló szabály sok országban ismert. Franciaországban 1819-ben az állami tisztségviselőknek adták meg azt a jogot, hogy a tevékenységükről szóló téves tájékoztatást kijavíttassák, majd 1822-től a választás joga mindenkit megilletett. A most is alkalmazandó 1881. évi sajtótörvény 13. cikkének 2. és 3. bekezdése előírja, hogy az időszakos kiadványok kötelesek közölni a kiadványban megnevezett személy választát. A választközlési kötelezettségnek a szöveg szerint nem feltétele a jogsértés, és nincs különbség a tényközlés és a vélemény között, de a válasz terjedelmét a törvény korlátozza. A francia szabályozás példáját követi a spanyol 2/1984. számú organikus törvény. A német szabályozás ezzel szemben 1874. óta csak a tényközlés esetére adja meg az érintett személynek a választás jogát. Ezt az elvet követik ma is a Német Szövetségi Köztársaságban a Landok szintjén megalkotott törvények. A választás joga azonban erősen korlátozott terjedelmében is, formájában is (Baden-Württemberg 1964. január 14-i sajtótörvényének 11. §-a, bajor 1964. december 2-i sajtótörvény 10. §-a, Nordrhein-Westphalen 1966. május 24-i sajtótörvényének 11. §-a, stb.). A választás jogának alkotmányosságával a német Alkotmánybíróság is foglalkozott és kimondta a törvényalkotónak azt a kötelezettségét, hogy gondoskodjék a személyiség védelméről a médiumokkal szemben is. A választási jog ilyen védelmi eszköz, amely egyébként a közvélemény formálása szempontjából is fontos, mert több forrásból biztosítja a tájékoztatást (BVerfG 1998. január 14-i határozat, Europäische Grundrechte Zeitschrift 1998. 227-234. o.). A svájci Polgári Törvénykönyv vonatkozó szabályai
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	lower-level statute	Germany	10. A választási jog általános megítéléséhez segítséget jelent a külföldi tapasztalatok figyelembevétele is. A választásról szóló szabály sok országban ismert. Franciaországban 1819-ben az állami tisztségviselőknek adták meg azt a jogot, hogy a tevékenységükről szóló téves tájékoztatást kijavíttassák, majd 1822-től a választás joga mindenkit megilletett. A most is alkalmazandó 1881. évi sajtótörvény 13. cikkének 2. és 3. bekezdése előírja, hogy az időszakos kiadványok kötelesek közölni a kiadványban megnevezett személy választát. A választközlési kötelezettségnek a szöveg szerint nem feltétele a jogsértés, és nincs különbség a tényközlés és a vélemény között, de a válasz terjedelmét a törvény korlátozza. A francia szabályozás példáját követi a spanyol 2/1984. számú organikus törvény. A német szabályozás ezzel szemben 1874. óta csak a tényközlés esetére adja meg az érintett személynek a választás jogát. Ezt az elvet követik ma is a Német Szövetségi Köztársaságban a Landok szintjén megalkotott törvények. A választás joga azonban erősen korlátozott terjedelmében is, formájában is (Baden-Württemberg 1964. január 14-i sajtótörvényének 11. §-a, bajor 1964. december 2-i sajtótörvény 10. §-a, Nordrhein-Westphalen 1966. május 24-i sajtótörvényének 11. §-a, stb.). A választás jogának alkotmányosságával a német Alkotmánybíróság is foglalkozott és kimondta a törvényalkotónak azt a kötelezettségét, hogy gondoskodjék a személyiség védelméről a médiumokkal szemben is. A választási jog ilyen védelmi eszköz, amely egyébként a közvélemény formálása szempontjából is fontos, mert több forrásból biztosítja a tájékoztatást (BVerfG 1998. január 14-i határozat, Europäische Grundrechte Zeitschrift 1998. 227-234. o.). A svájci Polgári Törvénykönyv vonatkozó szabályai

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	statute	Spain	10. A választási jog általános megítéléséhez segítséget jelent a külföldi tapasztalatok figyelembevétele is. A választásról szóló szabály sok országban ismert. Franciaországban 1819-ben az állami tisztségviselőknak adták meg azt a jogot, hogy a tevékenységükről szóló téves tájékoztatást kijavíttassák, majd 1822-től a választás joga mindenkit megilletett. A most is alkalmazandó 1881. évi sajtótörvény 13. cikkének 2. és 3. bekezdése előírja, hogy az időszakos kiadványok kötelesek közölni a kiadványban megnevezett személy választát. A választkozási kötelezettségnek a szöveg szerint nem feltétele a jogsértés, és nincs különbség a tényközlés és a vélemény között, de a válasz terjedelmét a törvény korlátozza. A francia szabályozás példáját követi a spanyol 2/1984. számú organikus törvény. A német szabályozás ezzel szemben 1874. óta csak a tényközlés esetére adja meg az érintett személynek a választás jogát. Ezt az elvet követik ma is a Német Szövetségi Köztársaságban a Landok szintjén megalkotott törvények. A választás joga azonban erősen korlátozott terjedelmében is, formájában is (Baden-Württemberg 1964. január 14-i sajtótörvényének 11. §-a, bajor 1964. december 2-i sajtótörvény 10. §-a, Nordrhein-Westphalen 1966. május 24-i sajtótörvényének 11. §-a, stb.). A választás jogának alkotmányosságával a német Alkotmánybíróság is foglalkozott és kimondta a törvényalkotónak azt a kötelezettségét, hogy gondoskodjék a személyiség védelméről a médiumokkal szemben is. A választási jog ilyen védelmi eszköz, amely egyébként a közvélemény formálása szempontjából is fontos, mert több forrásból biztosítja a tájékoztatást (BVerfG 1998. január 14-i határozat, Europäische Grundrechte Zeitschrift 1998. 227-234. o.). A svájci Polgári Törvénykönyv vonatkozó szabályai
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	C	CC decision	USA	5. A Bíróság gyakorlatának alakulása befolyással volt az amerikai felfogás. Az USA alkotmánya eredetileg nem rendelkezett a véleménynyilvánítás szabadságáról; az egyebek mellett a szólásszabadságról és a sajtószabadságról is szóló rendelkezést tartalmazó első alkotmánymódosítást 1791-ben fogadták el a szövetségi kormány korlátozása érdekében. Amint azt az amerikai alkotmány jog szakértői kifejtik, a szabályok értelmezése az idők folyamán jelentősen változott. Az USA-ban a jelenlegi időszakban érvényesülő felfogás alaptételeit a New York Times Co. v. Sullivan ügyben 1964-ben meghozott bírósági határozatban mondta ki az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága. Ebben az ügyben a faji megkülönböztetések miatt kirobbant összetűzések idején az alabamai bíróság 500.000,- USD összegű kártérítési kötelezettséget mondott ki egy olyan újságot kiadó társaság terhére, amely újság fizetett hirdetésként tiltakozást tett közbe Alabama állam egyik városa közigazgatási szerveinek faji kérdésekkel kapcsolatos eljárása ellen és ez a tiltakozás a város egyik tisztségviselőjét sértő, téves megállapításokat tartalmazott. A tagállam bíróságának kártérítési határozatát megváltoztatva az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága a sajtó szerepének fontosságát emelte ki. Hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy a tájékoztatás a megkülönböztető forrásokból, egymástól gyökeresen eltérő jelleggel történhessék meg. Ezzel a szereppel volna ellentétes, ha a közigazgatást bíráló téves tartalmú vagy sértő vélemény miatt büntető jellegű kártérítésre kötelezésre kerülne sor, mégpedig a szándékosság védelme alapján. Az ilyen jogi megoldásnak a véleménynyilvánítástól visszatartó hatása volna. Lehetséges, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága túlságosan, visszaélésekhez, téves megállapításokhoz vezet, de hosszú távon így alakul ki demokráciában a tájékozott közvélemény (376 US 254 11 L ed 2d 686, a 699, 700-702, 708. oldalon). Az európai gyakorlat az alapelvek tekintetében megegyezik a jelzett amerikai ítélkezés fő tételeivel. Az európai jogi

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	constitution	USA	5. A Bíróság gyakorlatának alakulására befolyással volt az amerikai felfogás. Az USA alkotmánya eredetileg nem rendelkezett a véleménynyilvánítás szabadságáról; az egyebek mellett a szólásszabadságról és a sajtószabadságról is szóló rendelkezést tartalmazó első alkotmánymódosítást 1791-ben fogadták el a szövetségi kormány korlátozása érdekében. Amint azt az amerikai alkotmány jog szakértői kifejtik, a szabályok értelmezése az idők folyamán jelentősen változott. Az USA-ban a jelenlegi időszakban érvényesülő felfogás alaptételeit a New York Times Co. v. Sullivan ügyben 1964-ben meghozott bírósi határozatban mondta ki az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága. Ebben az ügyben a faji megkülönböztetések miatt kirobbant összetűzések idején az alabamai bíróság 500.000,- USD összegű kártérítési kötelezettséget mondott ki egy olyan újságot kiadó társaság terhére, amely újság fizetett hirdetésként tiltakozást tett közbe Alabama állam egyik városa közigazgatási szerveinek faji kérdésekkel kapcsolatos eljárása ellen és ez a tiltakozás a város egyik tisztségviselőjét sértő, téves megállapításokat tartalmazott. A tagállam bíróságának kártérítési határozatát megváltoztatva az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága a sajtó szerepének fontosságát emelte ki. Hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy a tájékoztatás a legkülönbözőbb forrásokból, egymástól gyökeresen eltérő jelleggel történhessék meg. Ezzel a szereppel volna ellentétes, ha a közigazgatást bíráló téves tartalmú vagy sértő vélemény miatt büntető jellegű kártérítésre kötelezésre kerülne sor, mégpedig a szándékosság vétele alapján. Az ilyen jogi megoldásnak a véleménynyilvánítástól visszatartó hatása volna. Lehetséges, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága túlzásokhoz, visszaélésekhez, téves megállapításokhoz vezet, de hosszú távon így alakul ki demokráciában a tájékozott közvélemény (376 US 254 11 L ed 2d 686, a 699, 700-702, 708. oldalon). Az európai gyakorlat az alapelvek tekintetében megegyezik a jelzett amerikai ítélkezés fő tételeivel. Az európai jogi
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	case law	France	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbürséget a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszaszártsát jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	SC decision	Germany	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbírságot a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszariasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbírságot a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszariasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Germany	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbürséget a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszariasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbürséget a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszariasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbürséget a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszaríasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Harmathy Attila	majority	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	A svájci Kötelmi Törvénynek az 1983. december 16-i módosítással meghatározott 49. cikke 1. bekezdésében kimondja, hogy a személyhez fűződő jog megsértése esetén megfelelő összegű elégtételt kell fizetni, ha a jogsértés súlya ezt indokolja és más módon nem lehet a helyreállításról gondoskodni. A francia bírói gyakorlat a vagyoni kártérítésen túlmenően nem vagyoni kártérítést akkor ítél meg, ha a károkozó magatartása a "magánbüntetést" indokolja. A német BGB 253. §-a szerint nem vagyoni kártérítésre csak akkor lehet kötelezni, ha ezt a törvény külön előírja. A 847. § ennek alapján nem vagyoni kártérítési természetű fájdalomdíj fizetési kötelezettségét meghatározott néhány esetben állapítja meg. A német Legfelsőbb Bíróságnak a II. világháború után kialakult gyakorlata a személyhez fűződő jogok sérelme alapján a törvénykönyvben fel nem sorolt esetekben is megítéli a fájdalomdíjat. A német Alkotmánybíróság a személyiségi jog védelme érdekében alkalmazott fájdalomdíjat az Alkotmánnyal összeegyeztethetőnek ítélte (BGH, Neue Juristische Wochenschrift 1965, 685. o.; BVerfGE 34, 269. o.). A német Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint a pénzbürséget a károkozó vétkességének súlyára és a beavatkozás mértékére tekintettel kell alkalmazni. Az elégtétel nyújtásával ez az intézmény a magánbüntetéshez áll közel. Az angol jogban a jó hírnév megsértésének kártérítés a szankciója, ebben az esetben az összeg meghatározásánál, ha burkoltan is, a jogsértéstől való visszaríasztás jelenik meg. A kártérítésnek két fajtáját különböztetik meg: az egyik a keletkezett kár kiegyenlítésére irányul, a másik viszont a büntetést szolgálja (B. S. Markesinis, S. F. Deakin, Tort Law, Oxford, 1996. 3rd ed. 600-601. o.). Az USA bírói gyakorlatában magas kártérítési összegek megállapítása szokásos. Az amerikai jog büntető kártérítési kategóriát is használ meghatározott esetekben, így a jó hírnév sérelme esetén is. Egy 1986-ban hozott határozat tisztázta a büntető kártérítési felelősség több alapkérdését (Philadelphia Newspapers, Inc. v. Maurice S. Hepps et al., 475 US 767, 89 L Ed 2d 783, 106 S Ct 1558,
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kilgázítására szolgáló válaszadás kivétel, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, véleményem szerint értékelés nem.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kiigazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem. A határozat több nemzetközi emberi jogi dokumentumra is hivatkozik azt igazolandó, hogy a válaszadás a sajtó szabadságának elfogadott korlátozása. Nemzetközi emberi jogi szerződés azonban – álláspontom szerint – sohasem szolgálhat alapul arra, hogy az állam a belső jogban már létező, magasabb szintű jogvédelmet lerontsa. Amennyiben az Alkotmány magasabb mércét állít a jogkorlátozás elé és valamely jog nagyobb védelmét biztosítja, a nemzetközi szerződésben részes állam a nemzetközi jogi dokumentumra hivatkozással a
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Netherlands	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kiigazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem.
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Spain	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kiigazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem. A határozat több nemzetközi emberi jogi dokumentumra is hivatkozik azt igazolandó, hogy a válaszadás a sajtó szabadságának elfogadott korlátozása. Nemzetközi emberi jogi szerződés azonban – álláspontom szerint – sohasem szolgálhat alapul arra, hogy az állam a belső jogban már létező, magasabb szintű jogvédelmet lerontsa. Amennyiben az Alkotmány magasabb mércét állít a jogkorlátozás elé és valamely jog nagyobb védelmét biztosítja, a nemzetközi szerződésben részes állam a nemzetközi jogi dokumentumra hivatkozással a
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kiigazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem. A határozat több nemzetközi emberi jogi dokumentumra is hivatkozik azt igazolandó, hogy a válaszadás a sajtó szabadságának elfogadott korlátozása. Nemzetközi emberi jogi szerződés azonban – álláspontom szerint – sohasem szolgálhat alapul arra, hogy az állam a belső jogban már létező, magasabb szintű jogvédelmet lerontsa. Amennyiben az Alkotmány magasabb mércét állít a jogkorlátozás elé és valamely jog nagyobb védelmét biztosítja, a nemzetközi szerződésben részes állam a nemzetközi jogi dokumentumra hivatkozással a

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kilgazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem. A határozat több nemzetközi emberi jogi dokumentumra is hivatkozik azt igazolandó, hogy a válaszadás a sajtó szabadságának elfogadott korlátozása. Nemzetközi emberi jogi szerződés azonban – álláspontom szerint – sohasem szolgálhat alapul arra, hogy az állam a belső jogban már létező, magasabb szintű jogvédelmet lerontsa. Amennyiben az Alkotmány magasabb mércét állít a jogkorlátozás elé és valamely jog nagyobb védelmét biztosítja, a nemzetközi szerződésben részes állam a nemzetközi jogi dokumentumra hivatkozással a
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC prattice	USA	A kiegyensúlyozottság követelményének alkotmányosságát az amerikai Legfelsőbb Bíróság is aszerint ítélte alkotmányserítőnek vagy alkotmányosnak, hogy az az elektronikus médiát vagy a nyomtatott sajtót kötelezte. A Red Lion ügyben, amelynek során a bíróság arról döntött, hogy kérhet-e választ a sértett egy rádióban elhangzott, rá nézve sérelmes állítást követően, a Legfelsőbb Bíróság elsősorban a frekvenciasűrűsége hivatkozva állt ki a kiegyensúlyozottság elve mellett azt hangsúlyozva, hogy egy közérdeklődésre számot tartó kérdésben minden releváns álláspontnak meg kell jelennie. [Red Lion Broadcasting Co. v. F.C.C., 395 U.S. 367 (1969)] A Tornillo ügyben azonban a Legfelsőbb Bíróság már a sajtó- és ezen belül a szerkesztés szabadságát sértőnek találta azt a floridai szabályt, amely alapján ha egy képviselőjelölt személyét sajtótámadás érte, a megtámadott képviselő viszontválaszának. [The Miami Herald Publishing Co. v. Tornillo, 418 U.S. 241 (1974)].
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	USA	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kilgazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem.
2001	57/2001. (XII. 5.) AB határozat	12/5/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6FF6E752219A32A8C1257ADA005282BE?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Australia	3. Álláspontom szerint a jog-összehasonlító vizsgálat eredményeképpen is arra a megállapításra juthatunk, hogy a vélemények kilgazítására szolgáló válaszadás kivételes, a demokratikus államok túlnyomó többségében ismeretlen jogintézmény. A common law országok, mint például az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és Ausztrália, nem biztosítják a válaszadás és a helyreigazítás jogát. A kontinentális jogrendszerek többségében ismert ugyan a sajtó-helyreigazítás intézménye, de – ahogyan arra a határozat is utal – több európai országban, így Németországban, Svájcban, a spanyol Alkotmánybíróság 1989-ben született döntését követően Spanyolországban, sőt Ausztriában és Hollandiában is kizárólag tényállítás szolgálhat helyreigazítás alapjául, vélemény vagy értékelés nem.
2001	54/2001. (XI. 29.) AB határozat	11/29/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/079A6F748B37DEC3C1257ADA00526E9A?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	utólagos normakontrol eljárás	G	0	continental legal systems	Határozatában kifejtette az Alkotmánybíróság azt is, hogy a bírósági ügyvitel rendjének egységes szabályozása a bíróságok működési körébe tartozó szükségszerű követelmény. "Az Alkotmány 35. § (1) bekezdés a/ és b/ pontja a Kormány feladatává teszi az — igazságszolgáltatás zavartalan működését is magában foglaló — alkotmányos rend védelmét és a törvények végrehajtásának biztosítását. A Bsz. 51. §-a, s az igazságügy-miniszter feladat-és hatáskörét megállapító 41/1990. (IX. 15.) Korm. rendelet 5. §-a pedig ezen alkotmányi előírást konkretizálja az igazságügyminiszternek a bíróságok működésével összefüggő igazgatási — egyébként egyre szűkülő — jogköre és felelőssége meghatározásával." (ABH 1991, 266, 267.) Ugyanezen határozatában az Alkotmánybíróság utalt arra is, hogy: "A bíróságok ítélkező és igazgatási tevékenységét a kontinentális jogok is következetesen elkülönítik egymástól. A bírósági szervezet működési feltételeinek biztosítására a fejlett európai jogrendszerek az igazságügyminiszternek különböző jogosítványokat adnak. Nem helytálló az az érvelés, amely arra hivatkozással vitatja az igazságügyi igazgatás körében az igazságügyminisztert megillető irányítási jogkört, hogy a bíróságok nincsenek az igazságügyminiszternek alárendelve. Az Alkotmány 37. § (2) bekezdése [...] helyes értelmezés szerint tehát a miniszterek nem csupán szervezet-, hanem tevékenységirányítást is végeznek, amely utóbbi független a szervezeti alá-fölérendeltségtől." (ABH 1991,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	Belgium	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	Canada	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	France	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	Italy	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	Netherlands	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	Spain	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	United Kingdom	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	50/2001. (XI. 22.) AB határozat	11/22/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EF6DDCE7BBE8FF41C1257ADA005296E0?OpenDocument	Kukorelli István	dissenting	Népszavazás	F	0	USA	1.3. Az Alkotmány nem képezi akadályát annak, hogy a törvényhozó, akár a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás eredménye, akár az arra jogosultak törvénykezdeményezése alapján, az alapvető jogokat kevésbé korlátozó honvédelmi rendszert vezessen be. Az alkotmányos demokráciák többségében vagy hagyományosan hivatásos haderő gondoskodik az ország védelméről (pl.: Nagy-Britannia, Kanada, Egyesült Államok), vagy a kötelező szolgálatot teljesítő sorkatonák helyét fokozatosan hivatásos katonák veszik át, és ezt az átalakítást általában nem akadályozza az egyes országok alkotmánya (pl.: Olaszország, Hollandia, Spanyolország, Belgium). Mindez összefügg azzal a változással is, hogy a hadsereg szerepe ma már nem korlátozódik az államterület és a lakosság védelmére, hanem az államok nemzetközi jogi kötelezettségeket is vállalnak — akár az államterületen kívüli — közös katonai fellépésre, amint azt a magyar Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében szereplő "kollektív védelmi feladatok" kifejezés is mutatja. Azon nyugat-európai államok többségében, amelyek törvényei — alternatív szolgálat választásának biztosítása mellett — kötelezővé tették a sorkatonai szolgálatot, az 1970-es évektől egyre jelentősebb mértékben csökkentették, majd számos államban meg is szüntették a sorozottak arányát a hadseregben, miközben az alkotmányos felhatalmazás nem szűnt meg. Az általános honvédelmi kötelezettséget először az 1793-ban elfogadott francia alkotmány mondta ki, és azt — bár az Ötödik Köztársaság alkotmánya nem rendelkezik róla — több mint kétszáz éve elismeri a francia közbiz. Figyelemre méltó, hogy mindezek ellenére a gyakorlatban egyre kevesebb francia állampolgárt hívtak be sorkatonai szolgálatra, majd 1996-ban a francia kormányzat a sorkatonai szolgálat néhány éven
2001	6/2001. (III. 14.) AB határozat	3/14/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9E12EC9DBA9228EDC1257ADA005266C6?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	alkotmányjogi panasz + mulasztás	C	CC decision	Germany	Más országok jogában is megtalálhatók az egyesülési jog alapján létrehozott, jogi személynek nem minősülő közösségek, amelyek bizonyos jogokkal is rendelkezhetnek. Így a német Alkotmánybíróság már 1954-ben politikai párt tevékenységével kapcsolatban kimondta, hogy közjogi jogokat olyan csoportosulások is érvényesíthetnek, amelyek nem jogi személyek (BVerfGE 3. 383. 391-392.).
2001	2/2001. (I. 17.) AB határozat	1/17/2001	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2FB254B772F433F6C1257ADA00528E05?OpenDocument	Kiss László	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	Nyomatékosan hangsúlyozom: az Szb-t.-t és Szb-t.M.-et megalkotó törvényhozói szándék dicséretes, hiszen az (a német példából átvett) "zóna modell" megteremtő szabályozás filozófiája szerint nem lehetetlenre, (az utcai prostitúció felszámolására) vállalkozott, hanem – a lakosság érdekeit, a védendő közterületek csendjét, békéjét garantálni képes – a jelenség korlátok közé szorítását, egy olyan, működésképesnek tűnő konstrukció kidolgozását kísérelte meg, amely a "szexuális szolgáltatást" nyújtó legális vállalkozók (SZJ. 93.05.10.4) törekvéseivel is találkozik. A cél és a szándék eléréséhez azonban a törvényhozónak alkotmányossági követelményeket kielégítő szabályozási módot kell találnia: ennek az elvárásnak – álláspontom szerint – ez idő szerint sem az Szb-t., sem pedig az Szb-t.M. idevonatkozó rendelkezései nem felelnek meg.
2000	772/B/1997. AB határozat	10/30/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/65D22EC934275D67C1257ADA00528FF7?OpenDocument	Kukorelli István	unanimous	utólagos normakontrol (önkormányzati rendelet)	G	0	comparative law	Az indítványozó azon érve sem helytálló, amellyel a magán- és családi életébe való megengedhetetlen beavatkozásnak minősíti az Ör. támadott rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság az Ör. vizsgálata során az Európai Emberi Jogi Bíróság és Bizottság gyakorlatára is kiterjedő jog-összehasonlító elemzést végzett. Ebben a tekintetben az Alkotmánybíróság osztja a strasbourgi szervek álláspontját, amely szerint a magánszféra védelme nem terjed ki az állattartásra.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	36/2000. (X. 27.) AB határozat	10/27/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/419DAAFDA7452189C1257ADA00526739?OpenDocument	Harmathy Attila	dissenting	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	R	statute	Germany	Az Alkotmánybíróság korábban kifejtette azt is, hogy a következmények felmérésére való képességének hiányára tekintettel a kiskorúak védelmére megalkotott jogszabályok alapjog korlátozásával is járhatnak [21/1996. (V. 17.) AB határozat, ABH 1996. 74, 80.]. A döntési korlátokat indokoló szabály mellett gondolni kell azonban az egyéb védelemre is. Az Alkotmánybíróság a 48/1998. (XI. 23.) AB határozat indokolásában áttekintést adott arról, hogy a különböző alanyi jogok védelme érdekében milyen állami kötelességeket határozott meg jogi garanciák megteremtése tekintetében is (ABH 1998. 333, 342-343). A garancia nem merülhet ki abban, hogy a jogszabály megjelöl olyan személyeket, akik a nem teljesen cselekvőképes helyett nyilatkozatot tesznek akkor, ha a nem nagykorú nem képes a döntés meghozatalára, az adott egészségügyi vizsgálathoz, kezeléshez, beavatkozáshoz szükséges hozzájárulás megadására. Például a szükséges belátási képesség hiányának más esetelben, a jelentősebb következményekkel járó vagyoni természetű jogügyleteknél jogszabály a nem teljesen cselekvőképes személy helyett nyilatkozó törvényes képviselő döntését csak a gyámhatóság jóváhagyása esetén fogadja el érvényesnek [Ptk. 19. §-ának (1) bekezdése], a német polgári törvénykönyv néhány évvel ezelőtti történet módosítása során beiktatott új szabálya pedig az egészségügyi vizsgálathoz, kezeléshez, beavatkozáshoz a nem teljesen cselekvőképes személy helyett megadott hozzájáruláson túl, meghatározott esetkörben, speciális bírósági engedélyt is megkövetel (BGB 1904. §). Az Eütv.-nek a nem teljesen cselekvőképes személy esetében az egészségügyi vizsgálathoz, kezeléshez, beavatkozáshoz való hozzájárulásról
2000	18/2000. (VI. 6.) AB határozat	6/6/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6F4D14FD8A3C1464C1257ADA0052ADA?OpenDocument	Érdei Árpád	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	Ennek megfelelően a jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy elkerülhetetlenül szükséges-e a véleménynyilvánítás szabadságának és a sajtószabadságnak korlátozása a rémhírtörlesztésként leírt magatartások esetén; továbbá, hogy a korlátozás megfelel-e az arányosság követelményének, azaz az elérni kívánt célhoz a büntetőjog eszköztárában, ezen belül pedig az adott büntető tényállás szükséges és megfelelő-e. E kérdéseket – figyelemmel saját eddigi gyakorlatára, a kontinentális jogrendszerekben domináns német és francia szabályozásra, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában kialakult elvekre, – nemlegesen döntötte el. 3.1. Valamely magatartás büntetőjogi eszközökkel üldözése szükségességének és arányosságának mérlegelése nem nélkülözheti a nemzetközi összehasonlítást. Ennek során hangsúlyt kap, hogy a demokratikus európai kultúrkörben hasonlóan védik-e az adott közösségi értéket, értéket. Áttekintve a német és a francia szabályozást, megállapítható, hogy a rémhírtörlesztéshez leginkább hasonló tényállások esetén a büntetőjogi felelősség sokkal szűkebb és specifikusabb, az elkövetési magatartások hasonlósága mellett a védett jogtárgyak pontosabban, egyértelműbben megfogalmazottak. A német büntető törvény "Störpropaganda gegen die Bundeswehr" elnevezéssel büntetni rendeli azt, aki valótlan tényt vagy való tényt elferdítve terjesztés végett állít, avagy ilyeneket terjeszt azért, hogy a honvédséget honvédelmi feladatának teljesítésében akadályozza (StGB § 109 d). Az StGB § 126 "A köznyugalom veszélyeztetése bűncselekmény elkövetésével fenyegetőzés útján" (Störung des öffentlichen Friedens durch Androhung von Straftatzen) elnevezés alatt büntetni rendeli azt, aki az (1) bekezdésben tételesen felsorolt bűncselekmények (emberölés, testi sértés, személyi szabadság elleni bűncselekmények, rablás, zsarolás,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	18/2000. (VI. 6.) AB határozat	6/6/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6F4D14FD8A3C1464C1257ADA0052ADF?OpenDocument	Erdei Árpád	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Ennek megfelelően a jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy elkerülhetetlenül szükséges-e a véleménynyilvánítás szabadságának és a sajtószabadságnak korlátozása a rémhírterjesztésként leírt magatartások esetén; továbbá, hogy a korlátozás megfelel-e az arányosság követelményének, azaz az elérni kívánt célhoz a büntetőjogi eszközrendszeré általánában, ezen belül pedig az adott büntető tényállás szükséges és megfelelő-e. E kérdéseket – figyelemmel saját eddigi gyakorlatára, a kontinentális jogrendszerekben domináns német és francia szabályozásra, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában kialakult elvekre, – nemlegesen döntötte el. 3.1. Valamely magatartás büntetőjogi eszközökkel üldözése szükségességének és arányosságának mérlegelése nem nélkülözheti a nemzetközi összehasonlítást. Ennek során hangsúlyt kap, hogy a demokratikus európai kultúrkörben hasonlóan védik-e az adott közösségi érdeket, értéket. Áttekintve a német és a francia szabályozást, megállapítható, hogy a rémhírterjesztéshez leginkább hasonló tényállások esetén a büntetőjogi felelősség sokkal szűkebb és specifikusabb, az elkövetési magatartások hasonlósága mellett a védett jogtárgyak pontosabban, egyértelműbben megfogalmazottak. A német büntető törvény "Störpropaganda gegen die Bundeswehr" elnevezéssel büntetni rendeli azt, aki valótlan tényt vagy való tényt efferdítve terjesztés végett állít, avagy ilyeneket terjeszt azért, hogy a honvédséget honvédelmi feladatának teljesítésében akadályozza (StGB § 109 d). Az StGB § 126 "A köznyugalom veszélyeztetése bűncselekmény elkövetésével fenyegetőzős útján" (Störung des öffentlichen Friedens durch Androhung von Straftaten) elnevezés alatt büntetni rendeli azt, aki az (1) bekezdésben tételesen felsorolt bűncselekmények (emberölés, testi sértés, személyi szabadság elleni bűncselekmények, rablás, zsarolás,
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Harmathy Attila	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	8. Az összehasonlító vizsgálat azt mutatja, hogy számos európai országban van olyan büntetőjogi szabály, amely az adott állam felségjelvényei tekintetében a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozza. Ezekben az országokban tehát úgy ítélk meg, hogy a demokratikus államban szükséges a független állam jelképét sértő véleménynyilvánítás megakadályozása, az ehhez az államhoz való tartozás érzését valló személyekben megbotránkozást keltő magatartással szemben való fellépés. A német Alkotmánybíróság egyik ítélete szerint a Német Szövetségi Köztársaság érdeke, hogy állampolgárai azonosuljanak a zászló, mint jelkép által kifejezett értékekkel és ezért a zászló megsértésére vonatkozó büntetőjogi rendelkezést alkotmányosnak tekintette /BVerfGE 81, 278, 294 (1990)/. Fokozottan jelentkezik ilyen igény a magyar történelmi sajátosságokra tekintettel, ahol a nemzeti jelkép megsértése
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik: ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címeri is – részülnének büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címeri is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettesleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Italy	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címeri is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettesleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol li eljárás	R	statute	Poland	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címeri is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettesleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol li eljárás	R	statute	Portugal	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címeri is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettesleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Spain	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címerei is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar
2000	13/2000. (V. 12.) AB határozat	5/12/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2E002030B1D50AF2C1257ADA00528F1A?OpenDocument	Strausz János; Kukorelli István	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	2. Az összehasonlító vizsgálat alapján megállapítható az is, hogy a nemzeti (állami) jelképek megsértését Európa több országában büntetőjogi szankcióval fenyegetik; ilyen szabályozást tartalmaz pl. az osztrák, a német, a svájci, az olasz, a spanyol, a portugál és a lengyel büntető törvénykönyv is. Az elkövetés tárgyát a felsorolt államok büntető törvénykönyvei részben eltérően, részben hasonlóan vagy azonosan határozzák meg: a nemzeti színek, más nemzeti és állami szimbólumok, felségjelvények – szövetségi államok esetében a tagállamok, tartományok, kantonok stb. jelképei, zászlói, címerei is – részesülnek büntetőjogi védelemben. Ezekben a külföldi törvényekben az elkövetési magatartások széles skálája szerepel: a szóban forgó bűncselekmények megvalósulnak "gyűlölködő szidalmazás", "szidalmazás", "becsmérlés", "meggyalázás", "elpusztítás", "eltávolítás", "megrongálás", "felismerhetetlenné tevés", "gyalázkodó garázdálkodás", "leverés", "tettleges támadás vagy sértés", "rongálás", "megbecstelenítés" stb. esetén. A német, az olasz, a portugál és a lengyel büntető törvények a hazai nemzeti jelképekkel azonos védelemben részesítik a külföldi államok nemzeti jelképeit is. Az egyes államok büntető törvénykönyvei e bűncselekményt szerkezetileg az állam elleni bűncselekmények között helyezték el. A felsorolt államok büntető törvényei a magyar Btk.-hoz hasonló büntetési tételeket tartalmaznak. A fentiek alapján megállapítható, hogy a nemzeti (állami) jelképek büntetőjogi védelme nem tekinthető magyar
2000	1270/B/1997 AB határozat	5/8/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9A1DD59C215E7A53C1257ADA0052AC64?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Portugal	Néhány európai állam az alaptörvényben rendelkezik a fogyasztók védelméről. A spanyol alkotmány 51. cikke a hatóságok feladatává teszi a fogyasztók biztonságának, egészségének és jogos gazdasági érdekeinek védelmét, az őket érintő információkhoz való hozzájutást, valamint a fogyasztók oktatását. Ehhez hasonlóan, állami kötelezettségként fogalmazza meg a svájci alkotmány 97. cikkének (1) bekezdése a fogyasztók védelmét, ugyanezen cikk (3) bekezdése pedig a kantonokat kötelezi arra, hogy megfelelő fórumot biztosítsanak a fogyasztóvédelmi viták gyors és egyszerű elintézéséhez. Míg a spanyol és a svájci alkotmány állami feladatként szól a fogyasztók védelméről, a portugál alkotmány 60. cikke a fogyasztók alanyi jogait deklarálja. E cikk 1. pontja értelmében a fogyasztóknak joguk van a jó minőségű árukhoz és szolgáltatásokhoz, egészségük, biztonságuk és gazdasági érdekeik védelméhez, jogsérelem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
2000	1270/B/1997 AB határozat	5/8/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9A1DD59C215E7A53C1257ADA0052AC64?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Spain	Néhány európai állam az alaptörvényben rendelkezik a fogyasztók védelméről. A spanyol alkotmány 51. cikke a hatóságok feladatává teszi a fogyasztók biztonságának, egészségének és jogos gazdasági érdekeinek védelmét, az őket érintő információkhoz való hozzáfutást, valamint a fogyasztók oktatását. Ehhez hasonlóan, állami kötelezettségként fogalmazza meg a svájci alkotmány 97. cikkének (1) bekezdése a fogyasztók védelmét, ugyanezen cikk (3) bekezdése pedig a kantonokat kötelezi arra, hogy megfelelő fórumot biztosítsanak a fogyasztóvédelmi viták gyors és egyszerű elintézéséhez. Míg a spanyol és a svájci alkotmány állami feladatként szól a fogyasztók védelméről, a portugál alkotmány 60. cikke a fogyasztók alanyi jogait deklarálja. E cikk 1. pontja értelmében a fogyasztóknak joguk van a jó minőségű árukhoz és szolgáltatásokhoz, egészségük, biztonságuk és gazdasági érdekeik védelméhez, jogsérelem
2000	1270/B/1997 AB határozat	5/8/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9A1DD59C215E7A53C1257ADA0052AC64?OpenDocument	Kukorelli István	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Switzerland	Néhány európai állam az alaptörvényben rendelkezik a fogyasztók védelméről. A spanyol alkotmány 51. cikke a hatóságok feladatává teszi a fogyasztók biztonságának, egészségének és jogos gazdasági érdekeinek védelmét, az őket érintő információkhoz való hozzáfutást, valamint a fogyasztók oktatását. Ehhez hasonlóan, állami kötelezettségként fogalmazza meg a svájci alkotmány 97. cikkének (1) bekezdése a fogyasztók védelmét, ugyanezen cikk (3) bekezdése pedig a kantonokat kötelezi arra, hogy megfelelő fórumot biztosítsanak a fogyasztóvédelmi viták gyors és egyszerű elintézéséhez. Míg a spanyol és a svájci alkotmány állami feladatként szól a fogyasztók védelméről, a portugál alkotmány 60. cikke a fogyasztók alanyi jogait deklarálja. E cikk 1. pontja értelmében a fogyasztóknak joguk van a jó minőségű árukhoz és szolgáltatásokhoz, egészségük, biztonságuk és gazdasági érdekeik védelméhez, jogsérelem
2000	305/B/1994. AB határozat	4/11/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/04E7814F1BA71D04C1257ADA00526EE0?OpenDocument	Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Rámutat az Alkotmánybíróság arra is, hogy egyes európai államokban más külön intézmények is rendelkezésre állnak a gyermek, a fiatal számára, ahová közvetlenül fordulhatnak tanácsért, segítségért, esetleg képviselőt a hatósággal vagy akár szülőkkel szemben is. [Pl. Ausztriában a szöszölők (pártfogó) szervezete (Kinder- und Jugendanwaltschaften) működik, ahová a gyermek vagy fiatal tanácsért, segítségért, közvetítésért fordulhat akár iskolai, családi vagy más problémájával, illetőleg a szülők vagy a hatósággal szemben. A francia jogban a gyermek-bíró intézménye ismeretes. Az "Európai Egyezmény a gyermekek jogainak gyakorlásáról", amelyet az Európa Tanács egésze alatt fogadtak el 1996. január 25-én Strasbourgban, is arra hívja fel a figyelmet, hogy a belső jog által megfelelő belátási képességgel rendelkező gyermeknek az őt érintő bírósági és más hatósági eljárások során biztosítani kell, hogy minden szükséges információhoz hozzájusson, őt megkérdezzék és véleményét kifejtthesse, továbbá tájékoztatassák őt a véleményében kifejtettek teljesítésének lehetséges következményeiről, valamint bármely döntés lehetséges következményeiről (3. cikk). A szerződésben Részes Államok vállalták, hogy fontolóra veszik a gyermekek számára az őket érintő bírósági eljárásokkal kapcsolatban további eljárás
2000	305/B/1994. AB határozat	4/11/2000	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/04E7814F1BA71D04C1257ADA00526EE0?OpenDocument	Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	Rámutat az Alkotmánybíróság arra is, hogy egyes európai államokban más külön intézmények is rendelkezésre állnak a gyermek, a fiatal számára, ahová közvetlenül fordulhatnak tanácsért, segítségért, esetleg képviselőt a hatósággal vagy akár szülőkkel szemben is. [Pl. Ausztriában a szöszölők (pártfogó) szervezete (Kinder- und Jugendanwaltschaften) működik, ahová a gyermek vagy fiatal tanácsért, segítségért, közvetítésért fordulhat akár iskolai, családi vagy más problémájával, illetőleg a szülők vagy a hatósággal szemben. A francia jogban a gyermek-bíró intézménye ismeretes. Az "Európai Egyezmény a gyermekek jogainak gyakorlásáról", amelyet az Európa Tanács egésze alatt fogadtak el 1996. január 25-én Strasbourgban, is arra hívja fel a figyelmet, hogy a belső jog által megfelelő belátási képességgel rendelkező gyermeknek az őt érintő bírósági és más hatósági eljárások során biztosítani kell, hogy minden szükséges információhoz hozzájusson, őt megkérdezzék és véleményét kifejtthesse, továbbá tájékoztatassák őt a véleményében kifejtettek teljesítésének lehetséges következményeiről, valamint bármely döntés lehetséges következményeiről (3. cikk). A szerződésben Részes Államok vállalták, hogy fontolóra veszik a gyermekek számára az őket érintő bírósági eljárásokkal kapcsolatban további eljárás

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenségség vizsgálata	R	constitution	Austria	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülészakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivétekként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülészak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány). Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptárszerűen meghatározzák, hogy a plénum mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenségség vizsgálata	R	not specified	Austria	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülészakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivétekként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülészak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány). Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptárszerűen meghatározzák, hogy a plénum mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenségség vizsgálata	R	constitution	France	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülészakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivétekként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülészak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány). Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptárszerűen meghatározzák, hogy a plénum mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	R	standing order of parliament	France	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülésszakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivéteként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülésszak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány). Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptszerűen meghatározzák, hogy a plénium mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	R	not specified	Germany	Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptszerűen meghatározzák, hogy a plénium mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	R	constitution	Portugal	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülésszakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivéteként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülésszak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány).
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	R	constitution	Spain	Az Alkotmánybíróság áttekintette számos európai állam alkotmányait és parlamentjeinek házszabályait. Az alkotmányok alapján a parlamentek – mint ahogy nálunk is – nagyfokú szabadságot élveznek tekintetben, hogy a rendszeres ülésezést milyen ülésezési renddel biztosítják. Alkotmányi szinten jellemzően nincsenek az ülésszakokon belüli ülésezési rendet meghatározó szabályok (kivéteként megemlíthető a francia alkotmány, amely hetente egy ülést előír a képviselők kérdéseinek és a miniszterek válaszáinak). A rendes ülésszak(ok) időtartamát viszont az alkotmányok – különböző technikai megoldásokkal – általában rögzítik (pl. az osztrák, francia, portugál, spanyol alkotmány).
1999	4/1999. (III. 31.) AB határozat	3/31/1999	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/5758ECF968D77A03C1257ADA0052A516?OpenDocument	Holló András	majority	Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata	R	standing order of parliament	United Kingdom	Az ülésezési renddel kapcsolatos megoldások tekintetében két tendencia figyelhető meg. Az egyik: a parlamentek házszabályai naptszerűen meghatározzák, hogy a plénium mikor tart ülést (pl. a francia Nemzetgyűlés ügyrendje, vagy az angol Képviselőház házszabálya). A másik, hogy részletező szabályozás nincs, a parlament – a házelnök aktív közreműködésével – maga alakítja az ülésezés rendjét. E megoldásban hangsúly a kisebbségi jogokra helyeződik, meghatározott arányú vagy számú képviselő indítványára az ülést össze kell hívni (a német és az osztrák szabályok szerint). Ez a kisebbségi jog alkotmányi szinten nyer rögzítést. A magyar alkotmányos konstrukció egy harmadik megoldásnak tekinthető, amennyiben a kisebbségi jog alkotmányi meghatározása mellett az Országgyűlés Házszabálya tekintetében minősített többséget igénylő szabályozási kötelezettséget ír elő azzal, hogy annak az Országgyűlés működési szabályait és

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Belgium	Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy számos külföldi ország joga, amely szintén eltekint a súlyos válsághelyzet indikációjának ellenőrizhetőségétől, ezt az esetet kiveszi a magzatelhajtás bűncselekményének tényállásából. (A terhesség-megszakításról szóló törvények maguk, vagy azokkal egy időben a büntető jogszabályok kivették a magzatelhajtás tényállásából az okok megadása nélkül végrehajtott terhesség-megszakítást Hollandiában, Belgiumban, illetve Németországban.) Hasonló indikációt vezetett be az 1990. április 3-ai belga abortusztörvény. Eszerint a terhesség első 12 hetében nem büntethető a terhesség-megszakítás, ha szükséghelyzet áll fenn és a terhes nő szilárd akarata, hogy terhességét megszakítsa. A törvényjavaslat indokolása szerint azonban a két feltétel között valójában nincs különbség ugyanis a szükséghelyzet a nő jól megdöntött és tartós vonakodása attól, hogy gyermeke legyen. A törvény kezdeményezői kifejezetten nem akarták a szükséghelyzetet objektív ismérvekkel meghatározni, mert ez ellenőrzést, az pedig "önként" vonhatna maga után: a szükséghelyzetnek tehát szubjektív fogalomnak kell lennie, amelyet a nő maga, személyes körülményei alapján ítél meg, és amely általános ismérvekkel nem is határozható meg (Törvényjavaslat, Irományok, Szenátus B.Z./S.E. 1988. Nr. 247/1, 9 Nr. 247/2, 83 illetve Irományok, Képviselőház, 1989-1990. évi ülései).
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Külön is utal az Alkotmánybíróság arra, hogy ítékezésében kezdettől fogva kiemelt jelentőséget tulajdonított az élethez és az emberi méltósághoz való jognak, amelyet az alkotmányos alapjogok hierarchiájának élére helyezett. Ebben a státuszban az állam objektív életvédelmi kötelessége is osztozik, ha megfogant egyedi emberi élet védelmére vonatkozik. Mindez – mint azt az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kifejtette – nem kívánja meg a magzat különleges jogállamra nyilvánítását, mert bármely – az ember jogi státuszát el nem érő – sajátos jogállás gyakorlatilag ugyanúgy csupán viszonylagos védelmet nyújthat a magzati életnek, mint az állam objektív életvédelmi kötelessége (ABH 1991, 311). Rámutat azonban az Alkotmánybíróság arra, hogy a magzati élet, mint az állam életvédelmi kötelessége által védendő érték különleges jelentősége más jogrendszerekben mint "a meg nem született emberi életnek járó emberi méltóság" és "a meg nem született ember élethez való saját joga" önálló, alapjogi megfogalmazást is nyerhet. A német Szövetségi Alkotmánybíróság például a magzat saját, önálló jogát állapította meg az élethez (BVerfGE 88, 203). --- a) Tény, hogy több európai ország joga áttért az objektív és szakmailag ellenőrzött szociális indikációról a terhes nő állítására alapozott, szubjektív és felülbíráhatatlan "általános válsághelyzetre". A leglátványosabb változást a német Szövetségi Alkotmánybíróság 1975-ben és 1993-ban hozott abortusz-ítéletei és a nyomukban folyó törvényalkotás közötti különbség mutatja (BVerfGE 39, 1, illetve BVerfGE 88, 203). Az első lehetővé tette, hogy a törvényhozó a terhes nőtől el nem várhatóan nyilvánítsa a terhesség folytatását olyan rendkívüli megterhelés esetén, amely ahhoz hasonló súlyú, mint a terhes nő életét vagy egészségi állapotát súlyosan veszélyeztető állapot, amely esetén a terhesség-megszakítás szintén nem büntethető. Ennek az általános szükséghelyzetnek vagy szociális indikációnak nevezett terhesség-megszakítási oknak a fennállását ellenőrizték. Az 1993. évi ítélet, majd az 1995-ben megalkotott törvénymódosítások kifejezetten lemondanak arról, hogy harmadik személy megállapítsa az indikáció fennállását, sőt a kötelező tanácsadón a személyazonosság feltárása sem szükséges. (Ez a változás azonban csupán része egy átfogó
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Netherlands	Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy számos külföldi ország joga, amely szintén eltekint a súlyos válsághelyzet indikációjának ellenőrizhetőségétől, ezt az esetet kiveszi a magzatelhajtás bűncselekményének tényállásából. (A terhesség-megszakításról szóló törvények maguk, vagy azokkal egy időben a büntető jogszabályok kivették a magzatelhajtás tényállásából az okok megadása nélkül végrehajtott terhesség-megszakítást Hollandiában, Belgiumban, illetve Németországban.)
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Norway	A terhesség-megszakításról szóló 1975. évi norvég törvény az első 12 hétben a nő döntésétől teszi függővé az abortuszt, ha a terhesség "súlyos komplikációkkal" jár számára. A 12. hét betöltése után is lehetséges a terhesség megszakítása, ha a terhesség, szülés vagy gyermekgondozás a nőt "nehéz élethelyzetbe" hozná, ekkor azonban már bizottság elé kell tárnia az okokat (Section 2, 5, 7, 8).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Poland	Egyedül a lengyel alkotmánybíróság 1997-ben hozott ítélete mutat ellenkező irányba. Eszerint ugyanis az abortusz engedélyezése az állapotos nő nehéz gazdasági helyzete vagy nehéz szociális helyzete alapján sérti az alkotmányos értékek arányosságának elvét. Az indokolás szerint a nő szubjektív helyzetértékelésén alapuló érdekvédelme és az élethez való jog ütközése esetén az utóbbinak van elsőbbsége (1997. május 5-i ítélet.) b) Az ismertetett megoldások – a lengyel alkotmánybírósági határozat kivételével –, ugyanúgy mint a Magzatvédelmi törvény, a nő önrendelkezési jogát teljesítik ki. Noha a súlyos válsághelyzet törvényi fogalma ezt inkább elleplezi, a törvényjavaslat indokolása – hasonlóan a belga törvényéhez – világosan kimondja a koncepciót: a javaslat nem utalja semmilyen szerv hatáskörébe a válsághelyzet minősítését, hiszen ez mindig csak az adott egyén vonatkozásában értékelhető, így ezt kizárólag az állapotos nő megítélésére bizza. Az utolsó tagmondat tartalmazza a törvényjavaslat szerkesztőjének szándékát, amit azonban – a javaslat indokolásával szemben – a válsághelyzet egyediségéből nem lehet levezetni: egy bizottság éppen annak megítélésére lehetne hivatott. Mindenesetre azokat a módosító javaslatokat, amelyek az indokolásban foglaltakat – hogy ti. a válsághelyzetet egyedül a terhes nő ítéli meg – a törvényhozásban is nyíltan ki akarták mondani, az Országgyűlés szintén nem fogadta el. Megszavazták viszont a 12. § (6) bekezdés egyéni képviselői indítványra bekerült második mondatát, amely szerint a nő a súlyos válsághelyzet fennállását a kérelmező aláírásával igazolja. Javaslatát a képviselő azzal indokolta, hogy a többi indikáció igazolásának szabályai mellett (12. § (1)-(5) bekezdés) rendelkezni kell a válsághelyzet dokumentálásáról is. Így módon az abortusz szabályozásának minőségi megváltozása, a terhesség-megszakításnak egyedül a terhes nő elhatározásától függővé tétele, mintegy adminisztrációs hiány pótlaként került a Magzatvédelmi törvénybe (Az Országgyűlés 1992. december 17-i ülésnapjának jegyzőkönyve, 22856 és 22857 hasab, illetve a
1998	48/1998. (XI. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	USA	A terhes nő és a magzat konfliktusát a másik oldalról közelíti meg az amerikai jog. Itt az utóbbi két évtizedben az anya döntési joga a terhesség megszakításáról a terhesség első harmadában alkotmányos jogként szilárdult meg Roe v. Wade, 410 U.S. 113 (1973). 1992-re azonban nyilvánvaló lett a már egy évtizeddel ezelőtt jelentkező változás, amely az első trimeszterben is elismeri az állam beavatkozását az anya magánszférához való jogába a magzat érdekében. Noha a beavatkozás alkotmányos mércéjét tekintve még nem szilárdult meg többségi vélemény, a "súlyos válsághelyzet"-nek megfelelő látszó fogalom három bíró véleményében megjelent: az állami korlátozás nem jelenthet aránytalan terhet (undue burden) a nő döntési szabadsága tekintetében. A súlyos teher szerepe tehát az európaiak éppen fordítottja: nem a terhesség rendkívüli nehézsége miatt nem várható el a nőtől, hogy teljesítse a kihordás és szülés kötelességét, amely a magzat "élethez való jogából" vagy az állam kötelességéből a magzati élet védelmére normális esetben rá hárulna, hanem alkotmányosan védett döntési szabadságát nem korlátozhatja az állam "aránytalanul". Az "aránytalan teher" vonja meg a határát az (egyébként alkotmányosan megengedett) állami intézkedéseknek, köztük az olyan tanácsadásnak, amely a terhesség-megszakítás elkerülését célozza a főleg orvosi vizsgálatoknak stb. A "súlyos teher" itt azonban nem a várandós nő (esetleg felülvizsgálhatatlan) állítása saját helyzetéről, hanem az alkotmánybíróság mérceje jogszabály alkotmányossági vizsgálatában Planned Parenthood of Southeastern Pennsylvania v. Casey 505 U.S. 883, 112 S. Ct. 2791 (1992). b) Az állapotos nő súlyos válsághelyzetének, mint önálló indikációnak a magyar jogban – csakúgy mint a többi európai jogrendszerben, amelyek ezzel a fogalommal élnek, s amelyek elvi kiindulása nem egyezik az abortusz amerikai megközelítésével – nyilván a terhes nő állapotát kell minősíteni, akinek az állapota igazolhatja a magzat védelmének feladását. A Magzatvédelmi törvény meghatározása az állapotos nő súlyos válsághelyzetéről azonban ellentmond eme indikáció

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	48/1998. (XII. 23.) AB határozat	11/23/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DAE998E2349BE7D2C1257ADA005258A0?OpenDocument	Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	USA	A magánszférához való jog csak az Egyesült Államokban szolgált (egy ideig) a terhesség-megszakítás jogának alkotmányos megalapozására, úgy, hogy az első trimeszterben valóban nem állt semmilyen más jog vagy magzat védelmére kényszerítő állami érdek vele szemben. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a magánszférához való jog eredetileg a fogamzásgátló szerek alkalmazását tette a házaspár állami beavatkozástól alkotmányosan védett magánügyévé Griswold v. Connecticut, 381 U.S. 479 (1965), s ezt terjesztették ki az abortuszra is. Az amerikai alkotmány értelmezésétől eltérően a magyar Alkotmányból az Alkotmánybíróság felfogása szerint – abban az esetben, ha a magzat jogalanyiságát a jog nem ismeri el – eleve az következik, hogy a nő méltósága és magánélethez való joga a magzati élet védelmére fennálló állami kötelességgel szembeesve kerüljön mérlegelésre. A nő jogával szemben a mérleg másik sorpénvjében mindig az állam életvédelmi kötelessége van, amelynek ez esetben egyedi magzati élet szándékos megsemmisítése ellen kell védelmet nyújtania. A kettő konfliktusa során a nő magánszférához és méltóságához való jogának nem aránytalan korlátozása, ha a törvény a súlyos válsághelyzet mibenlétének feltárására kötelezi. Ez az indikáció ugyanis nem a kényszer hatása alatt keletkezett terhesség megszakításának engedélyezésére szolgál, ahol a személyiségi jogok sérelmének lehetőségét fokozottan figyelembe kell venni. Ha a jog a magzati élet védelmében a nő súlyos válsághelyzetét értékeli, a nő emberi méltóságához való jogának védelméről, s különösen a potenciális sérelem enyhítéséről számos részletszabállyal gondoskodni lehet az indikációk és a terhesség-megszakítás engedélyezésére szolgáló eljárás törvényi kialakításában. A súlyos válsághelyzet indikációján belül ugyanis sok olyan tipikus tényállást fogalmazhat meg a törvény, amelyekre hivatkozni nem "megalázó". Ezek esetében az abortusz feltételeit vizsgáló szervnek nem kell a válsághelyzetet megítélnie (azt már elvégezte a törvényhozó), hanem csupán a
1998	42/1998. (X. 2.) AB végzés	10/2/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F8BC746FEC2A03C0C1257ADA0052AE86?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Alaptörvény értelmezése + utólagos normakontrol eljárás + hatásköri összeütközés	C	CC decision	Germany	Ha azonban a hatásköri összeütközés valóban felvet alkotmányossági problémát, sőt, ha ez a probléma jelentős elvi súlyú, az ilyen kérdések tisztázása közérdekű lehet, s ha már egyszer felmerültek, a tisztázáshoz fűződő közérdeket az indítványozó visszavonulása nem szünteti meg. A most elbírálandó ügyben az indítványra okot adó vita két alkotmányos szerv jogállását érinti. Az eltérő értelmezések miatt az egyik szerv akadályozhatja a másikat alkotmányos funkciójának ellátásában. Ezért közérdekű és elvi jelentőségű alkotmányossági kérdésnek kelle tekinteni annak tisztázását, hogy az országgyűlési biztos vizsgálódási joga kiterjed-e az gyézségre is. Megjegyzendő, hogy a német Szövetségi Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint hatásköri vitában a szóbeli tárgyalás után csak a Bíróság engedélyével lehet visszavonni az indítványt. A Bíróság nem adja meg ezt az engedélyt, ha az eljárás megszüntetése közérdekkel ellentétes lenne. (BVerfGE 24, 299, 300.) — Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a német Szövetségi Alkotmánybíróság a normakontrollra irányuló eljárás tárgyának kezdetől fogva nem az indítványt, hanem az adott jogszabály Alaptörvénnyel való összeegyeztethetőségét tartotta. Ezért ha indítvány alapján egy ilyen eljárás már elindult, akkor az eljárásról az indítványozó többé nem rendelkezhet, az eljárás további alakulását kizárólag a közérdek szempontjai határozzák meg. A kérelem visszavonása tehát nem szükségeszerűen vezet az eljárás megszüntetéséhez. (Így már a BVerfGE 1, 396, 414. döntés, s a gyakorlat máig változatlan.) — A német Szövetségi Alkotmánybíróság pedig ebben az évben változtatta meg korábbi gyakorlatát a fentieknek megfelelő érvek alapján. Az ítélet szerint a Szövetségi Alkotmánybíróság (a német jogban egyéni jogsérelemre vonatkozó) alkotmányjogi panasz visszavonása ellenére is lefolytatja az eljárást, ha ezt közérdekből szükségesnek látja. Urteil vom 14. Juli 1998, Europäische Grundrechte Zeitschrift 1998, 13-14, 395, 402. (helyesrási reformok bevezetése az iskolai oktatásban). Az ítélet indokolása szerint az ügyben az alkotmányjogi panasz funkciói közül az objektív alkotmányjog védelme, valamint annak értelmezése és
1998	861/B/1996. AB határozat	9/29/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3E0BA9A6B498498AC1257ADA00529501?OpenDocument	Kiss László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Greece	A nyugat-európai alkotmányok némelyikében is van nyoma az egyetemi tanári kar kiemelt kezelésének. A görög alkotmány pl. külön szól a "felsőoktatás tanáiról", nyugállományba helyezésük speciális szabályairól (16. cikk (6) bekezdés), elbocsátásuknál ugyanazoknak a szabályoknak az alkalmazását írja elő, amelyeket a bírói tisztséget viselők esetében követel meg (88. cikk (4) bekezdés). Hasonlóan külön figyelmet szentel a portugál alkotmány is az egyetemi tanárok státuszára (76. cikk (2) bekezdés, 77. cikk (1) és (2) bekezdés).
1998	861/B/1996. AB határozat	9/29/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3E0BA9A6B498498AC1257ADA00529501?OpenDocument	Kiss László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Portugal	A nyugat-európai alkotmányok némelyikében is van nyoma az egyetemi tanári kar kiemelt kezelésének. A görög alkotmány pl. külön szól a "felsőoktatás tanáiról", nyugállományba helyezésük speciális szabályairól (16. cikk (6) bekezdés), elbocsátásuknál ugyanazoknak a szabályoknak az alkalmazását írja elő, amelyeket a bírói tisztséget viselők esetében követel meg (88. cikk (4) bekezdés). Hasonlóan külön figyelmet szentel a portugál alkotmány is az egyetemi tanárok státuszára (76. cikk (2) bekezdés, 77. cikk (1) és (2) bekezdés).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	G	0	Anglo-saxon	2.1. Tisztán magánjogi szempontból a kérdés megítélése nem egyértelmű a hatályos jogszabályok alapján. A nemzetközi tapasztalatok szerint alapvető szemléletbeli különbségek fedezhetők fel a társasági jog eme területén (is) egyrészt a kontinentális és az angolszász, másrészt pedig az azonos jogcsaládon belüli, különböző országok között. A nagyobb hagyományokkal rendelkező angolszász és egyes kontinentális (pl. német, francia) társasági jogokban — melyek egyaránt meghatározó szerepet játszottak és játszanak ma is a magyar társasági jog ki- és átalakulásában — a tulajdonosi szemlélet egyre inkább átadja helyét egy a tőkekoncentráció és az azt menedzselő vállalati vezetés abszolút túlsúlyát valló elméletnek (amely természetesen a gyakorlatban felerősödő tendenciákból nyeri hajtóerejét), ahol is a társaság tagjainak tradicionális értelemben vett tulajdonosi joggyakorlásáról már távolról sem beszélhetünk. Az elszemélytelenedés és ezzel párhuzamosan a polgári jogi értelemben vett tulajdon értelmezhetlenné válása persze a tipikus tőkegyesítő társaság, a részvénytársaság esetében tűnik szembe elsőként, de semmiképp sem kizárólag (így például: a német társasági jog befektetési betéti — személyegyesítő — társasági, Publikumskommanditgesellschaft, Publikums GmbH Co. KG stb). — Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénknél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelmen kívül hagyása. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	G	0	comparative law	Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénknél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelmen kívül hagyása. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a közzétételkor kezd folyni. Így az angol Companies Act a határozathozatalt jelöli meg a megtámadási határidő kezdeteként. Hasonlóan rendelkezik az olasz Codice civile, amely főszabályként a határozathozataltól, kivételként pedig a közzétételtől számítja a határidőt. A talán szempontunkból leglényegesebb — mert az 1988-as jogalkotónak is példaként szolgált — német szabályozás (Aktiengesetz, amelynek rendelkezései a joggyakorlat szerint nemcsak a részvénytársaságra, hanem analóg a többi társasági formára is alkalmazandók) egyértelműen a határozat meghozatalának időpontjától rendeli számítani a megtámadási határidőt. Hasonlóan a hazai kommentátorokhoz, az itt említett törvények magyarázóí, és a hozzájuk kapcsolódó bírósági gyakorlatok is — a negatív hatások lehetőségének elismerése mellett — elsősorban a forgalombiztonságra és a hitelezővédelemre hivatkozással tartják indokoltnak az objektív határidők

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	G	0	continental legal systems	2.1. Tisztán magánjogi szempontból a kérdés megítélése nem egyértelmű a hatályos jogszabályok alapján. A nemzetközi tapasztalatok szerint alapvető szemléletbeli különbségek fedezhetők fel a társasági jog eme területén (is) egyrészt a kontinentális és az angolszász, másrészt pedig az azonos jogsaládon belüli, különböző országok között. A nagyobb hagyományokkal rendelkező angolszász és egyes kontinentális (pl. német, francia) társasági jogokban — melyek egyaránt meghatározó szerepet játszottak és játszanak ma is a magyar társasági jog ki- és átalakulásában — a tulajdonosi szemlélet egyre inkább átadja helyét egy a tőkekoncentráció és az azt menedzselő vállalati vezetés abszolút túlsúlyát való elméletnek (amely természetesen a gyakorlatban felerősödő tendenciákból nyeri hajtóerejét), ahol is a társaság tagjainak tradicionális értelemben vett tulajdonosi joggyakorlásáról már távolról sem beszélhetünk. Az elszemélytelenedés és ezzel párhuzamosan a polgári jogi értelemben vett tulajdon értelmezhetetlenné válása persze a tipikus tőkeegyesítő társaság, a részvénytársaság esetében tűnik szembe elsőként, de semmiképp sem kizárólag (így például: a német társasági jog befektetési betéti — személyegyesítő — társaságai, Publikumskommanditgesellschaft, Publikums GmbH Co. KG stb). — Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénknél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelmen kívül hagyása. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	France	2.1. Tisztán magánjogi szempontból a kérdés megítélése nem egyértelmű a hatályos jogszabályok alapján. A nemzetközi tapasztalatok szerint alapvető szemléletbeli különbségek fedezhetők fel a társasági jog eme területén (is) egyrészt a kontinentális és az angolszász, másrészt pedig az azonos jogsaládon belüli, különböző országok között. A nagyobb hagyományokkal rendelkező angolszász és egyes kontinentális (pl. német, francia) társasági jogokban — melyek egyaránt meghatározó szerepet játszottak és játszanak ma is a magyar társasági jog ki- és átalakulásában — a tulajdonosi szemlélet egyre inkább átadja helyét egy a tőkekoncentráció és az azt menedzselő vállalati vezetés abszolút túlsúlyát való elméletnek (amely természetesen a gyakorlatban felerősödő tendenciákból nyeri hajtóerejét), ahol is a társaság tagjainak tradicionális értelemben vett tulajdonosi joggyakorlásáról már távolról sem beszélhetünk. Az elszemélytelenedés és ezzel párhuzamosan a polgári jogi értelemben vett tulajdon értelmezhetetlenné válása persze a tipikus tőkeegyesítő társaság, a részvénytársaság esetében tűnik szembe elsőként, de semmiképp sem kizárólag (így például: a német társasági jog befektetési betéti — személyegyesítő — társaságai, Publikumskommanditgesellschaft,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés (egyedi normakontrol eljárás)	R	not specified	Germany	2.1. Tisztán magánjogi szempontból a kérdés megítélése nem egyértelmű a hatályos jogszabályok alapján. A nemzetközi tapasztalatok szerint alapvető szemléletbeli különbségek fedezhetők fel a társasági jog eme területén (is) egyrészt a kontinentális és az angolszász, másrészt pedig az azonos jogcsaládon belüli, különböző országok között. A nagyobb hagyományokkal rendelkező angolszász és egyes kontinentális (pl. német, francia) társasági jogokban — melyek egyaránt meghatározó szerepet játszottak és játszanak ma is a magyar társasági jog ki- és átalakulásában — a tulajdonosi szemlélet egyre inkább átadja helyét egy a tőkekoncentráció és az azt menedzselő vállalati vezetés abszolút túlsúlyát valló elméletnek (amely természetesen a gyakorlatban felerősödő tendenciákból nyeri hajtóerejét), ahol is a társaság tagjainak tradicionális értelemben vett tulajdonosi joggyakorlásáról már távolról sem beszélhetünk. Az elszemélytelenedés és ezzel párhuzamosan a polgári jogi értelemben vett tulajdon értelmezhetlenné válása persze a tipikus túkegyesítő társaság, a részvénytársaság esetében tünik szembe elsőként, de semmiképp sem kizárólag (így például: a német társasági jog befektetési betéti — személyegyesítő — társasági, Publikumskommanditgesellschaft, Publikums GmbH Co. KG stb.). — Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénknél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelmen kívül hagyása. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a közzétételkor kezd folyni. Így az angol Companies Act a
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés (egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Germany	Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénknél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelmen kívül hagyása. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a közzétételkor kezd folyni. Így az angol Companies Act a határozathozatalt jelöli meg a megtámadási határidő kezdeteként. Hasonlóan rendelkezik az olasz Codice civile, amely főszabályként a határozathozataltól, kivételként pedig a közzétételtől számítja a határidőt. A talán szempontunkból leglényegesebb — mert az 1988-as jogalkotónak is példaként szolgált — német szabályozás (Aktiengesetz, amelynek rendelkezései a joggyakorlat szerint nemcsak a részvénytársaságra, hanem analóg a többi társasági formára is alkalmazandók) egyértelműen a határozat meghozatalának időpontjától rendeli számítani a megtámadási határidőt. Hasonlóan a hazai kommentátorokhoz, az itt említett törvények magyarázóí, és a hozzájuk kapcsolódó bírósági gyakorlatok is — a negatív hatások lehetőségének elismerése mellett — elsősorban a forgalombiztonságra és a hitelezővédelemre hivatkozással tartják indokoltnak az objektív határidők

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	Italy	Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt: külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénkél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelembe vételét. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a közzétételkor kezd folyni. Így az angol Companies Act a határozathozatalt jelöli meg a megtámadási határidő kezdeteként. Hasonlóan rendelkezik az olasz Codice civile, amely főszabályként a határozathozataltól, kivételleként pedig a közzétételtől számítja a határidőt. A talán szempontunkból leglényegesebb — mert az 1988-as jogalkotónak is példaként szolgált — német szabályozás (Aktiengesetz, amelynek rendelkezései a joggyakorlat szerint nemcsak a részvénytársaságra, hanem analóg a többi társasági formára is alkalmazandók) egyértelműen a határozat meghozatalának időpontjától rendeli számítani a megtámadási határidőt. Hasonlóan a hazai kommentátorokhoz, az itt említett törvények magyarázói, és a hozzájuk kapcsolódó bírósági gyakorlatok is — a negatív hatások lehetőségének elismerése mellett — elsősorban a forgalombiztonságra és a hitelezővédelemre hivatkozással tartják indokoltnak az objektív határidők
1998	935/B/1997. AB határozat	6/22/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4CEFBFAAE8BD63FDC1257ADA005299D3?OpenDocument	Németh János	unanimous	Bírói kezdeményezés és (egyedi normakontrol eljárás)	R	statute	United Kingdom	2.1. Tisztán magánjogi szempontból a kérdés megítélése nem egyértelmű a hatályos jogszabályok alapján. A nemzetközi tapasztalatok szerint alapvető szemléletbeli különbségek fedezhetők fel a társasági jog eme területén (is) egyrészt a kontinentális és az angolszász, másrészt pedig az azonos jogcsaládon belüli, különböző országok között. A nagyobb hagyományokkal rendelkező angolszász és egyes kontinentális (pl. német, francia) társasági jogokban — melyek egyaránt meghatározó szerepet játszottak és játszanak ma is a magyar társasági jog ki- és átalakulásában — a tulajdonosi szemlélet egyre inkább átadja helyét egy a tőkekoncentráció és az azt menedzselő vállalati vezetés abszolút túlsúlyát való elméletnek (amely természetesen a gyakorlatban felerősödő tendenciákból nyeri hajtóerejét), ahol is a társaság tagjainak tradicionális értelemben vett tulajdonosi joggyakorlásáról már távolról sem beszélhetünk. Az elszemélytelenedés és ezzel párhuzamosan a polgári jogi értelemben vett tulajdon értelmezhetetlenné válása persze a tipikus tőkegyesítő társaság, a részvénytársaság esetében tűnik szembe esőként, de semmiképp sem kizárólag (így például: a német társasági jog befektetési betéti — személygyesítő — társaságai, Publikumskommanditgesellschaft, Publikums GmbH Co. KG stb.). — Amikor az Alkotmánybíróság a társasági határozatok bírósági megtámadására biztosított objektív, jogvesztő határidőt a bírósághoz való fordulás alapjoga tekintetében sem találta alkotmányellenesnek, figyelemmel volt: külföldi jogrendszerek összehasonlítható megoldásaira is. Általánosságban megállapítható egy jogösszehasonlító elemzés eredményeképpen, hogy — eltérő (de esetenként a miénkél még rövidebb) időbeli korlátokkal — külföldi jogrendszerek számára egyáltalán nem ismeretlen a bíróság előtti megtámadhatóság jogvesztő határidőhöz kötése, valamint e határidő kezdő pontjának megállapításakor a tudomásszerzés idejének figyelembe vételét. A határidő általában vagy már a sérelmes határozat meghozatalakor, vagy annak a cégbírósághoz való bejelentésekor, illetőleg ritkábban a
1998	10/1998. (IV. 8.) AB határozat	4/8/1998	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/23586F651DA004B0C1257ADA0052662D?OpenDocument	Lábady Tamás	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	S. A támadott törvényi konstrukcióhoz hasonló megoldás az európai jogrendszerekben Olaszországban van — lényeges eltérésekkel. A rendszer szerint az adófizetők a befolyó jövedelemadó nyolc ezreléke fölött kapnak rendelkezési lehetőséget, melyet néhány, az állammal erre vonatkozó szerződést kötött vallási közösség javára gyakorolhatnak. A döntő különbség a kifogásolt törvényi szabályokkal szemben azonban az, hogy az adófizetők — köztük a nyugdíjasok is — nem saját jövedelemadójuk nyolc ezrelékéről, hanem az összes befizetett jövedelemadó nyolc ezrelékéről döntenek. Ebben a konstrukcióban tehát, ugyan nem a választópolgárok összessége, hanem csak az adófizetők, de közülük mindenki ugyanakkora összeg hovaforrásáról rendelkezik. A magyar megoldás ezzel szemben még ezeket

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1997	63/1997. (XII. 11.) AB határozat	12/11/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/213CB649FDC134E4C1257ADA00526730?OpenDocument	Ádám Antal	concurring	utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Spain	A határozat rendelkező részében foglalt megsemmisítést kimondó és alkotmányellenes mulasztást kinyilvánító megállapításokkal egyetérttek. A határozat indokolása többek között rögzíti, hogy "az elzárás tárgyában a bíróság feladata az érdemi - az ún. "jogkérdésre" és "ténykérdésre" egyaránt kiterjedő - döntés meghozatala és magának a szankciónak az alkalmazása." Megállapítja azt is az indokolás, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő, amikor nem tett eleget azon jogalkotói feladatának, hogy az Sztv. szabályozását - a szabadságelvonás szankció bírói ítélet útján való kiszabása tekintetében - összhangban hozza az Alkotmány 57 § (1) bekezdésével. Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése az ott meghatározott tárgykörökben úgy határozza meg a bírósághoz fordulás jogát, hogy egyben általános jelleggel megszabja a bírósággal és a bírósági tárgyalással szembeni alkotmányi követelményeket is. Az Alkotmánynak ebből a rendelkezéséből azonban - szerintem - nem vezethető le az a következtetés, hogy szabadságelvonás szankciót csak bírói ítélet mondhat ki. A magyar Alkotmány sajnos még a szabadságról és a személyi biztonságról szóló 55. § (1) bekezdésében sem írja elő ezt a követelményt. E rendelkezés alapján csak rendkívül kiterjesztő alkotmánybírói alkotmányértelmezéssel lehetne eljutni a törvényalkotót is kötelező olyan tilalomhoz, amely az 1978. évi spanyol alkotmány 25. cikkének (3) bekezdésében így hangzik: "A polgári közigazgatás nem szabhat ki olyan büntetéseket, amelyek közvetlenül vagy szubszidiárius
1997	58/1997. (XI. 5.) AB határozat	11/5/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3F36B9961EFD2CFDC1257ADA005288E0?OpenDocument	Tersztánszky Ödön	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	4. A hatályos magyar büntetőjog olyan önálló (sui generis) bűncselekményt nem ismer, amely miatt a törvény valamely egyesülésben való részvétel, ennek szervezését vagy vezetését pusztán azért rendeli büntetni, mert a szervezet célja általánosságban bűncselekmény(ek) elkövetése vagy amelynek a tevékenysége erre irányul (mint például a német jogban a "bűnöző egyesülés"), illetve amelynek a tevékenysége bármiféle bűncselekményt valósít meg. Tevékenységgel bűncselekményt megvalósító - vagy ilyeneket célul kitűző - egyesülésnek a szervezőjét vagy vezetőjét - a Btk. ismertetett módosítása óta - egyedül a "társadalmi szervezet" tekintetében pónalizálja a jogalkotó. Viszont számos, meghatározott bűncselekmény esetében minősítő körülményként értékeli a csoportos, illetve a bűnszövetségben való elkövetést. Ugyancsak meghatározott és kiemelten védendő jogi tárgyak (pl. a Magyar Köztársaság alkotmányos rendje) tekintetében a szervezkedést, a törvényi tényállásban tüzetesen megfogalmazott célra irányuló szervezet létrehozását, vezetését, sőt előkészületi magatartást is büntetni rendeli; általában a büntetés alóli mentesítésre, enyhítésre okot adó körülmények
1997	4/1997. (I. 22.) AB határozat	1/22/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/095997541D2A23C8C1257ADA0052AFA4?OpenDocument	Lábady Tamás, Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	7. A fent kifejtettek megerősítésekképpen az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a nemzetközi jog és a belső jog viszonya tekintetében az európai jogfejlődésben a dualista-transzformációs rendszert egyre inkább a monista rendszer - a nemzetközi szerződések (nemzetközi jog) közvetlen alkalmazása - váltja fel. Az ún. monista-adopciós koncepció szerint a megkötött nemzetközi szerződés külön törvénybefoglalás nélkül is a nemzeti jogrendszer részét képezi, közvetlen alkalmazásra kerül és elsőbbséget élvez a "belső" törvényekkel szemben. Ezt a rendszert az európai integráció kényszerítőleg követeli meg, ezért az Európai Uniónak még azok a tagállamai is, amelyek a transzformációs rendszert követik (pl. az alapító tag NSZK és Olaszország, vagy a később csatlakozott skandináv államok) az Európai Unió jogszabályait közvetlenül, azaz transzformáció nélkül alkalmazzák, és azoknak a nemzeti jogrendszerrel szemben - az Alkotmány kivételével - prioritást biztosítanak. Ez viszont azzal jár, hogy az alkotmánybíróságok az alkotmányosság normakontrollra vonatkozó hatáskörüket az automatikusan - az adopciós rendszer révén - belső joggá váló nemzetközi szerződések (nemzetközi jog) , illetve a nemzetközi szervezetek belső joggá váló döntései tekintetében is gyakorolják. — Kiemeli az Alkotmánybíróság, hogy a nemzetközi szerződések alkotmányossági vizsgálatát azon államok alkotmánybíróágai is gyakorolják, amelyek főszabályként a dualista-transzformációs rendszert követik, s éppen az e technikával a belső jog részévé váló nemzetközi szerződések tekintetében is. Például a német Alaptörvény (a továbbiakban : GG) 59. cikke a dualista-transzformációs rendszert írja elő. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság, annak ellenére, hogy az előzetes normakontrollra nincs hatásköre, mégis kiterjesztette gyakorlatát a nemzetközi szerződések ratifikáció előtti kontrolljára is. A német alkotmánybíróság először 1952-ben vont vizsgálat alá nemzetközi szerződést jóváhagyó törvényt (kihirdetése előtt) . [BVerfGE 1, 281; illetve 396 (413)] A későbbiekben az Alkotmánybíróság kialakította azt az állandó gyakorlatát,

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1997	4/1997. (I. 22.) AB határozat	1/22/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/095997541D2A23C8C1257ADA0052AE44?OpenDocument	Lábady Tamás; Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol ll eljárás	C	CC practice	Germany	Kiemeli az Alkotmánybíróság, hogy a nemzetközi szerződések alkotmányossági vizsgálatát azon államok alkotmánybíróságai is gyakorolják, amelyek főszabályként a dualista-transzformációs rendszert követik, s éppen az e technikával a belső jog részévé váló nemzetközi szerződések tekintetében is. Például a német Alaptörvény (a továbbiakban : GG) 59. cikke a dualista-transzformációs rendszert írja elő. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság, annak ellenére, hogy az előzetes normakontrollra nincs hatásköre, mégis kiterjesztette gyakorlatát a nemzetközi szerződések ratifikáció előtti kontrolljára is. A német alkotmánybíróság először 1952-ben vont vizsgálat alá nemzetközi szerződést jóváhagyó törvényt (kihirdetése előtt). [BVerfGE 1, 281; illetve 396 (413)] A későbbiekben az Alkotmánybíróság kialakította azt az állandó gyakorlatát, amely szerint az ún. becikkelyezési törvény közvetlenül absztrakt normakontroll, illetve alkotmányjogi panasz tárgya lehet, ezzel pedig a nemzetközi szerződés az eljárás közvetett tárgyává válik. Ennek alapján vizsgálta például az Alkotmánybíróság az NSZK-NDK alapszerződés alkotmányosságát [BVerfGE 36, 1]; az EKG-szerződést [BVerfGE 52, 187 (199)]; az NSZK-NDK egyesülési szerződés egyes vagyoni jogi rendelkezéseit [BVerfGE 84, 90 (113)]; a Maastrichti Szerződést kihirdető törvény alkotmányossága körében pedig azt a kérdést, hogy nem üresedik-e ki a Bundestag GG-ben rögzített közvetlen választásának jogi tartalma, a demokrácia és a népszuverenitás az EU szupranacionális jellege miatt [BVerfGE 89, 155]. Ezekből a határozatokból kitűnik az az álláspont, hogy a német alkotmánybíróság az utólagos normakontrollra vonatkozó alkotmánybírói hatáskör "természetes" gyakorlása mellett - különösen az Európai Unió szerződések tekintetében - nem mondhat le arról, hogy alkotmányörző feladatának valamely részét ne lássa el, e feladat pedig kiterjed a szuverenitás mindenfajta gyakorlására, ami csak az Alaptörvényen nyugszik. Ezen az alapon - a kihirdető törvények vizsgálata
1997	4/1997. (I. 22.) AB határozat	1/22/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/095997541D2A23C8C1257ADA0052AE44?OpenDocument	Lábady Tamás; Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol ll eljárás	R	not specified	Greece	Hasonló gyakorlatot folytat az ugyancsak transzformációs technikát követő Görögország.
1997	4/1997. (I. 22.) AB határozat	1/22/1997	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/095997541D2A23C8C1257ADA0052AE44?OpenDocument	Lábady Tamás; Sólyom László	majority	Utólagos normakontrol ll eljárás	R	not specified	Italy	7. A fent kifejtettek megerősítésképpen az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a nemzetközi jog és a belső jog viszonya tekintetében az európai jogfejlődésben a dualista-transzformációs rendszert egyre inkább a monista rendszer - a nemzetközi szerződések (nemzetközi jog) közvetlen alkalmazása - váltja fel. Az ún. monista-adopciós koncepció szerint a megkötött nemzetközi szerződés külön törvénybefoglalás nélkül is a nemzeti jogrendszer részét képezi, közvetlen alkalmazásra kerül és elsőbbséget élvez a "belső" törvényekkel szemben. Ezt a rendszert az európai integráció kényszerítőleg követeli meg, ezért az Európai Uniónak még azok a tagállamai is, amelyek a transzformációs rendszert követik (pl. az alapító tag NSZK és Olaszország, vagy a később csatlakozott skandináv államok) az Európai Unió jogszabályait közvetlenül, azaz transzformáció nélkül alkalmazzák, és azoknak a nemzeti jogrendszerrel szemben - az Alkotmány kivételével - prioritást biztosítanak. Ez viszont azzal jár, hogy az alkotmánybírók az alkotmányossági normakontrollra vonatkozó hatáskörüket az automatikusan - az adopciós rendszer révén - belső joggá váló nemzetközi szerződések (nemzetközi jog), illetve a nemzetközi szervezetek belső joggá váló döntései
1996	1475/B/1995 . AB határozat	11/7/1996	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1F641AF390F66A0BC1257ADA0052B1E8?OpenDocument	Ádám Antal	unanimous	Utólagos normakontrol ll eljárás	G		USA	Más a helyzet az alkotmányjogi panasz elbírálásánál, illetőleg abban az esetben, ha az Alkotmánybírósról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban : Abtv.) 38. §-a alapján - a bírói eljárás felfüggesztése mellett - bíró kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Ilyenkor ugyanis az Alkotmánybíróság eseténként kénytelen már hatályban nem lévő rendelkezések alkotmányossági felülvizsgálatát is elvégezni. Ez amiatt válik szükségessé, mert a) a formálisan már hatályon kívül helyezett jogszabály gyakran huzamos ideig "tovább él", azt tehát a jogalkalmazó szervek kötelesek alkalmazni (ez főként adóügyekben gyakori, de nem ritka polgári, sőt büntető ügyekben sem); b) a magyar jogrendszerben - eltérően pl. az amerikai rendszerű alkotmánybíráskodástól - a bíró nem jogosult arra, hogy valamely jogszabály alkalmazását a jogszabály alkotmányellenességére hivatkozással mellőzze; az alkotmányellenességet ugyanis kizárólag az Alkotmánybíróság

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1996	800/B/1993. AB határozat	10/14/1996	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2C9040E1F6E97ADFC1257ADA005291C9?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Megállapítható tehát, hogy nemcsak a kár és a tulajdonhoz való jog sérelme nem egymást maradóktalanul fedő fogalmak (még akkor sem, ha egyes jogrendszerek, pl. az osztrák kodifikáció, a kártérítési szabályok megalkotásakor nem a károkozó felelősségének gondolatából, hanem a károsult tulajdonának védelméből indultak ki), hanem a kártérítés mértéke sem a tulajdonban keletkezett sérelem nagyságához igazodik. Megállapítható továbbá az is, hogy a kártérítési köteleim kondícióinak csak egyike a kár okozása, a reparációs kötelezettségnek még további feltételei vannak. Ennek során az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a kártérítés jogintézménye történetileg büntetőjogi gyökérű. A kártérítés alapja eredetileg a büntetés volt, s csak jóval később, a klasszikus liberális jogfelfogásban lett tisztán felelősségi alapú.
1996	800/B/1993. AB határozat	10/14/1996	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2C9040E1F6E97ADFC1257ADA005291C9?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	Maga a gondolat, hogy ti. a marasztalando fél vagyoni képességei határt szabnak a marasztalásnak, nem ismeretlen már a római jogban sem, bár ott ez csak meghatározott szűk körben érvényesült az ún. beneficium competentiae intézményében. A modern jogalkalmazási gyakorlatban azonban a felek vagyoni teherbíróképességét mérlegelő méltányossági (szociális) elv - amelyet a civilisztikai irodalom "a túlnyomó érdek elvének" is nevez - általánosodott, sőt egyes törvénykönyvek a kíméletre érdemes károkozó javára szóló felelősségmérskelés bírói mérlegelésen nyugvó szabályát kifejezetten ki is mondják [pl. svájci kötelmi törvény 44. és 99. §-a, magyar Ptk. 339. § (2) bekezdése]. A károkozónak a felelősség alóli részbeni mentesítését lehetővé tevő méltányosság gyakorlása - a tulajdonhoz való jog alkotmányos védelme szempontjából - végeredményben ugyanazt jelenti, mint a felelősségnek a vétkezéshez, a felróhatósághoz kötése : a kár megtérülését a törvény nem feltétlenül biztosítja. Ahogy a deliktális felelősség általános szabálya körében a vétkesség (felróhatóság) hiánya felelősségszüntető ismérv, ugyanúgy - az Alkotmány tulajdonvédelemre vonatkozó rendelkezésének kifejezett sérelme nélkül - megfér a rendszerben a méltányosság alapelvére támaszkodó felelősségmérskelés, vagy - ellenkezőleg - a méltányosságon alapuló kártérítési kötelezettség (Ptk. 347. §). Az ellentétes irányú szabályok éppenséggel a rendszer egzségének egyensúlyát hivatottak szolgálni, így nem állnak ellentétben az
1996	879/B/1992. AB határozat	4/16/1996	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/64ED2B213DCA2B9DC1257ADA00529619?OpenDocument	Lábady Tamás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	G		comparative law	Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján tehát a gyermek vérségi származása kiderítéséhez való személyes joga is korlátozható. A nemzetközi jogösszehasonlítás is azt mutatja, hogy a törvény által meghatározott és megfelelő törvényi garanciákkal védett esetekben a vérségi származás kiderítésére - törvényes képviselő útján - már a gyermek kiskorúsága idején is lehetőség van. Az Alkotmány 15. §-ának családvédelmi rendelkezése és az Alkotmány 67. § (1) bekezdésének az a szabálya, amely szerint a Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családja részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges, a gyermek mindennek felett álló érdeke figyelembevételének szempontját is magába foglalja. Ezt fejezi ki egyébként az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezmény 3. cikkének 1. pontja, amely szerint az Egyezményben részes államok bíróságai és törvényhozó szervei a gyermeket érintő döntéseikben a gyermek mindennek felett álló érdekére vannak figyelemmel fordulva. Az Egyezmény kihirdetése kapcsán került sor a Csjt. módosítására az 1995. évi XXXI. törvénnyel, amely a Csjt. 1. § (2) bekezdésébe alapelveként iktatta be, hogy a törvény alkalmazása során mindenkor a kiskorú gyermek
1996	1/1996. (I. 26.) AB határozat	1/26/1996	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/6E26B13D82B5471EC1257ADA00526354?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	G		Germany	Ez utóbbi megoldás a német joggal való összehangra hivatkozva került be a Mtj-be és a bírói gyakorlatba. A Ptk. a munkáltató felelősségének saját vétkezéségtől független kimondásával nemcsak az 1916 előtti magyar jogban élő szabályhoz tért vissza, hanem mindenekelőtt a munkáltatói felelősségnek a nemzetközi jogfejlődésben is uralkodóvá vált megoldását követte (amelyhez időközben a német jog is alkalmazkodott).
1995	75/1995. (VII. 21.) AB határozat	12/21/1995	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F0FBF1010B123B9FC1257ADA0052763B?OpenDocument	Tersztánszky Ödön	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	A bírói gyakorlat szerint is a vérételeire kötelezésnek a Pp. szakértői vizsgálatra vonatkozó általános szabályai és speciális 300. §-a alapján - hasonlóan más külföldi eljárási kódexekhez (pl. a német ZPO § 372 a) - olyan személlyel szemben is helye van, aki a perben félként vagy beavatkozóként nem szerepel. A kényszerintézkedés tekintetében a "bármely érdekelt" fogalma alá tartozik minden olyan személy, akinek vizsgálatát a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása illetőleg megítélése végett a bíróság szükségesnek látta és elrendelte. (A német eljárási törvény, ha a származás megállapításához szükséges, bármely személy elővezetésének elrendelését is lehetővé teszi; a Pp. 300. §-a az elővezetést a kényszerítő eszközök köréből kizárja.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1995	67/1995. (XII. 7.) AB határozat	12/7/1995	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/01C7997F74FDB8A6C1257ADA0052B3C2?OpenDocument	Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	2. 1. Történetileg a jogi szabályozás korábban sem tartalmazott ilyen kizáró okot. Az intézményt "büntetőparancs" néven, német és osztrák mintára már az 1896. évi Büntető perrendtartás is ismerte (532-535. §§). Bevezetésének célja az eljárás gyorságának előmozdítása és az egyes bíróságok teendőinek tetemes csökkentése volt. A korabeli magyarázat szerint a büntetőparancs némileg a "fizetési meghagyás" intézményének (1893 : XIX t.-cz.) átültetése a büntetőeljárásba.
1995	67/1995. (XII. 7.) AB határozat	12/7/1995	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/01C7997F74FDB8A6C1257ADA0052B3C2?OpenDocument	Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	2. 1. Történetileg a jogi szabályozás korábban sem tartalmazott ilyen kizáró okot. Az intézményt "büntetőparancs" néven, német és osztrák mintára már az 1896. évi Büntető perrendtartás is ismerte (532-535. §§). Bevezetésének célja az eljárás gyorságának előmozdítása és az egyes bíróságok teendőinek tetemes csökkentése volt. A korabeli magyarázat szerint a büntetőparancs némileg a "fizetési meghagyás" intézményének (1893 : XIX t.-cz.) átültetése a büntetőeljárásba.
1995	41/1995. (VI. 17.) AB határozat	6/17/1995	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F2F9F0AB82FD1CFBC1257ADA0052614A?OpenDocument	Ádám Antal	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Western Europe	b) Az Alkotmánybíróság megkeresése alapján a földművelésügyi miniszter a hegyközség köztisztviselőiért való létesítésének és a kötelező tagság intézményének szakmai indokai a következőkre hivatkozott. A gazdasági érdekérvényesítés önmagában nem igényelne köztisztviselői formában működő szervezetet. A hegyközségek létrehozását elsősorban az az igény indokolta, hogy a szőlő- és borkereskedelem termékei eredetvédelmének szervezeti keretei létrejöjjenek. Az eredetvédelem szabályrendszere - a borra vonatkozó jogi szabályozás [a szőlő- és gyümölcsstermesztésről, valamint a borkereskedelemről szóló 1970. évi 36. törvényerejű rendelet, valamint a végrehajtásáról rendelkező 40/1977. (XI.29.) MÉM rendelet]- már kialakultnak tekinthető. Ehhez kapcsolódik az Európai Unió országaival a borkereskedelem kölcsönös védelmére Brüsszelben aláírt megállapodás, amelyet az 1994. évi XI. törvény hirdetett ki. Ezeket egészíti ki a Htv. azzal, hogy létrehozza az eredetvédelem szervezeti feltételeit úgy, hogy - hasonlóan a Nyugat-Európában meghonosodott gyakorlathoz - termelői önkormányzatokra, azaz a közvetlen érdekeltek szervezeteire bízta ezt a feladatot. Ahhoz, hogy a hegyközség az eredetvédelmi célú szakmai szabályozó szerepét eredményesen betölthesse, a termelőkre kötelező magatartásszabályokat határozhat meg, s azokat ki is kényszeríthesse, arra van szükség, hogy az érintettek törvény
1995	14/1995. (III. 13.) AB határozat	3/13/1995	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DA693CDE8BF08185C1257ADA005257FB?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Denmark	A törvényhozónak többféle lehetősége van arra, hogy egyenlő jogállást biztosítson a határozat szerinti életjárási viszonyok megfelelő kapcsolatban együttélő minden személy számára azokban a jogviszonyokban, ahol a párkapcsolatban együttélők neme szerinti megkülönböztetésnek nincs alkotmányos indoka. Ennek érdekében nemcsak az életjárási fogalmának a férfi és nő együttélésére való korlátozását törölheti a Polgári Törvénykönyv 578/G. § (1) bekezdéséből, hanem az életjárási fogalom megfelelő jogállást az azonos neműek számára külön jogintézménnyel is biztosíthatja. (Ilyen intézmény a Dániában 1989-ben a homoszexuálisok számára bevezetett "bejegyzett társakapcsolat"). Az általános megoldás helyett a törvényhozó azt is megteheti, hogy az életjárási viszonyokra vonatkozó szabályokat egyenként felülvizsgálja, s a rendelkezések hatályát ott, ahol a férfi és nő kapcsolatára való korlátozásnak nincs indoka, minden ilyen kapcsolatban élő személyre kiterjeszti. Az életjárási hatályos jog szerinti fogalmát a Ptk. határozza meg. Ennek alkotmányellenessége nem bírálható el önmagában, hanem attól függ, hogy az elosztandó jogok és kötelezések szempontjából hasonló helyzetben lévő személyek között ezt az elosztást az emberi méltósághoz való jog tisztteletben tartásával, azaz a személyek egyenlőkénti kezelésével, mindegyikük szempontjainak hasonló körültekintéssel, figyelemmel, elfogulatlansággal és méltányossággal való értékelése alapján végzik-e el. Az Alkotmánynak megfelelő helyzetet a törvényhozó a fentiek szerint úgy is megteremtheti, hogy az életjárási kapcsolat hatályos jogi fogalmát érintetlenül hagyja. Ezért az Alkotmánybíróság az életjárási fogalmának a Ptk. 578/G. § (1) bekezdésében szereplő meghatározása alkotmányosságáról és megsemmisítéséről nem döntött, hanem e tekintetben az eljárást 1996. március 1-jéig felfüggesztette. Ha az alkotmányellenes helyzetet a törvényhozó a megadott határidőig nem szünteti meg, az Alkotmánybíróság az utólagos normakontrol keretén belül

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1994	60/1994. (XII. 24.) AB határozat	12/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3CE3AC41D7375EDCC1257ADA00527D8D?OpenDocument	Sólyom László; Tersztyánszky Ödön	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Albania	III. 1. Az "átvilágítási törvények" a volt szocialista országokban végbemenő rendszerváltás tipikus termékei. Az átvilágítás általában két különböző célt szolgált, s ennek megfelelően a törvényeknek is két fajtája van. a) Az átvilágítási törvények nagyobb része összeférhetetlenségi szabályokat állapít meg. Azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttisztviseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás során. Egyes törvények kiterjednek a kultúra, a (felső)oktatás és a tudományos kutatás, a közszolgálati rádió és televízió alkalmazottaira, másrészt az ügyvekre is (ld. az 1991. évi cseh és szlovák lustrációs törvényt, illetve az NSZK és az NDK között 1990. augusztus 31-én kelt szerződést Németország egységének helyreállításáról. Bulgáriában 1992. végéig három törvényt hoztak, az albán törvény 1993-ban kelt.) E törvények mindegyikéről születtek alkotmánybírói döntések. Az alkotmányossági kifogások a törvények jellegének megfelelően a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog, illetőleg a szociális jogokat biztosító nemzetközi egyezmények sérelme körében
1994	60/1994. (XII. 24.) AB határozat	12/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3CE3AC41D7375EDCC1257ADA00527D8D?OpenDocument	Sólyom László; Tersztyánszky Ödön	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Bulgaria	a) Az átvilágítási törvények nagyobb része összeférhetlenségi szabályokat állapít meg. Azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttisztviseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás során. Egyes törvények kiterjednek a kultúra, a (felső)oktatás és a tudományos kutatás, a közszolgálati rádió és televízió alkalmazottaira, másrészt az ügyvekre is (ld. az 1991. évi cseh és szlovák lustrációs törvényt, illetve az NSZK és az NDK között 1990. augusztus 31-én kelt szerződést Németország egységének helyreállításáról. Bulgáriában 1992. végéig három törvényt hoztak, az albán törvény 1993-ban kelt.) E törvények mindegyikéről születtek alkotmánybírói döntések. Az alkotmányossági kifogások a törvények jellegének megfelelően a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog, illetőleg a szociális jogokat biztosító nemzetközi egyezmények sérelme körében
1994	60/1994. (XII. 24.) AB határozat	12/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3CE3AC41D7375EDCC1257ADA00527D8D?OpenDocument	Sólyom László; Tersztyánszky Ödön	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Czech Republic	a) Az átvilágítási törvények nagyobb része összeférhetlenségi szabályokat állapít meg. Azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttisztviseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás során. Egyes törvények kiterjednek a kultúra, a (felső)oktatás és a tudományos kutatás, a közszolgálati rádió és televízió alkalmazottaira, másrészt az ügyvekre is (ld. az 1991. évi cseh és szlovák lustrációs törvényt, illetve az NSZK és az NDK között 1990. augusztus 31-én kelt szerződést Németország egységének helyreállításáról. Bulgáriában 1992. végéig három törvényt hoztak, az albán törvény 1993-ban kelt.) E törvények mindegyikéről születtek alkotmánybírói döntések. Az alkotmányossági kifogások a törvények jellegének megfelelően a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog, illetőleg a szociális jogokat biztosító nemzetközi egyezmények sérelme körében

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1994	60/1994. (XII. 24.) AB határozat	12/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3CE3AC41D7375EDCC1257ADA00527D8D?OpenDocument	Sólyom László; Tersztvanszky Odón	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	a) Az átvilágítási törvények nagyobb része összeférhetlenségi szabályokat állapít meg. Azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttagságot viseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás során. Egyes törvények kiterjednek a kultúra, a (felső)oktatás és a tudományos kutatás, a közszolgálati rádió és televízió alkalmazottaira, másrészt az ügyvédekre is (ld. az 1991. évi cseh és szlovák lusztrációs törvényt, illetve az NSZK és az NDK között 1990. augusztus 31-én kelt szerződést Németország egységének helyreállításáról. Bulgáriában 1992. végéig három törvényt hoztak, az albán törvény 1993-ban kelt.) E törvények mindegyikéről született alkotmánybírói döntések. Az alkotmányossági kifogások a törvények jellegének megfelelően a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog, illetőleg a szociális jogokat biztosító nemzetközi egyezmények sérelme körében maradtak. b) A másik típusú átvilágítás reprezentánsa a német Stasi-törvény. Itt az elsődleges cél az állambiztonsági szervek és titkosságnyitók tevékenységének teljes nyilvánosságra hozása. A titkosságnyitók nevének nyilvánosságra hozatala
1994	60/1994. (XII. 24.) AB határozat	12/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3CE3AC41D7375EDCC1257ADA00527D8D?OpenDocument	Sólyom László; Tersztvanszky Odón	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Slovakia	a) Az átvilágítási törvények nagyobb része összeférhetlenségi szabályokat állapít meg. Azok, akik a volt szocialista rendszerben meghatározott állami vagy párttagságot viseltek, továbbá a politikai rendőrség hivatásos állományához vagy titkos informátorai közé tartoztak, nem tölthetnek be bizonyos állami pozíciókat a rendszerváltás során. Egyes törvények kiterjednek a kultúra, a (felső)oktatás és a tudományos kutatás, a közszolgálati rádió és televízió alkalmazottaira, másrészt az ügyvédekre is (ld. az 1991. évi cseh és szlovák lusztrációs törvényt, illetve az NSZK és az NDK között 1990. augusztus 31-én kelt szerződést Németország egységének helyreállításáról. Bulgáriában 1992. végéig három törvényt hoztak, az albán törvény 1993-ban kelt.) E törvények mindegyikéről született alkotmánybírói döntések. Az alkotmányossági kifogások a törvények jellegének megfelelően a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog, illetőleg a szociális jogokat biztosító nemzetközi egyezmények sérelme körében
1994	55/1994. (XI. 10.) AB határozat	11/10/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/740ABCAC42DDF766C1257ADA00528C81?OpenDocument	Schmidt Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	France	A hatalommegosztás elvén álló országok között különbségek vannak annak meghatározásában is, hogy az összeférhetlenség mely állami tisztségviselők tekintetében áll fenn. Így pl. Franciaországban összeférhetetlennek nyilvánítják a képviselői tisztséget és a miniszteri jogállást is. Érdekessége a francia megoldásnak, hogy miniszterrel csak parlamenti képviselőt lehet megválasztani, de a képviselő miniszterrel választása után mandátumáról le kell mondjon. A mandátumról való lemondás következménye, hogy az illető választókerületben új választást kell kiírni. A francia megoldás megengedi egyes polgármestereknek képviselővé történő választását. 1958-at követően ez általánosan megengedett volt, egy módosítás következtében új szabályok keletkeztek. E szerint 20 ezer lakoson felüli települések polgármesterei nem lehetnek képviselők, az ez
1994	55/1994. (XI. 10.) AB határozat	11/10/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/740ABCAC42DDF766C1257ADA00528C81?OpenDocument	Schmidt Péter	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	lower-level statute	Germany	Ennek bizonyítékaként már az idézett 1359/B/1990. sz. AB határozat is megállapította, hogy az elvből országoként különböző megoldások születtek. Országoként pl. lényeges eltérés van abban, hogy az összeférhetlenséget a jelölés korlátjaként fogják-e fel, vagy csak - mint ma Magyarországon - az összeférhetlenség létrejötte után annak megszüntetését teszik kötelezővé. Ismeretes olyan megoldás is, hogy a képviselői összeférhetlenség elkerülése érdekében az állami tisztségviselő már a jelöltség elfogadásával egy időben köteles lemondani, és ezzel az összeférhetlenségi helyzetet létre sem lehet hozni. Ilyen szabályozás született Németország egyes tartományaiban. Ismert az a megoldás is, hogy az összeférhetlenségi helyzet létrejöttével valamelyik bíróságon automatikusan megszűnik

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1994	44/B/1993. AB határozat	10/4/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B5081EC7732DDCEBC1257ADA00525B39?OpenDocument	Lábady Tamás Dr.; Schmidt Péter	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	comparative law	Az Mt. és a sérelmezett törvényi rendelkezések közötti eltérő szabályozás tartalmilag abban áll, hogy az Mt. által biztosított szabad és korlátozhatatlan munkáltatói felmondási jogkört a külön törvényekben a jogalkotó nevesített felmentési jogcímekre szűkítette, azaz kifejezetten taxálta. Ezeknek a felmentési okoknak a nevesítése azonban garanciális követelmény és összefügg a köztisztviselők (közkalkalmazottak) alkalmaztatási viszonyának - tradicionálisan is meglevő és a kortársi nemzetközi jogösszehasonlításban is ismert - stabilitásával és a közszolgálati jogviszonyok fentiekben már jelzett specifikumaival, a nagyobb munkabiztonság jogpolitikai kívánalmaival. A köztisztviselő, közszolgálati "státusz" fokozott jogvédelmének alkotmányossági - és jogpolitikai - szempontjait egyébként az indítványozók sem vitatják. A nyugdíjjogosultság direkt megjelenítését éppen az tette ebben a körben szükségessé, hogy ennek az erőteljesebb, kiemelt jogvédelemnek az oka már nem áll fenn akkor, amikor a köztisztviselő (közkalkalmazott) egyéb ellátásra (nyugdíjra) jogosultságot szerzett. Ez a felmentési ok így az Mt-hez viszonyítva nem új munkaviszony megszüntetési jogcím, hanem az Mt-ben szabályozottal azonos jogi helyzet megteremtése a köztisztviselői, a közkalkalmazotti szférában attól az időponttól kezdve, amikortól a köztisztviselő,
1994	2179/B/1991. AB határozat	10/3/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92B1B313CF072764C1257ADA0052B562?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	Ezért a Ptv. a pártok állami támogatását az alkotmányos funkciók ellátására való képesség feltételéhez kötötte. A pártok támogatottságának igazi fokmérője a parlamenti választásokon elért eredmény. Ennek megfelelően a Ptv. 5. § (2) bekezdése a támogatás nagyobbik hányadának - 75 százalékának - megfelelő összeget az országgyűlési választások eredménye alapján a pártra, illetőleg a párt jelöltjeire az első érvényes fordulóban leadott szavazatok arányában osztotta el. A támogatásból azokat a pártokat zárta ki, amelyek nem szereztek meg a szavazáson részt vett választók szavazatának 1 százalékát sem. (A legtöbb nyugat-európai állam pártjoga ismer ilyen támogatottsági küszöböt. Az osztrák párttörvény a magyarral azonos arányt követel meg, a német ennek a felét, az orosz viszont a kétharmadát.)
1994	2179/B/1991. AB határozat	10/3/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92B1B313CF072764C1257ADA0052B562?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Ezért a Ptv. a pártok állami támogatását az alkotmányos funkciók ellátására való képesség feltételéhez kötötte. A pártok támogatottságának igazi fokmérője a parlamenti választásokon elért eredmény. Ennek megfelelően a Ptv. 5. § (2) bekezdése a támogatás nagyobbik hányadának - 75 százalékának - megfelelő összeget az országgyűlési választások eredménye alapján a pártra, illetőleg a párt jelöltjeire az első érvényes fordulóban leadott szavazatok arányában osztotta el. A támogatásból azokat a pártokat zárta ki, amelyek nem szereztek meg a szavazáson részt vett választók szavazatának 1 százalékát sem. (A legtöbb nyugat-európai állam pártjoga ismer ilyen támogatottsági küszöböt. Az osztrák párttörvény a magyarral azonos arányt követel meg, a német ennek a felét, az orosz viszont a kétharmadát.)
1994	2179/B/1991. AB határozat	10/3/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/92B1B313CF072764C1257ADA0052B562?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Italy	Ezért a Ptv. a pártok állami támogatását az alkotmányos funkciók ellátására való képesség feltételéhez kötötte. A pártok támogatottságának igazi fokmérője a parlamenti választásokon elért eredmény. Ennek megfelelően a Ptv. 5. § (2) bekezdése a támogatás nagyobbik hányadának - 75 százalékának - megfelelő összeget az országgyűlési választások eredménye alapján a pártra, illetőleg a párt jelöltjeire az első érvényes fordulóban leadott szavazatok arányában osztotta el. A támogatásból azokat a pártokat zárta ki, amelyek nem szereztek meg a szavazáson részt vett választók szavazatának 1 százalékát sem. (A legtöbb nyugat-európai állam pártjoga ismer ilyen támogatottsági küszöböt. Az osztrák párttörvény a magyarral azonos arányt követel meg, a német ennek a felét, az orosz viszont a kétharmadát.)
1994	35/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5668A96A2701F0DB1257ADA005276E5?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	d) A Német Alkotmánybíróság kifejezetten nyitva hagyta ezt a kérdést, és az ellenkező, azaz az eladói oldalról közelítette meg a problémát. A potenciális vevőt érintő szerzési tilalomnak ugyanis az eladó részéről a rendelkezési jog korlátozása felel meg. Ezért annak a törvényi feltételnek az alkotmányossága, hogy mező- és erdőgazdasági ingatlant csak mező- és erdőgazdának lehet eladni, elbíráltató a diszkrimináció-tilalom és a tulajdoni klauzula alapján (BVerfGE 21, 77.). -- (A fentiekkel összhangban áll a szerződési szabadság német értelmezése, amely szerint csak a személyiség szabad kibontakozását lényegében gátló korlátozások alkotmányellenesek, továbbá a tulajdonszerzéshez való jognak szintén a szabad kibontakozás jogaíhoz utalása. Ugyanez a gondolat mutatkozik meg egy amerikai ítéletben is: az a törvény, amely a személyek valamely csoportját általában megfosztja a tulajdonszerzés képességétől (general power to acquire property), érvénytelen. (Holden v. Hardy, 169 US 361.)

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1994	35/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5668A96A2701F0DBC1257ADA005276E5?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Előzetes normakontrol eljárás	C	CC practice	USA	Az amerikai Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában a substantive due process-gyakorlat újabb szakaszát megalapozó Board of Regents v. Roth (408 U.S. 564, 1972) kifejezetten arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak a már meglévő vagyoni érdekek részesülnek alkotmányos védelemben. "Ahhoz, hogy egy személynek valamely előnnyel kapcsolatban vagyoni érdeke legyen, egyértelműen több kell, mint a személynek arra irányuló elvont szükséglete vagy kívánsága. Többet kell felmutatnia, mint egyoldalú várakozást vagy reményt az előny megszerzésére. Ehelyett valamely jogilag megalapozott jogcímrel kell rendelkeznie." Az amerikai ítéletek egyik állandóan visszatérő mondata, hogy az Alkotmány nem létesít vagyoni érdekeket. Ehhez törvényi jogcím szükséges. (Megjegyzendő, hogy a "szabadság" értelmezése is követi ezt a felfogást: akkor állapítható meg a szabadság sérelme, ha valamely már előzőleg is védett státuszt változtat meg hátrányosan. Paul v. Davis, 424 U.S. 693, 1976.) A védelem szélessége állandó vita és periodikus hullámlás tárgya. Régebben az "élet, szabadság, tulajdon" védelmét differenciálatlanul szemlélték, és általában az állami beavatkozás szabadságkorlátozó voltával foglalkoztak, most viszont először azt vizsgálják, hogy fennáll-e a fenti védett tárgyak valamelyikének sérelme. — (A fentiekkel összhangban áll a szerződési szabadság német értelmezése, amely szerint csak a személyiség szabad kibontakozását lényegében gátló korlátozások alkotmányellenesek, továbbá a tulajdonszerzéshez való jognak szintén a szabad kibontakozás jogához utalása. Ugyanez a gondolat mutatkozik meg egy amerikai ítéletben is: az a törvény, amely a személyek valamely csoportját általában megfosztja a tulajdonszerzés képességétől (general power to acquire property), érvénytelen. (Holden v. Hardy, 169 US
1994	36/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E2AF731C9711A97FC1257ADA0052A5D3?OpenDocument	Lábady Tamás Dr.; Szabó András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	G		continental legal systems	2. Az Alkotmánybíróság vizsgálata során az Európai Emberi Jogi Bíróság gyakorlatára is kiterjedő jogösszehasonlító elemzést végzett. Az állami intézmények és tisztségviselők becsületének, tekintélyének sajátos büntetőjogi eszközei megtekinthetők más demokratikus berendezkedésű, -kontinentális jogrendszerű - országokban is. A közigyűk nyilvános megvitatása területén a véleménynyilvánítási szabadság, mint alkotmányos alapjog és az alapjogot a becsületvédelem általános büntetőjogi szabályaival vagy külön tényállásokkal korlátozó eszközrendszer viszonyát tekintve az európai demokratikus országok joggyakorlatának trendje egyértelműen a büntetőjogi eszközök háttérbe szorítása és a véleménynyilvánítási szabadság felértékelődése irányába mutat. Különösen érvényes ez az állam és intézményeinek tekintélyét védő tényállások gyakorlati alkalmazásában. Ebben jelentős szerepe van a bíróságok döntéseit az alkotmányjogi panasz keretében
1994	36/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E2AF731C9711A97FC1257ADA0052A5D3?OpenDocument	Tersztánszky Ödön	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	G		Anglo-saxon	Ezzel kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül az igazságügy-miniszter észrevétele, amely utal arra, hogy az osztrák Btk. 116.§-a büntetni rendeli valamely alkotmányos képviselőtestület, a szövetségi hadsereg vagy hatóság nyilvános megsértését; a német Btk. pedig külön tényállásokat tartalmaz az alkotmányos intézmények és a szövetségi elnök megsértésének esetére. Az angolszász jogrendszerben is ismert a hatóság becsületének fokozott védelme (contempt of court).
1994	36/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E2AF731C9711A97FC1257ADA0052A5D3?OpenDocument	Tersztánszky Ödön	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	Ezzel kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül az igazságügy-miniszter észrevétele, amely utal arra, hogy az osztrák Btk. 116.§-a büntetni rendeli valamely alkotmányos képviselőtestület, a szövetségi hadsereg vagy hatóság nyilvános megsértését; a német Btk. pedig külön tényállásokat tartalmaz az alkotmányos intézmények és a szövetségi elnök megsértésének esetére. Az angolszász jogrendszerben is ismert a hatóság becsületének fokozott védelme (contempt of court). — Az igazságügy-miniszter észrevétele szerint a a valóság-bizonyítás köztöztöztására számos külföldi példa hozható fel. Így pl. a svájci Btk. 173. cikkének 3. pontja a magyar szabályozáshoz igen hasonló tartalommal korlátozza a valóság bizonyítását. Az osztrák Btk. 112.§-a szerint pedig a valóság és a jóhiszeműség bizonyítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a tettes állításának helyességére vagy jóhiszeműségére hivatkozik; a magánélet és a családi élet tényeire, valamint olyan bűncselekményekre vonatkozólag, amelyek csak harmadik személyek kívánságára üldözhetők, a valóság és a jóhiszeműség bizonyítása nem
1994	36/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/24/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E2AF731C9711A97FC1257ADA0052A5D3?OpenDocument	Tersztánszky Ödön	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	Ezzel kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül az igazságügy-miniszter észrevétele, amely utal arra, hogy az osztrák Btk. 116.§-a büntetni rendeli valamely alkotmányos képviselőtestület, a szövetségi hadsereg vagy hatóság nyilvános megsértését; a német Btk. pedig külön tényállásokat tartalmaz az alkotmányos intézmények és a szövetségi elnök megsértésének esetére. Az angolszász jogrendszerben is ismert a hatóság becsületének fokozott védelme (contempt of court).

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1994	36/1994. (VI. 24.) AB határozat	6/22/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E2AF731C9711A97FC1257ADA0052A5D370penDocument	Tersztánszky Ödön	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Switzerland	Az igazságügy-miniszter észrevétele szerint is a valóság-bizonyítás korlátozására számos külföldi példa hozható fel. Így pl. a svájci Btk. 173. cikkének 3. pontja a magyar szabályozáshoz igen hasonló tartalommal korlátozza a valóság bizonyítását. Az osztrák Btk. 112.§-a szerint pedig a valóság és a jóhiszeműség bizonyítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a tettes állításának helyességére vagy jóhiszeműségére hivatkozik; a magánélet és a családi élet tényeire, valamint olyan bűncselekményekre vonatkozólag, amelyek csak harmadik személyek kívánságára üldözhetők, a valóság és a jóhiszeműség bizonyítása nem engedhető meg.
1994	17/1994. (III. 29.) AB határozat	3/29/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B174EC16A40F0531C1257ADA0052A191?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	continental legal systems	3. Az alkotmányellenes hatalomösszpontosítás veszélye az egyes hatalmi ágakat különbözőképpen és különböző mértékben érintheti, a bírói "túlhatalom" veszélye azonban a kontinentális jellegű jogrendszerekben eleve csekély. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bírói hatalomkoncentráció - a bíróságoknak az államéletben betöltött sajátos szerepe folytán - kevésbé merülhet fel azokban az alkotmányos rendszerekben, amelyekben elkülönült alkotmánybíráskodás honosodott meg. Ezekben a rendszerekben a bírói hatalom fő megnyilvánulását jelentő ítékezési tevékenységbe történő bármely külső beavatkozás sokkal súlyosabb fenyegetést jelent az alkotmányos berendezkedésre, mint a bírói hatalom esetleges túlsúlya. Ezért az alkotmányos biztosítékoknak alapvetően arra kell vonatkoznuk, hogy a bíróságok és a másik két hatalmi ág között ne jöjjön létre olyan politikailag meghatározott
1994	17/1994. (III. 29.) AB határozat	3/29/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B174EC16A40F0531C1257ADA0052A191?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	European states	~~Ezenkívül utal arra az Alkotmánybíróság, hogy az általános hatáskörű parlamenti biztosok és a bíróságok kapcsolatának szabályozásakor a törvényhozó a nemzetközi jogéletben uralkodónak mondható szabályozási mintát követte. Bár a parlamenti biztos hivatalát elsőként kialakító Svédországban, valamint a svéd mintát követő kisszámú államban a parlamenti biztosok hatásköre bizonyos körben a bíróságokra is kiterjed, az intézményt átvevő jogrendszerek többsége - tekintettel a hatalmi ágak elválasztására vonatkozó uralkodó eszmékre és alkotmányos megoldásokra - ebben a vonatkozásban a svéd mintát elutasítva, a támadott magyar törvényi megoldással egyező konstrukciót alakított ki. Így a sérelmezett törvényi rendelkezés összhangban áll az európai államok legtöbbjének alkotmányos megoldásával.~~ Végezetül utal arra az Alkotmánybíróság, hogy az általános hatáskörű parlamenti biztosok és a bíróságok kapcsolatának szabályozásakor a törvényhozó a nemzetközi jogéletben uralkodónak mondható szabályozási mintát követte. Bár a parlamenti biztos hivatalát elsőként kialakító Svédországban, valamint a svéd mintát követő kisszámú államban a parlamenti biztosok hatásköre bizonyos körben a bíróságokra is kiterjed, az intézményt átvevő jogrendszerek többsége - tekintettel a hatalmi ágak elválasztására vonatkozó uralkodó eszmékre és alkotmányos megoldásokra - ebben a vonatkozásban a svéd mintát elutasítva, a támadott magyar törvényi megoldással egyező konstrukciót alakított ki. Így a sérelmezett törvényi rendelkezés összhangban áll az európai államok legtöbbjének alkotmányos megoldásával.
1994	17/1994. (III. 29.) AB határozat	3/29/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B174EC16A40F0531C1257ADA0052A191?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Sweden	Végezetül utal arra az Alkotmánybíróság, hogy az általános hatáskörű parlamenti biztosok és a bíróságok kapcsolatának szabályozásakor a törvényhozó a nemzetközi jogéletben uralkodónak mondható szabályozási mintát követte. Bár a parlamenti biztos hivatalát elsőként kialakító Svédországban, valamint a svéd mintát követő kisszámú államban a parlamenti biztosok hatásköre bizonyos körben a bíróságokra is kiterjed, az intézményt átvevő jogrendszerek többsége - tekintettel a hatalmi ágak elválasztására vonatkozó uralkodó eszmékre és alkotmányos megoldásokra - ebben a vonatkozásban a svéd mintát elutasítva, a támadott magyar törvényi megoldással egyező konstrukciót alakított ki. Így a sérelmezett törvényi rendelkezés összhangban áll az európai államok legtöbbjének alkotmányos megoldásával.
1994	401/B/1992. AB határozat	2/14/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/87197B39DBA3D59FC1257ADA005275ED?OpenDocument	Szabó András	majority	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	comparative law	Kétségtelen, hogy - amint ezt az Alkotmánybíróság az 53/1992. (X.29) AB határozatában kimutatta - történetileg az állami kárfelelősség szigorodása tapasztalható. A nemzetközi jogösszehasonlítás is bizonyítja, hogy a jogállamiság térhódítása fokozatosan megtörte az állami immunitást az állam közjogi tevékenységének gyakorlása, így a büntető igény érvényesítése során okozott károk megtérítésében.
1994	1/1994. (I. 7.) AB határozat	1/7/1994	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/89A8599D89973F45C1257ADA00528BB7?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	utólagos normakontrol eljárás + mulasztás	G	0	continental legal systems	1. Az ügyészség - a kontinentális jogrendszerekben általában véve elfogadott helyzetének megfelelően - a Magyar Köztársaságban elsősorban az ún. vádfunkciót ellátó szervezet. Ilyen tartalommal szabályozza az Alkotmány 51. § (1) és (2) bekezdése az ügyészség alkotmányos jogállását, bűnüldözési és közbiztonsági funkcióit és az azokhoz kapcsolódó egyéb feladatait és hatáskörét. A (3) bekezdés értelmében az ügyészség e fő funkció mellett más feladatokat is ellát. E rendelkezés a törvényesség megtartása és védelme érdekében általánosságban ügyési közreműködést ír elő. A törvényesség érvényesítése alkotmányos követelmény (Alkotmány 77. § (2) bekezdése). Az alkotmányos rend, az állampolgárok (és szervezetek) jogainak és törvényes érdekeinek védelme és biztosítása tehát az ügyészségnek is feladata. E feladatait az ügyészség - az Alkotmány 51. § (3) bekezdése szerint - törvény keretei között, törvényben meghatározott esetekben és módon - teljesíti, illetőleg látja el. Ezerint önmagában az, hogy a polgári jogviták elbírálásánál az ügyési közreműködést törvényi rendelkezések lehetővé teszik, összhangban van az alkotmányi rendelkezésekkel, ezért nem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1993	53/1993. (X. 13.) AB határozat	10/13/1993	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4F048D1CFC72B3A9C1257ADA00526D89?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Előzetes normakontrol eljárás	R	constitution	Portugal	A belső és a nemzetközi büntetőjog közötti összhangteremtésnek különböző útjai lehetnek. Lehet kifejezett szabályt alkotni a két rendszer függetlenségéről. Így járt el az Egyezségokmány és az Európai Emberi Jogi Egyezmény a maga területén, amikor kimondta, hogy a nullum crimenszabály feltétlen belső jogi érvényesítésére vállalt nemzetközi kötelezettség nem török meg a háborús bűncselekményekre és emberiség elleni bűncselekményekre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok érvényesítésével, azaz a belső jog ennek nem akadályozója. Az Európai Egyezmény illetve az Egyezségokmány megengedő rendelkezése megkönyviti a nemzetközi szabálynak a belső jogba való integrálását - azt, amit a magyar Alkotmány "összhangnak" nevez. Az említett egyezmények természetesen csak a nemzetközi jog oldaláról segíthetnek. Az "összhang" belső jogi oldalát a nemzeti jogoknak kell megoldaniuk. Az egyezményhez hasonló megengedő vagy értelmező szabály hiján (amilyent pl. a portugál alkotmány ismer), erre az Alkotmánynak a nemzetközi jogra is figyelemmel lévő értelmezése ad lehetőséget. Ez az
1993	26/1993. (IV. 28.) AB határozat	4/28/1993	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/FDF68FBB0C1FB42C1257ADA0052761E?OpenDocument	Kilényi Géza	dissenting	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Sweden	Az kétségtelen - s ezt a nemzetközi jogösszehasonlítás egyértelműen alátámasztja - hogy számos ország alkotmányozása nagyobb óvatossággal bánt a szociális biztonság megfogalmazásával, mint a magyar Alkotmány. Bizonyára nem véletlen a svéd alkotmány ama megfogalmazása, amely szerint "az egyén személyi, gazdasági és kulturális jóléte a közösségi tevékenység elsődleges célja kell hogy legyen. Különösen a közösség felelőssége, hogy biztosítsa a munkához, a lakáshoz és az oktatáshoz való jogot, továbbá előmozdítsa a szociális gondoskodást és biztonságot éppúgy, mint az előnyös életfeltételeket." Am a magyar Alkotmánybíróságot azért hozták létre, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányának érvényesülése fölött őrködjék, ezért nem tehet úgy, mintha a szociális biztonságról a hatályos
1993	10/1993. (II. 27.) AB határozat	2/27/1993	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5BF7C5128ABCA0A1C1257ADA00528F82?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Anglo-saxon	Az új Mt. 124. § (1) bekezdése szerint hetente két pihenőnap illeti meg a munkavállalót, ezek közül az egyiknek vasárnapra kell esnie. A heti pihenőnap megállapítása a munkáltatók és munkavállalók (kollektív szerződésben rögzített) megállapodásának a tárgya. E megállapodás hiányában is a munkáltató, és nem az állam jogosult a munkaidő beosztás meghatározására. A törvény a vasárnapi pihenőnapot biztosítja a dolgozók számára, azonban azt az állam nem írja elő kötelezően (mint az angolszász országokban ismert ún. "vasárnapi törvények" - Sunday laws - esetében, ahol az állam megtiltotta a vasárnapi munkavégzést) . Az Mt. 124. §-ának további bekezdései szabályozzák a pihenőidő biztosítását olyan munkarendben,
1993	10/1993. (II. 27.) AB határozat	2/27/1993	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5BF7C5128ABCA0A1C1257ADA00528F82?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Islamic countries	A vallási ünnepek munkaszüneti nappá nyilvánítása hosszú történeti folyamat eredménye, és jórészt a hagyományok befolyásolják. Ennek megfelelően a zsidó-keresztény kultúrkörbe tartozó államokban a vallások legnagyobb ünnepei munkaszüneti napok; a zsidó és keresztény ünnepek némelyike (húsvét, pünkösd) egyes években naptárilag is egybeesik. Hasonló tradíciók alapján az iszlám országok saját vallásuk, míg Izrael a zsidó vallás ünnepeit veszi elsősorban alapul a munkaszüneti napok megállapításánál. A vallási ünnepek és a munkaszüneti napok közötti összefüggés azonban minden államban, így Magyarországon is csak viszonylagos, és
1993	10/1993. (II. 27.) AB határozat	2/27/1993	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5BF7C5128ABCA0A1C1257ADA00528F82?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Israel	A vallási ünnepek munkaszüneti nappá nyilvánítása hosszú történeti folyamat eredménye, és jórészt a hagyományok befolyásolják. Ennek megfelelően a zsidó-keresztény kultúrkörbe tartozó államokban a vallások legnagyobb ünnepei munkaszüneti napok; a zsidó és keresztény ünnepek némelyike (húsvét, pünkösd) egyes években naptárilag is egybeesik. Hasonló tradíciók alapján az iszlám országok saját vallásuk, míg Izrael a zsidó vallás ünnepeit veszi elsősorban alapul a munkaszüneti napok megállapításánál. A vallási ünnepek és a munkaszüneti napok közötti összefüggés azonban minden államban, így Magyarországon is csak viszonylagos, és
1992	881/B/1991. AB határozat	11/9/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/32102EAD3D09E87C1257ADA00529646?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Greece	2. Az Alkotmánybíróság azonban rámutat arra, hogy a vállalkozáshoz való jog törvényi korlátozását csaknem valamennyi piacgazdaság ismeri. Számos külföldi országban maga az alkotmány fogalmaz meg különböző korlátokat. Így például az olasz alkotmány 41. §-a szerint a magánkezdeményezés és a vállalkozás szabadsága nem kerülhet ellentétbe a társadalmi hasznosság alkotmányos követelményével. A görög alkotmány 78. §-a pedig kifejezetten megengedi a vállalkozás szabadságát korlátozó rendszabályok kiadását az ország valutahelyzetének biztosítása érdekében. Ilyen korlátozó tartalmú rendelkezésnek minősül a magyar Alkotmány 10. § (2) bekezdése, amely kimondja, hogy az állam kizárólagos gazdasági tevékenységének körét törvény határozza meg. Ebből következik, hogy van, és alkotmányosan megengedett olyan gazdálkodás, vállalkozási szféra, amelynek folytatására kizárólag az állam jogosult. Az Alkotmánybíróság - más összefüggésben - egyébként már többször rámutatott arra, hogy az Alkotmány 8. § (2) bekezdése is eleve teret enged az alkotmányos alapjogok korlátozásának, ha a korlátozás nem

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1992	881/8/1991. AB határozat	11/9/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/32102EAD3D09E87C1257ADA00529646?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Italy	2. Az Alkotmánybíróság azonban rámutat arra, hogy a vállalkozáshoz való jog törvényi korlátozását csaknem valamennyi piacgazdaság ismeri. Számos külföldi országban maga az alkotmány fogalmaz meg különböző korlátokat. Így például az olasz alkotmány 41. §-a szerint a magánkezdeményezés és a vállalkozás szabadsága nem kerülhet ellentétbe a társadalmi hasznosság alkotmányos követelményével. A görög alkotmány 78. §-a pedig kifejezetten megengedi a vállalkozás szabadságát korlátozó rendszabályok kiadását az ország valuta helyzetének biztosítása érdekében. Ilyen korlátozó tartalmú rendelkezésnek minősül a magyar Alkotmány 10. § (2) bekezdése, amely kimondja, hogy az állam kizárólagos gazdasági tevékenységének körét törvény határozza meg. Ebből következik, hogy van, és alkotmányosan megengedett olyan gazdálkodás, vállalkozói szféra, amelynek folytatására kizárólag az állam jogosult. Az Alkotmánybíróság - más összefüggésben - egyébként már többször rámutatott arra, hogy az Alkotmány 8. § (2) bekezdése is eleve teret enged az alkotmányos alapjogok korlátozásának, ha a korlátozás nem
1992	34/1992. (VI. 1.) AB határozat	6/1/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A0C8E57F8BAFE488C1257ADA0052B316?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol	G	0	comparative law	1. Jogösszehasonlító vizsgálatok igazolják, hogy a polgári jog, mint a polgárok autonómiájának elsődleges jogága, egyre inkább túlmegy a tiszta vagyoni viszonyok szabályozásán és a személyek személyhez fűződő jogait is - vagyoni jogokkal egy sorban - védelem alá helyezi. A nem vagyoni kárterítés jogintézményében, amely a polgári jogi jogellenes cselekményekért való helytállás körébe tartozik, a felelősség a személyiségi jogok megsértésére reagál. Az autonómia biztosítását szolgáló személyiségi jogok viszont elválaszthatatlanok az alkotmányos szabadságjogoktól, így az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során ebből a szoros összefüggésből indult ki és ezt vizsgálta. 3.2. A nemzetközi jogösszehasonlítás is azt mutatja, hogy a modern jogokban a nem vagyoni kárterítés a személyiség növekvő jogi (polgári jogi) elismerésén nyugszik, s hogy a jogintézmény az általános személyiségvédelem eszköze. A személyiség ellen elkövetett sérelemközvetések (az ún. iniuriák) történetileg is a bíró szabad belátásán alapuló, becsült összegű "büntetést" vontak maguk után a modern jogokat megelőző abban a korban, amikor a büntetés és a kárterítés éles megkülönböztetése még hiányzott. A klasszikus liberális kor a polgári jogot tiszta vagyoni jognak fogta ugyan föl, de már a századforduló idején a polgári jogban az autonómia biztosítását egyre erőteljesebben látták el a személyiségi jogok is. Az ezekkel általánosodott személyiségvédelem a személyiség sérelmére a polgári jogon belül az erkölcsi kárterítéssel reagált, s ma már az egész világon megfigyelhető, hogy a nem vagyoni kárterítés - kifejezetten erkölcsi értékkalkoló feladatot is ellátva, összhangban a magyar Legfelsőbb Bíróság irányelvében kifejtettekkel - a személyiségvédelmet szolgálja. Az Alkotmánybíróság ezért a nem vagyoni kárterítés polgári jogi szabályozása alkotmányosságának a vizsgálatánál súlyának megfelelően értékelte a jogtörténeti és jogösszehasonlító vizsgálattal és
1992	30/1992. (V. 26.) AB határozat	5/26/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D4CC956C6C04B7E2C1258382003C442A?OpenDocument	Sólyom László; Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Canada	3. Valamennyi kontinentális jogrendszerű európai demokratikus ország, továbbá az angolszász jogterületen Anglia és Wales, Kanada, valamint Új-Zéland büntető törvényben tiltja meg a "faji" igaztást. Az igaztás, a gyűlöletkeltés és a véleménynyilvánítás szabadsága között a megfelelő határ megvonása azonban nemzetközileg is jelentős viták forrása.
1992	30/1992. (V. 26.) AB határozat	5/26/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D4CC956C6C04B7E2C1258382003C442A?OpenDocument	Sólyom László; Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	continental legal systems	3. Valamennyi kontinentális jogrendszerű európai demokratikus ország, továbbá az angolszász jogterületen Anglia és Wales, Kanada, valamint Új-Zéland büntető törvényben tiltja meg a "faji" igaztást. Az igaztás, a gyűlöletkeltés és a véleménynyilvánítás szabadsága között a megfelelő határ megvonása azonban nemzetközileg is jelentős viták forrása.
1992	30/1992. (V. 26.) AB határozat	5/26/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D4CC956C6C04B7E2C1258382003C442A?OpenDocument	Sólyom László; Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	New Zealand	3. Valamennyi kontinentális jogrendszerű európai demokratikus ország, továbbá az angolszász jogterületen Anglia és Wales, Kanada, valamint Új-Zéland büntető törvényben tiltja meg a "faji" igaztást. Az igaztás, a gyűlöletkeltés és a véleménynyilvánítás szabadsága között a megfelelő határ megvonása azonban nemzetközileg is jelentős viták forrása.
1992	30/1992. (V. 26.) AB határozat	5/26/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D4CC956C6C04B7E2C1258382003C442A?OpenDocument	Sólyom László; Szabó András	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	United Kingdom	3. Valamennyi kontinentális jogrendszerű európai demokratikus ország, továbbá az angolszász jogterületen Anglia és Wales, Kanada, valamint Új-Zéland büntető törvényben tiltja meg a "faji" igaztást. Az igaztás, a gyűlöletkeltés és a véleménynyilvánítás szabadsága között a megfelelő határ megvonása azonban nemzetközileg is jelentős viták forrása.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1992	22/1992. (IV. 10.) AB határozat	4/10/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0354D78048D25429C1257ADA00527CC?OpenDocument	Lábady Tamás	majority	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	comparative law	4. A házasságkötéssel kapcsolatos jog, a házasságkötés szabadsága, a házastárs személyének szabad megválasztása tehát bizonyos hivatásoknál csak a hivatásokhoz kapcsolódó összeférhetetlenségi okként korlátozható. Ilyen korlátozást indokolhatnak például a katonai (egyéb fegyveres testületi) életformával járó speciális helyzetek és körülmények. Köztudott, a nemzetközi jogösszehasonlításból és tradicionálisan is ismert, hogy a hivatásos szolgálati viszonyban állók házasságkötésének külön feltételekhez kötését az állami- és szolgálati titkok megővéséhez fűződő rendkívüli érdek, a velük szemben támasztott fokozott erkölcsi követelmények stb. indokolhatják. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért a korlátozás - jogszabályban tételesen szabályozott feltételekkel és garanciákkal - az adott hivatás gyakorlásának feltételeként alkotmányosan fenntartható. Az ilyen korlátozásnak is meg kell felelnie azonban az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében írt feltételeknek; az Alkotmánybíróság csak az elkerülhetetlen, kényszerítő okkal fennálló és arányos korlátozást tekinti
1992	17/1992. (III. 30.) AB határozat	3/30/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/EE8DE945E0C0F1CEC1257ADA00527AE26?OpenDocument	Lábady Tamás	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	comparative law	Az Alkotmánybíróság elvi élel mutat rá arra, hogy az Alkotmány 13. § (1) bekezdése nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik. Az Alkotmány 9. § (1) bekezdése ezért a tulajdonvédelem körében az egyéb vagyoni jogok védelmét is biztosítja. A jogösszehasonlítás is azt mutatja, hogy több külföldi alkotmánybíróság gyakorlata a vagyoni jogosultságokat az alkotmányos tulajdonvédelem körébe vonja. Az Alkotmánybíróság ezzel is összhangban az Alkotmány tulajdonvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseit olyan alapjognak tekinti, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok az egyéb dologi jellegű vagyoni jogok védelmére is alkalmazhatnak
1992	9/1992. (I. 30.) AB határozat	1/30/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9FFD1618DAC12222C1257ADA0052748D?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Austria	Elsőként a francia forradalmi törvényhozás vezette be a már jogerős bírósági határozatok felülvizsgálatát. Az intézmény elvi indoka az államhatalmi ágak szigorúbb elválasztása, a bíróságok túlkapásainak megakadályozása volt, a gyakorlatban pedig azt kívánták ellenőrizhetővé tenni, hogy az új jogrendet a bíróságok megfelelően alkalmazzák-e. Az 1808. évi francia büntető perrendtartás az intézmény kétféle formáját tartalmazza: az egyik törvénytől jogerős ítéletek megsemmisítését tette lehetővé, a felekre kiható hatály nélkül, míg a másik a bíróságok által elkövetett hatásköri túllépés orvoslását szolgálta, kivételes esetben felekre is kiható hatállyal. A francia példa nyomán a 19. században néhány más ország (Belgium, Ausztria, Olaszország) is bevezetett hasonló intézményeket
1992	9/1992. (I. 30.) AB határozat	1/30/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9FFD1618DAC12222C1257ADA0052748D?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Belgium	Az Alkotmánybíróság jogtörténeti és jogösszehasonlító vizsgálatot végzett a törvényességi óvás hatályos szabályozásának megalapozott értékelése érdekében.Elsőként a francia forradalmi törvényhozás vezette be a már jogerős bírósági határozatok felülvizsgálatát. Az intézmény elvi indoka az államhatalmi ágak szigorúbb elválasztása, a bíróságok túlkapásainak megakadályozása volt, a gyakorlatban pedig azt kívánták ellenőrizhetővé tenni, hogy az új jogrendet a bíróságok megfelelően alkalmazzák-e. Az 1808. évi francia büntető perrendtartás az intézmény kétféle formáját tartalmazza: az egyik törvénytől jogerős ítéletek megsemmisítését tette lehetővé, a felekre kiható hatály nélkül, míg a másik a bíróságok által elkövetett hatásköri túllépés orvoslását szolgálta, kivételes esetben felekre is kiható hatállyal. A francia példa nyomán a 19. században néhány más ország (Belgium, Ausztria, Olaszország) is bevezetett hasonló intézményeket
1992	9/1992. (I. 30.) AB határozat	1/30/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9FFD1618DAC12222C1257ADA0052748D?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	Elsőként a francia forradalmi törvényhozás vezette be a már jogerős bírósági határozatok felülvizsgálatát. Az intézmény elvi indoka az államhatalmi ágak szigorúbb elválasztása, a bíróságok túlkapásainak megakadályozása volt, a gyakorlatban pedig azt kívánták ellenőrizhetővé tenni, hogy az új jogrendet a bíróságok megfelelően alkalmazzák-e. Az 1808. évi francia büntető perrendtartás az intézmény kétféle formáját tartalmazza: az egyik törvénytől jogerős ítéletek megsemmisítését tette lehetővé, a felekre kiható hatály nélkül, míg a másik a bíróságok által elkövetett hatásköri túllépés orvoslását szolgálta, kivételes esetben felekre is kiható hatállyal. A francia példa nyomán a 19. században néhány más ország (Belgium, Ausztria, Olaszország) is bevezetett hasonló intézményeket

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1992	9/1992. (I. 30.) AB határozat	1/30/1992	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/9FFD1618DAC12222C1257ADA0052748D?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Italy	Az Alkotmánybíróság jogtörténeti és jogösszehasonlító vizsgálatot végzett a törvényességi óvás hatályos szabályozásának megalapozott értékelése érdekében. Elsőként a francia forradalmi törvényhozás vezette be a már jogerős bírósági határozatok felülvizsgálatát. Az intézmény elvi indoka az államhatalmi ágak szigorúbb elválasztása, a bíróságok túlkapasainak megakadályozása volt, a gyakorlatban pedig azt kívánták ellenőrizhetővé tenni, hogy az új jogrendet a bíróságok megfelelően alkalmazzák-e. Az 1808. évi francia büntető perrendtartás az intézmény kétféle formáját tartalmazza: az egyik törvénytől jogerős ítéletek megsemmisítését tette lehetővé, a felekre kiható hatály nélkül, míg a másik a bíróságok által elkövetett hatásköri túllépés orvoslását szolgálta, kivételes esetben felekre is kiható hatállyal. A francia példa nyomán a 19. században néhány más ország (Belgium, Ausztria, Olaszország) is bevezetett hasonló
1991	57/1991. (XI. 8.) AB határozat	11/8/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/E0EA0FDFE4090E83C1257ADA00526A5C?OpenDocument	Lábady Tamás	majority	utólagos normakontrol eljárás	G		0 comparative law	gyanakkor itt mutat rá az Alkotmánybíróság arra, hogy álláspontja szerint a törvényes képviselő perindítási jogának csak a korlátlanúsága alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróság már több határozatában megállapította, hogy az Alkotmány 8. § (2) bekezdése eleve teret enged az alkotmányos alapjogok bizonyos korlátozásának. A nemzetközi jogösszehasonlítás is azt mutatja, hogy a törvény által meghatározott és megfelelő törvényi garanciákkal védett esetekben a vérségi származás kiderítésére - törvényes képviselő útján - már a gyermek kiskorúsága idején is lehetőség van. Például olyan esetben, amikor a gyermek kiskorúságától függetlenül is cselekvőképtelen állapotú és ezért személyes perindításra esélye nagykorúsága elérése után sincs, vagy amikor a gyermek szülei a gyermek születését megelőzően már hosszabb ideje, évek óta külön élnek stb. nincs alkotmányos akadálya a kiskorú helyetti perindítás törvénybe foglalásának. A törvényhozó joga és felelőssége eldönteni az alkotmányosan védett önazonossághoz és önrendelkezéshez való jog alkotmányos korlátozhatóságának eseteit és módját, ez azonban az alapjogok lényeges tartalmának a korlátozásával az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján nem járhat. Ilyen, az alapjogok lényeges tartalmát érintő rendelkezés a törvényes képviselő korlátlan perindítási jogosultsága, mert az a gyermek legszemélyesebb jogának az érvényesülését
1991	53/1991. (X. 31.) AB határozat	10/31/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/0A6FF99A9C90F6CC1257ADA00528A94?OpenDocument	Kilényi Géza	majority	utólagos normakontrol eljárás	G		0 continental legal systems	A bíróságok ítélkező és igazgatási tevékenységét a kontinentális jogok is következetesen elkülönítik egymástól. A bírósági szervezet működési feltételeinek biztosítására a fejlett európai jogrendszerek az igazságügyminiszternek különböző jogosítványokat adnak. Nem helytálló az az érvelés, amely arra hivatkozással vitatja az igazságügyi igazgatás körében az igazságügyminisztert megillető irányítási jogkört, hogy a bíróságok nincsenek az igazságügyminiszternek alárendelve.
1991	48/1991. (IX. 26.) AB határozat	9/26/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/413887D00724A32FC1257ADA00529B43?OpenDocument	Kilényi Géza - Schmidt Péter - Vörös Imre	dissenting	alkotmányértelmezés	G		0 comparative law	A nemzetközi jogösszehasonlításból az a megállapítás adódik, hogy nem tartalmaznak erre vonatkozó szabályt más országok alkotmányai sem. Az utóbbiak az a magyarázata, hogy egyfelől az említett országokban rendszerint ugyanaz a politikai erő állítja a köztársasági elnököt és a kormányfőt, s ez ekből eleve kisebb a kinevezési jogkörrel kapcsolatos konfliktus-veszély, másfelől pedig a több évtizedes - esetenként évszázados - politikai kultúra által kialakított közjogi szokások segítenek áthidalni az esetleges nézetkülönbségeket. A jelenlegi magyar helyzet mindenképpen sajátos: a miniszterelnök a kormánykoalíció, a köztársasági elnök az ellenzék sorából került jelenlegi közjogi tisztségébe, s mivel jelenlegi formájában az egész magyar államszervezet új, nincsenek kialakult eljárási módok, támpontot adó rendező elvek a szervezet belső működési zavarainak elhárítására. A köztársasági elnök kinevezési jogkörét illetően logikai úton két szélsőséges álláspontot lehet levezetni: az egyik merő formáltságnak tekintti az elnök kinevezési jogkörét, s azt vallja, hogy az elnöknek nem csupán joga, de egyszersmind alkotmányos kötelessége is az eléje terjesztett kinevezési javaslatot bármiféle érdemi vizsgálat nélkül aláírni, a másik épp ellenkezőleg korlátozottnak tekinti az elnök visszautasítási jogát és az a lényege, hogy a köztársasági elnök bármely kinevezési javaslat aláírását akármely indokkal, sőt indokolás
1991	32/1991. (VI. 6.) AB határozat	6/6/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/9440BEA01EBD9E27C1257ADA0052B0E0?OpenDocument	Lábady Tamás	majority	utólagos normakontrol eljárás	G		0 comparative law	A szerződésekbe történő beavatkozás lehetősége és a szerződési szabadságnak a nemzetközi jogösszehasonlításban is felismerhető korlátozása összefügg azzal, hogy az állami szerveknek a szerződésekkel kapcsolatos magatartása a gazdasági élet változásai folytán korunkban világvizonylatban lényegesen megváltozott. Az állam a polgári jogi szerződések fontos tényezőjévé vált. Az állam ma már sok esetben nem ad teljesen szabad teret a felek megállapodásának, hanem törvényekben, rendeletekben meghatározott szabályok útján különféle korlátokat szab a megállapodásoknak és meghatározza a szerződések tartalmát, amellyől a felek nem térhetnek el. A szerződések területén tehát nagy átalakulás megy végbe, a szerződések "közjogi szerződések".

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	16/1991. (IV. 20.) AB határozat	4/18/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CC9BEB20DE4C6CDC1258382003C40C7?OpenDocument	Sólyom László	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	constitution	France	Igy van ez minden jogrendszerben, amely az előzetes tartalmi normakontroll intézményét ismeri. (Francia alkotmány 61. cikk, portugál alkotmány 278. cikk, ír alkotmány 26. cikk: kihirdetés előtt, hasonló a helyzet az olasz alkotmány 127. cikke szerint, törvényhozási hatáskör megsértésének vizsgálata esetén. A spanyol alkotmánybírói törvény 78. cikke nemzetközi szerződés előzetes vizsgálatához megköveteli, hogy annak szövegét előzőleg véglegesen megállapítsák, hasonló feltétellel volt lehetséges a törvényjavaslatok előzetes vizsgálata 1985-ig, amikor az Alkotmánybírósnak ezt a hatáskörét, mint a törvényalkotásba való beavatkozást, megszüntették.)
1991	16/1991. (IV. 20.) AB határozat	4/18/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CC9BEB20DE4C6CDC1258382003C40C7?OpenDocument	Sólyom László	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	constitution	Ireland	Igy van ez minden jogrendszerben, amely az előzetes tartalmi normakontroll intézményét ismeri. (Francia alkotmány 61. cikk, portugál alkotmány 278. cikk, ír alkotmány 26. cikk: kihirdetés előtt, hasonló a helyzet az olasz alkotmány 127. cikke szerint, törvényhozási hatáskör megsértésének vizsgálata esetén. A spanyol alkotmánybírói törvény 78. cikke nemzetközi szerződés előzetes vizsgálatához megköveteli, hogy annak szövegét előzőleg véglegesen megállapítsák, hasonló feltétellel volt lehetséges a törvényjavaslatok előzetes vizsgálata 1985-ig, amikor az Alkotmánybírósnak ezt a hatáskörét, mint a törvényalkotásba való beavatkozást, megszüntették.)
1991	16/1991. (IV. 20.) AB határozat	4/18/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CC9BEB20DE4C6CDC1258382003C40C7?OpenDocument	Sólyom László	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	constitution	Italy	Igy van ez minden jogrendszerben, amely az előzetes tartalmi normakontroll intézményét ismeri. (Francia alkotmány 61. cikk, portugál alkotmány 278. cikk, ír alkotmány 26. cikk: kihirdetés előtt, hasonló a helyzet az olasz alkotmány 127. cikke szerint, törvényhozási hatáskör megsértésének vizsgálata esetén. A spanyol alkotmánybírói törvény 78. cikke nemzetközi szerződés előzetes vizsgálatához megköveteli, hogy annak szövegét előzőleg véglegesen megállapítsák, hasonló feltétellel volt lehetséges a törvényjavaslatok előzetes vizsgálata 1985-ig, amikor az Alkotmánybírósnak ezt a hatáskörét, mint a törvényalkotásba való beavatkozást, megszüntették.)
1991	16/1991. (IV. 20.) AB határozat	4/18/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CC9BEB20DE4C6CDC1258382003C40C7?OpenDocument	Sólyom László	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	constitution	Portugal	Igy van ez minden jogrendszerben, amely az előzetes tartalmi normakontroll intézményét ismeri. (Francia alkotmány 61. cikk, portugál alkotmány 278. cikk, ír alkotmány 26. cikk: kihirdetés előtt, hasonló a helyzet az olasz alkotmány 127. cikke szerint, törvényhozási hatáskör megsértésének vizsgálata esetén. A spanyol alkotmánybírói törvény 78. cikke nemzetközi szerződés előzetes vizsgálatához megköveteli, hogy annak szövegét előzőleg véglegesen megállapítsák, hasonló feltétellel volt lehetséges a törvényjavaslatok előzetes vizsgálata 1985-ig, amikor az Alkotmánybírósnak ezt a hatáskörét, mint a törvényalkotásba való beavatkozást, megszüntették.)
1991	16/1991. (IV. 20.) AB határozat	4/18/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/2CC9BEB20DE4C6CDC1258382003C40C7?OpenDocument	Sólyom László	majority	Előzetes normakontrol II eljárás	R	statute	Spain	Igy van ez minden jogrendszerben, amely az előzetes tartalmi normakontroll intézményét ismeri. (Francia alkotmány 61. cikk, portugál alkotmány 278. cikk, ír alkotmány 26. cikk: kihirdetés előtt, hasonló a helyzet az olasz alkotmány 127. cikke szerint, törvényhozási hatáskör megsértésének vizsgálata esetén. A spanyol alkotmánybírói törvény 78. cikke nemzetközi szerződés előzetes vizsgálatához megköveteli, hogy annak szövegét előzőleg véglegesen megállapítsák, hasonló feltétellel volt lehetséges a törvényjavaslatok előzetes vizsgálata 1985-ig, amikor az Alkotmánybírósnak ezt a hatáskörét, mint a törvényalkotásba való beavatkozást, megszüntették.)
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol II eljárás	R	not specified	Belgium	3.3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népességnyilvántartás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol II eljárás	R	not specified	Denmark	3.3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népességnyilvántartás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Finland	3. 3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népszámszámlaváltás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	France	1. Az adatfeldolgozás céljának és gyűjtőkörének a tvr. szerinti meghatározása alkotmányellenes. A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népszámszámlaváltás feladata az egységes személyi alapnyilvántartáshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapvető személyazonosító és lakcímadatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokon át a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népszámszámlaváltásban és azon kívül az államigazgatási és igazságszolgáltatási eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ezt az elképzelést az Állami Népszámszámlaváltó Hivatal fejlesztési koncepciói még a nyolcvanas évek végén is tartalmazták. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások terveit el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői lettek az adatvédelmi törvényhozásnak. — Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasizta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	France	A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népszámszámlaváltás feladata az egységes személyi alapnyilvántartáshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapvető személyazonosító és lakcímadatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokon át a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népszámszámlaváltásban és azon kívül az államigazgatási és igazságszolgáltatási eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ezt az elképzelést az Állami Népszámszámlaváltó Hivatal fejlesztési koncepciói még a nyolcvanas évek végén is tartalmazták. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások terveit el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői lettek az adatvédelmi törvényhozásnak. — Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasizta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az állampolgárokhoz tilos". Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban a személyi számot alkalmazó népszámszámlaváltás tervével szembeni ellenállás

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC decision	Germany	1. Az adatfeldolgozás céljának és gyűjtőkörének a tvr. szerinti meghatározása alkotmányellenes. A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népességnyilvántartás feladata az egységes személyi alapnyilvántartáshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapvető személyazonosító és lakcím adatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokon át a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népességnyilvántartásban és azon kívül az államigazgatási és igazságügyi eljárási eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ezt az elképzelést az Állami Népességnyilvántartó Hivatal fejlesztési koncepciói még a nyolcvanas évek végén is tartalmazták. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások tervét el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői lettek az adatvédelmi törvényhozásnak. — Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasiszta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	1. Az adatfeldolgozás céljának és gyűjtőkörének a tvr. szerinti meghatározása alkotmányellenes. A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népességnyilvántartás feladata az egységes személyi alapnyilvántartáshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapvető személyazonosító és lakcím adatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokon át a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népességnyilvántartásban és azon kívül az államigazgatási és igazságügyi eljárási eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ezt az elképzelést az Állami Népességnyilvántartó Hivatal fejlesztési koncepciói még a nyolcvanas évek végén is tartalmazták. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások tervét el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői lettek az adatvédelmi törvényhozásnak. — Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasiszta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Germany	1. Az adatfeldolgozás céljának és gyűjtőkörének a tvr. szerinti meghatározása alkotmányellenes. A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népszámlálást végző feladata az egységes személyi alapszámláláshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapszámlálási személyazonosító és lakcím adatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokig, azaz a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népszámlálási nyilvántartásban és azon kívül az államigazgatási és igazgatáspolitikai eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ezt az elképzelést az Állami Népszámlálási Hivatal fejlesztési koncepciói még a nyolcvanas évek végén is tartalmazták. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások terveit el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői lettek az adatvédelmi törvényhozásnak. — Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasista rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adatok összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Iceland	3. 3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népszámlálási céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Netherlands	3. 3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népszámlálási céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Norway	3. 3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népességnyilvántartás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapeldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt. — A hetvenes években az elektronikus adatfeldolgozás veszélyei a személyiség autonómiájára köztudottá váltak. A személyi szám ettől kezdve szimbólumává vált a polgárok totális ellenőrzésének, és a csak hatékonyságra néző, a személyiséget tárgyként kezelő szemléletnek. Bár a személyi szám csupán eszköz, s csakis az adatfeldolgozás szabályozásának teljes összefüggésében értékelhető, valóban alkalmas volt arra a szerepre, hogy bevezetése vagy használata kapcsán ütközzön meg a technikai lehetőségeknek illetve a személyiségi jogoknak elsőbbséget adó két értékszemlélet. E viták eredménye az, hogy a személyi szám használatának pontos jogi szabályozása, azaz korlátozása általános követelménnyé vált, s megkezdődött azokban az országokban is, amelyekben a személyi számot még az adatvédelmi tudatosság kora előtt vezették be. (Ld. az Európa Tanács Adatvédelmi Szakértői Bizottságának jelentését: Személyi szám bevezetése és használata: adatvédelmi kérdések. Strasbourg, 1989. december 15.) Már az is a személyi szám használatának korlátozását jelenti, ha arra, mint bármely más személyes adatra, az adatvédelem általános elvelt alkalmazják. Eszerint ahhoz, hogy valaki a személyi számot követelhesse, törvényi felhatalmazásra van szüksége; ennek hiányában senkit sem érhet hátrány amiatt, hogy megtagadta személyi számának kiadását. A személyi szám nem tartalmazhat szentív adatot (pl.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	constitution	Portugal	Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasiszta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az állampolgárokhoz tilos". Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban a személyi számot alkalmazó népességnyilvántartás tervével szembeni ellenállás vezetett 1978-ban az adatvédelmi törvények kiadására, s egyben az integrált nyilvántartások és a személyi szám elejítésére. A német Szövetségi Alkotmánybíróság már 1969-ben kimondta, hogy "az egyes polgárok teljes személyiségét érintő regisztrálása és katalogizálása" az emberi méltóság alapjával összeegyeztethetetlen, s erre az államnak még a statisztikai adatgyűjtés anonimitásában sincs joga (BVerfGE 27.1.6.); az ún. népszámlálás-ítélet pedig, amely 1983-ban az információs önrendelkezési jogot megfogalmazta, a személyi számot a személyiségprofilhoz vezető "döntő lépésnek" tartja, amelynek elkerülése érdekében még az információs önrendelkezés korlátozásának más módjait is el kell
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Portugal	Más országokban tiltják, sőt alkotmányellenesnek tartják a személyi számot. Portugáliában egy 1973-ban hozott törvény elrendelte az univerzális személyi szám bevezetését 1975-től kezdve. Ezzel szemben a fasiszta rezsim bukása után kiadott 1976. évi alkotmány 35. szakaszának (2) bekezdése megtiltja személyes adattárak összekapcsolását, az (5) bekezdés szerint pedig "országosan egységes személyi szám hozzárendelése az állampolgárokhoz tilos". Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban a személyi számot alkalmazó népességnyilvántartás tervével szembeni ellenállás vezetett 1978-ban az adatvédelmi törvények kiadására, s egyben az integrált nyilvántartások és a személyi szám elejítésére. A német Szövetségi Alkotmánybíróság már 1969-ben kimondta, hogy "az egyes polgárok teljes személyiségét érintő regisztrálása és katalogizálása" az emberi méltóság alapjával összeegyeztethetetlen, s erre az államnak még a statisztikai adatgyűjtés anonimitásában sincs joga (BVerfGE 27.1.6.); az ún. népszámlálás-ítélet pedig, amely 1983-ban az információs önrendelkezési jogot megfogalmazta, a személyi számot a személyiségprofilhoz vezető "döntő lépésnek" tartja, amelynek elkerülése érdekében még az információs önrendelkezés korlátozásának más módjait is el kell

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	Sweden	3.3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népeségnyilvántartás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt. A hetvenes években az elektronikus adatfeldolgozás veszélyei a személyiség autonómiájára köztudottá váltak. A személyi szám ettől kezdve szimbólumává vált a polgárok totális ellenőrzésének, és a csak hatékonyságra néző, a személyiséget tárgyként kezelő szemléletnek. Bár a személyi szám csupán eszköz, s csakis az adatfeldolgozás szabályozásának teljes összefüggésében értékelhető, valóban alkalmas volt arra a szerepre, hogy bevezetése vagy használata kapcsán ütközzön meg a technikai lehetőségeknek illetve a személyiségi jogoknak elsőbbséget adó két értékszemlélet. E viták eredménye az, hogy a személyi szám használatának pontos jogi szabályozása, azaz korlátozása általános követelménnyé vált, s megkezdődött azokban az országokban is, amelyekben a személyi számot még az adatvédelmi tudatosság kora előtt vezették be. (Ld. az Európa Tanács Adatvédelmi Szakértői Bizottságának jelentését: Személyi szám bevezetése és használata: adatvédelmi kérdések. Strasbourg, 1989. december 15.) Már az is a személyi szám használatának korlátozását jelenti, ha arra, mint bármely más személyes adatra, az adatvédelem általános elveit alkalmazzák. Eserint ahhoz, hogy valaki a személyi számot követelhesse, törvényi felhatalmazásra van szüksége; ennek hiányában senkit sem érhet hátrány amiatt, hogy megtagadta személyi számának kiadását. A személyi szám nem tartalmazhat szenzitív adatot (pl.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Switzerland	3.3. A személyi szám használata a különböző országokat tekintve igen eltérő képet mutat. Számos országban van de facto univerzális személyi szám, amely az eredetileg meghatározott célú azonosító kód akadálytalan elterjedésének és alkalmazásának eredménye. A számot eredetileg vagy népeségnyilvántartás céljára, vagy társadalombiztosítási számként vezették be. Az előbbire példa Belgium, Dánia, Izland, Hollandia, Norvégia, az utóbbira Finnország vagy Svájc. Az univerzális személyi szám iskolapéldájának tekintett svéd személyi szám is eredetileg születési (anyakönyvi) nyilvántartási szám volt.
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	G	0	USA	A tvr. 1. § (2) bekezdése szerint az állami népeségnyilvántartás feladata az egységes személyi alapnyilvántartáshoz szükséges adatok gyűjtése, a nyilvántartás folyamatos vezetése és adatok szolgáltatása. A tvr. 4. §-a szerint "alapvető személyazonosító és lakcím adatokat" tartalmaz a nyilvántartás (amelyek meghatározását a Minisztertanácsra delegálja), de a 3. § iskolai végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatok kötelező szolgáltatását is előírja. Ezek a tvr.-ben is látható nyomai annak a koncepciónak, hogy integrált személyi adatbankot hozzanak létre, amely az állampolgárok adatait a lehető legszélesebb körben tartalmazza, az egészségügyi adatoktól kezdve a vagyoni adatokon át a hivatali ügyekig. Ehhez volt szükséges a személyi szám használatának kötelezővé tétele a népeségnyilvántartásban és azon kívül az államigazgatási és gazdaszolgáltatási eljárás során (6. § (2) bekezdés). Ettől az elképzelést az Állami Népeségnyilvántartó Hivatal fejlesztési koncepciója még a nyolcvanas évek végén is tartalmazta. Hasonló integrált, központi állami nyilvántartások terveit el kellett ejteni a társadalmi ellenállás miatt a hatvanas évek közepén az USA-ban, a hetvenes években pedig Franciaországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. A központi adatbankok által felszínre hozott problémák mindenütt gerjesztői
1991	15/1991. (IV. 13.) AB határozat	4/13/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument	Sólyom László	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Canada	A két szélsőség között helyezkednek el azok az államok, amelyekben egyes célhoz kötött személyi számokat ugyan az eredeti célon kívül is használnak, univerzális kóddá válásukat azonban sikerült megakadályozni. (Így pl. nem lett általános személyi szám Franciaországban az Országos Gazdasági Statisztikai és Kutató Központ által minden Franciaországban született embernek kiosztott azonosító szám, hasonlóképpen jogi korlátokat szabtak Kanadában a társadalombiztosítási szám használatának.)
1991	672/B/1990. AB határozat	1/29/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D3929EEF12960762C1257ADA005288C0?OpenDocument	Kilényi Géza	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Austria	A Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt szabályozás nem ismeretlen a különböző eljárásjogok rendszerében. A magyar jogrendszerben már régóta megtalálható, az 1911.1. tc. 427. §-a is tartalmazott ilyen rendelkezést, mint ahogy hasonló rendelkezést tartalmaz a német és az osztrák polgári perrendtartás is. Az ilyen tartalmú szabályozás a hatályos magyar jogban nem tekinthető alkotmányellenesnek.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1991	672/B/1990. AB határozat	1/29/1991	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D3929EEF12960762C1257ADA005288C0?OpenDocument	Kilényi Géza	unanimous	Utólagos normakontrol eljárás	R	statute	Germany	A Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt szabályozás nem ismeretlen a különböző eljárásjogok rendszerében. A magyar jogrendszerben már régóta megtalálható, az 1911.1. tc. 427. §-a is tartalmazott ilyen rendelkezést, mint ahogy hasonló rendelkezést tartalmaz a német és az osztrák polgári perrendtartás is. Az ilyen tartalmú szabályozás a hatályos magyar jogban nem tekinthető alkotmányellenesnek.
1990	31/1990. (XII. 18.) AB határozat	12/18/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/125AA055269B2B3CC1257ADA0052AC2E?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Alaptörvény értelmezése	R	constitution	France	a) A jogállamiság elve az adott szociális probléma szempontjából az alábbiak miatt nem értelmezhető: Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. A magyar Alkotmány tehát - sok ország alkotmányától eltérően, pl. NSZK, Franciaország, Spanyolország - nem minősíti az államot szociális jogállamnak. A jogállamiság deklarálása Magyarországon tehát kizárólag formális joguralomként értelmezendő, s tartalmi kérdésekben továbbá az egyéb, nevesített alkotmányos jogokra. Csak abban az esetben lehet közvetlenül a jogállamiság elvét felhívni, ha adott kérdésben ilyen jogokat az Alkotmány nem ismer. A jogállamiság az indítványban megjelölt szociális kérdésben tehát annyit jelent, hogy az Alkotmányban biztosított szociális jogoknak érvényesülniök kell. Ezek közül az indítványozó a szociális
1990	31/1990. (XII. 18.) AB határozat	12/18/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/125AA055269B2B3CC1257ADA0052AC2E?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Alaptörvény értelmezése	R	constitution	Germany	a) A jogállamiság elve az adott szociális probléma szempontjából az alábbiak miatt nem értelmezhető: Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. A magyar Alkotmány tehát - sok ország alkotmányától eltérően, pl. NSZK, Franciaország, Spanyolország - nem minősíti az államot szociális jogállamnak. A jogállamiság deklarálása Magyarországon tehát kizárólag formális joguralomként értelmezendő, s tartalmi kérdésekben továbbá az egyéb, nevesített alkotmányos jogokra. Csak abban az esetben lehet közvetlenül a jogállamiság elvét felhívni, ha adott kérdésben ilyen jogokat az Alkotmány nem ismer. A jogállamiság az indítványban megjelölt szociális kérdésben tehát annyit jelent, hogy az Alkotmányban biztosított szociális jogoknak érvényesülniök kell. Ezek közül az indítványozó a szociális
1990	31/1990. (XII. 18.) AB határozat	12/18/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/125AA055269B2B3CC1257ADA0052AC2E?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Alaptörvény értelmezése	R	constitution	Spain	a) A jogállamiság elve az adott szociális probléma szempontjából az alábbiak miatt nem értelmezhető: Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. A magyar Alkotmány tehát - sok ország alkotmányától eltérően, pl. NSZK, Franciaország, Spanyolország - nem minősíti az államot szociális jogállamnak. A jogállamiság deklarálása Magyarországon tehát kizárólag formális joguralomként értelmezendő, s tartalmi kérdésekben továbbá az egyéb, nevesített alkotmányos jogokra. Csak abban az esetben lehet közvetlenül a jogállamiság elvét felhívni, ha adott kérdésben ilyen jogokat az Alkotmány nem ismer. A jogállamiság az indítványban megjelölt szociális kérdésben tehát annyit jelent, hogy az Alkotmányban biztosított szociális jogoknak érvényesülniök kell. Ezek közül az indítványozó a szociális
1990	23/1990. (X. 31.) AB határozat	10/31/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/179297164CE96B8DC1258382003C36D7?OpenDocument	Ádám Antal	majority	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Western Europe	Utalt arra is, hogy a halálbüntetés megszüntetése összhangban van az európai jogfejlődéssel. Nyugat-európai országokban vagy teljesen megszűnt a halálbüntetés lehetősége, vagy csak kivételesen, katonai bűncselekményekre és háború idején alkalmazható.

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1990	23/1990. (X. 31.) AB határozat	10/31/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/179297164CE96B8DC1258382003C36D7?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	Germany	Az Alkotmánybíróság joggal támaszkodhat saját történelmi helyzetünkre is, amikor a halálbüntetés eltörlesztésével az élethez való jog tiszteletét erősíti, és az állam büntetőhatalmát innen visszaszorítja. Többről van itt szó, mint az emberi életet politikai céljaira gátlástalanul feloldozó rendszerrel való szimbolikus szembefordulásról; a politikai bűncselekményekre lehetséges halálbüntetés eltörlése 1960-ban lehetett volna helyén, ahogy a Német Szövetségi Köztársaság Alaptörvényében a halálbüntetés tilalmának hasonló motivációja 1949-ben időzerű volt. Az aktuális történelmi feladat annak a törvényhozót is kötelező megállapítása, hogy az Alkotmánybíróság által értelmezett és védett alkotmányos rendben az állam nem teheti meg, hogy egy ember életét elvegye. --- a) A 18. századi természetjogban szokásos volt a természetes jogokat néhány ós-, vagy alapjogra visszavezetni. Ilyen kiindulópont volt az élethez való jog. Ma hasonló alapszerepet játszik az emberi méltóság, alkotmányokban és nemzetközi egyezményekben egyaránt. E funkciójában a természetjogi természetes szabadság örököse. Az emberi méltósághoz való jog a német, az amerikai és a magyar alkotmánybírói gyakorlatban kifejezetten anyajog ; a bíróság a cselekvési szabadság és az önmeghatározás védelmére új és új szabadságjogokat vezet le belőle. Mindemellett az élethez való jog sem veszítette el kitüntetett szerepét. Vannak nézetek, amelyek továbbra is ezt tartják a többi jog alapjának. Elterjedtebb, hogy az élethez való jog a méltósághoz való jogot követi az alapjogok katalógusának élén, s előfordul, mint a magyar Alkotmányban, hogy ugyanabban a szakaszban szerepelnek. Ma az a szokásos, hogy az élethez való jogot egyrészt a testi épséghez és egészséghöz való joggal kapcsolják össze, másrészt pedig a nemzetközi jog hatására a kényszer és a kegyetlen, illetve megalázó büntetések tilalmával. Úgy tűnik tehát, hogy fontosságát megtartva külön életet él a két jog. Közelebbi vizsgálat azonban kimutathatja lényegi
1990	23/1990. (X. 31.) AB határozat	10/31/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/179297164CE96B8DC1258382003C36D7?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	R	not specified	Germany	Az USA Legfelsőbb Bíróságának ítélete 1972-ben alkotmányellenesnek nyilvánított minden halálbüntetést kimondó törvényt, s ezzel felszabadító hatású példát állított más országok elé. Ugyanakkor 1976-tól kezdve a halálbüntetés visszaállításának lehetünk tanúi. Az Európa Tanács viszont a tagállamok többségében lejtőszódomott fejlődés alapján általános tendenciának tekintette a halálbüntetés eltörlesztését, és az 1950-ben kelt Emberi Jogok Európai Egyezményéhez 1983-ban jegyzőkönyvet kapcsolt a halálbüntetés eltörlesztéséről. (Ezt a 6. számú jegyzőkönyvet a 22 tagállam közül 15 aláírta és 12 ratifikálta - de pl. a nem ratifikáló NSZK-ban nincs halálbüntetés.) Az Európa Parlament által 1989. április 12-én elfogadott, Az alapjogokról és alapvető szabadságokról szóló nyilatkozat 22. §-a kimondja a halálbüntetés eltörlesztését. Ezzel az európai államok nagy része túllépett a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának a halálbüntetést lehetővé tévő kompromisszumán, amelyet az önkényes megfosztás tilalmával a magyar Alkotmány még 1989. októberében is
1990	23/1990. (X. 31.) AB határozat	10/31/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/Q/179297164CE96B8DC1258382003C36D7?OpenDocument	Sólyom László	concurring	Utólagos normakontrol eljárás	C	CC practice	USA	a) A 18. századi természetjogban szokásos volt a természetes jogokat néhány ós-, vagy alapjogra visszavezetni. Ilyen kiindulópont volt az élethez való jog. Ma hasonló alapszerepet játszik az emberi méltóság, alkotmányokban és nemzetközi egyezményekben egyaránt. E funkciójában a természetjogi természetes szabadság örököse. Az emberi méltósághoz való jog a német, az amerikai és a magyar alkotmánybírói gyakorlatban kifejezetten anyajog ; a bíróság a cselekvési szabadság és az önmeghatározás védelmére új és új szabadságjogokat vezet le belőle. Mindemellett az élethez való jog sem veszítette el kitüntetett szerepét. Vannak nézetek, amelyek továbbra is ezt tartják a többi jog alapjának. Elterjedtebb, hogy az élethez való jog a méltósághoz való jogot követi az alapjogok katalógusának élén, s előfordul, mint a magyar Alkotmányban, hogy ugyanabban a szakaszban szerepelnek. Ma az a szokásos, hogy az élethez való jogot egyrészt a testi épséghez és egészséghöz való joggal kapcsolják össze, másrészt pedig a nemzetközi jog hatására a kényszer és a kegyetlen, illetve megalázó büntetések tilalmával. Úgy tűnik tehát, hogy fontosságát megtartva külön életet él a két jog. Közelebbi vizsgálat azonban kimutathatja lényegi összefüggéseiket; azt, hogy csakis egységükben adhatják meg az ember jogi státuszát, s lehetnek így valóban az alapjogok alapjai. Az élethez és méltósághoz való jog egysége különbözteti meg az embert egyrészt a többi személytől, másrészt a többi állólánytól. Az ember jogi státusza e két aspektusának külön-külön történelmi szerepe nem mond ellent annak, hogy a mai történelmi pillanat, s különösen az élet feletti idegen rendelkezés kiéleződött kérdése, az élethez és méltósághoz való jog egységes szemléletét követelik meg. Mindennek bizonyításához részletesen meg kell vizsgálni a két jog sajátosságait; ezt a 3. pontban végzem el. Az USA Legfelsőbb Bíróságának ítélete 1972-ben alkotmányellenesnek nyilvánított minden halálbüntetést kimondó törvényt, s ezzel felszabadító hatású példát

Year	Number	Date	Link	Judge	Opinion	Competence	Case/Regulation /General/Fact	Cases/Regulations	Countries	Quotes
1990	176/B/1990. AB határozat	6/12/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/9D89A15B47827D71C1257ADA005264D3?OpenDocument	Zlinszky János	unanimous	utólagos normakontrol	G	0	Western Europe	Az Igazságügyi Minisztérium Büntetésvégrehajtás országos parancsnoka az indítványra adott észrevételekben először a fogvatartottak munkavégzésére és ezen belül munkájuk díjazására irányadó jogszabályokat sorolta fel. E szerint, a kérdés elbírálásánál az 1979. évi 11. tvr. V. részében foglaltak, a 8/1979 (VI. 30.) IM rendelettel közzétett Büntetésvégrehajtási Szabályok és az e rendeletben meghatározott feladatok részletes szabályait tartalmazó 101/1981. (IK. 2.) IM utasítás Mellékletének III. része az irányadó. Ismertette, hogy a szabályok rendelkezéseinek megfelelően a díjazás megállapítása hogyan történik, attól függően, hogy a foglalkoztatás költségvetési rendszerű, vagy vállalati rendszerű munkáltatás keretei között valósul meg, majd ismertette azokat a költségeket és terheket, amelyek az elítéltek fogvatartásával kapcsolatosak, amelyek következtében a díjazás nem felel meg az elítéltek tényleges jövedelmének, amely meghaladja a minimálbérből élő szabad állampolgárok megélhetési lehetőségeit. A büntetésvégrehajtási intézményekben figyelembe vehető teljesítménykövetelmények - az észrevételekben leírtak szerint - a polgári életben elvárható követelményekhez viszonyítva kb. 20%-kal alacsonyabbak, aminek következtében a polgári élet átlagszintjére emelt díjazás alkalmazása és abból az adott ellátás valószínűs költségeinek levonása esetén a fogvatartottak több mint 90%-a nem keresné meg a jelenlegi szinten biztosított ellátáshoz szükséges összeget. Végül a nemzetközi összehasonlítás lehetővé tétele érdekében az észrevétel néhány nyugat-európai államnak az elítéltek bérézésére
1990	461/B/1990. AB határozat	6/12/1990	http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5A462D697B3D834CC1257ADA00527A24?OpenDocument	Zlinszky János	unanimous	utólagos normakontrol II indítvány	G	0	Western Europe	Az Igazságügyi Minisztérium Büntetésvégrehajtás országos parancsnoka az indítványra adott észrevételekben először a fogvatartottak munkavégzésére és ezen belül munkájuk díjazására irányadó jogszabályokat sorolta fel. E szerint a kérdés elbírálásánál az 1979. évi 11. tvr. V. részében foglaltak, a 8/1979. (VI. 30.) IM számú rendelettel közzétett Büntetésvégrehajtási Szabályok és az e rendeletben meghatározott feladatok részletes szabályait tartalmazó 101/1981. (IK. 2.) IM utasítás Mellékletének III. része az irányadó. Ismertette, hogy a szabályok rendelkezéseinek megfelelően a díjazás megállapítása hogyan történik, attól függően, hogy a foglalkoztatás költségvetési rendszerű, vagy vállalati rendszerű munkáltatás keretei között valósul meg, majd ismertette azokat a költségeket és terheket, amelyek az elítéltek fogvatartásával kapcsolatosak, amelyek következtében a díjazás nem felel meg az elítéltek tényleges jövedelmének, amely meghaladja a minimálbérből élő szabad állampolgárok megélhetési lehetőségeit. A büntetésvégrehajtási intézetekben figyelembe vehető teljesítménykövetelmények - az észrevételekben leírtak szerint - a polgári életben elvárható követelményekhez viszonyítva kb. 20 %-kal alacsonyabbak, aminek következtében a polgári élet átlagszintjére emelt díjazás alkalmazása és abból az adott ellátás valószínűs költségeinek levonása esetén a fogvatartottak több mint 90%-a nem keresné meg a jelenlegi szinten biztosított ellátáshoz szükséges összeget. Végül a nemzetközi összehasonlítás lehetővé tétele érdekében az észrevétel néhány nyugat-európai államnak az elítéltek bérézésére